- Prijedlog -

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2013. - 2015.

Zagreb, srpanj 2012.

Sadržaj

Sadržaj **1**

Uvod **4**

Zajednička vizija i strateški cilj **6**

Ciljevi **7**

1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost **10**

1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama 11

1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda 29

1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina, posebnih poreza i trošarina te olakšavanje trgovine 34

1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije 41

1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima 51

2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva **56**

2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata 57

2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada 77

2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača 85

2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa 88

3. Ravnomjerni regionalni razvoj **94**

3.1. Poticanje konkurentnog i uravnoteženog regionalnog razvoja 95

3.2. Poboljšanje stambenih uvjeta u slabije razvijenim područjima 103

3.3. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru 109

3.4. Održivi razvoj prometnog sustava 113

4. Jačanje socijalne pravednosti **128**

4.1. Poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina osiguranjem minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva primjerenim zadovoljavanjem potreba 129

4.2. Zaštita prava djece i mladih te podrška obitelji 140

4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i 147

ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu 147

4.4. Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva 160

5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja **163**

5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita 164

5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite 167

5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa 170

6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture ... 174
6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta ... 175
6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja ... 185
6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama ... 190
6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva ... 194
6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština ... 204
7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj ... 214
7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem ... 216
7.2. Zaštita i očuvanje prirode ... 224
7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastara ... 230
7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva ... 236
8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor ... 241
8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije ... 242
8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu ... 246
8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno prehrambenih i ribarskih proizvoda ... 249
8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača ... 253
8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima ... 260
8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva ... 265
9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz afirmaciju Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija ... 269
9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora 271
9.2. Afirmacija Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kroz učinkovitu promociju ... 277
10. Jačanje pravne države i vladavine prava ... 282
10.1. Reforma pravosuđa ... 283
10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala ... 295
10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava ... 299
11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini ... 311
11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta ... 312
11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama ... 325
11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe ... 329
11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima ... 332
11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od nesreća i elementarnih nepogoda ... 337

11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske 350

11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje..... 354

12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske i očuvanje nacionalnog identiteta..... 360

12.1. Promicanje interesa Republike Hrvatske i razvoj bilateralnih odnosa 361

12.2. Jačanje pozicije Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i inicijativama te afirmacija Hrvatske kao donatora službene razvojne pomoći 366

12.3. Promicanje međunarodnog prava, usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije te pružanje konzularne zaštite..... 371

12.4 Skrb za očuvanje nacionalnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske te njihovo povezivanje s Republikom Hrvatskom 376

Uvod

Zakonom o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. uvedena je obveza izrade strateških planova za ministarstva i druga državna tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije. Na temelju istih Ministarstvo financija izrađuje strategiju Vladinih programa za trogodišnje razdoblje koja sadrži:

- ukupnu zajedničku viziju, strateški cilj i makroekonomski okvir,
- glavna strateška područja djelovanja Vlade s postavljenim ciljevima, načinima ispunjavanja ciljeva i mjerama procjene rezultata i
- rang strateških prioriteta i vezu s organizacijskom i programskom klasifikacijom.

Međutim, ključni doprinos strateškog planiranja nije u samom postavljanju ciljeva i definiranju aktivnosti kojima se postižu, već i u postavljenom mehanizmu stalnog ocjenjivanja idemo li u željenom pravcu, trebamo li revidirati postavljene ciljeve, postoje li bolji i efikasniji načini njihova ispunjavanja. Ovaj mehanizam uspostavlja se utvrđivanjem pokazatelja uspješnosti koji su, kao objektivno mjerljivi i konkretni znakovi da je nešto učinjeno, postavljeni na način da omogućuju praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti.

Ciljeve strategije Vladinih programa nemoguće je provesti bez izvora financiranja zbog čega je bilo važno povezati strateško i programsko planiranje. Strateškim planom definiraju se pravci djelovanja ministarstava i druga državna tijela, dok se proračunom definiraju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu istih. Povezivanje strateškog i proračunskog planiranja zahtijevalo je velike promjene u strukturi državnog proračuna Republike Hrvatske, pa je revidirana i poboljšana programska klasifikacija.

Metodologija strateškog planiranja svake se godine poboljšava. U odnosu na prethodnu godinu u ciklusu izrade strateških planova za razdoblje 2013. - 2015. naglasak je stavljen na revidiranje pokazatelja uspješnosti, a po potrebi i načina ostvarenja i/ili posebnih ciljeva. Također, nastavljen je rad na utvrđivanju rizika koji mogu utjecati na ostvarenje postavljenih ciljeva.

Ova Strategija jasno definira prioritete i ciljeve Vlade Republike Hrvatske kako bi isti izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar državnog proračuna.

Provedba Strategije predviđena je kroz ostvarenje dvanaest općih ciljeva: 1. makroekonomska i gospodarska stabilnost, 2. optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva, 3. ravnomjerni regionalni razvoj, 4. jačanje socijalne pravednosti, 5. zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja, 6. poticanje znanja, izvrsnosti i kulture, 7. zaštita okoliša i prostorni razvoj, 8. konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor, 9. podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz afirmaciju Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija, 10. jačanje pravne države i vladavine prava, 11. održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini i 12. daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske i očuvanje nacionalnog identiteta.

Strategijom su obuhvaćeni i operativni programi koji se financiraju iz sredstava pretpristupnih programa Europske unije te je proširen obuhvat i na početak korištenja

Kohezijskog i strukturnih fondova. Na ovaj način želi se i u samoj Strategiji naglasiti da su sredstva dobivena iz fondova Europske unije i programi koji se iz istih financiraju sastavni dio državnog proračuna. U narednom razdoblju ta će sredstva imati sve značajniji udio u financiranju javnih potreba zbog čega ih trebamo promatrati komplementarno s onim dijelom koji se financira iz izvornih proračunskih prihoda. Uz to, od iznimne je važnosti jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije.

Strategija Vladinih programa za razdoblje 2013. - 2015., koja je pred vama, pokazuje da Vlada ima vrlo jasne ciljeve i viziju te da strateški upravlja razvojem Republike Hrvatske prepoznavanjem prioriteta te njihovom implementacijom preko konkretnih aktivnosti i projekata s mjerljivim rezultatima i učincima.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu u okviru limita ukupnih rashoda koje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske planirat će se sredstva za realizaciju ovih Vladinih programa.

Zajednička vizija i strateški cilj

Zajednička vizija

Strategija Vladinih programa za trogodišnje razdoblje utvrđuje prioritete i ciljeve čije će provođenje osigurati stabilno i sigurno okruženje za što brži oporavak društva i gospodarstva u cjelini od posljedica ekonomske krize.

Hrvatsko društvo razvijat će se tako da bude spremno i sposobno ravnopravno sudjelovati na otvorenome europskom i globalnom tržištu rada i ideja. Jačanje hrvatskoga gospodarstva i njegove konkurentnosti jamstvo je kvalitetnog uključivanja u mrežu suvremenoga svjetskog tržišta. Istodobno, model stabilnoga gospodarstva i jačanja konkurentnosti mora osigurati socijalnu pravednost, solidarnost i bolji životni standard svih slojeva stanovništva.

Strategija Vladinih programa temelji se na viziji razvoja u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u modernoj europskoj socijalnoj državi.

Strateški cilj

Strateški cilj: Rast i zapošljavanje u konkurentnom tržišnom gospodarstvu koje djeluje u europskoj socijalnoj državi XXI. stoljeća.

Ostvarivanje postavljenog strateškog cilja postiže se ispunjavanjem dvanaest općih ciljeva definiranih u strategiji: 1. makroekonomska i gospodarska stabilnost, 2. optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva, 3. ravnomjerni regionalni razvoj, 4. jačanje socijalne pravednosti, 5. zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja, 6. poticanje znanja, izvrsnosti i kulture, 7. zaštita okoliša i prostorni razvoj, 8. konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor, 9. podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz afirmaciju Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija, 10. jačanje pravne države i vladavine prava, 11. održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini i 12. daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske i očuvanje nacionalnog identiteta.

Za svaki opći cilj utvrđeni su posebni ciljevi i mjere odnosno načini ostvarenja posebnog cilja, kao i pokazatelji uspješnosti ispunjavanja cilja.

Ciljevi

Opći cilj 1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost

Posebni cilj 1.1.	Učinkovitije upravljanje javnim financijama
Posebni cilj 1.2.	Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda
Posebni cilj 1.3.	Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina, posebnih poreza i trošarina te olakšavanje trgovine
Posebni cilj 1.4.	Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije
Posebni cilj 1.5.	Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Opći cilj 2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

Posebni cilj 2.1.	Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata
Posebni cilj 2.2.	Razvijenije i konkurentnije tržište rada
Posebni cilj 2.3.	Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača
Posebni cilj 2.4.	Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Opći cilj 3. Ravnomjerni regionalni razvoj

Posebni cilj 3.1.	Poticanje konkurentnog i uravnoteženog regionalnog razvoja
Posebni cilj 3.2.	Poboljšanje stambenih uvjeta u slabije razvijenim područjima
Posebni cilj 3.3.	Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru
Posebni cilj 3.4.	Održivi razvoj prometnog sustava
Posebni cilj 3.5.	Razvijanje prometnog sustava

Opći cilj 4. Jačanje socijalne pravednosti

Posebni cilj 4.1.	Poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina osiguranjem minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva primjerenim zadovoljavanjem potreba
Posebni cilj 4.2.	Zaštita prava djece i mladih te podrška obitelji
Posebni cilj 4.3.	Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu
Posebni cilj 4.4.	Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva

Opći cilj 5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Posebni cilj 5.1.	Dostupnija zdravstvena zaštita
Posebni cilj 5.2.	Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite
Posebni cilj 5.3.	Zaštita javnozdravstvenog interesa

Opći cilj 6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Posebni cilj 6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Posebni cilj 6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Posebni cilj 6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Posebni cilj 6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Posebni cilj 6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Opći cilj 7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Posebni cilj 7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Posebni cilj 7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Posebni cilj 7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastra

Posebni cilj 7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Opći cilj 8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Posebni cilj 8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Posebni cilj 8.2. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Posebni cilj 8.3. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Posebni cilj 8.4. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Posebni cilj 8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Posebni cilj 8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Opći cilj 9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz afirmaciju Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija

Posebni cilj 9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Posebni cilj 9.2. Afirmacija Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kroz učinkovitu promociju

Opći cilj 10. Jačanje pravne države i vladavine prava

Posebni cilj 10.1. Reforma pravosuđa

Posebni cilj 10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Posebni cilj 10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Opći cilj 11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini

Posebni cilj 11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Posebni cilj 11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Posebni cilj 11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Posebni cilj 11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Posebni cilj 11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od nesreća i elementarnih nepogoda

Posebni cilj 11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Posebni cilj 11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Opći cilj 12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske i očuvanje nacionalnog identiteta

Posebni cilj 12.1. Promicanje interesa Republike Hrvatske i razvoj bilateralnih odnosa

Posebni cilj 12.2. Jačanje pozicije Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i inicijativama te afirmacija Hrvatske kao donatora službene razvojne pomoći

Posebni cilj 12.3. Promicanje međunarodnog prava, usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije te pružanje konzularne zaštite

Posebni cilj 12.4. Skrb za očuvanje nacionalnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske te njihovo povezivanje s Republikom Hrvatskom

1. Makroekonomska i gospodarska stabilnost

Jedan od osnovnih preduvjeta održivog gospodarskog rasta te povećanja zaposlenosti jest makroekonomska stabilnost. To je ujedno i ključan element društveno-ekonomskog modela Europske monetarne unije čiji će član, nakon pristupanja Europskoj uniji, postati i Republika Hrvatska. Pakt o stabilnosti i rastu je temeljni mehanizam kojim se, kroz praćenje razina javnog duga i veličine fiskalnog deficita, osigurava makroekonomska stabilnost. Naime, visoki fiskalni deficit i javni dug mogu imati negativan utjecaj na inflacijska očekivanja i tržišne kamatne stope čime bi došlo do istiskivanja privatne potrošnje i investicija uz negativne implikacije na gospodarski rast.

Makroekonomska i gospodarska stabilnost ostvarit će se učinkovitim upravljanjem javnim financijama kroz daljnje unaprjeđenje procesa upravljanja državnim proračunom, fiskalnu konsolidaciju i učinkovito upravljanje javnim dugom, jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola i unutarnje revizije te razvojem makroekonomske statistike.

Stabilnost javnih financija temelj je makroekonomske stabilnosti. Pravedno i učinkovito prikupljanje fiskalnih prihoda će pridonijeti stabilnosti javnih financija, a prvenstveno će biti usmjereno na povećanje razine poštivanja poreznih propisa i propisa o plaćanju drugih obveznih javnih davanja kao i na unaprjeđenje kvalitete pružanja usluga poreznim obveznicima.

1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama

Bez kontinuiranog unapređivanja upravljanja javnim financijama i osiguranja dosljednosti reformi postoji rizik od fiskalnih stresova i drugih mogućih te neočekivanih negativnih iznenađenja. Stoga se, na državnoj razini mora osigurati sveukupna fiskalna disciplina koja je neophodna za makroekonomsku stabilnost. Da bi se to postiglo, potrebno je nastaviti s provedbom sveobuhvatnih i podrobnih makroekonomskih analiza i izrađivati višegodišnji proračunski okvir koji će omogućiti postizanje održivosti postojećih programa i politike javnog duga. Nadalje, mora se osigurati učinkovita alokacija resursa između ministarstava i tijela državne uprave, odnosno alokacija resursa u skladu sa strateškim prioritetima. U konačnici, na programskoj/upravljačkoj razini nužno je uskladiti dodijeljena proračunska sredstva i provedbenu učinkovitost, ostvarenje čega zahtijeva postizanje ravnoteže između fleksibilnosti pri izvršavanju proračuna i proračunskih ograničenja. Mjere provedbe toga cilja bit će usmjerene na jačanje fiskalne kontrole i poboljšanje međusektorske alokacije sredstava te na osiguranje veće fleksibilnosti za učinkovito upravljanje i razvoj sustava odgovornosti za rezultate.

U svrhu učinkovitijeg korištenja javnih resursa i eliminiranja nepotrebnih troškova kontinuirano se unaprjeđuju funkcije državne riznice. Stoga je Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2007. godine usvojila Strategiju unaprjeđenja i modernizacije procesa u sustavu državne riznice za razdoblje 2007. - 2011. Ispunjavanjem mjera iz Strategije stvoreni su važni preduvjeti potrebni za kvalitetan daljini razvoj javnih financija. Ministarstvo financija je započelo s izradom Strategije upravljanja javnim financijama za razdoblje 2012. - 2016. kojom se nastavlja rad na unapređenju procesa u sustavu državne riznice.

U okviru ovih pravila Vlada Republike Hrvatske provodi svoju fiskalnu politiku čije je jedno od obilježja smanjivanje državne potrošnje. Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti donesena je Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila. Na temelju Zakona o fiskalnoj odgovornosti i Uredbe po prvi puta su u 2012. godini svi čelnici od ministara, preko načelnika/gradonačelnika i župana do ravnatelja institucija davali Izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2011. godinu kojom su potvrđivali zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Osim navedenog, Uredbom se propisuje oblik i sadržaj izvještaja o primjeni fiskalnih pravila te su utvrđeni rokovi u kojima se isti dostavljaju Vladi Republike Hrvatske odnosno Hrvatskom saboru.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.1.1. Unapređenje proračunskih procesa i sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika

Opće prihvaćena načela reforme proračunskih procesa u osnovi uvijek uključuju kvalitetnije pružanje javnih usluga, učinkovitije i bolje namjensko korištenje sredstava i veću odgovornost za provedbu strateških prioriteta. Ključne promjene u procesima

planiranja proračuna potaknute su novim Zakonom o proračunu (u primjeni od početka 2009. godine).

Zakonom o proračunu uvedena je obveza izrade strateških planova i trogodišnje Strategije Vladinih programa kako bi strateški prioriteti i ciljevi vladine politike izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar proračuna.
Prvi strateški planovi sastavljeni su za razdoblje 2010. - 2012., i od tada su svake godine za naredno trogodišnje razdoblje pripremani novi. Na temelju strateških planova izrađuje se strategija Vladinih programa za trogodišnje razdoblje. U zadnjem ciklusu strateškog planiranja (2012. - 2014.) izrađena je Strategija Vladinih programa Republike Hrvatske za razdoblje 2012. - 2014. koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila u veljači 2012.
U prethodnim ciklusima strateškog planiranja, između ostalog, uvedeni su pokazatelji uspješnosti i prepoznati rizici koji mogu utjecati na ostvarenje postavljenih ciljeva. Također, u ciklusu strateškog planiranja za razdoblje 2011. - 2013. obveznici su, sukladno svojim posebnostima, uspostavili sustav praćenja kako bi se osigurale informacije o postizanju postavljenih ciljeva. Na temelju ovih informacija izrađeni su prvi godišnji izvještaji o provedbi strateških planova za 2011. godinu i dostavljeni Ministarstvu financija.
Osim uvođenjem obveze izvještavanja Ministarstva financija o uspješnosti ostvarivanja ciljeva i načina ostvarenja definiranih strateškim planom sustav odgovornosti za postavljene ciljeve dodatno je ojačan imenovanjem odgovornih osoba za praćenje provedbe strateškog plana na razini svakog posebnog cilja i pojedinog načina ostvarenja i to imenom i funkcijom putem odluke koju potpisuje čelnik obveznika.
Izrada strateških planova predstavlja prvi korak u procesu pripreme proračuna. U strateškom planu navode se aktivnosti koje će se provoditi u narednom trogodišnjem razdoblju. Izvršenje načina ostvarenja, a samim time i posebnih ciljeva u velikoj mjeri ovisi o visini alociranih financijskih sredstava. Upravo zbog toga ciklus strateškog planiranja trebao bi se sastojati od dvije faze: prije i nakon donošenja državnog proračuna. Ciljevi i načini ostvarenja rangiraju se u skladu s prioritetima. Redni broj načina ostvarenja i cilja ukazuje na prioritet istog i samim time na prednost u izvršavanju u slučaju nedostatnih financijskih sredstava. Nakon usvajanja Državnog proračuna za razdoblje 2013. - 2015., proračunski korisnici ažurirat će načine ostvarenja i pokazatelje uspješnosti iz strateškog plana za razdoblje 2013. - 2015. u skladu s usvojenim proračunom.
Provedbom dosadašnjih ciklusa strateškog planiranja, a posebice analizom dostavljenih izvještaja o provedbi strateških planova, uočena je potreba za revidiranjem nekih od pokazatelja uspješnosti. Upravo će stoga u narednom trogodišnjem razdoblju naglasak biti na revidiranju pokazatelja uspješnosti, a po potrebi i načina ostvarenja i/ili posebnih ciljeva. Također, nastavit će se rad na utvrđivanju rizika koji mogu utjecati na ostvarenje postavljenih ciljeva.
Republika Hrvatska će 1. srpnja 2013. postat punopravna članica Europske unije, te kao takva mora izrađivati operativne programe koji se financiraju iz Kohezijskog i strukturnih fondova. Budući da će ta sredstva u narednom razdoblju imati sve značajniji udio u financiranju javnih potreba i da će biti dio državnog proračuna moramo ih promatrati komplementarno s onim dijelom koji se financira iz izvornih proračunskih prihoda. Obzirom da strateški planovi pojedinog proračunskog korisnika moraju biti u cijelosti povezani s njegovim financijskim planom u narednom

trogodišnjem razdoblju radit će se na povezivanju strateških planova, operativnih programa i proračuna.

U narednom trogodišnjem razdoblju korištenje proračunskih sredstava optimizirat će se na način da će naglasak biti na korištenju strukturnih i kohezijskih fondova umjesto namjenskih prihoda, a razvit će se i sustav za praćenje izvršavanja sredstava primljenih iz tih fondova. Također će se unaprijediti i bolje zakonski regulirati planiranje javnih investicija u sustavu državnog proračuna.

Sa svrhom osiguravanja i povećavanja transparentnosti trošenja proračunskih sredstava od sada će se pravovremeno objavljivati i prijedlog državnog proračuna te dopuniti tako da sadrži sljedeće:
a) informacije koje pokazuju kako prijedlozi novih zakonskih rješenja, u odnosu na postojeće, utječu na prihode i rashode proračunske godine; b) funkcijsku klasifikaciju rashoda za proračunsku godinu i godinu koja prethodi proračunskoj godini; c) stanje javnog duga na početku i na kraju proračunske godine; d) strukturu javnog duga za proračunsku i prethodnu godinu; e) dospjele obveze sa stanjem na 30. lipnja; f) informacije o uvjetnim obvezama za proračunsku godinu (jamstvima); g) informacije o tome gdje se mogu pronaći podaci o učinku makroekonomskih pretpostavki na proračunske prihode, rashode i dug (analiza osjetljivosti).
Nadalje, mjesečni izvještaji o izvršenju državnog proračuna dopunit će se podacima o ostvarenim rashodima prema organizacijskoj klasifikaciji te će se objavljivati najkasnije mjesec dana nakon završetka razdoblja na koje se odnose. Isto tako, polugodišnji izvještaji o izvršenju državnog proračuna dopunit će se: a) objašnjenjem kako promijenjeni ekonomski uvjeti i novi prijedlozi zakonskih rješenja utječu na planirane prihode i rashode do kraja godine; b) izmijenjenim planom prihoda i rashoda za proračunsku godinu s detaljnim objašnjenjima, u zakonom predviđenim rokovima; c) informacijama o tome gdje se mogu pronaći ažurirane prognoze za prihode i rashode za dvije godine koje slijede nakon proračunske godine. Godišnji izvještaji o izvršenju državnog proračuna dopunit će se s objašnjenjem razlike između izvornih makroekonomskih prognoza za proračunsku godinu i stvarnog ishoda te ga javno objaviti u zakonom predviđenim rokovima.

Za ključne proračunske dokumente (smjernice ekonomske i fiskalne politike, prijedlog državnog proračuna i projekcija, državni proračun i projekcije donesene od strane Hrvatskog sabora, polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna) u narednom trogodišnjem razdoblju izrađivat će se jednostavni i građanima razumljivi sažeci – vodiči za građane (Proračun za građane) koji će se pravovremeno objavljivati. Također godišnji izvještaj o izvršenju proračuna će se dopuniti s obrazloženjem razlike između prvih makroekonomskih projekcija za proračunsku godinu i onih ostvarenih te će se objaviti u skladu s propisanim rokovima.

Uspostavit će se i javno pretraživa baza podataka o izvršenim plaćanjima s jedinstvenog računa državnog proračuna.

Nadalje u narednom razdoblju poboljšat će se proces konsolidacije na razini središnje i opće države. Naime, konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su prvi put u 2006. godini za 2005. godinu. Konsolidacija se provodi ručno preko *excel* tablica kojima su podloga zbrojni podaci iz financijskih izvještaja proračunskih korisnika i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (dobiveni iz baze

podataka koja se vodi u FINA-i) te financijski izvještaj središnjeg proračuna. Kako je riječ o velikom broju izvještaja, proces konsolidacije je dugotrajan. Prvu fazu čini pregledavanje financijskih izvještaja iz baze podataka te dostava poziva onim obveznicima koji nisu predali financijske izvještaje. Proces konsolidacije financijskih izvještaja automatizirat će se kroz izradu aplikacije i definiranje metodologije procesa konsolidacije na svim razinama.

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna određuje se izuzeće od obveze uplate namjenskih prihoda i primitaka te vlastitih prihoda u državni proračun za pojedine grupe proračunskih korisnika treće razine. Provođenjem projekta financiranog iz darovnice Svjetske banke analizirat će se trenutačno stanje financijsko-informacijskih sustava proračunskih korisnika državnog proračuna treće razine, a za koje su zakonom o izvršavanju državnog proračuna propisana gore spomenuta izuzeća. Konačni cilj je uključivanje izuzetih prihoda proračunskih korisnika u državni proračun i kontinuirano praćenje financiranja proračunom planiranih aktivnosti i projekata iz tih izvora (prihoda).

Mjere unapređenja i modernizacije proračunskih procesa nije moguće u potpunosti provesti bez potpore informacijskog sustava. Upravo iz tog razloga paralelno su se uvodile promjene, kako u metodologiji proračunskih procesa, tako i unutar informacijskog sustava. Promjene informacijskog sustava obuhvaćaju informacijski sustav državne riznice, ali i informacijske sustave proračunskih korisnika. Uz navedeno, razvijale su se i druge aplikacije, primjerice za podršku izradi procjene fiskalnog učinka zakona i drugih propisa te primjene proračunskih klasifikacija u procesu pripreme i izvršavanja proračuna. Iste su povezane s informacijskim sustavom državne riznice.

Proces integracije informacijskog sustava državne riznice s informacijskim sustavima za upravljanje financijama područnih riznica započeo je projektom sufinanciranim iz programa Europske unije PHARE 2006., u okviru kojeg su integrirana tri pilot ministarstva (Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo obrane i Ministarstvo financija kao proračunski korisnik). Nakon PHARE2006 projekta nastavljen je integracijski proces uključenjem sustava Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.
Do kraja 2012. godine planira se uvođenje u sustav integracije proračunskih korisnika: Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo branitelja, Ministarstvo turizma i Carinska uprava Ministarstva financija. Za 2013. godinu predviđena je daljnja integracija do sedam korisnika državnog proračuna pri čemu prioritet imaju ministarstva koja koriste sredstva iz fondova Europske unije. Potrebno je izvršiti i povezivanje sustava državne riznice s informacijskom sustavom za upravljanje strukturnim fondovima, za potrebe provođenja plaćanja sredstvima iz strukturnih fondova Europske unije. Do kraja 2014. godine predviđa se integracija preostalih informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika sa sustavom državne riznice. Manji proračunski korisnici koji nemaju potrebe za zasebnim informacijskim sustavima za upravljanje financijama i dalje će nastaviti direktni rad u SAP sustavu državne riznice.
U sklopu projekta integracije razvijen je središnji sustav – Gateway kao poveznica između informacijskih sustava proračunskih korisnika i sustava državne riznice, putem kojeg se razmjenjuju dokumenti koji predstavljaju ujedno i faze u stvaranju obveza (najava obveze, ugovor, narudžbenica i račun).

U procesu integracije uočena je potreba za sustavnim i efikasnim načinom upravljanja incidentima. Obzirom na očekivani broj integriranih korisnika nužno je imati razrađenu metodologiju za evidentiranje, prijavu i analizu problema koji se pojavljuju u integriranom informacijskom sustavu državne riznice, kao i statističke informacije o istim. Za efikasno i pravodobno upravljanje incidentima te rješavanje istih neophodno je koristiti neki od informatičkih alata.
Od 2010. godine unutar sustava državne riznice koristi se metodologija za upravljanje promjenama u obliku excel obrasca. Stalnim rastom i razvojem integriranog informacijskog sustava državne riznice, njegovom nadogradnjom i dopunom, potreba za uvođenjem metodologije upravljanja promjenama postaje sve izraženija. Potrebno je prihvatiti metodologiju i izgraditi informatičko rješenje za upravljanje promjenama i incidentima. U budućnosti se prema potrebi i mogućnostima mogu implementirati i ostale komponente sukladno ITIL preporukama.

U narednom razdoblju nastavit će se rad na unapređenju platnog prometa s inozemstvom što podrazumijeva prijenos poslova platnog prometa s inozemstvom iz poslovnih banaka u Hrvatsku narodnu banku (dalje u tekstu: HNB) i izgradnju jedinstvenog deviznog računa. Izgradnja jedinstvenog deviznog računa u HNB-u podrazumijeva širenje obuhvata postojećeg deviznog računa otvorenog 2002. godine odnosno centralizaciju poslova deviznog platnog prometa na jednom mjestu. Tijekom prethodnog strateškog razdoblja stvorene su tehničke i poslovne pretpostavke za navedenu izgradnju. Uz proširenje obuhvata jedinstvenog deviznog računa u narednom trogodišnjem razdoblju radit će se na automatizaciji kompletnog procesa povezivanjem informacijskog sustava državne riznice s aplikacijom HNB-a koja podržava poslove platnog prometa s inozemstvom. Integracija sustava osigurat će automatizam plaćanja i evidentiranja izvršenih obveza u trenutku plaćanja.
U 2011. godini uspostavljena je komunikacijska infrastruktura između Ministarstva financija i HNB-a i obavljena su početna testiranja razmjene dokumenata između informacijskog sustava državne riznice i informacijskog sustavom HNB-a.
U tijeku 2012. godine nastavit će se testiranje razmjene dokumenata definiranih za potrebe obavljanja platnog prometa s inozemstvom. Paralelno s provođenjem testiranja raditi će se, sukladno ukazanim potrebama, na doradama aplikacija. Testiranje razmjene dokumenata definiranih za obavljanje platnog prometa s inozemstvom planira se provoditi do kraja 2012. godine kako bi se osigurala spremnost sustava za prijelaz na produkcijski rad.
Model jedinstvenog računa podrazumijeva uplatu svih prihoda i primitaka te izvršavanje svih rashoda i izdataka preko jednog računa uz pomoć sustava šifriranja. Svaka uplata i isplata putem jedinstvenog deviznog računa posebno se šifrira čime se osigurava prepoznavanje vrste prihoda i rashoda, pripadnost pojedinom proračunskom korisniku i odgovarajućem izvoru financiranja. Sam sustav državne riznice dizajniran je tako da informatički podržava klasifikacijski sustav državnog proračuna kod njegove pripreme i izvršavanja. Proračunskim klasifikacijama osigurana je transparentnost državnog proračuna s ugrađenim kontrolama kod planiranja i izvršavanja istog.
U prvoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa i automatizacije deviznog platnog prometa u HNB-u platni promet s inozemstvom obavljat će Ministarstvo financija i proračunski korisnici kojima su sredstva u cijelosti planirana u državnom proračunu, a u postojećem procesu platni promet s inozemstvom obavljaju preko sustava državne riznice (područna riznica) i deviznog računa u Privrednoj banci Zagreb d.d.. U ovoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa i automatizacije

deviznog platnog prometa u HNB-u na jedinstvenom deviznom računu planira se integracija 23 proračunska korisnika.
Tokom prve faze uspostave produkcijskog rada pretpostavlja se provođenje i verifikacija prve faze automatizacije deviznog platnog prometa te evaluacija spremnosti za daljnje širenje sustava.
U drugoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa u HNB-u rješavat će se pitanje proračunskih korisnika koji imaju status područne riznice odnosno posluju preko sustava državne riznice i u postojećem procesu imaju podračun (partiju) u okviru redovnog deviznog računa Ministarstva financija u Privrednoj banci Zagreb d.d, a koji se neće moći integrirati na jedinstveni devizni račun, dakle, svi oni koji će iz određenih razloga zadržati podračun (partiju). Kod navedenih korisnika potrebno je napraviti analizu ugovornih odredbi prema kojima su računi regulirani. U ovoj fazi izgradnje jedinstvenog deviznog računa uključit će se i računi Ministarstva financija u ostalim poslovnim bankama.
Nakon uspješne implementacije i verifikacije prve i druge faze rješavat će se automatizacija deviznog platnog prometa za proračunske korisnike koji nemaju pristup sustavu državne riznice i čija sredstva nisu u potpunosti planirana u državnom proračunu sukladno Zakonu o izvršavanju državnog proračuna, a svoje devizne obveze podmiruju preko podračuna (partije) u okviru redovnog deviznog računa Ministarstva financija u Privrednoj banci Zagreb d.d. Navedenim korisnicima osigurat će se pristup aplikaciji za obavljanje platnog prometa s inozemstvom u HNB-u.

Kao dio projekta integracije između informacijskih sustava državne riznice i informacijskih sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika uspostavljen je sustav upravljanja glavnim podacima tzv. MDM sustav (Master Data Management). Cilj MDM sustava je uspostava jedinstvene baze matičnih podataka svih dobavljača i banaka bilo da se radi o domaćim ili inozemnim dobavljačima te centralno upravljanje istima. Rad u MDM sustavu obuhvaća tri procesa: proces kreiranja novog dobavljača, proces promjene postojećeg dobavljača i proces deaktivacije postojećeg dobavljača. Za vođenje MDM sustava u dijelu koji se odnosi na matične podatke dobavljača i banaka u Republici Hrvatskoj zadužena je FINA. Ministarstvo financija je od svibnja 2011. godine preuzelo od FINA-e poslove koji se odnose na matične podatke inozemnih dobavljača i inozemnih banaka. Inozemne dobavljače prenesene iz SAP sustava državne riznice u MDM sustav matičnih podataka potrebno je ažurirati ili deaktivirati u slučajevima kada se isti neće koristiti ubuduće u deviznom platnom prometu. Također su preuzeti poslovi kreiranja novog inozemnog dobavljača na zahtjev korisnika proračuna u sustavu državne riznice. Kreiranje novih dobavljača obavljat će djelatnici Ministarstva financija do trenutka integracije informacijskog sustava proračunskog korisnika i informacijskog sustava državne riznice, nakon čega će integrirani proračunski korisnik kreiranje dobavljača obavljati direktno u središnjem MDM sustavu. Nakon ažuriranja baze i povezivanja informacijskih sustava Ministarstvo financija obavljat će poslove ažuriranja i deaktiviranja dobavljača te poslove nadzora i održavanje baze kod inozemnih dobavljača i inozemnih banaka.

Nadalje u narednom trogodišnjem razdoblju definirat će se metodologija za procjenu vrijednosti državne imovine i njezino evidentiranje. Državna imovina u Republici Hrvatskoj ne klasificira se, evidentira i vrednuje u cijelosti na odgovarajući način. Glavna knjiga državnog proračuna ne sadrži u cijelosti podatke o imovini u vlasništvu

Republike Hrvatske. Podaci o imovini evidentiraju se u bilančnim, izvanbilančnim i analitičkim evidencijama nadležnih proračunskih i izvanproračunskih korisnika što je dijelom iskazano u konsolidiranoj Bilanci. Dokumentacija o državnoj imovini nalazi se po različitim evidencijama državnih institucija, dok za pojedine oblike državne imovine uopće ne postoji evidencija ili je nepotpuna.
Provođenje projekta „Računovodstvo državne imovine“ financiranog iz darovnice Svjetske banke prvi je korak do konačnog cilja, a to je cjelovita evidencija podataka o državnoj imovini. Rezultati projekta trebali bi, između ostalog, dati način identificiranja potrebnih promjena u postojećem sustavu financijskog izvještavanja u Hrvatskoj, s ciljem osiguranja kvalitetnije podatkovne osnove u procesu upravljanja državnom imovinom, i u svrhu vrednovanja i priznavanja državne imovine te sveobuhvatnog izvještavanja o istom u Registru državne imovine i glavnoj knjizi državne riznice, definirati metodologiju za sveobuhvatno vrednovanje i evidentiranje državne imovine te njeno iskazivanje u registru, kao i metodologiju za osiguranje cjelovitih knjigovodstvenih podataka o državnoj imovini u glavnoj knjizi državne riznice. Osim navedenog očekuju se i prijedlozi načina na koji će Agencija za upravljanje državnom imovinom (AUDIO) zaprimati i tražiti podatke od korisnika (početno stanje i promjene vrijednosti imovine) za unos u Registar državne imovine u dijelu potrebnom za stvaranje cjelovite glavne knjige državne riznice.

Broj neprofitnih organizacija i njihov financijski, posebice društveni značaj u stalnom je porastu i takav trend očekivano će se nastaviti sukladno prisutnom razvoju civilnoga društva u našoj zemlji i svijetu. Međutim, Zakonom o računovodstvu i Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija uređeno je samo područje računovodstva dok ostale specifičnosti neprofitnog sektora ovim propisima nisu obuhvaćene. Stoga je donošenje Zakona o neprofitnim organizacijama nužno kako bi se u potpunosti uredilo područje neprofitnog sektora.
Zakonom se, između ostalog, očekuje pobliže definiranje područja primjene Zakona, pojma neprofitne organizacije (djelatnost, javnost rada, vrste i sl.), način osnivanja (upis u registre, naziv, statut i sl.), ujednačeno postupanje registracijskih tijela (reguliranje postupka upisa neprofitnih organizacija u registre i prestanak njihovog postojanja (brisanje) iz registara (razlozi, likvidacija i sl.)), financijsko poslovanje, nadzor, zabrana djelovanja i kaznene odredbe i dr. U dijelu financijskog poslovanja posebnu pozornost treba dati odredbama koje propisuju područje računovodstva i financijskog izvještavanja, utvrditi ciljeve i korisnike financijskih izvještaja, urediti pitanja transparentnog uvida u trošenje sredstava iz javnih izvora, urediti kojim djelatnostima se neprofitne organizacije mogu baviti (socijalno-društveno-neprofitno poduzetništvo).

Konkretne aktivnosti za provedbu prethodno spomenutih mjera utvrdit će se Strategijom upravljanja javnim financijama za razdoblje 2012. - 2016. koja je u procesu izrade.

1.1.2. Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti koji je Hrvatski sabor donio 23. studenog 2010. godine utvrđena su fiskalna pravila i pravila za jačanje fiskalne discipline koja detaljno definiraju pravila odgovornog fiskalnog ponašanja na svim razinama. Ključno je u definiranju fiskalnih pravila da ona trebaju biti vjerodostojna kako bi se njihovom primjenom ostvarile zahtijevane fiskalne prilagodbe i javni dug doveo na održivu

razinu. Uz fiskalna pravila, Zakon sadrži i druga pravila vezana uz procjenu fiskalnog učinka, stvaranje obveza iznad iznosa utvrđenog proračunom i uvođenje prethodnih kontrola u proces izvršavanja proračuna. Nadalje, Zakonom je u hrvatski pravni sustav uvedena Izjava o fiskalnoj odgovornosti za čelnike svih razina te je utvrđen sustav nadzora i odgovornosti za povredu odredaba ovoga Zakona.

Dakle, Zakon definira fiskalna pravila za postizanje dugoročno održivih javnih financija koja su podijeljena u dva dijela. Prvi dio usmjeren je na provođenje fiskalne konsolidacije u narednim godinama s ciljem smanjenja državne potrošnje. Cilj je da se ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom bruto domaćem proizvodu smanjuju za najmanje 1 postotni bod godišnje i to do trenutka kada primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu bude jednak nuli ili pozitivan. Ispunjavanjem prvog pravila postiže se potrebna inicijalna konsolidacija prije uvođenja dugoročnog fiskalnog pravila. Drugi dio odnosi se na očuvanje održivih fiskalnih pozicija i rezultata provedbe fiskalne konsolidacije na način da se dugoročno cilja ciklički prilagođeni primarni fiskalni saldo općeg proračuna na razini nula ili u pozitivnom iznosu s direktnim utjecajem na stabilizaciju i smanjivanje udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu. Ovo pravilo omogućuje da u uvjetima u kojima je gospodarski rast iznad potencijalnog rasta, rashodi ne bi smjeli porasti na temelju prihoda, koji iz te razlike proizlaze, a u obrnutom slučaju rashodi ne bi trebali toliko pasti, koliko bi to stvarna razina prihoda sugerirala. Na ovaj način fiskalna politika ostvaruje svoju primarnu zadaću, a to je da ima stabilizirajuću ulogu na gospodarstvo.

Primjena fiskalnih pravila kontinuirano će se pratiti i o njima će se izvještavati polugodišnje i godišnje uz polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna i u istim rokovima. U 2012. godini Ministarstvo financija će po prvi puta izraditi polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za prvih šest mjeseci 2012. godine, a u 2013. godini godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za 2012. godinu sve s ciljem povećanja transparentnosti i predvidljivosti fiskalne politike.

Zakonom o proračunu i Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru propisana je odgovornost čelnika za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola, ali je nedostajala obveza samoprocjene rada sustava u cjelini te instrument kojim bi se ta provjera na standardiziran način obavljala kod svih korisnika. Upravo je Zakonom o fiskalnoj odgovornosti uvedena Izjava o fiskalnoj odgovornosti koju potpisuju svi čelnici od ministara, preko načelnika/gradonačelnika i župana do ravnatelja koja služi kao dokaz zakonitog, namjenskog i svrhovitog korištenja financijskih sredstava te učinkovitog i djelotvornog funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Kako bi se svima na koje se odnose odredbe Zakona o fiskalnoj odgovornosti olakšalo davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti te kako bi taj postupak bio jednoobrazan kod svih korisnika, Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila detaljno je propisan izgled i sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Želeći naglasiti da se davanje Izjave ne temelji samo na potpisivanju za to predviđenog obrasca, sastavni dio Uredbe je i Upitnik o fiskalnoj odgovornosti kao svojevrsni putokaz prilikom davanja Izjave. Popunjeni Upitnik je formalni preduvjet za davanje Izjave, ali njegov osnovni zadatak

je pomoći čelnicima prilikom samoprocjene korištenja sredstava i funkcioniranja sustava financijskih kontrola. Upitnik se sastoji od pitanja podijeljenih u pet područja (planiranje, izvršavanje, računovodstvo, javna nabava i izvještavanje) koja omogućavaju da se prilikom davanja Izjave usmjeri na ono što je značajno za sustav u cjelini. Da bi se moglo procijeniti postupa li se i do koje mjere u skladu s propisani zakonodavnim okvirom, tijekom cijele proračunske godine provode se testiranja po pitanjima iz Upitnika. Uz svako pitanje u Upitniku obveznika se upućuje na način samo testiranja te se navode odgovarajući dokazi (preslika odnosno referenca pregledane poslovne dokumentacije).

U 2012. godini Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila bit će izmijenjena i dopunjena u prvom redu zbog činjenice da je 1. siječnja 2012. godine na snagu stupio novi Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 90/11) što ima izravan utjecaj na pitanja u Upitniku iz područja javne nabave. Novi Zakon o javnoj nabavi ne mijenja suštinski dosadašnji sustav javne nabave već se istim dodatno usklađuju pojedine odredbe Zakona sa pravnom stečevinom Europske unije koja je vezana za javnu nabavu, a određenim se novinama mijenjaju pojedini instituti radi učinkovitije i jednostavnije provedbe samog Zakona. Osim navedenog, i u drugim će područjima pitanja biti izmijenjena, odnosno dodana na način koji će u sljedećim razdobljima dovesti do još boljeg razumijevanja i unaprjeđenja sustava fiskalne odgovornosti u cijelosti.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sastavlja se svake godine za prethodnu proračunsku godinu i to za razdoblje u kojem je čelnik obnašao dužnost, a u skladu s hijerarhijskim odnosom unutar organizacijske klasifikacije. Izjava se po prvi put sastavljala za 2011. u 2012. i za tu su se Izjavu testirale aktivnosti koje su se provodile u 2011. bez obzira na to što su se one mogle odnositi na 2010. ili 2012.

U 2012. godini Ministarstvo financija provodi kontrole formalnog sadržaja Izjave i Upitnika za 576 jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave i razdjele organizacijske klasifikacije državnog proračuna odgovorne Vladi Republike Hrvatske. Provjeravano je jesu li predani svi dokumenti (Izjava, popunjeni Upitnik i Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti – dalje u tekstu: Plan, ako su prilikom popunjavanja Upitnika uočene slabosti i nepravilnosti), a provjeravano je i jesu li u izjavama čelnika navedena područja za koja je u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti utvrđeno da postoje slabosti i nepravilnosti te je li za utvrđene slabosti i nepravilnosti sastavljen Plan.

U drugoj polovici 2012. godine bit će provedene i suštinske kontrole tj. kontrole samog sadržaja dostavljenih Izjava i Upitnika za svakog obveznika, ali samo na odabranom uzorku pitanja iz Upitnika. Ove će se kontrole provoditi ili na licu mjesta dolaskom kod obveznika i pregledom dokumentacije temeljem koje je odgovoreno na pitanja iz Upitnika ili na način da se od proračunskih korisnika zatraži dostava sve dokumentacije temeljem koje je odgovoreno na pojedino pitanje.

U 2013. godini sustav fiskalne odgovornosti tj. predavanje Izjava o fiskalne odgovornosti će dalje nastaviti kao u 2012. godini. Uz formalne kontrole, težit će se proširenju obuhvata suštinskih kontrola pojedinih pitanja iz Upitnika, a i nadalje će se sustavno pratiti područja iz Upitnika, radi uočavanja „kritičnih“ točaka i pitanja

temeljem čega će se pitanja iz Upitnika mijenjati, odnosno određena će se područja „jačati“.

Daljnja mjera usmjerena na učinkovito upravljanje javnim financijama i unaprjeđenje u provođenju fiskalne politike, a u vezi s provedbom Zakona o fiskalnoj odgovornosti, bilo je osnivanje Odbora za fiskalnu politiku kojega je Vlada Republike Hrvatske osnovala odlukom na sjednici održanoj 25. ožujka 2011. Odbor za fiskalnu politiku kao stručno i neovisno tijelo pridonosit će unaprjeđenju sustava javnih financija i praćenju primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti.

Poštivajući načelo transparentnosti koje je iznimno važno zbog uvida javnosti i svih zainteresiranih u rad Odbora, Odbor o zauzetim stajalištima informira javnost objavom svojih stajališta i priopćenja sa sjednica na web stranicama Ministarstva financija http://www.mfin.hr/hr/odbor-za-fiskalnu-politiku.

U 2013. godini Odbor za fiskalnu politiku će i nadalje obavljati svoje zadaće koje se prvenstvo odnose na razmatranje i procjenu primjene fiskalnih pravila utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti, u prijedlogu državnog proračuna, u prijedlogu polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna odnosno tijekom svih faza proračunskog procesa.

Radi unapređenja sustava stambene štednje i mirovinske reforme nastavit će se rad na povezivanju informacijskog sustava Ministarstva financija s aplikacijom FINA-e. Time će se osigurati integracija računa stambenih štediša i članova dobrovoljnih mirovinskih društava. Također, omogućit će se i kontrola matičnih podataka u svrhu postizanja jedinstvene identifikacije stambenih štediša i članova dobrovoljnih mirovinskih društava.

1.1.3. Učinkovito upravljanje Registrom koncesija

Zakon o koncesijama donesen je u cilju jačanja efikasnosti i transparentnosti sustava koncesija u Republici Hrvatskoj, te utvrđivanja jasne koordinativne uloge Ministarstva financija kao nositelja politike koncesija u Republici Hrvatskoj.

Zakon o koncesijama, primjenjuje se na sve postupke davanja koncesija u Republici Hrvatskoj, te uređuje sva ostala pitanja vezana za sustav koncesija, od općih odredbi i pripremnih radnji za davanje koncesija, do postupka davanja koncesija, ugovora o koncesiji, pravne zaštite i politike koncesija. Zakon utvrđuje jasnu koordinativnu ulogu Ministarstva financija spram nadzora nad davateljima koncesija i koncesionara, a što je funkcija koja je dodatno ojačana kroz novi Pravilnik o ustroju i vođenju Registra koncesija (Narodne novine, br. 09/09).

Novi Pravilnik značajno unaprjeđuje sustav Registra koncesija i kreira još efikasniju bazu za nadzor Ministarstva financija nad ugovorima o koncesijama sklopljenima u Republici Hrvatskoj, te samim davateljima koncesija i koncesionarima. Daljnje prednosti koje se očekuju od novog uređenja odnose se na efikasniju naplatu naknada za koncesiju i kontrolu nad upravljanjem imovinom Republike Hrvatske, te općim i drugim dobrima.

Registar koncesija prvenstveno doprinosi daljnjem provođenju nadzora, naplate i kontrole, te upravljanja državnom imovinom, a samim time postiže se i jedan od važnih koraka u smanjenju negativnih pojavnosti na području koncesija.
Vlada Republike Hrvatske donijela je 31. srpnja 2008. Odluku o osnivanju Radnog tijela za rješavanje problematike koncesija na području Republike Hrvatske, koje je zaduženo provoditi mjere kojima se doprinosi stvaranju efikasnog sustava koncesija.

Rezultat dobre suradnje nadležnih inspekcijskih službi s nadležnim resorima, davateljima koncesija, tijekom provođenja nadzora ispravnosti obračuna i uplate koncesijskih naknada, pozitivno se odrazio i na ostvarene prihode od naknada za koncesiju, kao i izrečenih kazni.

Provođenje zaključka sa sastanka Radnog tijela tijekom 2011. godine imalo je značajan utjecaj na nastavak aktivne suradnje nadležnih inspekcijskih tijela i davatelja koncesija kod provedbe financijskog i inspekcijskog nadzora nad koncesionarima. Daljnje koristi koje se očekuju od Registra koncesija prvenstveno se odnose na nadzor, naplatu i kontrolu te upravljanja državnom imovinom, a samim time doprinijet će se smanjenju negativnih pojavnosti na području koncesija.

Efikasnost mjera koje je provodilo i provodi Ministarstvo financija, a koje su prije svega usmjerene jačanju discipline kako davatelja koncesija tako i koncesionara donijele su pozitivne pomake u području koncesija tijekom promatranog razdoblja.

Ministarstvo financija u završnoj je fazi izrade novoga Zakona i koncesijama i Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija koji će omogućiti unapređenje efikasnosti sustava koncesija u Republici Hrvatskoj, odnosno provođenje kontrole i stalnog nadzora od strane Ministarstva financija, te adekvatno i kontinuirano upozoravanje davatelja koncesija i koncesionara o neispunjavanju obveza iz ugovora o koncesijama.

S tim u vezi Sektor za gospodarstvo sudjelovao je u provedbi Twining Light Projecta (TWL): „Strengthening the Administrative Capacity of Ministry of Finance of the Republic of Croatia in Relation to the Implementation of the New Concession and Public-Private Partnership Legislation“, HR/2007/IB/FI/06TL, te su iz istoga potekle i određene preporuke.

Unutar navedenog projekta provedena je analiza zakonodavstva u području koncesija i javno-privatnog partnerstva, tj. Zakona o koncesijama (Narodne novine, br. 125/08), Zakona o javno-privatnom partnerstvu (Narodne novine, br. 129/08), Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 110/07 i 125/08) i Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, br. 21/10). Rezultat analize obavljen je u obliku Izvješća s preporukom za poboljšanje sustava koncesija u Republici Hrvatskoj.

Sukladno preporukama proizašlih iz projekta nužno je pristupiti određenim izmjenama i dopunama, koje se prvenstveno odnose na:

1) Izmjene i dopune Zakona o koncesijama (Narodne novine, br.125/08), te
2) Izmjene i dopune Pravilnika o ustroju i vođenju Registra koncesija (Narodne novine, br. 9/09).

S tim u svezi, a na temelju potreba koje su proizašle iz dosadašnjeg rada na Registru koncesija, pristupilo bi se izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama, čime bi se stvorio preduvjet za odgovarajuće izmjene i dopune Pravilnika, zajedno s njegovim obrascima, tijekom prvog polugodišta 2012. godine.

1.1.4. Unaprjeđenje procesa davanja suglasnosti na prijedloge projekata javno-privatnog partnerstva

Javno-privatno partnerstvo (dalje u tekstu: JPP) definira se kao dugoročan ugovorni odnos između javnog i privatnog tijela s ciljem realizacije kapitalnih investicijskih projekata, najčešće objekata javne infrastrukture, u cilju pružanja javnih usluga krajnjim korisnicima ili pak omogućavanja javnom tijelu da pruža javne usluge iz svoje nadležnosti.

JPP se realizira ili kao koncesija (prema Zakonu o koncesijama) ili kao javni ugovor (prema Zakonu o javnoj nabavi). Istovremeno Zakon o javno-privatnom partnerstvu (dalje u tekstu: ZJPP) određuje postupak pripreme, predlaganja i odobravanja prijedloga JPP projekata. ZJPP također posebno uređuje nadležnosti Agencije za javno-privatno partnerstvo (dalje u tekstu: AJPP) kao središnjeg tijela nadležnog za JPP, te postupak nadzora nad provedbom JPP projekata kroz Registar ugovora o JPP.
Tijela nadležna za analizu i odobravanje prijedloga JPP projekata su Agencija za JPP i Ministarstvo financija bez čijih suglasnosti niti jedan prijedlog JPP projekta ne može dobiti odobrenje za provedbu. Ministarstvo financija vrši analize JPP projekata u kontekstu fiskalnih i financijskih učinaka i rizika, te daje suglasnost o sukladnosti prijedloga projekta s proračunskim projekcijama i planovima, te fiskalnim ograničenjima.

U narednom razdoblju Ministarstvo financija će daljnjim jačanjem administrativnih sposobnosti unutarnjih ustrojstvenih jedinica i djelatnika, te kontinuiranom i efikasnom implementacijom postupovnih pravila i mehanizama nastaviti unaprjeđenje procesa jačanja sustava javno-privatnog partnerstva u Republici Hrvatskoj, te nastavno na navedeno, realizacije isplativih i održivih JPP projekata.

1.1.5. Kontinuirano unapređenje kvalitete i učinkovitosti analize i praćenja poslovanja trgovačkih društava u državnom vlasništvu

Ministarstvo financija prati i analizira poslovanje trgovačkih društava u državnom vlasništvu (trgovačkih društva u većinskom državnom vlasništvu i trgovačkih društava od posebnog državnog interesa) te sukladno Odluci Hrvatskog sabora o popisu trgovačkih društava od posebnog državnog interesa (Narodne novine, br. 132/09, 56/2010 i 144/2010) izrađuje i podnosi Vladi ili Saboru Republike Hrvatske Izvješće o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa. Predmetno Izvješće predstavlja analitički materijal koji na jednom mjestu pruža osnovne podatke i obilježja poslovanja za 63 trgovačka društva/grupe koja su proglašena od posebnog državnog interesa (uključuje 21 trgovačko društvo u većinskom državnom vlasništvu) u kojima država ima 8,99% - 100% udjela u strukturi vlasništva s ukupno zaposlenih 109.968 djelatnika.

Kontinuirano se unapređuje sustav praćenja i analize poslovanja trgovačkih društava na mjesečnoj i godišnjoj razini uvođenjem standardiziranih obrazaca, rokova dostave podataka i strukture izvješća. Unapređenje na području godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava odnosi se i na proširenje obuhvata broja trgovačkih društava, iskazivanje podataka o strukturi vlasništva, podataka o raspodjeli ostvarene dobiti/pokriću gubitka, uplatama u državni proračun po osnovi ostvarene dobiti temeljem udjela države u strukturi vlasništva. U pogledu podizanja razine transparentnosti i dostupnosti podataka široj javnosti, financijska izvješća (RDG i Bilanca) i godišnja izvješća o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa (koje izrađuje Ministarstvo financija) objavljuju se na web stranici Ministarstva financija.

Nadalje, Ministarstvo financija predlaže Vladi Republike Hrvatske donošenje mjera i aktivnosti u svrhu racionalizacije poslovanja trgovačkih društava i poboljšanja likvidnosti te u konačnici i na ostvarenu dobit trgovačkih društava od posebnog državnog interesa. To potvrđuju podaci o ostvarenim uštedama, smanjenju prosječnog vremena plaćanja obveza prema dobavljačima i prosječnom vremenu naplate potraživanja od kupaca kao i smanjenje iznosa dospjelih obveza prema dobavljačima i dospjelih potraživanja od kupaca, te povećanje ostvarene dobiti. Istovremeno su ostvareni i pozitivni efekti na državni proračun Republike Hrvatske kroz provedbu nove obveze uplate 50% ostvarene dobiti trgovačkih društava od posebnog državnog interesa.
Obzirom da su trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu gospodarski subjekti koji su jedna od glavnih poluga provedbe ekonomske politike i strategije gospodarskog razvitka od posebne je važnosti da se nastavi praćenje i kontrola provedbe mjera i aktivnosti kojima se utječe na poslovanje trgovačkih društava kroz racionalizaciju poslovanja i kretanje likvidnosti. Stoga se u budućem razdoblju planira predlaganje Vladi Republike Hrvatske donošenje novih mjera i aktivnosti kojima bi se dodatno pozitivno utjecalo na daljnje poboljšanje likvidnosti i ostvarene dobiti, a u sljedećem koraku i na poboljšanje efikasnosti poslovanja trgovačkih društva.

1.1.6. Daljnji razvoj makroekonomskih statistika

U narednom razdoblju nastavit će se intenzivan rad na razvitku svih onih statističkih proizvoda iz domene nacionalnih računa koji podižu kvalitetu već dosad proizvedenih, objavljenih i u Eurostat dostavljenih makroekonomskih podataka.

Na svjetskoj razini, a naročito u okviru Europske unije, važnost statistike javnih financija i s njom povezanih statistika te zahtjevi prema njima za kvalitetne i pouzdane podatke posebno su povećani u okolnostima svjetskih ekonomskih poremećaja nastalih u 2008. godini i kasnije. U tom smislu posljednjih su godina Eurostatu, kao statističkom tijelu Europske komisije, izmjenama pravne regulative Europske unije utvrđene bitno veća uloga i ovlasti, uključujući revizorske.

U Ministarstvu financija fiskalna se statistika temelji na međunarodnim metodologijama – metodologiji statistike javnih financija Međunarodnoga monetarnog fonda GFS 2001 i europskoj statističkoj metodologiji ESA 95.

Metodologija GFS 2001 primjenjuje se za statističko izvještavanje već u dugogodišnjem trajanju (odnosno još ranije prethodna metodologija GFS 1986).

Zahtjevi metodologije ispunjeni su u znatnoj mjeri iako još ne u potpunosti, što je uvjetovano raspoloživošću izvornih podataka.

Proces uvođenja metodologije ESA 95 u Ministarstvu financija započeo je 2005. godine, u sklopu procesa pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Razvoj se odvija u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Hrvatskom narodnom bankom, u skladu s potpisanim Sporazumom o suradnji na području statistike nacionalnih računa i s njom povezanih statistika, kojim su utvrđene i nadležnosti za određene statistike.

Prema Sporazumu o suradnji, Ministarstvo financija je, uz ostalo, nadležno za izradu nefinancijskih računa opće države zajedno s DZS-om, za izradu Fiskalnog izvješća (propisanog prema europskom Postupku u slučaju prekomjernog deficita – Excessive Deficit Procedure, EDP) uz suradnju DZS-a i HNB-a, za izradu transmisijske tablice tromjesečnog izvješća o dugu prema kriteriju iz Maastrichta itd. a također su utvrđene i njegove obveze u dostavi izvornih podataka za potrebe DZS-a i HNB-a.

U proteklom razdoblju postignuti su značajni rezultati u smislu usvajanja metodologije, usuglašavanja i izrade jedinstvenih klasifikacija, osiguravanja izvora podataka i same izrade statistika. Izrađen je dio nacionalnih računa (u različitoj duljini vremenskih serija) i ispunjen dio obveza dostave preliminarnih transmisijskih tablica Eurostatu (HNB i DZS), dok Ministarstvo financija od 2006. godine izrađuje i dostavlja Fiskalno izvješće koristeći metodologiju ESA 95 (u 2005. godini također je podneseno ali s podacima po metodologiji GFS 2001). Fiskalno izvješće dosad je temeljeno isključivo na administrativnim podacima raspoloživim u Ministarstvu financija. U pravcu prilagođavanja izvora podataka zahtjevima metodologije ESA 95 poduzeti su tijekom proteklog razdoblja daljnji koraci, kao na primjer izmjene računskog plana za proračune i proračunske korisnike s odgovarajućom razradom podataka te izmjene u postupku izvršavanja proračuna kojima se približava mogućnosti primjene obračunskog načela zahtijevanog metodologijom ESA 95.

Prema zahtjevima metodologije Fiskalnog izvješća, njegov povijesni dio treba biti (uz neke izričito definirane metodološke razlike) utemeljen na podacima nacionalnih računa (nefinancijskih i financijskih) izrađenih po metodologiji ESA. Nadalje, stav je Eurostata da u zemljama članicama Europske unije ulogu nositelja izrade Fiskalnog izvješća trebaju imati statistički zavodi. U tom su smislu ponovljene preporuke predstavnika Eurostata prilikom pretpristupnog EDP dijaloškog posjeta Republici Hrvatskoj 10. i 11. svibnja 2012.

Zbog navedenoga, Sporazum o suradnji podliježe u 2012. godini izmjeni kojom uz ostalo Državni zavod za statistiku ima preuzeti ulogu nositelja izrade Fiskalnog izvješća, pri čemu planski odnosno projekcijski dio toga izvješća izrađuje Ministarstvo financija. Godina 2013. predstavlja prijelaznu godinu u kojoj je zadatak ispuniti zahtjev Eurostata da prvo Fiskalno izvješće nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (1. listopada 2013.) bude izrađeno od strane Državnog zavoda za statistiku, u potpunoj suglasnosti s metodološkim zahtjevima, te popraćeno metodološkim dokumentom EDP Inventory-jem.

Radi realizacije ovog zadatka i ostalih zahtjeva za daljnja metodološka poboljšanja, u 2013. će se nastaviti suradnja između Ministarstva financija, Državnog zavoda za statistiku i Hrvatske narodne banke. Nastavno na aktivnosti koje se imaju obaviti tijekom 2012. godine, uključujući dovršenje ujednačavanja klasifikacija, te daljnje analize i prilagođavanja raspoloživih administrativnih izvora podataka, u 2013. godini predstoji daljnji intenzivan zajednički rad radi prijenosa informacija i saznanja za izradu Fiskalnog izvješća s Ministarstva financija na Državni zavod za statistiku.

1.1.7. Jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru

U narednom trogodišnjem razdoblju nastavit će s koordinacijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, što uključuje razvoj metodologije i standarda rada u području sustava unutarnjih financijskih kontrola, unaprjeđenje kvalitete izobrazbe unutarnjih revizora i osoba zaduženih za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole te praćenje kvalitete sustava unutarnjih financijskih kontrola.

S obzirom da je Strategija razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru za razdoblje 2009. - 2011. istekla, u idućem razdoblju provodit će se mjere na temelju Akcijskog plana za razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru za razdoblje 2012. - 2013. koji se nadovezuje na dugoročne ciljeve razvoja utvrđene u prethodnoj Strategiji.

Razvoj metodologije i standarda rada u području sustava unutarnjih financijskih kontrola obuhvatit će, između ostaloga, ažuriranje postojećeg Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna te Priručnika za unutarnje revizore, ali i izradu novih smjernica i uputa vezanih uz financijsko upravljanje i kontrole s ciljem da metodologija rada prati aktualni razvoj unutarnjih financijskih kontrola.

Unaprjeđenje kvalitete izobrazbe unutarnjih revizora i osoba zaduženih za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole obuhvatit će izobrazbu unutarnjih revizora koja će im omogućiti obavljanje poslova u skladu s međunarodnim standardima i najboljom praksom, seminare i radionice za unutarnje revizore u cilju daljnjeg usavršavanja njihovih znanja i vještina te izobrazbu osoba zaduženih za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrole, ali i rukovoditelja koji su odgovorni za financijsko upravljanje i kontrole u skladu s donesenim Pravilnikom o provedbi financijskog upravljanja i kontrola te Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrole.

Provjera kvalitete sustava financijskog upravljanja i kontrola te unutarnje revizije obavljat će se u cilju odgovarajućeg praćenja provedbe preporuka i njihova usklađenja kod proračunskih korisnika, a u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada. Provjera kvalitete provodit će se analizom planova uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola te strateških i godišnjih planova rada unutarnje revizije te putem Objedinjenog godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za Vladu Republike Hrvatske. Također je predviđeno obavljanje vanjske procjene kvalitete rada unutarnjih revizora od strane Središnje harmonizacijske jedinice.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 1.1. Učinkovito upravljanje javnim financijama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.1.1. Unapređenje proračunskih procesa i sustava za upravljanje financijama proračunskih korisnika	1.1.1.1. Uspostavljena javno pretraživa baza podataka o izvršenim plaćanjima s jedinstvenog računa državnog proračuna	Uspostavom ove baze omogućit će se javno pretraživanje podataka o izvršenim plaćanjima s jedinstvenog računa državnog proračuna	Broj	0	MFIN	0	0	1
	1.1.1.2. Povećanje broja uključenih tijela u jedinstveni informacijski sustav financijskog upravljanja (FMIS)	Uključivanjem pojedinačnih tijela državne uprave u jedinstveni sustav doprinosi se efikasnijem upravljanju proračunskim sredstvima	Broj	10	MFIN	7	0	0
	1.1.1.3. Definirana metodologija za procjenu vrijednosti državne imovine i njezino evidentiranje	Definiranjem metodologije osigurat će se cjelovita evidencija podataka o državnoj imovini	Broj	0	MFIN	1	0	0
1.1.2. Osiguranje primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti	1.1.2.1. Provjeren formalni sadržaj Izjave o fiskalnoj odgovrnosti i Upitnika o fisklanoj odgovornosti za sve obveznike sukladno rokovima danim u Uredbi o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila	Ministarstvo financija provjerava formalni sadržaj za 579 jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave i razdjele organizacijske klasifikacije državnog proračuna odgovorne Vladi Republike Hrvatske	%	0	MFIN	100	100	100
	1.1.2.2. Izrađen godišnji i polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila u skladu sa rokovima danima u Zakonu o fiskalnoj odgovornosti	U 2012. Ministarstvo financija po prvi puta izradit će polugodišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za prvih šest mjeseci 2012., a u 2013. i godišnji izvještaj o primjeni fiskalnih pravila za 2012. godinu	%	0	MFIN	100	100	100
	1.1.2.3. Zadovoljena fiskalna pravila određena Zakonom o fiskalnoj odgovornosti	Ukupni rashodi općeg proračuna izraženi udjelom u procijenjenom BDP-u godišnje će se smanjivati za najmanje 1 postotni bod do trenutka kada će primarni fiskalni saldo općeg proračuna u nominalnom iznosu biti jednak nuli ili pozitivan.	Broj	0	MFIN	1	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.1.3. Učinkovito upravljanje Registrom koncesija	1.1.3.1. Kontinuirano provođenje Politike koncesija sukladno Zakonu o koncesijama	Praćenje prihoda državnog proračuna po osnovi nakande za koncesiju i provođenje kontrole naplate naknada za koncesiju, jačanje discipline davatelja koncesija i koncesionara	%	100	MFIN	100	100	100
	1.1.3.2. Nastavak rada Radnog tijela	Provođenje financijskog i inspekcijskog nadzora koncesionara, nadzor naplate naknada za koncesiju, upravljanja državnom imovinom	%	100	MFIN	100	100	100
1.1.4. Unaprjeđenje procesa davanja suglasnosti na prijedloge projekata javno-privatnog partnerstva	1.1.4.1. Efikasnija analiza i ocjena fiskalnih učinaka i rizika JPP projekata broj odobrenih projekata	Vodič (standardizirana metodologija) za analizu i ocjenu fisklanih učinaka i rizika JPP projekata	Broj	1	MFIN	4	4	4
1.1.5. Kontinuirano unapređenje kvalitete i učinkovitosti analize i praćenja poslovanja trgovačkih društava u državnom vlasništvu	1.1.5.1.Izrada Izvještaja o poslovanju trgovačkih društava od posebnog državnog interesa	Izvještaj pruža osnovne podatke i obilježja poslovanja trgovačkih društava od posebnog državnog interesa	Broj	1	MFIN	1	1	1
1.1.6. Daljnji razvoj makroekonomske statistike	1.1.6.1. Opća ocjena Eurostata i Europske komisije o stupnju usklađenosti statistika s metodološkim zahtjevima i drugim zahtjevima Eurostata za kvalitetu i pravovremenost podataka	Opća ocjena kao najčešća vrijednost ili po mogućnosti prosjek ocjena danih od strane Eurostata i Europske komisije na raznim razinama razrade (prilikom podnošenja podataka, izvještavanja o usklađenosti, ekspertnih posjeta, Izvješća o napretku i sl.) da j	stupanj ili opisno	(zasad se ne raspolaže ocjenama za sve sastavnice)	Eurostat i Europska komisija	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice	bez ocjena "nije usklađeno" za pojedine sastavnice

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.1.7. Jačanje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru	1.1.7.1. Broj održanih seminara i radionica za unutarnje revizore i osobe zadužene za koordinaciju financijskog upravljanja i kontrola	Izobrazba će unutarnjim revizorima omogućiti obavljanje poslova u skladu s međunarodnim standardima i najboljom praksom. Seminari i radionice će osobama uključenim u financijsko upravljanje i kontrole omogućiti bolju praktičnu implementaciju sustava unutar svoje institucije sukladno novom Priručniku za financijsko upravljanje i kontrole	Broj	5	SHJ	5	5	5
	1.1.7.2. Izrađeno Objedinjeno godišnje izvješće o sustavu unutarnjih financijskih kontrola za Vladu RH	Putem Objedinjenog godišnjeg izvješća o sustavu unutarnjih financijskih kontrola izvijestit će se Vlada RH o stanju u razvoju ovog sustava	Broj	1	SHJ	1	1	1
	1.1.7.3. Provođenje vanjske procjene kvalitete rada unutarnjih revizora	Na temelju upitnika za obavljanje vanjske procjene kvalitete rada unutarnje revizije SHJ će istu obaviti kod korisnika proračuna	Broj	1	SHJ	1	2	2

1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda

Stabilnost javnih financija osigurava se, između ostalog, i pravednim i učinkovitim prikupljanjem fiskalnih prihoda. Upravo stoga je potrebno osigurati da obveze plaćanja poreza i drugih javnih davanja poštuju sve pravne i fizičke osobe sukladno zakonima, uz što manji trošak i za obveznike i za državu. Tako prikupljeni prihodi omogućuju financiranje javnih usluga koje država pruža svojim građanima i subjektima u gospodarstvu.

Temeljni cilj poreznog postupka je ispunjavanje porezne obveze. Kako bi se povećala efikasnost prikupljanja fiskalnih prihoda potrebno je kontinuirano unapređivati sustav kako bi porezni obveznici lakše ostvarivali svoja prava i ispunjavali svoje obveze. Porezni obveznici će pružati manji otpor plaćanju poreza ako lako mogu razumjeti što se od njih zahtjeva te ako su pojedini obrasci koje su dužni ispuniti jednostavni i dobro pojašnjeni. Stoga će u narednom trogodišnjem razdoblju Porezna uprava i dalje raditi na pojednostavljenju poreznih postupaka i to prvenstveno onih koje koristi veliki broj poreznih obveznika.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.2.1. Unaprjeđenje usluga poreznim obveznicima

Elektroničke usluge Porezne uprave - ePorezna namijenjene su svim poreznim obveznicima u Republici Hrvatskoj. Elektroničke usluge omogućuju elektroničku komunikaciju s obveznicima korištenjem Interneta kao komunikacijske infrastrukture. U sklopu elektroničkih usluga odvija se sigurna razmjena elektroničkih dokumenata između poreznog obveznika i Porezne uprave. Prednosti upotrebe elektroničkih usluga su višestruke: ušteda vremena (nema potrebe fizičkog odlaska u ispostave), mogućnost komunikacije sa Poreznom upravom (24 sata dnevno, 365 dana godišnje), transparentno poslovanje s tijelima državne uprave te mogućnost korištenja posrednika i za elektroničko poslovanje.

U sklopu elektroničkih usluga Porezne uprave - ePorezna trenutno su dostupne sljedeće elektroničke usluge:

- PKK (porezno knjigovodstvena kartica koja omogućuje uvid u Poreznu knjigovodstvenu karticu poreznog obveznika),
- Obrazac PDV (podnošenje mjesečnog ili tromjesečnog PDV obrasca),
- Obrazac PDV-K (podnošenje obrasca PDV-K – konačni obračun PDV),
- Obrazac PD (podnošenje obrasca PD – porez na dobit),
- Obrazac SR (podnošenje obrasca SR – obračun spomeničke rente),
- Obrazac TZ (podnošenje obrasca TZ - obračun turističke zajednice),
- Obrazac ID (podnošenje ID obrasca),
- Obrazac IDD (podnošenje IDD obrasca).

U narednom razdoblju proširit će se internetske usluge što uključuje:

- Uspostavu sustava ePPPO (dostava podatka o porezno priznatima premijama osiguranja, servis za poslodavce i osiguravatelj),
- Uspostavu sustava eID-1 (prihvat podatka iz ID-1 obrasca putem interneta)
- Uspostavu sustava eIP (prihvat podataka iz IP obrasca putem interneta)

Kako bi se olakšalo, pojednostavilo i ubrzalo ispunjavanje obveza poreznih obveznika internet stranica Porezne uprave će se redizajnirati čime će se omogućiti jednostavan i brz pristup svim potrebnim podacima. Mrežna infrastruktura Porezne uprave podignuta je na vrlo visoku razinu što će omogućiti daljnje unaprjeđenje usluga poreznim obveznicima.

U narednom razdoblju unaprijedit će se Kontakt centar tako da će porezni obveznik moći ostvariti kontakt sa savjetnicima za pojedinu vrstu poreza. Uz jačanje internet usluga nastavit će se i s pružanjem informacija poreznim obveznicima u pisanom obliku i u obliku brošura koje će se besplatno dijeliti u prostorijama Porezne uprave i na drugi prikladan način.

1.2.2. Pojednostavljenje postupka oporezivanja

Temeljni cilj poreznog postupka je izvršenje porezne obveze i što je postupak oporezivanja jednostavniji to su veći izgledi da će ostvariti svoju svrhu. Porezna uprava će u narednom razdoblju raditi na pojednostavljenju poreznih postupaka i to ponajprije onih koji se odnose na veliki broj poreznih obveznika.

U provedbi reforme državne uprave, a time i modernizacije Porezne uprave naglasak je stavljen na informatizaciju državne uprave u cijelosti, koja bi rezultirala stvaranjem mrežne državne uprave. Kroz umreženu državnu upravu informacije potrebne za pravovremenu provedbu upravnih, poreznih i kaznenih postupaka, razmjenjivale bi se postavljenim informatičkim kanalima. Glavnu zapreku informatizaciji državne uprave predstavljalo je nepostojanje jedinstvenog identifikatora za upis osoba u službene evidencije. U tom dijelu kao odgovor rješavanju uočenog problema zaživjela je ideja OIB-a kao jedinstvenog identifikatora za upis osoba u službene evidencije.

Normativne pripreme izvršene su tijekom 2008. godine, dok je 2009. godinu obilježila dodjela OIB-a svim obveznicima broja te upis OIB-a u sve službene evidencije o osobama i o imovini. Kroz stvorene preduvjete jedinstvenog upisa svih osoba putem OIB-a, uspostavljen je daljnji sustav umrežavanja. Umrežavanjem podataka olakšani su postupci koje građani vode pred tijelima javne vlasti s obzirom da se podaci potrebni za ostvarivanje prava razmjenjuju informatičkim putem. Nadalje umrežavanjem podataka omogućeno je praćenje vrijednosti imovine i ostvarenih primitaka radi praćenja prijavljivanja stvarno ostvarenih primitaka čime OIB i umrežena uprava postaju najznačajniji instrument u borbi protiv korupcije te uspostavi pravednog poreznog sustava.

Kroz stvaranje umrežene uprave na temelju informatičke razmjene podataka stvoren je sustav objava signala o nabavkama imovine koju ne prate prikazani ostvareni primici. Na temelju tako dobivenih signala odabiru se porezni obveznici kod kojih je potrebno provesti porezni postupak uključujući i postupak poreznog nadzora radi procjene realno ostvarenih primitaka, a time i iskazivanja prave porezne osnovice. Navedeni postupci osiguravaju provedbu načela pravednosti u postupku oporezivanja.

Postupcima određivanja i dodjeljivanja OIB-a te vođenjem Evidencije o OIB-u u Poreznoj upravi stvorena je baza podataka o osobnim identifikacijskim brojevima koja

se putem informatičke razmjene podataka iz različitih službenih evidencija u realnom vremenu ažurira s podacima o osobama.

Automatsko ažuriranje podataka o osobama omogućilo je i znatne pomake u provedbi poreznih postupaka. Bilježenjem nastalih promjena (promjena prezimena, prebivališta, saznanja o nastupu smrti...) omogućeno je pokretanje poreznih postupaka bez potrebe manualnog rada službenika Porezne uprave.

Budući da je OIB prepoznat kao jak instrument koji kroz brzu i pravodobnu razmjenu podataka omogućava sustavnu borbu protiv korupcije, stvara pravedan sustav socijalnih davanja te omogućava praćenje neprijavljenih, a oporezivih transakcija kao alata u borbi protiv sive ekonomije, Porezna uprava će nastaviti sa umrežavanjem podataka kako bi prikupila iste za pravovremeno provođenje poreznih postupaka.

1.2.3. Unapređenje provođenja poreznog nadzora

Izvršenje porezne obveze kao i pravodobno podnošenje ispravnih poreznih prijava temelj je našega sustava samostalnog utvrđivanja porezne obveze. Naš plan preoblikovanja poslovnih procesa usmjeren je k povećanju razine izvršenja poreznih obveza primjenom mjera za otkrivanje područja rizika i načela upravljanja rizicima. Kapacitete kojima raspolažemo u području poreznog nadzora koristit ćemo što je racionalnije moguće, obavljajući nadzor rizičnih poreznih obveznika.

Porezna uprava nastavit će već započete projekte na području poreznog nadzora kojima je cilj:

- ujednačavanje postupanja na razini Porezne uprave
- objektivan odabir poreznih obveznika za nadzor
- bolja učinkovitost poreznog nadzora usmjerenjem resursa na porezne obveznike koji na temelju provedene analize rizika predstavljaju najveći rizik
- uvođenje i primjena računalnih alata za elektronički nadzor
- kvalitetnije praćenje rezultata poreznog nadzora u aplikacijama Informacijskog sustava Porezne uprave.

Uz izgradnju sustava upravljanja rizicima za objektivan odabir poreznih obveznika za nadzor, funkciju poreznog nadzora ćemo osuvremeniti i primjenom odgovarajućeg računalnog alata, odnosno elektroničkim nadzorom. To će ubrzati postupak nadzora i omogućiti znatne uštede, jer ćemo s istim brojem inspektora moći ostvariti bolje financijske rezultate.

Aplikaciju Informacijskog sustava Porezne uprave „Poslovi poreznog nadzora“ poboljšat ćemo radi dobivanja kvalitetnih informacija koje će koristiti rukovodstvu za donošenje poslovnih odluka i inspektorima za povećanje učinkovitosti nadzora.

1.2.4. Učinkovitija naplata poreznih prihoda

Gospodarska kriza koja je pogodila Hrvatsku prouzročila je porast broja poreznih obveznika koji ne podmiruju ili pravovremeno ne podmiruju svoje porezne obveze.

Porezna uprava, sukladno svojoj nadležnosti, provodi ovrhu radi naplate poreza i drugih javnih davanja od poreznog obveznika, primjenjujući odredbe Općeg

poreznog zakona**,** Zakona o upravnom postupku i Ovršnog zakona**.** Ovrhu, kao oblik prisilne naplate, pokreće Porezna uprava kada sva druga sredstva nisu omogućila naplatu u redovnom postupku.

Povezanošću Porezne uprave s nositeljima imovinskih evidencija omogućit će se dobivanje podataka o imovini upisanoj u nadležne evidencije i to na temelju informatičke razmjene podataka. Imovina koja je ključni pokazatelj realnosti ispunjavanja i prijavljivanja poreznih obveza, prava na socijalna davanja te signal mogućih koruptivnih djela, kroz informatičku razmjenu podataka, putem sustava OIB-a, u Poreznoj upravi postaje poznat i dohvatljiv podatak.

Povezivanjem podataka iz različitih baza Porezne uprave omogućiti će se pravovremeno uočavanje rizičnih poreznih obveznika koji imaju namjeru izbjegavati plaćanje poreznih obveza a time i pravovremeno provođenje postupaka prisilne naplate što će omogućiti efikasniju naplatu.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 1.2. Pravedno i učinkovito prikupljanje poreznih prihoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.2.1 Unaprjeđenje usluga poreznim obveznicima	1.2.1.1. Povećanje broja dostupnih usluga putem e-servisa Porezne uprave	Povećanjem broja internetskih usluga poreznim obveznicima olakšava, pojednostavljuje i ubrzava izvršenje poreznih obveza	Broj	8	Informacijski sustav Porezne uprave	10	11	12
	1.2.1.2. Povećanje broja podnesenih poreznih prijava putem ePOREZNE	Povećanjem broja obveznih korisnika internetskih usluga osloboditi će se resursi koji vrše unos obrazaca za obavljanje poslova više razine	%	6% (podatak za 2010. godinu)	Informacijski sustav Porezne uprave	40	50	60
1.2.2. Pojednostavljenje postupaka oporezivanja	1.2.2.1. Povećan broj poreznih obveznika koji plaćaju poreze i doprinose na vrijeme i u ispravnim iznosima	Povećanje stope naplate poreza temeljeno na međunarodno priznatoj metodi za procjenu poreznog jaza	%	89 (podatak za 2008. godinu)	Deloitte: Projekt uspostave ključnih pokazatelja uspjeha u okviru RAMP-a	92	93	94
1.2.3. Unapređenje provođenja poreznog nadzora	1.2.3.1. Povećanje novoutvrđenih iznosa poreza u postupku nadzora po inspektoru	Primjenom elektroničkog alata povećati će se učinkovitost inspektora u nadzoru velikih obveznika (eAudit)	kn	3.100.000 (podatak za 2010. godinu)	Informacijski sustav Porezne uprave	-	-	3.500.000
1.2.4. Učinkovitija naplata poreznih prihoda	1.2.4.1. Povećanje naplate u ovršnom postupku	Pravovremeno pokretanje mjera ovršnih postupaka rezultirati će efikasnijom naplatom	%	32 (podatak za 2010. godinu)	Informacijski sustav Porezne uprave	-	-	40

1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina, posebnih poreza i trošarina te olakšavanje trgovine

Carinska uprava svojim djelovanjem pridonosi sigurnosti prekograničnog prometa roba i općenito globalnog lanca nabave. Također, svojim djelovanjem pridonosi i društveno-gospodarskom razvitku kroz naplatu javnih davanja te olakšavanje trgovine.

Pri tome je općenito potrebno uzeti u obzir da su gospodarstvo i međunarodni trgovinski odnosi osnova društveno-gospodarskog blagostanja, ali i da su sami gospodarski subjekti te carinsko područje i njegovo stanovništvo u uvjetima globalizacije i liberalizacije postali izloženi različitim prijetnjama.

Carinska uprava se prilagođava ovim i na globalnoj razini promijenjenim okolnostima svoga djelovanja što zahtjeva i modifikaciju strateškog poimanja uloge carinske službe. Tako djelovanje Carinske uprave na razini strateško-načelnih opredjeljenja mora polaziti od imperativa uspostave sigurnosnih standarda, koji će imati za posljedicu nesmetano kretanje dobara sigurnim međunarodnim lancima nabave, te pri tome ravnoteže između potrebe provedbe učinkovitih carinskih kontrola, s jedne strane, i potrebe olakšavanja pouzdanim gospodarskim subjektima zakonite (legalne) trgovine i općenito, ukupnog carinskog poslovanja, s druge strane.

Carinska uprava preuzima sve značajniju i aktivniju ulogu u olakšavanju trgovine i stvaranju okruženja partnerskih odnosa s gospodarskim subjektima, a gospodarski subjekti uključeni u carinsko poslovanje opravdano očekuju stvaranje učinkovitih i ekonomičnih carinskih postupaka i pojednostavljenje carinskih formalnosti, odnosno pružanje brze i kvalitetne javne usluge kroz svrhovito i učinkovito carinsko postupanje.

Navedeno zahtjeva temeljitu promjenu pristupa u shvaćanju carinskog postupanja u kojem pouzdani gospodarski subjekti postaju partneri carinskoj službi u ostvarenju njenih zakonskih zadaća, a djelotvorno postupanje carinske službe u kontroli kretanja roba i provedbi sigurnosnih mjera ne predstavlja prepreku odvijanju legitimne trgovine.

Stoga je provedbu carinskog postupanja potrebno prilagoditi potrebama promicanja i ostvarivanja gospodarskog razvoja kroz olakšavanje trgovine i pojednostavljenje carinskih procedura i formalnosti te stvaranje okruženja partnerskih odnosa s pouzdanim gospodarskim subjektima uz istodobno osiguranje provedbe primjerenih i učinkovitih mjera carinskog nadzora.

Načini ostvarivanja postavljenog cilja:

1.3.1. Osiguranje naplate i naplata proračunskih prihoda iz nadležnosti Carinske uprave

Carinska uprava obavlja poslove praćenja naplate prihoda državnog proračuna po osnovi carine, posebnih poreza, trošarina, poreza na dodanu vrijednost i drugih propisanih javnih davanja koja su joj stavljena u nadležnost.

Uz navedene poslove, Carinska uprava provodi i poslove naknadne provjere kod obveznika carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih davanja na carinskom području Republike Hrvatske što podrazumijeva kontrolu ispravnosti poslovnih knjiga, financijskih izvještaja, poslovne dokumentacije, utvrđivanje iznosa netočno obračunatih ili neplaćenih davanja i pripadajućih kamata, te utvrđivanje bilo kojih drugih vrsta nepravilnosti. Cilj naknadnih provjera je osigurati postupanje sukladno carinskim, poreznim i drugim propisima od strane sudionika u postupcima koji su predmet carinske kontrole, a u svrhu jačanja porezne discipline te radi ostvarivanja odgovarajućeg priljeva sredstava u državni proračun.
Razvojem i primjenom sustava za upravljanje rizicima utemeljenog na zajednički definiranim kriterijima rizika te povezivanjem s ostalim podsustavima informacijskog sustava Carinske uprave poboljšat će se funkcionalnost i unaprijediti učinkovitost prikupljanja carinskih prihoda.

Razvojem sustava selektivnosti i ciljanog otkrivanja prijevara te povećanjem broja kriterija za izradu profila, prikupljanjem dodatnih informacija olakšati će se odabir roba, prijevoznih i prijenosnih sredstava kao i sudionika u carinskom postupku za pregled ili provjeru.

Izgradnjom aplikativnog modula A i B računa unutar postojećeg informacijskog računovodstvenog sustava omogućuje se evidencija i sustav izvješćivanja o stanju naplaćenih (A račun) i nenaplaćenih (B račun) potraživanja s osnova carine u određenom vremenskom razdoblju ili na određeni datum. Tradicionalna vlastita sredstva Europske unije moraju se obračunavati i evidentirati na A i B računu s ciljem osiguravanja točnog izračuna, prikupljanja, plaćanja i kontrole potraživanja s osnova carine. Račun A je mjesečni izvještaj u koji se unose plaćeni iznosi, neplaćeni, ali osigurani i neosporavani iznosi, kao i plaćeni, ali osporavani iznosi. Račun B je kvartalni izvještaj u koji se unose neplaćeni iznosi, kao i iznosi koji su osigurani i osporavani. Iznosi utvrđeni na računu B su iznosi nakon provedenih naknadnih provjera, a knjiženi su na temelju odluka o naknadnim naplatama.

Uspostava A i B računa osigurava pravilne postupke utvrđivanja, obračuna i naplate prihoda po osnovi carine, pravilno knjiženje istih, postupke stavljanja prikupljenih prihoda po osnovi carine na raspolaganje proračunu Europske unije, kao i učinkovitu kontrolu i praćenje svih relevantnih postupaka u vezi s utvrđivanjem, obračunom i naplatom prihoda po osnovi carine. Isto tako omogućuje sustavno izvješćivanje o slučajevima otkrivenih prijevara i nepravilnosti (OWNERS), kao i o slučajevima u kojima je izvršen otpis prihoda po osnovu carine (WOMIS).

1.3.2. Zaštita tržišta i društva kroz razvoj učinkovitog carinskog nadzora na cijelom carinskom području, kao i olakšavanje trgovine i stvaranje partnerstava s gospodarskim subjektima

Sustav zaštite i sigurnosti tržišta i društva uključuje suzbijanje krijumčarenja roba i ljudi, sprječavanje carinskih i trošarinskih prijevara, kao i prijevara vezanih uz posebne poreze, te obavljanje nadzora i kontrole uvoza, izvoza i provoza robe za koje su propisane posebne mjere u svrhu zaštite sigurnosti, zdravlja i života ljudi, životinja i bilja, kulturne baštine, nacionalnog blaga, intelektualnog vlasništva te drugih pravom zaštićenih vrijednosti.

Radi ostvarenja navedenog unaprijediti će se nivo carinskih provjera u cilju njihovog usklađivanja s razinom i standardima carinskih provjera koje provode carinske službe zemalja članica Europske unije, i to provedbom redovnih i izvanrednih mjera nadzora i kontrole prekograničnog prometa te mjera koje se poduzimaju na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske, uz stalno unaprjeđivanje sustava analize rizika, kao i provedbom ciljanih nacionalnih i međunarodnih operativnih akcija iz ovog područja, uz kontinuiranu edukaciju i usavršavanje carinskih službenika.

Postojeći modeli olakšavanje trgovine i suradnje s gospodarskim subjektima uključuje primjenu sustava odobravanja raznovrsnih povlaštenja u carinskom postupku, odnosno pojednostavljenja prilikom provedbe formalnosti u carinskim postupcima i postupanjima. Navedeno ima za posljedicu ubrzanje i pojednostavljenje obavljanja carinskih formalnosti na graničnim prijelazima i unutarnjim robnim carinskim ispostavama, te smanjenje troškova poslovanja gospodarskih subjekata i jačanja njihove konkurentske sposobnosti.

Cjeloviti carinski sustav kojim se olakšava trgovina i jačanje suradnja s gospodarskim subjektima kroz prilagodbu okruženja i uvjeta carinskog postupanja potrebama gospodarstva, međutim, moguće je ostvariti kroz sinergijski učinak koji proizlazi iz stvaranja okvira za provedbu učinkovite analize rizika te kroz istodobno osiguranje uvjeta za široku primjenu olakšica pri carinskim kontrolama vezanim za sigurnost te općenito statusa koji omogućava korištenje raznovrsnih pojednostavnjenja predviđenih carinskim propisima, odnosno orijentacijom carinske službe pružanju javnih usluga orijentiranih potrebama gospodarstva.

Takav pristup treba rezultirati smanjenjem troškova i vremena potrebnog za provedbu carinskih formalnosti za gospodarstvenike, te povećanjem sigurnosti lanca nabave uz stvaranje odnosa partnerstava između carine i gospodarstvenika kroz provedbu transparentnih i učinkovitih postupaka.

Jednako tako, potrebno je promicati široku primjenu sustava pojednostavljenja carinskih postupaka i procedura te gospodarskim subjektima osigurati lako dostupan, jedinstven i suvremen uvid u pravni i provedbeni okvir carinskog postupanja, koji mora biti sadržajno sveobuhvatan i jasan, te tako gospodarskim subjektima stvoriti jasno, uređeno i sigurno okruženje carinskog poslovanja.

1.3.3. Prilagodba carinskom i trošarinskom sustavu Europske unije, unapređenje sustava oporezivanja posebnim porezima

Pristupanjem u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska istovremeno postaje i dio carinske unije odnosno jedinstvenoga carinskog područja, što uz ostalo ima za posljedicu izravnu primjenu cjelokupnog carinskog zakonodavstva Europske unije.

S ciljem stvaranja veće učinkovitosti u provedbi carinskih procedura, na način da se stvore uvjeti za pravilnu, ujednačenu i usklađenu primjenu propisa Europske unije i nacionalnog carinskog zakonodavstva, uz provedbene propise, nužno je i donošenje širokog spektra usmjeravajućih akata (naputaka, uputa, mišljenja i dr.) koji će na jasan i transparentan način sadržavati tumačenja i pravila za postupanje u svim područjima carinskog poslovanja.

Ujedno je nužno uspostaviti i razviti i niz specifičnih instituta i sustava kompatibilnih odgovarajućim sustavima Europske unije, i to uz ostalo, osobito podrazumijeva pripremu, uspostavu i primjenu Zajedničke carinske tarife, posebnih mjera agrarne, gospodarske i trgovinske politike Europske unije, uključujući uspostavu učinkovitog sustava izvoznih kontrola, zatim sustava za integrirano upravljanje carinskom tarifom, te povlaštenog i nepovlaštenog podrijetla roba sukladno pravnoj stečevini Europske unije.

Uzimajući, nadalje u obzir integraciju u Europsku uniju te nove uloge i odgovornosti carinske službe, prilagodba organizacijske strukture uvjetima rada u Europskoj uniji biti će jedna od aktivnosti koje je potrebno provesti. Pristupanje Europskoj uniji, istovremeno za carinsku službu znači preuzimanje obveze jačanja sigurnosne uloge zaštite vanjskih granica i zajedničkog teritorija Europske unije. U tom se smislu nameće obveza jačanja administrativnih kapaciteta usmjerenih na carinski nadzor buduće vanjske granice Europske unije na način preraspodjele službenika sa sadašnjih graničnih prijelaza s Europskom unijom na buduću vanjsku granicu Europske unije, kao i dodatne i pojačane izobrazbe carinskih službenika.

U svrhu prilagodbe zakonodavstvu i praksi Europske unije, radi uspostave suvremenog trošarinskog sustava kompatibilnog svim odrednicama Europske unije, provesti će se daljnje usklađivanje trošarinskog zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije što podrazumijeva potpunu implementaciju odnosno provedbu obveza preuzetih u Poglavlju 16. Oporezivanje, kao i osiguranje pravnog temelja za elektroničko praćenje i kontrolu kretanja trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine između država članica Europske unije.

U odnosu na neharmonizirane trošarine (posebne poreze) koje uključuju oporezivanje proizvoda koji ne pripadaju pravnoj stečevini Europske unije (bezalkoholna pića, kava, luksuzni proizvodi, osobni automobili, motocikli, plovila i zrakoplovi), a čiju primjenu na nacionalnom nivou omogućavaju odredbe Direktive Vijeća 2008/118 EZ o općem sustavu trošarina, izvršit će se potrebne prilagodbe nacionalnih zakona koji reguliraju oporezivanje navedenih proizvoda kako bi se stvorili potrebni preduvjeti za funkcioniranje na zajedničkom tržištu Europske unije.

1.3.4. Uspostava e-poslovanja

Poslovni procesi Carinske uprave vezani za provedbu carinskih postupaka i postupanja, obračuna i naplate carinskog i trošarinskog duga, te obračuna i naplate posebnih poreza, osiguranje carinskog nadzora nad robom u carinskom području Republike Hrvatske, upravljanje sustavom garancija, evidencije proizašle iz carinskog poslovanja su informatizirani i provode se putem integriranog centraliziranog ICT sustava u realnom vremenu.

Uzimajući u obzir obveze Carinske uprave vezane za članstvo Republike Hrvatske u Europsku uniju i carinsku uniju, uspostava e-carine (carine bez papira) nedjeljivo je povezana s uspostavom sigurnih i integriranih IT sustava koji osiguravaju interoperabilnost i interkonektivnost. Uspostavljeni IT sustavi trebaju omogućiti povećanje učinkovitosti carinskih kontrola i osiguranje nesmetanog tijeka podataka, čime bi se omogućilo učinkovitije i brže carinjenje, smanjilo administriranje, pridonijelo borbi protiv prijevara, organiziranog kriminala i terorizma, korupciji, zaštiti

fiskalnih interesa, prava intelektualnog vlasništva, zaštiti zdravlja i okoliša, većoj sigurnosti robe i međunarodne trgovine, uz istovremeno pojednostavljenje carinskih procedura te smanjenje troškova za carinu i gospodarstvenike.

Isto će se postići razvojem IT sustava interkonektivnosti kako bi osiguralo uvođenje u primjenu svih relevantnih sustava (NCTS[1], ECS[2], ITMS[3], EORI[4], AEO[5], ICS[6], CS/RD[7], CS/MIS[8], EMCS[9] i ostali) i stvorila mogućnost razmjenjivanja informacija s Europskom unijom i drugim državama članicama od dana pristupanja, zatim izgradnjom odgovarajuće infrastrukture informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT) te uspostavom odgovarajuće razine informacijske sigurnosti.

[1] Novi kompjuterizirani provozni postupak
[2] Sustav kontrole izvoza
[3] Sustav upravljanja integriranom tarifom
[4] Sustav registriranja gospodarskih subjekata
[5] Ovlašteni gospodarski subjekti
[6] Sustav kontrole uvoza
[7] Centralni servisi/referentni podaci
[8] Centralni servisi/upravljanje informacijskim sustavom
[9] Sustav kontrole kretanja trošarinske robe

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 1.3. Zaštita i sigurnost tržišta i društva kao i financijskih interesa u području carina, posebnih poreza i trošarina te olakšavanje trgovine

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.3.1. Osiguranje poštivanja plaćanja proračunskih prihoda iz nadležnosti Carinske uprave	1.3.1.1. Broj i vrsta izrađenih profila za sustav upravljanja rizicima	Izrada učinkovitih profila rizika kao podloge za provjere (osoba, prijevoznih sredstava, robe i tvrtke)	Broj	150	MF CU	250	300	350
	1.3.1.2. Broj provedenih naknadnih provjera (nakon postupka carinjenja robe)	Povećanjem broja naknadnih kontrola osigurat će se zakonito postupanje sudionika u carinskim postupcima, smanjenje carinskih formalnosti i troškova postupka te rast prihoda proračuna	Broj	1.500	MF CU	1.800	1.900	2.000
	1.3.1.3. Iznos naknadno obračunatog carinskog duga	Povećanjem iznosa naknadno obračunatog carinskog duga osigurat će se ostvarivanje planiranih prihoda	HRK	30.000.000	MF CU	40.000.000	42.000.000	45.000.000
1.3.2. Zaštita tržišta i društva kroz razvoj učinkovitog carinskog nadzora na cijelom carinskom području, kao i olakšavanje trgovine i stvaranje par-tnerstava s gospodarskim subjektima	1.3.2.1. Broj odobrenih povlaštenih statusa	Povlašteni statusi podrazumijevaju statuse ovlaštenog pošiljatelja i primatelja, odobrenja za pojednostavljene postupke deklariranja robe na temelju trgovačkih isprava i knjigovodstvenih zapisa te status ovlaštenog izvoznika za podrijetlo	Broj	1.000	MF CU	1.070	1.100	1.120
	1.3.2.2. Broj provedenih ciljanih operativnih aktivnosti na cjelokupnom carinskom teritoriju	Broj provedenih operativnih akcija usmjerenih na suzbijanje krijumčarenja komercijalnih i visokorizičnih roba, te sprječavanje carinskih i trošarinskih prijevara i prijevara vezanih uz posebne poreze	Broj	0	MF CU	60	65	70
	1.3.2.3. Broj donesenih naputaka i uputa za postupanje	Naputcima i uputama stvara se jasno, uređeno i sigurno okruženje carinskog poslovanja za gospodarske subjekte	Broj	8	MF CU	11	11	12

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.3.3. Prilagodba Carinske uprave uvjetima rada u EU sukladno obvezama koji proizlaze iz procesa pristupanja	1.3.3.1. Uspostavljeni i razvijeni specifični instituti i sustavi kompatibilni odgovarajućim EU sustavima	Priprema, uspostava i primjena Zajedničke carinske tarife; posebnih mjera agrarne, gospodarske i trgovinske politike EU, uključujući uspostavu učinkovitog sustava izvoznih kontrola; sustava za integrirano upravljanje carinskom tarifom, te povlaštenog i nepovlaštenog podrijetla sukladno pravnoj stečevini EU	%	70	MF CU	100	100	100
	1.3.3.2.Pojednostavljene formalnosti u kretanju robe unutar zajedničkog tržišta Europske unije	Izmijenjene i prilagođene odredbe Zakona o posebnim porezima	%	60	MF CU	90	100	100
	1.3.3.3. Trošarinski zakonodavni okvir okvir usklađen sa pravnom stečevinom EU	U trošarinskom zakonodavstvu izmijenjene i prilagođene odredbe implementiranjem preuzetih obveza iz Poglavlja 16. Oporezivanje	%	70	MF CU	90	100	100
1.3.4. Uspostava e-poslovanja	1.3.4.1. Razvijeni IT sustavi interoperabilnosti i interkonektivnost	Razvojem IT sustava interoperabilnosti i interkonektivnosti (NCTS, ECS,ITMS, EORI, AEO, ICS, CS/RD, CS/MIS,EMCS) osigurat će se povezivost IT sustava CU s IT sustavima zemalja članica EU i EK, omogućit provedbu carinskih postupaka i postupanja kroz elektroničko poslovanje, odnosno provedbu postupaka bez papira, te provedba statističkog istraživanja robne razmjene između zemalja članica	%	80	MF CU	100	100	100
	1.3.4.2. Uspostavljena potrebna infrastruktura informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT)	Izgrađeni podsustavi komunikacijske mreže i data centara, korisnička infrastruktura na organizacijskim jedinicama CU, u cilju osiguranja neprekidne dostupnosti usluga ICT sustava (mail, IP telefonija, dokumenti, poslovne aplikacije)	%	70	MF CU	90	95	97
	1.3.4.3. Uspostavljena informacijska sigurnost radi zaštite usluga i podataka ICT sustava	Nadzor i instalacija sigurnosnih nadogradnji instaliranog sistemskog softvera, instalacija i održavanje hardverske i softverske opreme za zaštitu sustava (antivirus, zaštita od neovlaštenog pristupa, nadzor i upravljanje prometom na mreži), upravljanje korisnicima ICT sustava, definiranje i primjena procedura i postupanja pri uporabi ICT sustava	%	70	MF CU	75	80	85

1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Pretpristupni programi Europske unije namijenjeni su zemljama kandidatkinjama, pa tako i Republici Hrvatskoj, radi pripreme za korištenje Kohezijskog i strukturnih fondova Europske unije. Strukturni instrumenti Kohezijske politike čine okvirno trećinu proračunskih sredstava Europske unije, a obuhvaćaju područja nadležnosti gotovo svih resornih tijela Vlade Republike Hrvatske (prometna, okolišna, energetska i druga infrastruktura, poduzetništvo, obrazovanje i zapošljavanje).

Nakon prve generacije decentraliziranih pretpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD, uveden je novi jedinstveni instrument pretpristupne pomoći - IPA koji je zamijenio dosadašnje programe u financijskoj perspektivi 2007.- 2013. Sredstva IPA-e, kao i prethodnih pretpristupnih programa, namijenjena su financiranju projekata u području jačanja državnih institucija, prekogranične suradnje, regionalnog razvoja koji obuhvaća zaštitu okoliša, transport i regionalnu konkurentnost, upravljanja ljudskim potencijalima te razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Da bi kvalitetno koristila pretpristupne programe, Republika Hrvatska uspostavila je strukturu institucija zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu te razvila sustav kontrola i procedura za kvalitetno i učinkovito financijsko upravljanje dodijeljenim sredstvima. Institucije uključene u upravljanje programima CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD odobrenje za rad od Europske komisije dobile su 2006. godine, institucije uključene u upravljanje komponentama IPA-e za jačanje državne uprave, prekograničnu suradnju, regionalni razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima odobrenje su dobile 2008. godine, a institucije uključene u upravljanje komponentom za poljoprivredu i ruralni razvoj odobrenje za jedan dio mjera dobile su krajem 2009. godine te početkom 2011. za još dvije mjere. U tijeku je priprema akreditacijskih paketa za preostale dvije mjere za koje se prijenos ovlasti očekuje tijekom 2012. godine.

Također, u tijeku je i proces dobivanja dozvole za rad u sustavu bez prethodnih kontrola Delegacije Europske unije u prve četiri IPA komponente. Nakon što se ispune mjerila za prelazak na potpuno decentralizirani sustav, Republika Hrvatska samostalno će provoditi procedure ugovaranja. Završetak navedenih aktivnosti očekuje se tijekom 2012. godine.

Obavljanjem koordinacijskih aktivnosti, MRRFEU osigurava učinkovito usmjeravanje te korištenje raspoloživih Europske unije sredstava na određene nacionalne razvojne prioritete. MRRFEU uspostavlja cjeloviti sustav upravljanja, financiranja i kontrole provedbe programa Europske unije kao jedinstveno Upravljačko tijelo za operativne programe.

Savjetodavna uloga MRRFEU je od iznimne pomoći tijelima državne uprave, počevši od pripreme sektorske analize koja vodi identifikaciji projekata za koje se kroz pripremanje projektnog sažetka traži adekvatan pristup u odabiru najboljeg instrumenta pomoći. Posebna pozornost je usmjerena na pregled dosadašnjih izvora pomoći kako ne bi došlo do mogućih preklapanja/multipliciranja pomoći.

U fazi pripreme za korištenje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda, ključna je priprema standardiziranih metodologija i procedura usmjerenih prema efikasnom korištenju značajno većih iznosa sredstava iz Europske unije.

Kako bi se omogućilo sudjelovanje Republike Hrvatske u horizontalnim programima te kako bi se mogla koristiti sredstva iz istih Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije priprema programske dokumente i financijske sporazume u suradnji s tijelima Europske komisije i tijelima državne uprave.

Za provedbu Kohezijskog i strukturnih fondova određen je institucionalni okvir koji obuhvaća institucije koje imaju dozvolu za rad u programu IPA i dio institucija koje ne provode IPA-u, ali se pripremaju za provedbu nakon ulaska u Europsku uniju. Izrađena je Strategija institucionalnog razvoja i jačanja kapaciteta te strategije organizacijskog razvoja za svaku instituciju predviđenu za rad s budućim fondovima Europske unije. U strategijama organizacijskog razvoja dan je detaljan prikaz sadašnjeg stanja i prijelaza na provedbu budućih fondova Europske unije, uključujući procjenu potrebnih zaposlenika i edukacija temeljene na procjenama rada i poslova koji nas očekuju u budućem razdoblju. Ove strategije bile su jedan od zahtjeva Europske komisije (dalje u tekstu EK) u poglavlju 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, a Vlada Republike Hrvatske usvojila ih je na sjednici održanoj 3. prosinca 2010. Tijekom 2012. godine planira se provesti procjena usklađenosti sa zahtjevima EK u svim institucijama koje će sudjelovati u provedbi Kohezijskog i strukturnih fondova. Ministarstvo financija je zajedno s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (ranije Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije) započelo dvogodišnji projekt kojem je cilj jačanje kapaciteta za provedbu i upravljanje sredstvima iz fondova Europske unije, u skladu sa zahtjevima Europske unije te dobivanje pozitivnog mišljenja o usklađenosti institucija Republike Hrvatske nužnog za korištenje Kohezijskog i strukturnih fondova.

Značajan izazov u nadolazećem razdoblju predstavlja zadržavanje i odgovarajuće korištenje postojećeg osposobljenog kadra. Vlada Republike Hrvatske je 17. ožujka 2011. donijela Odluku o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije, uključene u provedbu IPA programa, trebaju poduzeti kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije te dozvolu za rad sustava za provedbu strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj. Jedna od važnijih aktivnosti odnosi se na osiguravanje dovoljnog broja ljudi u svim institucijama jer je to glavni preduvjet za učinkovito financijsko upravljanje.

Dodatni napori ulažu se u daljnje osposobljavanje i uključivanje novih kadrova vodeći računa o mnogostruko povećanom iznosu financijskih sredstava koji će nam se naći na raspolaganju već nakon pristupanja u 2013. godini te u okviru nove financijske perspektive Europske unije 2014. - 2020.

Kao zemlja članica Republika Hrvatska će kroz Kohezijsku politiku koristiti europske fondove: Europski socijalni fond, Fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond. Kroz njih će svi naši strateški prioriteti biti dodatno podržani i vrlo konkretno financijski potpomognuti. Za uložen jedan euro iz našeg proračuna moguće je dobiti tri eura iz europskog proračuna.

U prvih šest mjeseci članstva - od 1. srpnja 2013. do 31. prosinca 2013. dodijeljeno je 449,4 milijuna eura za europske fondove koji se koriste kroz Kohezijsku politiku.
Uz Kohezijsku politiku, kroz sudjelovanje u zajedničkoj poljoprivrednoj politici, otvaraju se poljoprivredni fondovi: Fond za ruralni razvoj, Ribarski fond te Fond za tržišne mjere (koji uključuje izravna plaćanja i mehanizme regulacije tržišta). Za izravna plaćanja u 2013. godini predviđeno je 93,2 milijuna eura koji će biti dobiveni u 2014. godini za obveze plaćanja poljoprivrednicima prema hektaru obradive površine iz 2013. Za mjere uređenja tržišta predviđeno je u 2013. godini 9,0 milijuna eura. Fond za ruralni razvoj nastavit će se provoditi u 2013. kroz IPARD te će iznositi 27,7 milijuna eura. U sljedećim godinama od 2014. Fond za ruralni razvoj bit će znatno veći – oko 330,0 milijuna eura. Za Ribarski fond u 2013. godini predviđeno je 8,7 milijuna eura. Tako je ukupno za poljoprivrednu politiku u 2013. godini predviđeno 138,6 milijuna eura. Kada se ovim iznosima pridodaju sredstva predviđena za Schengen – jačanje vanjskih granica (40,0 milijuna eura), za jačanje institucija (29,0 milijuna eura), za razminiranje (2,4 milijuna eura), potpore proračunu za jačanje novčane pozicije (75,0 milijuna eura), za troškove administracije u Briselu (22,0 milijuna eura), za sudjelovanje u programima Unije (Sedmi okvirni program za istraživanja, Cjeloživotno obrazovanje, Eresmus Mundus, Trans-europska mreža za energiju i transport, sve zajedno 47,4 milijuna eura) dolazi se do ukupne omotnice od 800,0 milijuna eura za prvih pola godine članstva.

2014. godina je godina nove financijske perspektive (2014. - 2020.) te nisu definirani točni iznosi, ali se u financijskoj omotnici navodi da će sredstva fondova biti za 2,33 puta veća u odnosu na 2013. godinu, a u 2015. godini 3 puta veća u odnosu na 2013. godinu. Dakle, na razini prve dvije godine članstva predviđeno je oko 2,2 milijarde eura za Kohezijsku politiku. Kada se tome pribroji poljoprivredna politika i sve ostale potpore, dolazi se do iznosa od preko 3,0 milijarde eura.

Za korištenje europskih fondova pripreme su obavljene u okviru poglavlja 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, te kroz korištenje pretpristupnih programa pomoći.

S obzirom da je druga polovina 2013. godine sam kraj financijske perspektive 2007. - 2013., priprema svih infrastrukturnih projekata koji će se financirati iz fondova 2013. je pri kraju. Prva aplikacija u području željeznica je već poslana – željeznička pruga Dugo Selo - Križevci (vrijednosti 198,0 milijuna eura). Ovakvim pristupom osigurat će se brza i potpuna iskorištenost prvih fondova u Republici Hrvatskoj.
Istodobno započinju pripreme strateških dokumenata i projekata za novu financijsku perspektivu 2014. - 2020.

Za provedbu svega navedenoga važni su kapaciteti te su stoga razvijeni sveobuhvatni programi edukacije iz područja pripreme projekata, financijskog upravljanja i kontrole te nadgledanja projekata koji su u provedbi, za zaposlenike institucija koje su trenutno uključene u pretpristupne programe Europske unije. Održavanje 13 trening modula iz područja financijskog upravljanja i kontrole sredstava koja se koriste iz fondova Europske unije nastavit će se i u narednom razdoblju.

Sustav upravljanja nepravilnostima koji je uspostavljen za potrebe provedbe pretpristupnih programa i dalje se razvija, osobito u području elektroničkog izvješćivanja Europske komisije i razmjene informacija između tijela uključenih u provedbu projekata Europske unije.

Način ostvarivanja postavljenog cilja:

1.4.1. Dobivanje odobrenja za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u IPA komponentama I-IV

Pretpristupnim programima zasad se upravlja decentralizirano uz prethodnu kontrolu Delegacije Europske unije. Da bi se uspostavio tzv. prošireni decentralizirani sustav upravljanja pretpristupnim programima, odnosno omogućilo samostalno donošenje odluka u procesu ugovaranja bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije, potrebno je:

- koordinirati jačanje kontrolnog okruženja u svim institucijama, posebno u dijelu sustava unutarnjih kontrola,
- nadzirati ispunjenje mjerila koja su preduvjet za prelazak na sustav bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije,
- nadzirati osiguravanje odgovarajućeg broja zaposlenika u skladu s Odlukom o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije, uključene u provedbu IPA programa, trebaju poduzeti kako bi dobile dozvolu za rad sustava za upravljanje pretpristupnim programima Europske unije, bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije

1.4.2. Učinkovita provedba projekata iz pretpristupnih fondova i uspostava učinkovitog financijskog sustava upravljanja budućim fondovima Europske unije

Da bi provedba projekata iz pretpristupnih programa bila učinkovita, a upravljanje dodijeljenim financijskim sredstvima ekonomično i efikasno, potrebno je:

- pratiti u institucijama zaduženim za provedbu projekata i financijsko upravljanje ispunjavanje akreditacijskih kriterija
- pratiti ispunjavanje potrebnih preduvjeta prije početka procesa javne nabave
- pratiti u provedbenim tijelima poštivanje rokova propisanih financijskim sporazumima u procesu javne nabave, ugovaranja i plaćanja
- pravodobno povlačiti sredstva od Europske komisije vodeći računa o n+3 pravilu,
- provoditi kontrole na licu mjesta u provedbenim tijelima,
- osigurati djelovanje sustava upravljanja nepravilnostima.

Učinkovito financijsko upravljanje fondovima Europske unije nakon što Republika Hrvatska postane članica Europske unije osigurat će povlačenje i iskorištenje što većeg postotka raspoloživih sredstava. Stoga je potrebno:

- nadograditi postojeći sustav unutarnjih kontrola u tijelima koja će provoditi operativne programe nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji
- pripremiti provedbena tijela za procjenu usklađenosti,
- uspostaviti informacijski sustav za praćenje provedbe strukturnih instrumenata,

- usvojiti pravni okvir za sustav upravljanja strukturnim instrumentima Europske unije i uspostaviti odgovarajući institucionalni okvir za financijsko razdoblje 2007. - 2013. i 2014. - 2020.,
- uspostaviti i osnažiti jedinstveno upravljačko tijelo zaduženo za sveukupnu koordinaciju i upravljanje sredstvima Europske unije u razdoblju 2014. - 2020.,
- prilagoditi strukturu unutarnjih ustrojstava onih tijela koja će imati ulogu u upravljanju Kohezijskim i strukturnim fondovima u periodu 2007. - 2013 te 2014. - 2020. na način da ista odgovaraju i omogućuju odgovarajuće obavljanje funkcija koje će ista tijela imati u sustavu upravljanja strukturnim instrumentima ,
- razviti skup standardiziranih procedura, potrebnih obrazaca i pravila postupanja za upravljačka tijelo te druga tijela u sustavu upravljanja strukturnim instrumentima, a radi učinkovite koordinacije i boljeg praćenja postupanja s aspekta trošenja sredstava strukturnih instrumenata,
- uspostaviti središnji IT alat za praćenje pripreme i provedbe projekata (*eng. project management tool*) radi učinkovitog planiranja i upravljanja apsorpcijskim kapacitetima na nacionalnoj razini.

Trenutno se sredstvima IPA pretpristupnog fonda upravlja s nekoliko različitih mjesta i taj će se sustav upravljanja nastaviti u drugoj polovici 2013. godine, po ulasku Republike Hrvatske u punopravno članstvo, a kako bi se bez prevelikih administrativnih prilagodbi moglo što prije po ulasku u članstvo započeti s upravljanjem i trošenjem prvih sredstava dostupnih iz strukturnih instrumenata Europske unije. Od 2014. godine uvest će se sustav jedinstvenog upravljačkog tijela zaduženog za sveukupnu koordinaciju i upravljanje sredstvima Europske unije koju zadaću će preuzeti MRRFEU. U periodu od 2013. do 2015. naglasak će biti na osnaživanju uloge MRRFEU u spomenutom kontekstu te na postepenom spajanju dva sustava upravljanja – jednom osnovanom za potrebe upravljanja sredstvima alociranim za polugodišnje razdoblje u 2013., te drugim koji će uspostaviti upravljanje sredstvima Europske unije u financijskoj perspektivi 2014.-2020.

Osim spomenutog, za potrebe koordiniranog upravljanja te praćenja trošenja sredstava u spomenutom periodu razvit će se svi potrebni alati (tehnički i administrativni) za praćenje n+3 (tj. n+2) pravila kao jednog glavnog pokazatelja i planskog alata za utvrđivanje razine trošenja dostupnih sredstava.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije obavlja koordinaciju cjelokupnog sustava praćenja provedbe pretpristupnih programa te pripreme i provođenja godišnjeg plana monitoringa. Također priprema godišnja izvješća o provedbi pretpristupnih programa za relevantne nadzorne odbore (Sektorski nadzorni odbor za praćenje I. komponente programa IPA, Nadzorni odbor za praćenje provedbe programa IPA). Podnosi i sveobuhvatna godišnja izvješća o provedbi programa IPA Vladi Republike Hrvatske. Ministarstvo organizira i facilitira sastanke šest Sektorskih nadzornih pododbora (SNP) u sklopu kojih se, dva puta godišnje, prati napredak pojedinih decentraliziranih projekata iz I. komponente programa IPA te koordinira prikupljanje pojedinačnih izvješća o provedbi projekata. Također, izrađuje tzv. sektorska izvješća o provedbi projekata za svaki od šest SNP-a.

Praćenje provedbe projekata koji se financiraju iz programa pretpristupne pomoći odvija se kontinuirano u skladu s godišnjim planovima. Sve su aktivnosti odrađene i predviđeni sastanci nadzornih tijela održani na vrijeme.

1.4.3. Sustavna i koordinirana edukacija zaposlenika u području provedbe projekata Europske unije

Kako bi se ojačali kapaciteti za korištenje fondova Europske unije potrebno je:

- nastaviti edukaciju različitih ciljanih skupina u području pripreme projekata, financijskog upravljanja i kontrole te nadgledanja projekata koji su u provedbi u sustavu fondova Europske unije
- osigurati da edukacijom budu obuhvaćena sva područja ključna za uspješno korištenje sredstava Europske unije

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije razvija procedure i metodologije, daje smjernice te provodi obrazovanje resornih institucija i operativnih struktura za cjelovito praćenje provedbe (monitoring) programa IPA. Organizira seminare i radionice u cilju približavanja procedura i metodologije praćenja provedbe projekata korisnicima projekata.

Također, prikuplja i kontrolira kvalitetu izvješća koja korisnici projekata u okviru programa Phare i I. komponente programa IPA podnose pojedinačno za svaki projekt dva puta godišnje nacionalnom koordinatoru programa IPA (NIPAK). Nastavno na to daje smjernice za unapređenje kvalitete samih izvješća, kao i sustava u cjelini. Pruža tehničku podršku relevantnim nadzornim tijelima (Sektorski nadzorni odbor za praćenje I. komponente programa IPA, Nadzorni odbor za praćenje provedbe programa IPA) u vidu organizacije sastanaka i pravovremene dostave potrebnih izvješća i ostalih traženih dokumenata i informacija.

U Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je uspostavljen informativno-obrazovni centar s namjerom da se sustav obuke ojača, centralizira te da ga provode osobe za dugogodišnjim iskustvom u procesu korištenja fondova Europske unije. S tim ciljem Ministarstvo poduzima i nastavit će poduzimati obuku potencijalnih trenera kao i identifikaciju relevantnih stručnjaka kao budućih predavača modula.

Na osnovu zahtjeva i potreba potencijalnih korisnika sustava obuke, identificirani su moduli koji bi bili od najveće koristi i potrebe. Takvih modula je trenutno 11. Cilj je da se obuka nadopuni modulima kojima će se pokriti sve teme ključne za uspješno povlačenje i upravljanje sredstvima Europske unije. Kvalitetna organizacija obuka osnovni je preduvjet uspješnom provođenju obrazovnih aktivnosti. U tom smislu, organiziran je tim koji provodi istu. Obzirom da je proces korištenja fondova Europske unije međuovisan proces, u proces obrazovanja moraju biti uključena i druga tijela/institucije koji svojim znanjem pridonose učinkovitijem obrazovnom procesu.

1.4.4. Izgradnja učinkovitog sustava informiranja i obuke javnosti o mogućnostima korištenja sredstava Europske unije

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kontinuirano provodi proces informiranja tijela državne uprave, javnih institucija te svih potencijalnih

korisnika. Dodatno, s ciljem da šira javnost bude što kvalitetnije upoznata s procesom korištenja fondova Europske unije te da se na taj način doprinese korištenju sredstava Europske unije, Ministarstvo provodi kontinuiranu obuku šire javnosti i potencijalnih korisnika.

Obzirom na veliku količinu dokumenata u čiju izradu je uključeno Ministarstvo, javnost se kroz tiskane dokumente upoznaje s njegovim radom i s procesima i procedurama u procesu korištenja fondova Europske unije .

Internet stranica se na dnevnoj bazi ažurira i u tom smislu na istoj se nalaze sve informacije vezane za fondove Europske unije te razvojnu strategiju Republike Hrvatske. Dodatno, na stranici se nalazi Baza projekata financiranih od strane Europske unije, što pridonosi ukupnoj transparentnosti korištenja fondova Europske unije.

U cilju da se informacije o fondovima Europske unije grupiraju te iskoordiniraju, izrađena je Komunikacijska strategija kao krovni dokument za tijela državne uprave uključena u komponentu I., II., III. i IV. IPA programa, na osnovu kojeg je uspostavljena mreža osoba koje rade na informiranju javnosti. Na taj način, informacije se koordiniraju te se zajednički dogovara strategija kako javnosti što bolje i kvalitetnije približiti proces korištenja fondova Europske unije s posebnim naglaskom na prezentaciju završenih projekata te projekata čije su aktivnosti velikim dijelom isfinancirane. Kroz aktivnosti navedene u Komunikacijskoj strategiji, Ministarstvo se priprema za ulogu koordinatora za informiranje u području strukturnih fondova Europske unije.

Kroz članke u sredstvima javnog priopćavanja, šira javnost se upoznaje sa ulogom Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije te mogućnostima koje joj stoje na raspolaganju u smislu korištenja fondova Europske unije. U tom smislu, pokrenuta je i TV emisija Putem europskih fondova te je sklopljen sporazum sa 7 regionalnih TV kuća vezano za prikazivanje emisije

1.4.5. Kontinuirano održavanje visokih stopa ugovaranja i učinkovito upravljanje sredstvima iz IPA programa u nadležnosti SAFU

Aktivnosti upravljanja sredstvima iz fondova Europske unije u nadležnosti SAFU provoditi će se u skladu s relevantnim Financijskim sporazumima između Republike Hrvatske i Europske komisije, mjerilima zadanim za ispunjavanje uvjeta za provedbu programa bez prethodne (ex ante) kontrole Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj te planovima nabave (procurement plans).

Visoke stope ugovaranja osigurati će se pravovremenom alokacijom potrebnih resursa te provođenjem postupaka nabave u skladu s definiranim planovima, kako bi se osiguralo ugovaranje pojedinih projektnih komponenti unutar vremenskih okvira određenih relevantnim financijskim sporazumima.

Ostvarenju ovog doprinijet će i daljnje jačanje administrativnog kapaciteta SAFU i tijela uključena u sustav upravljanja i ostalih potencijalnih korisnika sredstava kroz provedbu sustavne i koordinirane edukacije o korištenju sredstava iz pretpristupnih

programa Europske unije u skladu s relevantnim strategijama izobrazbe i godišnjim planom aktivnosti izobrazbe SAFU i MRRFEU.

Jačanje administrativnog kapaciteta i diseminacija stečenih znanja provoditi će se putem aktivnosti izobrazbe (seminari/radionice u okviru različitih programa za različite ciljne skupine) te tzv. on-the-job treninga odnosno učenja uz rad na konkretnim primjerima iz prakse.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 1.4. Jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.4.1. Dobivanje odobrenja za rad bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije u IPA komponentama I-IV	1.4.1.1. Nacionalna akreditacija operativnih struktura za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Dodijeljena nacionalna akreditacija neophodna je za traženje dozvole od Europske unije za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Broj	0	MFIN NF	6	n/a	n/a
	1.4.1.2. Prijenos ovlasti od Europske komisije za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Odlukom o prijenosu ovlasti od strane Europske komisije institucije dobivaju dozvolu za rad bez kontrole Delegacije Europske unije	Broj	0	MFIN NF	6	n/a	n/a
	1.4.1.3. Ispunjavanje mjerila za prelazak na sustav bez prethodne kontrole Delegacije EU	Ispunjavanje mjerila iz plana za prelazak na sustav upravljanja bez prethodne kontrole DEU preduvjet je za dobivanje Odluke o prijenosu ovlasti	%	50	MFIN NF	100	n/a	n/a
1.4.2. Učinkovita provedba projekata iz pretpristupnih fondova i uspostava učinkovitog financijskog sustava upravljanja Kohezijskim i strukturnim fondovima	1.4.2.1. Provedene kontrole na terenu u provedbenim tijelima	Provedba kontrola na terenu osigurava pravodobnu informaciju o poštivanju akreditacijskih kriterija i učinkovitom sustavu unutarnjih kontrola	Broj	Broj provedenih kontrola	MFIN NF	10	12	15
	1.4.2.2. Uspostavljen središnji sustav upravljanja informacijama	U svrhu praćenja iskorištenosti sredstava te pojedinih rokova izvršenja potrebno je uspostaviti adekvatan inforamcijski sustav koji će omogućiti praćenje spomenutog na svim razinama i koji će predstavljati alat za komunikaciju između relevantnih službi RH i EU kad je u pitanju trošenje sredstava	%	0	MRRFEU	100	100	100
	1.4.2.3. Broj održanih sastanaka za praćenje provedbe IPA/SCF programa i poduzete konkretne mjera sukladno zaključcima sastanaka	Broj održanih sastanaka nadzornih odbora za praćenje IPA/SCF programa u godini dana	Broj	15	MRRFEU	15	15	15
	1.4.2.4. Definiran pravni okvir za sustav upravljanja EU strukturnim instrumentima i uspostavljen odgovarajući institucionalni okvir za financijsko razdoblje 2007. - 2013. i 2014. - 2020.	Pravni okvir za sustav upravljanja EU fondovima definira odgovorna tijela u sustavu upravljanja te njihove uloge, odgovornosti i međusobne odnose. Pravni okvir treba biti usklađen s EU regulativom koja definira način upravljanja strukturnim instrumentima	%	0	MRRFEU	100	100	100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.4.3. Sustavna i koordinirana edukacija zaposlenika u području provedbe EU-projekata	1.4.3.1. Broj kvalitetnih izvješća o praćenju provedbe dostavljenih NIPAK-u	Postotak prihvaćenih izvješća o provedbi pojedinačnih projekata financiranih iz programa Phare i IPA TAIB	%	85	MRRFEU	90	95	98
	1.4.3.2. Zaposlenici budućeg Tijela za ovjeravanje prošli edukaciju o financijskom upravljanju i kontroli Kohezijskog i strukturnih fondova	Svi zaposlenici u sustavu upravljanja programima Europske unije moraju biti educirani za provođenje EU projekata	Broj	0	MFIN NF	15	20	27
	1.4.3.3. Broj polaznika edukativnih programa namijenjenih jačanju kapaciteta za korištenje EU fondova na regionalnoj i lokalnoj razini	Izvješća korisnika bespovratnih sredstava o provedbi obrazovnih programa	Broj	0	Korisnici bespovratnih sredstava	100	400	600
1.4.4. Izgradnja učinkovitog sustava informiranja i obuke javnosti o mogućnostima korištenja EU sredstava	1.4.4.1. Broj završenih aktivnosti u Komunikacijskoj strategiji	U Komunikacijskoj strategiji definirane su aktivnosti na osnovu kojih se pravi Komunikacijski akcijski plan	%	80	MRRFEU	90	90	100
	1.4.4.2. Broj članaka u tiskanim medijima i pojavnost u elektroničkim medijima (TV, radio) te gledanost TV emisije Putem europskih fondova	Godišnje izvješće sadržava informaciju o broju predstavljanja u javnosti (TV, radio, članci u novinama i sl.) te gledanost TV emisije Putem europskih fondova	% od zadanog broja	80	Nadležna tijela	80	90	100
	1.4.4.3. Broj izdanih publikacija	U Planu rada planira se broj publikacija za tisak sukladno raspoloživim financijskim sredstvima	Broj	4	MRRFEU	6	6	7
1.4.5. Kontinuirano održavanje visokih stopa ugovaranja i učinkovito upravljanje sredstvima iz IPA programa u nadležnosti SAFU	1.4.5.1. Objavljena nadmetanja i potpisani ugovori u odnosu na plan nabave	Planovi nabave (procurement plans) definirani su za pojedine komponente IPA programa u nadležnosti SAFU (IPA I te IPA III a, b, c)	%	n/a	SAFU	100	100	100
	1.4.5.2. Ugovorenost (stopa ugovaranja) alociranih sredstava	Provođenjem postupaka nabave sukladno definiranim planovima (plan nabave) i procedurama za ugovaranje propisanim od strane Europske komisije, SAFU će osigurati stope ugovaranja u skladu sa zadanim mjerilima	%	n/a	SAFU	minimalno 90	minimalno 91	minimalno 92
	1.4.5.3. Broj održanih seminara/radionica/"on-the-job" treninga u skladu s godišnjim planom izobrazbe SAFU	Jačanje administrativnog kapaciteta i diseminacija stečenih znanja provodit će se putem aktivnosti izobrazbe te tzv. on-the-job treninga odnosno učenja uz rad na konkretnim primjerima iz prakse	Broj	140	SAFU	140	140	140

1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Pružanjem kvalitetnih i harmoniziranih informacija službene statistike osigurat će se državi, gospodarstvu i javnosti pouzdane statističke informacije, na nepristranoj osnovi, o gospodarskome, demografskome, socijalnome, zdravstvenome i ekološkom stanju, djelatnostima ili događajima koji se mogu mjeriti statističkim metodama te osigurati ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske koje se odnose na proizvodnju i diseminaciju službene statistike.

Službena statistika temelji se na načelima relevantnosti, nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, pravodobnosti, stručne neovisnosti, racionalnosti, dosljednosti, javnosti, statističke povjerljivosti, korištenja individualnih podataka za isključivo statističke svrhe i javne odgovornosti.

Povećanjem kvalitete statističkih informacija i razine usklađenosti službene statistike s Europskom unijom te dosljednom primjenom temeljnih načela službene statistike ispunit će se obveze Republike Hrvatske koje se odnose na proces statističkih integracija u sustav Europskom unija. U skladu s tim potrebno je osigurati unapređenje hrvatskoga statističkog sustava, koji je nužan za pružanje pouzdanih i pravodobnih informacija službene statistike domaćim i stranim korisnicima na harmoniziran i učinkovit način.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

1.5.1. Povećanje učinkovitosti i pouzdanosti statističkih istraživanja

Učinkovitost provedbe statističkih istraživanja povećat će se ponajprije ustrojavanjem i uporabom statističkih i administrativnih registara te unapređenjem svih faza provedbe: prikupljanja, obrade i diseminacije podataka službene statistike.

Suvremene informatičke metode prikupljanja podataka koriste se kod sedam statističkih istraživanja, od kojih se jedno koristi sustavom CAPI (prikupljanje podataka uz korištenje prijenosnog računala), a sva ostala sustavom CAWI (ispunjavanje podataka internetom).

U sljedećemu trogodišnjem razdoblju povećat će se učinkovitost u prikupljanju podataka službene statistike primjenom suvremenih informatičkih i komunikacijskih rješenja. Radi toga će se za prikupljanje podataka poslovnih istraživanja primijeniti sustav CAWI, dok će se za ankete o kućanstvima primijeniti sustavi CAPI ili CATI (prikupljanje podataka telefonom).

Također će se promijeniti uloga zaposlenika područnih jedinica DZS-a u županijama koji će u procesu primjene novih tehnoloških rješenja za prikupljanje podataka sudjelovati kao profesionalni anketari u punome radnom vremenu. Za ostvarenje tog rezultata u područnim jedinicama DZS-a u županijama bit će izdvojeni zaposlenici sa srednjom i/ili višom stručnom spremom koji će se periodično obučavati za obavljanje anketa kućanstava koristeći se tehnologijom CAPI. Državni zavod za statistiku izradit će službeni prijedlog za definiranje novoga radnog mjesta – anketara.

Sustav CATI provodit će se u sjedištu DZS-a. Osigurat će se sredstva i prostor te definirati radna mjesta stručnih referenata – anketara i izdvojiti postojeći zaposlenici sa srednjom stručnom spremom te se kontinuirano obučavati za provedbu anketa kućanstava telefonskim razgovorom s ispitanicima.

Sustav CAWI provodit će se za poslovna istraživanja koja se ne kompiliraju iz administrativnih izvora. Izradit će se internetski obrasci i internetske aplikacije za neposredno ispunjavanje podataka on-line sustavom.

Uspostavljanjem stalne mreže anketara u županijama, centra CATI u sjedištu DZS-a i CAWI sustava prikupljanja podataka na internetskim stranicama DZS-a smanjit će se teret izvještavanja zbog prikupljanja statističkih podataka uz racionalnije korištenje proračunskih sredstava za službenu statistiku. Istodobno će se smanjiti percepcija opterećenja zbog prikupljanja statističkih podataka, a povećat će se zadovoljstvo odgovaratelja.

DZS se trenutačno koristi ograničenim brojem administrativnih podataka u odnosu na postojeće izvore uglavnom zbog teškoća u njihovu pravodobnom i redovitom pribavljanju te resursima potrebnima za njihovu obradu za statističke svrhe. Za korištenje administrativnih podataka za statističke svrhe postoje dva glavna razloga. Prvi je razlog u činjenici da je prikupljanje takve vrste podataka troškovno manje, a drugi da smanjuje opterećenje ispitanika. Iz navedenih razloga u sljedećemu trogodišnjem razdoblju povećat će se korištenje administrativnih izvora za statističke svrhe (zamjena i nadopuna istraživanja i/ili imputacije). Iz navedenih razloga DZS kontinuirano radi na procesu detektiranja i analize novih administrativnih izvora u cilju povećanja upotrebe administrativnih podataka za statističke svrhe i rasta udjela statističkih istraživanja koja se temelje na administrativnim izvorima.

U cilju povećanja upotrebe administrativnih podataka za statističke svrhe DZS kontinuirano radi i na povećanju broja sklopljenih sporazuma o korištenju administrativnih podataka za statističke svrhe sa vlasnicima administrativnih podataka.

I u sljedećemu trogodišnjem razdoblju analizom podataka koji se prikupljaju provedbom statističkih istraživanja te uvidom u sadržaj i strukturu pojedinih administrativnih izvora organizirat će se preuzimanje administrativnih podataka umjesto prikupljanja statističkim istraživanjima ili će se isti koristiti za procjene i imputacije. Administrativni podaci obrađivat će se primjenom statističkih metoda u standardiziran statistički proizvod. Tako će se smanjiti teret izvještavanja poslovnim subjektima i kućanstvima radi prikupljanja statističkih podataka uz racionalnije korištenje proračunskih sredstava za službenu statistiku.

U DZS-u se obrada podataka koristi uglavnom dvjema tehnologijama: obradom na centralnom IBM računalu uz korištenje programskog jezika PL/I te pristupom client--server uz korištenje MS SQL baze podataka i programskih jezika MS Visual Basic 6.0 i .Net. DZS upotrebljava i SAS za analize, BLAISE za ankete, IFP za optičko čitanje i prepoznavanje te niz drugih suvremenih softvera. Cilj je DZS-a postupno napuštanje centralnog računala i potpuni prelazak na tehnologiju client-server. To će za posljedicu imati znatno smanjenje troškova, povećanje učinkovitosti izrade i izvođenja softvera za pojedina statistička istraživanja. Zbog toga DZS već nekoliko

godina razvija softver za središnji repozitorij metapodataka DZS-a te na njemu baziran softver za obradu statističkih istraživanja. Razvijen je ISIS – integrirani statistički informacijski sustav koji omogućuje bržu i kvalitetniju izradu softvera za pojedinačna statistička istraživanja. Ovaj softver omogućuje statističarima veću kontrolu obrade statističkih istraživanja što u krajnjoj liniji dovodi do bržeg odvijanja ciklusa obrade podataka. Primjerice, statističari korištenjem tog sustava mogu sami podešavati i mijenjati elemente obrade „svojih“ istraživanja, bez da za to moraju angažirati informatičara

U sklopu ISIS-a, koji se sastoji od dvaju sustava – sustava održavanja metapodataka (CROMETA) i sustava automatiziranih procesa obrade podataka (OBRADA) – centralni repozitorij statističkih metapodataka puni se opisima svih pokazatelja, aktivnosti, struktura i procesa relevantnih za obradu istraživanja u DZS-u.

U sklopu daljnjeg unapređenja sustava ISIS-a u sljedećemu trogodišnjem razdoblju razvit će se dodatni moduli za pojedina specifična istraživanja te tako još dodatno povećati funkcionalnost sustava. Istraživanja koja se obrađuju na centralnome računalnom sustavu prebacit će se na novu platformu sukladno sa raspoloživosti statističkih i IT resursa.

Statistički poslovni registar sada je ustrojen u skladu s normama Europske unije jer uključuje sve vrste jedinica koje se traže Uredbom o poslovnim registrima. Statistički poslovni registar i dalje će se razvijati u skladu s potrebama korisnika i zahtjevima Europske unije. Razvoj će biti usmjeren na poboljšanje kvalitete podataka, obuhvata i procedura za ažuriranje skupina poduzeća, unapređenje komunikacije i razmjene podataka između registra i korisnika u oba smjera te integraciju registara i informatičkih alata za provedbu statističkih istraživanja.

Funkcioniranje Prostornoga statističkog registra vezano je za stanje podataka Središnjeg registra prostornih jedinica, koji po službenoj dužnosti vodi Državna geodetska uprava, i za razvoj nove aplikacije, stoga će se u sljedećemu trogodišnjem razdoblju nastaviti s daljnjim aktivnostima u vezi s intenzivnijom suradnjom s DGU-om, primjenom i razvojem nove aplikacije Prostornoga statističkog registra i uspostavom GIS baze podataka.

U Administrativnome poslovnom registru kontinuirano se provodi postupak upisa nastanka, prestanka i ostalih promjena poslovnih subjekata i njihovih dijelova, stoga će se tijekom sljedećega trogodišnjeg razdoblja nastaviti s kontinuiranom suradnjom s nadležnim registarskim tijelima na području Republike Hrvatske. Nastavit će se provedba postupka ažuriranja Administrativnoga poslovnog registra u suradnji s nadležnim tijelima i postupak upisa nastanka poslovnih subjekata na temelju dokumentacije servisa HITRO. HR. Osigurat će se neometena povezanost DZS-a i OIB čvora.

U slijedećem trogodišnjem razdoblju povećati će se primjena europskih statističkih standarda izradom novih usklađenih nacionalnih metodologija i metoda za statistička istraživanja i/ili inkorporirati u postojeća statističkih istraživanja. Raditi će se također na daljnjim procesima harmonizacije Nacionalnih računa Republike Hrvatske prema ESA 1995 standardima i transmisijskom programu Eurostat-a te upoznavanje i prijelazu na novi metodološke standarde SNA 2008 i ESA 2010, vezano za promjene

metodoloških standarda SNA 1993/ESA1995 u SNA 2008/ESA 2010. Izradit će se standardizirani i kvalitetni pokazatelji te osmisliti metode za analizu podataka. Izradit će se i primijeniti statistički koncepti i definicije te nacionalni harmonizirani sustavi statističkih klasifikacija usklađeni s odgovarajućim europskim i drugim međunarodnim konceptima, definicijama, klasifikacijama.

Kontinuirano će se prati razvoj statističke legislative, educirati na tematskim radionicama i seminarima za provedbu novih statistika te sagledavati najbolja statistička praksa država članica Europske unije. Aktivnosti će se provoditi do potpune harmoniziranosti s međunarodnim i europskim statističkim sustavom u svim statističkim područjima u skladu sa statističkim zahtjevima Eurostata (*Compendium*).

1.5.2. Unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima

Jedna od dužnosti DZS-a jest učinkovita i pravodobna priprema i diseminacija kvalitetnih statističkih pokazatelja koji korisnicima osiguravaju pouzdan izvor za donošenje odluka i usklađivanje svojih stavova na temelju činjenica. Dosad je naglasak bio na harmonizaciji proizvodnje službene statistike sa standardima Europske unije, koja je u velikoj mjeri ispunjena te su se time stvorili preduvjeti za stavljanje fokusa na unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima. Kvalitetan odnos s korisnicima izgradit će se i njihovom edukacijom.

Posljednjih nekoliko godina kompletna briga o sadržaju i formi internetskih stranica bila je u domeni IT sektora. Osnivanjem Odjela za odnose s korisnicima odgovornost za uređivanje sadržaja na internetskim stranicama prebačena je u Sektor informacija, usluga i publikacija, dok je tehnička izvedba i dalje ostala u djelokrugu IT sektora. Radi poboljšanja usluga Državnog zavoda za statistiku na internetske stranice postavljen je Upitnik o zadovoljstvu korisnika internetskim stranicama, a prikupljeni odgovori pružaju uvid u to gdje postoji mogućnost poboljšanja. Slijedeći te smjernice, u sljedećemu trogodišnjem razdoblju Državni zavod za statistku će nastaviti s reorganizacijom sadržaja kako bi se dodatno povećala funkcionalnost stranica te korisnicima i zaposlenicima olakšao pristup i snalaženje.

Naime, svi podaci kojima DZS raspolaže moraju korisnicima biti prikazani na jasan i prihvatljiv način. Radi unapređenja odnosa s korisnicima na internetske stranice postavljen je i Obrazac za korisničke zahtjeve kako bi se korisnicima i tako olakšao put do informacija, a u sljedećemu trogodišnjem razdoblju u planu je i uvođenje novih alata kako bi se ciljanim skupinama korisnika dodatno olakšao pristup podacima.

Osim Priopćenja i Statističkih izvješća kojima se redovno prikazuju rezultati statističkih istraživanja, DZS razvija interaktivni način prikaza rezultata statističkih istraživanja, koji će korisnicima pružiti alate za odabir i prikaz upravo onih podataka koji im trebaju. To je rezultat unapređenja poslovnog procesa obrade podataka statističkih istraživanja te prikaza rezultata na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku, a dio je Integriranog statističkoga informacijskog sustava (ISIS).

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 1.5. Pružanje kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih informacija svim korisnicima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
1.5.1. Povećanje učinkovitosti i pouzdanosti statističkih istraživanja	1.5.1.1. Mreža profesionalnih anketara u županijskim ispostavama za statistiku; mreža telefonskih anketara u sjedištu DZS-a	Profesionalni anketari u svim županijskim uredima DZS-a imenovani su, obučeni i umreženi za provedbu integriranog sustava CAPI i CATI	Broj	0	DZS	30	55	70
	1.5.1.2. Broj statističkih istraživanja koja se prikupljaju korištenjem novih tehnoloških rješenja	Povećanjem broja statističkih istraživanja skraćuje se vrijeme prikupljanja i obrade podataka te se smanjuje teret izvještavanja, čime se štede resursi i statistici i odgovarateljima	Broj	6	DZS	30	33	35
	1.5.1.3. Povećano korištenje administrativnih podataka za statističke svrhe	Povećanjem udjela statističkih istraživanja koja se temelje na administrativnim izvorima podataka smanjuju se troškovi provedbe statističkih istraživanja	%	15	DZS	25	30	35
1.5.2. Unapređenje diseminacije i kvalitete odnosa s korisnicima	1.5.2.1. Postotak povećanja zadovoljstva korisnika internetskim stranicama DZS-a po završetku reorganizacije	Reorganizacijom internetskih stranica povećati postotak zadovoljnih korisnika	%	60	DZS	70	75	80
	1.5.2.2. Povećanje broja istraživanja u sustavu ISIS, odnosno broja istraživanja za koja se mogu unijeti parametri po želji	Pružiti korisnicima alate koji im omogućuju da pomoću parametara sami određuju količinu i oblik statističkih podataka	Broj	10	DZS	35	45	60
	1.5.2.3. Smanjenje broja upita postavljenih Odjelu informacija	Reorganizacijom internetskih stranica omogućiti uvrštavanje većeg broja podataka te olakšati njihov pronalazak i snalaženje, što će rezultirati smanjenim brojem upita za Odjel informacija	Broj	8.500	DZS	7.500	7.000	6.000

2. Optimalno ozračje za razvoj konkurentnoga gospodarstva

Cilj je gospodarske politike Vlade uspostaviti konkurentno, društveno i ekološki odgovorno, na znanju utemeljeno i izvozno usmjereno tržišno gospodarstvo koje osigurava rast dodane vrijednosti, nova i dobro plaćena radna mjesta te bolje i pravednije društvo u kojemu se štite načela socijalne kohezije, solidarnosti, ravnopravnosti i napretka za sve građane.

Unapređenje industrijske politike poticanjem konkurentnosti kroz razvoj novih proizvoda, njihovo verificiranje i usklađivanje s normama, kroz uvođenje novih tehnologija, uvođenje novih ili postojećih proizvoda na nova tržišta, poticajnom politikom za primjenu inovacija kroz suradnju sa znanosti doprinosi učinkovitijem industrijskom razvitku i restrukturiranju te upravljanju programima poticanja sektora u industriji kao i sveukupnom rastu i razvoju hrvatskog gospodarstva.

Na makroekonomskoj razini ovakav način unapređenja industrijske politike znači povećanje zaposlenosti, jačanje konkurentnosti, povećanje korištenja domaćih resursa, selektivno razvijanje tehnologija i posljedično jačanje tehnološke ravnopravnosti i zamjene tehnologija. Na mikroekonomskoj razini znači jačanje konkurentnosti poslovnih subjekata.

U nastojanju da se dostigne cilj gospodarske politike, a to je do 2015. godine postupno povećavati stopu rasta gospodarstva kako bi se do 2015. godine kretala na razini od oko 5%, Vlada Republike Hrvatske provoditi će mjere za malo gospodarstvo i obrtništvo usmjerene na gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva, njegov tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti, te jačanje regionalne konkurentnosti kroz poticanje maloga i srednjega poduzetništva, inovacije, istraživanje i razvoj uz regionalno umrežavanje.

Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva osigurat će se i predlaganjem novih mjera, učinkovitim praćenjem provedbe mjera trgovinske politike u kontinuiranoj suradnji s drugim tijelima državne uprave te poslovnom zajednicom.

Provođenjem nepristrane, pravedne, brze i učinkovite kontrole primjene zakona i drugih propisa obavljanjem kontinuiranih inspekcijskih nadzora gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske, uz racionalnu potrošnju proračunskih sredstava, ekološku osviještenost i zadovoljstvo svih dionika pridonijet će se stvaranju povoljnog gospodarskog okruženja koji se temelji na jednakim uvjetima tržišnog natjecanja gospodarskih subjekata, zaštiti potrošača i radnika te povećanju kvalitete života i zaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata

Republika Hrvatska je odlučna provoditi industrijsku politiku koja će se temeljiti na primjeni horizontalnih mjera, a napuštanju selektivnih, koje podrazumijevaju državni intervencionizam i uplitanje države u gospodarske tokove, osim iznimno u slučajevima kada uklanjanje tržišnih neuspjeha (market failures) opravdava taj intervencionizam. Pritom, kako bi industrijska politika bila efikasna i djelotvorna u cjelini, vodit će se računa o posebnostima svakog industrijskog sektora, njegovim značajkama i potrebama, osobito u odnosu na izazove i prilike s kojima se suočava u globalnom okruženju te prilike i ciljeve zacrtane Strategijom Europe 2020. Mjere i instrumenti industrijske politike, odnosno njihova primjena i intenzitet stoga će biti u izravnoj ovisnosti od potreba pojedinih industrijskih sektora i kreirat će se na «tailor-made» načelima. Pritom je politika poticanja i podupiranja razvoja inovativnih proizvoda, procesa i postupaka, nezaobilazan i nezamjenjiv dio industrijske politike Republike Hrvatske.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.1.1. Restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije te brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu

Brojni sektori unutar prerađivačke industrije prolaze kroz intenzivan proces restrukturiranja. Sanacija i restrukturiranje pojedinih industrijskih grana provodi se zbog poteškoća i negativnih kretanja poslovanja grane, na koja ukazuju tipični pokazatelji kao što su gubitak tržišta, pad ukupnih prihoda, smanjenja indeksa proizvodnje u ukupnoj industriji, gubici u poslovanju itd.

U cilju provedbe Industrijske politike Republike Hrvatske, i pripreme za članstvo u Europskoj uniji, kao krovnog dokumenta, Vlada Republike Hrvatske je usvojila strategije za pojedine sektore prerađivačke industrije (industriju tekstila i odjeće, kemijsku industriju i industriju kože i obuće). Planira se izrada i provedba projekta očuvanja i osiguranja održivog razvoja sektora tekstilne, odjevne i kožne industrije putem poticanja neto izvoza, te osiguranjem održivog razvoja ostalih sektora. Također, planira se izrada i provedba Operativnih programa za dodjelu poticajnih sredstava pojedinim industrijskim sektorima, kao što su pojedini segmenti tekstilna i obućarska industrija, mala brodogradnja, metaloprerađivačka i industrija proizvoda od metala, industrija električnih uređaja, strojeva i opreme, te motornih vozila, kemijska i industrija nemetala i dr., s ciljem subvencioniranja materijalnih ulaganja u strojeve i opremu za potrebe proizvodnog procesa, ali i subvencioniranjem obrtnih sredstava, koje bi trebalo pomoći gospodarskim subjektima u prevladavanju poteškoća s likvidnošću, uzrokovanim krizom, padom prodaje i otežanom naplatom svojih potraživanja.

Hrvatska brodograđevna industrija od iznimne je važnosti za gospodarstvo Republike Hrvatske, zbog udjela u ukupnom izvozu, udjela u BDP-u, broja zaposlenih, kao i velikog regionalnog značaja za gospodarstvo obalnog područja Republike Hrvatske. Sagledavajući stanje u brodogradilištima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske u postojećim okolnostima, te ukupni značaj hrvatske brodogradnje za gospodarstvo zemlje, nameće se potreba iznalaženja rješenja za brodogradilišta na način koji će

osigurati ne samo kontinuitet proizvodnje u brodogradilištima kao primarni kratkoročni cilj, već i pozitivno restrukturiranje brodogradnje kao dugoročni cilj koji ima za cilj ustrojiti brodogradnju kao profitabilnu izvozno usmjerenu industriju. Kao moguće i zasada najpovoljnije rješenje navedenih problema brodogradnje odabrana je privatizacija brodogradnje, koja bi imala za cilj i njezino restrukturiranje. Prvenstveno će se to ogledati u ESOP programima (programima radničkog dioničarstva), te iznalaženju pouzdanih domaćih ili stranih investitora.

2.1.2. Razvoj i transfer tehnologije

Nacionalna inovacijska strategija za razdoblje 2013. - 2020., usklađena sa Agendom 2020 i Horizon, imajući u vidu ključne (KET) tehnologije za razvoj konkurentnog hrvatskog gospodarstva, te preporučene ključne tehnologije sa mogućnošću financiranja iz strukturnih fondova Europske unije biti će primjenjivane u ostvarenju ovog cilja. Po izradi ove strategije do konca 2012. godine, akcijskim planovima predvidjet će se konrektne mjere za razvoj pojedinih gospodarskih sektora kroz primjenu inovacija i novih tehnologija, te će se utvrđivati potreba uvoza primjenjenih tehnologija potrebnih domaćoj industriji kako bi ih se dalje moglo usavršavati ravzojem ljudskih potencijala. Razvoj će biti praćen u strategiji predviđenim pokazateljima uspješnosti, koji će markirati daljnje potrebne mjere poticanja istraživanja i razvoja tehnologija okrenutih prioritetnim gospodarskim granama hrvatskog gospodarstva.

2.1.3. Razvoj elektroničkog poslovanja

Praćenje i koordiniranje usklađivanja i implementacije tehničkog zakonodavstva te praćenje i koordiniranje poslova vezanim za upravljanje cjelokupnim sustavom usklađivanja tehničkog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u cilju osiguranja jednoznačnog i cjelovitog preuzimanja tehničkih propisa u pravni sustav Republike Hrvatske; praćenje i koordiniranje procesa prilagodbe pravnog sustava Republike Hrvatske i pravne stečevine Europske unije na području Slobode kretanja roba;Sudjelovanje i koordiniranje izrade Plana aktivnosti za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije te praćenje ostvarivanja ciljeva i zadataka utvrđenih Planom aktivnosti za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije;Izrada izvješća radi sustavnog informiranja nadležnih tijela o stupnju usklađenosti zakonodavstva za potrebe pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji;praćenje i koordiniranje poslova vezanih za izradu analize i pripremu analitičkih podloga za praćenje stanja u harmoniziranom i ne harmoniziranom području;Praćenje i koordiniranje poslova vezanih s upoznavanjem i informiranjem javnosti i gospodarstvenika, suradnja s institucijama za infrastrukturu kvalitete;Praćenje i koordiniranje provođenja poslova u vezi s obavješćivanjem i suradnjom s međunarodnim organizacijama u području norma, tehničkih propisa te propisa o uslugama informacijskog društva.

Praćenje i koordiniranje poslova iz sustava SOLVIT vezanih za rješavanje problema nastalih nepravilnom primjenom propisa koji uređuju unutarnje tržište, a bez pokretanja sudskog postupka;

Sudjelovanje u radu Stalnog odbora za unutarnje tržište Europske komisije te raznih drugih foruma i sastanaka vezanih za Slobodu kretanja roba;Koordiniranje poslova

vezanih uz pristupanje Sporazumu o ocjenjivanju sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda (ACAA sporazum)

Praćenje i koordiniranje pripreme programa i projekata te provedbu projekata iz pretpristupnih programa Europske unije i ostalih oblika međunarodne pomoći, te praćenje i koordiniranje strane tehničke pomoći na istom području.

2.1.4. Provedba Zakona o poticanju ulaganja

Privlačenje izravnih stranih ulaganja, posebice greenfield ulaganja u visoke tehnologije, ključno je za gospodarski razvoj Republike Hrvatske. Brži rast i razvoj uz ograničenu nacionalnu štednju u Republici Hrvatskoj može se postići samo inozemnom štednjom. Osim što ulaganja predstavljaju svjež dotok kapitala, ne računaju se u vanjski dug, a uz njih se vežu i prijenos tehnologije, prijenos znanja te porast produktivnosti i efikasnosti.

Poticajne mjere za ulaganja predviđene ovim Zakonom imaju pozitivan utjecaj na privlačenje direktnih ulaganja, a time i daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva. Zakon ne pravi razliku između domaćih i stranih ulagača. Cilj zakona je potaknuti domaće poduzetnike da pojačaju svoje investicijske aktivnosti, te stvoriti jasan i konkurentno okruženje za strane ulagače. Izmjenama i dopunama Zakona (Narodne novine, br. 61/11) dodatno se potiču i olakšavaju ulaganja domaćih i stranih tvrtki.

Temeljem konkurentnog zakonodavnog okvira za poslovanje i investiranje u Republici Hrvatskoj planira se povećanje broja ulagačkih projekata u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo poduzetništva i obrta vodi evidenciju izdanih potvrda o statusu nositelja poticajnih mjera, te će kontinuirano pratiti visinu ulaganja (materijalnih i nematerijalnih) za sve poticane projekte ulaganja prema ZPU.

Ministarstvo poduzetništva i obrta će i dalje, u okviru postojećeg sustava poticajnih mjera za ulaganja (ZPU), odobravati potpore za opravdane troškove otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem te kontinuirano pratiti visinu odobrenih i isplaćenih bespovratnih novčanih potpora za otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem. Rezultat primjene postojećeg sustava poticajnih mjera za ulaganja je povećanje zaposlenosti i daljnji gospodarski razvoj.

2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja

Poticajne mjere za ulaganja predviđene ovim Zakonom imaju pozitivan utjecaj na privlačenje direktnih ulaganja, a time i daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva. Zakon ne pravi razliku između domaćih i stranih ulagača. Cilj zakona je potaknuti domaće poduzetnike da pojačaju svoje investicijske aktivnosti, te stvoriti jasan i konkurentno okruženje za strane ulagače. Izmjenama i dopunama Zakona (Narodne novine, br. 61/2011) dodatno se potiču i olakšavaju ulaganja domaćih i stranih tvrtki.

Donošenjem predloženih izmjena i dopuna Zakona o poticanju ulaganja olakšat će se uvjeti za korištenje poticajnih mjera za ulaganje što će rezultirati većom konkurentnošću države u privlačenju ulaganja i procijenjeno većim brojem korisnika poticajnih mjera. Također, dodatno će se poboljšati atraktivnost Republike Hrvatske

kao ulagačke destinacije u odnosu na zemlje u okruženju te unaprijediti ulagačko okruženje.

2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave

Daljnji razvoj sustava javne nabave temelji se na dodatnom povećanju transparentnosti i učinkovitosti u provođenju postupaka javne nabave, a temeljeno na zakonskom okviru kojim su u nacionalno zakonodavstvo prenesene odredbe relevantne pravne stečevine Europske unije. S tim ciljem će aktivnosti biti usmjerene na nastavak provedbe nadzornih mehanizama, jačanje kapaciteta naručitelja i ponuditelja na svim razinama kroz savjetodavne aktivnosti i provedbu programa izobrazbe te statističkog praćenja provedbe postupaka javne nabave u Republici Hrvatskoj.

Nadzorom nad provedbom Zakona o javnoj nabavi smanjuje se rizik za nepravilnosti kod svih obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi, uz mogućnost podnošenja optužnih prijedloga za prekršaje propisane Zakonom. Vrlo snažan preventivan učinak za počinitelje prekršaja imaju visoke novčane kazne koje odvraćaju od počinjenja nepravilnosti u postupcima. Davanjem mišljenja, uputa i pružanjem stručne pomoći u svezi s primjenom zakonodavnog okvira u sustavu javne nabave dodatno se smanjuje rizik za nepravilnosti u postupcima javne nabave.

Nastavit će se provedba specijalističkog programa izobrazbe u području javne nabave, a dio programa provodit će se u suradnji s gospodarskim udruženjima, kao što su Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska udruga poslodavaca, pri čemu će se razmatrati i razvoj novih programa fokusiranih na određene aspekte provedbe postupaka javne nabave i njihovu promidžbu. Razvijat će se i provoditi i programi izobrazbe i za sve druge ciljne skupine čije su aktivnosti vezane uz postupke javne nabave (primjerice, institucije s raznim kontrolnim i nadzornim ovlastima).

Uvođenje kriterija ekonomski najpovoljnije ponude u postupcima središnje javne nabave je uvjet za postizanje optimalnog odnosa između aspekta kakvoće u odnosu na cijenu, odnosno postizanja najbolje vrijednosti roba i usluga za uloženi proračunski novac. Pored navedenog, Državni ured za središnju javnu nabavu će provoditi postupke javne nabave u kojima su primijenjena načela zelene (održive) javne nabave.

Temeljem članka 17., stavka 2. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, br. 90/11) Državni ured za središnju javnu nabavu će kontinuirano objavljivati nacrte dokumentacije za nadmetanje kao i cjelokupnu dokumentaciju tijekom postupaka javne nabave kako bi se svi relevantni sudionici na tržištu informirali o budućim postupcima.

2.1.7. Odobravanja projekata javno-privatnog partnerstva i uspostava Registra

Sadašnji način pripreme projekata javno-privatnog partnerstva (JPP-a) zahtijeva bolju horizontalnu i vertikalnu koordinaciju svih sudionika, što je u planu u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Uz to, potrebno je osnažiti administrativne kapacitete sudionika u pripremi prijedloga projekata JPP-a. U planu je korištenje ograničenih

ljudskih resursa na racionalan način, jasnim odabirom prioritetnih sektora i područja za primjenu JPP-a. Cilj je na taj način ograničiti broj projektnih prijedloga, uz povećanje kvalitete njihove pripreme. U planu je također niz aktivnosti u suradnji s nadležnim tijelima Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)S), kao što su obilazak projektnih lokacija, radni sastanci s predstavnicima JLP(R)S, radionice, savjetovanja i sl., kako bi se u najranijoj fazi prikupljanja potreba i oblikovanja planova i projektnih prijedloga JLP(R)S vodilo računa o njihovom usklađivanju s prioritetima i ciljevima usvojenih strategija, a u suradnji s nadležnim ministarstvima. Cilj je na taj način u najranijoj mogućoj fazi spriječiti nepotrebno rasipanje vrlo ograničenih resursa za pripremu projekata, odbacivanjem u ranoj fazi prijedloga koji u startu ne ispunjavaju temeljne preduvjete za odobravanje, odnosno usmjeravanjem raspoloživih resursa na pripremu projekata koji te kriterije ispunjavaju, a po potrebi i udruživanjem raspoloživih resursa više JLP(R)S radi pripreme zajedničkih (uvezanih) projekata.

Potrebno je uspostaviti sustav ranog predstavljanja projektnih prijedloga potencijalnim ponuđačima, u svrhu ispitivanja njihovog interesa, ocjene tržišne privlačnosti ponuđenog projekta, očekivane razine konkurencije ponuđača i vjerojatnosti sklapanja ugovora. Analiza svih navedenih elemenata od presudnog je značaja za eventualne dorade u svrhu optimalnog strukturiranja projektnog prijedloga prije provedbe samog postupka javnog nadmetanja, radi izbora najbolje ponude, odnosno privatnog partera. Time će se omogućiti pravovremeno otklanjanje eventualnih tržišnih nedostataka projektnog prijedloga, odnosno jača konkurencija ponuđača, veća mogućnost izbora i ugovaranja, a time i veća vrijednost za novac javnom sektoru.

Uspostavljanjem Registra, te upisom svih sklopljenih ugovora ispunjeni su temeljni preduvjeti za praćenje učinkovitosti sustava primjene JPP-a u cjelini, praćenje provedbe svih projekata, postupno otklanjanje uočenih nedostataka, propisivanje i standardiziranje dobre prakse, te prijenos i primjena stečenih znanja i iskustava u pripremi i provedbi novih projekata.
Zakonom o JPP-u propisane su nadležnosti Agencije o prikupljanju podataka u svrhu praćenja provedbe ugovora, u obliku redovitih izvješća. Svrha analize prikupljenih izvješća je prije svega prikupljanje iskustava i znanja važnih za primjenu najbolje prakse, te kvalitetniju pripremu budućih projekata, ali i radi upozoravanja drugih nadležnih institucija, ukoliko izvješća ukazuju na potrebu provođenja dodatnog nadzora ili istražnih radnji iz njihove nadležnosti.

2.1.8. Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva

Jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva se dugoročno teži kako bi se u kratkom roku stvorili povoljni uvjeti za rast investicija i povećanje konkurentnosti. Konkurentnost i tržišni položaj malih i srednjih gospodarskih subjekata izravno zavisi o poslovnom okruženju, o olakšavanju poreznog tereta smanjenjem poreza i drugih davanja, o poticajima za povećanje zaposlenosti i jačanje sustava socijalne sigurnosti, o smanjenju troškova države, te o povećanju udjela znanosti, inovacija i novih tehnologija u poduzetništvu uključiv i inovacije u uslužnom sektoru.

Uklanjanje administrativnih prepreka i provedba mjera za cjeloživotno obrazovanje preduvjeti su za razvoj konkurentnog poduzetništva i stvaranje povoljne poduzetničke klime. Za osnaživanje konkuretnosti značajno je stvaranje poslovnog okruženja za produktivnije poslovanje poduzetnika koje doprinosi međunarodnoj konkurentnosti. Sustav poticaja poduzetništva i obrta obuhvaća potpore za osnivanje proizvodnih gospodarskih subjekata i za brzo rastuće djelatnosti kojima je cilj povećanje udjela gospodarstva temeljenog na visokim tehnologijama, potpore za povećanje ukupnih ulaganja u razvojne projekte malog i srednjeg poduzetništva, podizanje ukupne razine gospodarskih djelatnosti kojima su poslovni rezultat novi proizvodi i nove vrijednosti, te izvoz uz primjenu normi Europske unije i međunarodnih normi. Poticanjem razvoja malog i srednjeg poduzetništva kroz projekte i mjere, potiče se gospodarske subjekte na primjenu novih tehnologija i prijenos znanja *(know-how),* uvođenje međunarodnih standarda, marketinške aktivnosti i sudjelovanje na sajmovima i gospodarskim manifestacijama te na zaštitu intelektualnog i industrijskog vlasništva.

Različiti gospodarski instrumenti i zakonodavstvo djeluju na malo i srednje poduzetništvo. Od zaštite tržišnog natjecanja i pravila za državne potpore, mjera za regionalno umrežavanje i ujednačeni razvoj županija, financijskih izvora za komercijalizaciju inovacija, sufinanciranja razvoja poduzetničkih zona, do povezivanja poduzetničkih projekata i znanosti. Koordinacija poticajnih mjera i podrška daljnjem razvoju postojećih potpornih institucija poduzetništva povećati će učinkovitost poduzetničke infrastrukture i stvoriti jaču podršku potrebnu konkurentnijem poslovanju malog i srednjeg poduzetništva naročito uvjetima ulaska na zajedničko tržište Europske unije.

Klasteri i klasterske organizacije prepoznati su kao alat za jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Stoga je cilj klasterskih organizacija: povećanje izvoza i omogućavanje pristupa novim tržištima, transfer i uvođenje novih tehnologija u hrvatskom gospodarstvu, poboljšavanje okvirnih uvjeta za inovacije, povezivanje raznih komplementarnih sektora i posredničkih organizacija, uvođenje i poboljšavanje normi kvalitete i procesa u klasterima i članovima klastera. Klasteri kao izvozni alat, iskoristit će se za poboljšanje učinka malog i srednjeg poduzetništva te nadopunjavanje inicijativa „od dna prema gore“ koje su do sada pokrenute, te razvoja aktivnosti koje će povećati kapacitet i sposobnost malog i srednjeg poduzetništva da postignu međunarodnu konkurentnost i poboljšanju svoj izvozni rezultat.

Strategijom razvoja ženskog poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2010. - 2013. i Akcijskim planom za provedbu Strategije utvrđena je provedba 17 mjera. Poglavlje Strategije „Prioritetne aktivnosti sa stanovišta interesa i potreba žena“, mjera 7., utvrđuje za cilj poboljšanje pristupa žena financijskim sredstvima kroz provedbenu mjeru posebne i povoljne kreditne linije. Uz to su mjerama obuhvaćeni jamstveni instrumenti i alternativni izvori financiranja ženskih poduzetničkih projekata. Istom mjerom je određena i provedba aktivnosti na upoznavanju javnost s pokazateljima o ograničenosti pristupa žena kreditnim i drugim izvorima financiranja, određivanju jamstvenih instrumenata/jamstvenih modela za kreditne programe za žene, određivanje dijela fonda rizičnog kapitala za inovativne projekte žena i promociju korištenja rizičnog kapitala, poticanje osnivanja poslovnih anđela – žena i promocije tog oblika financiranja poduzetničkog pothvata i osiguranja i promocije mikrokreditnih programa temeljenih na skupnom jamstvenom modelu. Temeljem mjera iz Strategije

u ožujku 2011. godine Vlada Republike Hrvatske prihvatila je Jamstveni program za žene poduzetnice koji provodi Hrvatska agencija za malo gospodarstvo. Cilj Jamstvenog programa je poboljšanje pristupa žena financijskim sredstvima, odnosno poticanje financiranja ženskog poduzetništva do iznosa kredita od 700.000,00 kuna. Ministarstvo u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) provodi Sporazum o poslovnoj suradnji na provedbi povoljnog financiranja ženskog poduzetništva. Financiranje se provodi kroz posebni kreditni program HBOR-a, Ministarstvo osigurava sredstva subvencije kamata, a Hrvatska agencija za malo gospodarstvo državna jamstva iz Jamstvenog programa za žene poduzetnice. Kreditiranje uz subvencioniranu kamatnu stopu namijenjeno je budućim ulaganjima u subjekte gdje jedna ili više žena posjeduju najmanje 51% kapitala ili su žene registrirane vlasnice subjekta malog gospodarstva i čiju upravu vodi žena. Ministastarstvo je s HBOR-om zaključilo Ugovor o nalogu za obavljanje poslova subvencioniranja kamatnih stopa na kredite odobrene poduzetnicama, te je za 2011. godinu osigurano 3.000.000,00 kuna, za 2012. godinu 6.000.000,00 kuna. HBOR-a o provedbi kreditnog programa obavlja odgovarajuće analize temeljem kojih se prati godišnji Sporazum i ocjenjuje učinak subvencija.

Poticanje boljeg financiranja malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva temelji se na pravilima za državne potpore u obliku subvencija kamata na poduzetničke kredite. U razdoblju 2004. - 2007. provedena je kreditna linija „Lokalni projekti razvoja – Poduzetnik“ u suradnji sa županijama/Gradom Zagrebom i svim većim poslovnim bankama u Hrvatskoj, a temeljem tripartitnog ugovora. Krediti su odobravani za 6 kreditnih potprograma i uz kamatnu stopu do visine EURIBOR + 3,70%, do 6,00%. Pri tome se subvencija kamate obračunava kako slijedi: za potprojekt „Poduzetnik“ 1postotni poen (pp) Ministarstvo:1pp jedinica područne samouprave (JPS), za potprojekt „Branitelji“ 1pp Ministarstvo:1pp JPS: 2pp nadležno ministarstvo branitelja, potprojekt „Socijalne usluge“ 1 pp Ministarstvo:1 pp JPS, potprojekt „Nove tehnologije“ 2 pp Ministarstvo:2 pp JPS, potprojekt „Poduzetništvo žena“ 2 pp Ministarstvo:2 pp JPS i potprojekt „Poduzetništvo mladih“ 2 pp Ministarstvo:2 pp JPS. Troškovi obrade kredita iznosili su do 0,8% uz rok otplate do 10 godina u koji je uključen poček od najviše 2 godine. Ukupno je odobreno 3.778 kredita u vrijednosti 4.065.823.913 kuna, te se prema roku otplate subvencije i dalje uredno servisiraju. U 2009. godini započinje provedba dva kreditna projekta, „Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva“ (LPR-MG) i „Lokalni projekti razvoja –mikrokreditiranje“ (LPR-MK) po modelu uvedenom prilikom provedbe kreditnog projekta LPR-P, tj. uz sudjelovanje županija/Grada Zagreba i poslovnih banaka.

U 2011. godini osnovani su Fondovi za gospodarsku suradnju sukladno Zakonu o investicijskom fondovima (Narodne novine, br. 150/05) te Pravilniku o uvjetima i postupku sudjelovanja Vlade Republike Hrvatske u osnivanju fondova za gospodarsku suradnju (Narodne novine, br. 21/10). Kroz Fodnove za gospodarsku suradnju osim stvaranja pozitivne ulagačka klime gdje se dijeli rizik s “privatnim” sektorom koji se pokazao uspješnim u stvaranju nove vrijednosti, razvija se industrija fondova rizičnog kapitala kao pokretača novih industrija (Internet, web, mediji, obnovljivi izvori energije, itd.). Ulazak u Europsku uniju stvoriti će uvjete za korištenje financijskih instrumenata Europske unije među kojima su i fondovi rizičnog kapitala, te je potrebno osmisliti proračunski učinkovit omjer javno privatnog-partnerstva do izlaska države iz takvih fondova u cilju jačanja financijskog i fondovskog tržišta sukladno Eropskoj uniji.

Hrvatska ima za cilj kroz obrazovanje za poduzetništvo sustavnim pristupom poticati razvoj niza osobina ličnosti – stvaralaštva, samostalnosti, kritičnosti, inovativnosti, inicijativnosti, sposobnosti razumnog preuzimanja rizika, organizacijskih sposobnosti, sposobnosti vođenja i upravljanja, suradničkih vještina i drugih osobina. Njihov sustavan razvoj najdjelotvornije se ostvaruje kroz formalni sustav odgoja i obrazovanja. Poduzetnička kompetencija je zato uvrštena u sve europske nacionalne kurikulume kao jedna od osam temeljnih kompetencija. Srednje strukovno obrazovanje je nezamislivo bez usvajanja znanja, stjecanja vještina i razvoja sposobnosti, te razvoja kvaliteta ličnosti potrebnih za poduzetnička ostvarenja. Kvaliteta visokoškolskih programa također pretpostavlja uvođenje izbornih i fakultativnih programa i modula o poduzetništvu radi spoznavanja, razumijevanja i usvajanja logike ekonomskog sustava, te osnovnih tehnika poduzetničkog razmišljanja. Korištenje primjera dobre prakse i razmjena ideja ocjenjeni su učinkovitim metodama u obrazovanju i usavršavanju poduzetnika.

U sustavu potpora prati se 344 poduzetničke zone, od kojih je, u razdoblju 2008. - 2011., sufinancirana izgradnja 245 zona u ukupnom iznosu od 313.417.487 kuna. Ovih 245 zona zauzimaju površinu od 8.978 ha i u njima djeluje oko 2.070 poduzetnika koji zapošljavaju preko 33.200 zaposlenika. U sustavu potpora Ministarstva poduzetništva i obrta je 27 razvojnih agencija i 51 poduzetnički centar, u kojima je zaposleno više od 440 djelatnika, 32 poduzetnička inkubatora u kojima je zaposleno više od 140 djelatnika i imaju inkubiranih više od 370 poduzetnika s više od 1.200 zaposlenih djelatnika i 8 tehnoloških parkova u kojima je zaposleno 60 djelatnika i imaju smještenih više od 90 poduzetnika s preko 600 zaposlenih djelatnika.

Razvoj regionalne infrastrukture za podršku poduzetništvu koji doprinosi razvoju poduzetničke klime odvija se kroz poduzetničke potporne institucije - regionalne razvojne agencije, poduzetničke centre, poduzetničke inkubatore i tehnološke parkove. U sustavu potpora je 27 razvojnih agencija i 51 poduzetnički centar, u kojima je zaposleno više od 440 djelatnika. Cilj Projekta je sufinanciranjem navedenih mjera dosegnuti broj od 3-5 izrađenih razvojnih poduzetničkih, nacionalnih i/ili projekata Europske unije po potpornoj instituciji, u kojima su razvojne agencije i centri nositelji ili dionici, a kojima su krajnji korisnici poduzetnici. Također su u sustavu potpora 32 poduzetnička inkubatora u kojima je zaposleno više od 140 djelatnika i imaju inkubiranih više od 370 poduzetnika s više od 1.200 zaposlenih djelatnika. Cilj je poticajnim mjerama ostvariti povećanje inkubiranih poduzetnika i broja zaposlenih. U sustavu potpora je 8 tehnoloških parkova u kojima je zaposleno 60 djelatnika i imaju smještenih više od 90 poduzetnika s preko 600 zaposlenih djelatnika.

Cilj Programa za jačanje međunarodne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva je snažnije podržati internacionalizaciju, te ojačati konkurentne kapacitete domaćih tvrtki. Ovim programom se želi utjecati na pozitivna kretanja i povećati obujam izvoza hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva.

Provoditi će se niz aktivnosti u cilju uklanjanja negativnih percepcija o poduzetništvu. Poticaji namijenjeni promoviranju poduzetništva i razvijanju poduzetničke klime obuhvaćaju se sufinanciranjem pokroviteljskih aktivnosti, nagrada i priznanja, te

promidžbenih projekata subjekata malog gospodarstva, kontinuiranom provedbom javne promidžbe poduzetništva kroz različite medije, organiziranjem okruglih stolova, skupova i prezentacija, sudjelovanjem na konferencijama, sajamskim događanjima itd., kao i podrškom aktivnostima gospodarskih subjekata u pitanjima društveno odgovornog poduzetništva.

Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva učinkovitim korištenjem sredstava iz fondova provodi se kroz Instrument pretpristupne pomoći (eng. Instrument for Pre-Accession Assistance - IPA) Europske unije - pretpristupni program za razdoblje 2007. - 2013. koji zamjenjuje dosadašnje programe CARDS, Phare, ISPA i SAPARD. Program IPA uspostavljen je Uredbom Vijeća Europske unije br. 1085/20061, a njegova financijska vrijednost za sedmogodišnje razdoblje za sve države korisnice iznosi 11,45 milijardi eura. 12. lipnja 2007. donesena je Uredba komisije br. 718/20072 o provedbi Uredbe Vijeća Europske unije o uspostavi programa IPA. Financijska sredstva namijenjena Republici Hrvatskoj prema komponentama programa IPA za razdoblje 2007. - 2011. iznose 749,83 milijuna eura. Ministarstvo poduzetništva i obrta kao tijelo nadležno za Prioritet 2. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, Mjeru 2.1. Poboljšanje poslovne klime iz Operativnog programa za regionalnu konkurentnost (OPRK) pridonosi ostvarivanju Općeg cilja „Stvaranja konkurentnog i dinamičnog na znanju utemeljenog gospodarstva“ temeljem uspješnog povlačenja sredstava iz fondova Europske unije putem kvalitetno osmišljenih projekata i sudjelovanja u osiguranju učinkovitog sustava za upravljanje i provedbu Operativnog programa. Operativni program za regionalnu konkurentnost IPA komponente IIIc je strateški dokument za područje regionalne konkurentnosti. To podrazumijeva korištenje raspoloživih financijskih sredstava za mjere jačanja gospodarske konkurentnosti i poticanja razvoja manje razvijenih područja. Glavna okosnica poticanja razvoja i rasta je poduzetništvo, odnosno stvaranje boljih uvjeta poslovanja i potpore malim i srednjim poduzetnicima.

U pripremama za sljedeći višegodišnji financijski okvir (Multiannual Financial Framework) za razdoblje 2014. - 2020. odlučeno je da će aktivnosti koje se do kraja 2013. godine provode u okviru CIP-EIP programa biti nastavljene kroz dva nova programa: „Horizon 2020“ i „Programme for the Competitiveness of enterprises and small and medium sized enterprises (COSME)“. Kroz program „Horizon 2020“ poticat će se sve aktivnosti vezano za inovacije, eko inovacije, javne nabave vezano za inovativne aktivnosti i dio financijskih instrumenata (venture capital instruments), a kroz program „COSME“ aktivnosti vezane za podizanje konkurentnosti i rasta MSP, Europska poduzetnička mreža, aktivnosti vezano za SBA, promocija poduzetništva, dio financijskih instrumenata, internacionalizacija MSP tj. njihov izlazak na tržišta izvan Europske unije.

Projekt «Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Europe – SEECEL» koji prijavljuje na IPA regionalni višekorisnički paket financiranja, komponenta Jačanje konkurentnosti. To je prvi slučaj da kroz paket za jačanje konkurentnosti, država iz IPA grupacije dobije financiranje iz paketa koji je izvan okvira dogovorenih za IPA nacionalni paket. To je veliki uspjeh za Hrvatsku imajući u vidu da takav centar još ne postoji ni u zemljama članicama, a dio je glavnih prioriteta Europske unije. Financiranje je planirano za period 2009. - 2011. u iznosu od 1,7 milijuna eura, te sufinanciranje od strane Hrvatske u iznosu od cca. 300 000 eura. Na taj način Hrvatska je osigurala vodeću poziciju u cijelom procesu. Projekt je

potpuno podržan od strane svih zemalja u regiji, a uz 7 zemalja uključenih u prvotni projektni prijedlog (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Srbija) DG Enlargment uključuje i Tursku Interes za suradnju iskazuju i zemlje članice Europske unije. SEECEL-ova misija je unaprijeđenje učenja za poduzetništvo na razini osnovnih škola i visokog školstva te razvoj sustava praćenja potreba za edukacijom poduzetnika, a sve s ciljem jačanja konkurentnosti.

Dunavska strategija je novi program Europske unije za makroregiju u kojem sudjeluje osam članica Europske unije te šest nečlanica Unije i Podunavlja koje čine Njemačka, Austrija, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Bugarska i Rumunjska, te Hrvatska, Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Ukrajina i Moldavija. Navedenih 14 zemalja imaju više od 115,0 milijuna stanovnika i uključuju se u projekt stvaranja druge makroregije u Europi. Aktivnosti su utvrđene akcijskim planom Europske strategije za razvoj dunavske regije - dokumenta koji je u lipnju 2011. usvojen od strane Europskog Vijeća.

Sudjelovanje Republike Hrvatske u su-koordinaciji sa Ministarstvom gospodarstva Baden-Württemberga u prioritetnom području 8 „Podrška razvoju konkurentnosti, uključujući razvoj klastera“, otvara nove mogućnosti za društveno-gospodarski razvoj Hrvatske kroz implementaciju prekograničnih i transnacionalnih projekata sa zemljama regije.

Novi Operativni program za regionalnu konkurentnost 2013. (od 1. srpnja 2013.), biti će usmjeren na daljnje podizanje razine konkurentnosti i regionalnog razvoja uz značajno veće iznose alokacija u odnosu na pretpristupne programe i drugačije načine provedbe projekata uz veći broj shema bespovratnih potpora namijenjenih poduzetnicima, znanstvenim organizacijama, regionalnim i lokalnim institucijama, itd. Prioritetna os 1. Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2013.: Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva ima za cilj jačanje malog i srednjeg poduzetništva u Hrvatskoj i njegove sposobnosti za natjecanje na međunarodnim tržištima radi povećanja nacionalne konkurentnosti i bržeg gospodarskog rasta. Izrada Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2014. - 2020. pokrenut će se sredinom 2012. godine, obzirom da proces izrade i usuglašavanja traje okvirno 2 godine. Projekti i mogućnosti financiranja, osobito za poduzetnike, obuhvatiti će mnogo veći iznos i mogućnosti obzirom da je obuhvaćeno financijsko razdoblje od 7 godina.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) najveća je agencija za poticanje poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Cjelokupna djelatnost Agencije usmjerena je na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Niz je aktivnosti i mjera kojima HAMAG potiče razvoj poduzetništva i konkurentnost gospodarskih subjekata od kojih su svakako najprepoznatljivije izdavanje jamstava i bespovratnih potpora, certificiranje konzultanata, sufinanciranje konzultantskih usluga i razvoj poduzetničke infrastrukture. Programe i aktivnosti HAMAG kreira sukladno zahtjevima i potrebama tržišta, kako bi u potpunosti ostvarili svoju namjenu. Uspješnom suradnjom s domaćim i inozemnim partnerima HAMAG kontinuirano ulaže u jačanje vlastitih kapaciteta koje ga čine neizostavnom karikom razvoja malog i srednjeg poduzetništva. U prilog tome govori i činjenica da ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju HAMAG očekuje važna uloga posredničkog tijela za provedbu strukturnih fondova Europske unije.

Jamstvima koja izdaje na ime djelomičnog pokrića glavnice kredita, HAMAG omogućava realizaciju kvalitetnih projekata koji upravo radi manjka kolaterala ne bi mogli biti realizirani i to na način da banci jamči ispunjenje obveze poduzetnika u dijelu pokrivenom jamstvom, ukoliko poduzetnik dođe u probleme uslijed kojih prestane biti sposoban na samostalno ispunjenje obveze. Jamstvo nije bespovratni financijski instrument i njegovim izdavanjem nastaje ugovorna obveza poduzetnika prema HAMAG-u, na povrat iznosa koji je HAMAG isplatio banci temeljem protestiranog jamstva.

Potpore koje HAMAG dodjeljuje izdaje prema programskim dokumentima Ministarstva poduzetništva i obrta bespovratna su sredstva namjenjena sufinanciranju ulaganja u projektom određene djelatnosti i namjene. HAMAG je započeo s provedbom poticajnih projekata 2006. godine i do danas je obradio više od 27.000 zahtjeva temeljem kojih je isplatio gotovo 280,0 milijuna kuna bespovratnih sredstava poduzetnicima i poduzetničkim potpornim institucijama. Najveći dio sredstava dodjeljen je za jačanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva i to za uvođenje novih tehnologija. Praćenjem i analizom sufinanciranih projekata utvrđeno je da je povećana produktivnost gospodarskih subjekata čiji su projekti sufinancirani i otvorena nova radna mjesta, a sve je veće zanimanje poduzetnika i iz godine u godinu sve veći broj zaprimljenih zahtjeva za bespovratnim sredstvima.

Nastojeći ukazati na prednosti korištenja usluga poslovnog savjetovanja i pritom kreirati kvalitetnu bazu konzultanata za malo gospodarstvo, HAMAG provodi projekt „Mreža konzultanata“ kroz koji certificira konzultante i poduzetnicima sufinancira konzultantske usluge do 50% troškova. Kroz projekt se ostvaruje više ciljeva, od uvođenja reda na konzultantsko tržište na način da se prate i uspoređuju cijene istovrsnih usluga koje su često u velikom nesrazmjeru, do izravne pogodnosti za poduzetnike koja se očituje u značajnom sufinanciranju same usluge.

2.1.9. Jačanje konkurentnosti obrtništva

U cilju stvaranja pozitivnog okružja kojim se potiče razvoj konkurentnog, inovativnog i na znanju utemeljenog obrtništva, ovaj gospodarski sektor se dugi niz godina sustavno potiče s državne razine. Sve aktivnosti i projekti su usmjereni na: obrazovanje obrtnika, unaprjeđenje strukovnog obrazovanja, cjeloživotno obrazovanje obrtnika, poticanje obrtničkih radionica i trgovačkih društava na primanje učenika na praksu, stipendiranje učenika koji se obrazuju za obrtnička zanimanja i stručno usavršavanje obrtnika.

Posebna pažnja pridaje se poticanju i očuvanju manje dohodovnih obrtničkih djelatnosti - tradicijskih obrta koji se pretežito obavljaju ručnim radom, a tehnikama proizvodnje se oslanjaju na tradicijsku kulturu, te umjetničkih obrta koji se odlikuju proizvodima i uslugama visoke estetske vrijednosti i kvalitetnim dizajnom uz naglašenu kreativnost i individualnost majstora obrtnika.

Razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta nastoji se potaknuti radi povezivanja tradicionalnih znanja sa suvremenim tehnologijama kako bi finalni obrtnički proizvodi bili konkurentniji na sve zahtjevnijem tržištu, ali i zbog opstanka tradicije i očuvanja nacionalnog identiteta kroz proizvodnju unikatnih proizvoda tradicijskih i umjetničkih

obrta. Očuvanju obrtničke tradicije pridonosi se edukacijom o tradicionalnim i umjetničkim obrtničkim djelatnostima te promidžbom obrtništva.

S ciljem unapređenja strukovnog obrazovanja, stjecanja i unapređivanja informatičkih kompetencija obrtnika, poticanja učenika na školovanje za rad u obrtničkim zanimanjima te poticanja obrtnika i pravnih osoba na sudjelovanje u procesu obrazovanja mladih provodi se projekt „Obrazovanje u obrtništvu“. Projektom se utječe na povećanje broja obrta, broja zaposlenih u obrtima i broja educiranih učenika za obrtnička zanimanja.

S ciljem bržeg zapošljavanja i samozapošljavanja, usklađivanja kvalifikacijske strukture radno sposobnih osoba sa stvarnim potrebama malog gospodarstva, promicanja cjeloživotnog obrazovanja obrtnika i razvitka obrtništva temeljenog na znanju provodi se projekt „Dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu“. Projektom se utječe na povećanje broja educiranih osoba u obrtničkim zanimanjima, polaganjem majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti te prekvalifikacijom.

Radi jačanja konkurentnosti tradicijskih i umjetničkih obrta kroz izgradnju što povoljnijeg obrtničkog ozračja i infrastrukture te očuvanja i razvoja tradicijskih i umjetničkih obrta provodi se projekt „Razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta“. Projektom se utječe na konkurentnost tradicijskih i umjetničkih obrta, povećanje broja tradicijskih i umjetničkih obrta, očuvanje obrtničke tradicije te na produktivnije poslovanje obrtnika.

Sustav Obrtnog registra se kontinuirano unaprjeđuje i nadograđuje u cilju što jednostavnijeg, bržeg i jeftinijeg upisa obrta u Obrtni registar primjenom novih tehnoloških rješenja s posebnim naglaskom na korištenju Internet tehnologije. Baza podataka Obrtnog registra dostupna je putem Portala obrtnog registra svim tijelima državne uprave i drugim institucijama te građanima bez naplate (dnevno cca. 3.000 posjeta). Također, intenzivirane su aktivnosti na povezivanju informacijskog sustava Obrtnog registra s OIB sustavom Porezne uprave Ministarstva financija, zatim s informacijskim sustavom Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje itd.) te promoviranju već realiziranog naprednog servisa (temeljenog na XML-u) za isporuku podataka iz baze Obrtnog registra drugim sustavima tijela javne vlasti radi ostvarivanja interakcije s drugim sustavima kroz dinamički pristup. U tijeku je povezivanje informacijskog sustava obrtnog registra sa informacijskim sustavom CARNET-a kojim će isti dobiti prava upotrebe podatke iz baze Obrtnog registra Republike Hrvatske, dok će registarskim tijelima biti (putem on-line komunikacije dvaju informacijskih sustava) omogućeno registriranje besplatnih internet .hr domena obrtnicima, prilikom registriranja obrta.

Radi ostvarivanja on-line upisa obrta u Obrtni registar (OR) planira se provesti Projekt e-obrt na način da se u prvoj fazi budućim obrtnicima omogućiti proaktivnu uslugu online upisa svih potrebnih podataka za registriranje svog novog obrta, uz pružanje relevantnih informacija. e-Obrt će biti integriran u Portal OR-a. U drugom koraku (nakon uvođenja e-potpisa) omogućit će se registriranje novih obrta i provođenje promjena u postojećim obrtima obrtnicima putem interneta, bez dolaska u nadležno registarsko tijelo.

Također su u planu projekti: e-Učionica, omogućavanje javnim bilježnicima ispisivanja službenih izvadaka iz OR-a, napredni izvještajni sustav.

U početnoj fazi korištenja će napredni izvještajni sustav služiti za internu uporabu, nakon čega bi se izvještajni sustav djelomično integrirao u Portal Obrtnog registra s omogućavanjem efektnih prostornih prikaza broja obrta (brojčano i grafički) u prostoru.

Zakonodavni okvir kojim se uređuju statusna pitanja obrtnika kontinuirano se prilagođava izmijenjenim gospodarskim uvjetima, a u partnerskom odnosu sa Hrvatskom obrtničkom komorom daju se inicijative za usklađenje propisa koji izravno i neizravno utječu na konkurentno, inovativno i na znanju utemeljeno obrtništvo.

2.1.10. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz provedbu mjera trgovinske politike

Predlaganje novih mjera, učinkovito praćenje provedbe mjera trgovinske politike u kontinuiranoj suradnji s drugim tijelima državne uprave te poslovnom zajednicom osigurat će jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, Državni ured za trgovinsku politiku (DUTP) predlagati će i provoditi mjere trgovinske politike kao što su carinske stope, uključivanje i sudjelovanje u sustavima dijagonalne kumulacije podrijetla, uklanjanje carinskih i necarinskih trgovinskih prepreka, te trgovinski zaštitni mehanizmi u skladu s gospodarskom politikom Vlade Republike Hrvatske i interesima hrvatske poslovne zajednice. Nakon stupanja u članstvo Europske unije, mjere trgovinske politike u interesu hrvatskog gospodarstva predlagat će se u odgovarajućim radnim tijelima Europske unije, a preuzet će se provedba svih mjera Zajedničke trgovinske politike Europske unije, neovisno o tome je li Hrvatska inicirala njihovo donošenje, što uključuje i provedbu svih trgovinskih ugovora kojima je Europska unija ugovorna stranka.

DUTP će nastaviti aktivno provoditi i izvoznu kontrolu robe s dvojnom namjenom, koja se danas temelji na partnerskom odnosu državnih tijela i gospodarstva, uz podijeljenu odgovornost, pri čemu povećanje učinkovitosti izvozne kontrole predstavlja prednost, ne samo u strateškim razlozima i javnoj sigurnosti već kao stvarna gospodarska korist. Stoga će DUTP nastaviti aktivno sudjelovati u radu međunarodnih organizacija kod kreiranja međunarodnih standarda izvozne kontrole.

Mjere carinske zaštite i druge zaštitne mjere donosit će se u suradnji s tijelima državne uprave, agencijama i poslovnom zajednicom kako bi se zaštitili interesi i zahtjevi hrvatskog gospodarstva. Poseban naglasak bit će na praćenju i rješavanju tehničkih prepreka trgovini. Nadalje, nastojat će se već prije stupanja u članstvo Europske unije, a u suradnji s odgovarajućim tijelima Europske unije, pripremiti mjere kojima će se uzeti u obzir hrvatsko pristupanje Europskoj uniji, te posljedičnu promjenu izvoznih uvjeta u neke od hrvatskih najznačajnijih trgovinskih partnera. Nakon ulaska u članstvo Europske unije, predstavnici DUTP će, u suradnji s ostalim tijelima državne uprave promicati interese hrvatskog gospodarstva, posebice u odnosu na carinske i zaštitne mjere, te uklanjanje tehničkih prepreka trgovini iz Zajedničke trgovinske politike Europske unije.

DUTP će uspostaviti sustav redovne komunikacije s ostalim tijelima državne uprave, agencijama i poslovnom zajednicom s ciljem zastupanja hrvatskih stajališta u okviru radnih skupina Vijeća Europske Unije i provedbenim odborima (komitologija) koji se bave pitanjima iz nadležnosti Državnog ureda. Komunikacija će se odvijati sudjelovanjem hrvatskih predstavnika u radu nadležnih tijela, uz prethodne široke konzultacije s ostalim tijelima državne uprave, te hrvatskom poslovnom zajednicom, a s ciljem pune provedbe gospodarske politike Vlade Republike Hrvatske.

Provođenjem učinkovitog nadzora nad Zakonom o izvozu robe s dvojnom namjenom smanjit će se rizik izvoza robe s dvojnom namjenom bez izvozne dozvole, te posljedičnog kršenja propisa o izvoznoj kontroli robe s dvojnom namjenom, što predstavlja neispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske. Nacionalni propisi redovito će se usklađivati s relevantnom pravnom stečevinom Europske unije. Redovitim održavanjem seminara za tijela državne uprave uključenih u nadzor ojačat će se učinkovitost provedbe sustava izvozne kontrole, te će se stalnim obrazovanjem jačati administrativni kapaciteti s ciljem ispunjavanja obveza nastalih primjenom pravne stečevine Europske unije.

2.1.11. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalne djelatnosti

Otkrivanjem nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti gospodarski inspektori će kontinuiranim inspekcijskim nadzorima suzbiti daljnju nezakonitost obavljanja navedenih djelatnosti, povećati proračunske prihode tih sektora djelatnosti i registraciju turističkog prometa, te smanjiti nelojalnu konkurenciju svim subjektima koji u cijelosti posluju sukladno važećim propisima Republike Hrvatske.

Gospodarski inspektori kontinuirano obavljaju inspekcijske nadzore kod gospodarskih subjekata koji se bave djelatnostima ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti. Inspekcijski poslovi u ovim područjima nadzora obavljaju se sukladno operativnim godišnjim planovima rada, prateći značajnija događanja tijekom godine. Turistička sezona je razdoblje tijekom kojeg se obavljaju pojačani inspekcijski nadzori, osobito u onim područjima i djelatnostima u kojima su uočene češće nepravilnosti.

Pri planiranju i provođenju nadzora u narednom trogodišnjem razdoblju naglasak će se staviti na prioritetna područja nadzora u kojima rezultati iz prethodnih godina pokazuju učestalo kršenje odredbi zakona, kao i na kontrole legaliteta obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti sa ciljem suzbijanja nezakonitog i neregistriranog obavljanja djelatnosti. U području nadzora djelatnosti trgovine prvenstveno se teži suzbijanju pojava nelegalnog obavljanja prodaje robe, naročito na raznim mjestima izvan prodavaonica, što je također i u cilju zaštite potrošača koji svoja prava mogu ostvariti jedino ako sklapaju ugovor s legalnim subjektima odnosno sudionicima u prometu roba.

U 2011. godini sveukupno je obavljeno 81.408 inspekcijskih nadzora u djelatnosti trgovine, ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu i samostalnih djelatnosti. U

navedenim nadzorima utvrđene su 2.408 povrede propisa koje se odnose na nezakonito obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti. Shodno tome, Državni inspektorat smatra da se treba nastaviti u smjeru jačanja kvalitete i sveobuhvatnosti kod obavljanja inspekcijskih nadzora kako bi se prisutnošću gospodarskih inspektora na tržištu djelovalo na suzbijanje nezakonitog obavljanja djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti.
U okviru postupanja na temelju operativnih godišnjim planova rada, gospodarski inspektori postupaju i po prijavama građana, udruga, gospodarskih subjekata i drugih, ukoliko iste ukazuju na moguće kršenje propisa. I u narednom trogodišnjem nadzoru, nastavit će se postupati po prijavama, kao sredstvom za detekciju mogućeg kršenja propisa u području trgovine, turizma, ugostiteljstva i samostalnih djelatnosti. Tako su u 2011. godini gospodarski inspektori obavili 7.630 nadzora po prijavama iz područja navedenih djelatnosti, a kako postupanje po istima sukladno gospodarskim trendovima iz godine u godinu raste, planira se i povećanje udjela tog broja nadzora u ukupnom broju inspekcijskih nadzora.

Korištenjem i daljnjim razvijanjem aplikativnog rješenja eOčevidnik u radu gospodarskih inspektora pridonosi se efikasnosti postupanja inspektora kroz skraćivanje utroška vremena u pripremi za nadzor (postojanje ažuriranih baza podataka pravnih i fizičkih osoba), skraćivanje vremena potrebnog za obavljanje administrativnih poslova (pr. izvješćivanje), kao i efektivnosti kroz korištenje ažuriranih baza odredbi propisa iz područja djelatnosti trgovine, turizma, ugostiteljstva i samostalnih djelatnosti. Cilj je povećati sveobuhvatnost i transparentnost nadziranih objekata gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj na razini jedne godine.

U 2011. godini gospodarski inspektori su bili jednokratno u nadzoru kod 60.641 objekata nadziranih osoba, a ukupno su kontrolirali 81.408 objekata pa je udio jednokratno kontroliranih objekata nadzora u odnosu na sveukupno nadzirane objekte 72%. U narednom trogodišnjem periodu isti se namjerava povećavati do 75%.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 2.1. Razvoj poslovne i investicijske klime, poticanje industrijskog razvitka i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.1.1. Restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije i brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu	2.1.1.1 Povećanje indeksa industrijske proizvodnje	Pokazatelj poslovnog ciklusa kojim se mjeri godišnji rezultati industrijskog sektora	godišnja stopa rasta u %		DZS /HGK	2013./2012. = 0,5%	2014./2013. = 1,0%	2015./2014. = 1,5%
	2.1.1.2. Povećanje pokrivenosti uvoza izvozom	Povećanje izvoza uz istovremeno smanjenje uvozne ovisnosti gospodarstva	% pokrivenosti uvoza izvozom	2011. g.: 60,24	DZS /HGK	63	64	66
	2.1.2.3. Postizanje profitabilnog poslovanja	Promjena trenda poslovanja u brodogradilištima od negativnog ka pozitivnom i profitabilnom (prema GFI POD)	kn	2009. g.: gubitak nakon oporezivanja : -864 mil.	MG	-450 mil. kn	-200 mil. kn	-50 mil.kn
2.1.2. Razvoj i transfer tehnologije	2.1.2.1. Povećanje bruto domaćih izdataka za istraživanje i razvoj	Povećanje izdataka za istraživanje i razvoj, kako na razini poslovnih subjekata, tako i na razini države	INDEKS	2009. g.: 100	DZS	105	107	
2.1.3. Razvoj elektroničkog poslovanja	2.1.3.1. Povećanje broja riješenih upravnih i neupravnih predmeta	Davanje mišljenja o primjeni propisa iz svoje nadležnosti	Broj	30	MG	60	60	60
	2.1.3.2. Broj poslovnih subjekata informiranih o mogućnostima poslovanja na hrvatskom tržištu usluga i slobodi pružanja usluga na zajedničkom europskom tržištu	Pružatelji usluga se konstantno informiraju o koristima liberalizacije tržišta usluga. Proces informiranja se provodi i kroz IPA Twinning Light projekt do II. kvartala 2013. organiziranjem minimalno 4 okrugla stola u županijskim komorama HGK	Minimalni kumulativni broj	0	MG	100	200	300
2.1.4. Provedba Zakona o poticanju ulaganja	2.1.4.1. Povećanje broja izdanih Potvrda o statusu nositelja poticajnih mjera	Povećanje broja potvrda odražava povećanje interesa investitora za ulaganje u RH, što rezultira povećanjem atraktivnosti Hrvatske kao ulagačke destinacije	Broj potvrda	80	MG	150	185	200
	2.1.4.2. Povećanje broja isplaćenih bespovratnih novčanih potpora za otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem, usavršavanje povezano s ulaganjem, te potpora za velike projekte ulaganja	Povećanjem broja isplaćenih potpora povećava se broj novih radnih mjesta, potiče se razvoj novih znanja i vještina zaposlenih, potiče se ulaganje u županije s najvišim stopama nezaposlenosti, te potiče ulaganje u visoku tehnologiju	Broj potpora	16	MG	45	60	70
2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja	2.1.5.1. Poboljšanje razine usluga koja se nudi stranim ulagačima	Povećanjem broja županija koje su certificirane u naprednom ICPR programu poboljšava se već postignut jedinstveni standard usluga, te potiče proaktivno privlačenje ulaganja	Broj	0	MG	20	20	20

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.1.5. Unaprjeđenje ulagačkog okruženja	2.1.5.2. Povećanje broja realiziranih projekata koji su naišli na prepreke	Uklanjanjem prepreka za realizaciju ulaganja pokrenut će se zaustavljeni ulagački projekti te potaknuti daljnji razvoj hrvatskog gospodarstva i ojačati konkurentska pozicija Hrvatske	Broj projekata	0	MG	20	25	50
	2.1.5.3. Povećanje broja održanih Outreach kampanja - ICPR	Ciljanim organiziranjem susreta s potencijalnim ulagačima Hrvatska će se pozicionirati kao svjetska ulagačka destinacija	Broj	0	MG	10	15	3.010
2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave	2.1.6.1. Provedba nadzora nad postupcima javne nabave	Provedbom nadzora smanjuje se rizik od nepravilnosti u postupcima javne nabave	Broj	50	MG	50	50	50
	2.1.6.2. Izdavanje uputa i mišljenja iz područja javne nabave temeljem zahtjeva postavljenih elektroničkom poštom i pisanim putem	Kroz davanje mišljenja i savjeta vezanih uz postupke javne nabave za naručitelje i ponuditelje povećava se učinkovitost postupaka te smanjuje rizik za nepravilnosti	Broj	3.000	MG	3.000	3.000	3.000
	2.1.6.3. Provedba ispita u sklopu specijalističkog programa izobrazbe	Provedbom specijalističkog programa izobrazbe omogućava se stjecanje temeljenih znanja iz područja javne nabave na razini svih naručitelja	Broj	8	MG	8	8	8
	2.1.6.4. Definirani katalozi, naputci i sl. od strane tehničkih nositelja za pojedine nabavne kategorije (npr namještaj, uredski materijal, potrošni materijal, i sl.)	U cilju efikasnog upravljanja nabavnim kategorijama, ujednačavanja predmeta nabave kod pojedinih naručitelja radi lakšeg objedinjavanja, te primjeni jedinstvenih tehničkih specifikacija u budućim nadmetanjima, neophodno je donijeti niz provedbenih naputak	Broj	0	Državni ured za središnju javnu nabavu, ostali tehnički nositelji	5	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.1.6. Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave	2.1.6.5. Provođenje postupaka u kojima je kao kriterij odabira primijenjena ekonomski najpovoljnija ponuda	Uvođenje kriterija ekonomski najpovoljnije ponude je uvjet za postizanje optimalnog odnosa između aspekta kakvoće u odnosu na cijenu, odnosno postizanja najbolje vrijednosti roba i usluga za uloženi proračunski novac. (IT oprema)	Broj	1	Državni ured, EOJN	10	15	15
	2.1.6.6. Provođenje postupaka u kojima su primijenjena načela zelene (održive) javne nabave	Održiva nabava podrazumijeva nabavu roba i usluga koje integriraju najmanji negativni utjecaj na okoliš s najvećim društvenim pozitivnim učincima, odnosno u kojoj nabavljane robe tijekom cijelog životnog vijeka imaju manji utjecaj na okoliš	Broj	1	Internetske stranice Državnog ureda za središnju javnu nabavu	5	10	15
2.1.7. Odobravanja projekata javno-privatnog partnerstva i uspostava Registra	2.1.7.1. Broj odobrenih projekata	Veći broj odobrenih projekata doprinosi bržem razvoju	Broj	4	AJPP	30	30	30
	2.1.7.2. Broj zaprimljenih izvješća	Polugodišnje izvještavanje na razini svakog projekta	Broj	0	AJPP	40	120	150
	2.1.7.3. Broj predloženih aktivnosti	Za primjenu najbolje prakse važna je suradnja sa međunarodnim centrima znanja za JPP	Broj	3	AJPP	3	3	3
2.1.8. Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva	2.1.8.1. Broj potpora za nove tehnologije	Provedbom plana "Poduzetnički impuls" potiče se rast, razvoj i konkurentnost malog gospodarstva	Broj potpora	90	MPO	100	110	120
	2.1.8.2. Broj novoformiranih i kvalitetnijih održivih klastera	Provedbom Strategije razvoja klastera povećava se broj klastera i klasterskih inicijativa, stvaraju regionalni i multisektorski klasteri	Broj potpora	30	MPO	40	50	60
	2.1.8.3. Broj i iznos potpora	Provedbom Strategije razvoja ženskog poduzetništva cilj je utjecati na promjene u vrijednosnom sustavu, ponašanju i okolini u jačanju poduzetničke aktivnosti žena te povećati broj žena u poduzetništvu	Broj poduzetnica	300	MPO	400	500	600
	2.1.8.4. Broj izdanih jamstava	Pristup izvorima financiranja u slučaju nedostatnog kolaterala poduzetnika	Broj	133	HAMAG	150	150	200

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.1.8. Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva	2.1.8.5. Broj certificiranih konzultanata	Proširenjem baze konzultanata poboljšava se njihova dostupnost poduzetnicima	Broj	98	HAMAG	120	132	150
	2.1.8.6. Broj izdanih vaučera	Sufinanciranjem konzultantskih usluga poduzetniku se olakšava poslovanje	Broj	49	HAMAG	165	180	195
2.1.9. Jačanje konkurentosti obrtništva	2.1.9.1. Zadržavanje i povećanje broja obrta	Povećanjem broja obrta izravno se utječe na udio malih i srednjih poduzeća u ukupnom gospodarstvu koje u svim razvijenim gospodarstvima čini preko 99%	Broj obrta	86.226	MPO	90.000	93.000	96.000
	2.1.9.2. Povećanje broja zaposlenih osoba u obrtništvu	Povećanjem broja zaposlenih u obrtništvu utječe se na smanjenje ukupne stope nezaposlenosti	Broj zaposlenih u obrtništvu (uključujući vlasnike)/prosječan broj zaposlenih u obrtu	109.051/ 1,3	MPO HZMO	130.000/1,4	150.000/1,6	160.000/1,7
	2.1.9.3. Promicanje vrijednosti tradicijskih i umjetničkih obrta	Poticanje tradicionalnih i umjetničkih obrta pridonosi očuvanju tradicije i nacionalnog identiteta proizvodnjom unikatnih proizvoda, zatim, očuvanju obrtničke tradicije predstavljanjem i edukacijom o tradicionalnim obrtničkim djelatnostima i promidžbi obr	Broj nositelja znaka tradicijski/umjetnički obrt	81	MPO Hrvatska obrtnička komora	150	200	250
	2.1.9.4. Aktivno sudjelovanje gospodarstva u kreiranju obrazovne politike za obrtnička zanimanja	Aktivnim sudjelovanjem gospodarskih subjekata u obrazovanju budućih poduzetnika osigurava se stjecanje stručnih i poduzetničkih kompetencija potrebnih za postizanje konkurentnosti na tržištu rada odnosno samozapošljavanje putem obavljanja obrtničke djelat	Broj fizičkih i pravnih osoba koje primaju učenike na praksu (kumulativ)	8.200	MPO Hrvatska obrtnička komora	8.300	8.400	8.500
	2.1.9.5. Pojednostavljenje upisa obrta u Obrtni registar	Pojednostavljenjem postupka upisa obrta u Obrtni registar pridonosi se smanjenju administrativnih barijera ulasku u poduzetništvo	prosječni broj dana	3	MPO	1	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.1.10. Jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva kroz provedbu mjera trgovinske politike	2.1.10.1. Provedba mjera trgovinske politike (do ulaska u EU) uključujući carinsku tarifu i zaštitne mjere	Zaštita i zastupanje interesa hrvatskog gospodarstva	%	75	DUTP	100	100	100
	2.1.10.2. Izdavanje dozvola za izvoz robe s dvojnom namjenom	Na prijedlog povjerenstva DUTP izdaje dozvole za izvoz robe s dvojnom namjenom	Broj	100	DUTP	200	200	200
	2.1.10.3. Izdavanje certifikata tvrtkama s implementiranim sustavom PUU-a	PUU je obvezan za dobivanje određenih povlaštenih dozvola za robu s dvojnom namjenom, naručito nakon pristupanja RH Europskoj uniji	Broj	0	DUTP	20	30	30
2.1.11. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora u području djelatnosti ugostiteljstva, turizma i trgovine	2.1.11.1. Broj nadzora	Kvalitetnim i kontinuiranim inspekcijskim nadzorima otkrivati će se i suzbijati nezakonito obavljanje djelatnosti ugostiteljstva, turizma, trgovine i samostalnih djelatnosti	Broj	81.408	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	82.222	83.044	83.874
	2.1.11.2. Postotak povećanja jednokratnih objekata nadzora na razini godine	Kreiranje baza nadziranih objekata povećati će sveobuhvatnost i transparentnost nadziranih objekata gospodarskih subjekata u RH	%	72	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	73	74	75

2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada

Politika zapošljavanja snažno utječe na konkurentnost gospodarstva zemlje. Borba protiv nezaposlenosti i nastavak provedbe reforme tržišta rada zahtijeva fokusiranje na poticanje zaposlenosti i aktivnosti koje su usmjerene na skraćivanje razdoblja nezaposlenosti te na kontinuirano podizanje konkurentnosti i zapošljivosti radne snage. Na pokretljivom i prilagodljivom tržištu rada potrebno je privući i zadržati što više ljudi u aktivnosti, pospješiti prilagodljivost radnika i poduzeća, povećati ulaganja u ljudski kapital boljom edukacijom radi stjecanja novih vještina za tržište rada.

Nezaposlenima je potrebno pomoći da se ponovno zaposle, da uđu u sustav obrazovanja radi stjecanja znanja i vještina kako bi se podigla razina njihove zapošljivosti i što brže uključivanje u svijet rada, a zaposlenima da zadrže svoj posao. Samo konkurentna radna snaga može utjecati na razvoj tvrtke i gospodarstva u cjelini, stvarati nove vrijednosti, a time utjecati i na otvaranje novih radnih mjesta.

Potrebno je pažljivo pratiti trendove u zapošljavanju kako bi se na vrijeme poduzele odgovarajuće mjere te nastavile provoditi smjernice za rast i zapošljavanje, odnosno kako bi se ograničio porast nezaposlenosti i ublažili socijalni učinci na društvo.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.2.1. Aktivne mjere politike tržišta rada

Provođenje aktivnih mjera na tržištu rada usmjereno je u dva pravca - smanjiti nesrazmjer ponude i potražnje za zanimanjima i vještinama na tržištu rada te omogućiti lakši pristup tržištu rada teško zapošljivim osobama. To će se ostvariti kroz sufinancirano zapošljavanje teško zapošljivih osoba, zapošljavanje najugroženijih osoba na tržištu rada u društveno korisnim poslovima, obrazovanje za stjecanje novih zanimanja ili novih vještina, promicanje prostorne i profesionalne mobilnosti te kroz potpore za očuvanje radnih mjesta zaposlenih kojima prijeti otpuštanje. Svaka od navedenih mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerena je prema pojedinim ciljanim skupinama tako da je važno nastaviti provoditi sve navedene mjere jer samo zajedničkom primjenom daju sinergijski učinak na tržište rada.

Obrazovanjem se potiče zapošljivost osoba koje nemaju odgovarajuće kvalifikacije, znanja i vještine, te se smanjuje nesrazmjer ponude i potražnje na tržištu rada, javnim radovima cilja se na najteže zapošljive osobe kako bi ih se radno motiviralo i pripremilo ili za rad ili za obrazovanje u cilju stjecanja kvalifikacija, a potpore za zapošljavanje ciljaju na skupine nezaposlenih koji imaju znanja i vještine, ali druge faktore otežanog zapošljavanja, kao što su godine života, nedostatak radnog iskustva, invaliditet i slično.
Stručnim osposobljavanjem za rad bez zasnivanja radnog odnosa mlade osobe stječu potrebna stručna znanja, vještine i samostalnost u zvanju za koje su se školovale, zahvaljujući čemu postaju konkurentne na tržištu rada.

Mjerama aktivne politike zapošljavanje bit će obuhvaćene dugotrajno nezaposlene osobe kojih je krajem 2011. godine bilo 139.935 od čega je 59.852 osoba na evidenciji nezaposlenih duže od 3 godine, te osobe nižeg obrazovanja, sa završenom ili nezavršenom osnovnom školom, kojih je tijekom 2011. godine u

evidenciji nezaposlenih bilo 86.018. Mjerama će biti obuhvaćene osobe bez iskustva, kojih je krajem 2011. u evidenciji nezaposlenih bilo 53.106, te nezaposlene osobe u dobi iznad 50 godina života, kojih je krajem 2011. godine bilo 81.932.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju bit će obuhvaćeno najmanje 125.000 osoba no planira se uključivanje ovih ciljanih skupina u mjere aktivne politike zapošljavanja i iz sredstava Europske unije (IPA i ESF) kako bi postigli njihovu bolju zapošljivost.

2.2.2. Razvoj institucija tržišta rada

Hrvatski zavod za zapošljavanje nastavit će kontinuirano razvijati poslovnu suradnju s poslodavcima radi prepoznavanja i identificiranja njihovih potreba, na temelju čega će se kreirati nove usluge i novi kanali pružanja usluga. Usluge prema poslodavcima usmjerit će se tako da poslodavci na brz i efikasan način dođu do tražene radne snage, ali je potrebno nastaviti razvijati i usluge poslovnog savjetovanja o razvoju ljudskih potencijala kako bi se omogućilo zadržavanje zaposlenosti. Također je potrebno razvijati druge dionike na tržištu rada, posebno kroz lokalna partnerstva kako bi se ojačao bottom up pristup u kreiranju mjera i intervencija na tržištu rada i omogućile mjere prema potrebama lokalnog gospodarstva. Jedan od instrumenata razvoja lokalnog tržišta rada je i prekogranična suradnja jer omogućava kreiranje novih usluga i drugih intervencija na lokalnom tržištu rada.

Jačanjem ljudskih kapaciteta poboljšat će se učinkovitost pružanja usluga prema poslodavcima te će se broj poslodavaca koji koriste usluge Zavoda povećati sa 20.000, koliko ih je tijekom 2011. koristilo usluge HZZ-a, na 22.000 poslodavaca u 2012., 25.000 u 2013., 28.000 poslodavaca u 2014. te 30.000 poslodavaca u 2015.
Jačanjem partnera na tržištu rada ojačat će kapaciteti dionika u partnerstvima za zapošljavanje kako bi kreirali nove projekte kroz koje će se financirati mjere aktivne politike. Tijekom trogodišnjeg razdoblja razvit će se najmanje 320 partnerskih projekata.

Planiranje svih intervencija na tržištu rada koje uključuju i usluge i mjere koje provode institucije na tržištu rada, potrebno je temeljiti na istraživanjima. Ključnu ulogu za to ima Anketa poslodavaca kroz koju se trebaju utvrditi buduće potrebe poslodavaca za zanimanjima i kvalifikacijama i identificirati poteškoće pri zapošljavanju i potencijalnim viškovima radnika. Također je potrebno nastaviti provoditi istraživanje o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda o nastavku školovanja kako bi se detektirale namjere učenika o njihovom nastavku školovanja te informiranjem i savjetovanjem utjecalo na njihovu spremnost na upisivanje zanimanja potrebnih gospodarstvu. Značajna aktivnost je i evaluacija mjera politike tržišta rada kako bi se utvrdila učinkovitost mjera te dobile smjernice za kreiranje novim mjera ili nastavka provedbe onih koji daju odgovarajuće rezultate.

Tijekom trogodišnjeg razdoblja provodit će se godišnja istraživanja o potrebama na tržištu rada kojima će biti obuhvaćeno svake godine otprilike 15.000 poslodavaca kako bi rezultati dobiveni istraživanjem bili reprezentativni. Svake godine provodit će se istraživanje o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola na uzorku od 60.000 učenika, što čini oko 85% ukupne populacija učenika završnih razreda osnovnih škola, i oko 40% učenika završnih razreda srednje škole.

2.2.3. Zaštita i osiguranje u stečajnom postupku prijavljenih radničkih potraživanja

Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca (AORPS) je uspostavljena radi povećanja materijalno-pravne zaštite zaposlenika u slučaju insolventnosti njihova poslodavca čime je poslodavac ugrozio socijalnu sigurnost radnika, što je osobito važno u današnjem makroekonomskom okruženju i ekonomsko-gospodarskoj situaciji. AORPS također predstavlja instituciju koja će osigurati razmjenu informacija s nadležnim garancijskim ustanovama država članica Europske unije u slučajevima poslovnih aktivnosti na području dvije ili više država članica.

Broj zaprimljenih zahtjeva radnika pokazuje tendenciju rasta, naročito od početka rada Agencije u siječnju 2010. godine. Ispostavljanje prvostupanjskih rješenja i isplate temeljem istih ovise o pravovremenoj dostavi potrebne dokumentacije od strane stečajnih upravitelja, te će se u cilju zadovoljenja zakonskih rokova staviti naglasak na detaljnu prethodnu kontrolu zaprimljene dokumentacije i inzistiranju na pravovremenoj dostavi nedostatnih podataka od strane stečajnih upravitelja, kao i usmjeravanju stečajnih upravitelja na pružanje potrebnih tehničkih informacija radnicima koji predaju zahtjev (npr. koju dokumentaciju prilaže sam radnik pri predaji zahtjeva, objašnjenje temeljnih pojmova iz rješenja, mogućnost žalbe/odricanja od žalbe, način obračuna prava iz rješenja).

2.2.4. Jačati sustav socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba

Prava nezaposlenih osoba uređena su Zakonom o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti koji se naslanja na tzv. radno zakonodavstvo čija je svrha doprinositi učinkovitom funkcioniranju tržišta rada i stvaranju neophodnih zakonskih temelja za osiguranje odgovarajućeg stupnja socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba.

Nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti i to: novčanu naknadu, mirovinsko osiguranje, novčanu pomoć i naknadu troškova tijekom obrazovanja te jednokratnu novčanu pomoć i naknadu putnih i selidbenih troškova, obzirom na ispunjenje uvjeta iz Zakona o posredovanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Kako bi se umanjile posljedice nezaposlenosti, posebno uslijed gubitka posla nužno je osigurati novčanu naknadu za nezaposlene. Novčana naknada je pravo regulirano Zakonom o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, a temelji se na uplati doprinosa za zapošljavanje osoba koje su u radnom odnosu. Visina novčane naknade je vezana za visinu plaće radnika pa tako i za visinu uplaćenih doprinosa, a trajanje za dulji dio vremena provedenog u radu.

Nezaposlene osobe kojima radni odnos nije prestao njihovom krivnjom ili sporazumno, a imale su u posljednja 24 mjeseca najmanje 9 mjeseci radnog staža, utvrđuje se pravo na novčanu naknadu. Visina novčane naknade vezana je uz prethodno ostvarene plaće, a smanjuje se s dužinom razdoblja njenog korištenja. Viša naknada u prva tri mjeseca nezaposlenosti štiti nezaposlenu osobu od siromaštva i omogućuje joj duži period za podizanje stupnja svoje zapošljivosti, dok se njenim smanjivanjem u sljedećem periodu nastoji destimulirati dugotrajna nezaposlenost.

U 2011. godini ovo pravo koristilo je prosječno 74.501 osoba, a u 2012. godini očekuje se zadržavanje tog broja na razini prethodne godine, dok se u sljedećem trogodišnjem razdoblju procjenjuje da će se ovaj broj umanjivati zbog ponovnog ulaska nezaposlenih osoba na tržište rada.

Stručno obrazovanje jedna je od glavnih aktivnosti kojom teže zapošljive osobe mogu podići razinu svoje zapošljivosti i ostvariti brži povratak na tržište rada. Osim financiranja troškova izvođenja programa, za učinkovito pohađanje obrazovanja nezaposlenim osoba je neophodno osigurati financiranje dodatnih troškova kao što su putni troškovi i novčana pomoć. S jedne strane ovo financiranje je neophodno jer se na obrazovanje upućuju nezaposlene osobe kojima je potrebno podići zapošljivost na tržištu rada, a s druge za vrijeme obrazovanja korisnicima novčane naknade koji su upućeni na obrazovanje obustavlja se to pravo, te je neophodno osigurati drugu materijalnu pomoć kako bi se prevladao taj period nezaposlenosti.

Kroz mjere aktivne politike zapošljavanja u aktivnosti obrazovanja u 2011. godini upućeno je 13.788 osoba, a u program stručnog osposobljavanja za rad 4.760 osoba, te se u 2013. godini planira povećati obuhvat osoba u odnosu na prethodnu godinu dok se u slijedećem trogodišnjem razdoblju ovaj broj planira povećavati sukladno potrebama tržišta rada i osiguranim sredstvima.

2.2.5. Poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavca

Kako inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja radnika na radu kod poslodavaca te osoba koje nisu u radnom odnosu s poslodavcem, odnosno osoba koje se nalaze na stručnom osposobljavanju, učenika i studenata na praktičnoj obuci, osoba koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere obavljaju naređene poslove, osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom, kao i poslovnih suradnika, djelatnika tijela državne uprave, korisnika usluga i drugih osoba koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca, te obveze investitora i rad ovlaštenih trgovačkih društava za poslove zaštite na radu, ustanovljeno je da težište aktivnosti treba usmjeriti na pojačane inspekcijske nadzore kod poslodavaca kod kojih su se događale smrtne, teške i skupne ozljede na radu, kod poslodavaca kod kojih su se događale profesionalne bolesti, kod poslodavca koji su učestalo imali štetne događaje s lakšim posljedicama, kod poslodavaca na privremenim radilištima u djelatnosti graditeljstva, šumarstva i brodogradnje, te kod poslodavaca u rizičnim djelatnostima (poljoprivreda, prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita, opskrba električnom energijom, skladištenje i dr.).

U 2011. godini 32 osobe su smrtno stradale na radu, dok je u 2010. godini broj smrtno stradalih osoba iznosio 34. To ukazuje na smanjenje broja smrtno stradalih na radu od 5,9% te se trend smanjenja planira nastaviti sukladno strategiji Europske unije i Nacionalnom programu zaštite na radu Republike Hrvatske.

Sukladno propisanim prioritetima inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2011. godine obavili 9.486 nadzora kod poslodavaca na mjestima rada i to 1.245 nadzora povodom smrtnih, skupnih i teških ozljeda na radu, 2.434 nadzora na

gradilištima, šumarskim radilištima i radilištima u brodogradnji, 2.423 nadzora u ostalim rizičnim djelatnostima i 2.385 nadzora u manje rizičnim djelatnostima.
Inspektori rada u području zaštite na radu uz redovno planirane nadzore, obavljaju i nadzore po podnescima radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, udruga poslodavaca, pravnih osoba s javnim ovlastima, a u svezi nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. U 2011. godini obavili su sveukupno 4.678 nadzora po podnescima, a narednom trogodišnjem periodu nastavit će se aktivno postupati po prijavama prvenstveno kroz dežurstva, radi mogućih dojava ozljeda na radu, te korištenjem aplikativnih rješenja koja omogućavaju povezivanje prijave zaprimljene elektronskim putem s inspektorskim očevidnikom i direktnu komunikaciju sa podnositeljem predstavke.

2.2.6. Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje

Obveza poštivanja propisa koji se odnose na prava radnika te prijavljivanje na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, kao i rad stranaca jedna je od vrlo važnih stavki u sprječavanju tzv. rada „na crno“, što će i biti odlučna činjenica u postupku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Sadašnje stanje ukazuje da je posebno potrebno pojačati aktivnosti nadzora u provedbi propisa iz područja radnih odnosa kojima se uređuju obveze poslodavaca kod prijave radnika u propisanim rokovima, prijave nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica i invalida (uključivo i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveze poslodavaca uručenja obračuna radnicima iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno ako ih na dan dospjelosti ne isplati ili ne isplati u cijelosti o uručenju obračuna tih iznosa koje je bio dužan isplatiti; neisplate minimalne plaće, evidencije o radnicima i o plaćama; zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz članka 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji. Kako bi se ostvarili što kvalitetniji rezultati u ostvarenju ovoga cilja osim provođenja redovitog nazora, provodit će se i nadzori po predstavkama, razvijat će se i jačati suradnja s drugim tijelima u navedenim područjima na nacionalnoj razini, te će se inspektori rada dodatno obrazovati.

Tijekom godine inspektori rada na temelju operativnih godišnjih planova provode inspekcijski nadzor nad radom poslodavaca gospodarskih subjekata na području Republike Hrvatske.
Iz godišnjeg izvješća za 2011. godinu proizlazi da su inspektori rada sveukupno imali 17.970 nadzora iz područja radnih odnosa, u kojima su otkrili i procesuirali 14.806 povreda propisa. Shodno navedenome, smatra se da je potrebno pojačano djelovati kroz provođenje inspekcijskih nadzora (po redovitim nadzorima, predstavkama i zajedničkim nadzorima).

Velik broj inspekcijskih nadzora provodi se i postupajući po predstavkama pravnih i fizičkih osoba, osobito po predstavkama radnika, gdje inspektori rada otkrivaju nezakonita postupanja iz područja radnih odnosa kod onih poslodavaca koji nisu bili obuhvaćeni operativnim planovima rada. Ukupan broj nadzora po predstavkama zaprimljenim elektronskim i papirnatim putem u 2011. godini bio je 6.628. Sukladno

razvoju novih tehnoloških rješenja i sve većeg služenja građana Republike Hrvatske Internetom, planira se da povećanje udjela broja nadzora po predstavkama s obzirom na sveukupan broja nadzora inspektora rada u području radnih odnosa.
Inspektori rada u području radnih odnosa surađujući s drugim tijelima, i to pretežito MUP-om, Poreznom upravom i Financijskom policijom, obuhvaćaju cjelovitost zakonske regulative iz područja rada, rada stranaca te prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te se na taj način postiže veća efikasnost u otkrivanju i suzbijanju nezakonitosti u navedenom području. U 2011. godini obavljeno je 1.186 zajedničkih nadzora s drugim tijelima vezanih za nezakonitosti iz područja radnih odnosa. S obzirom da je velik udio navedenih nadzora u suradnji realiziran s Financijskom policijom, Ministarstva financija, a ista je danom stupanja na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Financijskoj policiji (Narodne novine, br. 25/12) prestala raditi, smatra se da će doći do pada sveukupnog broja zajedničkih nadzora u narednom trogodišnjem razdoblju i to 2013. godine na 630. Naravno, i dalje će se jačati zajednička suradnja s drugim tijelima na nacionalnoj razini.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 2.2. Razvijenije i konkurentnije tržište rada

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.2.1. Aktivne mjere politike tržišta rada	2.2.1.1. Broj osoba zaposlenih ili obrazovanih uz potpore za zapošljavanje i usavršavanje	Zadržat će se isti broj teško zapošljivih osoba za čije zapošljavanje će biti isplaćena državna potpora za zapošljavanje i usavršavanje	Broj	4.000	HZZ	4.100	4.600	5.300
	2.2.1.2. Broj osoba uključenih u obrazovanje	Povećat će se broj osoba koje će putem obrazovanja dobiti nove vještine za potrebe tržišta rada	Broj	4.100	HZZ	4.900	5.900	7.000
	2.2.1.3. Broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa	Povećat će se broj osoba uključenih u stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa	Broj	10.000	HZZ	10.000	8.000	6.000
2.2.2. Razvoj institucija tržišta rada	2.2.2.1. Broj poslodavaca koji koriste usluge HZZ-a	Povećat će se broj poslodavaca koji koriste usluge HZZ-a u odnosu na broj poslodavaca koji zapošljavaju radnike prijavljene u evidenciji nezaposlenih	Broj	22.000	HZZ	25.000	28.000	30.000
	2.2.2.2. Broj sudionika na obrazovanju Akademije tržišta rada i broj sati obrazovanja	Povećat će se broj korisnika Akademije tržišta rada čime će se jačati dionici na tržištu rada, te ljudski resursi HZZ-a	Broj	50	HZZ	150	200	250
	2.2.2.3. Broj poslodavaca obuhvaćen anketom poslodavaca	Zadržat će se isti broj poslodavaca obuhvaćenih anketom poslodavaca te broj vraćenih upitnika u istraživanju	Broj	15.000	HZZ	15.000	15.000	15.000
2.2.3. Zaštita i osiguranje u stečajnom postupku prijavljenih radničkih potraživanja	2.2.3.1. Udio ispostavljenih rješenja nakon zakonskog roka u ukupno ispostavljenim rješenjima -kvartalno	Smanjenjem broja rješenja ispostavljenih nakon zakonskog roka radnici kojima je ugrožena egzistencija ranije ostvaruju naplatu dijela priznatih potraživanja	%	10	AORPS	5	3	2
	2.2.3.2. Udio rješenja po kojima su pozitivno riješene žalbe u ukupnom broju ispostavljenih rješenja - kvartalno	Smanjenjem broja pobijanih rješenja skraćuju se rokovi isplate radničkih potraživanja	%	1	AORPS	1	1	1
	2.2.3.3. Udio isplata temeljem izvšnih rješenja nakon zakonskog roka u ukupnim isplatama	Smanjenjem broja isplata nakon zakonskog roka u kraćem se vremenskom roku isplaćuju radnici kojima je ugrožena egzistencija	%	2	AORPS	1	1	1

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.2.4. Jačati sustav socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba	2.2.4.1. Prosječan mjesečan broj osoba koje koriste pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti	Smanjenje broja korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti zbog njihovog ponovnog ulaska na tržište rada	Broj	75.000	HZZ	72.000	70.000	68.000
	2.2.4.2. Broj korisnika prava na novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja na koje ih je uputio HZZ	Povećati broj osoba koje ostvaruju novčanu pomoć za vrijeme obrazovanja i stručnog osposobljavanja za rad jer time stječu vještine potrebne tržištu rada	Broj	14.100	HZZ	14.900	13.900	13.000
2.2.5. Poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu kod poslodavca	2.2.5.1.Broj nadzora	Provođenjem inspekcijskih nadzora otkrit će se i suzbiti nezakonitost u području sigurnosti i zaštite na radu	Broj	9.486	Godišnje izvješće Drž. Insp.	9.500	10.000	10.000
	2.2.5.2. Broj zajedničkih nadzora	Provođenjem zajedničkih nadzora s drugim inspekcijskim tijelima poboljšat će se sigurnost i zaštita zdravlja radnika	Broj	2.385	Godišnje izvješće Drž. Insp.	2.390	2.390	2.390
2.2.6. Otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje	2.2.6.1. Broj nadzora	Provođenjem inspekcijskih nadzora inspektora rada otkrit će se i suzbiti nezakonitosti koje su u vezi s radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje	Broj	17.970	Godišnje izvješće Drž. Insp.	18.000	18.200	18.200
	2.2.6.2. Broj zajedničkih nadzora	Provođenjem zajedničkih nadzora s drugim inspekcijskim tijelima poboljšat će se otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti iz područja radnih odnosa	Broj	1.186	Godišnje izvješće Drž. Insp.	630	650	650

2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača

Osnovni cilj koji se želi postići daljnjim razvojem sustava zaštite potrošača je stvaranje modernog i razvijenog socijalno osjetljivog gospodarstva u kojem se potrošači osjećaju zaštićeno, sigurno i zadovoljno, te na tržištu nastupaju kao ravnopravni dionici potičući pritom tržišnu utakmicu gospodarskih subjekata. U zahtjevnom procesu približavanja standardima Europske unije, politika zaštite potrošača je prepoznata kao jedno od prioritetnih područja. Edukacija cjelokupne javnosti o zaštiti prava i ekonomskih interesa potrošača kroz kontinuiran dijalog s civilnim društvom i gospodarskim sektorom jedno je od važnijih zadaća na ovom području.

Uz štetne ekonomske posljedice pri kupnji proizvoda i usluga kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene poslovnoj kao ni poduzetničkoj djelatnosti, potrošačima može biti ugrožena sigurnost i zdravlje. Ključnu ulogu u kontroli sigurnosti proizvoda preuzimaju tijela nadzora nad tržištem čija zadaća 'nadzor nad tržištem' podrazumijeva onemogućavanje stavljanja na tržište i/ili uporabe, distribucije i dostupnosti na tržištu Republike Hrvatske proizvoda koji mogu ugroziti zdravlje ili sigurnost potrošača i dr. korisnika ili koji na drugi način nisu u skladu s primjenjivim zahtjevima utvrđenim važećim propisima koji se odnose na te proizvode. Primarni cilj nadzora proizvoda namijenjenih potrošačima je smanjenje rizika koji proizvodi predstavljaju za potrošače. Istovremeno, obveza tijela za nadzor nad tržištem je informiranje javnosti o proizvodima koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača i dr. korisnika.

Sadašnja situacija stanja na tržištu pokazuje da u području zaštite ekonomskih prava potrošača, kao i u području zaštite sigurnosti potrošača treba u narednom trogodišnjem razdoblju kontinuirano nastaviti s obavljanjem inspekcijskih nadzora s ciljem jačanja zaštite potrošača.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.3.1. Provođenje inspekcijskih nadzora gospodarskih inspektora

Gospodarski inspektori obavljaju inspekcijske nadzore nad primjenom propisa u području zaštite gospodarskih interesa potrošača te u području sigurnosti prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. Pri nadzorima se uz reaktivni pristup (postupanje po predstavkama) koristi proaktivan pristup, koji podrazumijeva planiranje inspekcijskih nadzora na temelju operativnih godišnjih planova rada. Pri planiranju nadzora u narednom trogodišnjem razdoblju naglasak će se staviti na prioritetna područja nadzora u kojima rezultati iz prethodnih godina pokazuju učestalo kršenje odredbi zakona od stane gospodarskih subjekata, a poglavito u dijelu uvažavanja zahtjeva potrošača u slučaju kada su isti opravdani.

U kontinuiranim inspekcijskim nadzorima gospodarskih inspektora u 2011. godini u području zaštite gospodarskih interesa i sigurnosti potrošača obavljeno je 93.311 kontrola primjena odredbi Zakona o zaštiti potrošača, Zakon o potrošačkom kreditiranju, Zakona o hrani, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti, Zakona o općoj sigurnosti proizvoda, Zakon o komunalnom gospodarstvu, Zakon o energiji, Zakona o žigu te drugih zakona koji uređuju zaštitu

ekonomskih prava i sigurnosti potrošača. Kroz provedene kontrole u 2011. godini ukupno je utvrđeno 11.600 povreda propisa, te će se kontinuirane kontrole nastaviti i u idućem trogodišnjem periodu kako bi se smanjio broj povreda propisa, postigla viša razina zaštite potrošača, te jačala svijest gospodarskih subjekata o njihovoj odgovornosti u pogledu proizvoda koje stavljaju na tržište Republike Hrvatske.

Prijave potrošača su pomoć inspektorima u otkrivanju mogućeg kršenja potrošačkih prava. Tako su, postupajući po predstavkama potrošača zaprimljenim putem Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača (CISZP) koji je dostupan potrošačima putem web stranice Državnog inspektorata i web stranice Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, zatim predstavkama potrošača zaprimljenim putem e-prijave dostupne putem web stranice Državnog inspektorata, te drugim sredstvima komunikacije, utvrđene brojne povrede prava potrošača.

2.3.2. Provođenje postupka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda

Pored administrativnih nadzora proizvoda kroz provjeru propisane dokumentacije o sukladnosti proizvoda i označavanja proizvoda, gospodarski inspektori imaju ovlast uzorkovati proizvode koji su stavljeni na tržište. U narednom razdoblju kod planiranja uzorkovanja, primjenjivat će se pristup koji se temelji na riziku, pri tome koristeći sve dostupne podatke (rezultati prethodnih ispitivanja, prijave potrošača ili dr. korisnika, obavijesti dostupne putem RAPEX-a, RASSF-a), kako bi se utvrdile potencijalno rizične grupe proizvoda ili pojedinačni proizvodi prema kojima se nadzor treba usmjeriti kroz provođenje uzorkovanja. Posebno će se pri uzorkovanju neprehrambenih proizvoda obuhvatiti proizvodi namijenjeni djeci, kao osjetljivoj kategoriji potrošača.

U 2011. godini uzorkovano je 319 prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, a u narednom trogodišnjem periodu gospodarski inspektori će nastaviti s uzimanjem uzoraka. Uzimanje uzoraka je najefikasnija metoda kontrole sukladnosti i sigurnosti proizvoda koji su stavljeni na tržište Republike Hrvatske, a time se osigurava i visok stupanj sigurnosti za život i zdravlje potrošača.

2.3.3. Informiranje javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima putem interneta

Obveza je Državnog inspektorata, kao tijela za nadzor, informirati javnost o opasnostima koje se odnose na proizvode kako bi se smanjio rizik od ozljeda ili štete. Tijekom 2009. godine putem Internet stranice započelo se s informiranjem javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima utvrđenim tijekom inspekcijskog nadzora, kao i o dragovoljnim mjerama povlačenja i povrata proizvoda od strane gospodarskih subjekata. U 2011. godini objavljeno je 39 obavijesti o opasnim i nesukladnim proizvodima na Internet stranici Državnog inspektorata, te će se u narednom trogodišnjem razdoblju nastaviti sa informiranjem javnosti kroz objave obavijesti na Internet stranici Državnog inspektorata (www.inspektorat.hr).

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 2.3. Poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.3.1. Provođenje inspekcijskog nadzora gospodarskih inspektora	2.3.1.1. Broj kontrola	Sveobuhvatnim i kvalitetnim inspekcijskim nadzorima poboljšati će se zaštita ekonomskih interesa i sigurnost potrošača	Broj	93.311	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	93.589	94.460	95.414
2.3.2. Provođenje postupka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda	2.3.2.1. Broj uzetih uzoraka	Provođenjem postupka uzorkovanja smanjiti će se broj nesukladnih proizvoda	Broj	319	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	290	290	290
2.3.3. Informiranje javnosti o opasnim i nesukladnim proizvodima putem interneta	2.3.3.1. Broj objavljenih informacija na stranicama Interneta	Informiranjem javnosti smanjiti će se rizici od ozljeda i štete za potrošače uzrokovane opasnim i nesukladnim proizvodima	Broj	39	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	20	21	22

2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Sigurnost opskrbe energijom Republike Hrvatske treba bitno unaprijediti. Izazovi na koje treba usmjeriti posebnu pozornost su ovisnost o uvozu nafte, nedovoljna sigurnost opskrbe prirodnim plinom i nedovoljna sigurnost, odnosno visoka uvozna ovisnost opskrbe električnom energijom. Sigurnost opskrbe energijom zajedničko je pitanje svih europskih država. Iako je svaka zemlja odgovorna za vlastitu sigurnost opskrbe, samo putem zajednički usmjerenih aktivnosti mogu se umanjiti posljedice koje donosi ovisnost o uvozu. Stoga će Republika Hrvatska djelovati s ciljem povećanja sigurnosti opskrbe vodeći računa o stavu Europske unije da je pitanje sigurnosti opskrbe zajednička briga svih članica. Učinkovito otklanjanje poremećaja na tržištu energije putem stvaranja obveznih rezervi, izgradnje skladišnih kapaciteta, diversifikacije dobavnih izvora i pravaca kao i solidarno djelovanje u kriznim uvjetima opredjeljenja su ove strategije.

Konkurentnost hrvatskog energetskog sustava je zadovoljavajuća zbog raznolike energetske strukture proizvodnje električne energije i relativno visokog udjela domaće proizvodnje prirodnog plina. Razvoj tržišta energije, otvorenost zemlje, podjela rizika kod investiranja, razvoj i tehnološki napredak i poticanje veće participacije domaće proizvodnje i usluga kod izgradnje i eksploatacije energetskih objekata, mehanizmi su za zadržavanje, ali i podizanje konkurentnosti energetskog sustava.

Održivost energetskog sustava izazov je suvremenog razvoja. Energetske djelatnosti sudjeluju s približno 75% u ukupnim emisijama stakleničkih plinova uzrokovanim ljudskom djelatnošću u Republici Hrvatskoj. Nastavi li se dosadašnji razvoj potrošnje energije i izostanu li ulaganja u energetsku učinkovitost, obnovljive izvore energije i tehnologije s malom emisijom stakleničkih plinova, Republika Hrvatska će teško ostvariti Kyotskim protokolom preuzeti cilj, ali i obveze budućeg međunarodnog sporazuma o emisijama stakleničkih plinova.

Skladan energetski razvoj obuhvaća usmjeravanje i poticanje vlastitog tehnološkog razvoja u području energetike te domaće proizvodnje opreme posebice za one izvore energije koji smanjuju uvoznu ovisnost.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

2.4.1. Reforma energetskog sektora

Strategija energetskog razvoja s izrazitom komponentom obnovljivih izvora energije ne temelji se samo na ekološkim ili energetskim, već i na ekonomsko-socijalnim razlozima. Kratkoročna i dugoročna korist za nacionalno gospodarstvo ne proizlazi isključivo iz integracije OIE u elektroenergetski sustav već i iz aspekta rasta građevinske, metaloprerađivačke i brodograđevne industrije i rasta broja zaposlenih.

Energetski sustav Republike Hrvatske potrebno je u potpunosti uklopiti u energetski sustav Europske unije i energetski sustav jugoistočne Europe. Cilj je razvoj energijskog tržišta i podizanje konkurentnosti, privlačenje domaćih i inozemnih investicija u tržišne energetske djelatnosti, usklađivanje razvoja budućih strateških energetskih projekata i gospodarska suradnja sa susjednim zemljama. Zbog

povećanja sigurnosti opskrbe i pozitivnih eksternih učinaka investicija u energetiku na gospodarski rast i razvoj, prednost će se davati investicijama u objekte na teritoriju Republike Hrvatske.

Rekonstrukcija prijenosne i distribucijske mreže za priključenje planiranih kapaciteta OIE od velike je važnosti za nacionalni energetski sustav.

Potrebno je jačati energetsku sigurnost Republike Hrvatske. Najvažnije mjere za jačanje energetske sigurnosti su: smanjenje ovisnosti o samo jednom izvoru uvezene energije, povećanje broja dobavljača, iskorištavanje domaćih fosilnih izvora energije ili pak obnovljivih izvora energije, te smanjenje ukupnih zahtjeva za energijom uvođenjem različitih mjera štednje i učinkovite potrošnje energije. Planira se smanjivati ovisnost Hrvatske o nafti i plinu kroz povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne i toplinske energije, ali i u smislu povećanja udio biogoriva u prometu.

2.4.2. Razvoj i uređenje stanja u sektoru rudarstva

Upravno područje rudarstva izdaje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina i određivanje eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, dodjeljuje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, izdaje građevinske i uporabne dozvole za rudarske objekte i postrojenja, vodi registar istražnih prostora mineralnih sirovina, registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina, registar koncesija mineralnih sirovina i jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina, vodi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i izrađuje godišnje bilance rezervi mineralnih sirovina, provodi postupke provjere elaborata o rezervama mineralnih sirovina, postupke provjere rudarskih projekata istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, provodi tehničke preglede za izdavanje uporabnih dozvola za rudarske objekte i postrojenja, postupke polaganja stručnih ispita iz područja rudarstva, provodi upravni nadzor nad primjenom zakona iz područja rudarstva, vodi drugostupanjske upravne postupke iz područja rudarstva.

Upravno područje rudarstva temeljem odredbi članka 113. Zakona o rudarstvu mora ustrojiti Jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina. Ciljevi Jedinstvenog informacijskog sustava mineralnih sirovina su obrada i sistematizacija podataka o odobrenim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, obrada, sistematizacija i pohrana rudarsko-geoloških podataka i objava web aplikacije upravnog područja rudarstva.

Cilj predloženog projekta je digitalizacija podataka o odobrenim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, te povezivanje istih sa Registrom koncesija i sustavima izrade Bilance stanja rezervi mineralnih sirovina i godišnje eksploatacije mineralnih sirovina u Republici Hrvatskoj, u skladu s odredbama članka 113. Zakona o rudarstvu.

2.4.3. Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina

Nadzori primjene zakona i drugih propisa iz područja rudarstva obuhvaćaju istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, tehničke normative, zaštitu na radu, sigurnost ljudi i imovine, zaštitu od požara kod podzemnih rudarskih radova,

izgradnju objekata i postrojenja u rudarskoj djelatnosti, eksploataciju mineralnih sirovina, korištenje objekata i postrojenja koji su u uporabi do završetka eksploatacije i uređenja eksploatacijom devastiranog prostora, raspolaganje mineralnom sirovinom dobivenom pri gradnji građevina, uviđaje povodom smrtnih i grupnih nesretnih slučajeva i izvanrednih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu, obavljanja rudarskih mjerenja te izrade i dopune rudarskih planova i ostale dokumentacije, ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu, te obavljanje poslova pravnih i fizičkih osoba registriranih za djelatnost istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Kako bi se spriječila nelegalna eksploatacija mineralnih sirovina, aktivnosti rudarskih inspektora će se kroz operativne godišnje planove prvenstveno usmjeravati na utvrđivanje legaliteta pravnih i fizičkih osoba kod istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina.

U 2011. godini rudarski inspektori su obavili 528 inspekcijskih nadzora nad 538 rudarska objekta i utvrdili 193 prekršaja i 42 kaznena djela. U narednom trogodišnjem periodu planira se povećanje broja aktivnosti rudarskih inspektora koje će se pratiti sveukupnim brojem nadzora.

Rudarski inspektori Državnog inspektorata postupaju, između ostalog, i po zahtjevima za nadzor zaprimljenim od strane Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Agencije za upravljanje državnom imovinom. Analiza stanja ovih aktivnosti rudarskih inspektora iz proteklih vremenskih razdoblja ukazuje na sve veći broj nadzora po zahtjevima, poglavito Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, u rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, te predmeta korištenja rudarskih postrojenja bez ishođene dozvole za upotrebu, te zahtjeva Agencije za upravljanje državnom imovinom u predmetima rješavanja imovinsko pravnih odnosa u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina za zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, kao i predmeta raspolaganja mineralnom sirovinom dobivenom pri gradnji građevina.

U 2011. godini broj zaprimljenih zahtjeva Državnog odvjetništva Republike Hrvatske bio je 46, a temeljem istih obavljeno je 46 inspekcijskih nadzora pa su zahtjevi u cijelosti realizirani (indeks je 1). Broj zaprimljenih zahtjeva Agencije za upravljanje državnom imovinom u 2011. godini bio je 88, a temeljem istih realizirano je 86 predmeta po obavljenim inspekcijskim nadzorima (indeks je 0,98).

2.4.4. Održavanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom

Inspekcijskim nadzorima tehničkih mjera sigurnosti u području elektroenergetike i opreme pod tlakom doprinosi se povećanju sigurnosti, kvalitete i učinkovitosti opskrbe i korištenja električne energije, smanjenju ukupnog broja i trajanja prekida te podizanju kvalitete električne energije u opskrbi i korištenju električne energije, povećanju sigurnosti života ljudi, imovine i okoliša od učinaka elektroenergetskih vodova, postrojenja, instalacija i opreme za proizvodnju, prijenos, distribuciju, opskrbu i korištenje električne energije, kao i smanjivanje rizika u slučaju pojave iznenadnih i neočekivanih opasnosti prilikom korištenja opreme pod tlakom.

Tijekom narednog trogodišnjeg perioda planira se veća zastupljenost inspektora elektroenergetike i opreme pod tlakom u nadzorima kod pravnih i fizičkih osoba u

elektroenergetskim i drugim djelatnostima, kao i kod pravnih i fizičkih osoba koje se bave uporabom elektrotehničkih proizvoda, opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme, a polazeći od 853 nadzora elektroenergetskih inspektora i 462 nadzora inspektora opreme pod tlakom u 2011. godini.

Osim redovitih inspekcijskih nadzora, inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom obavljaju nadzore i po prijavama pravnih i fizičkih osoba, nadzore po zahtjevima za obavljanje tehničkih pregleda građevina i zahtjevima za uvid u glavni projekt građevine.
U budućem trogodišnjem periodu, a sukladno gospodarskim trendovima, modernizaciji opreme i postrojenja, planira se povećanje broja inspekcijskih nadzora po prijavama, dok se kod nadzora po zahtjevima za obavljanje tehničkog pregleda građevina te obrade zahtjeva uvida u glavni projekt građevine planira zadržati dobar trend dosadašnjeg rada.

Inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša surađuju sa Ministarstvom zaštite okoliša i prirode kao koordinatorom provedbe Sporazuma, te sa svim ostalim tijelima uključenim u sporazum, dok temeljem Planova zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru inspektori elektroenergetike i opreme pod tlakom surađuju s Obalnom stražom. Inspektori elektroenergetike još surađuju i sa Državnom upravom za zaštitu i spašavanje kroz godišnje Programe aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

U 2011. godini inspektori elektroenergetike kroz Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku, obavili su 76 nadzora u području elektroenergetike nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i elektroenergetskim postrojenjima za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije na jadranskom priobalnom i otočnom području.

Na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, obavljeno je 54 nadzora u području elektroenergetike i 51 u području opreme pod tlakom prema Planu zajedničkih nadzora u području okoliša za 2011. godinu.

Na temelju odredbi Zakona o Obalnoj straži Republike Hrvatske, obavljeno je 84 nadzora u području elektroenergetike i 49 nadzora u području opreme pod tlakom prema Planovima zaštite i nadzora prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2011. godinu i to nad objektima hotela, kampova, marina, luka, brodogradilišta i podmorskih kabela na priobalnom i morskom području.

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća elektroenergetskih inspektora i inspektora opreme pod tlakom suradnja s drugim tijelima se namjerava nastaviti i pojačati kroz obavljanje zajedničkih nadzora.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 2.4. Učinkovitiji način korištenja nacionalnih resursa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.4.1. Reforma energetskog sektora	2.4.1.1. Broj zakona ili podzakonskih propisa i izrada strateških dokumenata i planova	Broj zakona ili podzakonskih propisa i izrada strateških dokumenata i planova	Broj	0	MG	izmjena 5 podzakonskih akta	izmjena 5 podzakonskih akta	izmjena 3 podzakonskih akta
	2.4.1.2. Praćenje energetskih bilanci u RH	Upravni postupci-izdavanje prethodnih i energetskih odobrenja (PEO, EO);garantirane poticajne cijene / Provedba niza sektorskih mjera utvrđenim Nacionalnim akcijskim planom energetske učinkovitosti RH	% / PJ	% / PJ	MG	31,83 / 13,18	32,21 / 15,38	
	2.4.1.3. Broj projekata koji se financiraju kroz IPA - EU projekte / energetska bilanca	potpisivanje MoU ili ostalih međunarodnih akata koji će pomoći uspostavi međunarodnih energetskih koridora /donošenje buduće bilance i postojeće	Broj / Izrada	0/ ima	MG	2	0	0
2.4.2. Razvoj i uređenje stanja u sektoru rudarstva	2.4.2.1. Broj izdanih rješenja	Izdavanje odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina u RH; za potvrđivanje količine i kakvoće rezervi mineralnih sirovina	Broj	0	MG	70	70	70
	2.4.2.2. Broj dodjeljenih koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina	Za eksploataciju mineralnih sirovina potrebna je koncesija	Broj	0	MG	20	20	20
	2.4.2.3. Broj provjerenih rudarskih projekta eksploatacije mineralnih sirovina	Pregledi i provjere rudarskih projekata	Broj	0	MG	18	18	18

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
2.4.3. Sprječavanje nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina	2.4.3.1. Broj nadzora rudarskih inspektora	Provođenjem inspekcijskih nadzora spriječit će se nelegalna eksploatacija na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina u području rudarstva	Broj	528	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	550	575	600
	2.4.3.2. Realizirani zahtjevi Državnog odvjetništva po provedenim nadzorima	Postupanje po zahtjevima Državnog odvjetništva pridonosit će otkrivanju nelegalne eksploatacije	Indeks	1	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	1	1	1
	2.4.3.3. Realizirani zahtjevi Agencije za upravljanje državnom imovinom i ostalih tijela državne uprave po provedenim nadzorima	Postupanje po zahtjevima Agencije za upravljanje državnom imovinom i ostalih tijela državne uprave pridonosti će otkrivanju nelegalne eksploatacije	Indeks	0,98	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	1	1	1
2.4.4. Održavanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom	2.4.4.1. Broj nadzora elektroenergetskih inspektora	Povećanje broja nadzora osigurava povećanje sigurnosti i kvalitete opskrbe i učinkovitosti korištenja el. energije	Broj	853	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	780	790	800
	2.4.4.2. Broj nadzora inspektora opreme pod tlakom	Povećanje broja nadzora osigurava povećanje sigurnosti i kvalitete opreme pod tlakom	Broj	462	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	470	475	480
	2.4.4.3. Broj koordiniranih nadzora - MZOP	Povećanje broja koordiniranih nadzora osigurava povećanje primjene propisa u području održavanja sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije te postrojenja i opreme pod tlakom	Broj	105	Godišnje izvješće Državnog inspektorata	108	110	112

3. Ravnomjerni regionalni razvoj

Zbog sve većeg produbljivanja društveno-gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama, Vlada Republike Hrvatske je utvrdila potrebu definiranja koherentne regionalne razvojne politike.

Današnji izazovi regionalne konkurentnosti Republike Hrvatske slični su onima Europske unije. Za uspostavu učinkovitog sustava upravljanja regionalnim razvojem potrebno je stimulirati rast, zaposlenost i inovacije te povećati socijalnu koheziju.

Održiv i konkurentan razvoj ne može se postići isključivo politikom i programima koji se oblikuju na središnjoj državnoj razini odnosno pristupom „odozgo prema dolje“. Značajne razlike u regionalnoj (županijskoj) razvijenosti zahtijevaju specifična rješenja i jačanje pristupa „odozdo prema gore“. Regionalni razvoj nije samo ulaganje u infrastrukturu već zahtijeva i jačanje poduzetničke klime te razvoj poduzetništva, obrazovanja i tržišta rada. Optimalno korištenje razvojnih prednosti regija mora se zasnivati na očuvanju prostora.

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom nacionalnom rastu i razvoju stvaranjem uvjeta koji će smanjiti društvene i gospodarske razvojne nejednakosti među statističkim regijama i županijama, omogućiti potpomognutim područjima da postanu konkurentna te uspostaviti okvir za koordinirane nacionalne, regionalne i lokalne inicijative kojima je cilj unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja zemlje.

3.1. Poticanje konkurentnog i uravnoteženog regionalnog razvoja

Zbog sve većeg produbljivanja društveno-gospodarskih razlika i razvojnih mogućnosti u različitim dijelovima zemlje te među različitim društvenim skupinama, Vlada Republike Hrvatske je utvrdila potrebu definiranja regionalne razvojne politike.
Današnji izazovi regionalne konkurentnosti Republike Hrvatske slični su onima Europske unije. Za podizanje regionalne konkurentnosti potrebno je različitim mjerama stimulirati rast, zaposlenost i inovacije te povećati teritorijalnu i društvenu koheziju.

Cilj je politike regionalnoga razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom nacionalnom rastu i razvoju stvaranjem uvjeta koji će smanjiti društvene i gospodarske razvojne nejednakosti među statističkim regijama i županijama, omogućiti svim područjima da postanu konkurentna te uspostaviti okvir za koordinirane nacionalne, regionalne i lokalne inicijative kojima je cilj unapređenje gospodarskog i društvenog razvoja zemlje.

U svrhu izjednačavanja uvjeta i kvalitete života u slabije razvijenim područjima (potpomognuta područja izdvojena temeljem indeksa razvijenosti) s ostalim područjima Republike Hrvatske te kako bi se priveo kraju povratak prognanog, ostanak postojećeg kao i privlačenje novog stanovništava u ta područja, intenzivno će se raditi na poboljšanju uvjeta života u svim segmentima. To se planira postići podizanjem kvalitete gospodarske, društvene i komunalne infrastrukture, jačanjem urbanih žarišta (polova) razvoja na tim područjima te smanjenjem njihove prometne izoliranosti tj. boljom prometnom dostupnosti.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.1.1. Poticanje konkurentnosti regija i urbanih područja

Cilj je politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske pridonijeti ukupnom društveno-gospodarskom razvoju, uz poštivanje načela održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima Republike Hrvatske omogućiti jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.
Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011. - 2013. utvrđeno je da svi dijelovi Republike Hrvatske trebaju biti osposobljeni pridonositi održivom društveno-gospodarskom razvoju i konkurentnosti. To se, između ostalog, planira ostvariti boljim povezivanjem razvojnih prioriteta središnje razine s razvojnim potrebama statističkih regija te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kako bi se dostupna sredstva ulagala tako da pridonose ostvarivanju nacionalnih, regionalnih i lokalnih razvojnih ciljeva na koherentan i integrirani način.
Do kraja tekućeg programskog razdoblja jačanje konkurentnosti hrvatskih regija u okviru proračuna Ministarstva planira se poticati, između ostalog, razvojem komunalne i društvene infrastrukture, razvojem poslovne infrastrukture, pružanjem pomoći u pripremi i provedbi regionalnih i lokalnih razvojnih projekata, jačanjem kapaciteta za upravljanje regionalnim razvojem na svim razinama te učinkovitom suradnjom između javnog sektora, znanstveno-istraživačkih institucija i poslovnog sektora te razvojem regionalnih klastera. S obzirom na skori početak novog programskog razdoblja dio aktivnosti Ministarstva u okviru ovog posebnog cilja povezan je s izradom nove generacije planskih dokumenta regionalnoga razvoja

kojima će se utvrditi ciljevi i prioriteti ulaganja u regionalni razvoj na svim razinama u razdoblju 2014. - 2020.
Svrha razvoja poslovne infrastrukture je poboljšanje poduzetničke klime i jačanje poduzetništva i zaposlenosti, što u konačnici doprinosi ukupnom društveno-gospodarskom razvoju. Nastavno na započete aktivnosti u prethodnim godinama, potpora bržem razvoju poslovne infrastrukture planira se i u sljedećem trogodišnjem razdoblju osigurati kroz ulaganja namijenjena podupiranju, proširenju i poboljšanju infrastrukture poduzetničkih centara, poduzetničkih inkubatora, tehnoloških parkova, poduzetničkih i slobodnih zona; unapređenju javne turističke infrastrukture te osiguranju javnih pratećih usluga namijenjenih kvalitetnom upravljanju poslovnom infrastrukturom.

U okviru prvog prioriteta IPA IIIC Operativnog programa za regionalnu konkurentnost 2007. - 2013., do sada su raspisana dva poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za financiranje poslovne infrastrukture. U okviru prvog poziva ugovoreno je 6 projekata, dok je u okviru drugog poziva do sredine svibnja 2012. sklopljeno još 17 ugovora a očekuje se sklapanje još najmanje jednog projekta. Ukupna vrijednost do sada ugovorenih projekata je 20,6 milijuna eura. Završetak provedbe ovih projekata predviđen je u 2013. godini.

U drugoj polovici 2013. godine planiran je početak provedbe Operativnog programa regionalne konkurentnosti 2013. koji će se financirati iz domaćih i sredstava strukturnih fondova Europske unije. U okviru ovog Programa planiran je raspis jednog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru kojeg se očekuje ugovaranje desetak projekata s rokom završetka provedbe u 2015. godini.

U okviru prvog prioriteta IPA IIIC Operativnog programa za regionalnu konkurentnost također je pružena je pomoć dvadesetorici potencijalnih korisnika bespovratnih sredstava u pripremi projektnih prijedloga za prijavu na drugi poziv za dodjelu bespovratnih sredstava.
Kako bi se osigurala učinkovita provedba shema dodjele bespovratnih sredstava u razdoblju 2011. - 2013. korisnicima bespovratnih sredstava pružit će se pomoć u samoj provedbi projekata.

Kao potpora učinkovitoj i djelotvornoj pripremi i provedbi projekata regionalnoga i lokalnoga razvoja te njihovom uspješnom kandidiranju na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru operativnih programa čija se provedba sufinancira sredstvima Europske unije u Ministarstvu je u 2012. godini pokrenut Program pripreme i provedbe razvojnih projekata koji su prihvatljivi za financiranje iz fondova Europske unije. Program se financira iz proračunskih sredstva Republike Hrvatske.

Krajnji cilj Programa je pridonijeti jačanju konkurentnosti hrvatskih regija i uravnoteženom regionalnom razvoju kroz pomoć u pripremi i provedbi regionalnih i lokalnih razvojnih prihvatljivih za financiranje kroz fondove Europske unije.

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 153/09) planski dokumenti politike regionalnog razvoja su: Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske na državnoj razini i županijske razvojne strategije odnosno strategija Grada Zagreba na razini jedinica područne (regionalne) samouprave. Strategijom regionalnoga razvoja Republike Hrvatske utvrđuju se ciljevi

i prioriteti regionalnoga razvoja Republike Hrvatske koji predstavljaju smjernice pri izradi Strategije Vladinih programa. Županijskim razvojnim strategijama utvrđuju se ciljevi i prioriteti razvoja županija pri čemu se oni utvrđuju za vremensko razdoblje sukladno razdoblju za koje se donosi Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske.

Prva generacija planskih dokumenta politike regionalnoga razvoja izrađena je za razdoblje 2011. - 2013. Budući Republika Hrvatska 2013. godine postaje zemlja članica Europske unije te da 2014. godine u Europskoj uniji započinje novo financijsko i programsko razdoblje, vremensko razdoblje sljedeće generacije planskih dokumenata regionalnoga razvoja u Republici Hrvatskoj uskladit će se s trajanjem financijske perspektive Europske unije. To bi sukladno prijedlozima relevantne regulative Europske unije trebalo biti razdoblje 2014. - 2020.

3.1.2. Smanjivanje zaostajanja slabije razvijenih područja

Postojanje kvalitetne komunalne i socijalne infrastrukture te njeno učinkovito održavanje i upravljanje čine osnovne pretpostavke razvoja svih segmenata društveno-gospodarskog razvoja, podizanja kvalitete života te smanjivanja zaostajanja slabije razvijenih regija.
Za realizaciju navedenog koristit će se dostupna sredstva iz domaćih izvora (državni proračun i proračuni jedinica regionalne i lokalne samouprave) i sredstva zajma Europske investicijske Banke (EIB II i EIB III).
Program EIB II - „Integralni razvoj lokalne zajednice“ nastavak je Projekta „Obnova komunalne infrastrukture na područjima posebne državne skrbi“ - EIB I, koji je imao za cilj financiranje malih i srednjih projekata za obnovu i nadogradnju komunalne i socijalne infrastrukture u JLS-ima na PPDS-u. Projekt je sadržavao 317 potprojekata u 107 JLS-a na području 14 županija, a realizirano je radova u iznosu 926, 4 milijuna kuna. U razdoblju od 2005. godine do kraja 2012. godine planira se realizirati 417 potprojekata komunalne i socijalne infrastrukture. U trogodišnjem razdoblju 2013. - 2015. završit će se ukupno 486 potprojekata.
Dosadašnjim programima, zbog limitiranih financijskih sredstava, zadovoljen je samo dio potreba jedinica lokalne i regionalne samouprave za izgradnjom objekata osnovne socijalne i komunalne infrastrukture. Iz navedenog razloga, kao i dodatno iskazanih potreba jedinica regionalne i lokalne samouprave, predložena je provedbu novoga Projekta EIB III- Zajam za kopnenu infrastrukturu (Integralni razvoj lokalne zajednice). Opći cilj Projekta je smanjiti neuravnoteženost u razvoju pojedinih područja i pripomoći stvaranju preduvjeta za održivi gospodarski i društveni razvoj te integralno upravljanje razvojem lokalne zajednice.

Mali projekti održivog razvoja lokalne zajednice komponenta su Programa održivog razvoja lokalne zajednice, a usmjerena je na rješavanje identificiranih prioritetnih potreba JLP(R)S-a u području izgradnje, nadogradnje i sanacije komunalne i socijalne infrastrukture. Programom će se u trogodišnjem periodu sufinancirati projekti kojima su nositelji jedinice regionalne i lokalne samouprave, a za koje se ocjenjuje da će pridonijeti znatnijem razvoju pojedinih područja i stvoriti preduvjete za održivi gospodarski i društveni razvoj, te poboljšati standard i kvalitetu lokalnog stanovništva.

Program održivog razvoja lokalne zajednice u korištenju drva i drvne biomase druga je komponenta Programa održivog razvoja lokalne zajednice.Komponenta „Program održivog razvoja lokalne zajednice kroz korištenje drva i drvne biomase“ predstavlja pomak u konkretizaciji Kampanje „Drvo je prvo“, a programi i projekti unutar same komponente mogu se aktivirati sukcesivno, po godinama, sukladno osiguranim sredstvima kroz fondove Europske unije ili državni proračun.

3.1.3. Održivi razvoj otoka

Osnovni preduvjet za život stanovništva na otocima je svakako izgrađena komunalna i društvena infrastruktura, što podrazumijeva omogućavanje opskrbe domaćinstava pitkom vodom te zbrinjavanje otpadnih i oborinskih voda, kao i izgradnju novih i sanaciju postojećih deponija otpada u cilju zaštite okoliša i sprečavanja onečišćenja obalnih područja otoka i priobalja. Isto tako, neophodan je razvoj i društvene infrastrukture kroz izgradnju vrtića, škola, športskih dvorana, domova za starije i nemoćne i zdravstvenih ustanova, kao preduvjet stvaranja uvjeta za ostanak stanovništva na otocima i njihovo sustavno zbrinjavanje.

Resorno ministarstvo je, u razdoblju 1995. - 2012., na otocima realiziralo 130 projekata vodoopskrbe, 72 projekta odvodnje, 14 dječjih vrtića, 46 objekata obrazovanja, 32 objekta za zdravstvenu zaštitu, 12 objekata socijalne skrbi, 26 društvenih domova te na desetke projekata male komunalne infrastrukture (nerazvrstane ceste, sakralni objekti itd.).

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, sukladno mogućnostima, na najefikasniji mogući način nastavit će se ulagati u izgradnju komunalne i društvene infrastrukture, a sve temeljem iskazanih prioriteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na otocima.

U cilju omogućavanja kvalitetne opskrbljenosti otoka pitkom vodom i energentima (domaćinstva, društveni i gospodarski objekti te gospodarske zone) grade se vodoopskrbni i energetski sustavi na područjima gdje je moguće priključivanje takvih sustava na postojeće. Od ukupno 50 naseljenih hrvatskih otoka 18 otoka ima izgrađene vodoopskrbne sustave bilo da su oni spojeni na vodoopskrbne sustave s kopna ili se snabdijevaju iz otočnih autohtonih izvorišta pitke vode.

Da bi se zaštitila obalna područja otoka od zagađenja otpadnim vodama grade se sustavi odvodnje otpadnih i oborinskih voda.

U cilju demografskog razvoja grade se dječji vrtići, škole i športske dvorane, kako bi djeca što dulje ostala u obiteljima ovih područja i time se stvorio preduvjet za smanjenje odljeva stanovništva. Budući da je populacija na otocima uglavnom starije dobi, neophodna je izgradnja domova za starije i nemoćne osobe.

Dodjelom potpora otočnim poslodavcima, koji imaju sjedište tvrtke ili obrta na otoku, omogućava se likvidnost otočnog privatnog poduzetništva te stvaranje pozitivne klime za očuvanje kao i otvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje domicilnog stanovništva. U cilju poticanja razvoja, te zaštite, promocije i podizanja kvalitete izvorne, tradicionalne i ekološke proizvodnje uvedeno je označavanje proizvoda proizvedenih na otocima. Time se proizvodima s tih područja omogućuje

prepoznatljivost i bolji plasman na tržištu, kao i njihova promocija na domaćem i stranom tržištu. U cilju poticanja razvoja, te zaštite, i podizanja kvalitete izvorne, tradicionalne i ekološke proizvodnje, kroz različite sajmove i manifestacije nastoji se promovirati i upoznati javnost sa proizvodima otočnih proizvođača oznake HOP. Projekt HOP je u kratkom vremenu postao hrvatski brend. Kupci su se već uvjerili u izvrsnost proizvoda, a Projekt kao takav poznat je dobrom dijelu hrvatske javnosti, a u manjem dijelu i inozemnoj. Također, Projekt će se trajno pozicionirati i predstaviti u strogom centru glavnog grada Republike Hrvatske, Zagrebu (Vlaška 12/Cesarčeva 5), (stalna multimedijalna prezentacija, kušaona proizvoda, njihova prodaja). Po potrebi će se Projekt HOP pozicionirati i u našim velikim turističkim središtima (Pula, Rijeka, Šibenik, Zadar, Split, Dubrovnik). Na području otoka djeluju mnogobrojne Udruge, koje imaju za cilj podići razinu kvalitete života na otocima. 2008. godine pokrenut je projekt „Pomoć civilnom sektoru na otocima u cilju održivog razvoja". Cilj projekta je financijskom potporom omogućiti provedbu projekata organizacija civilnog društva vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka koji donose nove ideje, modele razvoja i/ili načine rješavanja postojećih problema i omogućavaju kvalitetniji život na hrvatskim otocima. Financijska potpora dodjeljuje se za projekte čije su aktivnosti od interesa za održivi razvoj otoka, a iz područja su kulture i umjetnosti, obrazovanja i znanosti, športa, te ostali projekti unaprjeđenja kvalitete života u lokalnoj zajednici.

3.1.4. Uključivanje hrvatskih regija u programe teritorijalne suradnje

Republika Hrvatska trenutačno sudjeluje u 8 programa od čega 6 programa prekogranične suradnje i 2 programa transnacionalne suradnje. Dok je sudjelovanje u transnacionalnim programima u pretpristupnom razdoblju ponešto ograničeno, u programima prekogranične suradnje sudjelujemo u punom kapacitetu kao i države članice Europske unije, te imamo jednaka prava i obveze. Ograničenja u transnacionalnim programima odnose se uglavnom na nemogućnost hrvatskih partnera da se prijavljuju kao vodeći projektni partneri, te na manju količinu dostupnog novca. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije je nacionalni koordinator aktivnosti veznih uz prekograničnu, transnacionalnu i međuregionalnu suradnju, dok Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske u ispunjenju navedenog cilja izvršava obveze ugovaračkog, provedbenog i posredničkog tijela za programe s državama nečlanicama, te za pojedine programske godine dvaju transnacionalnih programa: Mediteran i Jugoistočni europski prostor (2007., 2008. i 2009. godina). Posebni izazov predstavlja i početak procesa programiranja za programe u kojima će Republika Hrvatska sudjelovati u budućem programskom razdoblju, te za programe kojima će Republike Hrvatska upravljati, pa su 2012. i, osobito, 2013. godina posebno usmjerene tom procesu. Sam proces će značajno doprinositi ostvarenju cilja posebno kroz organizaciju radionica, konferencija i partnerskih konzultacija što jasno prikazuju pokazatelji outputa po pitanju organiziranih radionica te broja sudionika. U ovom trenutku planiramo da će Hrvatska u perspektivi 2014. – 2020. sudjelovati u najmanje 6 programa prekogranične suradnje a to su programi Hrvatska - Italija, Hrvatska - Slovenija, Hrvatska – Mađarska, te da će upravljati programima Hrvatska – Crna Gora, Hrvatska – Bosna i Hercegovina, te Hrvatska – Srbija. Osim navedenog, Hrvatska će sudjelovati u programima transnacionalne suradnje i premda područja koje će obuhvaćati ti programi još uvijek nisu utvrđena, ona će svakako uključivati cijelu Hrvatsku. Vrijednost navedenih programa još uvijek nije definirana, no procjenjujemo da bi ukupna vrijednost koju bi hrvatski projektni partneri mogli povući

kroz programe teritorijalne suradnje mogla premašiti pola milijarde eura za sedmogodišnje razdoblje.

1. Operativni program Jadranske prekogranične suradnje 2007. - 2013.

Program je usmjeren na: jačanje istraživanja i inovacija kako bi se pospješio razvoj jadranskog područja putem gospodarske, društvene i institucionalne suradnje; promicanje, razvoj i zaštita prirodnih i kulturnih bogatstava putem zajedničkog upravljanja tehnološkim i prirodnim rizicima; jačanje i integracija postojećih infrastrukturnih mreža, promicanje i razvoj prometnih, informacijskih i komunikacijskih usluga.

2. Operativni program Mađarska – Hrvatska 2007. - 2013.

Cilj programa je poticanje razvoja temeljenog na kulturi i znanju kroz uspješno upravljanje prirodnom i kulturnom baštinom te intenzivne društveno-gospodarske interakcije između dviju strana u programski prihvatljivom području.

3. Operativni program Slovenija – Hrvatska 2007. - 2013.

Provedbom ovog programa želi se stvoriti dinamično prekogranično područje između Hrvatske i Slovenije s intenzivnom interakcijom između razvojnih aktera i njihovih dionika u pograničnom području, prema unaprijed definiranim zajedničkim ciljevima.

4. Operativni program Hrvatska – Bosna i Hercegovina 2007. - 2013.

Cilj prekograničnoga programa Hrvatska - Bosna i Hercegovina jest potaknuti stvaranje prekograničnih mreža i partnerstava, razvoj zajedničkih prekograničnih djelovanja u smjeru revitalizacije gospodarstva, zaštite prirode i okoliša, te jačanje socijalne kohezije na programskom području s neospornim prirodnim i kulturnim potencijalom koji nije dovoljno iskorišten.

5. Operativni program Hrvatska – Srbija 2007. - 2013.

Cilj prekograničnog programa Hrvatska – Srbija jest poticati prekograničnu suradnju pograničnih područja Republike Hrvatske i Republike Srbije radi povećanja raznolikosti i unapređenja regionalnog gospodarstva na socijalno i ekološki održiv način, uz istovremeno poboljšavanje dobrosusjedskih odnosa uzduž granice. Dodatni programski cilj jest izgradnja kapaciteta lokalnih, regionalnih i državnih institucija za upravljanje programima Europske unije i pripremanje tih institucija za upravljanje budućim programima prekogranične suradnje.

6. Operativni program Hrvatska – Crna Gora 2007. - 2013.

Cilj prekograničnog programa Hrvatska – Crna Gora je poboljšati kvalitetu života u pograničnom području između Republike Hrvatske i Crne Gore stvaranjem povoljnih ekoloških i društveno-gospodarskih uvjeta u programskom području, kao i poboljšanjem suradnje u zajednički odabranim sektorima i razvojem dobrosusjedskih odnosa.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 3.1. Poticanje konkurentnog i uravnoteženog regionalnog razvoja

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.1.1. Poticanje konkurentnosti regija i urbanih područja	3.1.1.1. Broj i financijska vrijednost objavljenih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava	Broj i financijska vrijednost raspisanih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstva	Broj EUR	2 natječaja 19,14 mil €	Ugovarateljno tijelo (SAFU)	3 natječaja 27,2mil €	4 natječaja 47,2 mil €	4 natječaja 47,2 mil €
	3.1.1.2. Broj i financijska vrijednost ugovorenih projekata izgradnje poslovne infrastrukture	Broj i financijska vrijednost ugovorenih projekata izgradnje poslovne infrastrukture	Broj EUR	23 ugovora 20,6 mil €	Ugovarateljno tijelo (SAFU)	34 ugovora 34,83 mil €	45 ugovora 55,83 mil €	45 ugovora 55,83 mil €
	3.1.1.3. Usvojena Strategija regionalnoga razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020	Strategija regionalnoga razvoja RH 2014.-2020. usvojena na Vladi RH	Broj	0	Vlada Republike Hrvatske	0	0	0
3.1.2. Smanjenje zaostajanja slabije razvijenih područja	3.1.2.1. Povećanje broja izgrađenih objekata komunalne infrastrukture (broj saniranih i moderniziranih cesta, broj izgrađene vodovodne i kanalizacijske mreže i broj novih priključaka)	Izgrađeni objekti komunalne infrastrukture (prometnice, vodovodi i kanalizacijski sustavi) pridonijet će boljoj prometnoj povezanosti, sigurnosti prometa, većoj iskoristivosti prirodnih resursa, zaštiti okoliša i podizanju nivoa komunalnih usluga.	Broj	240	MRRFEU - EIB II	320	337	-
	3.1.2.2. Povećanje broja renoviranih, obnovljenih i izgrađenih objekata socijalne, komunalne ili gospodarske infrastrukture	Renovirani, obnovljeni, izgrađeni dječji vrtići, škole, domovi za starije i nemoćne, objekti javne namjene (domovi kulture, knjižnice, dvorane, domovi za branitelje), vodovodni sustavi za opskrbu pitkom vodom; lokalni sustavi za navodnjavanje, sustavi za prikupljanje izvorske vode, koji imaju lokalni značaj za zajednicu, a premali su da bi se financirali iz drugih izvora.	Broj	0	MRRFEU	80	160	240
3.1.3. Održivi razvoj otoka	3.1.3.1. Broj izgrađenih objekata komunalne i društvene infrastrukture	Povećanjem broja izgrađene komunalne i društvene infrastrukture povećati će se kvaliteta života na otocima	Broj	400	MRRFEU	430	460	490
	3.1.3.2. Broj brendiranih izvornih tradicionalnih otočnih proizvoda	Povećanjem broja brendiranih proizvoda očekuje se povećanje zapošljavanja i jačanje marketinške pozicije na tržištu	Broj	255	MRRFEU	285	305	335

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.1.4. Uključivanje hrvatskih regija u programe teritorijalne suradnje	3.1.4.1. Povećanje broja prijavljenih projektnih prijedloga na natječaje	Broj projektnih prijedloga prijavljenih na natječaj raspisan od strane Upravljačkog tijela (projekti prekogranične suradnje isključivo se nominiraju na službeno raspisane natječaje) (kumulativ)	Broj	522	Godišnja izvješća o provedbi programa	572	572	572
	3.1.4.2. Povećanje broja prijavljenih projektnih prijedloga na natječaje za Provedbiu Operativnog programa slovenija - Hrvatska 2007. - 2013.	Broj projektnih prijedloga prijavljenih na natječaj raspisan od strane Upravljačkog tijela (projekti prekogranične suradnje isključivo se nominiraju na službeno raspisane natječaje).	Broj	220	Godišnja izvješća o provedbi programa	330	440	550
	3.1.4.4. Povećanje financijske vrijednosti ugovorenih projekata s natječaja	Financijska vrijednost aktivnosti hrvatskih partnera u ugovorenim projektima u kojima sudjeluju hrv. partneri	milijuni EURi (kumulativ)	1,01	Godišnja izvješća o provedbi programa	2,7	2,7	2,7

3.2. Poboljšanje stambenih uvjeta u slabije razvijenim područjima

Cilj politike stambenog zbrinjavanja je značajno poboljšanje uvjeta u slabije razvijenim područjima Republike Hrvatske kako bi se završio proces povratka prognanog i izbjeglog stanovništva u područja koja su ranije bila zahvaćena ratom te osiguralo zadržavanje postojećeg i privlačenje novog stanovništva u područja koja po indeksu razvijenosti ulaze u slabije razvijena područja Republike Hrvatske. Najveći dio područja koja su bila zahvaćena ratom ulaze po indeksu razvijenosti u slabije razvijene jedinice lokalne i područne samouprave s obzirom na dugogodišnju depopulaciju koja je ratom dodatno ubrzana i dovela je do svojedobnog pražnjenja pojedinim područja. Osiguravanje zadovoljavajućih stambenih uvjeta na navedenim područjima je osnovni preduvjet za povratak i zadržavanje stanovništva na tim područjima, te osnova za organizaciju i pokretanje bilo koje socijalne i gospodarske aktivnosti u tim područjima. Analiza iz studije o potpomognutim područjima je potvrdila da područja sa razvojnim poteškoćama imaju poraznu demografsku sliku koja se kontinuirano pogoršava potaknuta najprije ratom a potom i slabim gospodarskim oporavkom tih područja Republike Hrvatske. Cilj programa je zadržati stanovništvo koje se vratilo na ta područja nakon Domovinskog rata, te osigurati naseljavanje državljana Republike Hrvatske svih zanimanja, osobito kvalificiranih kadrova koji mogu obavljanjem djelatnosti pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju tih područja.

Osim na području Republike Hrvatske stambena politika usmjerena je i na obnovu i poboljšanje stambenih uvjeta u područjima povratka Hrvata u Bosni i Hercegovini, koja su zbog rata i općenito sporog poslijeratnog oporavka izložena izrazitoj depopulaciji stanovništva. Pojedina područja Bosne i Hercegovine su gotovo u potpunosti ispražnjena od hrvatskog stanovništva koje je napustilo Bosnu i Hercegovinu ili se preselilo u druga područja. Sukladno Programu pomoći Vlade Republike Hrvatske Hrvatima u Bosni i Hercegovini, cilj je osigurati stambene i osnovne socijalne preduvjete za povratak što je više moguće Hrvata u ta područja Bosne i Hercegovine.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.2.1. Stambeno zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica

Cilj stambenog zbrinjavanja prognanika, povratnika i izbjeglica je osiguravanje osnovnih uvjeta za povratak stanovništva koje je tijekom Domovinskog rata izbjegla iz svojih mjesta prebivališta bilo da su utočište našli u drugim područjima Hrvatske ili u inozemstvu, kao i osiguravanje uvjeta za lokalnu integraciju izbjeglica iz drugih država bivše Jugoslavije koje su odustale od povratka u svoje države porijekla. Ostvarenjem ovog posebnog cilja značajno se pridonosi poboljšanju stambenih uvjeta u slabije razvijenim područjima, budući da područja koja su bila zahvaćena ratom u najvećoj mjeri ulaze u najnerazvijenija područja Republike Hrvatske odnosno potpomognuta područja I. i II. skupine.

Osnovni programi kroz koji se ovaj cilj provodi je obnova u ratu oštećenih i razorenih obiteljskih kuća i stanova, te stambeno zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica koji se vraćaju u Republiku Hrvatsku i svoja mjesta prebivališta te nemaju u vlasništvu drugi useljivi stambeni objekt. Osiguravanje stambenog smještaja osnovni

je uvjet za povratak ljude i osnova za ostvarivanje pune reintegracije povratnika u Republici Hrvatskoj.

Stambeno zbrinjavanje se provodi kroz više različitih modela koji pretpostavljaju osiguravanje dovoljnog broja uvjetnih stambenih jedinica za stambeni smještaj prognanika, povratnika i izbjeglica - kroz obnovu u ratu oštećenih i razorenih obiteljskih kuća i stanova u vlasništvu prognanika, povratnika i izbjeglica, dodjelu stanova i obiteljskih kuća u državnom vlasništvu, popravak oštećenih stambenih zgrada, stanova i obiteljskih kuća, gradnju novih stambenih zgrada i obiteljskih kuća te kroz kupnju stambenih objekata. Pri tome je važno voditi računa da se stambeno zbrinjavanje provodi na područjima u kojima je obnova objekata javne namjene u tijeku ili je više-manje provedena.
Kroz spomenute modele stambenog zbrinjavanja obuhvaćeno je od sredine 1990-tih godine do kraja travnja 2012. godine ukupno 171.000 obitelji prognanika, povratnika i izbjeglica. Najopsežniji je dio programa odnosi na obnovu u ratu oštećenih i razorenih obiteljskih kuća i stanova od I. do VI. stupnja ratne štete – kroz taj model obnovljeno je ukupno 148.792 obiteljskih kuća i stanova za obitelji koje su podnijele zahtjeve za obnovu do 30. rujna 2004. godine kada je istekao zadnji rok za podnošenje zahtjeva za obnovu. Najveći dio obnove kroz taj program uglavnom je završen i za obnovu u 2012., 2013. i 2014. godini predviđeno oko 1.300 obiteljskih kuća. Kroz ostale modele stambenog zbrinjavanja obuhvaćeno je oko 22.000 obitelji prognanika, povratnika i izbjeglica kojima je osiguran useljiv stambeni objekt do travnja 2012. godine od čega se najveći broj odnosi na dodjelu i najam kuća i stanova u državnom vlasništvu, te organiziranu ugradnju građevinskog materijala za bivše nositelje stanarskog prava te ostale korisnike koji nisu ostvarili na obnovu svojih kuća kroz program obnove. Model dodjele građevnog materijala izvan područja koja su bila zahvaćena ratom definiran je 2011. godine i odnosi se najvećim dijelom na povratnike, te je njegova provedba planirana od 2012. godine.
Značajan dio ovoga programa čija provedba je trenutno u tijeku i slijedi do 2015. godine odnosi se na stambenog zbrinjavanja izbjeglica koji se vraćaju u Republiku Hrvatsku - bivših nositelja stanarskog prava na i izvan dio područja posebne državne skrbi čije rješavanje je bilo mjerilo za otvaranje i zatvaranje pregovora s Europskom unijom u poglavlju 23. (povratak izbjeglica) te je dio procesa *monitoringa* do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju. U okviru mjerila od 2007. do 2009. godine iz Akcijskog plana za ubrzanu provedbu stambenog zbrinjavanja povratnika bivših nositelja stanarskog prava na i izvan dio područja posebne državne skrbi koji je usvojen od Vlade Republike Hrvatske u lipnju 2008. godine i revidiran u lipnju 2010. godine, ukupno je stambeno zbrinuto 4.915 obitelji bivših nositelja stanarskog prava na područjima Republike Hrvatske koja su direktno bila obuhvaćena ratom kao i izvan tih područja. Nakon završetka provedbe Revidiranog akcijskog plan u lipnju 2011. godini nastavlja se stambeno zbrinjavanje bivši nositelji stanarskog prava koji su iznad mjerila.

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u regionalnom procesu usmjerenom trajnom rješavanju svih preostalih izbjeglica u regiji koji je rezultirao potpisivanjem zajedničke ministarske deklaracije ministara vanjskih poslova zemalja regije u studenom 2011. godine. Četiri države regije - Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Hrvatska obvezale su se na daljnju suradnju te pripremu i provedbu Regionalnog programa u svrhu okončanja izbjegličkog pitanja na ovim prostorima. Na međunarodnoj donatorskoj konferenciji koja je krajem travnja 2012. godine održana u Sarajevu,

predstavljen je zajednički Regionalni stambeni projekt kojim je obuhvaćeno 27.000 izbjegličkih obitelji u četiri države regije za koje će se osigurati trajno rješenje bilo kroz povratak u države porijekla ili u lokalna integracija u državama u kojima borave. Međunarodna zajednica je na donatorskoj konferenciji pružila političku i najavila financijsku potporu provedbi tog projekta u razdoblju 2013. - 2017.

Stambeno zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica provodi se kroz više različitih modela (načina) stambenog zbrinjavanja koji pretpostavljaju osiguravanje dovoljnog broja uvjetnih stambenih jedinica za trajni smještaj prognanika, povratnika i izbjeglica kroz:

- novčane potpore za popravak stambenih jedinica I.–III. kategorije ratne štete za što je pokazatelj broj dodijeljenih novčanih potpora za obnovu kuća nižeg stupnja oštećenja,
- organiziranu obnovu kuća i stanova IV.-VI. kategorije ratne štete za što je pokazatelj broj obnovljenih kuća i stanova,
- dodjelu stanova i obiteljskih kuća u državnom vlasništvu za što je pokazatelj broj stambeno zbrinutih obitelji (korisnika),
- organiziranu ugradnju građevnog materijala za što je pokazatelj broj završenih ugradnji kompleta građevnog materijala odnosno obnovljenih ili izgrađenih kuća (tehnički pregledi),
- dodjelu stanova u državnom vlasništva bivšim nositeljima stanarskog prava izvan područja Republike Hrvatske koja su direktno bila zahvaćena ratom za što je pokazatelj broj stambeno zbrinutih obitelji (korisnika),
- isporuku kompleta građevnog materijala za gradnju ili obnovu kuća na zemljištu u vlasništvu korisnika na izvan područja Republike Hrvatske koja su bila zahvaćena ratom za što je pokazatelj broj isporučenih kompleta građevnog materijala odnosno obnovljenih ili izgrađenih kuća (tehnički pregledi).

3.2.2. Stambeno zbrinjavanje za ostale ciljane skupine

Stambenim zbrinjavanjem ostalih ciljanih skupina potiče se ostanak i naseljavanja stanovništva u slabije razvijenim područjima Republike Hrvatske. Stambeno zbrinjavanje jedno je od glavnih područja stimuliranja razvoja koji ima potencijala zadržati postojeće i privući novo stanovništvo. Analiza iz studije o potpomognutim područjima je potvrdila da područja sa razvojnim poteškoćama imaju poraznu demografsku sliku. Za razliku od pozitivne dinamike gospodarstva, podaci o kretanju stanovništva su negativni i pokazuju da se ionako loša demografska situacija kontinuirano pogoršava. Stoga je očito da sadašnje mjere poticanja demografskog razvitka nisu dovoljne.

Strategija regionalnog razvoja za razdoblje 2011. - 2013. koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila 4. lipnja 2010. predviđa program stambenog zbrinjavanja kao značajnu mjeru stimuliranja razvoja slabije razvijenih područja Republike Hrvatske. Ovaj program započeo je provedbom na područjima posebne državne skrbi odnosno područjima koja su direktno bila pogođena ratom. Stambeno zbrinjavanje provodi na područjima u kojima je obnova objekata javne namjene u tijeku ili je više-manje

provedena. Kako bi se funkcionalno koristila tako obnovljena infrastruktura, a polazeći od činjenice da su se neposredno iza ratnih djelovanja u većoj mjeri vraćali građani starije životne dobi, program stambenog zbrinjavanja na ovim područjima osigurava osnovne uvjete za naseljavanje, ali i zadržavanje mlađeg stanovništva na tim područjima odnosno ukupnu demografsku obnovu područja koja još uvijek nisu dostigla prijeratni broj stanovnika ili su ta područja izložena ozbiljnoj depopulaciji zbog lošije razvojne perspektive, s općim ciljem da se općenito osiguraju ravnomjerni uvjeti za razvoj i daljnja ulaganja u ova područja odnosno dostizanje standarda ostalih područja Republike Hrvatske. Cilj programa je zadržati stanovništvo koje se vratilo na ta područja nakon Domovinskog rata, te osigurati naseljavanje državljana Republike Hrvatske svih zanimanja, osobito kvalificiranih kadrova koji mogu obavljanjem djelatnosti pridonijeti gospodarskom i društvenom razvoju tih područja.

Stambeno zbrinjavanje se provodi kroz više različitih modela stambenog zbrinjavanja koji pretpostavljaju osiguravanje dovoljnog broja uvjetnih stambenih jedinica kroz:

- isporuku kompleta građevnog materijala za gradnju ili obnovu kuća na zemljištu u vlasništvu korisnika,
- dodjelu građevnog materijala i komunalno opremanje građevinskih zemljišta za izgradnju stambenih kuća, posebice gradnju naselja na državnom zemljištu koje se daruje korisnicima nakon završetka izgradnje kuća,
- dodjelu stanova i obiteljskih kuća u državnom vlasništvu osobito za kadrove,
- poboljšanje uvjeta stanovanja u stambenom fondu koji je ranije dodijeljen korisnicima stambenog zbrinjavanja kroz sanaciju krovišta i fasada stambenih zgrada koje nisu bile obuhvaćene obnovom i sanaciju obiteljskih kuća i pojedinačnih stanova u državnom vlasništvu,
- darovanje i prodaju državnih kuća i stanova kako bi se na tim područjima zadržalo stanovništvo koje se vratilo ili se naselilo, osobito u ruralnim naseljima izvan većih urbanih centara.

Navedenim modelima stambenog zbrinjavanja osigurano je do travnja 2012. godine 18.537 useljivih kuća i stanova odnosno stambeno je zbrinuto 18.537 obitelji.

Najopsežniji dio ovoga programa odnosi se na isporuke građevnog materijala za gradnju ili sanaciju kuća na zemljištu u vlasništvu korisnika. Počevši od 2001. pa do kraja travnja 2012. godine izdano je 13.289 rješenja korisnicima koji nemaju drugi useljivi stambeni objekt. Od toga je u cijelosti isporučeno 8.215 kompleta građevnog materijala te su izgrađene nove kuće ili su poboljšani uvjeti stanovanja u kućama u kojima su korisnici živjeli. Za oko 5.000 korisnika u tijeku je isporuka građevnog materijala ili priprema za gradnju uključujući projektiranje i pribavljanje rješenja o uvjetima građenja.

Značajan dio programa odnosi se na gradnju novih naselja na državnom zemljištu i dodjelu građevnog materijala, uz potpuno komunalno opremanje takvog zemljišta. Na taj način izgrađeno je ukupno 1.998 obiteljskih kuća na državnom zemljištu od čega većina u 25 naselja. Gradnja prvih naselja započela je u svrhu osiguravanja trajnog

smještaja izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine koji su se umjesto povratka odlučili na lokalnu integraciju u Hrvatskoj - oko 800 obitelji.

3.2.3. Provedba programa pomoći Hrvatima u Bosni i Hercegovini

Program pomoći Vlade Republike Hrvatske Hrvatima u Bosni i Hercegovini koji se provodi od 2001. godine, temelji se na ustavnoj obvezi pomoći Hrvatima u Bosni i Hercegovini. Provodi se kao oblik službene razvojne i humanitarne pomoći Republike Hrvatske inozemstvu pomoći u cilju post-konfliktne stabilizacije Bosne i Hercegovine prema Nacionalnoj strategiji razvojne suradnje za razdoblje 2009. - 2014. Program se provodi u punoj suradnji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Republike Hrvatske i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine. Program pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu provodi se kroz isporuke osnovnog građevinskog materijala za obnovu i izgradnju oštećenih i uništenih obiteljskih kuća u vlasništvu Hrvata koji su se vratili u Bosnu i Hercegovinu te kroz potpore za sufinanciranje obnove i izgradnje objekata javne namjene u Bosni i Hercegovini. Isporučuje se samo osnovni građevinski materijal (izuzev šljunka i pijeska) kojeg ugovoreni isporučitelji - građevinske tvrtke iz Hrvatske, dovoze na mjesta obnove/izgradnje obiteljskih kuće, a korisnik/vlasnik je dužan o svom aranžmanu i financijskom trošku osigurati ugradnju istog. Od 2001. godine izdano je do danas ukupno 3.780 važećih suglasnosti za isporuke građevnog materijala, od čega je uključeno u isporuke ukupno 3.163 paketa osnovnog građevinskog materijala za obnovu ili izgradnju obiteljskih kuća. Od toga je u potpunosti završena isporuka za gradnju 2.869 obiteljskih kuća, od kojih 2.629 kuća je u potpunosti završeno odnosno izvršen je tehnički pregled.
Zaprimljeno je od početka programa 2001. godine ukupno 9.105 zahtjeva za obnovu ili izgradnju obiteljskih kuća u Bosni i Hercegovini, od čega smo od nadležnih BiH institucija - Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i nadležne općine, te samih korisnika, dobili povratne informacije za 957 korisnika da su u međuvremenu riješili svoje stambeno pitanje. Ukupno je pozitivno riješeno 4.278 zahtjeva, ali je 498 suglasnosti uskraćeno jer je utvrđeno da su korisnici ostvarili obnovu kroz druge donatorske programe ili su odustali od ovog oblika obnove obiteljskih kuća. (obično starije osobe ili socijalno ugrožene obitelji koji ne mogu sami ugraditi građevinski materijal). Slijedom navedenoga preostaje još za riješiti 3.870 neriješena zahtjeva.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 3.2. Poboljšanje uvjeta u slabije razvijenim područjima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.2.1. Stambeno zbrinjavanje prognanika, povratnika i izbjeglica	3.2.1.1. Povećanje broja organizirano ugrađenih kompleta građevnog materijala (tehnički pregledi)	Broj organizirano ugrađenih kompleta građevnog materijala (izvršeni tehnički pregledi)	broj organizirano ugrađenih kompleta građevnog materijala	348	Baza podataka MRRFEU	150	100	100
	3.2.1.2. Povećanje broja stambeno zbrinutih obitelji korisnika stambenog zbrinjavanja najmom stanova u državnom vlasništvu izvan PPDS-a	Broj stambeno zbrinutih obitelji korisnika stambenog zbrinjavanja najmom stanova u državnom vlasništvu izvan PPDS-a	broj korisnika /obitelji	1.399	Baza podataka MRRFEU	160	390	370
3.2.2. Stambeno zbrinjavanje za ostale ciljane skupine	3.2.2.1. Povećanje broja izgrađenih kuća po modelu dodjele građevnog zemljišta u državnom vlasništvu i građevnog materijala Povećanje broja izgrađenih naselja odnosno infrastrukture u naseljima	Broj izgrađenih kuća na zemljištu u državnom vlasništvu Broj izgrađenih naselja odnosno izgrađene infrastrukture naselja	broj kuća broj izgrađenih naselja - izgrađena infrastruktura	1.998 kuća 25 naselja	Baza podataka MRRFEU	110 kuća 4 naselja	110 kuća 4 naselja	110 kuća 4 naselja
	3.2.2.2. Povećanje broja stambeno zbrinutih kadrova najmom stanova i kuća u državnom vlasništvu	Broj stambeno zbrinutih kadrova najmom stanova i kuća u državnom vlasništvu	broj stambeno zbrinutih kadrova	128	Baza podataka MRRFEU	100	100	100
	3.2.2.3. Povećanje broja sklopljenih ugovora: - ugovorima o darovanju - ugovorima o kupoprodaji	Broj ugovora o darovanju Broj ugovori o kupoprodaji	darovanje/ kupoprodaja	5.401/ 1.372	Baza podataka MRRFEU	500 darovanje 1.500 kupoprodaja	1.000 kupoprodaja	700 kupoprodaja
3.2.3. Provedba programa pomoći Hrvatima u Bosni i Hercegovini	3.2.3.1. Povećanje broja izgrađenih kuća od isporučenih kompleta građevnog materijala za izgradnju ili obnovu kuće u vlasništvu Hrvata u BiH (tehnički pregledi)	Broj isporučenih kompleta građevnog materijala (izvršeni tehnički pregledi)	broj izgrađenih kuća od isporučenog građevnog materijala	2.629	Baza podataka MRRFEU	150	150	300

3.3. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Sukladno trendovima Zajedničke poljoprivredne politike u Europskoj uniji u kojoj ruralni razvoj zauzima sve značajnije mjesto, ovo postaje sve naglašenije područje u oblikovanju poljoprivredne politike Republike Hrvatske. Kao bitna sastavnica europskog modela poljoprivrede, svrha je politike ruralnog razvitka oblikovati dosljedan i trajan okvir koji će zajamčiti budućnost ruralnom prostoru te stimulirati održivost i zapošljavanje. Cilj mjera ruralnog razvitka je smanjenje razlika u gospodarskom razvitku i životnim uvjetima u odnosu na ostala područja, kreiranje snažnog poljoprivrednog sektora, povećanje konkurentnosti ruralnog područja, očuvanje okoliša i prirodnih resursa te očuvanje i napredak seoskih područja i ruralnih vrijednosti.

Svrha ruralnog razvitka je poboljšanje kvalitete života u onim ruralnim područjima gdje su ti uvjeti znatno niži od prosjeka. Ovo se odnosi na mogućnost zapošljavanja, razinu dohotka, javne usluge i infrastrukturu. Poljoprivreda daje velike mogućnosti za zapošljavanje u tim područjima, ali ima i ruralnih područja gdje većina nije zaposlena u poljoprivrednom sektoru. Stoga se uspješna politika ruralnog razvoja ne veže isključivo uz poljoprivrednu djelatnost već, osim poljoprivrede, obuhvaća i šumarstvo, okoliš, diversifikaciju ruralnog gospodarstva, kvalitetu ruralnog života, inovacije u poljoprivredi, nove načine upotrebe poljoprivrednih proizvoda, zaštitu okoliša u seoskim sredinama i stvaranje novih radnih mjesta.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.3.1. Gospodarski razvoj ruralnih područja

Sufinanciranjem ulaganja u razvoj malog poduzetništva u svrhu diversifikacije ekonomskih aktivnosti unutar IPARD programa omogućuje se otvaranje dodatnih, odnosno novih djelatnosti u ruralnom prostoru, novo zapošljavanje stanovništva ruralnih područja, ali se i otvaraju mogućnosti za dolazak i urbanog stanovništva na ova područja što kroz ponudu koja se nudi (seoski turizam, rekreacija i dr), ali i kroz mogućnost ulaganja i života na ovako potpomognutim područjima kroz mjere ruralnog razvoja. Seoski turizam, tradicionalni obrti, nepoljoprivredne usluge, izravna prodaja na obiteljskom gospodarstvu samo su neki od oblika diversifikacije ekonomskih aktivnosti na ruralnom prostoru. Osim diversifikacije poljoprivrednih djelatnosti, ova mjera pruža prilike za potporu i nepoljoprivrednim djelatnostima kao što su razni oblici usluga u ruralnom prostoru: mehaničarske radionice, IT centri, dječji vrtići, sportsko-rekreacijski centri za djecu i odrasle i ostalo.

Nedovoljno razvijena ture temeljna infrastruktura na ruralnim područjima otežava razvoj poljoprivrednih gospodarstava i nepovoljno utječe na kvalitetu života u ruralnim područjima. Jedinice lokalne samouprave imaju veliku potrebu za ulaganja u temeljnu infrastrukturu kako bi povećale kvalitetu života u okviru svojih životnih sredina i stvorile realne osnove za razvoj na ruralnom prostoru. U okviru potpore Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 100% za ulaganja u ruralnu infrastrukturu, za jedinice lokalne samouprave do 10.000 stanovnika, kroz IPARD program omogućit će se stvaranje povoljnijih uvjeta za život i rad na ruralnom prostoru. Radi se o ulaganjima u nerazvrstane lokalne ceste, protupožarne putove, kanalizaciju s pročistačima voda te ulaganja u toplane.

Potpora ulaganjima u temeljnu infrastrukturu koja se nalazi u djelokrugu jedinica lokalne samouprave ima za cilj, između ostalog, ruralna područja učiniti atraktivnijima kako bi se okrenuo trend gospodarskog i socijalnog propadanja i stvorili preduvjeti za gospodarski i društveni razvoj seoskih područja.

3.3.2. Jačanje lokalnog partnerstva

Jedan od najznačajnijih potencijala ruralnih područja Republike Hrvatske su njegovi stanovnici. Veće uključivanje stanovništva u kreiranju strateških dokumenata razvoja pojedinih sredina jedna je od temeljnih pretpostavki ruralnog razvoja. IPARD program omogućuje stvaranje inicijative koje rezultiraju partnerstvima između privatnog, javnog i civilnog sektora. Lokalno partnerstvo ili lokalna akcijska grupa (LAG) temelji se na pristupu „odozdo prema gore“ i omogućuje jačanje lokalne zajednice s ciljem provedbe zajednički oblikovanih prioriteta i mjera u okviru lokalnih razvojnih strategija. Ovakav oblik zajedničkog kreiranja i donošenja prioriteta i mjera u obliku lokalnih razvojnih strategija nije uobičajena praksa na ruralnim područjima te ovaj pristup treba podržavati. Lokalna razvojna strategija je proizvod težnji pojedine lokalne zajednice da razvija svoja područja, kako u gospodarskom, tako i u društvenom pogledu, ali vodeći brigu o očuvanju tradicijskih i kulturnih vrijednosti te očuvanju okoliša.

Ministarstvo poljoprivrede će pružanjem tehničke pomoći lokalnoj zajednici informirati i educirati stanovništvo ruralnih područja o značaju stvaranja partnerstava i zajedničkog donošenja lokalnih razvojnih strategija te pomoći pri izradi prioriteta i mjera unutar strateških dokumenata pojedinog partnerstva. U okviru IPARD programa, Ministarstvo poljoprivrede će odobravati lokalne razvojne strategije koje zadovolje kriterije i pružati financijsku potporu radu i funkcioniranje partnerstva (LAG-a). Trenutno u Republici Hrvatskoj nema službeno priznatih LAG-ova u okviru provedbe mjera ruralnog razvoja. Partnerstvo (LAG) donošenjem lokalne razvojne strategije omogućuje provođenje projekata svoje lokalne zajednice. Također, LAG vodi brigu o realizaciji svojih prioriteta i ciljeva te na taj način i o projektima koji se planiraju i realiziraju u skladu s mjerama koje obuhvaća strategija. LAG služi također i kao sredstvo informiranja lokalnog stanovništva o mjerama ruralnog razvoja, ali isto tako i o mogućnostima ulaganja kroz druge fondove u okviru razvoja ruralnog prostora te kao servis u pripremi projekata. Realizacijom strategije, odnosno projekata, ali i ukupnim djelovanjem pojedinog LAG-a ostvaruje se jačanje lokalne zajednice u ruralnom prostoru.

Očuvanje kulturne baštine, seoskih običaja i manifestacija koje promiču ruralni razvoj, kao aktivnosti usko su povezane s poljoprivrednom proizvodnjom, seoskim okruženjem i načinom života te na najbolji mogući način prezentiraju tradicijsku osnovu i ambijentalni ugođaj. Kulturno i povijesno nasljeđe kroz svakodnevni život, osim što se zasniva na tradicionalnosti, zanimljivo je i značajno i zbog podizanja vrijednosti destinacije kroz gostoljubivost domaćina (rural hospitality), originalnosti ponude (aktivnosti koje se svakodnevno upražnjavaju i nisu usmjerene isključivo prema turistima – gostima), položaju smještaja, povoljnoj cijeni. Stoga je vrlo važno, prije svega očuvati, ali u istoj mjeri i zaštititi te očuvati kulturnu baštinu i tradicijske vrijednosti, ali i naglasiti važnost poljoprivredne djelatnosti u okviru gospodarstva u svemu tome te ih putem organiziranja manifestacija prezentirati ruralnom

stanovništvu, ali i gostima. Sufinanciranjem održavanja manifestacijama u ruralnim područjima Ministarstvo poljoprivrede će doprinijeti jačanju lokalne zajednice. Na manifestacijama ovog tipa Ministarstvo poljoprivrede će putem predavanja informirati i educirati posjetitelje o mjerama ruralnog razvoja i mjerama poljoprivredne politike koje trenutno provodi.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 3.3. Poboljšanje uvjeta života na ruralnom prostoru

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.3.1. Gospodarski razvoj ruralnih područja	3.3.1.1. Povećan broj projekata korisnika mjere diversifikacija	Strukturna potpora u poljoprivredne i nepoljoprivredne djelatnosti u ruralnom prostoru	Broj	25	MP	35	40	45
	3.3.1.2. Povećan broj potpomognutih projekata za nepoljoprivrednu djelatnost	Sufinanciranje projekata u okviru nepoljoprivrednih djelatnosti u svrhu poboljšanja uvjeta života u ruralnom prostoru	Broj	12	MP	18	20	22
	3.3.1.3. Povećani broj kreveta u gospodarstvima koja obavljaju djelatnost seoskog turizma	Razvoj seoskog turizma povećanjem smještajnih kapaciteta	Broj	1.400	MP	1.600	1.700	1.750
3.3.2. Ulaganja u razvoj ruralne infrastrukture	3.3.2.1. Povećanje i održavanje broja razvijenih lokalnih razvojnih strategija	Povećanje broja lokalnih partnerstava te izrada kvalitetnih lokalnih razvojnih strategija koje definiraju glavne prioritete područja	Broj	20	MP	20	20	20
	3.3.2.2. Održavanje kontinuiteta potpore kulturnim manifestacijama na ruralnom području na razini 250 korisnika godišnje, ukupno, po županijama i JLS	Održavanje broja kulturnih, gospodarskih i drugih manifestacija koje promiču tradicijske vrijednosti, poljoprivrednu proizvodnju i ruralni razvoj	Broj	250	MP	250	250	250

3.4. Održivi razvoj prometnog sustava

Razvijen prometni sustav olakšava i potiče mobilnost ljudi i roba te, smanjivanjem prometne izoliranosti, omogućava rast produktivnosti i stvara pretpostavke za uravnotežen regionalni razvoj.

Dostupnost infrastrukture temeljna je pretpostavka rasta zapošljavanja jer utječe na kvalitetu i raznovrsnost poslovnih prilika, ali i na sveukupnu privlačnost zemlje za poslovanje i investicije kao i njezinog djelotvornog uključivanja u zajedničko tržište Europske unije. Trajni cilj je razvoj usluga u svim vidovima prometa: cestovnom, zračnom, željezničkom, pomorskom i prometu vodnim putovima unutarnjih voda.

Razvoj prometa kao djelatnosti i podizanje razine kvalitete pruženih usluga potiče se ulaganjem u izgradnju novih i modernizaciju postojećih mobilnih kapaciteta, ulaganjem u kadrove, poticajnim mjerama pri školovanju budućih djelatnika u prometu, donošenjem planskih dokumenata razvoja određenih vrsta prometa te povezivanjem i suradnjom s međunarodnim organizacijama.

Zaštita života ljudi i robe u prometu postiže se dobrom opremljenošću pružatelja prometnih usluga opremom, uređajima, uspostavom kvalitetnih sustava nadzora i upravljanja prometom, informatizacijom i sustavima radioveza, a istovremeno se provodi i zaštita okoliša od onečišćenja koja je nedjeljiva djelatnost od djelatnosti prometa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

3.4.1. Ujednačen razvoj prometne infrastrukture

Nacionalni program željezničke infrastrukture (NPŽI) je temeljni strateški dokument za razdoblje 2008. - 2012. i obuhvaća planove i projekte održavanja, obnove, osuvremenjivanja postojeće željezničke infrastrukture i izgradnje nove. U drugoj polovici 2012. godine pristupiti će se izradi novoga NPŽI, za sljedeći petogodišnji ciklus, odnosno za razdoblje 2013. - 2017.

Željeznička infrastruktura obuhvaća 2.722 km pruga, od čega su jednokolosiječne pruge u dužini od 2.468 km ili 90,7%, a dvokolosiječne pruge u dužini 254 km ili 9,3%. Elektrificirano je 980 km pruga ili 36%. Glavna karakteristika postojećih infrastrukturnih kapaciteta je dotrajalost i s tim u vezi potreba smanjivanja brzine, kako bi se sadašnji obujam prometa odvijao odgovarajućom dinamikom. Više od 60% ukupne duljine željezničke mreže danas je izvan ciklusa održavanja, što znači da je prosječni uporabni vijek pružnog gornjeg ustroja na tom dijelu mreže prekoračen i da ga više nije moguće uobičajenim mjerama redovitog održavanja održati u tehničko uporabnom stanju za siguran tijek prometa projektiranom brzinom. Procjenjuje se da sadašnji nedostatak u dinamici remonta iznosi oko 1.500 km. Zbog svega navedenog potrebno je obavljati kapitalne remonte na mnogim dionicama pruga, osobito na prugama od značaja za međunarodni promet.

Elektrotehnička postrojenja su također u nepovoljnom uporabnom stupnju zbog nedovoljnog održavanja i ulaganja u proteklom periodu, kao i zbog oštećenja u domovinskom ratu. Trenutna duljina kontaktne mreže je 1.832 km, pri čemu je svega

36,2% elektrificiranih pruga ili 985 km. Od toga je 847 km elektrificirano izmjeničnim sustavom, a 137,7 km istosmjernim sustavom. Signalno - sigurnosne sustave karakterizira zastarjelost i istrošenost. Telekomunikacijski uređaji su djelomično modernizirani na paneuropskim koridorima, što obuhvaća ugradnju optičkog kabela, zamjene ŽAT centrale i izgradnja nove IP (informatičko prijenosne) mreže za prijenos podataka. Posebno loše stanje je na „Podravskoj magistrali“ te na pojedinim prugama koje su oštećene za vrijeme rata, a na kojima je ova oprema otuđena. Na željezničkoj mreži prisutno je 1451 željezničko-cestovna prijelaza i 71 pješačkih prijelaza preko pruge. Krajem 2011. godine izvan prometa je bilo ukupno 343,9 km pruga.

Prioritetne investicijske aktivnosti u narednom razdoblju odnose se na gradnju, održavanje, obnovu i osuvremenjivanje dionica na međunarodnim prugama (koridor Vc, Vb, X), regionalnim i lokalnim prugama. Osobito važnim projektima smatraju se izgradnja nove Nizinske pruge (izgradnja II kolosijeka na pravcu Botovo–Zagreb–Karlovac i izgradnja nove trase Karlovac–Rijeka, prva faza priprema dokumentacije), rješavanje prigradskog prometa u većim hrvatskim gradovima, nastavak i završetak radova izmjene sustava električne vuče Moravice-Rijeka-Šapjane i Škrljevo-Bakar, nastavak osuvremenjivanja pruge Oštarije-Knin-Split te prilagodba i ugradnja signalno-sigurnosnih uređaja, remont i sanacija dionice pruge Lokve-Drivenik (završetak remonta) i početak remonta na dionici Moravice-Skrad, početak radova na remontu i sanaciji dionice pruga Zagreb Borongaj-Dugo Selo, Zagreb GK-Klara, Velika Gorica-Turopolje, remont pruge Zagreb-Botovo na dionici Križevci-Koprivnica (završetak remonta) i početak remonta na dionici Koprivnica-Botovo, , izgradnja pruge Gradec-Sveti Ivan Žabno, izgradnja željezničke obilaznice Bibinje, izgradnja pruge Podsused-Samobor-Bregana, nastavak radova na osiguranju željezničko-cestovnih prijelaza te ulaganja u interoperabilnost i informatizaciju mreže, kao i modernizaciju pruga na koridoru X. Zbog poboljšanja stupnja sigurnosti potrebno je u direktnoj suradnji s lokalnom upravom uložiti dodatne napore za osiguranje ŽCPR-a modernim elektroničkim uređajima.

Željeznički projekti se sufinanciraju sredstvima Europske unije u sklopu pretpristupnih programa, a njihovo sufinanciranje predloženo je i u okviru strukturnih instrumenata koje će Republika Hrvatska koristiti nakon stupanja u članstvo Europske unije.

Postojeće žičare u Republici Hrvatskoj nisu projektirane, izgrađene, rekonstruirane niti održavane u skladu sa preuzetim standardima Europske unije. Ulaganje u rekonstrukciju, modernizaciju i održavanje postojećih i izgradnju novih žičara za prijevoz osoba pretpostavka je za razvoj i ovog dijela prometa u Republici Hrvatskoj. Polazeći od toga da je područje žičara za prijevoz osoba od posebnog značaja za razvoj gospodarstva, posebno turizma i športa, kako na državnoj tako i na lokalnoj razini, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture u sljedećem trogodišnjem razdoblju planira, kroz sustav potpora jedinicama lokalne samouprave na čijem području su žičare izgrađene ili će se graditi, potaknuti i osigurati ravnomjerni razvoj ove prometne infrastrukture sukladno propisanim tehničkim zahtjevima i standardima.

Infrastrukturu u riječnom prometu čine vodni putovi sa pripadajućim građevinama, objektima i uređajima sigurnosti plovidbe, nacionalni riječni informacijski servis (CRORIS) te luke i pristaništa s pripadajućim građevinama lučke infrastrukture.

Postojeće stanje vodnih putova unutarnjih voda karakterizira da je od 1.016,8 km razvrstanih unutarnjih vodnih putova, 611,6 rkm uvršteno u međunarodnu mrežu vodnih putova, od čega – prema AGN ugovoru (European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance, kojeg je Republika Hrvatska potpisnica od 23. lipnja 1997.) - samo 287,4 rkm rijeka (Dunava, Save i Drave) ili 47% udovoljava uvjetima međunarodne klase plovnosti (klasa IV i više). Plovidba i promet rijekama u Republici Hrvatskoj u protekla dva desetljeća obilježeni su nedostatkom investiranja u održavanje vodnog puta i razvoj plovidbene infrastrukture, zbog čega je prijevoz tereta danas značajno niži u odnosu na razinu iz 1990. godine.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju planira se:

- radovima tehničkog održavanja održavati plovnost u okvirima postojeće klase plovnosti svakog pojedinog vodnog puta, te održavati postojeće objekte sigurnosti plovidbe,
- obilježavanjem i ophodnjom vodnih putova na postojećim obilježenim dionicama održavati sustav, uz tehnička unapređenja koja su nužna radi praćenja razvoja tehnologije u plovidbi, te uspostaviti sustav obilježavanja samo za dnevnu plovidbu,
- građenje objekata sigurnosti za poboljšanje uvjeta plovidbe na dionicama vodnih putova koji predstavljaju smetnje u plovidbi radi nedovoljne dubine s ciljem povećanja broja plovidbenih dana u godini,
- nabava tri plovila koja će biti opremljena opremom za sigurno manipuliranje plutačama kao i skladišnim dijelom za smještaj plutača (uz plovila se planira i nabava tri pontona koja će služiti kao vez navedenim plovilima) i
- razvoj RIS-a (CRORIS) na rijeci Savi, koji će omogućiti sigurniju plovidbu.

Republika Hrvatska upravlja izgradnjom, održavanjem i modernizacijom infrastrukture luka unutarnjih voda putem lučkih uprava unutarnjih voda u gradovima gdje su prirodno smještene luke od međunarodnog značaja: Sisak, Vukovar, Slavonski Brod i Osijek. Bitno obilježje hrvatskog lučkog sustava na unutarnjim vodama je njegova prometna razjedinjenost pa se može posebno govoriti o lukama u savskom slivu sa lukama Sisak i Slavonski Brod, koji se nalazi na sjecištu dva Pan-Europska prometna koridora (X i Vc), i u dunavskom slivu, koji uključuje luke Vukovar (smještene na Koridoru VII), Osijek, te županijske luke i pristaništa (Ilok, Batina, Aljmaš, Osijek itd). Stoga razvoj luka treba planirati na način da se osigura atraktivnost luke i lučkog sustava u cjelini, a u skladu s odgovarajućim dokumentima prostornoga uređenja, te tržišna neovisnost o uspješnosti poslovanja samo jednog operatera. Pored toga, svaka javna luka, a pogotovo e-luka mora imati prostor za komplementarne djelatnosti u lučkom području odnosno u okviru gospodarske zone.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju planiraju se sljedeće aktivnosti i projekti, promatrano po lukama unutarnjih voda:

LUKA VUKOVAR:

- rekonstrukcija luke Vukovar – Nova luka Istok,
- rješavanje imovinsko pravnih odnosa kojima se zemljište na lučkom području luke Vukovar u potpunosti dovodi u vlasništvo Republike Hrvatske,
- izrada idejnog i glavnog projekta komunalnog pristaništa i pristaništa tijela državne uprave na području Vukovara,

- projektiranje terminala za prihvat i zbrinjavanje otpada s brodova u teretnoj luci Vukovar,
- nabava odgovarajuće opreme za sprečavanje zagađenja te opreme za povećanje sigurnosti rada u luci Vukovar,
- projektiranje 2. faze projekta Rekonstrukcija luke Vukovar-Nova luka Istok – izrada idejnog projekta i studije utjecaja na okoliš,
- projektiranje i građenje industrijskog pristaništa u Iloku,
- izgradnja putničkog pristaništa Batina,
- tehničko održavanje - obuhvaća prihvat i obradu kaljužnih i fekalnih voda sa brodova te održavanje cesta, operativne obale i odvodnje,
- projektiranje i izgradnja zgrade administracije Lučke uprave Vukova

LUKA SLAVONSKI BROD:

- izgradnja lučke infrastrukture,
- rješavanje imovinsko-pravnih odnosa otkupom zemljišta potrebnog za izgradnju terminala za opasne terete i kontejnerskog terminala u lučkom području Slavonski Brod,
- izrada idejnog rješenja putničkog pristaništa i pristaništa za potrebe tijela državne uprave,
- tehničko održavanje lučkog područja - provodi se kontinuirano svake godine radi sigurnosti u lučkom području,
- operativno upravljanje odnosi se na obavljanje potrebnih aktivnosti za obavljanje javne službe Lučke uprave Slavonski Brod,
- IPA – tehnička pomoć - odnosi se na pomoć pri izradi projekata kandidiranih za predpristupne fondove Europske unije iz programa IPA, komponenta IIIa,
- priprema projekata za financiranje iz strukturnih fondova - odnosi se na pripremu projekata koje je Lučka Uprava Slavonski Brod kandidirala za strukturne fondove Europske unije.

LUKA OSIJEK:

- kandidirala je tri kapitalna projekta za financiranje iz fondova Europske unije: rekonstrukcija južne obale, izgradnja terminala za rasute terete, te izgradnja intermodalne infrastrukture zapadnog dijela luke.

LUKA SISAK:

- nova luka Sisak - rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, proglašenje Lučkog područja,
- nastavak realizacije projekta gradnje Hrvatskog riječnog nautičkog centra (izgradnju javnog putničkog pristaništa - u tijeku, izgradnju komunalnog pristaništa na Kupi u Sisku radi sigurnog vezivanja plovila koja su dosada nekontrolirano, neadekvatno i nesigurno vezana na raznim nedopuštenim lokacijama),
- razvoj Lučkog područja Sisak i to prvenstveno: izgradnja operativne obale Brodogradilišnom pristaništu sa vertikalnom obaloutvrdom i cestovne komunikacije u svrhu prihvata tereta zahtjevnijih po težini i gabaritima - bazen Galdovo i
- izgradnja nove Luke Sisak (proglašenje lučkog područja, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, nasipavanje terena, zaštitna ograda).

U sektoru unutarnje plovidbe, iz sredstava IPA 2007 - 2013 financirat će se priprema dokumentacije za sljedeće projekte :

- Obnova i poboljšanje plovnog puta- Rijeka Sava
- Modernizacija i obnova lučke infrastrukture luke Vukovar- Nova luka istok
- Modernizacija i obnova lučke infrastrukture luke Osijek
- Modernizacija i obnova lučke infrastrukture luke Slavonski Brod - Terminal za opasne terete
- Modernizacija i obnova lučke infrastrukture luke Sisak - Master plan za novu luku Sisak.

U narednom trogodišnjem razdoblju nastavit će se započeti projekti izgradnje i modernizacije infrastrukture u šest morskih luka državnog značaja (Rijeka, Zadar, Šibenik, Split, Ploče i Dubrovnik), pružanje potpora za izgradnju infrastrukture u lukama županijskog značaja i ribarskim lukama.

Jedan od temeljnih ciljeva u području unapređenja lučkog sustava utvrđuje modernizaciju luke Rijeka radi povećanja tranzitnog tereta posebice kontejnerskog i ro-ro prometa, povećanje prometa rasutih tereta i kontejnera kroz luku Ploče za potrebe ostalih država na paneuropskom prometnom koridoru Vc, modernizaciju i rekonstrukciju putničkog terminala u luci Dubrovnik, dovršetak izgradnje nove luke Zadar, rekonstrukciju ostalih luka od državnog i županijskog značaja za potrebe povezivanja obale i otoka te otoka međusobno. Projektom Rijeka Gateway (RGP I i RGP II) modernizirani su kapaciteti luke Rijeka radi povećanja tranzitnog tereta, posebice kontejnerskog i ro-ro prometa. U tijeku su radovi na izgradnji II faze kontejnerskog terminala na Brajdici, čijom će se izgradnjom dobiti operativna obala ukupne dužine 630 m dok će se površina novoizgrađenog dijela terminala prostirati na 50.000 m^2. Predviđeni rok završetka ovoga Projekta je 2015. godina. Priprema natječajne dokumentacije za odabir investitora za izgradnju područja Delte i luke Baross je u tijeku, a početak gradnje I faze očekuje se početkom 2013. godine. Osim modernizacije lučkog područja Projekt predviđa i izgradnju cestovnih prometnica prema Riječkoj luci, te nabavu potrebne lučke opreme.

Nadalje planira se povećanje prometa rasutih tereta i kontejnera kroz luku Ploče za potrebe ostalih država na paneuropskom prometnom koridoru Vc. Višenamjenski/kontejnerski terminal čija je prva faza završena 2010. godine na način da je izgrađena obala u duljini od 280 m, širine 27 m, s ro-ro rampom i skladišnim kapacitetom od 60.000 TEU godišnje. Koncesijskim ugovorom sklopljenim 18. siječnja 2010. između davatelja koncesije - Lučke uprave i koncesionara - “Luke Ploče” d.d. definirane su obveze proširenja i razvoja kontejnerskog terminala tako da bi se u konačnoj fazi terminal protezao na 23 hektara sa godišnjim kapacitetom od približno 500.000 TEU. Terminal je predan koncesionaru u veljači 2011. te je započeo s radom. Terminal za rasute terete izgradit će se na jugoistočnom dijelu luke na desnoj obali kanala Vlaška. Cjelokupni terminal izgradit će se u dvije faze i imati će kapacitet od 6,5 milijuna tona godišnje. Prva faza terminala izgraditi će se s reduciranom prekrcajnom opremom i kapacitetom od 4,5 milijuna tona godišnje. Dužina obale biti će 350 m sa mogućnošću prihvata brodova do 180.000 DWT. Terminal će se moći koristiti u izravnom i neizravnom prekrcaju, s mogućnošću obrade dvaju brodova istovremeno što će u ovom segmentu tereta osigurati značajnu konkurentnost pločanskoj luci.

Isto tako planira se modernizacija i rekonstrukcija putničkog terminala u luci Dubrovnik. U cijelosti je izgrađena obalna infrastruktura unutar Gruškog zaljeva u luci Dubrovnik. Realizacijom projekta dobiva se nova operativna obala u dužini 900 m i nova površina od 15.400 m^2 (istovremena mogućnost prihvata do 3 broda na kružnim putovanjima, iskrcaj/ukrcaj 10.000 putnika istovremeno). U prosincu 2011. godine je završen projekt izgradnje lučke infrastrukture na području veza 17 (Batahovina) u procijenjenoj vrijednosti od 8 mlijuna eura.

Planira se i izgradnja novoga putničkog i ro-ro terminala u luci Zadar. Nova luka Zadar-Gaženica obuhvaća 250.000 m^2 površine s 12 gatova (u tome: 6 za lokalni promet, 3 za dužobalni i međunarodni promet i 3 za ro-ro brodove i brodove na kružnim putovanjima). U okviru ovog projekta planira se i gradnja novog kontejnerskog terminala. Projekt obuhvaća 3 faze gradnje. Dovršetak ukupne izgradnje trajektnog terminala predviđa se za kraj 2014. godine.

Luka Šibenik nema kvalitetno rješenje pomorskog putničkog prometa (glavnina putničkog prometa prema otocima odvija se preko gata Krka, koji se nalazi u samom centru Šibenika, a trajektni promet se odvija preko gata Vrulje). Postojeći kapaciteti u luci ne omogućavaju pristajanje brodovima većih dimenzija i brodovima na kružnim putovanjima. U tijeku je izgradnja putničkog terminala na novoj obali Vrulje procijenjene vrijednosti 12,0 milijuna eura. Potpuna implementacija Projekta očekuje se do kraja 2013. godine. U 2010. godini završen je Projekt rekonstrukcije i dogradnje gata sv. Duje u Gradskoj luci Split. U 2011. godini izrađena je projektna dokumentacija za izgradnju vanjskih vezova na lukobranu Gradske luke, rekonstrukciju glavne lučke prometnice u Sjevernoj luci Split, sanaciju i rekonstrukciju kolosijeka i skretnica, rekonstrukciju vezova 26 i 27 u Gradskoj luci Split, te tehnička dokumentacija za izgradnju međunarodnog pomorsko-putničkog terminala. Provedba ovih aktivnosti predviđena je u razdoblju 2012. - 2014.

Gradnja ostale lučke infrastrukture luka temeljit će se na zahtjevima tržišta i utvrđenim kriterijima, te kvalitativnoj i tehnološkoj modernizaciji, prometnom povezivanju s glavnim cestovnim i željezničkim koridorima radi ostvarenja bolje integracije s gospodarskim zaleđem kako bi se stvorili preduvjeti za razvitak intermodalnog prometa. Prioritet u izgradnji i rekonstrukciji, te modernizaciji infrastrukture u lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značaja su luke u kojima pristaju brodovi koji obavljaju javni obalni linijski pomorski promet.
Utvrđivanje granice pomorskog dobra posebice u urbanim sredinama i na dijelovima obale interesantnim za investiranje, a koji su predviđeni dokumentima prostornog uređenja. Cilj je u narednom trogodišnjem razdoblju u potpunosti implementirati GIS bazu podataka kao alata za donošenja odluka o upravljanju pomorskim dobrom, te zaštiti istoga.

U Republici Hrvatskoj u funkciji je sedam međunarodnih aerodroma, dva manja aerodroma te letjelišta i helidromi. Situacija na aerodromima zahtijeva kontinuirano ulaganje u infrastrukturu, kako bi se zadovoljile potrebe sigurnog i efikasnog zračnog prometa, a koje za sada nisu u potpunosti zadovoljene zbog uskih grla odlaznog i dolaznog prostora za putnike, nedostatka zaštitnih ograda i protupožarnih pojasa, nedovoljne širine uzletno sletnih staza, manevarskih površina i slično. U cilju poboljšanja aerodromske infrastrukture u proteklom razdoblju su kroz sufinanciranje podržavani projekti (zahtjevi) aerodroma, koji su se odnosili na izradu projektne

dokumentacije, otkup zemljišta za proširenje uzletno-sletnih staza i stajanki te izvođenje radova na ostaloj pratećoj infrastrukturi za prihvat putnika i zrakoplova na aerodromima, helidromima manjim i regionalnim (otočnim) aerodromima. Broj podržanih projekata (zahtjeva) aerodroma u proteklom razdoblju kretao se u rasponu od 3 do 7 projekata godišnje. Infrastrukturne projekte na aerodromima uglavnom i u najvećoj mjeri financiraju sami aerodromi uz sufinanciranje države proračunskim sredstvima.

Polazeći od postojećeg stanja u budućnosti je potrebno mijenjanje i nadopunjavanje dotrajale aerodromske opreme kao i proširenja i gradnja novih građevina i površina, kako na velikim, tako i na malim aerodromima u zemlji. Tim aktivnostima stvorit će se uvjeti da aerodromi u Republici Hrvatskoj ostvare svoj strateški cilj povećanja opsega prometa i povećanja broja zračnih prijevoznika. Na poboljšanje aerodromske infrastrukture u sljedeće tri godine, utjecat će se kroz povećanje broja sufinanciranih, odnosno podržanih projekata (zahtjeva) aerodroma te helidroma koji su od državnog i lokalnog značaja.

Prema Strategiji održivog razvitka Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 30/09), koju je Hrvatski sabor usvojio u ožujku 2009. godine, u Republici Hrvatskoj je dostignuta visoka razvijenost mreže autocesta, a mrežu državnih, županijskih i lokalnih cesta treba dalje razvijati. U Republici Hrvatskoj je nakon novog razvrstavanja iz travnja 2012. godine u javne ceste razvrstano ukupno 26.964,3 km cesta i to:
- 1.570,1 km autocesta,
- 6.584,6 km državnih cesta,
- 9.788,4 km županijskih cesta i
- 8.964,3 km lokalnih cesta.

Upravljanje javnim cestama prema Zakonu o cestama povjereno je: Hrvatskim cestama d.o.o. za državne ceste, Hrvatskim autocestama d.o.o. za autoceste, te županijskim upravama za ceste i Gradu Zagrebu za županijske i lokalne ceste. Navedeni subjekti provode Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje 2009. - 2012.

Izgradnja autocesta za razdoblje 2012. - 2014. predviđa obuhvat kako slijedi:
- na autocesti A1 Zagreb - Split - Ploče predviđen je nastavak ulaganja s ciljem održavanja kontinuiteta izgradnje i dovršetka pravca do čvora Ploče, kao i radovi na dionici od čvora Ploče - granice BIH u duljini od 17 km.
- pri gore navedenom pravcu u izgradnji je i spojna cesta Zagvozd - Baška Voda. U sklopu ovog projekta izvodi se sjeverni i južni dio spojne ceste u duljini 6 km i tunel Sv. Ilija duljine 4 km.
- aktivnosti na Vc koridoru predviđaju izgradnju dionice Sredanci - granica BiH duljine 3 km, uključujući i most preko Save.
- Na autocesti A11 Zagreb - Sisak duljine 47 km, predviđa se dovršetak izgradnje dionice Jakuševac - Velika Gorica jug i poddionice Buševec - Lekenik duljine 11 km.

3.4.2. Visoka kvaliteta prometa i razvijeno tržište prometnih usluga

Održavanjem i povećanjem učestalosti postojećih te uvođenjem novih linija u pomorskom prometu osigurava se bolja mobilnost stanovništva, brži i ekonomičniji prijevoz tereta, ujednačeni razvoj regija, povezanost raznih vidova prometa (intermodalni transport) te poticanje turističkog razvoja.

U javnom obalnom linijskom pomorskom prometu na Jadranu u 2011. godini prevezeno je ukupno 11.129.145 putnika, što je za 1,8% više u odnosu na prethodnu godinu, prevezeno je 2.796.999 vozila što je također 1,8% više u odnosu na 2010. godinu.

Donošenjem mjera koje olakšavaju brodarima izgradnju i modernizaciju flote i tehnologije prijevoza bitno se doprinosi kvaliteti pruženih usluga pomorskog prometa tereta i putnika i unapređenju gospodarskih djelatnosti.

S obzirom da je Program obnove putničke flote za potrebe Jadrolinije, Rijeka (2004. - 2008.) u cijelosti realiziran i završen, u okviru buduće planirane reforme sustava javnog obalnog linijskog pomorskog prometa u cjelini u narednom razdoblju nastavit će se i nadalje s modernizacijom putničke flote u cilju smanjenja njene starosne strukture i povećanja sigurnosti plovidbe. U tom smislu u tijeku su pripreme na izradi novog Programa obnove putničke flote koji će se temeljiti na novom načinu i modelu financiranja za koji će odgovarajuća proračunska sredstva biti potrebno osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. - 2015. godinu. U okviru ovoga Programa već tijekom ove godine, planira se izraditi idejni projekt odgovarajućeg plovila koji će imati mogućnost ukrcaja i tereta za manje otoke sa slabom ili bez cestovne infrastrukture na otocima koje će povezivati ovakav tip plovila (tzv. klasični brodovi).
Ministarstvo je od 2005. godine do danas provodilo nekoliko programa izgradnje i rekonstrukcije pomorske flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara-poduzetnika. U razdoblju 2005. - 2011. dodijeljena je potpora brodarima za 64 novogradnje i 21 rekonstrukciju plovila. Cilj i svrha Programa je jačanje hrvatskih brodara kako bi mogli biti spremni te konkurirati na Jadranu stranim brodarima kada Republika Hrvatska postane punopravna članica Europske zajednice, te kada isteknu prijelazna razdoblja za otvaranje tržišta u nacionalnom pomorskom prometu.

Većina izletničkih brodara u Republici Hrvatskoj djeluje organizirano kroz šest Udruga čiji članovi su 2005. godine raspolagali s ukupnom flotom od preko 350 brodova, jahti i brodica (298 brodara) s ukupnim kapacitetom od preko 1800 ležajeva. Izletničkom flotom se može prevesti preko 4.500 izletnika jednim ukrcajem. Imajući u vidu i novoizgrađene brodove, članovi Udruga danas raspolažu s ukupnim kapacitetom od gotovo 400 brodova, jahti i brodica, s preko 2.000 ležajeva kojima se može prevesti preko 5.000 izletnika jednim ukrcajem. Tijekom proteklih godina došlo je do značajnog porasta kapaciteta putničke flote, a time i povećanje kvalitete pruženih usluga.

Kako bi se ojačala konkurentnost brodara radi njihove lakše integracije u europsko tržište, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture provodi odgovarajuće mjere: nadoknađivanje razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima koji obavljaju gospodarsku djelatnost u nacionalnoj plovidbi. U razdoblju 2013. - 2015. Ministarstvo

pomorstva, prometa i infrastrukture planira nastaviti s provedbom navedenih programa kroz poticanje potpora male vrijednosti u sektoru pomorskog gospodarstva. Iniciran je projekt informatizacije obalnog linijskog pomorskog prometa koji će omogućiti građanima jednostavniju kupnju karata, otvoriti mogućnost rezervacije karata, omogućiti kontrolirani ukrcaj putnika i vozila na brodove što će unaprijediti sigurnost plovidbe, te doprinijeti osiguranju transparentnosti subvencioniranja linijskog prometa. Kroz predviđeni projekt stvorit će se pretpostavka povećanja efikasnosti sustava, povećanja dostupnosti usluga, povećanja transparentnosti sustava, te osiguranja efikasnijeg nadzora sustava linijskog pomorskog prijevoza Republike Hrvatske.

Poticanjem školovanja i specijalističke naobrazbe dovoljnog broja kadra u prometu (dodjela školarina i stipendija) postiže se potreban nivo znanja i vještina za pružanje kvalitetnih prometnih usluga. Ovaj cilj postići će se, između ostaloga, korištenjem novoizgrađenog (2010. godine) i suvremeno opremljenog školskog broda „Kraljica mora“, na kojem se provodi obuka i stručna praksa za pomorska i brodarska zanimanja Stipendije za učenike srednjih pomorskih škola i studente pomorskih fakulteta dodjeljuju se od 2006. godine. U 2012. godini stipendiju prima ukupno 547 stipendista (444 učenika po 800 kuna mjesečno i 103 studenta po 1.200 kuna mjesečno). Planirana sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu iznose 6.000.000 kuna, a projekcije za 2013. i 2014. godinu također su na istoj razini.
Nastavit će se s programom stipendiranja učenika i studenata pomorskih škola i fakulteta. Jednako tako, osigurat će se opremanje pomorskih škola i fakulteta potrebnom opremom, sukladno novim međunarodnim standardima.

Stanje komercijalne flote hrvatskih riječnih brodara je u nezavidnom položaju: sastoji se od svega šezdesetak brodova prosječne starosti preko 40 godina, s ukupnim kapacitetom od oko 50.000 tona. Kako bi se za brodare osigurala konkurentna pozicija na jedinstvenom europskom tržištu, posebna pozornost će se posvetiti izgradnji i modernizaciji flote, te implementaciji inovacija u tehnologiji i upravljanju prijevoza u skladu s novim tehničkim standardima.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture će u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastojati stvoriti uvjete za modernizaciju i obnovu flote plovila na unutarnjim vodama Republike Hrvatske. Također se planira, zajedno s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, sufinanciranje modernizacije i održavanja plovila na skelskim prijelazima (područja bez cestovnih mostova).

U Republici Hrvatskoj jedini zračni prijevoznik koji obavlja redoviti zračni prijevoz, Croatia Airlines d.d., nema poslovnog interesa za obavljanje redovitog zračnog prijevoza na određenim linijama. Kako je obavljanje redovitog zračnog linijskog prijevoza od velikog značaja za gospodarski i socijalni razvoj regija unutar Republike Hrvatske, u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastojat će se zadržati isti broj linija u domaćem linijskom zračnom prijevozu, odnosno fizički promet od 6.857 letova godišnje.

Sadašnju situaciju željezničkog transportnog tržišta karakterizira prisustvo dvaju željezničkih operatera; jedan u putničkom prijevozu – HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i jedan u teretnom (robnom) prijevozu – HŽ Cargo d.o.o. Oba društva, sukladno

Zakonu o željeznici“, obavljaju aktivnost od općeg gospodarskog interesa, a to su aktivnosti željezničkog prijevoza putnika i željeznički kombinirani prijevoz robe. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i željeznički putnički operater HŽ Putnički prijevoz d.o.o. na razini godine sklapaju ugovor o poticanju željezničkog prometa.

Sukladno napretku u pretpristupnom procesu, željezničko transportno tržište postepeno će se harmonizirati sa zakonodavstvom Europske unije te ujedno pripremati za liberalizaciju. Nastavljaju se provoditi aktivnosti preuzimanja pravne stečevine u domaće zakonodavstvo, izrade strateških dokumenata i planova razvitka sa glavnom namjerom prilagodbe postojećih željezničkih kompanija budućim okolnostima liberaliziranog tržišta. Reforme sektora, koje predstoje, podrazumijevaju i provedbu procesa restrukturiranja, kojim će se postojeće željezničke kompanije učiniti efikasnim i održivim i u konačnici smanjiti potrebe za javnim financiranjem. Ulaganjima u modernizaciju postojećeg voznog parka i nabavkom novih mobilnih kapaciteta potiče se viša razina kvalitete pružanja usluge. Ulaganjima u prijevozne kapacitete, odnosno modernizaciju i nabavku vagona, lokomotiva, EMV i DMV na adekvatan način se pripremaju domaće prijevozničke kompanije za buduće tržišne uvjete, a u konačnici pridonosi unapređenju kvalitete i sigurnosti željezničkog prometa.

3.4.3. Visoka razina sigurnosti u prometu

Kontinuirano povećanje razine sigurnosti, pouzdanosti i zaštite u prometu trajni je cilj i zadaća Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture. Sigurnost postojećeg obujma prijevoza i ostvarivanje optimalnih uvjeta sigurnosti za povećanje obujma budućeg prijevoza bitni je preduvjet urednog i redovitog odvijanja prometa.

U cilju stalnog podizanja razine sigurnosti pomorske plovidbe bitno je uspostaviti potpunu operativnost sustava stalnog nadzora i upravljanja pomorskim prometom, te osigurati tehničke preduvjete kako bi se plovidba odvijala prema utvrđenim pravilima u unutrašnjim morskim vodama, teritorijalnom moru Republike Hrvatske, te zaštićenom ekološko-ribolovnom pojasu (ZERP). Stoga se u slijedeće tri godine planira osigurati potpunu funkcionalnost Sustava za upravljanje i nadzor pomorskog prometa na Jadranskom moru (VTS sustav) nastavkom izgradnje pripadajućih podsustava VHF (radio-komunikacijski podsustav), CCTV (sustav nadzornih kamera), te hidro-meteorološkog podsustava kao bitnih elemenata za njegovu potpunu funkcionalnost. Također, nužno je u narednom razdoblju još više unaprijediti rad ustrojstvenih jedinica nadležnih za sigurnost plovidbe kako bi bile spremne reagirati na najefikasniji način u situacijama izvanrednih događaja koji za posljedicu imaju izravnu ili potencijalnu ugroženost ljudskih života i imovine na moru sukladno odredbama Nacionalnog plana za traganje i spašavanje ljudskih života na moru, odnosno odredbama Plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora. U provedbi plana intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora nužno je u slijedećem razdoblju uspostaviti još bolju suradnju s jedinicama regionalne samouprave kao bitnim čimbenikom u cjelokupnom sustavu.

Provođenjem hidrografskih istraživanja i oceanoloških mjerenja mora, morskog dna i podmorja, obradom i javnom objavom službenih pomorskih navigacijskih karata, priručnika i drugih informacija u skladu s međunarodnim i domaćim propisima i

normama, ostvaruju se pretpostavke za siguran promet ljudi i roba hrvatskim dijelom Jadrana, održivo gospodarenje resursima mora i podmorja i očuvanje morskog okoliša. Hidrografskom terenskom aktivnošću dobit će se temeljni podaci kartografskih izvornika koji se koriste za izradu novih i korekciju postojećih pomorskih karata, dok se oceanološka mjerenja i motrenja provode s ciljem prikupljanja i pripreme oceanoloških podataka za potrebe navigacije na moru te pri sastavljanju općeg sadržaja pomorske karte, plana ili publikacije.

Primjenom novih tehnologija osigurava nadzor odvijanja prometa u realnom vremenu kao osnovna pretpostavka za efikasno upravljanje plovidbom na unutarnjim vodnim putovima. Na taj način spriječile bi se moguće plovidbene nezgode, gubitak ljudskih života i imovine i eventualni ekološki incidenti s posljedicama na okoliš. Cilj je u sljedeće tri godine osigurati potpunu funkcionalnost Riječnih informacijskih servisa (RIS) na vodnim putovima, te unaprijediti sustav održavanja plovnih putova i objekata sigurnosti plovidbe.

CRORIS je riječni informacijski servis koji je kompatibilan sa servisima na ostalim unutarnjim vodnim putovima u zemljama podunavskog sliva. Ovaj servis osigurava pouzdanu, točnu i kompletnu informaciju o vodnom putu, opasnostima ili ograničenjima za plovidbu brodarima, lukama, špediterima, tijelima koja upravljaju lukama i vodnim putovima, nadležnim tijelima sigurnosti plovidbe, statistike, nadzora državne granice i carine, a doprinosi smanjenju rizika od nezgoda koji postoji zbog smanjenih plovnih gabarita i postojećih ograničenja za plovidbu.

CRORIS je uspostavljen na Dunavu i međunarodnom dijelu Drave do Osijeka, te pokriva 159,6 km vodnih putova. U razvoju je eksperimentalna verzija na rijeci Savi. Za sada još nema komercijalnog korištenja servisa, jer je potrebno dopuniti propise, kako u Hrvatskoj, tako i susjednim zemljama, te uspostaviti funkcioniranje Nacionalnog kontrolnog centra.

U planiranom trogodišnjem razdoblju predviđa se uspostaviti CRORIS na vodnom putu rijeke Save do Siska, što obuhvaća: nabavku opreme i izgradnju sustava veza (bazne stanice, mikrovalni linkovi, antene i sl.), nabavku tj. izradu prilagođenog softvera, AIS uređaja na državnim plovilima, uredskog hardvera, edukaciju kadrova, te definiranje autorizacije za korisnike servisa. Dio ovih aktivnosti se planira obaviti i nakon 2013. godine, ovisno o uređenju plovnog puta i intenziviranja prometa. Ovime će se CRORIS-om pokriti novih 389 km vodnih putova.

Sigurnost željezničkog prometa temelji se na Zakonu o sigurnosti u željezničkom prometu (Narodne novine, br. 40/07) i podzakonskim aktima, pod čime se podrazumijevaju uvjeti i način sigurnog, urednog, redovitog i neometanog odvijanja željezničkog prometa (sigurnog tijeka prometa), funkcioniranje željezničkog sustava u cjelini i u podsustavima upravljanja infrastrukturom i željezničkih prijevoznika, kao i rad mjerodavnih tijela ovlaštenih za provođenje i nadzor nad njegovom provedbom. U nadležnosti nad sustavom sigurnosti željezničkog prometa sudjeluje upravitelj željezničke infrastrukture (HŽ - Infrastruktura), željeznički operateri, Inspekcija sigurnosti željezničkog prometa Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture i Agencija za sigurnost željezničkog prometa.

Glavne naznake budućih ulaganja u sigurnost željezničkog prometa dane su u dokumentu Nacionalni program željezničke infrastrukture. Tijekom nadolazećeg razdoblja nastaviti će se aktivnosti izrade podzakonskih akata i propisa proizašlih primjenom Zakona o sigurnosti željezničkog prometa.

U Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture ustrojene su jedinice sa zadaćom obavljanja inspekcijskog nadzora nad provedbom propisanih mjera sigurnosti u području prometa, primjerice: radnog vremena i obveznih odmora vozača vozila za prijevoz tereta i vozila za prijevoz putnika u cestovnom prometu, a koja se bilježe posebnim nadzornim uređajem - tahografom. Broj vozila za prijevoz tereta s najvećom dopuštenom masom iznad 3,5 t i vozila za prijevoz putnika (autobusa) kao i broj vozača koji upravljaju tim vozilima u unutarnjem i međunarodnom cestovnom prometu konstantno se povećava, pa je potrebno pojačati i inspekcijski nadzor nad provođenjem propisa kojima je ovo područje pravno uređeno. Tijekom 2011. godine provjerama radnog vremena i obveznih odmora vozača vozila za prijevoz tereta i putnika obuhvaćeno je najmanje 3,5% dana koje odrade vozači tih vozila. Polazeći od toga da dugotrajno opterećujuće radno vrijeme i rad noću značajno utječu na zdravlje i smanjuju sigurnost vozača, što utječe i na smanjenje sigurnost prometa na cestama, u slijedećem trogodišnjem razdoblju ovim provjerama obuhvatiti će se 4,5% dana koje odrade vozači u cestovnom prijevozu tereta i putnika i to tako da će se, izraženo u godišnjoj vrijednosti, tijekom 2012. godine provjerama obuhvatiti 4% radnog vremena i obveznih odmora vozača, tijekom 2013. godine 4,5% dana koje odrade vozači, a tijekom 2014. godine najmanje 4,5% dana koje odrade vozači u svrhu održavanja kontinuiteta i postignute razine nadzora, sukladno obvezama preuzetim međunarodnim sporazumima i pravnim pravilima Europske unije, provjerama će se obuhvatiti najmanje 4.5% radnih dana vozača vozila za prijevoz tereta i putnika u unutarnjem i međunarodnom cestovnom prometu. Povećanje i poboljšanje inspekcijskog nadzora u interesu je svih sudionika u cestovnom prometu, jer se time povećava i razina sigurnosti u prometu i ispunjavaju se preuzete obveze Europske unije.

Sadašnja situacija sigurnosti i zaštite na aerodromima u Republici Hrvatskoj mogla bi se definirati kao prihvatljiva. Međutim, sukladno obvezama koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama za civilni zračni promet (ICAO, ECAC, EUROCONTROL i dr.), Republika Hrvatska je dužna ispuniti zahtjeve za povećanim zaštitnim i sigurnosnim mjerama na svim aerodromima u zemlji. Mjere obuhvaćaju osiguranje potrebne zaštitne i sigurnosne opreme (RTG-uređaji, metal detektorska vrata, elevatori traka, uređaji za zaštitu od sudara zrakoplova i ptica i slično), aerodromskih vatrogasnih vozila iz obvezatnog programa za sigurnost i održavanje aerodroma te izvođenje radova koji su od važnosti za siguran prihvat zrakoplova i putnika, kao što su: sustavi rasvjete i osvjetljenja uzletno-sletnih staza i stajanka, sustavi tehničke zaštite, zaštitne ograde, protupožarne i kolničke konstrukcije i slično. Da bi se održala razina sigurnosti na aerodromima, u proteklom razdoblju kroz sufinanciranje su podržavane mjere (zahtjevi) aerodroma i to u rasponu od 9 do 10 godišnje. Sami aerodromi su nositelji financiranja navedenih mjera, a Republika Hrvatska, sufinanciranjem podržava provedbu tih mjera u skladu sa zahtjevima aerodroma.

Agencija za istraživanje na temelju javne ovlasti obavlja poslove istraživanja nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova, kao djelatnosti od interesa za Republiku Hrvatsku te

obavlja i druge poslove u skladu s odredbama Zakona o zračnom prometu (Narodne novine, br. 69/09 i 84/11.). U 2011. godini dogodile su se 3 zrakoplovne nesreće i 18 ozbiljnih nezgoda. Agencija za istraživanje u 2011. godini zaprimila je 254 izvješća o ugrožavanju sigurnosti, te 105 izvješća o sudaru s pticama. Od ukupnog broja prijavljenih događaja o ugrožavanju sigurnosti Agencija za istraživanje ih je istražila 70. Agencija za istraživanje najmanje četiri puta godišnje održava sastanke odbora za sigurnost. U 2011. godini Agencija za istraživanje izdala je 16 Završnih izvješća i 11 sigurnosnih preporuka, od čega su četiri Završna izvješća upućena međunarodnim institucijama, a jedna sigurnosna preporuka upućena je tvrtki „Rotax“. U 2011. godini, sukladno preporukama, Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, Agencija za istraživanje za potrebe osposobljavanja i stručnog usavršavanja uputila je na školovanje sukladno Planu i programu stručnog osposobljavanja 6 djelatnika. Istragama nesreća, ozbiljnih nezgoda i događaja u civilnom zračnom prometu poboljšava se sigurnost te doprinosi sprečavanju nesreća, nezgoda i događaja.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 3.4. Održivi razvoj prometnog sustava

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.4.1 Ujednačen razvoj prometne infrastrukture	3.4.1.1. Broj kilometara obnovljenih i osuvremenjenih željezničkih pruga	Povećanjem broja godišnje moderniziranih kilometara mreže, mjerenih kroz broj obnovljenih i osuvremenjenih kilometara pruga godišnje, unaprijed će se tehničko-tehnološka razina željezničke mreže, što će se pozitivno će se odraziti na obujam i brzinu odvijanja željezničkog prometa.	km obnovljenih i osuvremenjenih pruga	44	MPPI HŽI	30	50	60
	3.4.1.2. Stupanj izgrađenosti infrastrukturnih objekata u luci Gaženica	Povećanjem izgrađenosti infrastrukturnih objekata u luci Gaženica doći će do rasterećenja gradske luke i povećanje prometa u Luci	%	10	MPPI	80	100	100
	3.4.1.3. Broj km izgrađenih dionica autoceste	Sukladno prijedlogu Plana građenja AC za razdoblje 2009.-2015.	km	1.478,50	HAC	1.519,50	1.529,50	1.529,50
3.4.2. Visoka kvaliteta prometa i razvijeno tržište prometnih usluga	3.4.2.1. Broj prevezenih putnika/vozila u pomorskom prometu na Jadranu	Održavanjem i racionalizacijom pomorskih linija, te uvođenjem elektronske prodaje karata za očekivati je veći i točniji broj evidentiranih putnika/vozila, a time i povećani prihod s osnova prodaje karata	Broj (u mil.)	11,15/2,75	MPPI	11,35/2,85	11,57/2,90	11,8/2,98
	3.4.2.2. Broj letova na domaćim redovitim zračnim linijama	Očuvanjem broja domaćih letova postiže se ujednačeni razvoj regija te održavanje postojeće prometne povezanosti regija i područja unutar RH	Broj	6.857	MPPI	6.857	6.857	6.857
	3.4.2.3. Povećanje broja ostvarenih putničkih kilometara u željezničkom prometu	Subvencioniranjem putničkog prijevoza i ulaganjima u modernizaciju voznih sredstava povećava se razina kvalitete prijevoza putnika	Broj putničkih km (pkm)	1.141 mil.	MPPI HŽPP	1.165 mil.	1.238 mil.	1.331 mil.

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
3.4.3. Visoka razina sigurnosti u prometu	3.4.3.1. Smanjen broj pomorskih nezgoda	Smanjenje broja evidentiranih plovidbenih nezgoda u promatranom razdoblju ukazuje na povećanje razine sigurnosti plovidbe	Broj	1.147	MPPI	<1.100	<1.090	<1.080
	3.4.3.2. Koeficijent pokrivenosti hrvatskog dijela Jadranskog mora sa ažuriranim pomorskim kartama i publikacijama.	Veći koeficijent pokrivenosti hrvatskog dijela Jadranskog mora sa ažuriranim pomorskim kartama i publikacijama znači sigurniju plovidbu	koeficijent	39	HHI	41	41	42
	3.4.3.3. Pojačana provjera vozača vozila s dopuštenom masom iznad 3,5 t i vozača autobusa pregledom tahografa	Ulaganjem u opremu omogućava se provjera što većeg broja dan koje odrade vozači u svrhu povećanja razine sigurnosti u prometu	%	3	MPPI	4,5	4,5	-

4. Jačanje socijalne pravednosti

Sustav socijalne skrbi temelji se na integraciji svih regulatornih, institucionalnih i provedbenih postupaka i usluga iz raznih sustava i politika u sustav socijalne skrbi, decentralizaciji sustava s državnih institucija na jedinice lokalne i regionalne samouprave, te deinstitucionalizaciji sustava i partnerstvu državnoga sustava i udruga civilnoga društva u provedbi socijalne skrbi.

Sustav socijalne skrbi građanima će jamčiti temeljnu sigurnost u smislu gradnje dovoljno čvrste socijalno zaštitne mreže koja će biti osjetljiva na opasnosti koje mogu dovesti do socijalnoga, zdravstvenoga ili ekonomskoga propadanja. Vlada Republike Hrvatske poduzima aktivnosti objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana.

Hrvatska se ubraja u zemlje s vrlo starim stanovništvom. Starenje stanovništva djeluje na sveukupni gospodarski razvoj, opterećuje mirovinski i zdravstveni te socijalni sustav. Razvojem različitih oblika skrbi, poticanjem aktivnog starenja, solidarnosti među generacijama, nastoji se uspostaviti ravnoteža između prava starijih na dostojanstvenu starost, trajnu društvenu uključenost, ali i prava mlađih generacija na rast i razvoj. Stoga je cilj Vlade Republike Hrvatske poboljšati kvalitetu življenja starijih osoba prvenstveno u izoliranim područjima i zajednicama s visokim postotkom starije populacije. Time se želi uspostaviti dugoročna strategija omogućavanja starenja u vlastitom domu i promovirati aktivno starenje.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Vlada Republike Hrvatske provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

4.1. Poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina osiguranjem minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva primjerenim zadovoljavanjem potreba

Sustav socijalne skrbi temelji se na integraciji svih regulatornih, institucionalnih i provedbenih postupaka i usluga iz raznih sustava i politika u sustav socijalne skrbi, decentralizaciji sustava s državnih institucija na jedinice lokalne i regionalne samouprave, te deinstitucionalizaciji sustava i partnerstvu državnoga sustava i udruga civilnoga društva u provedbi socijalne skrbi.

Ministarstvo socijalne politike i mladih poduzima aktivnosti u svrhu objedinjavanja sustava novčanih pomoći i smanjenja administriranja radi jednostavnijeg pristupa korisnika pravima i omogućavanja ostvarivanja pomoći i usluga u onom opsegu u kojem je to potrebno za osiguranje minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva odnosno zadovoljavanje specifičnih potreba socijalno osjetljivih skupina građana. U travnju 2011. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Strategiju razvoja sustava socijalne skrbi 2011. - 2016. godine u kojoj su određene smjernice za daljnji razvoj sustava socijalne skrbi, a u ožujku 2012.g. donijet je novi Zakon o socijalnoj skrbi kojim se propisuju uvjeti za razvoj socijalnih usluga na području socijalne skrbi uzimajući u obzir regionalne razlike radi zadovoljavanja sve brojnijih i složenijih potreba stanovništva.

Po svojoj ulozi centri za socijalnu skrb su osnovni provoditelji socijalne skrbi u području usluga i naknada. U Republici Hrvatskoj ima 80 centara za socijalnu skrb, 27 podružnica centara za socijalnu skrb i 11 ureda Centara za socijalnu skrb Zagreb. Podaci kojima raspolaže Ministarstvo socijalne politike i mladih ukazuju na nedostatak od 226 stručnih radnika u centrima za socijalnu skrb, a što se neposredno reflektira na kvalitetu pružanja usluga korisnicima. Nadalje, 36 centara za socijalnu skrb, podružnica i ureda trebaju hitnu sanaciju, a potrebno je osigurati i službena vozila za obavljanje redovne djelatnosti.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.1.1. Redefiniranje sustava novčanih pomoći

Sustav socijalne skrbi građanima jamči temeljnu sigurnost u smislu gradnje dovoljno čvrste socijalno-zaštitne mreže koja će biti osjetljiva na opasnosti koje mogu dovesti do socijalnoga, zdravstvenoga ili ekonomskoga propadanja. Paralelno s jačanjem stručnih kapaciteta centara za socijalnu skrb Ministarstvo socijalne politike i mladih nastavit će, kao što je navedeno, procese redefiniranja novčanih pomoći u svrhu smanjenja administriranja, pojednostavljenja postupka za ostvarivanje prava i bolje ciljanosti novčanih pomoći.

Prema podacima centara za socijalnu skrb, za ostvarivanje pojedinih prava i usluga iz sustava socijalne skrbi korisnik centru za socijalnu skrb mora dostaviti u prosjeku između 7 i 9 dokumenata (a primjerice za ostvarivanje prava na pomoć za uzdržavanje koje je najčešći oblik pomoći koji se dodjeljuje korisnicima ustanova socijalne skrbi; u 2010. godini je bilo 103.469 primatelja stalne pomoći/pomoći za uzdržavanje). Prosječna dužina postupka od podnošenja zahtjeva do ostvarivanja prava u prosjeku traje 30 dana.

Redefiniranjem novčanih pomoći, reorganizacijom rada centara za socijalnu skrb i informatizacijom sustava socijalne skrbi (OIB) osigurat će se brže i učinkovitije zadovoljavanje potreba korisnika u sustavu socijalne skrbi. Također, u cilju otklanjanja različitog pristupa utvrđivanju stupnja i težine bolesti neophodno je uvođenje jedinstvenog tijela vještačenja kojim će se za sve građane po istim kriterijima utvrđivati njihova prava iz mirovinskog, zdravstvenog i sustava socijalne skrbi, uz poštivanje načela ekonomičnosti.

4.1.2. Osnaživanje informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi

Tijekom 2009. godine u okviru Projekta razvoja sustava socijalne skrbi izrađen je i preuzet informatički sustav SocSkrb koji je implementiran u centrima za socijalnu skrb u tri pilot županije. Djelatnici centara započeli su s unošenjem podataka o korisnicima, a tijekom rada utvrđuju se i otklanjaju pogreške te se radi na unapređenju sustava. Ujedno je provedena edukacija zaposlenika 36 ustanova socijalne skrbi u pilot županijama (344 radnika).

Kroz projekt "Projektni dizajn, usmjeravanje i koordinacija informatičkog upravljačkog sustava za informatičko povezivanje s drugim institucijama izvan sustava socijalne skrbi" izrađeno je informatičko rješenje koje će osigurati razmjenu podataka iz sustava socijalne skrbi s drugim sustavima koji su i do sada sudjelovali u dostavljanju ili zaprimanju različitih podataka i dokumenata o korisnicima sustava socijalne skrbi. Informatičkim povezivanjem unaprijedile bi se financijske i administrativne kontrole, umanjila bi se mogućnost višestrukih isplata socijalnih naknada, „preklapanje“ naknada iz različitih izvora te drugih pogrešaka.

Radi implementacije cijelog sustava i uspostavljanja njegove pune funkcionalnosti, kao i održavanja te upravljanja sustavom tijekom srpnja i kolovoza 2011. pokrenuti su postupci nabave te aktivnosti radi provedbe edukacije za sve radnike ustanova socijalne skrbi izvan pilot županija te usklađivanja aplikacije s promjenama zbog stupanja na snagu novog Zakona o socijalnoj skrbi. U budućem razdoblju potrebno je dovršiti proces informatizacije sustava socijalne skrbi te osigurati razmjenu podataka o korisnicima socijalne skrbi s drugim sustavima.

4.1.3. Širenje mreže usluga socijalne skrbi, transformacija i deinstitucionalizacija domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj

Ministarstvo socijalne politike i mladih poticat će razvoj mreže stručnih službi podrške za sve populacijske skupine u području socijalne skrbi. To posebice uključuje poticanje razvoja izvaninstitucijskih oblika skrbi u lokalnoj zajednici sa svrhom prevencije institucionalizacije, odnosno omogućavanja korisniku da ostane u lokalnoj zajednici koja mu nudi širok spektar usluga s mogućnošću odabira neke od njih.

Također, Ministarstvo socijalne politike i mladih inicirat će provedbu aktivnosti kojima bi se obuhvatilo planiranje potrebnih socijalnih usluga i prioriteta na lokalnoj razini, uz raspoložive resurse, što će provoditi centri za socijalnu skrb u županiji u suradnji s lokalnom zajednicom. Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo socijalne politike i mladih u 2010. godini bilo je 8.367 korisnika cjelodnevnog i poludnevnog boravka, organiziranog stanovanja i udomiteljskih obitelji. Na širenje mreže trebalo bi

utjecati uvođenje standarda kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi, kao i izrada socijalnih planova na razini županija koju koordinira Ministarstvo.

Standardi kvalitete predstavljaju polaznu osnovu za mjerenje kvalitete socijalnih usluga, čime se omogućuje precizna, a ujedno i transparentna evaluacija svakog pojedinog pružatelja usluga. Očekivani rezultat ovih promjena je povećanje učinkovitosti korištenja resursa koji se troše na socijalne usluge. Ovo će također dovesti do razvitka alternativnih socijalnih usluga i smanjenja broja ljudi na listama čekanja za ustanove institucionalne skrbi.

Sukladno Planu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2011. - 2018. (u daljnjem tekstu: Plan), strateškom dokumentu Ministarstva socijalne politike i mladih, programske aktivnosti Ministarstva usmjerene su intenziviranju reformskih procesa transformacije i deinstitucionalizacije, koji predstavlja temelj za planiranje mreže domova i djelatnosti socijalne skrbi. Svrha Plana je smanjiti ulazak u institucije i povećati izlazak iz institucija u nove oblike skrbi, posebno stimulirajući obiteljsku reintegraciju (uz garanciju jedne ili više usluga podrške obitelji u lokalnoj zajednici), što bi trebalo biti usklađeno s prioritetima razvoja mreže usluga na lokalnoj razini vodeći pritom računa o regionalnoj ravnomjernosti. Predviđeno je razdoblje provedbe 2011. - 2016. za domove za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom. Zbog očekivano dužeg trajanja procesa deinstitucionalizacije i transformacije za domove za psihički bolesne odrasle osobe, za ovu su korisničku skupinu ciljevi i projekcije definirani do 2018. godine.

Vodeći računa o ciljevima deinstitucionalizacije i transformacije za sve korisničke skupine, svaki dom, izradio je pojedinačni plan deinstitucionalizacije i transformacije tijekom 2011. godine. Podaci dobiveni analizom pojedinačnih planova koriste se u izradi Operativnog plana transformacije i deinstitucionalizacije na nacionalnoj razini.
Ministarstvo socijalne politike i mladih, sukladno ciljevima postavljenim u Planu u suradnji sa svim dionicima ovog procesa planira do 2016. godine promijeniti omjer institucijske i izvaninstitucijske skrbi odnosno smanjiti ukupni broj djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom na stalnom ili tjednom smještaju u domovima i drugim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi za 30% do 2016. godine, iz skupina lakših oštećenja koji ne zahtijevaju intenzivnu skrb u instituciji, smanjiti broj korisnika stalnog smještaja u domovima za psihički bolesne odrasle osobe za 20% do 2018. godine, prvenstveno onih koji ne zahtijevaju intenzivnu skrb u instituciji te razviti izvaninstitucijske oblike smještaja i izvaninstitucijske usluge razmjerno smanjenju ukupnog broja korisnika na stalnom ili tjednom smještaju za sve korisničke skupine. Navedeno podrazumijeva:

1. provođenje deinstitucionalizacije 40% djece s teškoćama u razvoju u primarnu obitelj ili izvaninstitucijske oblike smještaja. Individualno planiranje deinstitucionalizacije pojedinih korisnika treba obuhvatiti sve skupine prema vrsti oštećenja, uz procjenu dostupnosti potrebnih usluga u obitelji i zajednici. To prvenstveno zahtijeva prikupljanje točnih podataka o broju djece u nižim razrednim odjelima (od 1. do 4. razreda), višim razrednim odjelima (od 5. do 8. razreda), te broju djece u odgojno-obrazovnim skupinama, kao i podatke o mjestu prebivališta i dr. Radi realizacije ove aktivnosti nužna je suradnja s ministarstvom nadležnim za obrazovanje. Nakon izrade individualnih planova

valja predvidjeti organizacijsko, odnosno pravno odvajanje domova koji skrbe o djeci od domova koji skrbe o odraslim osobama. To je posebice važno u onim domovima gdje su smještajni kapaciteti za djecu i odrasle osobe spojeni ili povezani prostorijama u kojima se obavljaju zajedničke aktivnosti.

2. Provođenje deinstitucionalizacije 30% odraslih osoba. Planiranje deinstitucionalizacije treba obuhvatiti sve skupine prema vrsti oštećenja, uz procjenu dostupnosti potrebnih usluga u obitelji i zajednici. To razumijeva povratak u primarnu obitelj ili skrb u udomiteljskoj obitelji, uz osiguranje odgovarajućih izvaninstitucijskih usluga, te organizirano stanovanje uz podršku ili obiteljski dom.
3. Osigurati regionalnu ravnomjernost očekivanog omjera institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi.
4. Smanjiti broj pružatelja usluga stalnog i tjednog smještaja (državnih i nedržavnih domova, te drugih pravnih osoba).
5. Ograničiti kapacitet doma i druge pravne osobe za djecu s teškoćama u razvoju, kako bi do kraja provedbe transformacije i deinstitucionalizacije oni domovi koji će i nadalje pružati usluge stalnog i tjednog smještaja imali kapacitet najviše do 30 korisnika. Ograničiti veličinu doma i druge pravne osobe za odrasle osobe s invaliditetom s konačnim ciljem postizanja kapaciteta za najviše 70 korisnika stalnog ili tjednog smještaja, uz povećanje kvalitete usluge. U okviru ovih kapaciteta zbrinjavat će se isključivo korisnici kojima je potrebna intenzivna i dugotrajna skrb.
6. Donijeti novu odluku o mreži za trogodišnje razdoblje, počevši od 2012. godine, u skladu sa ciljevima deinstitucionalizacije, uz specifikaciju regionalnih kapaciteta institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi. Pritom valja precizno odvojiti podatke o kapacitetima koji se odnose na djecu i podatke koji se odnose na odrasle osobe.
7. Uvesti obustavu prijema djece do 7. godine života na stalni ili tjedni smještaj, a iznimka mogu biti samo hitne situacije privremenog smještaja u najduljem trajanju od 6 mjeseci s ciljem žurne, ali temeljite identifikacije adekvatne trajne skrbi obiteljskog tipa. Pritom je potrebno osigurati sve uvjete podrške primarnoj obitelji ili udomitelju (ostvarivanje novčanih pomoći i izvaninstitucijskih usluga, primjerice stručna pomoć u obitelji, povremeni boravak i dr.), te edukaciju i superviziju udomitelja (u regiji podrijetla djeteta).
8. Ministarstvo socijalne politike i mladih izradit će Operativni plan provedbe deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za razdoblje 2012. i 2013. godine.
9. Do kraja 2013. izraditi analizu kapaciteta udomitelja i obiteljskih domova, te organiziranog stanovanja u svrhu unapređenja izvaninstitucijske skrbi prema županijama, obuke i stručnog praćenja.
10. Poticati razvoj udomiteljstva, obiteljskih domova i organiziranog stanovanja uz podršku za djecu s teškoćama u razvoju i odrasle osobe s invaliditetom, u svrhu povećanja kapaciteta.

Sukladno Nacionalnoj strategiji izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine, Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom i Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju, a u svrhu učinkovitije integracije osoba s

invaliditetom u život zajednice i prevencije njihove institucionalizacije, a time i jačanja mogućnosti deinstitucionalizacije, Ministarstvo će u narednom razdoblju i dalje poticati razvoj trajnih izvaninstitucionalnih oblika skrbi i potpora namijenjenih djeci s teškoćama u razvoju, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima.

Do donošenja zakonske regulative, usluga osobnog asistenta osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta osiguravat će se i dalje u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom putem javnog natječaja koristeći sredstva Državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću kroz trogodišnje programe. Navedena usluga osigurana je za 551 korisnika u suradnji sa 78 udruga osoba s invaliditetom u 20 županija u Republici Hrvatskoj, a prednost pri zapošljavanju, u ulozi osobnog asistenta, imaju nezaposlene osobe.

U suradnji s udrugama gluhih i nagluhih (uključeno 25 udruga), osiguravala se i usluga tumača/prevoditelja na znakovni jezik gluhim i gluhoslijepim osobama te će, u svrhu osiguravanja ravnopravnog položaja gluhih i gluhoslijepih osoba, i u narednom razdoblju biti potrebno osiguravati navedenu uslugu s ciljem povećanja broja korisnika usluge i broja zaposlenih tumača kroz trogodišnje programe.

Za planiranje deinstitucionalizacije ključna je kvalitetna koordinacija i usklađivanje procesa na nacionalnoj i regionalnoj (županijskoj) razini, te koordinacija i usklađivanje procesa razvoja mreže institucionalnih i alternativnih usluga svih pružatelja usluga. Lokalna bi samouprava trebala osigurati dodatne programe koji nisu uključeni u programe tzv. državne pomoći. To znači da bi se na lokalnoj razini trebala izraditi procjena potreba korisnika socijalne skrbi, te omogućiti pružanje specifičnih usluga koje odražavaju potrebe baš te lokalne zajednice. Lokalno socijalno planiranje uključuje suradnju lokalne samouprave sa zavodima za socijalnu skrb u županiji, domovima socijalne skrbi, organizacijama civilnog društva i drugim subjektima.

Razvoju izvaninstitucijskih oblika usluga u zajednici uvelike pridonose obiteljski centri koji kreiraju programe usklađene s potrebama lokalne zajednice i potrebama korisnika. U cilju jačanja svijesti i senzibilizacije javnosti o potrebama suvremene obitelji, obiteljski centri provode projekte usmjerene podizanju kvalitete obiteljskog života, afirmaciji uspješnog i odgovornog roditeljstva, mladih roditelja i članova njihovih obitelji, provođenje obiteljske medijacije i poslova javnih ovlasti.

U Republici Hrvatskoj do sada je osnovano 19 obiteljskih centara i to Županijski obiteljski centri u Koprivnici, Karlovcu, Virovitici, Krapini, Vinkovcima, Rijeci, Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, Puli, Senju, Sisku, Bjelovaru, Požegi, Varaždinu, Zadru, Čakovcu, Osijeku te Obiteljski centar Grada Zagreba.

Obiteljski centri u svome radu surađuju s drugim ustanovama socijalne skrbi, tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima te pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži i drugim osobama savjetovanjem, uslugama skrbi i edukacijama udomitelja i posvojitelja, promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

4.1.4. Poboljšanje kvalitete života starijih osoba

Skrb o starijim osobama u Hrvatskoj se ostvaruje putem institucijskih i izvaninstitucijskih oblika. U skladu sa Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 33/12), usluge socijalne skrbi pružaju državni domovi, decentralizirani domovi za starije i nemoćne osobe na županijskoj razini, vjerske zajednice i udruge, te druge domaće i strane pravne i fizičke osobe u kojima se osigurava smještaj korisnika. Uz 3 državna doma, u Hrvatskoj djeluje 45 županijskih domova i 91 dom drugih osnivača. Uz ove domove djeluje i 87 drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi bez osnivanja doma za starije i nemoćne osobe.

Ministarstvo socijalne politike i mladih razvija i podupire izvaninstitucijske modele skrbi o starijim osobama, a osobito razvoj socijalnih usluga za starije osobe u njihovim domovima i lokalnim zajednicama radi što duljeg nastavka življenja u vlastitom okruženju, unapređenja kvalitete njihova života i aktivnog sudjelovanja starijih u životu zajednice (obiteljski domovi, udomiteljstvo, dnevni boravak, pomoć u kući). Iako se udomiteljstvo u Hrvatskoj može smatrati tradicionalnim oblikom skrbi, a udomiti se mogu gotovo sve kategorije korisnika, takav je oblik skrbi najrašireniji za starije i nemoćne osobe. U Hrvatskoj tako djeluje 200 obiteljskih domova te 805 registriranih udomiteljskih obitelji za starije i nemoćne osobe.

Programi međugeneracijske solidarnosti „Pomoć u kući starijim osobama“ i „Dnevni boravaka i pomoć u kući starijim osobama“ usmjereni su pružanju socijalnih usluga starijim osobama u lokalnim zajednicama, a pružaju se neposredno u njihovim kućanstvima i u prostorijama "dnevnih boravaka" u kojima starije osobe borave dio dana. Programi se provode temeljem Ugovora o suradnji između Ministarstva socijalne politike i mladih i jedinica regionalne (područne) i/ili lokalne samouprave temeljem Javnog poziva.

Trenutno je na programima usluga međugeneracijske solidarnosti zaposleno 1.045 osoba, pružatelja usluga, koji žive u istim lokalnim zajednicama gdje i korisnici njihovih usluga. U narednom trogodišnjem razdoblju nastojat će se zaposliti još 360 osoba iz prioritetnih skupina za zapošljavanje. Poboljšanje kvalitete življenja starijih u izravnoj je korelaciji s izobrazbom pružatelja usluga u zajednici. Iz tih razloga kontinuirano će se organizirati razne radionice i seminari za podizanje kvalitete usluga i izgradnju ljudskih kapaciteta dugotrajno nezaposlenih osoba.

4.1.5. Razvoj volonterstva i sustava mjerenja volonterskog doprinosa

Ministarstvo socijalne politike i mladih je središnje koordinacijsko tijelo državne uprave zaduženo za sveukupni razvoj volonterstva, provedbu Zakona o volonterstvu i drugih propisa bitnih za politiku volonterstva. Pruža tehničku potporu Nacionalnom odboru za razvoj volonterstva koji je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske sastavljeno od 18 predstavnika i stručnjaka iz javnog i civilnog sektora koji djeluju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini u svrhu promicanja volonterstva i predlaganja mjera za unaprjeđenje položaja volontera u društvu.

Ministarstvo socijalne politike i mladih će u narednom razdoblju razvijati strateško partnerstvo s četiri regionalna volonterska centra u izgradnji volonterske infrastrukture u Republici Hrvatskoj: Volonterski centar Osijek, Volonterski centar

Zagreb, Udruga za razvoj civilnog društva SMART – Volonterski centar Rijeka, Udruga MI – Volonterski centar Split. Program regionalnih volonterskih centara uključivat će izobrazbu o upravljanju volonterima te izobrazbe građana o volontiranju, razmjenu informacija o ponudi i potražnji volonterskog rada, organiziranje raznih promotivnih događanja i izradu promocijskih materijala, provedbu istraživanja o volonterstvu te sudjelovanje u izradi, praćenju i zagovaranju javnih politika koje mogu imati utjecaj na razvoj volonterstva u Republici Hrvatskoj. Isto tako, Ministarstvo će u suradnji s jedinicama lokalne i područne samouprave i drugim partnerima pružati potporu za razvoj lokalnih volonterskih centara.

Promoviranjem volontiranja i solidarnosti u zajednici Ministarstvo će poticati odaziv volontera i njihovo sudjelovanje u raznim socijalnim uslugama i drugim aktivnostima u zajednici te na taj način poticati građanski aktivizam, socijalni kapital i sudioničku demokraciju. Volonterski rad smanjuje proračunska sredstava u uslugama i aktivnostima u koje su uključeni volonteri, pridonosi uključenju marginaliziranih i onih s manje mogućnosti te podiže kvalitetu života kako korisnika tako i samih volontera. Svake će godine Ministarstvo i Vlada obilježiti 5. prosinac - Međunarodni Dan volontera kojom prilikom će se dodijeliti najviše priznanje u području volonterstva - Državnu nagradu za volontiranje u kategoriji fizičke osobe i u kategoriji pravne osobe - organizatora volontiranja. Ministarstvo će također obilježiti 29. travanj - Europski dan solidarnosti među generacijama, promovirajući istovremeno solidarnost između raznih dobnih skupina i volontiranje. U narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo će zajedno s domaćim i međunarodnim partnerima promovirati volontiranje u zajednici kroz okrugle stolove, nacionalne konferencije, razne promotivne materijale i medijske nastupe. Posebnu pozornost Ministarstvo će posvetiti promociji mladih volontera i njihovom aktivnom sudjelovanju u razvoju zajednice.

Ministarstvo je zaduženo i za provedbu Pravilnika o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama ili aktivnostima volontiranja koji propisuje obvezu dostave podataka o broju volonterskih sati, broju volontera te volonterskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Pravilnikom se obrađuju podaci o volonterskim aktivnostima, uslugama i volonterima radi dobivanja vjerodostojne slike o strukturi i broju volontera te organizatora volontiranja u Republici Hrvatskoj. U narednom razdoblju Ministarstvo će stvoriti prvu službenu bazu stanja volonterskog rada u Republici Hrvatskoj te izraditi metodologiju za provedbu sveobuhvatnog istraživanja o sudjelovanju hrvatskih građana starijih od 15 godina u različitim volonterskim aktivnostima i uslugama radi omogućavanja usporedbe podataka s drugim zemljama članicama Europske unije.

4.1.6. Osiguranje uvjeta za provođenje razvojnih projekata u području socijalnog uključivanja

Ministarstvo socijalne politike i mladih je od prosinca 2008. godine u okviru pretpristupnih aktivnosti akreditirano za upravljanje 4. komponentom Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) u dijelu sektorske nadležnosti iz područja socijalnog uključivanja, sudjeluje u pripremi, provedbi i praćenju Operativnih programa za razvoj ljudskih potencijala i nositelj je projekata u okviru navedenih programa. Upravljanjem i korištenjem 4. komponente IPA-e priprema se i za akreditaciju za upravljanje operativnim programima za razvoj ljudskih potencijala u okviru Europskog socijalnog fonda, čija je financijska perspektiva 2014. - 2020. bazirana na zajedničkoj europskoj strategiji za gospodarski rast Europa 2020. Zemlje članice preuzimaju odgovornost

usklađivanja nacionalnih socio-ekonomskih razvojnih planova s ciljevima Strategije Europa 2020, a glavni izvor financiranja ciljeva Strategije te mjera i aktivnosti u nacionalnim razvojnim planovima bit će fondovi u okviru kohezijske politike Europske unije.

U okviru prioritetnog područja za socijalno uključivanje Ministarstvo je do sada osiguralo uvjete za provedbu projekata koji se odnose na potporu osjetljivim skupinama pri njihovu socijalnom uključivanju kroz pristup zapošljavanju, na razvoj socijalnih usluga u zajednici i na podršku stručnjacima iz sustava u daljnjem razvoju učinkovitih i uključivih socijalnih usluga. Cilj je da se i nadalje osiguravaju uvjeti za provođenje razvojnih projekata usmjerenih promoviranju socijalnog uključivanja i suzbijanju siromaštva, promoviranju zapošljavanja, jačanju kapaciteta dionika na području socijalne politike i sektorskih teritorijalnih paktova za mobilizaciju reformi na nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama.

Ministarstvo socijalne politike i mladih će pružati podršku aktivnostima/projektima koje će dalje razvijati socijalne usluge za skupine u nepovoljnom položaju kroz dalje unaprjeđenje kvalitete i dostupnost socijalnih usluga u zajednici, te podršku uspostavljanju ravnoteže između poslovnog i obiteljskog života obitelji s ovisnim članovima obitelji.

4.1.7. Unapređenje zaštite žrtava nasilja u obitelji

Dosadašnja provedba mjera usmjerenih zaštiti žrtava nasilja u obitelji, propisanih Nacionalnom strategijom zaštite od nasilja u obitelji te drugih nacionalnih i međunarodnih dokumenata, posebice mjera usmjerenih razvoju institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga namijenjenih njihovoj zaštiti, ukazuje na cjelovit pristup izgradnji sustava skrbi za žrtve nasilja u obitelji te poštivanje njihovih ljudskih prava. U tom smislu, niz godina ostvaruje se sustavna suradnja s organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju zaštite žrtava nasilja, domovima i ustanovama koje pružaju smještaj žrtvama nasilja, a u suradnji s kojima je uspostavljena mreža savjetovališta i skloništa na području Republike Hrvatske.

Nužni smještaj žrtvama nasilja u obitelji, od strane vjerskih zajednica, drugih pravnih osoba i organizacija civilnog društva koje vode skloništa, osiguran je na području Grada Zagreba, Varaždinske, Međimurske, Bjelovarsko-bilogorske, Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Brodsko-posavske, Sisačko-moslavačke, Karlovačke, Primorsko-goranske, Istarske, Zadarske, Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije, dok su savjetovališta za žrtve nasilja, pri organizacijama civilnog društva ili ustanovama socijalne skrbi, dostupna na području svih županija Republike Hrvatske.

Osim financijske potpore radu pravnih osoba i organizacija civilnog društva koje osiguravaju smještaj, odnosno vode skloništa za žrtve nasilja u obitelji, potporu je potrebno pružiti i ostalim organizacijama civilnog društva koje programski djeluju u cilju prevencije pojave te zaštite žrtava počinjenog nasilja u obitelji.

Pokazatelji rezultata (output):

Posebni cilj 4.1. Poboljšanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina osiguranjem minimalnog životnog standarda najugroženijeg dijela stanovništva primjerenim zadovoljavanjem potreba

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.1.1. Redefiniranje sustava novčanih pomoći	4.1.1.1. Smanjenje broja dokumenata potrebnih za ostvarivanje prava	Smanjeno administriranje odnosi se na broj dokumenata koje korisnik predaje uz zahtjev za ostvarivanje prava u sustavu socijalne skrbi.	Broj	9	MSPM	2	2	2
	4.1.1.2. Smanjeno vrijeme za ostvarivanje novčanih pomoći	Prosječno vrijeme administriranja po jednom predmetu. Početna vrijednost je procjena za ostvarivanje prava na stalnu pomoć koja se najčešće dodjeljuje u centrima za socijalnu skrb	Dani	30	MSPM	30	15	15
4.1.2. Osnaživanje informatičkog i upravljačkog sustava socijalne skrbi	4.1.2.1. Povećan broj opremljenih i informatički povezanih radnih mjesta unutar sustava socijalne skrbi	Povećanje broja radnih mjesta koja su informatički opremljena na način da im se osigurava povezanost s informacijskim sustavom socijalne skrbi (umreženost unutar sustava).	Broj	76	MSPM	3.000	3.500	3.500
	4.1.2.2. Povećan broj informatički povezanih ustanova sustava socijalne skrbi s drugim sustavima	Povećanje broja drugih institucija s kojima centri za socijalnu skrb u razmjenjuju informacije o korisnicima prava iz sustava socijalne skrbi	Broj	0	MSPM	3	6	6
4.1.3. Širenje mreže usluga socijalne skrbi, transformacija i deinstitucionalizacija domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj	4.1.3.1. Povećan broj ustanova u kojima se uvode standardi kvalitete socijalnih usluga	Standardi kvalitete socijalnih usluga u djelatnosti socijalne skrbi uvode se u domove socijalne skrbi.	Broj	6	MSPM	221	296	296
	4.1.3.2. Povećan broj korisnika uključenih u izvaninstitucionalne oblike skrbi	Podaci MSPM odnose se na broj korisnika obuhvaćenih izvaninstitucionalnim oblicima skrbi: cjelodnevni, poludnevni boravak, organizirano stanovanje i udomiteljske obitelji	%	7.899	MSPM	20	25	25
	4.1.3.3. Povećanje broja korisnika, osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je osigurana usluga osobnog asistenta u odnosu na proteklo razdoblje	Osiguravanjem veće dostupnosti usluge osobnog asistenta na cijelom području RH osigurat će se bolja uključenost osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta u sva područja života	Broj korisnika usluge	551	MSPM	700	800	1.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.1.4. Poboljšanje kvalitete života starijih osoba	4.1.4.1. Povećan broj JLR(P)S s kojima je potpisan ugovor temeljem Javnog poziva/broj lokalnih zajednica obuhvaćenih uslugama (veća teritorijalna pokrivenost izvaninstitucionalnim uslugama)	Proširenjem mreže usluga za starije u lokalnim zajednicama povećava se dostupnost usluga i omogućava duži boravak u vlastitom domu starijih, bolja socijalna uključenost i smanjenje broja zahtjeva za smještajem u institucijama	Broj potpisanih ugovora/broj obuhvaćenih JLR(P)S uslugama	91/160	MSPM	91/165	91/165	96/170
	4.1.4.2.Povećanje broja korisnika u skladu s kriterijima	Širenjem mreže usluga na nova područja obuhvatit će se sve veći broj starijih osoba starijih kojima će biti omogućeno kvalitetnije starenje u vlastitom domu i bolja socijalna uključenost u zajednicu kroz različite socijalizacijske aktivnosti boravaka	Broj starijih osoba/korisnika obuhvaćenih uslugama	15.550	MSPM	15.550	15.550	16.550
4.1.5. Razvoj volonterstva i sustava mjerenja volonterskog doprinosa	4.1.5.1. Broj volonterskih centara	Razvojem volonterskih centara unaprijedit će se volonterska infrastruktura u regijama i izgraditi kapaciteti za brže integriranje vrijednosti volontiranja u razvoj lokalne zajednice	Broj	8	MSPM	10	12	14
	4.1.5.2. Broj sati volontiranja	Mjerenjem sati volonterskog rada prikazat će se volonterski doprinos i pomoć u razvoju društva kao i uštede javnih resursa u aktivnostima i uslugama u kojima sudjeluju volonteri	Broj	800.000	MSPM	850.000	900.000	1.000.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.1.6. Osiguranje uvjeta za provođenje razvojnih projekata u području socijalnog uključivanja	4.1.6.1.Broj raspisanih natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava na području socijalnog uključivanja	Natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava koji aktivnostima omogućavaju olakšan pristup tržištu rada / i/ili povećanje zapošljivosti za teže zapošljive skupine.	Broj	3	MSPM	3	4	5
	4.1.6.2. Broj projekata financiranih putem natječaja za dodjelu bespovratnih sredstava na području socijalnog uključivanja	Broj ugovorenih projekata na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava u području socijalnog uključivanja. Natječaji se raspisuju u skladu s godišnjim planom nabave koji se donosi na razini IV. Komponente, a	Broj	19	MSPM	59	59	139
4.1.7. Unapređenje zaštite žrtava nasilja u obitelji	4.1.7.1. Broj skloništa za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva kojima je pružena financijska potpora u odnosu na ukupan broj pravnih osoba koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u RH (vjerske ustanove i druge pravne osobe)	Pružanjem financijske potpore skloništima pridonosi se zbrinjavanju žrtava nasilja	Broj skloništa organizacija civilnog društva /ukupan broj pravnih osoba koje pružaju smještaj žrtvama nasilja u RH	10/18	MSPM	10/18	10/18	10/18
	4.1.7.2. Broj skloništa za žrtve nasilja koje vode organizacije civilnog društva nad čijim je radom izvršen nadzor	Provedbom nadzora nad radom skloništa za žrtve nasilja u obitelji koje vode organizacije civilnog društva stječe se uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnica pruženim uslugama	Broj	3	MSPM	3	5	10
	4.1.7.3. Provođenje istraživanja usmjerenih evaluaciji pruženih usluga žrtvama nasilja u skloništima	Provođenje znanstveno-istraživačkih projekata omogućava bolje praćenje i evaluaciju učinkovitosti usluga i pomoći žrtvama nasilja u obitelji koje koriste usluge smještaja za žrtve nasilja u obitelji	Broj	1	MSPM	1	0	0

4.2. Zaštita prava djece i mladih te podrška obitelji

Socijalno osnaživanje, zaštita obitelji, djece i mladih dio je socijalne politike koji obuhvaća povezan sustav različitih mjera u područjima populacijske politike, politike ravnopravnosti spolova, brigu o djeci rane dobi, politike socijalnoga stanovanja i drugih, kao i posebne zaštite socijalno ranjivih skupina poput djece.

Zaštita prava djece i podrška obitelji jedna su od temeljnih vrijednosti hrvatskog društva. Navedena vrijednost proizlazi iz temeljnog dokumenta na području prava djece, odnosno Konvencije UN-a o pravima djece. Temeljem Konvencije svako dijete ima pravo na roditeljstvo koje promiče njegovu dobrobit i puni razvoj potencijala. Sve kategorije prava djeteta - i razvojna, i zaštitna, i participativna prava – ostvaruje dijete i u obitelji. Roditeljstvo koje poštuje i promiče prava djeteta u obitelji ili roditeljstvo u najboljem interesu djeteta, odnosno odgovorno roditeljstvo, odnosi se na četiri kategorije roditeljskih ponašanja i vrijednosti: brižno ponašanje, pružanje strukture, granica i vođenja, uvažavanje djeteta kao osobe te omogućavanje osnaživanja djeteta.

Odgovorno roditeljstvo nije samo odgovornost roditelja nego i društvene zajednice. Ispunjavanje roditeljskih odgovornosti u skladu s prikazanim određenjem odgovornog roditeljstva podrazumijeva da društvo preuzima svoju odgovornost za stvaranje socijalnih uvjeta za roditeljsko ponašanje u najboljem interesu djeteta - od omogućavanja roditeljeve uključenosti u svakodnevni život djeteta, do osiguravanja sadržaja i resursa u zajednici pomoću kojih roditelj može osnaživati dijete. Društvena odgovornost za kvalitetu roditeljstva stoga je sastavni dio Ministarstva socijalne politike i mladih.

Za održavanje i razvoj gospodarstva nužno je osigurati pristup i veću uključenost muškaraca i žena fertilne dobi u tržište rada. Dosadašnji razvoj mjera usmjerenih povećanju nataliteta, osnaživanju obitelji i stabilizaciji sustava obiteljskih potpora dao je ograničene učinke koje je nužno nadograditi kako bi se postiglo olakšano sudjelovanje roditelja na tržištu rada, a osobito žena. Nisku stopu uključenosti očeva u skrbi o djeci potrebno je potaknuti kao dio opće politike i poticati preraspodjelu roditeljskih odgovornosti u usklađivanju poslovnog i obiteljskog života.

Sustav obiteljskih potpora može značajno pridonijeti osnaživanju obitelji i podizanju kvalitete obiteljskog života kako u pogledu zaustavljanja negativnih demografskih promjena koje se ogledaju kroz starenje stanovništva Hrvatske do izgradnje usluga namijenjenih obitelji s djecom koje roditeljima olakšava izlazak na tržište rada, a djeci osigurava sigurno i poticajno okruženje.

Uvažavajući mlade kao skupinu od osobite važnosti za razvoj društva, Vlada Republike Hrvatske je, svojim programskim djelovanjem i osnivanjem ministarstva za mlade, otvorila prostor za stvaranje boljih uvjeta u ostvarivanju njihovih prava, zadovoljavanju potreba te aktivnog sudjelovanja u društvu na državnoj i lokalnoj razini.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.2.1. Zaštita, poštivanje i promicanje prava djece

Poradi osnaživanja osjetljivih skupina, posebice: djece u riziku i djece s problemima u ponašanju te teškoćama mentalnog zdravlja, djece u riziku od izdvajanja iz obitelji, djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djece migranata i djece izložene riziku trgovanja ljudima, te jačanja zaštitnih čimbenika, posebna pozornost poklonjena je razvoju koordinacije i suradnje u provedbi mjera i aktivnosti te uspostave sustava prevencije i ranih intervencija, utemeljenih na prevencijskim znanostima, nadležnih središnjih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i organizacija civilnog društva.

Ministarstvo socijalne politike i mladih će nastaviti proces deinstitucionalizacije, decentralizacije, razvoja standarda kvalitete, te razvoja novih usluga usmjerenih zaštiti djece od zanemarivanja i zlostavljanja, te trgovanja kao i poticati njihovu dostupnost u svim regijama u Republici Hrvatskoj. Nadalje, radit će se na razvoju primjene modela stanovanja, školovanja i zapošljavanja djece bez roditeljske skrbi nakon navršenih 18 godina.

Razvijat će se i partnerstva s organizacijama civilnog društva u provedbi mjera svih oblika zaštite djece, te pratiti provedbu i evaluirati programe i projekte organizacija civilnog društva kojima se dodjeljuje financijska potpora iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske putem javnog natječaja. Kroz provedbu terenskih evaluacija omogućit će se neposredan uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnika, odnosno usklađenost pruženih usluga sa standardima kvalitete na njihovu području (Smjernice za planiranje, provedbu i evaluaciju prevencijskih i tretmanskih programa zaštite djece od nasilja i dr.).

Ministarstvo socijalne politike i mladih će nastaviti i proces deinstitucionalizacije, decentralizacije, razvoja standarda kvalitete, te razvoja alternativnih sankcija usmjerenih djeci s poremećajima u ponašanju te teškoćama mentalnog zdravlja, kao i poticati njihovu dostupnost u svim regijama u Republici Hrvatskoj. Razvijat će se sustav praćenja i unapređenja intervencija, te njihova diferencijacija, kao i partnerstva s organizacijama civilnog društva u provedbi mjera. U suradnji s organizacijama civilnog društva razvijat će se programi usmjereni prevenciji ovisnosti koji će se usklađivati s nacionalnim i međunarodnim standardima kvalitete na njihovu području, posebice standardima EDDRA-e.

U cilju senzibilizacije javnosti o pravima djece organizirat će se i provoditi na nacionalnoj razini programi i akcije kojim će se obilježavati značajni međunarodni i nacionalni datumi vezani uz promicanje zaštite djece i ljudskih prava (Dan djeteta, potpisivanje Konvencije UN-a o pravima djeteta, Dan ljudskih prava i dr.), te će se nastaviti provedba natječaja za dodjelu Nagrade za promicanje prava djeteta. Jačat će se mehanizmi participacije djece u procesima donošenja odluka kroz omogućavanje dostupnosti informacija prilagođenih djeci, osiguravanje usluga i službi, ali i podršku programa i projekata organizacija civilnog društva usmjerenih senzibilizaciji javnosti i osnaživanja djece u procesima participacije.

4.2.2. Provođenje mjera usmjerenih osnaživanju obitelji

Kao posebno važna činjenica, koja pridonosi osnaživanju obitelji te bržem i lakšem povratku žene na tržište rada, ističe se potreba rasta broja očeva u korištenju prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama. Ukupni broj očeva, korisnika prava na rodiljni odnosno roditeljski dopust još uvijek je na niskoj razini i on prema podacima za listopad 2011. godine iznosi 2% u odnosu na ukupan broj korištenih prava po osnovi Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama (ukupno evidentirano 69.348 korisnica/ka od kojih 1.415 očeva). U narednom razdoblju i nadalje će se ulagati dodatni napori usmjereni unaprjeđenju stvaranja snažnijih pretpostavki razvoja kvalitetnijeg obiteljskog života i brige za djecu uz zadržavanje radnog odnosa te većeg sudjelovanja očeva u skrbi za djecu.

Osiguravanjem kvalitetne suradnje nadležnih tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te organizacija civilnog društva provodit će se niz mjera u području senzibilizacije i informiranja, sustava obiteljskih potpora, usklađivanja obiteljskog i poslovnog života te skrbi o djeci.
Nadalje, provođenjem programskih aktivnosti Ministarstva, uz uvažavanje načela kojima se afirmiraju obiteljske vrijednosti, promicat će se obitelj kao jedinstveni i nezamjenjivi fizički, socijalni, emocionalni i gospodarski potencijal društva.

4.2.3. Podrška i razvoj izvan institucijskih oblika usluga obiteljima i djeci u zajednici

Unaprjeđenjem i razvojem izvaninstitucionalnih oblika usluga obiteljima i djeci u zajednici utječe se na podizanje kvalitete obiteljskog života.
Udomiteljstvo kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojime se osigurava skrb u zamjenskoj (udomiteljskoj obitelji) od velikog je značaja za osiguravanje temeljnih prava djece koja ne mogu ostvariti u svojoj biološkoj obitelji. Povećanjem broja udomljene djece pridonosi se osiguravanju stabilnog, sigurnog i poticajnog okruženja potrebnog za zdrav i skladan razvoj djeteta do mogućeg povratka u obitelj, osamostaljenja ili posvojenja.

Posvojenje je poseban oblik obiteljskopravnog zbrinjavanja i zaštite djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi koji posvojiteljima omogućuje roditeljstvo, a djeci sigurno i zdravo odrastanje u obiteljskom okruženju. Povećanjem broja posvojene djece pridonosi se podizanju kvalitete života djece bez roditeljske skrbi te obitelji i utječe se i na smanjenje broja institucijskog smještaja djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi.
U svrhu pružanja podrške posvojiteljskim obiteljima organizirat će se edukacija i priprema posvojitelja.

Uvažavajući preporuke stručnjaka i potrebe suvremene obitelji, kao i nedostatan kapacitet institucija koje se bave predškolskim odgojem i naobrazbom te s ciljem iznalaženja kvalitetnih rješenja za izvaninstitucionalnu skrb o djeci, Ministarstvo osmišljava model (u međuresornoj suradnji) za zapošljavanje osoba koje brinu o djeci - dadilje.

4.2.4. Unaprjeđenje sustava obiteljskih potpora

Osnaživanju obitelji svakako pridonosi i doplatak za djecu, kao oblik potpore obitelji koji ima značajnu ulogu u prevenciji siromaštva djece, održanju kvaliteti njihova života te, zajedno s rodiljnim i roditeljskim potporama, pridonosi osnaživanju i podizanju kvalitete života obitelji. Osnovna namjena doplatka za djecu ogleda se u prevenciji siromaštva, podizanju kvalitete života obitelji s djecom te održanje, odnosno poticanje nataliteta kroz „pronatalitetni dodatak“ koji se ostvaruje za treće i četvrto dijete korisnika doplatka za djecu.

Međutim, doplatak za djecu, na način kako je strukturiran, ima više socijalno zaštitnu ulogu. Pokazatelji za 2011. godinu prema kojima ukupan broj korisnika ovog prava ne bilježi očekivani pad nego stagnaciju s tendencijom zadržavanja postignutog broja korisnika i djece za koju se koristi ovo pravo, upućuje na zaključak da recesija i rast nezaposlenosti ima svoje dublje socijalne posljedice po socijalnu sigurnost obitelji. Primjerice u veljači 2007. pravo na doplatak koristilo je 437.976 korisnika za 231.680 djece; 2008. 462.287 korisnika za 245.845 djece; 2009. 437.249 korisnika za 232.513 djece, 2010. 408.418 korisnika za 216.268 djece, a u veljači 2011. godine 405.266 korisnika za 215.843 djece.

U narednom razdoblju, kroz reformu socijalnih davanja na razini Ministarstva, omogućit će se ciljano praćenje stvarnih životnih okolnosti obitelji i djece te ovisno od materijalnih mogućnosti razmotriti neki novi oblici potpora.

4.2.5. Poboljšanje kvalitete života mladih

Ministarstvo socijalne politike i mladih, u svrhu podizanja kvalitete života mladih te jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici, izrađuje prijedloge zakona, strategija i drugih akata, kreira javne politike za mlade te provodi mjere sukladno propisima i nacionalnim dokumentima.

Ministarstvo socijalne politike i mladih nositelj je mjera te je određeno za koordinaciju i praćenje provedbe Nacionalnog programa za mlade od 2009. do 2013.
U svrhu socijalnog osnaživanja mladih posebna pozornost usmjerena je na razvoj suradnje nadležnih državnih tijela, organiziranih mladih, mladih ljudi, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te ustanova u radu s mladima.

Ministarstvo socijalne politike i mladih će pratiti provedbu Zakona o savjetima mladih te predlagati potrebne izmjene, kao i upućivati preporuke o njegovoj provedbi jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u cilju osnivanja savjeta mladih u svim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Kroz provedbu savjetovanja i edukacija za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i članova savjeta mladih unaprijedit će se kapaciteti članova savjeta za aktivno sudjelovanje u procesu donošenja odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo socijalne politike i mladih izradit će novi nacionalni dokument za mlade sukladno nacionalnim prioritetima, ali i sukladno sveobuhvatnoj europskoj strategiji

za mlade iz 2009. - strategije Europske unije za mlade: Investiranje i osnaživanje (*An EU Youth Strategy: Investing and Empowering*) za razdoblje 2010. - 2018. kao i dokumentima Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 4.2. Zaštita prava djece i mladih te podrška obitelji

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.2.1. Zaštita, poštivanje i promicanje prava djece	4.2.1.1. Broj izvaninstitucionalnih usluga u odnosu na institucionalne u usporedbi sa prethodnom godinom; broj razvijenih novih usluga u odnosu na prethodnu godinu	Razvojem različitih novih usluga usmjerenih djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeci migrantima i žrtvama trgovanja u suradnji s jednicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, te organizacijama civilnog društva osigurat će se ostvarivanje njihova najbolja interesa i socijalna uključenost	Broj	0:2/0	MSPM	1:2/1	2:2/2	4:2/4
	4.2.1.2. Broj novih usluga	Unapređenjem postojećih usluga i uvođenjem novih, unaprijedit će se kvaliteta rada ustanova kao i kvaliteta usluga	Broj novih usluga/broj domova	0/14	MSPM	3/14	5/14	7/14
	4.2.1.3. Broj organiziranih i provedenih programa i akcija, te postupaka za dodjelu nagrade za promicanje prava djeteta	Obilježavanje međunarodnih dana, organizacija i provedba programa i akcija, provedba postupka za dodjelu nagrade za promicanje prava djeteta pridonosi upoznvanju stručne i šire javnosti s pravima djece i potrebama mladih.	Broj međunarodnih dana, akcija i okruglih stolova	7	MSPM	7	7	7
4.2.2. Provođenje mjera usmjerenih osnaživanju obitelji	4.2.2.1. Udio zaposlenih/samozaposlenih roditelja korisnika fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta u ukupnom broju korisnika prava	Povećanjem udjela zaposlenih/samozaposlenih roditelja korisnika fleksibilnih oblika roditeljskih dopusta stvaraju se preduvjeti za kvalitetniju skrb o djeci te podizanje kvalitete života djece u obitelji	%	11,1 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	11,2	11,2	11,3
	4.2.2.2. Udio očeva korisnika prava u skrbi za djecu u ukupnom broju korisnika	Povećanje broja očeva korisnika prava u skrbi za djecu omogućava raniji povratak žene na tržište rada, ekonomsku neovisnost i poštivanje ravnopravnosti spolova	%	2 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	2,05	2,06	2,07

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.2.3. Podrška i razvoj izvan institucijskih oblika usluga obiteljima i djeci u zajednici	4.2.3.1. Povećanje broja udomljene djece	Povećanjem broja udomljene djece pridonosi se osiguravanju sigurnog okruženja za rast i razvoj djeteta do mogućeg povratka u obitelj.	Broj	2.064	MSPM	2.100	2.150	2.200
	4.2.3.2. Povećanje broja posvojene djece	Povećanjem broja posvojene djece pridonosi se podizanju kvalitete života djece bez roditeljske skrbi te obitelji kao preduvjet za zdrav rast i razvoj djece.	Broj	100	MSPM	100	125	150
4.2.4. Unaprjeđenje sustava obiteljskih potpora	4.2.4.1. Povećanje broja posvojitelja korisnika prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama u odnosu na ukupan broj korisnika	Povećanjem broja posvojitelja i korisnika prava iz Zakona o rodiljnim i roditeljskim potporama u odnosu na ukupan broj korisnika pridonosi se podizanju kvalitete života obitelji i djece iz tih obitelji.	%	0,08 Izračun na bazi 10 mjeseci 2011. godine	HZZO	0,081	0,081	0,082
	4.2.4.2. Zadržavanje podjednakog udjela pronatalitetnog dodatka u ukupnom broju korisnika prava na doplatak za djecu	Zadržavanjem udjela pronatalitetnog dodatka za treće i četvrto dijete u obitelji korisnika prava na doplatak, u ukupnom broju korisnika prava na doplatak za djecu, utječe se na održanje kvalitete života djece u obiteljima te potiče rađanje većeg broja djece (3. i 4. djeteta u obitelji)	%	25,2 Izračun na bazi 11 mjeseci 2011. godine	MSPM	25,2	25,3	25,3
4.2.5. Poboljšanje kvalitete života mladih	4.2.5.1. Broj provedenih natječajnih postupaka za institucionalne potpore, potpore programima i projektima organiziranim mladima	Osiguravanjem institucionalnih, programskih i projektnih potpora organiziranim mladima doprinosi se aktivnom uključivanju mladih u društvo.	Broj natječaja za institucionalne potpore/programe/projekte	0/0/3	MSPM	1/1/2	1/1/2	1/1/2
	4.2.5.2. Povećanje broja izvršenih terenskih evaluacija nad provedbom programa i projekata	Provedba terenskih evaluacija omogućit će neposredan uvid u kvalitetu pruženih usluga i zadovoljstvo korisnika.	Broj	30	MSPM	35	40	45
	4.2.5.3. Broj provedenih programa, akcija i kampanja	Obilježavanje međunarodnog dana mladih, organizacija i provedba programa, akcija i kampanja pridonosi upoznavanju stručne i šire javnosti o pravima, aktivnostima i potrebama mladih	Broj programa/akcija/kampanja	1/1/1	MSPM	2/5/2	1/1/1	1/1/1

4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu

Rat izaziva poremećaje u funkcioniranju društva kroz promjene u socijalnom okruženju, promjene ili zastoje u profesionalnim aktivnostima, traume, stradanja, prisilne (privremene ili trajne) promjene stalnog boravišta, materijalne gubitke ili gubitak bližnjih, kidanje socijalnih veza koje su postojale prije rata. Agresija na Republiku Hrvatsku uzrokovala je, uz brojna materijalna razaranja, brojne i teško mjerljive tragove u zdravstvenom statusu branitelja i stradalnika rata, članova njihovih obitelji, kao i kod civilnog stanovništva. Neposredne žrtve pretrpjele su štetu, fizičko i/ili mentalno povređivanje, emotivne patnje, materijalni gubitak i napad na svoja osnovna prava, a posredne žrtve rata postali su najbliži članovi obitelji stradalnika.
U takvim promijenjenim životnim okolnostima, određene socijalne skupine imaju bitno umanjene šanse za samostalnu prilagodbu i za njih je nužno osigurati različite oblike potpore od strane društvene zajednice.

S ciljem očuvanja digniteta Domovinskog rata Republika Hrvatska provodi sveobuhvatnu skrb o razvojačenim braniteljima i članovima njihovih obitelji, hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, mirnodopskim vojnim invalidima, stradalim pirotehničarima i članovima njihovih obitelji, obiteljima poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

4.3.1. Skrb za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji

Ministarstvo branitelja će i dalje osiguravati kontinuiranu psihosocijalnu pomoć kao dio integrativne skrbi za sudionike i stradalnike rata na području cijele Hrvatske, svim članovima njihovih obitelji te ostalim stanovnicima kojima je ona potrebna u obliku i intenzitetu primjerenom potrebama. U cilju dostupnosti različitih oblika psihosocijalne pomoći i potpore Ministarstvo će najvećim dijelom organizirati pružanje pomoći u životnoj sredini korisnika, uz mogućnost posjeta stručnih timova domu i obitelji korisnika.

Okosnicu Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata predstavljaju županijski Centri za psihosocijalnu pomoć dok će se zdravstveni dio Nacionalnog programa i dalje provoditi u Regionalnim centrima za psihotraumu (Zagreb, Rijeka, Split i Osijek), Centru za krizna stanja i ostalim ovlaštenim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj.
Pružanje psihosocijalne i savjetodavne pomoći i potpore odvijat će se kroz dvije vrste intervencija:

- krizne intervencije s ciljem pružanja psihosocijalne pomoći te
- ostale intervencije: one s karakterom savjetodavne pomoći, upoznavanja s pravima iz Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te ostalih programa i projekata koje provodi Uprava za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji.

U okviru Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata u 21 županijskom Centru za psihosocijalnu pomoć

u 2011. godini pruženo je 270.273 intervencija za ukupno 102.899 korisnika, od čega je bilo 4.366 kriznih/mobilnih intervencija.

Donošenjem novog Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata te njegovim provođenjem, nastojat će se utjecati na smanjenje broja kriznih intervencija, a održati te po ukazanoj potrebi eventualno povećati broj ostalih intervencija s ciljem osiguranja što bolje skrbi za ciljnu skupinu.

Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji utvrđeno je pravo, uvjeti i način ostvarivanja prava na potpore za ortopedsko - invalidska pomagala. Odobravanjem sredstava pri nabavi neophodnih ortopedskih i ostalih medicinskih pomagala hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta unaprjeđuje se neovisnost življenja u zajednici i samim time daleko poboljšava kvaliteta njihovog života.
Tijekom 2011. sufinancirana je nabava 149 ortopedskih pomagala za 104 HRVI-a iz Domovinskog rata te će se u sljedećem trogodišnjem razdoblju, s obzirom na vrijednost i vrstu pomagala, nastojati sufinancirati veći broj ortopedskih pomagala u odnosu na broj zaprimljenih i utemeljenih zahtjeva.

Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji propisani su i uvjeti pod kojim HRVI ostvaruje pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju na koju se upućuje s ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja, ublažavanja posljedica i sprječavanja pogoršanja funkcionalnog oštećenja organizma te podizanja cjelokupne neovisnosti u svakodnevnim aktivnostima. Pravo na medicinsku rehabilitaciju Ministarstvo će odobriti onim HRVI iz Domovinskog rata kojima je ona prijeko potrebna (vezano za oštećenje organizma temeljem kojeg im je priznat status HRVI) i kada je takvo liječenje medicinski opravdano (temeljem prijedloga liječnika specijalista).

U 2011. Ministarstvo je na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju uputilo 80 HRVI iz Domovinskog rata. Slijedom navedenog od 2012. do 2014. godine Ministarstvo će i dalje nastojati omogućiti medicinsku rehabilitaciju onim HRVI kojima je rehabilitacija najpotrebnija, rukovodeći se udjelom korisnika medicinske rehabilitacije koji su zadovoljni brzinom ostvarivanja prava od dana podnošenja zahtjeva .

Ministarstvo će nastaviti s organizacijom liječenja HRVI-a iz Domovinskog rata u hiperbaričnoj komori. Liječenje prvih invalida u hiperbaričnoj komori započelo je u svibnju 2006. godine, a tretmanom je do kraja 2011. godine bilo obuhvaćeno ukupno 29 HRVI sa 100% oštećenja organizma.

Ministarstvo će u narednom razdoblju nastaviti s priznavanjem prava na naknadu plaće u visini osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlenoj osobi, prema posebnim propisima, osobama sa statusom njegovatelja invalida 100% I skupine. Trenutno je 449 osoba u statusu njegovatelja.
U Republici Hrvatskoj osigurani su zakonski preduvjeti za promicanje i poštivanje prava osoba s invaliditetom, kao i njihovu uključenost i stvaranje jednakih mogućnosti života u zajednici. Na taj način obuhvaćene su sve skupine invalida. Ministarstvo će

nastaviti s provedbom Projekta rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, kojim se nastoji podržati svaka inicijativa prilagodbe građevina, ustanova i javnih površina te unaprjeđenje njihove pristupačnosti kako bi se poboljšala kvaliteta života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta i osigurala neovisnost njihova življenja u zajednici. Od 2004. do 2011. godine sufinancirano je ukupno 105 prilagodbi u 67 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, u 11 županija, 47 gradova i 9 općina.

Ministarstvo će nastojati omogućiti korištenje prilagođenih ustanova za skrb i boravak hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u teškoj socioekonomskoj situaciji, sukladno propisanim uvjetima i u interesu korisnika.
Zakonom o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i provedbenim propisom, propisuju se uvjeti i postupak ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata i hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata u maksimalnoj visini do iznosa od jedne i pol proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj, u slučaju kada nisu u mogućnosti podmiriti osnovne životne potrebe zbog teške kronične ili maligne bolesti, njih ili članova njihove uže obitelji u zajedničkom kućanstvu, zbog teške ozljede nastale uslijed nesretnog slučaja njih ili članova njihove uže obitelji u kućanstvu, zbog elementarne nepogode nastale u njihovu kućanstvu, kao i zbog smrti člana njihove uže obitelji koji su s hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata ili HRVI živjeli u zajedničkom kućanstvu. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć u gore navedenim situacijama ostvaruju i članovi obitelji smrtno stradaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

S obzirom da će izlaz iz gospodarske krize biti spor i dug, u idućem trogodišnjem razdoblju, Ministarstvo će nastojat osigurat pomoć za oko ukupno 1.200 članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.
Sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Uredbe o uvjetima i postupku ostvarivanja carinskih i poreznih olakšica hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, Ministarstvo dodjeljuje u vlasništvo hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata s oštećenjem organizma 100% I. skupine osobni automobil s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama - ortopedsko pomagalo.

Dodjelom osobnog automobila s ugrađenim prilagodbama hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata 100% I. skupine omogućuje se kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike svakodnevice, a radi se o jedinoj mogućnosti mobilnosti i pokretljivosti za najteže invalide iz Domovinskog rata.
U idućem trogodišnjem razdoblju dodijelit će se ukupno 111 osobnih automobila s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama, a sukladno brojčanim podacima iz službene evidencije Ministarstva o HRVI 100% I. skupine na koje se odnosi predmetno zakonsko pravo, a kojima je istekao vremenski rok od sedam godina od prethodne dodjele.

Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji propisuje pravo na besplatne udžbenike za djecu smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, HRVI iz Domovinskog rata i njihovu djecu i hrvatske branitelje iz Domovinskog rata za potrebe redovitog ili

izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama, te na visokim učilištima, dok su Pravilnikom o dodjeli besplatnih udžbenika, utvrđeni uvjeti i mjerila za ostvarivanje prava na besplatne udžbenike.

Isplatom naknada za besplatne udžbenike, Ministarstvo osigurava osnovne preduvjete za obrazovanje odnosno čini ga dostupnijim svim osobama iz ciljne skupine sa slabijim imovinskim statusom koje pravo ostvaruju sukladno Pravilniku. S obzirom na opredijeljenost Hrvatske kao društvo znanja, Ministarstvo provedbom programa sufinanciranja udžbenika za navedene osobe doprinosi pružanju jednake mogućnosti na obrazovanje.

Pravo na besplatne udžbenike odnosno pravo na isplatu naknade ostvarilo je ukupno 20.957 korisnika u 2011. godini. U idućem trogodišnjem razdoblju nastojat će se osigurati sredstva za isplatu oko 21.000 naknada svake godine. Iako će broj korisnika ostati približno jednak u trogodišnjem razdoblju, s obzirom da potencijalni korisnici ovog prava svake godine prelaze u viši razred osnovne ili srednje škole, čime se povećavaju pojedinačna sredstva namijenjena za njihove udžbenike, očekuje se potreba za većim iznosom novčanih sredstava za ovu namjenu.
Za djecu smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez obzira na prihode obitelji, a za sve ostale (HRVI iz Domovinskog rata i djeca HRVI iz Domovinskog rata, hrvatski branitelji, dragovoljci i djeca dragovoljaca iz Domovinskog rata uz primjenu imovinskog cenzusa, Ministarstvo će nastaviti osiguravati sredstva i snositi troškove u visini do 2.000,00 kuna, za pripreme za polaganje razredbenog ispita za svakog zainteresiranog kandidata. U 2011. godini Ministarstvo je financiralo pripremne tečajeve za 43 korisnika iz navedenih skupina.
Na postojanje potrebe za provođenje programa stambenog zbrinjavanja ukazuje činjenica da se od početka provođenja programa svake godine broj zahtjeva za stambeno zbrinjavanje povećavao proporcionalno s novim brojem osoba koje u toj godini utvrde status stradalnika iz Domovinskog rata, a dinamika rješavanja zahtjeva vezana je uz raspoloživa proračunska sredstva, kao i za vrijeme potrebno za osiguranje građevinskog zemljišta i izgradnju stambenih zgrada.

Na Listi reda prvenstva za stambeno zbrinjavanje za 2011. godinu nalazilo se 12.866 zahtjeva, od čega 5.883 zahtjeva za dodjelu stana te 6.983 zahtjeva za dodjelu stambenih kredita. Prema utvrđenom redoslijedu u izvještajnom razdoblju pozitivno su riješena 323 zahtjeva za dodjelu stana ili stambenog kredita.
Od navedenog ukupnog broja riješenih zahtjeva, 44 zahtjeva riješena su dodjelom stanova u vlasništvu Republike Hrvatske zatečenim korisnicima, dok je 279 zahtjeva riješeno dodjelom stambenog kredita za različite vidove stambenog zbrinjavanja: poboljšanje uvjeta stanovanja, razlika u površini, nadogradnja, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, izgradnja kuće, kupnja stana ili kuće u vlastitoj organizaciji, kupnja korištenog stana ili kuće u vlasništvu Republike Hrvatske ili kupnja stana u organiziranoj izgradnji. Ugovorima o stambenim kreditima za kupnju stana prodani su stanovi izgrađeni u organiziranoj stambenoj izgradnji, a dio kredita isplaćen je u novčanim sredstvima osiguranim u državnom proračunu.

U 2011. godini je dodjelom stana, dodjelom stambenog kredita za kupnju stana u organiziranoj stambenoj izgradnji ili korištenog stana u vlasništvu Republike Hrvatske stambeno zbrinut 141 član obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata. Od navedenog

broja, 44 je stambeno zbrinuto dodjelom stana, a 97 dodjelom stambenog kredita za kupnju stana izgrađenog u organiziranoj stambenoj izgradnji ili korištenog stana u vlasništvu Republike Hrvatske.

Također je u 2011. godini doneseno 159 zaključaka o obustavi postupka, 426 rješenja kojim se odbija zahtjev za stambeno zbrinjavanje te 16 ukidanja rješenja za stambeno zbrinjavanje.

4.3.2. Realizacija Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz sedam Mjera

Realizacija Programa odvija se kroz ukupno sedam mjera:

1. Mjera stručnog osposobljavanja kojom se sufinancira stjecanje prvog zanimanja, prekvalifikacija i dokvalifikacija, stjecanje dodatnih znanja i vještina te polaganje majstorskih ispita (u svrhu samozapošljavanja).
2. Mjera samozapošljavanja kojom se potiče osoba iz ciljne skupine na samostalnu poduzetničku djelatnost
3. Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti kojom se podupiru poduzetnici koji proširuju postojeću djelatnost zapošljavanjem osoba iz ciljne skupine
4. Mjera kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva (Ministarstvo branitelja otplaćuje obveze preuzete u prethodnom razdoblju, subvencioniranjem 2% kamatne stope na poduzetničke kredite realizirane u poslovnim bankama kroz projekt "Lokalni projekti razvoja – Poduzetnik 2004.", Projekt "Branitelji")
5. Mjera potpore zapošljavanja djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja bez radnog iskustva kojom se podupiru poduzetnici koji namjeravaju zaposliti osobe bez radnog iskustva s utvrđenim statusom djeteta smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja.
6. Mjera potpore radu zadruga hrvatskih branitelja kojom se potiče osnivanje zadruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kao posebnog oblika malog poduzetništva, koje omogućava organizirano i stručno vođeno obavljanje djelatnosti te zajednički nastup na tržištu.
7. Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja kojom Ministarstvo pomaže zadruzi u realizaciji projekta kroz povrat sredstava za nabavku strojeva, opreme ili zemljišta kojim se proširuje postojeća djelatnost ili razvija novi projekt zadruge, a koja je svojim dosadašnjim poslovanjem pokazala uspješnost i profitabilnost.

U 2011. godini provedbom Programa dodijeljena je potpora za ukupno 243 korisnika, temeljem kojih je zaposlen ukupno 721 hrvatski branitelj iz Domovinskog rata i dijete smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Ministarstvo će nastojati utjecati na povećanje dostupnosti informacija o poticajnim mjerama Programa, koje su trenutno dostupne na internetskim stranicama Ministarstva, područnim jedinicama Ministarstva i županijskim centrima za psihosocijalnu pomoć, putem telefona, promidžbenih spotova i sl., kako bi se pozitivno utjecalo na informiranje korisnika, te nastavno na povećanje udjela isplaćenih poticaja u odnosu na odobrene zahtjeve.

Ministarstvo će nastaviti pružati savjetodavnu i stručnu pomoć zadrugama hrvatskih branitelja te posredovati između zadruga hrvatskih branitelja i drugih pravnih i fizičkih osoba u cilju ostvarivanja međusobne suradnje te takvim oblicima suradnje zadrugama hrvatskih branitelja omogućiti otkup proizvoda čijoj će tržišnoj prepoznatljivosti pridonijeti znak braniteljskih proizvoda, registriran u Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo. Ministarstvo će surađivati s ministarstvom nadležnim za poduzetništvo i obrt te ostalim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugim pravnim i fizičkim osobama, kao i prerađivačkim industrijama u svrhu otkupa i prerade proizvoda zadruga hrvatskih branitelja.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju nastavljaju se poslovi oko sudjelovanja u promotivnim i stručnim aktivnostima vezanim uz zadruge te organiziranja stručnih skupova i tribina radi poboljšanja položaja zadruga hrvatskih branitelja na tržištu, kao i njihovog međusobnog povezivanja, umrežavanja i formiranja klastera.

Ministarstvo će nastaviti provoditi poslove vezane uz brendiranje proizvoda i usluga zadruga hrvatskih branitelja, njihovo predstavljanje i pristup tržištu te pomagati u organiziranju edukacija u cilju korištenja sredstava iz fondova Europske Unije.

Ministarstvo će nastojati realizirati započete poslovne suradnje temeljem Programa od 2008. do 2011. godine, a u narednim godinama radit će i na ostvarenju novih poslovnih suradnji te kvalitetnijem ostvarenju cilja odnosno povećanja konkurentnosti hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na tržištu rada.

4.3.3. Rješavanje sudbine nestalih osoba u Domovinskom ratu

Pitanje sudbine osoba nestalih u Domovinskom ratu jedno je od najznačajnijih pitanja ratnih posljedica u Republici Hrvatskoj. Uz prvenstveno humanitarni aspekt, pitanje nestalih osoba značajno je s pravnog i povijesnog aspekta. Naime, temeljeno polazište u rješavanju pitanja nestalih osoba jest pravo svakog pojedinaca na život, nepovredivost njegove slobode i zabrane zlostavljanja, te pravo obitelji da saznaju istinu o sudbini svojih najbližih. K tome, pitanje sudbine nestalih osoba iznimno je značajno u postupcima istraživanja genocida i ratnih zločina počinjenih u agresiji na Republiku Hrvatsku koji se vode pred međunarodnim i nacionalnim pravosudnim tijelima, kao i u utvrđivanju činjenica u svezi s Domovinskim ratom uopće. Nadalje, pitanje nestalih osoba povezano je s nizom drugih prioritetnih pitanja u Republici Hrvatskoj – od prava stradalnika Domovinskoga rata, povratka prognanika i izbjeglica, uspostave suživota na ratom obuhvaćenim područjima, normalizacije i unaprjeđenja odnosa s drugim državama.

Od 1994. godine, kada je metodologija evidentiranja nestalih osoba i prikupljanja podataka usklađena s najvišim međunarodnim standardima, pokrenut je zahtjev za traženje 5.044 nestale osobe i posmrtnih ostataka. Poduzetim mjerama i aktivnostima nadležnih tijela Republike Hrvatske riješeno je 57% nestalih osoba i posmrtnih ostataka. Međutim, još je nepoznata sudbina 1.759 osoba nestalih u Domovinskom ratu (stanje evidencije: svibanj 2012), od kojih su 984 osobe nestale 1991/92. godine, a 775 osoba nestalo je 1995. godine. Također, aktualno je 409

zahtjeva za traženje posmrtnih ostataka poginulih osoba, što sveukupno čini 2.168 neriješenih slučajeva.

Kako bi se osiguralo rješavanje sudbine nestalih osoba u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastavit će se prikupljanje saznanja o nestalim osobama i mogućim grobnim mjestima, terensko istraživanje i ekshumacija neregistriranih grobnih mjesta i zajedničkih grobnica neidentificiranih žrtava, te obrada, identifikacija i dostojna sahrana identificiranih ekshumiranih žrtava. Temeljem rezultata u proteklom trogodišnjem razdoblju, u predstojećem (trogodišnjem) razdoblju očekuje se konačno rješavanje 246 aktivnih slučajeva.

Prikupljanje saznanja o nestalim osobama i mogućim grobnim mjestima nastavit će se pregovorima i bilateralnom suradnjom s nadležnim tijelima drugih država, suradnjom s međunarodnim i humanitarnim organizacijama te udrugama građana, a osobito poticanjem nadležnih tijela u Republici Hrvatskoj i jačanjem međuresorne suradnje. Zbog niza vanjskih čimbenika koji predstavljaju prijetnje procesu (povezanost pitanja nestalih osoba s počinjenim ratnim zločinima, ovisnost o političkim odnosima s drugim državama, reduciran interes međunarodne zajednice, te protok vremena), smanjuje se broj prikupljenih saznanja i njihova pouzdanost.
Dosadašnjim tijekom procesa ekshumacija (stanje evidencija: svibanj 2012), u organizaciji i koordinaciji Uprave za zatočene i nestale, otkriveno je 145 masovnih te preko 1.200 pojedinačnih grobnih mjesta iz kojih su ekshumirani posmrtni ostaci 3.820 žrtava agresije na Republiku Hrvatsku. K tome, iz zajedničkih grobnica, ekshumirani su posmrtni ostaci 875 osoba stradalih 1995. godine.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, po prikupljenim saznanjima, nastavit će se terensko istraživanje mogućih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica. Predviđa se uspješno terensko istraživanje 95% indiciranih mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica (očekuje se kako 5% saznanja neće moći biti provjereno zbog mogućnosti da se indicirana mjesta masovnih i pojedinačnih grobnica nalaze na minski kontaminiranom i sumnjivom prostoru ili/i u vrlo složenim uvjetima kao što su speleološke jame, bunari, objekti čije rušenje zahtjeva posebna dopuštenja). Ovisno o nalazima terenskih istraživanja, organizirat će se i provesti ekshumacije posmrtnih ostataka iz neregistriranih grobnih mjesta. Također, nastavit će se ekshumacije neidentificiranih posmrtnih ostataka sahranjenih u zajedničkim grobnicama. Temeljem rezultata u proteklom trogodišnjem razdoblju, a uzimajući u obzir trend dotoka saznanja o grobnim mjestima, u predstojećem trogodišnjem razdoblju predviđa se ekshumacija posmrtnih ostataka 243 osobe.

K tome, nastavit će se aktivnosti na utvrđivanju i ekshumaciji registriranih i neregistriranih grobnih mjesta na području Republike Srbije i Bosne i Hercegovine u kojima su posmrtni ostaci žrtava iz Republike Hrvatske.

Dosadašnjim tijekom procesa identifikacija (stanje evidencija: svibanj 2012), u organizaciji i koordinaciji Uprave za zatočene i nestale, te učešće u navedenom procesu, pozitivno su identificirani posmrtni ostaci 3.816 žrtava ekshumiranih iz masovnih, pojedinačnih i zajedničkih grobnica (odnosno njih 81.3%). Preostalih 18.7% neidentificiranih posmrtnih ostataka obrađeno je klasičnim sudsko-medicinskim postupcima, te su podvrgnuti obradi utemeljenoj na analizi DNA koja je okončana za 78% neidentificiranih posmrtnih ostataka.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju poduzet će se aktivnosti usmjerene na dovršetak obrade preostalih neidentificiranih posmrtnih ostataka metodom analize DNA te identifikacija neidentificiranih posmrtnih ostataka ekshumiranih u ranijih razdobljima. Uzimajući u obzir kako se radi o vrlo složenim slučajevima koji se višestruko podvrgavaju obradi metodom analize DNA, moguće je kako će okvirnih 2-3% slučajeva i dalje biti u postupku analize.

Nadalje, s ciljem utvrđivanja uzorka smrti i identifikacije, provest će se obrada klasičnim sudsko-medicinskim metodama i metodom analize DNA posmrtnih ostataka koji će u predstojećem razdoblju biti ekshumirani. U tom smislu, nastavit će se i provedba Zajedničkog projekta identifikacija s Međunarodnom komisijom za nestale osobe, koji će u okviru postojećeg Sporazuma, biti unaprjeđen kako bi se osigurala što veća uspješnost procesa identifikacija. Temeljem rezultata u proteklom trogodišnjem razdoblju, a uzimajući u obzir očekivani broj novo ekshumiranih posmrtnih ostataka, u predstojećem trogodišnjem razdoblju predviđa se konačna identifikacija posmrtnih ostataka 231 osobe. Nakon pozitivne identifikacije posmrtnih ostataka, organizirat će se njihova dostojna sahrana sukladno željama obitelji.

4.3.4. Izgradnja, postavljanje i uređenje spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu

Sufinanciranjem izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu, na području Republike Hrvatske te obilježavanjem blagdana i godišnjica vezanih za Domovinski rat, ratne postrojbe, stradanja branitelja i/ili civila, kako na državnoj tako na lokalnoj razini, čuvaju se stečevine i štiti dignitet Domovinskog rata. Prednost u odobravanju sredstava sufinanciranja izgradnje spomenika imaju oni projekti na područjima lokalne ili područne (regionalne) samouprave u kojima nema izgrađenog spomenika odnosno oni projekti koji su vezani za određene događaje, osobe ili postrojbe iz Domovinskog rata za koje do danas nije izgrađen spomenik. Sufinancirani projekti moraju udovoljavati estetskim, arhitektonskim, urbanističkim i ostalim stručnim uvjetima.

Interes Ministarstva je podizanje kvalitete idejnih rješenja spomen-obilježja i njihove izvedbe, kao i poticanje sustavnog pristupanja gradnji spomen-obilježja i ozbiljnog planiranja potrebnih sredstava.
Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata obilježavaju se sukladno Zakonu o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata i Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, a poradi trajnog očuvanja uspomene na žrtve iz Domovinskog rata stradale tijekom agresije na Republiku Hrvatsku. Obilježavanje se u pravilu vrši na mjestu ekshumacije ili na najbližoj prikladnoj lokaciji. Spomen obilježje je jednako za sva mjesta masovnih grobnica, a mijenja se samo podatak o broju i statusu žrtava i vremenu stradavanja.

U Republici Hrvatskoj do sada je otkriveno ukupno 144 mjesta masovnih grobnica, od čega je do danas obilježeno ukupno 101 mjesta masovnih grobnica postavljanjem 59 spomen obilježja (u slučajevima da se dvije ili više masovnih grobnica nalaze u neposrednoj blizini, obilježavanje se vrši postavljanjem jednog spomen-obilježja u spomen na sve žrtve).

Krajnji interes Ministarstva branitelja je obilježiti sva mjesta ekshumacije, odnosno, stalno smanjenje broja neobilježenih mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata te će se, s obzirom na visinu proračunskih sredstava, u idućem trogodišnjem razdoblju nastojati barem održati kontinuitet obilježavanja minimalno tri mjesta masovnih grobnica svake godine.

4.3.5. Skrb za ratne vojne i civilne invalide Drugog svjetskog rata i poraća te civilne invalide Domovinskog rata

Kako bi se osigurala potrebna zaštita ratnih vojnih invalida Drugog svjetskog rata mirnodopskim invalidima, civilnim invalidima Domovinskog rata i Drugog svjetskog rata, sudionicima Drugog svjetskog rata te članovima njihovih obitelji i osobama stradalim u vojnim i redarstvenim dužnostima u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija, Ministarstvo branitelja provodi odredbe Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata isplaćujući novčane naknade korisnicima.

Temeljem Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, Ministarstvo branitelja provodi ocjenu zakonitosti rješenja kojima se korisnicima u prvostupanjskom postupku utvrđuje neko od propisanih prava.
Prava ostvaruju osobe: ratni vojni invalidi – pripadnici antifašističke vojske, Domovinske vojske, stradali u mirovnim misijama u stranoj zemlji, mirnodopski vojni invalidi – osobe stradale na obavljanju obvezne vojne službe, civilni invalidi Drugog svjetskog i Domovinskog rata, te sudionici rata i članovi njihovih obitelji.
U 2012. godini pravo na osobnu invalidninu ostvarilo je 9.166 korisnika, pravo na dodatak za njegu i pomoć 758 korisnika, ortopedski dodatak 1.662 korisnika, opskrbninu 981 korisnika, a dodatak za pripomoć u kući ostvarilo je 512 korisnika.
Pravo na obiteljsku invalidninu ostvarilo je 2.976 korisnika, na opskrbninu 904 korisnika obiteljske invalidnine, a dodatak za pripomoć u kući 636 korisnika obiteljske invalidnine.

Pravo na opskrbninu koristilo je 1.346 sudionika Drugog svjetskog rata i njihovi članovi obitelji, dodatak za pripomoć u kući 1102, a pravo na opskrbninu koristilo je 1.873 članova obitelji sudionika rata i 1.349 prava na pripomoć u kući.
Ukupno je 15.374 korisnika ostvarilo 23.272 prava.

Do kraja 2015. godine procjenjuje se smanjenje broja korisnika prava po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata za oko 4500 zbog prirodnog odljeva, odnosno visoke životne dobi korisnika.

4.3.6. Očuvanje spomena na žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja

Pitanja u svezi žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja u Republici Hrvatskoj su uređena dvama zakonima: Zakonom o obilježavanju groblja i grobova poginulih i umrlih interniraca pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u I. i II. svjetskom ratu (Narodne novine, br. 91/92) te Zakonom o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon II. svjetskog rata (Narodne novine, br. 31/11), koji uređuje ovo pitanje za žrtve nakon 9. svibnja 1945. Međutim, navedenim zakonodavnim okvirom nisu obuhvaćene sve skupine žrtava ni previđene realne

situacije: postupanje s novo-pronađenim posmrtnim ostacima žrtava II. svjetskog rata, ekshumacije posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata u slučajevima kada je to potrebno zbog utvrđivanja pravnih činjenica, održavanje vojnih groblja pripadnika oružanih snaga iz Republike Hrvatske stradalih u Drugom svjetskom ratu, pripadnici oružanih snaga iz Republike Hrvatske stradali u Drugom svjetskom ratu u inozemstvu. Također, otežana je provedba zaključenih međudržavnih ugovora (sa Saveznom Republikom Njemačkom i Talijanskom Republikom), budući je tijelo koje je bilo ovlašteno za provedbu Ugovora (Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava), ukinuto 2002. godine.

Kako bi se osiguralo rješavanje navedenih pitanja, u sljedećem trogodišnjem razdoblju uspostavit će se i razvijati sustav skrbi za posmrtne ostatke žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. U tom smislu, javna politika Ministarstva u predstojećem razdoblju biti će usmjerena na unaprjeđenje zakonodavnog okvira kako bi se osiguralo cjelovito, dostojno i racionalno postupanje u odnosu na posmrtne ostatke žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. K tome, provesti će se analiza stanja u području istraživanja, uređenja i održavanja vojnih groblja, grobova žrtava Drugog svjetskog rata i poslije ratnog razdoblja kao preduvjet radnjama usmjerenim na: dostojno trajno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih i dr. zemljanih radova te žrtava ekshumiranih zbog osobitog javnog ili pravnog interesa, obilježavanje mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja te praćenje obveza prenijetih na jedinice lokalne i područne samouprave u dijelu trajnog održavanja vojnih groblja, uključujući i potrebna istraživanja te ustanovljavanje odgovarajućih evidencija. Također, osigurati će se provedba i unaprjeđenje suradnje s državama s kojima je Vlada Republike Hrvatske zaključila ugovore o uređenju vojnih groblja.

Od 2002. godine (kada je ukinuta Komisija za utvrđivanje žrtava rata i poraća), u Republici Hrvatskoj nema stalnog tijela nadležnog za provedbu aktivnosti vezanih uz žrtve Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, što uzrokuje niz problema: nema središnje evidencije utvrđenih i obilježenih mjesta stradanja žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, nema sustavnog istraživanja s ciljem utvrđivanja mjesta stradanja kao ni sustavnog pristupa u utvrđivanju mjesta stradanja osoba iz Republike Hrvatske u inozemstvu. Ekshumacije posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, provode se pojedinačno i nekoordinirano, nema utvrđenih kriterija za obradu posmrtnih ostataka, nema jedinstvenog sustava evidentiranja pronađenih žrtava, nema sustava dostojnog zbrinjavanja pronađenih posmrtnih ostataka, a financijska sredstva utrošena u pojedinačnim aktivnostima, znatno su veća. K tome, nema nadležnog tijela za premještaj i dostojno zbrinjavanje posmrtnih ostataka žrtava Drugog svjetskog rata pronađenih prilikom infrastrukturnih, urbanističkih, arheoloških ili drugih zemljanih radova.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju, provest će se prije svega analiza stanja u području istraživanja i uređenja groblja i grobova žrtava Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja. K tome, uspostavit će se sustav koji će se osobito baviti: prikupljanjem i obradom podataka i arhivske građe o žrtvama Drugog svjetskog rata i poslijeratnog razdoblja, ustrojavanjem evidencije mjesta stradanja te kartiranjem grobišta, istraživanjem groblja i grobova žrtava te njihovim uređenjem. Obilježavanje

mjesta i trajno održavanje provesti će se sukladno pozitivnim propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.

Stoga će se u sljedećem trogodišnjem razdoblju ustrojiti evidencija vojnih groblja na području Republike Hrvatske, uključujući i vojna groblja i grobove poginulih i umrlih interniraca, pripadnika stranih oružanih sila, političkih i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u Prvom i Drugom svjetskom ratu, te hrvatskih vojnih groblja u inozemstvu. Utvrditi će se stanje vojnih groblja, te će se pratiti provedba obveza njihovog trajnog održavanja (prenesenih na jedinice lokalne i područne samouprave te Grad Zagreb) sukladno pozitivnim propisima i preuzetim međunarodnim obvezama.

Pokazatelji rezultata (output):

Posebni cilj 4.3. Očuvanje i zaštita digniteta hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ublažavanje posljedica Domovinskog rata u društvu

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.3.1. Skrb za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji	4.3.1.1. Udio kriznih intervencija u ukupnom broju izvršenih intervencija	Smanjenje udjela kriznih intervencija u ukupnom broju izvršenih kao posljedica pružanja kvalitetne psihosocijalne pomoći	%	4,27	MB	4,21	4,18	4,17
	4.3.1.2. Udio sufinaciranih ortopedskih pomagala u odnsu na broj zaprimljenih i utemeljenih zahtjeva	Povećanje broja sufinanciranih ortopedskih pomagala kojim se unapređuje neovisnost življenja u zajednici za više HRVI iz Domovinskog rata s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta	%	92	MB	94	98	99
	4.3.1.3. Broj automobila dodijeljenih HRVI 100% I. skupine	Dodijelom automobila s ugrađenim prilagodbama HRVI iz Domovinskog rata 100% I. skupine omogućuje se kvalitetnije življenje i uključivanje u sve oblike svakodnevice	Broj	93	MB	96	15	0
4.3.2. Realizacija Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i djece smrtno stradalih, zatočenih i nesta-lih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata kroz sedam Mjera	4.3.2.1. Udio isplaćenih poticaja u ukupnom broju odobrenih poticaja Programa	Edukacijom i informiranjem ciljne skupine te povećanjem dostupnosti informacija o Programu povećava se broj korisnika koji imaju potpuni uvid u obveze koje isplata poticaja donosi čime se sprečava odustajanje od poticajnih sredstava	%	94,3	MB	94,5	94,6	94,7
	4.3.2.2. Broj održanih aktivnosti Referalnih centara	Edukacijom i informiranjem članova zadruga povećava se broj korisnika kojim imaju potpuni uvid u obveze koje isplata poticaja donosi čime se osigurava izvršavanje ugovornih obveza korisnika	Broj	50	MB	60	70	75

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.3.3. Rješavanje sudbine nestalih osoba u Domovinskom ratu	4.3.3.1. Zadržavanje udjela istraženih grobnih mjesta u odnosu na prikupljena saznanja o mogućim mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica	Terenskim istraživanjem i provjerom prikupljenih saznanja omogućiti će se pronalazak neregistriranih masovnih i pojedinačnih grobnica	%	95	MB	95	95	95
	4.3.3.2. Povećanje udjela obrađenih posmrtnih ostataka u odnosu na broj neidentificiranih posmrtnih ostataka	Obrada posmrtnih ostataka klasičnim sudsko-medicinskim metodama i metodom analize DNA osigurati će utvrđivanje identiteta ekshumiranih posmrtnih ostataka, te mehanizama i uzroka smrti	%	84	MB	90	96	97
	4.3.3.3. Zadržavanje udjela sahranjenih osoba sukladno željama obitelji u odnosu na broj identificiranih posmrtnih ostataka	Dostojna sahrana svih identificiranih žrtava Domovinskog rata, sukladno željama njihovih obitelji	%	100	MB	100	100	100
4.3.4. Izgradnja, postavljanje i uređenje spomen obilježja žrtvama stradalim u Domovinskom ratu	4.3.4.1. Povećanje opsega teritorijalne pokrivenosti spomen obilježjima	Povećanje teritorijalne pokrivenosti spomen-obilježjima osigurava sustavno pristupanje gradnji i ozbiljno planiranje potrebnih sredstava	%	82	MB	85	87	88
	4.3.4.2. Broj obilježenih mjesta masovnih grobnica u odnosu na otkrivene	Održanje kontinuiteta obilježavanja mjesta masovnih grobnica u odnosu na broj ekshumiranih masovnih grobnica	Broj	3	MB	3	3	3
4.3.5. Skrb za ratne vojne i civilne invalide Drugog svjetskog rata i poraća te civilne invalide Domovinskog rata	4.3.5.1. Broj prvostupanjskih i drugostupanjskih rješenja o priznavanju statusa i prava stradalnicima rata	Broj ukupnih korisničkih prava odnosno pravomoćnih rješenja donesenih u revizijskom postupku	Broj	23.272	MB	21.272	19.272	17.272
	4.3.5.2. Broj poništenih odnosno izmijenjenih prvostupanjskih rješenja	Vršenjem nadzora nad zakonitošću rada i edukacijom državnih službenika smanjiti broj nezakonito provedenih upravnih postupaka	Broj	600	MB	500	200	150

4.4. Postizanje održivosti sustava mirovinskog osiguranja u uvjetima starenja stanovništva

U okviru cjelovitog usklađenja sustava socijalne sigurnosti, potrebno je osigurati i socijalnu sigurnost umirovljenika. Održivost mirovinskog sustava u uvjetima nepovoljnih gospodarskih prilika i starenja stanovništva, nepovoljnog odnosa između broja osiguranika i umirovljenika, relativno velikog udjela mirovinskih troškova u BDP-u, izrazito opsežnog sustava mirovina pod posebnim uvjetima, te sporog i nedostatnog razvoja dobrovoljnog kapitaliziranog sustava uslijed nedovoljno razvijenog tržišta kapitala i nedostatka interesa kako kod osiguranika, tako i kod poslodavaca, postala je upitna.

Brojne intervencije u sustavu generacijske solidarnosti nakon započinjanja mirovinske reforme utjecale su na poremećaj ravnoteže koja je uspostavljena prilikom uvođenja kapitaliziranog mirovinskog sustava. Slijedom toga, potrebno je ponovno postizanje dugoročne socijalne i financijske održivosti tog sustava s ciljem postizanja dostojne starosti umirovljenika, kao izuzetno osjetljive kategorije građana, što će u sljedećem razdoblju zahtijevati kako izmjene u sustavu generacijske solidarnosti, tako i izmjene u sustavu utemeljenom na individualnoj kapitaliziranoj štednji, kojima će se otkloniti problemi u sustavu i osigurati pravedniji sustav ostvarivanja prava.

Pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo u Europskoj uniji, a polazeći od načela slobode kretanja radnika, potrebno je osigurati odgovarajući stupanj socijalne sigurnosti i radnicima migrantima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja :

4.4.1. Predlaganje izmjena zakonodavnog okvira za cjelovito uređenje mirovinskog sustava generacijske solidarnosti

Za postizanje održivosti sustava u nadolazećem razdoblju bit će potrebno izraditi cjelovitu analizu postojećeg stanja, posebice vezano za praćenje učinaka izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju, kojim se postepeno povećavaju uvjeti za ostvarivanje prava na starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene u prijelaznom razdoblju od 20 godina (zaključno do 2029. godine), pooštravaju uvjeti za određivanje prijevremene starosne mirovine, primjerenije ranijem ostvarivanju iste, te potiče duže zadržavanje u svijetu rada nakon ostvarivanja uvjeta za starosnu mirovinu.

Ujedno će se predložiti izmjene u odnosu na preispitivanje mogućnosti rada umirovljenika temeljem ugovora o radu uz korištenje starosne mirovine. Pristupit će se preispitivanju sustava mirovina ostvarenih pod povoljnijim uvjetima u odnosu na tzv. opći sustav uređen Zakonom o mirovinskom osiguranju. Također će se u suradnji s tijelom nadležnim za izradu zakonodavnog okvira u vezi materije doprinosa za mirovinska osiguranja raditi na unapređenju sustava doprinosa.

4.4.2. Povećanje ažurnosti poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje

Radi pravovremenog i pravilnog odlučivanja o pravima iz mirovinskog osiguranja i pravu na doplatak za djecu, te o pravu na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, nastavit će se rad na poslovima i projektima čija će realizacija omogućiti poboljšanje ažurnosti, daljnju automatizaciju i ubrzanje postupka, te skraćivanje rokova za rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

Nedostatak podataka u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje po obveznicima za osiguranike - potencijalne korisnike mirovine može uzrokovati produljivanje postupka ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja, zbog čega će se u narednom razdoblju nastaviti poduzimati mjere radi prikupljanja i ažuriranja podataka u evidencijama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Daljnji razvoj aplikacije e-mirovinsko omogućit će poslodavcima jednostavniju prijavu i odjavu zaposlenika, jednostavnije poslovanje i uštedu vremena. Svim osiguranicima i korisnicima omogućen je putem interneta jednostavan i brz uvid u osobne podatke o stažu, plaći i osnovicama osiguranja, te o stanju predmeta ako su podnijeli zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Ta usluga će se u narednom razdoblju dodatno razvijati.

4.4.3. Praćenje provedbe propisa i stanja unutar obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju kapitalizirane štednje

Obzirom da je mirovinski sustav utemeljen na kapitalizaciji doprinosa uveden tek 2002. godine, te da se tek od nedavno ostvaruju prve mirovine iz tog sustava, potrebno je sa posebnom pažnjom kontinuirano pratiti taj sustav i po potrebni pravovremeno intervenirati, što se, između ostalog, može postići kvalitetnom suradnjom sa ustanovama koje sudjeluju u provedbi kapitaliziranog mirovinskog sustava, Središnjim registrom osiguranika (u daljnjem tekstu: REGOS), koji daje tehničku podršku i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, koja ima regulatornu i nadzornu funkciju u odnosu na mirovinska društva i mirovinska osiguravajuća društva, uz redovno godišnje izvješćivanje i uspostavom sustava povremenog obavještavanja o aktivnostima tih ustanova, a koje imaju implikacija na cjelokupni mirovinski sustav.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 4.4. Postizanje održivosti mirovinskog sustava u uvjetima starenja stanovništva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
4.4.1. Predlaganje izmjena zakonodavnog okvira za cjelovito uređenje mirovinskog sustava generacijske solidarnosti	4.4.1.1. Analiza primjene Zakona o mirovinskom osiguranju	Analiza primjene Zakona na temelju prikupljenih podataka od strane nadležnih tijela, kao i prijedloga drugih institucija pridonijet će izradi preporuka za iznalaženje i unapređenje Zakona	broj radnih sastanaka	2	MRMS	5	0	0
	4.4.1.2. Izrađena izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju	Izradom izmjene Zakona cjelovito će se urediti tzv. opći sustav mirovinskog osiguranja	nacrt prijedloga zakona	1	MRMS	1	0	0
	4.4.1.3. Analiza sustava mirovina ostvarenih, odnosno određenih po posebnim propisima o mirovinskom osiguranju i izrada nacrta prijedloga zakona, koji uređuju to područje	Analiza primjene zakona o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja na temelju podataka prikupljenih od nadležnih ministarstava i institucija, pridonijet će izradi preispitivanju istih	broj nacrta prijedloga zakona i preporuka nadležnim ministarstvima	2	MRMS	2	2	0
4.4.2. Povećanje ažurnosti poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	4.4.2.1. Povećanje postotka ažuriranih podataka u bazi podataka osiguranika	Prikupljanje nedostajućih podataka u matičnoj evidenciji HZMO-a i ažuriranje nedostajućih podataka o osiguranicima	%	95,0	HZMO	95,5	96,0	96,5
	4.4.2.2. Povećanje udjela automatskih rješenja u ukupnom broju riješenih predmeta	Povećanje udjela rješenja koja se donose automatikom ubrzat će donošenje rješenja o pravima iz mirovinskog osiguranja	%	38,0	HZMO	50,0	60,0	65,0
	4.4.2.3. Povećanje udjela prijava putem usluge e-mirovinsko u ukupnom broju zaprimljenih prijava	Razvoj aplikacije e-mirovinsko omogućuje poslodavcima jednostavnije poslovanje, uštedu vremena i jednostavniju prijavu i odjavu zaposlenika, što će uzrokovati povećanje broja zaprimljenih prijava putem usluge e-mirovinsko.	%	7,8	HZMO	15,0	24,0	40,0
4.4.3. Praćenje provedbe propisa i stanja unutar obveznog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja na temelju kapitalizirane štednje	4.4.3.1. Izmjena zakona koji uređuju mirovinski sustav kapitalizirane štednje	Izradom izmjene zakona pravno će se cjelovito urediti područje mirovniskog osiguranja utemeljenog na kapitalizaciji doprinosa	Nacrt prijedloga zakona	0	MRMS	2	0	0
	4.4.3.2. Postotak porasta broja obrazaca R-Sm podnijetih putem usluge e-REGOS. Postotak usklađenosti sustava elektroničke razmjene s EU standardima	Potpuno usklađivanje sustava elektroničke razmjene s EU standardima	%	40,0	REGOS	75,0	90,0	100,0

5. Zaštita, očuvanje i unapređenje zdravlja

Očuvanje i unapređenje zdravlja cjelokupnog stanovništva, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti te promicanja zdravlja predstavljaju glavne aktivnosti usmjerene zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva. Cilj je unaprijediti zdravstveni sustav tako da, osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama, zadovolji potrebe građana Republike Hrvatske za kvalitetnom stručno-medicinskom zdravstvenom zaštitom koja obuhvaća sprečavanje bolesti, sprečavanje profesionalnih bolesti, edukaciju o zdravlju, ranom prepoznavanju rizika bolesti te liječenje i rehabilitaciju bolesnih. Kvalitetan i sveobuhvatan skup zdravstvenih usluga mora biti jednako dostupan svim hrvatskim građanima, a pacijent treba biti u središtu zdravstvenoga sustava.

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih malignih oboljenja.

Zdravstveno-statistički pokazatelji i unapređenje njihova praćenja ukazuje na zdravstveno stanje stanovništva kao osnovu za usmjeravanje potrebnih javnozdravstvenih mjera usmjerenih zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti bit će usmjeren na osjetljive dobne skupine, djecu, žene i osobe starije životne dobi, osobe s posebnim potrebama te zaštitu zdravlja radno aktivnog i radno sposobnog stanovništva.

Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja stanovništva određenog područja ili cijele države u suradnji sa stručnim društvima i udrugama pacijenata. Upravo stoga će se u narednom trogodišnjem razdoblju osnažiti uključivanje udruga pacijenata u donošenje odluka o ključnim zdravstvenim uslugama. Ministarstvo zdravlja će također nastaviti suradnju s relevantnim međunarodnim tijelima s ciljem unapređenja suradnje i podizanja kvalitete zdravstvene zaštite.

Zaštita javnozdravstvenog interesa provodi se i kvalitetnim radom zdravstvene, farmaceutske i sanitarne inspekcije. Unapređenjem njihova rada omogućit će se dosljednije provođenje zakona i podzakonskih propisa, a time i bolja zaštita zdravlja ljudi. Nadzorom sanitarne inspekcije na područjima sprečavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, proizvodnje i stavljanja na tržište hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu i novu hranu te genetski modificirane organizme, proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe, proizvodnje, stavljanja na tržište i uporabe opasnih kemikalija, stavljanja na tržište i uporabe biocidnih pripravaka, zaštite od buke i zaštite od ionizirajućeg i neionizirajućeg zračenja, izravno se štiti javnozdravstveni interes.

5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Djelatnost zdravstvene zaštite provodi se na primarnoj, sekundarnoj, tercijarnoj razini zdravstvene djelatnosti i razini zdravstvenih zavoda u okviru Mreže javne zdravstvene službe osiguranjem jednakih prava u pristupu zdravstvenim uslugama. Osiguranjem minimalnih uvjeta u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme stvaraju se osnovni preduvjeti za pružanje pravovremene i kvalitetne zdravstvene zaštite i to na načelima kontinuiranosti, sveobuhvatnosti, dostupnosti, cjelovitog i specijaliziranog pristupa.

Optimalnim razvitkom djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite nastojat će se osigurati rješavanje do 80% svih zdravstvenih problema stanovništva. Zbog potrebe za osiguranjem pravovremene odgovarajuće zdravstvene skrbi, aktivnosti na unapređenju sustava pružanja hitne medicinske službe na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite od iznimnog su značenja, kao i uvođenje odgovarajućeg specijalističkog i stručnog usavršavanja odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika. Od važnosti je i osiguranje dostupnosti liječnika obiteljske medicine i izvan redovnog radnog vremena.

U cilju osiguranja jednake dostupnosti zdravstvene zaštite, posebno stanovništvu na otocima i područjima od posebnog državnog interesa, zbog svoje teže dostupnosti ili izoliranosti, ulagat će se u infrastrukturu, a posebice u razvoj sustava telemedicine. Provođenjem aktivnosti reorganizacije i ujednačenog razvoja sekundarne zdravstvene zaštite prema modelu četiri ključne medicinske djelatnosti i ravnomjernog razvoja tercijarne zdravstvene zaštite u svim regijama prema modelu četiri funkcionalna regionalna centra, odnosno unapređenja sustava bolničke zdravstvene zaštite putem izgradnje, adaptacije i opremanja, odnosno zanavljanja medicinske opreme, nastojat će se osigurati jednaka dostupnost svih zdravstvenih usluga za sve korisnike zdravstvene zaštite s naglaskom na smanjenju listi čekanja za pojedine dijagnostičke i terapijske postupke i razvoju dnevnih bolnica. Posebna pozornost posvetit će se razvoju zdravstvenog turizma.

Cjelovitom informatizacijom sustava zdravstva unaprijedit će se vođenje medicinske dokumentacije, osigurat će se dostupnost, razmjena i praćenje podataka, transparentnost svih postupaka u zdravstvu, te racionalno korištenje svih resursa s osjećajem za gospodarsku realnost. U cilju poštivanja svih načela zdravstvene zaštite i osiguranja adekvatne skrbi osobama koje su u terminalnoj fazi bolesti, osigurat će se dostupna palijativna skrb. Posebna pozornost posvetit će se politici lijekova utvrđenih osnovnom i dopunskom listom. Redefinirat će se liste lijekova i proširiti osnovna A lista lijekova.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.1.1. Reorganizacija i unapređenje sustava hitne medicinske službe

U cilju osiguranja jednake dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite, nastavlja se reorganizacija sustava hitne medicinske službe. Važnu ulogu u sustavu će imati i županijski zavodi za hitnu medicinu kao i objedinjeni hitni bolnički prijami u akutnim bolnicama. Planirano je odgovarajuće specijalističko i stručno usavršavanje zdravstvenih radnika koji će zbrinjavati ozlijeđene i akutno oboljele osobe.

5.1.2. Popunjavanje mreže javne zdravstvene službe

Radi smanjenja razlika u dostupnosti pojedinih zdravstvenih usluga na primarnoj razini zdravstvene zaštite nastojat će se osigurati dostatan broj odgovarajućeg profila zdravstvenih radnika i time popunjavanje mreže javne zdravstvene službe. Uvest će se regionalni centri za palijativnu skrb.

5.1.3. Razvoj i standardizacija zdravstvene infrastrukture i ulaganje u zdravstvene potencijale

Ministarstvo zdravlja nastavit će provoditi aktivnosti na unapređenju i podizanju pružanja kvalitete zdravstvenih usluga ulaganjem u izgradnju, adaptaciju, opremanje/zanavljanje medicinsko-tehničke opreme u zdravstvenim ustanovama uz osiguranje odgovarajućih profila zdravstvenih radnika. Medicinskom osoblju omogućit će se obrazovanje i usavršavanje, a posebno će se poticati i odgovarajuće valorizirati izvrsnost, marljivost i odgovornost.

5.1.4. Informatizacija sustava zdravstva

Mogućnosti i aplikacije u okviru e-zdravstva mogu pozitivno utjecati na zadovoljavanje rastuće potražnje, kvalitetu zdravstvenih usluga te proširiti postojeće kapacitete zdravstvenih sustava. Kako bi aplikacije e-zdravstva dale pozitivne rezultate potrebna je interdisciplinarna suradnja timova ljudi zaduženih za planiranje, razvoj, implementaciju i njihovo djelovanje. Ministarstvo zdravlja nastavit će provoditi aktivnosti razvoja, implementacije i integracije postojećih informacijskih sustava u cjeloviti informacijski sustav zdravstva (e-zdravstvo) te aktivnosti planiranja nabave potrebne informatičke opreme, odnosno cjelokupnog razvoja sustava.

5.1.5. Organizacija i uvođenje telemedicinskih usluga u zdravstveni sustav

Telemedicina omogućuje pristup informacijama i zdravstvenim uslugama u slučaju nedostatka znanja, informacija ili pružatelja usluge na određenim mjestima boravišta pacijenata. Uključuje širok spektar usluga i proizvoda, među kojima se najčešće spominju telekonzultacije, pružanje drugih mišljenja, teleedukacija, udaljeno praćenje pacijentovog stanja, razmjena informacija elektroničkom poštom, bržu i lakšu komunikaciju između liječnika te liječnika i pacijenta.

Telemedicinske usluge omogućavaju dostupnost zdravstvene zaštite na udaljenim i izoliranim područjima, pružaju mogućnost kontinuiranog i cjeloživotnog stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika kroz program Hrvatskog zavoda za telemedicinu (e-Usavršavanje), smanjuju rizik dostupnosti zdravstvene zaštite za vrijeme vremenskih nepogoda i drugih uvjeta (izoliranost otoka i ruralnih područja), smanjuju utjecaj nedovoljnog broja zdravstvenih radnika na pružanje zdravstvenih usluga na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 5.1. Dostupnija zdravstvena zaštita

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
5.1.1. Reorganizacija i unapređenje sustava hitne medicinske službe	5.1.1.1. Osnivanje i početak rada županijskih zavoda za hitnu medicinu	Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite u djelatnosti hitne medicinske pomoći	Opisno	0	Hrvatski zavod za hitnu medicinu	zavodi u punoj organizacijskoj funkciji	zavodi u punoj organizacijskoj funkciji	zavodi u punoj organizacijskoj funkciji
5.1.2. Popunjavanje mreže javne zdravstvene službe	5.1.2.1. Popunjenost javno zdravstvene mreže na primarnoj razini zdravstvene zaštite	% popunjenosti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	%	90.9	HZZO	91.5	92	92.5
	5.1.2.2. Osnivanje regionalnih centara za palijativnu skrb	Broj regionalnih centara za palijativnu skrb	Broj	0	MZ	3	4	4
	5.1.2.3. Povećanje broja specijalista opće/obiteljske medicine u odnosu na doktore medicine bez specijalizacije	Ujednačavanje kvalitete pružanja zdravstvene zaštite u djelatnosti primarne zdravstvene zaštite	%	34,7	MZ	45	47	49
5.1.3. Razvoj i standardizacija zdravstvene infrastrukture i ulaganje u ljudske potencijale	5.1.3.1. Broj bolničkih zdravstvenih ustanova s objedinjenim hitnim bolničkim prijamom	Ustrojavanje djelatnosti objedinjenog hitnog bolničkog prijama u akutnim bolničkim zdravstvenim ustanovama	Broj	3	MZ	7	15	18
5.1.4. Informatizacija sustava zdravstva	5.1.4.1. Zadržavanje razine % liječnika PZZ koji elektronski upućuju recepte ljekarnama	Udio liječnika primarne zdravstvene zaštite koji elektronski upućuju recepte ljekarnama jedan je od pokazatelja uspješnosti implementacije informatizacije	%	99,9	HZZO	99,9	99,9	99,9
5.1.5. Organizacija i uvođenje telemedicinske djelatnosti u zdravstveni sustav	5.1.5.1. Otvaranje novih telemedicinskih centara	osnivanjem novih telemedicinskih centara u Osnovnoj mreži telemedicinskih centara osigurava se veća dostupnost zdravstvene	Broj	18+9	Hrvatski zavod za telemedicinu	36+15	46+17	60+20
	5.1.5.2. Podizanje stručne osposobljenosti zdr.radnika za rad u telemedicini	Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika podiže kvalitetu i dostupnost zdravstvene zaštite	Broj	2.005	Hrvatski zavod za telemedicinu	4.000	4.500	5.000

5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Rastući troškovi zdravstvenih usluga rezultiraju i povećanom potražnjom za boljom kvalitetom. Zdravstvene institucije i zdravstveni profesionalci su suočeni s izazovom postizanja i održavanja kvalitete i širenja spektra usluga koje pružaju, a s druge strane s financijskim ograničenjima za ispunjenje navedenih očekivanja. Zadatak je stoga izraditi kvalitetne strategije razvoja zdravstvenog sektora kako bi se ostvarila što veća dodana vrijednost ulaganja u zdravstvo. Većina zemalja ima službene politike kojima se definira pristup i rješavanje pitanja kvalitete zdravstvenog sustava. Zdravstveni sustavi koji primjenjuju model upravljanja ukupnom kvalitetom trebali bi imati ugrađene mehanizme u strukture upravljanja na svim razinama kako bi se omogućilo predviđanje rezultata uvođenja novih politika za održavanje i poboljšanje kvalitete zdravstvenog sustava.

Uvođenjem i primjenom standarda kvalitete zdravstvene zaštite i standarda za akreditaciju zdravstvenih ustanova i trgovačkih društava te privatnih zdravstvenih radnika uspostavlja se sustav kvalitete zdravstvene zaštite, a sve u cilju smanjivanja rizika po život i zdravlje pacijenta. Svakom pacijentu mora se osigurati pravo na kvalitetnu zdravstvenu zaštitu sukladno njegovom zdravstvenom stanju i općeprihvaćenim stručnim standardima. Mjerama za ostvarivanje kvalitete zdravstvene zaštite osigurat će se provedba načela učinkovitosti i djelotvornosti sustava kvalitete zdravstvenih postupaka na svim razinama zdravstvene zaštite, osigurat će se načelo orijentiranosti prema pacijentu kao i načelo sigurnosti pacijenta. Navedenim će se načelima postići optimalan odnos između učinaka provedenih zdravstvenih postupaka i troškova nastalih njegovom provedbom, uvažavajući pritom tehničke, organizacijske i gospodarske čimbenike. Nadzor nad zakonitošću rada zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja obavljaju zdravstvenu djelatnost i privatnom praksom, obavlja zdravstvena, farmaceutska inspekcija i inspekcija za krv, tkiva i stanice, a stručni nadzor nad radom zdravstvenih radnika obavljaju nadležne komore. Povećat će se kvaliteta i sigurnost krvi, tkiva i stanica za ljudsku primjenu kroz izgradnju institucionalnih kapaciteta, poboljšanog sustava kvalitete u bankama krvi, tkiva.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.2.1. Uspostava sustava kvalitete zdravstvene zaštite

Svi nositelji zdravstvene djelatnosti obvezni su uspostaviti, razvijati i održavati sustav osiguranja i poboljšanja kvalitete zdravstvene zaštite. Definiranjem cjelokupnog akreditacijskog programa stvoreni su uvjeti za akreditaciju nositelja zdravstvene djelatnosti, odnosno osiguranja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite. Uspostavljanje sustava za procjenu novih ili već postojećih zdravstvenih tehnologija kao i provođenjem programa edukacije dodatno će se unaprijediti kvaliteta zdravstvenih usluga.

5.2.2. Provođenje inspekcijskog nadzora u sustavu zdravstva

Zdravstvena, farmaceutska inspekcija i inspekcija za krv, tkiva i stanice obavljaju nadzor nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, trgovačkih društava koja

obavljaju zdravstvenu djelatnost, odnosno farmaceutska inspekcija obavlja nadzor nad proizvodnjom i prometom lijekova i medicinskih proizvoda, odnosno inspekcija za krv, tkiva i stanice obavlja nadzor u postupku davanja odobrenja za obavljanje djelatnosti iz područja prikupljanja, obrade, proizvodnje, pohrane i raspodjele krvi i/ili tkiva i stanica i nadzor nad provođenjem zahtjeva iz poglavlja 28. pretpristupnih pregovora o priključenju Europskoj uniji. Nadzori se obavljaju prema utvrđenom godišnjem planu ili na temelju zaprimljenih predstavki, a u cilju poboljšanja kvalitete zdravstvenih usluga te što bolje dostupnosti i transparentnosti zdravstvene zaštite. Nadležne komore u skladu s odredbama strukovnih zakona obavljaju stručne, redovne i izvanredne nadzore nad radom zdravstvenih radnika. Cilj stručnih nadzora je osigurati pružanje zdravstvenih usluga odgovarajuće kakvoće, vrste te omogućiti ostvarivanje prava pacijenata.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 5.2. Razvijen sustav kvalitete zdravstvene zaštite

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
5.2.1. Uspostava sustava kvalitete zdravstvene zaštite	5.2.1.1. Broj podnesenih zahtjeva zdravstvenih ustanova za pokretanje akreditacijskog postupka	uspostava i razvoj sustava kvalitete zdravstvene zaštite i procjene zdravstvenih tehnologija; Akreditacija nositelja zdravstvene djelatnosti; Akreditacija po akreditacijskom programu	Broj	0	Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi	30	50	60
	5.2.1.2. Broj akreditiranih zdravstvenih ustanova		Broj	0	Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi	do 15	do 40	do 50
5.2.2. Provođenje inspekcijskog nadzora u sustavu zdravstva	5.2.2.1. Povećanje broja preventivnih i smanjenje broja izvanrednih nadzora	Inspekcijski nadzori se obavljaju prema utvrđenom godišnjem planu ili na temelju zaprimljenih predstavki, a u cilju poboljšanja zdravstvenih usluga te što bolje dostupnosti i transparentnosti zdravstvene zaštite. Nadležne komore obavljaju stručne, redovne i izvanredne nadzore nad radom zdravstvenih radnika.	Omjer	25/75	MZ	35/65	40/60	45/55

5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

U cilju zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, od osobite je važnosti promoviranje zdravih stilova života, razvijanje pravilnih prehrambenih navika, utjecanje na povećanje tjelesnih aktivnosti te ukazivanje na štetnost raznih oblika ovisnosti i korištenja drugih štetnih tvari. Poticanjem razvijanja zdravih stilova života utjecat će se na kvalitetu i dužinu trajanja života, smanjenje pojavnosti kroničnih nezaraznih bolesti kao i nekih sijela malignih oboljenja. Zdravstveno-statistički pokazatelji i unapređenje njihova praćenja ukazuje na zdravlje i odstupanje od zdravlja stanovništva kao osnova za usmjeravanje potrebnih javnozdravstvenih mjera usmjerenih zaštiti, očuvanju i unapređenju zdravlja. Posebna pozornost posvetit će se sustavima prevencije. U okviru navedenog cilja veliki dio aktivnosti bit će usmjeren na osjetljive dobne skupine, djecu, žene, osobe starije životne dobi te osobe s posebnim potrebama. Pozornost će se posvetiti i zdravlju žena iz ruralnih područja uvođenjem mobilnih zdravstvenih timova kao i razvoju sustava usluga za trudnice, žene starije dobi i žene s invaliditetom. Uspostavit će se kontinuirani preventivni rad s djecom i adolescentima.

Javnozdravstveni interes ostvaruje se provedbom mjera i postupaka koji su usmjereni na zaštitu zdravlja populacije određenog područja ili cijele države te osiguranjem zdravstvene zaštite za cjelokupno stanovništvo. Značajna uloga usmjerena je na aktivnosti unapređenja, očuvanja i zaštite zdravlja radnika i zdravog radnog mjesta kao i na primjerene specifične oblike zaštite pojedinaca, društva i okoliša.

Kvalitetnim sustavom sanitarne inspekcije postiže se zaštita javnozdravstvenog interesa te poboljšanje kvalitete života i zdravlja ljudi. Osnovni preduvjeti za poboljšanje funkcioniranja sustava sanitarne inspekcije sastoje se u osiguranju optimalnog broja sanitarnih inspektora odnosno osiguranju uvjeta u pogledu infrastrukturne podrške cjelokupnom sustavu.

Zlouporaba droga globalni je problem sa svojim dugoročnim posljedicama, kako na zdravstvenoj, socijalnoj, tako i na gospodarskoj razini. Da bi mjere poduzete radi suzbijanja zlouporabe droga bile primjereno i učinkovito usklađene, kako među tijelima državne uprave, tako i između ostalih institucija i tijela državne uprave, te tijela državne uprave i tijela jedinca lokalne i područne (regionalne) samouprave, nužno je osigurati funkcionalni koordinacijski sustav s ciljem stvaranja jedinstvenog sustava za borbu protiv ovisnosti, u Republici Hrvatskoj i uspostava nacionalnog informacijskog sustav koji osigurava prikupljanje objektivnih i usporedivih informacija o drogama i ovisnosti o drogama te njihovim posljedicama na društvo.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

5.3.1. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Ministarstvo zdravlja nastavit će s ranije započetim programima ranog otkrivanja raka dojke i raka debelog crijeva, odnosno započeti s novim programima otkrivanja raka drugih sijela. Također će se nastaviti sa preventivnim i promotivnim aktivnostima (zdrava prehrana, tjelesna aktivnost, pojavnost masovnih nezaraznih bolesti

(cerebrovaskularne i kardiovaskularne bolesti), zaštita mentalnog zdravlja, promocija dojenja, zdravo odrastanje, suzbijanje zlouporabe droga, program antidopinga, zaštita prava pacijenata i slično. Nastavit će se i s mjerama prosvjećivanja stanovništva i usavršavanjem zdravstvenih i drugih radnika. Osigurat će se pacijentu i njegovoj obitelji središnja pozicija u zdravstvenom sustavu. Osnažit će se uključivanje udruga pacijenata u donošenje odluka o ključnim zdravstvenim uslugama.

Ministarstvo zdravlja nastavit će suradnju s udrugama građana koje djeluju na području zdravstva osiguravajući potporu u njihovu radu posebno u dijelu provođenja nacionalnih programa.

5.3.2. Unapređenje Nacionalnog transplantacijskog programa

Ministarstvo zdravlja nastavit će s provedbom transplantacijskog programa, međunarodnom suradnjom i razmjenom organa u okviru članstva u Eurotransplantu te aktivnostima na edukaciji javnosti i zdravstvenih radnika, odgovarajućem opremanju zdravstvenih ustanova, razvojem središnjeg informacijskog (transplantacijskog) sustava kao i unapređenjem rada nacionalne transplantacijske mreže.

5.3.3. Osiguranje optimalnog broja sanitarnih inspektora i sanitarnih nadzora

Ministarstvo zdravlja provest će aktivnosti sukladno odredbama Zakona o sanitarnoj inspekciji kako bi se osigurao standard broja sanitarnih inspektora na broj stanovnika (1 sanitarni inspektor/15.000 stanovnika), s obzirom da isti do sada nije dostignut.

5.3.4. Uspostava sustava praćenja i zaštite zdravlja radnika radi sprječavanja štetnog utjecaja rada na zdravlje

Promicati će se stručne spoznaje o primjeni mjera kojima se smanjuje ili sprječava izloženost radnika opasnostima i štetnostima na radnom mjestu. Aktivnosti će prvenstveno biti usmjerene na specijaliste medicine rada, stručnjake u zaštiti na radu, radnike i poslodavce, a sadržajem će obuhvaćati sigurnosne i zdravstvene aspekte zaštite zdravlja radnika.

5.3.5. Suzbijanje zlouporabe droga i uspostava integriranog nacionalnog informacijskog sustava za droge

Posljednjih se godina povećala ponuda droga, koja je postala raznovrsnija uslijed pojave tzv. novih droga, što je dovelo do veće dostupnosti droga i povećanog trenda konzumiranja istih osobito među mladima. Iako u Republici Hrvatskoj ne postoji epidemija ovisnosti i zlouporabe droga, situacija vezana za kriminalitet i zlouporabu droga i dalje je složena. Zabrinjavajući je podatak da se od 2000. do 2011. godine ukupan broj novopridošlih ovisnika o drogama registriranih u sustavu za bolnički i ambulantni tretman kontinuirano povećava, a također je prisutan i značajan broj smrtnih slučajeva koje su u uskoj posljedičnoj vezi s konzumiranjem droga te prijava za kazno djelo zlouporabe droga. Putem nacionalne politike na području droga, a u okviru zdravstvenog, socijalnog, odgojno-obrazovnog i represivnog sustava, potrebno je provoditi različite programe koji su usmjereni sprječavanju zlouporabe

droga među djecom i mladima, smanjenju zdravstvenih i socijalnih rizika vezanih za zlouporabu droga te smanjenju dostupnosti droga i organiziranog kriminaliteta droga na svim razinama.

Zbog toga je važno slijediti uravnoteženi i multidisciplinarni pristup smanjenja ponude i smanjenja potražnje, te uložiti dodatne napore u implementaciju programa smanjenja potražnje droga s ciljem postizanja ravnomjernog rasporeda resursa i učinkovitog djelovanja na zdravstvene i socijalne posljedice zlouporabe droga.

Zlouporaba droga globalni je problem sa svojim dugoročnim posljedicama, kako na zdravstvenoj, socijalnoj, tako i na gospodarskoj razini. Da bi mjere poduzete radi suzbijanja zlouporabe droga bile primjereno i učinkovito usklađene, kako među tijelima državne uprave, tako i između ostalih institucija i tijela državne uprave, te tijela državne uprave i lokalne uprave, nužno je osigurati funkcionalni koordinacijski sustav s ciljem stvaranja jedinstvenog sustava za borbu protiv ovisnosti, u Republici Hrvatskoj i uspostaviti operativni nacionalni informacijskog sustav koji osigurava prikupljanje objektivnih i usporedivih informacija o drogama i ovisnosti o drogama te njihovim posljedicama na društvo.

Cilj je unaprjeđenje sveukupne nacionalne politike i ustrojavanje odgovarajućeg sustava za suzbijanje zlouporabe droga te samim tim ostvarenje dvaju glavnih ciljeva Nacionalne strategije, a to su smanjenje potražnje i smanjenje ponude droga.

Provedba i praćenje provedbe mjera Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga će se odvijati kroz koordinaciju i suradnju s mjerodavnim tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave na područjima provedbe programa suzbijanja zlouporabe droga, organiziranja konferencija, edukacija, seminara i radionica za subjekte uključene u sustav suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Provedba projekta resocijalizacije ovisnika koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti te financiranje projekata nevladinih organizacija koje se bave suzbijanjem zlouporabe droga.

Postignuti rezultati analizirat će se i prikazati u okviru izvješća o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga i putem izvješćivanja o stanju zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj nadležnih međunarodnih organizacija.

Operacionalizacija Nacionalne informacijske jedinice za droge Ureda za suzbijanje zlouporabe droga će se odvijati kroz praćenje i analiziranje nacionalnih znanstvenih, zakonskih i političkih razvoja na području suzbijanja zlouporabe droga. Radi aktiviranja nacionalnog informacijskog sustava, u suradnji sa svim tijelima i subjektima uključenim u sustav suzbijanja zlouporabe droga unaprijedit će se identifikacija i metodološka ocjena svih izvora statističkih podataka, uskladiti statistički sustav sa standardima Europske unije, oblikovati novi sustavi statističkog izvještavanja, razviti istraživački protokoli za lokalne razine, organizirati edukacije za poboljšanje kvalitete dijagnosticiranja i istraživanja na lokalnoj razini, stvoriti mrežu razmjene informacija među pojedinim tijelima državne uprave, kao i između tijela lokalne uprave.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 5.3. Zaštita javnozdravstvenog interesa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
5.3.1. Zaštita javnozdravstvenog interesa	5.3.1.1. Povećanje odaziva žena na mamografski probir	Nastavak provedbe ranije započetih programa ranog otkrivanja raka i praćenja broja novootkrivenih malignih oboljenja po sijelima	%	58	HZJZ	70	70	70
	5.3.1.2. Povećanje odaziva pozvanih na probir za testiranje nevidljivog krvarenja u stolici		%	20	HZJZ	30	35	45
5.3.2. Unapređenje Nacionalnog transplantacijskog programa	5.3.2.1. Povećanje broja realiziranih donora na milijun stanovnika (stopa)	Kao rezultat provedbe Nacionalnog transplantacijskog programa pratit će se broj realiziranih donora na milijun stanovnika kao indikator uspješnosti sustava za prikupljanje organa	Broj/mil.	17,9	MZ	20	25	28
	5.3.2.2. Povećanje broja izvršenih transplantacija bubrega na milijun stanovnika (stopa)	Pratiti će se broj izvršenih transplantacija bubrega na milijun stanovnika	Broj/mil.	38,31	MZ	42	45	50
5.3.3. Osiguranje optimalnog broja sanitarnih inspektora i sanitarnih nadzora	5.3.3.1. Broj sanitarnih inspektora	Kretanje broja sanitarnih inspektora u skladu sa zakonom određenim modalitetom, koji iznosi 1 sanitarni inspektor na 15.000 stanovnika (300 sanitarnih inspektora/100%)	Broj %	28 93,66	MZ	250 83,33	243 81,00	235 78,33
	5.3.3.2. Broj obavljenih sanitarnih nadzora	Broj obavljenih sanitarnih nadzora obavljenih u cilju zaštite zdravlja i života ljudi	Broj	187.500	MZ	170.000	165.000	162.240
5.3.4. Uspostava sustava praćenja i zaštite zdravlja radnika radi sprječavanja štetnog utjecaja rada na zdravlje	5.3.4.1. Broj educiranih i informiranih dionika	Povećanje broje educiranih i informiranih dionika o utjecaju štetnosti radnog mjesta na zdravlje	broj	3.000	HZZZSR	3.600	4.320	5.184
5.3.5. Suzbijanje zlouporabe droga i uspostava integriranog nacionalnog informacijskog sustava za droge	5.3.5.1. Povećanje broja edukacija za subjekte uključene u sustav suzbijanja zlouporabe droga u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja edukacija omogućit će se kvalitetna provedba politike o drogama i veća informiranost o planiranim mjerama	Broj	25	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	30	35	40
	5.3.5.2. Povećanje broja projekata i programa udruga i terapijskih zajednica u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja programa udruga i terapijskih zajednica povećat će se kapaciteti nevladinog sektora za pružanje usluga na području borbe protiv ovisnosti	Broj	61	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	76	91	106
	5.3.5.3.Povećanje broja ovisnika uključenih u proces resocijalizacije u odnosu na prethodnu godinu	Povećanjem broja ovisnika uključenih u projekt resocijalizacije omogućit će se bolja socijalna integracija u društvo i normalan život	Broj	300	Ured za suzbijanje zlouporabe droga	330	360	390

6. Poticanje znanja, izvrsnosti i kulture

Produktivno i razvijeno društvo svoje konkurentske prednosti gradi na znanju, te stalno potiče ulaganje u znanje svoga stanovništva. Osiguranje kvalitetnog sustava odgoja i obrazovanja, od predškolskoga, osnovnoškolskog, srednjoškolskog do visokog, omogućit će pretpostavke za kontinuirano stjecanje novih znanja i vještina te primjenu novih tehnologija po načelu cjeloživotnog učenja.

Primarni zadatak Vlade Republike Hrvatske je osigurati dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima. Razvoj dostupnijeg, prilagodljivijeg i učinkovitijeg sustava odgoja i obrazovanja, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, omogućit će stvaranje intelektualnog i radnog ljudskog potencijala kao ključnog bogatstva hrvatske države te poticajnog okruženja za održive inovacijske i znanstveno-tehnološke aktivnosti. Sve predviđene aktivnosti razvoja sustava temelje se i na politici socijalnog uključivanja, što znači, osiguranju uvjeta za punu integraciju djece, mladih i odraslih sukladno njihovim posebnim potrebama i sposobnostima.

Brz napredak znanosti i tehnologije u uvjetima globalizacije čine stjecanje znanja i njegovu produktivnu primjenu temeljnim izazovom konkurentnoga gospodarstva i društva. Razvoj znanstvenoga i tehnologijskoga sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao države okrenute znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti i produktivnosti te ostvarenja stabilnoga gospodarskog rasta.

Tjelesno vježbanje i sport sastavni su dio odgojno-obrazovanoga sustava. Za zdrav rast pojedinca i njegov razvoj potrebno je od najranije dobi promicati bavljenje sportom kod djece, mladih i studenata. Jednako tako, od najranije je dobi potrebno provoditi programe stvaranja uvjeta za ravnomjerno zastupljeno bavljenje sportom kroz odgojno-obrazovni sustav radi osobnoga razvoja i zdravlja te prevencije i zaštite pojedinca i zajednice kao i postignuća vrhunskih rezultata na međunarodnim natjecanjima.

Održivim promjenama u razvoju kulturnog i umjetničkog stvaralaštvu unaprjeđivat će se kulturna proizvodnja, distribucija i participacija, razvijati nove kulturne i umjetničke tendencije i pravci, čuvati i promicati hrvatski kulturni identitet u zemlji i svijetu te snažiti doprinos kulture ukupnom nacionalnom razvitku.

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Zaštitom i očuvanjem kulturne baštine osigurava se postojanost kulturnih vrijednosti kao i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, njenu afirmaciju, stimulaciju ekonomske konkurentnosti i kvalitetnijeg života u europskom okruženju.

6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Hrvatski obrazovni sustav obuhvaća razine predškolskoga, osnovnoškolskoga, srednjoškolskoga i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih kako bi svakom korisniku omogućio optimalno razvijanje njegovih potencijala s ciljem njegova osobnoga razvoja i uključivanja na tržište rada te spremnost na cjeloživotno učenje. Za osiguranje povjerenja stanovništva prema sustavu, motiviranost korisnika za uključivanje te stjecanje kompetencije za cjelokupan osobni i društveni razvoj sustava, osiguranje održive kvalitete sustava ima presudnu ulogu.

U narednom razdoblju nastavit će se započete promjene u odgojno-obrazovnomu sustavu posvećujući osobitu pozornost jačanju osobnoga i socijalnoga razvoja te uporabe informacijsko-telekomunikacijske tehnologije.

Poseban izazov u postizanju prepoznatljivoga, konkurentnoga i s najboljim obrazovnim sustavima usporedivoga sustava predstavlja visoko obrazovanje koje, s jedne strane, stvara najkvalitetnije kadrove za potrebe gospodarstva, a s druge strane, ima ključnu ulogu u povezivanju znanstveno-istraživačkoga rada s gospodarstvom.

Razvoj i održiva kvaliteta sustava sporta i sportskih djelatnosti usmjereni su prije svega na promicanje bavljenja sportom i to od najranije dobi, stvaranje uvjeta ravnomjerne zastupljenosti bavljenja sportom na čitavom području Republike Hrvatske, izrađivanje planova izgradnje, obnove i održavanja sportskih građevina te razvijanje i koordiniranje suradnje s institucijama. Razvoj sporta provodi se raznim aktivnostima agencija, ustanova, odbora i slično.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.1.1. Uspostaviti učinkovitu mrežu odgojno-obrazovnih ustanova i kvalifikacija/programa/kurikuluma usklađenu s potrebama tržišta rada i razvoja ljudskih potencijala

Prateći pravce razvoja sustava odgoja i obrazovanja u Europi i svijetu, Republika Hrvatska se, u preobrazbi svoga odgojno-obrazovnoga sustava, opredijelila za kurikulumski pristup. U idućemu trogodišnjem razdoblju Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će usuglasiti predmetne kurikulume po vrstama obrazovnih programa i po godinama te predložiti nacionalni kurikulum. Jednako tako, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je pristupilo izradi i unapređenju programa obveznoga jednogodišnjega predškolskog obrazovanja, a njegova eksperimentalna provedba planira se tijekom pedagoške godine 2012./2013.

Tijekom školske godine 2012./2013. planira uvođenje informatike od prvog razreda osnovne škole te od sedmog razreda uvođenje programa građanskog odgoja i obrazovanja, kao i programa zdravstvenog odgoja i obrazovanja koji bi, među ostalim, obuhvaćao i spolni odgoj, obrazovanje o spolno prenosivim bolestima, o štetnosti alkoholizma i droga te o nasilju u društvu i među mladima.

S ciljem izgradnje obrazovnog sustava kao spone između obrazovanja i gospodarstva, odnosno tržišta rada, od školske godine 2012./2013. pokrenut će se

eksperimentalni program strukovnih gimnazija. Kurikulum strukovnih gimnazija temelji se na razvijanju općeg znanja i temeljnih kompetencija, strukovnim modulima i stručnoj praksi izrađenima u skladu s potrebama poslodavaca, fleksibilnosti te primjerenom omjeru stručnog i općeg znanja, što omogućava bolju horizontalnu i vertikalnu prohodnost.

Vlada Republike Hrvatske u lipnju 2011. godine donijela je Mrežu osnovnih i srednjih škola, učeničkih domova i programa obrazovanja (Narodne novine, br. 70/11.) s ciljem uspostave racionalne mreže škola i programa odgoja i obrazovanja koji će biti dostupni učenicima i usmjereni na opće dobro svih sudionika i društva u cjelini, kako bi se poboljšala kvaliteta obrazovanja u funkciji kulture življenja i demokratskih načela te osiguralo pravo na obrazovanje za sve. Sukladno strateškim ciljevima Vlade Republike Hrvatske, mrežom se utvrđuju sadržaji koji trebaju pridonijeti razvoju kvalitetnijeg, dostupnijeg, prilagodljivijeg i učinkovitijeg sustava obrazovanja radi stvaranja intelektualnog i radnoga ljudskog kapitala kao ključnog bogatstva hrvatske države.

Mreža osnovnih škola podrazumijeva stvaranje optimalnih uvjeta s obzirom na veličinu škole, broj razrednih odjela, ulaganje u opremljenost školskih ustanova, zapošljavanje nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti i upravljanje školskim ustanovama.

Mreža srednjih škola omogućava dostupnost srednjoškolskog obrazovanja svim građanima i pridonosi razvojnim potrebama društva, podizanju osnovne, opće i strukovne pismenosti te radnih i životnih sposobnosti stanovništva, poboljšanju kvalitete i učinkovitosti odgoja i obrazovanja, podizanju prosječne kvalitete i ujednačavanju obrazovnih postignuća učenika koji pripadaju različitim socijalnim skupinama i obrazuju se u različitim sredinama. Korištenjem informatičke tehnologije Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta će u spomenutomu razdoblju uložiti dodatne napore u unapređivanje postupka upisa u srednje škole na način da on bude transparentan i učinkovit. Uvođenjem elektroničkih upisa u srednju školu koji će omogućiti poboljšanja u sustavu upisa, poput omogućavanja prijava u više škola što je dosadašnjim načinom upisa kandidatima bilo onemogućeno, izrade baze svih srednjoškolskih ustanova i programa koji se provode, a koja će učenicima pomoći da na jednome mjestu pronađu sve mogućnosti i time lakše donesu odluku o upisu u određeni program. Elektronički upisi također će škole osloboditi velikog dijela administrativnog posla koji ih sada opterećuje pri upisu, a podaci koji će se prikupiti bit će od velike važnosti školama i osnivačima prilikom planiranja sljedećih upisa.

U idućem razdoblju nastavit će se s daljnjom razradom mreže škola i programa, a u skladu s elementima za izradu mreže kao što su primjerice naseljenost područja na kojem djeluju školske ustanove, broj djece i demografske projekcije, geografski položaj i potrebe tržišta rada. Jednako tako, predviđa se izrada mreže predškolskih ustanova koja podrazumijeva trajno praćenje demografskoga stanja te demografsku projekciju na lokalnoj razini. Mrežom predškolskih ustanova postići će se racionalno planiranje i realizacija prostornih, materijalnih, kadrovskih, tehničkih i drugih uvjeta. U svezi s navedenim, nastavit će se s daljnjom decentralizacijom u ovlastima lokalne uprave u radu škola i upravljanju školskim objektima omogućujući time pretvaranje škola u manjim mjestima u središta cjeloživotnog učenja, kulture i sporta.

Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u suradnji s drugim tijelima državne uprave, ustanovama u sustavu odgoja i obrazovanja te lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom omogućiti provedbu različitih programa javnih potreba (za djecu s teškoćama, darovitu djecu, djecu pripadnike nacionalnih manjina i djecu u programu predškole uključenu u predškolski odgoj i naobrazbu) i drugih aktivnosti kako bi se udovoljilo osobnim, društvenim, kulturnim potrebama i sposobnostima djece i mladih.

U cilju prikupljanja točnih i preciznih podataka o sudjelovanju učenika na natjecanjima i smotrama planira se do školske godine 2013./2014. uspostava modela elektroničkog prijavljivanja na natjecanja i smotre od školske do državne razine.

Od 2004. godine učinjen je značajan pomak u poboljšanju nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te obuhvatu pripadnika romske nacionalne manjine na svim razinama odgojno-obrazovnog sustava. U idućem trogodišnjem razdoblju, nastavit će se sa započetim kvalitativnim promjenama.

Sukladno projektu Desetljeće za uključivanje Roma 2005. - 2015., Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta provodi niz mjera kao što su primjerice sufinanciranje programa predškole, osiguravanje besplatnih udžbenika i prijevoza za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje pripadnika romske nacionalne manjine, osiguravanje smještaja u učeničke domove za srednjoškolce te stipendije za srednjoškolce i studente na visokim učilištima. U sljedeće tri godine nastavit će se s provođenjem planiranih aktivnosti koje će pridonijeti kvalitetnijem školovanju pripadnika romske nacionalne manjine.

Jednako tako, u spomenutom razdoblju, a u skladu s vrijednostima multietničnosti i multikulturalnosti te odredbama Ustavnoga zakona o pravima nacionalnih manjina i relevantnih međunarodnih akata, reformirat će se osnovnoškolski i srednjoškolski odgojno-obrazovni programi koji će uključivati sadržaje važne za identitet nacionalnih manjina u Hrvatskoj i za ukupni identitet Hrvatske.

U obrazovnoj i kulturnoj politici stvarat će se pretpostavke za participaciju i integraciju sadržaja kojima će se afirmirati povijesni prinosi nacionalnih manjina i njihovih pripadnika. Osigurat će se primjena Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, uključujući i primjenu međunarodnih sporazuma i njihovih provedbenih akata. Podržat će se osnivanje i rad škola na jeziku i pismu nacionalnih manjina, posebice na području istočne Slavonije.

Bitan uvjet za uređenje sustava cjeloživotnog učenja koje čini okosnicu društva znanja i socijalne uključenosti predstavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (HKO) koji se temelji na hrvatskom nasljeđu, postojećem sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj te koji prihvaća odrednice Europskoga kvalifikacijskog okvira (EKO), Bolonjski proces, europske smjernice i međunarodne propise kao i iskustva drugih europskih zemalja u izgradnji njihovih kvalifikacijskih okvira. Hrvatski kvalifikacijski okvir povezuje rezultate učenja koji se postižu u svim obrazovnim institucijama te ih postavlja u međusobne odnose u Republici Hrvatskoj i međunarodnoj razmjeni. Njime se postavljaju jasni kriteriji kvalitete stjecanja skupa kompetencija koje učenik ili student može očekivati nakon završetka svog obrazovanja i olakšava povezivanje obrazovanja i tržišta rada. Stoga će Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, u

suradnji sa svim relevantnim dionicima obrazovnog sustava, tržišta rada i nevladinih organizacija, i dalje ulagati napore pri donošenju i provedbi Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira i standarda kvalifikacija.

Strateški dokument "Mreža visokih učilišta" donesen je u listopadu 2011., a njime se definiraju statistički i drugi pokazatelji koji daju temelj za strateško odlučivanje o visokim učilištima i studijskim programima. Dokument polazi od analize postojeće mreže visokih učilišta i studijskih programa dajući osvrt na okolnosti njezina dosadašnjeg razvoja te probleme koji su nastali kao rezultat tih okolnosti. Predloženi su kvantitativni i kvalitativni kriteriji na kojima se ubuduće treba temeljiti donošenje ocjene o opravdanosti osnivanja novih visokih učilišta i studijskih programa. U idućem razdoblju nastavit će se s daljnjom razradom mreže i praćenjem spomenutih pokazatelja.

Nadalje, sukladno planiranim strateškim aktivnostima provodit će se i razvijati niz projekata financiranih iz fondova Europske unije koji će biti potpora cjelokupnome obrazovnom sustavu.

Ulaskom u Europsku uniju odgojno-obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj imat će na raspolaganju mogućnosti za suradnju i financiranje iz europskih fondova koji su do ovoga razdoblja bili dostupni u manjoj mjeri. Kao posljedica toga, Hrvatska će u sljedećem razdoblju uspješnost, značaj i produktivnost svojih znanstvenih i obrazovnih institucija morati početi mjeriti i izvan isključivo nacionalnih okvira. Radi toga je nužno da sve hrvatske odgojno-obrazovne institucije dobiju priliku sudjelovati u projektima financiranima iz fonda IPA-e i kasnije ESF-a, a i ERDF-a te ostalih programa Europske unije čime će istodobno i razviti kapacitet za ravnopravno sudjelovanje u natječajima za ostale europske fondove, ali i provesti konkretne projekte za unapređenje sustava.

Kako bi maksimalno uključili hrvatska sveučilišta u europski prostor visokog obrazovanja i Bolonjski proces, poticat ćemo mobilnost nastavnika i studenata, ali i akreditiranje hrvatskih studijskih programa u tom prostoru, a posebno ćemo se zauzimati za međunarodne studijske programe, osobito na razini doktorskih studija.

U cilju širenja politike cjeloživotnog učenja potrebno je osigurati veću dostupnost i sudjelovanje u programima obrazovanja odraslih. Imajući u vidu Rezoluciju o obnovljenom programu za obrazovanje odraslih koju je usvojilo Europsko vijeće u idućem razdoblju potrebno je osobitu pažnju posvetiti promoviranju privlačnosti obrazovanja odraslih i širenju mreže programa i ustanova za obrazovanje odraslih čime će se stvoriti preduvjeti za povećanje osoba uključenih u cjeloživotno učenje. Također je nužno nastaviti pružanje potpore za osnovno obrazovanje i osposobljavanje odraslih osoba u sklopu projekta opismenjavanja čime se stvaraju preduvjeti da se osobe koje nemaju završeno osnovno obrazovanje uključe u procese cjeloživotnog učenja.

Posebna će se pozornost usmjeriti jačanju aktivnosti koje potiču mobilnost svih dionika u sustavu obrazovanja i rada s mladima (učenici, studenti, učitelji, stručno i administrativno osoblje, nastavnici, profesori, nevladine organizacije) radi podizanja kvalitete obrazovnog sustava i kvalitete rada nevladinih organizacija, jačanja njihovih

vještina i znanja što će dovesti do njihove veće zapošljivosti, podržati trend smanjivanja nezaposlenosti i imati pozitivan učinak na rast gospodarstva.

Navedeno će se ostvarivati sudjelovanjem u međunarodnim i europskim programima, a posebice uz pomoć Programa za cjeloživotno učenje Europske unije i njegova pravnog sljednika te ostalih programa poput programa CEEPUS i programa bilateralnih stipendija.

6.1.2. Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja

Osiguravanjem jednakih uvjeta provedbom odredaba državnih pedagoških standarda – kojima se uređuju minimalni infrastrukturni, financijski i kadrovski uvjeti za ostvarivanje i razvoj djelatnosti i podjednaki uvjeti za ujednačeni razvoj sustava – osigurat će se uvjeti za osiguranje kvalitete u svim odgojno-obrazovnim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Standardima se također uređuju i jedinstveni uvjeti za kvalitetan odgojno-obrazovni rad i uspješno ostvarivanje ciljeva i zadataka u odgojnim i obrazovnim ustanovama.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u idućem razdoblju pristupiti kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja kako bi utvrdilo činjenično stanje u sustavu. Na temelju kvalitativne i kvantitativne analize utvrdit će se potrebe kojima će se smanjiti regionalna neujednačenost u sustavu te stvoriti optimalna mreža odgojno-obrazovnih ustanova i programa s odgovarajućim ljudskim potencijalima za ostvarivanje predviđenih ciljeva. Na temelju spomenute analize pristupit će se, sukladno rezultatima, izmjeni i dopuni državnih pedagoških standarda odnosno izmjeni zakona te izradi i donošenju strateških dokumenata.

Također, nastavit će se s praćenjem ostvarivanja mjera državnih pedagoških standarda u predškolskom, osnovnoškolskom i srednjoškolskom sustavu u skladu s propisanim koeficijentima izvodljivosti. Jednako tako, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u idućem trogodišnjem razdoblju nastaviti i s unapređenjem prostornih i materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima i osnovnim školama radi uvođenja obveznoga jednogodišnjega predškolskog odgoja i obrazovanja i rada škola u jednoj smjeni. Sukladno navedenom, jedne strane dovršit će se započeti kapitalni projekti, a s druge strane započeti novi uz pomoć javno-privatnoga partnerstva i time ulaganja učiniti maksimalno efikasnima.

U spomenutom razdoblju započet će priprema za osposobljavanje učitelja i nastavnika te opremanje škola za uvođenje novih (izbornih) predmeta i nastavnih sadržaja (zdravstvenog odgoja, informatike i medijske pismenosti i drugoga stranog jezika, komunikacijskih vještina); poticat će se napredovanje odgojitelja, učitelja i nastavnika u četiri stupnja zvanja na temelju ostvarenih postignuća u odgojno-obrazovnom radu i stručnom usavršavanju, kao i kreativnost i individualni rad učenika te veća primjena elektroničkih programa i medija radi smanjivanja broja školskih udžbenika; sufinancirat će se dodatna nastava i izvannastavne aktivnosti za darovite učenike koje potiču aktivno učenje i razvijanje učenikovih sposobnosti i mogućnosti, rasterećuju roditelje, a nastavnicima omogućuju kreativno djelovanje i primjenu različitih strategija učenja i poučavanja.

Također, u spomenutom razdoblju osobita pozornost posvetit će se praćenju i vrednovanju rezultata obrazovanja odnosno organizaciji i provedbi nacionalnih ispita te ispita državne mature kao sastavnica vanjskoga vrednovanja i samovrednovanja, kao i jačanju mehanizama nadzora nad upisnom politikom i rezultatima učenja sukladno društvenoj i gospodarskoj opravdanosti.
Vanjsko vrednovanje obrazovanja uspostavljeno je nacionalnim ispitima, čime se osigurava ujednačavanje obrazovnih postignuća učenika u cijeloj Republici Hrvatskoj. Nacionalni ispiti uvedeni su kao trajan sustav vanjskoga vrednovanja rada i postignuća te unapređivanja i osiguravanja kvalitete. Od školske godine 2009./2010. u Republici Hrvatskoj uvedena je državna matura kojoj je cilj provjera i vrednovanje postignutog znanja i sposobnosti učenika na kraju njihova četverogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja.

Provođenje aktivnosti vanjskoga vrjednovanja i samovrednovanja prioritetne su aktivnosti i u idućemu razdoblju. S tim u svezi, osobitu pozornost treba posvetiti organizaciji i provedbi vanjskoga vrjednovanja obrazovnih rezultata u sustavu osnovnog obrazovanja, nacionalnih ispita te ispita državne mature kao sastavnica vanjskog vrednovanja i samovrednovanja u sklopu sustava odgoja i obrazovanja, posebice strukovnog obrazovanja uvođenjem strukovne mature.

U razvijanju sustava kvalitete nezamjenjivu ulogu imaju kompetentni i educirani odgojno-obrazovni djelatnici te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, kako je već spomenuto, u suradnji s nadležnim agencijama planira i u sljedećem razdoblju ulagati i razvijati programe stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika.

Uz to, a u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima vezanim uz odgoj i obrazovanje te nacionalnim strategijama, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će u sljedeće tri godine osobitu pozornost usmjeriti i na odgoj i obrazovanje ciljnih skupina djece i mladih kao što su primjerice djeca iz socijalno ugroženih obitelji i životnih okruženja te iz drugih ranjivih skupina populacije.

Kako bi visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj valjano služilo potrebama cjelokupnog društva potrebno je osigurati odgovarajuću razinu kvalitete i omogućiti pristup visokom obrazovanju svim hrvatskim građanima, bez obzira na njihove godine i socijalni status.

Cjeloživotno učenje u Republici Hrvatskoj, u usporedbi sa zemljama Europske unije, nedovoljno je razvijeno. U visokom obrazovanju, prema podacima Eurostudent IV istraživanja, Hrvatska zauzima posljednje mjesto po broju odraslih studenata (91% hrvatskih studenata ima manje od 24 godine, a samo 2% studenata starije je od 30 godina). Imajući u vidu značajne negativne demografske trendove, sustav visokoga obrazovanja morat će se snažnije i brže prilagođavati obrazovanju odraslih građana. Hrvatsko sudjelovanje u Europskom prostoru visokoga obrazovanja i Bolonjskom procesu pomoći će u daljnjoj promociji cjeloživotnoga učenja na hrvatskim visokim učilištima. Uz njih, aktivnosti promicanja cjeloživotnoga učenja već su razvijene u sklopu Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i to manifestacijama "Tjedan cjeloživotnog učenja" i "Dan pismenosti", kao i aktivnostima koje Agencija za mobilnost i programe Europske unije podupire Programom za cjeloživotno učenje. U sljedećem razdoblju potrebno je proširiti postojeće aktivnosti, u

njih uključiti što veći broj sudionika te osnažiti vezu tih aktivnosti s provedbom Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira.

U području osiguravanja kvalitete Republika Hrvatska nalazi se na vodećemu mjestu u regiji. Hrvatska je u svoj pravni okvir uvela europske standarde za osiguravanje kvalitete 2009. godine Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokome obrazovanju (Narodne novine, br. 45/09.). U 2010. godini donesen je Pravilnik o sadržaju dopusnice, uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja, uvjetima za izvođenje studijskog programa te uvjetima za reakreditaciju visokih učilišta (Narodne novine, br. 24/10.), kojim se omogućava akreditacija novih i reakreditacija postojećih visokih učilišta po poboljšanom sustavu koji je u potpunosti usklađen s Europskim standardima i smjernicama. Ovi napori prepoznati su 2011. godine kada je Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) uspješno prošla akreditacijske postupke i primljena je u članstvo Europske mreže agencija za osiguravanje kvalitete, te uvrštena u Europski registar agencija za osiguravanje kvalitete. U sljedećem razdoblju nastavit će se s redovitim evaluacijama visokih učilišta i studijskih programa, te pojedinačnim tematskim vrednovanjima.

Za ustrojavanje i vođenje nacionalnoga informacijskog i statističkog sustava za visoko obrazovanje i znanost zakonom je propisana nadležnost Agencije za znanost i visoko obrazovanje. Do 2014. godine ustrojit će se Nacionalni informacijski sustav visokog obrazovanja i znanosti, kojim će se osigurati da postupci osiguravanja kvalitete i akreditacije raspolažu relevantnim statističkim podacima te da se donošenje javnih politika u cjelokupnomu sektoru visokoga obrazovanja i znanosti temelji na relevantnim empirijskim pokazateljima.

Uz unapređivanje postojećeg sustava prijava na preddiplomske studijske programe, AZVO planira razviti i sustav za centralnu prijavu na diplomske studijske programe. S ciljem boljeg povezivanja visokog obrazovanja i tržišta rada, u planu je i stvaranje nacionalnoga informacijskog sustava koji bi sadržavao podatke o zapošljavanju diplomiranih studenata.

Strukovnim obrazovanjem obuhvaćeno je oko 70% srednjoškolskih učenika koji stječu potrebna znanja i vještine za uspješno uključivanje na suvremeno tržište rada, visoko obrazovanje i procese cjeloživotnog učenja. U sklopu razvoja osiguranja kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju razvija se sustav samovrednovanja strukovnih škola, a školama je na raspolaganju Priručnik za provedbu samovrednovanja te internetski alat e-kvaliteta koji omogućuje jednostavno generiranje izvješća o samovrednovanju. Tijekom 2012. godine strukovne škole testiraju sustav i generiraju probno izvješće o samovrednovanju, a od školske godine 2012./2013. sustav će biti u obveznoj uporabi u školama. Osim razvijanja sustava samovrednovanja, posebna pažnja posvetit će se i razvijanju vanjskoga vrednovanja za pojedina sadržajna područja u strukovnim školama uz pomoć nacionalnih ispita i strukovne mature.

Aktivnosti koje će promovirati strukovno obrazovanje povezane su i s poticanjem razvoja sustava obrazovanja odraslih. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je već razvilo projekt kojim se odraslim osobama omogućava završavanje osnovne škole i osposobljavanje za jednostavnije poslove koji vode k zapošljivosti. u

Usljedećem razdoblju razvijati projekt kojim bi se pružala potpora odraslim osobama u osnovnom obrazovanju i osposobljavanju.

Kako bi se ostvario prioritet u području visokoga obrazovanja, tj. povećao broj visokoobrazovnih osoba u Republici Hrvatskoj, potrebno je osigurati pristup visokomu obrazovanju što većemu broju osoba iz različitih socijalnih kategorija. Uvjet za potpunu socijalnu uključenost u visoko obrazovanje odnosi se na primjerene materijalne uvjete tijekom studiranja, koji se moraju osigurati učinkovitim i pravednim modelom studentskoga standarda, a koji će omogućiti svim studentima ostvarivanje različitih financijskih potpora tijekom obrazovanja na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj. U tom smislu na javnim visokim učilištima osigurat će se besplatan studij za uspješne i redovite studente.

Model podrazumijeva razvoj pravednog modela stipendiranja studenata, subvencioniranog smještaja studenata tijekom studiranja u studentskim domovima, slobodne kapacitete učeničkih domova, privatni smještaj i druge alternativne smještajne kapacitete i poticanje izgradnje novih studentskih smještajnih kapaciteta. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će poduzimati aktivnosti u poboljšavanju modela subvencioniranja prijevoza redovitih studenata i studenata s invaliditetom te će kontinuirano raditi na podizanju razine studentske subvencionirane prehrane, kao i na ujednačavanju razine kvalitete i ponude u svim objektima studentske prehrane u Republici Hrvatskoj te osiguravanju usluge studentske prehrane u onim gradovima u kojima se studenti trenutno ne mogu koristiti tom uslugom.

Jedan od najvećih prioriteta je stimuliranje integracije sveučilišta, prije svega funkcionalne, uz zajamčenu autonomiju i puno uvažavanje tradicije pojedinih visokoobrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj. Integracija sveučilišta nužna je radi kvalitetnoga korištenja raspoloživih resursa, ali i osiguravanja odgovornosti sustava visokoga obrazovanja prema društvu u cjelini. Ovo je uočila i Europska unija, koja je u svojem izvješću o pristupanju Republike Hrvatske za 2010. godinu navela da predstojeći izazovi u razvoju hrvatskoga sustava visokoga obrazovanja jesu »provedba strukturnih reformi sveučilišta i njihovoga sustava financiranja«.

Financiranje koje slijedi provedbu dogovorenih ciljeva provest će se uvođenjem trogodišnjih ugovora o financiranju sveučilišta, koji će im osigurati sredstva za višegodišnje planiranje vlastitoga razvoja. Ugovori se trebaju donositi na temelju strategije razvoja koju samostalno donosi svako sveučilište, te na temelju cjelovite strategije policentričnoga razvoja znanosti i visokoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj, polazeći od načela autonomije sveučilišta, akademskih sloboda i tijesne suradnje s gospodarstvom. Kako bi se riješila navedena pitanja potrebno je provesti promjenu zakonskoga okvira.

6.1.3. Osigurati kvalitetu sustava sporta i poboljšati uvjete za bavljenje sportom

Sport je posebno važna djelatnost, kako za mlade, tako i za cijelo društvo. Cilj je, prije svega, vratiti dignitet vrhunskim sportašima jer će se na taj način omogućiti razvoj sporta od najmlađega uzrasta, preko rekreativnoga do vrhunskoga i profesionalnoga sporta. U idućemu trogodišnjem razdoblju, Vlada će se snažnije uključiti u potporu razvoja sporta i bavljenja sportom te unaprijediti rekreativno,

zdravstveno, školsko, profesionalno i promotivno značenje sporta i sportaša. Jedan od važnijih ciljeva uključivanje je što većega broja učenika i učenica u školski sport te usustavljivanje organizacije rada školskih sportskih društava kako bi ona postala najmasovniji sportski sustav u zemlji i temelj školskoga sporta.

Unaprijediti će se administrativno vođenje sporta kroz jači angažman Vlade. Aktivnije će se poticati formuliranje svih zakonodavnih prijedloga o organizaciji i djelovanju sporta, sportskih saveza i sportskih klubova, financiranje sportskih programa i programa razvoja sporta.

Također, inzistirat će se na stručnom dijalogu o pitanjima unapređenja sportskih djelatnosti, kategorizacije sportova i sportaša. Ključno je predlaganje i provođenja propisa o zdravstvenim, obrazovnim, radnim, mirovinskim i drugim oblicima potpore i priznanja vrhunskim sportašima, kao i donošenje Nacionalnoga programa sporta te bolji upravni nadzor sportskih djelatnosti. S tim u svezi, donijet će se novi Zakon o sportu u suradnji s cjelokupnom stručnom javnošću. Drugim riječima, sport će se vratiti sportašima.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 6.1. Održiva kvaliteta obrazovnog sustava i razvoj sporta

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.1.1. Uspostaviti učinkovitu mrežu odgojno-obrazovnih ustanova i kvalifikacija/programa/kurikuluma usklađenu s potrebama tržišta rada i razvoja ljudskih potencijala	6.1.1.1. Povećanje udjela djece predškolske dobi uključene u programe predškole	Povećati uključenost djece predškolske dobi u programe obveznog jednogodišnjeg odgoja i obrazovanja i povećati obuhvat djece u program javne potpore	% (kumulativ)	99	MZOS	99	99	99
	6.1.1.2. Povećanje broja učenika pripadnika romske nacionalne manjine koji su uspješno završili osnovnu školu	Osigurati učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine uspješno završavanje osnovnog obrazovanja	Broj (kumulativ)	250	MZOS	290	310	350
	6.1.1.3. Povećanje broja odraslih osoba obuhvaćenih projektom opismenjavanja odraslih	Provođenjem projekta obrazovanja odraslih omogućiti osnovno obrazovanje i stjecanje prvog zanimanja	Broj (kumulativ)	6.350	MZOS	6.700	7.050	7.400
6.1.2. Razvijati sustav osiguranja kvalitete na svim razinama sustava odgoja i obrazovanja	6.1.2.1.Povećanje broja novoizgrađenih, dograđenih i adaptiranih školskih objekata te prostorno prilagođenih škola za djecu s motoričkim oštećenjima	Izgraditi, dograditi ili adaptirati školske objekte	Broj (kumulativ)	11	MZOS	16	33	35
	6.1.2.2. Povećanje postotka učenika gimnazijskih programa koji su uspješno položili ispite državne mature u odnosu na broj učenika koji su pristupili ispitima državne mature	Na temelju standardiziranih testova, procijeniti kompetencije učenika gimnazijskih programa	% (kumulativ)	97	NCVVO	98	98	98
	6.1.2.3. Ustrojen sustav polaganja strukovne mature za učenike strukovnih škola	Ustrojiti sustav polaganja strukovne mature	Broj (kumulativ)	0	NCVVO	0	1	1
6.1.3. Osigurati kvalitetu sustava sporta i poboljšati uvjete za bavljenje sportom	6.1.3.1. Povećanje broja kategoriziranih sportaša, sportaša paraolimpijaca i gluhih sportaša	Ukupan broj kategoriziranih sportaša na godišnjoj razini pokazuje uspješnost programa koje provodi HOO/HPO/HŠSG	Broj (godišnje)	3.358 43 50	HOO/HPO/HŠSG	3.600 53 60	3.650 60 65	3.700 65 70
	6.1.3.2. Povećanje broja uključenih učenika	Ukupan broj učenika uključenih u sustav natjecanja HŠŠS-a i druge programe pokazatelj je uspješnosti programa HŠŠS-a	Broj (godišnje)	96.385	HŠŠS	99.000	99.300	99.700
	6.1.3.3. Povećanje broja uključenih korisnika kroz programe međunarodne sportske suradnje	Broj uključenih korisnika programa međunarodne suradnje koji su sufinancirani od strane MZOS-a	Broj (godišnje)	18.637	MZOS	18.850	18.900	18.950

6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Ulaganja u znanost i inovacije preduvjet su osiguranju stabilne budućnosti, a dodana vrijednost koja iz njih proizlazi vidljiva je u potpunosti tek u nadolazećem – najčešće srednjoročnom i dugoročnom - razdoblju. Razvoj znanstvenoga i tehnologijskoga sustava omogućit će izgradnju Hrvatske kao zemlje okrenute znanju i inovacijama, s konačnim ciljem povećanja konkurentnosti, produktivnosti i zapošljavanja te, sukladno tome, ostvarenja stabilnoga i održivoga gospodarskog rasta.

Razvojne mjere znanstvene i tehnologijske politike, stoga, trebaju dovoditi do prenošenja rezultata znanstvenoga rada u nova dobra, usluge i procese, ali i imati ključnu ulogu u definiranju odgovora na izazove društvenoga razvoja, kulture i brige za okoliš. Te mjere moraju omogućiti strukturiran i usmjeren razvoj znanstvenoga sustava i neprekidno usklađivanje s međunarodnim okvirom znanosti i tehnologije - odnosno osigurati nužne preduvjete za uspostavu Hrvatskog prostora znanosti i visokog obrazovanja.

Razvoj znanstvenoga i inovacijskoga sustava sastoji se primarno u rastu i povećavanju učinkovitosti postojećih infrastrukturnih i ljudskih znanstvenih potencijala, te njihovom kontinuiranom usmjeravanju prema većoj kvaliteti, značaju i strukturiranosti znanstvene djelatnosti.

Sukladno navedenome, razvojne mjere za znanost i tehnologiju usmjerit će se prema ostvarivanju prepoznatih nacionalnih prioriteta u znanstvenoj djelatnosti, snažnijem profiliranju javnih znanstvenih instituta i sveučilišta na nacionalnoj i međunarodnoj razini, te donošenju i provedbi javnih politika temeljenih na znanstvenim rezultatima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.2.1. Poticati jače povezivanje znanstvenoga potencijala na javnim institutima i sveučilištima s gospodarstvom i društvenim razvojem

Sustav znanosti u Republici Hrvatskoj obiluje znanstvenim potencijalom koji čini čvrstu osnovu za daljnji razvoj znanstvenih istraživanja, posebice u temama važnima za održiv gospodarski i društveni razvoj zemlje i povećavanje kvalitete života. Unutar Hrvatske djeluje dvadeset i pet javnih znanstvenih instituta i sedam sveučilišta, koji nose glavnu odgovornost za implementaciju navedenoga cilja.

Ipak, unatoč velikom potencijalu, iskorištenost znanosti za potrebe gospodarskoga razvoja i usklađenost znanstvene djelatnosti na javnim institutima i sveučilištima sa stvarnim potrebama gospodarstva i društva u kome djeluju, još je uvijek nedovoljna, te se bolje povezivanje znanstvenih istraživanja s potrebama gospodarstva i društva u cjelini nameće kao logičan cilj, u perspektivi općega povećanja konkurentnosti Republike Hrvatske. Pri tome će se strateški pristupiti poticanju policentričnog razvoja, kako bi se osigurao ravnomjeran razvoj znanstvenog sustava, te posljedično i balansiran gospodarski napredak na nacionalnoj razini.

Poseban će naglasak biti stavljen na definiranje i poticanje prioritetnih znanstveno-istraživačkih područja i osnivanje na njima temeljenih centara izvrsnosti, te

okrupnjavanje znanstveno-istraživačkih projekata koji se financiraju iz državnog proračuna, sukladno modelu suradničkih programa (collaborative programmes) Europske unije.

Nastavno na rezultate nezavisnoga tematskoga vrjednovanja, te usvajanje i provedbu dokumenta Mreža javnih znanstvenih organizacija restrukturirat će se mreža javnih znanstvenih instituta kako bi isti svoje ciljeve i znanstveno-istraživačku djelatnost uskladili s potrebama održivoga gospodarskoga razvoja, s potrebama donošenja i provedbe javnih politika i općenito te usmjerili kao odgovor na nova pitanja koja proizlaze iz društvenoga i kulturnoga razvoja.

Kroz budući pravni okvir koji predviđa financiranje znanstvenih instituta kroz programske ugovore, kojima se uređuje financiranje, provedba i nadzor znanstvenih istraživanja i cjelokupne znanstvene djelatnosti u javnome znanstvenom institutu, a s ciljem usvajanja lump sum načina financiranja na institutima, uvest će se učinkovitije financijsko poslovanje instituta, uz obvezu strateškoga planiranja na razdoblje od tri godine, te će rezultati i usmjerenost znanstvene djelatnosti instituta ka najvažnijim potrebama gospodarstva i društva postati relevantniji faktor za provedbu strateških projekata za javni sektor i gospodarstvo. Istovremeno, nužno je osigurati veću transparentnost djelovanja instituta, kroz bolju dostupnost informacija o njihovim postignućima i poslovanju zainteresiranoj javnosti. Posljedično, očekuje se porast ulaganja privatnoga sektora u istraživačke aktivnosti na javnim institutima te, sukladno tomu, povećavanje vlastitih prihoda instituta.

6.2.2. Stvarati i jačati ljudske potencijale u znanosti i inovacijama

Kvalitetan sustav znanosti te gospodarstvo koje je sposobno razvijati i plasirati inovativne tehnologije i procese počivaju na kompetentnim i kompetitivnim ljudskim potencijalima koji objedinjuju intelektualnu znatiželju, kreativnost, znanje i motivaciju. U globaliziranome svijetu, u kome brzi transfer tehnologija i prijenos znanja prekoračuju nacionalne granice, važno je osigurati dovoljan broj visokoobrazovanih kadrova i kontinuirano ulagati u njihovo obrazovanje i usavršavanje, te istovremeno jačati sustav (u smislu osiguranja adekvatne i racionalno iskorištene infrastrukture) i osposobiti ga za apsorpciju velikog broja visokokvalificiranih stručnjaka.

U sustavu znanosti nastavit će se s usavršavanjem ljudskoga potencijala s ciljem programiranoga obrazovanja i usavršavanja istraživača i povećanja razmjera i kvalitete radne snage u području istraživanja i razvoja, primarno kroz program znanstvenih novaka koji služi kao temeljni sustav osiguranja kvalitetne istraživačke baze za javni znanstveni sektor te istraživanje i razvoj u gospodarstvu. Poseban se naglasak stavlja na ulaganje u obrazovanje u području tehničkih, biotehničkih i prirodnih znanosti u svrhu jačanja industrijskoga razvoja u Hrvatskoj.

Dodatno, potrebno je jačati programe za subvencioniranje znanstvenih novaka na znanstvenim projektima u industriji, s obzirom da isti mogu povećati svijest o važnosti istraživanja i inovacijsku kulturu u privatnomu sektoru, a znanstvenim novacima omogućiti stjecanje određenih praktičnih iskustava u industriji.

Također, postojeći programi za poticanje suradnje s dijasporom, kako bi se znanstvenu zajednicu u inozemstvu potaklo na suradnju sa znanstvenim sektorom u

Hrvatskoj, nastavit će se i pojačati. Program povratka hrvatskih znanstvenika u domovinu koji provodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta uskladit će se s izmijenjenim zakonskim okvirom za znanost i istraživanje, kako bi se omogućilo privlačenje talenata iz inozemstva, uključujući dijasporu.

U interesu jačanja vlastitih potencijala, javni instituti i sveučilišta u Hrvatskoj moraju jačati međusobnu suradnju te suradnju s gospodarstvom i međunarodnim fondovima. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta će nastaviti punopravno sudjelovanje Republike Hrvatske u Sedmome okvirnom programu Europske zajednice za znanost i tehnološki razvoj (FP7), kao i u nadolazećem Horizon 2020 - Okvirnom programu za istraživanje i inovacije, uz stalno povećanje apsorpcijskoga kapaciteta provedbom odgovarajućih mjera kojima će se povećati broj i konkurentnost prijedloga projekata te ojačati kapaciteti znanstvenih ustanova za provedbu i koordinaciju FP projekata. Nastavit će se poticati suradnja i sa zemljama izvan Europske unije u programima i projektima istraživanja i razvoja.

S ciljem učinkovitijega prijenosa znanja i tehnologija nastavit će se i s ugošćavanjem znanstvenika iz inozemstva za rad na znanstvenim projektima u Republici Hrvatskoj, sukladno pojednostavljenoj proceduri propisanoj Pravilnikom o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka strancima u svrhu znanstvenog istraživanja (Narodne novine, br. 42/08).

6.2.3. Poticati poduzetništvo zasnovano na inovacijama i visokim tehnologijama

Prijenos znanja i rezultata znanstvenoga rada prema primjeni u gospodarstvu i kao odgovora na aktualna društvena pitanja i dalje ostaje jedan od glavnih ciljeva hrvatske znanstveno-tehnološke politike. Javni sektor u Hrvatskoj dominira kada je riječ o ulaganju u istraživanje i razvoj što se pokazalo neadekvatnim i nedostatnim da bi se osigurala odgovarajuća razina inovacijskih rezultata.

Razvojem i koordiniranjem mjera i instrumenata inovacijskoga sustava radi motiviranja poduzeća za ulaganje u istraživanje i razvoj povećala bi se i konkurentnost te bi se postigao održiv rast i produktivnost, kako bi se dugoročno preokrenuo odnos javnoga istraživanja i razvoja u odnosu na poslovno.

Potrebno je i dalje učinkovito provoditi, razvijati i usklađivati mjere nacionalnoga inovacijskog sustava: poticanje istraživanja u javnome sektoru, financijske potpore za ulaganje u istraživanje i razvoj i inovacije u privatnome sektoru, te državne potpore za istraživanje i razvoj. U tu svrhu nužno je osnažiti položaj Poslovno-inovacijske agencije Hrvatske, kao središnje ustanove orijentirane promoviranju i poticanju koncepta inovativnog poduzetništva, te programe Agencije dodatno uskladiti sa zahtjevima gospodarskog sektora. Također, potrebno je jačati i koordinirati elemente nacionalnoga inovacijskoga sustava kao što su inkubatori, znanstveni i tehnološki parkovi i uredi za transfer tehnologije, te osigurati jači poticaj osnivanju start-up i spin-off jedinica i tvrtki na institutima i sveučilištima.

Temeljem analize postojećih poreznih olakšica u odnosu na vodeća inovativna gospodarstva i procjene njihova učinka na promicanje privatnoga istraživanja i

razvoja, sustav državnih potpora za istraživanje i razvoj dodatno će se prilagoditi potrebama i preferencijama korisnika.

Značajne pomake u ovome pravcu moguće je također ostvariti otvaranjem prema inozemnom kapitalu koji već prepoznaje hrvatski znanstveni potencijal koji može osigurati brži transfer znanja i tehnologije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 6.2. Razvijanje znanosti kao pokretača dugoročnog gospodarskog i društvenog razvoja

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.2.1. Poticati jače povezivanje znanstvenoga potencijala na javnim institutima i sveučilištima s gospodarstvom i društvenim razvojem	6.2.1.1. Porast broja dodijeljenih patenata (u Hrvatskoj i inozemstvu)	Broj dodijeljenih patenata (u Hrvatskoj i inozemstvu) u državnome sektoru i sektoru visokoga obrazovanja	broj patenata	20/5 (2009)	DZS	23/8	24/9	25/10
	6.2.1.2. Povećanje broja prijavljenih inovacija	Broj inovacija koje su prikupili uredi za transfer tehnologije	broj (kumulativ)	55 (broj zabilježenih prijava u razdoblju 2007.-2011.)	TT uredi i IRB	65	70	75
6.2.2. Stvarati i jačati ljudske potencijale u znanosti i inovacijama	6.2.2.1. Rast broja novih doktora znanosti	Broj osoba koje su u referentnoj godini stekle doktorat znanosti	Broj (godišnje)	838 (2010.)	DZS	860	875	885
	6.2.2.2. Porast broja znanstvenika-povratnika u Republiku Hrvatsku	Broj znanstvenika koji se u vraćaju u sustav znanosti u RH uz pomoć programa povratka hrvatskih znanstvenika u domovinu u provedbi MZOS-a	Broj (kumulativ)	79 (od upućivanja Okružnice rektorima sveučilišta u 2004. godini)	MZOS	90	95	100
	6.2.2.3. Povećanje broja stranih znanstvenika ugošćenih za rad na znanstvenim projektima u RH	Broj stranih znanstvenika koji rade na znanstveno-istraživačkim projektima u RH	Broj (kumulativ)	64 (od veljače 2009. do svibnja 2012.)	MZOS	70	80	85
6.2.3. Poticati poduzetništvo zasnovano na inovacijama i visokim tehnologijama	6.2.3.1. Porast broja istraživačko-razvojnih projekata u privatnim tvrtkama sufinanciranih kroz programe poticanja inovacija	Broj istraživačko-razvojnih projekata u privatnim tvrtkama sufinanciranih kroz programe poticanja inovacija (kumulativno)	Broj (kumulativ)	178 (TEHCRO (13), IRCRO (22), KONCRO (42), EUREKA (8), PoC (71), RAZUM (30) (2011.)	BICRO	200	230	250
	6.2.3.2. Porast broja tvrtki korisnica poreznih potpora za I&R	Broj tvrtki koje su korisnici poreznih potpora za istraživanje i razvoj	Broj tvrtki	77 u 2009. godini (95 u razdoblju 2007-2009)	Ekonomski institut Zagreb/Ministarstvo financija	85	90	95

6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Informacijsko društvo je društvo u kojem je stvaranje, distribucija, rasprostiranje, korištenje, integracija i manipulacija informacija značajna ekonomska, politička i kulturna djelatnost. Specifično za tu vrstu društva je središnji položaj informacijske tehnologije na području gospodarstva i društva u cjelini.

Ostvarenjem navedenog cilja omogućit će se stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj informacijskog društva i povećanje konkurentnosti javne uprave, gospodarstva i društva u cjelini koje se temelji na stvaranju interoperabilnosti sustava javne uprave u Republici Hrvatskoj i sa sustavima Europske unije, pružanju korisnički orijentiranih elektroničkih javnih usluga, aktivnom sudjelovanju svih korisnika (građana i gospodarskih subjekata) u korištenju i razvoju elektroničkih servisa i usluga te osiguranju pristupa širokopojasnom internetu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.3.1. Razvoj elektroničkih komunikacija i poštanskih usluga

Stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa i usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja koji će omogućiti daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja, glavni je cilj Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2012. do 2015. godine. Strategijom se utvrđuju strateški ciljevi za razvoj širokopojasnih mreža i usluga kao jedne od ključnih grana gospodarskog razvoja, osobito na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave, s posebnim naglaskom na područja gdje ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u ovu vrstu infrastrukture.

Nedostatna dostupnost širokopojasnog pristupa dovodi do digitalnog jaza između građana, gospodarskih subjekata i zemljopisnih područja u dostupnosti i korištenju razvojnih potencijala informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Razvoj širokopojasnih komunikacija omogućuje stvaranje i primjenu novih, zahtjevnijih usluga, tehnologija i aplikacija te poboljšanje postojećih, čime se potiče gospodarski rast kroz stvaranje novih dobara, privlačenje novih ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta. Također, razvoj širokopojasnih komunikacija utječe i na produktivnost mnogih postojećih gospodarskih grana i procesa, što dovodi do većeg dohotka i bržeg povrata ulaganja. Dostupnost širokopojasnih usluga jedan je od ključnih elemenata koji lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi omogućuje i olakšava privlačenje ulaganja, uvođenje rada na daljinu, podizanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva, poticanja gospodarskog razvoja ruralnih područja, djelotvornije i brže usluge zdravstvene skrbi, kvalitetnije obrazovanje te kvalitetnije i pristupačnije usluge javne uprave.

Dostupnost širokopojasnog pristupa moguće je ostvariti ulaganjem u razvoj postojećih komunikacijskih mreža i izgradnju nove infrastrukture širokopojasnog pristupa, pri čemu treba voditi računa o načelima uslužne i tehnološke neutralnosti i neutralnosti mreže. Veću dostupnost širokopojasnog pristupa u područjima gdje ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u infrastrukturu širokopojasnog pristupa moguće je ostvariti uz ciljane projekte na regionalnoj i lokalnoj razini.

Razvoj mreža nove generacije od iznimne je važnosti za gospodarski razvoj Republike Hrvatske. Poticanje razvoja mreža nove generacije u područjima, u kojima ne postoji dostatan interes za ulaganja u infrastrukturu navedenih tehnologija, omogućit će stvaranje novih usluga koje će znatno pridonijeti širem korištenju širokopojasnih usluga. Povećanje dostupnosti infrastrukture širokopojasnog pristupa moguće je postići rekonstrukcijom, objedinjavanjem i stavljanjem na tržište svjetlovodne elektroničke komunikacijske infrastrukture trgovačkih društava u 100%-tnom državnom vlasništvu te razvojem širokopojasne infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za takva ulaganja, kroz projekte na državnoj i lokalnoj razini uz korištenje sredstava strukturnih fondova Europske unije.

Kako bi se potaknula potražnja za širokopojasnim uslugama i korištenje širokopojasnim pristupom od strane građana i gospodarskih subjekata, u poslovanju i u svakodnevnom životu, potrebno je razinu dostupnosti ponude značajno povećati. Dostupnost širokopojasnog pristupa podrazumijeva veću gustoću priključaka širokopojasnog pristupa, raspoloživost, dostatne brzine i pristupačne cijene. U svrhu poticanja potražnje potrebno je provesti informiranje tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o prednostima korištenja širokopojasnog pristupa u cilju njihova gospodarskog razvoja te o nužnosti izgradnje širokopojasne infrastrukture.

Potražnju za širokopojasnim uslugama na svim razinama društva potrebno je poticati kroz sustavno informiranje korisnika usluga o svim mogućnostima koje nude nove tehnologije, uključujući usluge utemeljene na svjetlovodnoj (optičkoj) infrastrukturi, kao i usluge koje je moguće ostvariti uporabom radiofrekvencijskog spektra, što ponajprije podrazumijeva oslobođeni dio radiofrekvencijskog spektra nakon prelaska s analognog na digitalno odašiljanje televizijskih programa (tzv. digitalna dividenda). Stoga je nužno osigurati nastavak rada pozivnog centra koji će pružati informacije o svim mogućnostima razvoja digitalne televizije (što obuhvaća televiziju visoke kakvoće (HDTV), pokretne multimedijske usluge i sl.).

Na kraju 2011. godine u Republici Hrvatskoj bilo je 858.020 priključaka širokopojasnog pristupa internetu u nepokretnim komunikacijskim mrežama, što predstavlja gustoću od 19,99% s obzirom na broj stanovnika, te 287.953 priključaka širokopojasnog pristupa internetu u pokretnim komunikacijskim mrežama, što predstavlja gustoću od 6,71% (izvor: HAKOM), pri čemu gustoća (penetracija) predstavlja broj priključaka u odnosu na broj stanovnika izražen u postotku i opće je prihvaćen pokazatelj razvijenosti sektora elektroničkih komunikacija neke države.

Prepoznajući važnost razvoja tržišta poštanskih usluga, kao i obvezu iz pregovora o pristupanju Europskoj uniji, koja nalaže potpuno usklađivanje s Trećom poštanskom direktivom (Direktiva 2008/6/EZ), Radna skupina sastavljena od predstavnika Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) i MPPI-a izradila je Nacrt prijedloga Zakona o poštanskim uslugama kojim će se urediti potpuna liberalizacija tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2013. godine, čime se ostvaruje cilj zacrtan Strategijom razvoja tržišta poštanskih usluga u Republici Hrvatskoj do 2013. godine. O navedenom Nacrtu prijedloga Zakona trenutačno se provodi javna rasprava. Očekuje se da novi Zakon o poštanskim uslugama bude donesen u 4. tromjesečju ove godine, kako bi stupio na snagu 1. siječnja 2013.

Novim Zakonom o poštanskim uslugama uredit će se način financiranja univerzalne usluge, u slučaju kada obveza obavljanja univerzalne usluge stvara neto trošak koji predstavlja nepravedno financijsko opterećenje za davatelja univerzalne usluge, kao i način određivanja davatelja univerzalne usluge, uz istodobno osiguranje visoke razine pružanja univerzalne usluge po pristupačnoj cijeni svim korisnicima usluga na cijelom području države te uspostavu usklađenih načela regulacije u uvjetima liberaliziranog tržišta, radi uklanjanja prepreka funkcioniranju jedinstvenoga tržišta poštanskih usluga.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 6.3. Razvoj informacijskog društva na svim razinama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.3.1. Razvoj i uvođenje novih usluga, kao dijela ostalih poštanskih usluga koje nisu univerzalne usluge	6.3.1.1. Gustoća nepokretnih širokopojasnih priključaka	Praćenje porasta gustoće nepokretnih širokopojasnih priključaka (≥2Mbit/s) omogućuje usporedbu i praćenje razvoja infrastrukture	%	19,99	HAKOM	24	26	27
	6.3.1.2. Gustoća pokretnih širokopojasnih priključaka	Praćenje porasta gustoće pokretnih širokopojasnih priključaka (≥2Mbit/s) omogućuje usporedbu i praćenje područja pokrivanja	%	6,71	HAKOM	10	11	12
	6.3.1.3.Postotak ostalih poštanskih usluga koje nisu univerzalne usluge u ukupnim poštanskim uslugama	Postotak ostalih poštanskih usluga koje nisu univerzalne u ukupnim poštanskim uslugama pokazuje razvijenost tržišta	%	41	MPPI	43	44	45

6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Razvoj kulturnog i umjetničkog stvaralaštva kojim su obuhvaćeni svi oblici poticanja i promicanja kulture i kulturnih djelatnosti pridonijet će razvitku i unaprjeđenju svekolikog kulturnog života u Republici Hrvatskoj.

Polazeći od postignutog stupnja razvitka kulture i kulturnih djelatnosti, ostvarivanjem programa javnih potreba u kulturi unapređivat će se svi segmenti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i proizvodnje, ojačati sudjelovanje u svekolikom kulturnom životu, očuvati kulturnu raznolikost, jačati ravnomjernost kulturnog razvitka, promicati kulturu kao razvojnu snagu društva, jačati svijest o vrednovanju kulturnog proizvoda te osnažiti kulturno poduzetništvo i status umjetnika.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.4.1. Potpora razvoju umjetničke djelatnosti

Broj samostalnih umjetnika u Republici Hrvatskoj povećan je sukladno Strateškom planu i do kraja 2012. godine iznosit će oko 1331 samostalni umjetnik iz područja likovnog, glazbenog, scenskog, književnog i filmskog stvaralaštva. Sustav samozapošljavanja samostalnih umjetnika koji se potiče i pomaže uplatama doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje iz sredstava državnog proračuna postoji niz godina i pokazao se vrlo efikasanim jer se umjetnicima s obzirom na neredovitost priliva dohotka s minimalnim sredstvima osigurava slobodno umjetničko stvaralaštvo i primjerena profesionalna umjetnička produkcija.

Potrebno je pažljivo pristupiti izmjeni propisa kojima se uređuje status samostalnih umjetnika i poticanje umjetničkog djelovanja, posebice kod mladih umjetnika, uzimajući u obzir gospodarsku situaciju zbog koje bi restriktivan pristup u izmjeni propisa mogao imati trajne posljedice na razvoj umjetničke djelatnosti i umjetnosti općenito.

Potpora osnovnoj djelatnosti strukovnih udruga u kulturi također je od iznimne važnosti za održanje i profesionalni razvoj svih kulturnih djelatnosti i umjetničkih područja.

Nagrađivanjem sveukupnog djela i izuzetnih ostvarenja te potporom izvrsnosti u svim područjima kulturnog i umjetničkog djelovanja nastavit će se poticati osobita postignuća u kulturi i umjetničkom stvaralaštvu.

6.4.2. Unapređenje programa poduzetništva u kulturi

Kao poseban program nepovratne državne potpore male vrijednosti Projekt „Poduzetništvo u kulturi“ pokrenuli su Ministarstvo kulture i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva 2008. godine. Cilj Projekta je poticanje poduzetništva u kulturi, promicanje kulturnih industrija i poduzetničkih projekata na području glazbe i glazbeno-scenske umjetnosti, dramske umjetnosti, knjige i nakladništva, filmske djelatnosti, likovne umjetnosti, novih medijskih kultura, međunarodne kulturne suradnje i europskih integracija, zaštite i očuvanja kulturnih dobara, muzejsko-galerijske djelatnosti. Korisnici su subjekti malog gospodarstva koji obavljaju djelatnosti u kulturi - obrti, mala i srednja trgovačka društva i zadruge,

ustanove osim javnih ustanova, samostalni umjetnici, umjetničke organizacije i institucije u kulturi koje provode kulturne poduzetničke projekte temeljem Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi.

Kroz program poticanja poduzetništva u kulturi poticat će se kulturna proizvodnja ulaganjem u razvoj i primjenu novih tehnologija u kulturi, poticanjem konkurentnosti industrija u kulturi, marketinških aktivnosti poduzetnika u kulturi i poticanjem inovacija u kulturi. Povećani broj korisnika potpore te povećana kvaliteta i raznolikost prijavljenih projekata iskazivat će jačanje poduzetništva u kulturi.

6.4.3. Razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu

U značajnoj mjeri decentralizirana kulturna infrastruktura u Republici Hrvatskoj suočena je sa nedostatnim mogućnostima lokalnih zajednica za njezino optimalno održanje i razvoj. Programom potpore izgradnji, održavanju, informatizaciji i opremanju mreže kulturnih ustanova: narodnih knjižnica, centara i domova kulture, muzeja i galerija te kazališta i glazbeno-scenskih prostora na lokalnoj i regionalnoj razini osiguravaju se preduvjeti za rast kako kulturne potrošnje tako i aktivnu participaciju stanovništva u kulturnom životu na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Uz potporu kulturnim programima civilnog društva razvoj kulturne infrastrukture pridonijet će jačanju participacije u kulturnom životu. A jačanje kulturne potrošnje i afirmiranje sudjelovanja u kulturi kao kvalitete života stanovništva bitni su za održavanje kulture kao sektora koji stvara i proizvodi dobra i vrijednosti te za razvoj socijalno kohezivnih učinaka kulture i kulturnog djelovanja.

6.4.4. Jačanje prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu

Jačanje aktivne međunarodne kulturne suradnje s Europskom unijom u okviru programa Kultura 2007. - 2013. odvijat će se pojačanim promoviranjem programa za potencijalne korisnike, tehničkom i financijskom pomoći projektima koji su dobili potporu Europske unije, suradnjom s projektnim partnerima i kulturnim kontaktnim točkama zemalja članica programa te Europskom komisijom i Izvršnom agencijom u Bruxellesu. Za razdoblje od ulaska Hrvatske u Europsku uniju pripremat će se i programi za nove fondove Europske unije. Vezano uz ratifikaciju ugovora o pristupanju Europskoj uniji, intenzivirat će se predstavljanje hrvatske suvremene umjetnosti te promocija kulturne baštine u zemljama Europske unije. Promicat će se i poticati kulturni turizam kao izvozni proizvod. Sklopljeni ugovori i programi bilateralne kulturne suradnje omogućit će šire predstavljanje hrvatske kulture u drugim zemljama kao i kulture drugih zemalja u Republici Hrvatskoj; poticat će razvijanje izravne i kontinuirane suradnje i razmjene između ustanova i udruga, umjetnika i stručnjaka na svim područjima kulture i umjetnosti. Podupirat će se sudjelovanja umjetnika i kulturnih djelatnika u multilateralnim programima koji potiču razvoj interkulturnog dijaloga i kulturne raznolikosti u sklopu UNESCO-a, Vijeća Europe i drugih međunarodnih organizacija i asocijacija te nevladinih organizacija. Poticat će se i programe suradnje u sklopu regionalnih inicijativa i asocijacija naglašavajući specifičnost Republike Hrvatske kao srednjoeuropske i mediteranske zemlje.

6.4.5. Razvoj nezavisne (izvaninstitucionalne) kulture

S obzirom da se organizacije civilnoga društva u kulturi nalaze u neravnopravnom položaju, a reforma postojećeg kulturnog modela iziskuje dulje vremensko razdoblje, potrebno je unutar postojećeg modela osigurati unapređenje položaja organizacija civilnoga društva u kulturi u odnosu na javni kulturni sektor.

Donošenjem zakona u srpnju 2011. i uspostavljanjem Zaklade „Kultura nova“ doprinijet će se stabilnosti i razvoju civilne scene na području suvremene kulture i umjetnosti. Kroz Zakladu će se financirati mreže udruga nezavisnog kulturnog sektora, kvalitetni intersektorski projekti i osiguravati pristup regionalnim i europskim fondovima i dugoročna partnerstva. Kao dinamična struktura Zaklada „Kultura nova“ usmjerit će se proizvodnji kulturnih sadržaja i operativnom modelu funkcioniranja te izgradnji vlastitih kapaciteta. Zaklada se financira iz dijela prihoda od igara na sreću te donacija i ostalih prihoda.

Potpora programima novih medijskih kultura potpora je alternativnim, intermedijalnim i interdisciplinarnim oblicima umjetničkog stvaralaštva te novim oblicima organizacijskog djelovanja u kulturi (platforme, mreže). Povećanjem broja potpora za aktivnosti neprofitnih klubova pridonijet će se permanentnoj aktivnosti u realizaciji i profilaciji cjelogodišnjih programa klubova. Povećanjem broja potpora za razvojne inovativne programe novih kulturnih praksi pridonijet će se razvoju interdisciplinarnog i intermedijalnog umjetničkog stvaralaštva.

6.4.6. Potpora programima likovne umjetnosti

Godišnje se sufinancira oko 210 programa retrospektivnih, samostalnih, skupnih, tematskih i problemskih izložaba u galerijskim prostorima te izložbe hrvatskih društava likovnih umjetnika Zagreba, Istre, Rijeke, Splita i Osijeka. Podupiru se likovni programi izložbi i manifestacija sadržajne inventivnosti, nacionalnog karaktera, multimedijalnog izražavanja i povezivanja s primijenjenim umjetnostima, dizajnom i arhitekturom; likovne manifestacije koje ukazuju na kontinuitet umjetničkog stvaralaštva i stvaralački potencijal hrvatske umjetnosti te koje prezentiraju tematske cjeline od značaja za Republiku Hrvatsku; programi pripreme i tiskanja, likovnih monografija, zbornika, kataloga izložaba i publikacija iz područja povijesti umjetnosti (godišnje u prosjeku oko 40 programa).

6.4.7. Poticanje razvoja izvedbenih umjetnosti

Izvedbene umjetnosti - dramska, glazbeno-scenska, glazbena i plesna umjetnost – nedjeljivi su dio kulturnog identiteta i kontinuiteta opstojnosti hrvatskog društva. Temeljne organizacijske oblike predstavljaju kazališta, javna i privatna (ustanove, umjetničke organizacije i trgovačka društva), glazbeni ansambli, kao i udruge kulturno-umjetničkog i dramskog amaterizma. Svojim djelovanjem razvijaju dostupnost kulture na području cijele Republike Hrvatske u cilju ostvarivanja najširih javnih potreba u kulturi. Radi daljnjega poboljšanja djelatnosti, dostupnosti i kvalitete programa, u idućem trogodišnjem razdoblju podizat će se razina suradnje i daljnji razvoj izvedbenih umjetnosti u cjelini. Potporama će se poticati kreativno stvaralaštvo, umjetničko usavršavanje, kulturna proizvodnja i kulturna potrošnja.

Četiri nacionalna kazališta najistaknutije su kazališne institucije s repertoarom vezanim uz baštinu i promociju suvremenih dramskih, opernih i baletnih djela te onih vezanih uz suvremeni ples. Uočena je njihova nedovoljna suradnja i podudarnost premijernih i repriznih naslova što će se nastojati riješiti podupiranjem značajnijih oblika programske suradnje.

Zadržavanje broja premijernih produkcija i koprodukcija nacionalnih, javnih i regionalnih kazališta, suradnje umjetničkih organizacija i ansambala, poput onih plesnih, imat će za posljedicu kvalitetan repertoar, stabilnost razvoja, smanjenje troškova i veću mobilnost umjetnika. Jednako se odnosi na posljedice poticanja osnivanja novih regionalnih kazališta zbog veće dostupnosti kazališne umjetnosti. Inicijativom Ministarstva kulture, tijekom 2008., pokrenuta je profesionalna produkcija u devet hrvatskih gradova kao prva faza u razvoju i profesionalizaciji regionalnih kazališta.

Privatna kazališta djeluju kao umjetničke organizacije i trgovačka društva. Poticat će se njihova programska raznolikost i kvaliteta, a time i stvaralaštvo samostalnih umjetnika, što će se pratiti brojem novoupisanih privatnih kazališta u Očevidnik kazališta.

6.4.8. Potpora kulturno-umjetničkom amaterizmu te očuvanju tradicijske kulture

Amatersko stvaralaštvo potiče se kroz brojne manifestacije, radionice tradicijskih vještina i raznolike vrste programa pojedinačnih amaterskih kazališnih skupina te udruga koje njeguju glazbenu, plesnu i običajnu kulturu. Temeljni je cilj očuvanje regionalnih baštinskih vrijednosti i to podizanjem stručnosti i kvalitete djelovanja amaterske zajednice u manjim hrvatskim središtima. U predstojećem razdoblju očekuje se zadržavanje broja programa kojima će se i nadalje stimulirati razvoj djelatnosti, njezina produktivnost i raznolikost, što su osnovni preduvjeti za očuvanje zavičajnih glazbenih baština, kao i tradicije kazališnog amaterizma.

6.4.9. Unaprjeđenje audiovizualnih djelatnosti i medija

Za audiovizualni sektor u Republici Hrvatskoj od siječnja 2008. godine skrbi Hrvatski audiovizualni centar (HAVC) kao izvršna agencija koja aktivno surađuje s Ministarstvom kulture. Čitav audiovizualni sektor u Republici Hrvatskoj našao se prethodnih godina u teškoćama. Hrvatska radiotelevizija koja je u ranijem razdoblju bila glavni sufinancijer i promotor hrvatskog filma, ušla je u tržišno nadmetanje s komercijalnim sektorom, čime su mjerila izvrsnosti i izvedbene vrijednosti pala u drugi plan. Na drugoj strani komercijalne televizije i ostali zakonski obveznici uplaćivanja sredstava za rad HAVC-a nisu ispunjavali svoje zakonske obveze prema njemu u svrhu provođenja Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva, te su naplate većim dijelom ostvarene, tek nakon pravne i javne borbe za ostvarenje ovog cilja. Kako bi se izbjeglo ponavljanje sličnih situacija, izrađen je i usvojen u srpnju 2011. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine, br. 90/11) kojim se preciznije definiraju izvori financiranja HAVC-a a što je rezultiralo preciznijom projekcijom ukupnih sredstava koja su na raspolaganju za provedbu Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva 2010.-2014.

Također, domaća kulturno vrijedna audiovizualna proizvodnja, a osobito kinematografski film, nedovoljno sudjeluje u domaćim tv programima, bilo kao sadržaj, bilo kao javna tema.

Nužno je poticati širenje filmske i općenito audiovizualne kulture te specifičnih znanja vezanih uz audiovizualno stvaralaštvo kroz izdavaštvo, filmske festivale, i neprofesijsko stvaralaštvo, kao i poticati raznolike oblike edukacije – kako one namijenjene profesionalcima tako i one namijenjene mladim naraštajima i širokoj publici.

S obzirom na ograničene kapacitete domaćeg i regionalnog tržišta hrvatska audiovizualna proizvodnja nužno zavisi od javnih izvora financiranja, poput drugih europskim zemljama s manje od 10,0 milijuna stanovnika. U okviru audiovizualnih djelatnosti, međutim, postoji potencijalno snažno dohodovno i izvozno mjesto: produkcijski servis. Teško je procijeniti koji je od dva velika audiovizualna potencijala Hrvatske veći: kreativni ili industrijski, financijski, po svojoj prirodi svakako unosniji. Imajući to u vidu, Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine, br. 90/11) uvedene su mjere poticaja za ulaganje u audiovizualnu proizvodnju (stupile na snagu 1. siječnja 2012.) čime je učinjen prvi korak u ponovnom pozicioniranju Hrvatske na mapi europske audiovizualne industrije i produkcijskih servisnih centara.

6.4.10. Potpora proizvodnji i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija

Jezik i kultura s malim brojem korisnika moraju razviti učinkovit sustav zaštite vlastitoga književnog stvaralaštva i književnog izdavaštva na globalizirajućem medijskom tržištu.

Osim slabljenja kupovne moći kao bitnog čimbenika, na loše stanje hrvatskog tržišta knjige bitno utječu i niske naklade (cca. 300 primjeraka za poeziju i cca. 500 do 1000 za prozu i publicistiku), što rezultira razmjerno visokom cijenom proizvodnje knjige i posljedično visokom maloprodajnom cijenom knjige. Status autora – pisaca i književnih prevoditelja, naročito onih koji djeluju kao samostalni umjetnici, često je vrlo nesiguran s obzirom na razmjerno niske autorske honorare koji se rijetko mogu dopuniti udjelom u zaradi od prodaje knjige na tržištu.

Povećanjem broja potpora dodijeljenih autorima i prevoditeljima za književna djela, poboljšat će se interes autora za stvaranje, a nakladnika za izdavanje a time i udio domaće književnosti na tržištu, te u suradnji s nakladnicima povećati broj objavljenih vrijednih naslova omogućiti približavanje književno-umjetničkih djela širokoj publici te na taj način afirmirati književno nakladništvo kao vodeću granu kulturne produkcije. Kako su književna djela i časopisi vrlo važni u očuvanju i promoviranju književne, jezične i kulturne baštine, treba osigurati njihovu dostupnost svim građanima Republike Hrvatske bez obzira na mjesto stanovanja, što će se učiniti povećanjem broja otkupljenih naslova kapitalnih djela hrvatske i svjetske književnosti za narodne knjižnice u većem broju primjeraka te mjerama za očuvanje časopisne produkcije na cijelom području Republike Hrvatske.

6.4.11. Potpora razvoju knjižničnih usluga i zadovoljavanju potreba korisnika

Narodne knjižnice prikupljaju raznoliku građu, a otvorene su svim slojevima društva. Svojim službama i uslugama potiču i šire opće obrazovanje, stručni i znanstveni rad, a posebno se zalažu za to da sve grupe korisnika steknu naviku čitanja i korištenja raznolikih knjižničnih usluga. Manifestacije i skupovi u knjižnicama i stručnim udrugama od znatnog su utjecaja na povećanje broja korisnika narodnih knjižnica.

Kod narodnih knjižnica, kao prvenstveni problem pojavljuje se neusklađenost broja postojećih narodnih knjižnica s brojem predviđenim Zakonom o knjižnicama. Zakon predviđa 556 narodnih knjižnica u svakoj općini i gradu u Republici Hrvatskoj, a do danas su osnovane samo 204 knjižnice. Radi gospodarske krize i smanjenih financijskih mogućnosti općine i gradovi nerijetko zanemaruju svoju zakonsku obvezu osnivanja knjižnica kao i obveze financiranja redovite djelatnosti postojećih ustanova, zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra, izgradnju knjižničnih fondova i to kako kod novoosnovanih tako i kod već postojećih narodnih knjižnica.

Potpora osnivanju narodnih knjižnica u općinama i gradovima te izgradnji njihovih knjižničnih fondova, ali i potpora popunjavanju knjižničnih fondova postojećih narodnih knjižnica i organiziranju manifestacija i skupova u knjižnicama i stručnim udrugama, pridonosi povećanju interesa javnosti za knjižničnu djelatnost i dostupnosti knjige svim građanima Republike Hrvatske. - Prioriteti investicijske potpore Ministarstva kulture su knjižnice u Metkoviću, Požegi, Pleternici, Križevcima, Lošinju, Gospiću, Biogradu i Vodicama.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 6.4. Razvoj kulturnoga i umjetničkoga stvaralaštva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.4.1. Potpora razvoju umjetničke djelatnosti	6.4.1.1. Povećanje broja samostalnih umjetnika	Povećanje broja samostalnih umjetnika iskazivat će stupanj potpore umjetničkoj djelatnost	Broj	1.331	HZSU, MK	1.346	1.361	1.361
	6.4.1.2. Stabilan broj nagrada u kulturi i umjetnosti	Osobita postignuća u kulturi i umjetničkom stvaralaštvu iskazivat će se kontinuiranim nagrađivanjem sveukupnog djela i iznimnih ostvarenja	Broj	16	MK	16	16	16
6.4.2. Unaprjeđenje programa poduzetništva u kulturi	6.4.2.1. Rast potpore programima poduzetništva u kulturi	U cjelini programske potpore kulturnom razvitku rast će udio potpore programima poduzetništva u kulturi	%	1	MK, MPO	1	1,5	1,5
	6.4.2.2. Rast prosječne pojedinačne potpore za projekt Poduzetništvo u kulturi	Rastom prosječne pojedinačne potpore smanjivat će se broj potpora u korist produktivnih programa	Broj	40	MK	40	45	45
6.4.3. Razvoj kulturne infrastrukture i participacije u kulturnom životu	6.4.3.1. Odnos investicijske potpore kulturnim ustanovama na državnoj i lokalnoj razini (narodne knjižnice i centri/domovi kulture, muzeji, kazališta)	Postojeći odnos investicijske potpore kulturnim ustanovama na državnoj i lokalnoj razini je 40:60%. U narednom razdoblju težit će se ujednačavanju odnosa uz zadržavanje pokrivenosti investicijske potpore u svim županija u Republici Hrvatskoj	%	40:60	MK	45:55	50:50	50:50
	6.4.3.2. Rast potpore kulturnim programima organizacija civilnog društva	U cjelini programske potpore kulturnom stvaralaštvu i proizvodnji rast će udio potpore programima organizacije civilnog društva	%	10	MK	11	12	13
6.4.4. Jačanje prisutnosti hrvatske umjetnosti i kulture u svijetu	6.4.4.1. Rast sredstava iz programa EU Kultura 2007-2013 za projekte sa sudjelovanjem hrvatskih kulturnih organizacija	Povećanje uspješnosti hrvatskih kulturnih organizacija u dobivanju potpore Europske unije u odnosu na uložena sredstva RH za članarinu radi sudjelovanja u programu Kultura 2007-2013	mil €	1,1	MK	1,2	1,3	1,4
	6.4.4.2. Broj i diversifikacija programa međunarodne kulturne suradnje	Kontinuirano sudjelovanje hrvatskih umjetnika, institucija i organizacija u bilateralnim projektima te suradnju u okviru multilateralnih organizacija i asocijacija te regionalnih inicijativa	Broj	615	MK	650	700	750

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.4.5. Razvoj nezavisne (izvaninstitucionalne) kulture	6.4.5.1. Ustroj Zaklade te broj ostvarenih potpora za programe nezavisne kulture	Stabilnost i razvoj civilne scene kroz koju će se financirati mreže udruga nezavisnog kulturnog sektora, kvalitetni intersektorski projekti i osiguravati pristup regionalnim i europskim fondovima i dugoročna partnerstva.	Broj	0	MK	45	60	60
	6.4.5.2. Povećanje broja dodijeljenih potpora za razvojne inovativne programe koji uključuju formate suvremenog umjetničkog izraza i programe istraživačkog, edukacijskog i produkcijskog karaktera	Intermedijalni i interdisciplinarni oblici umjetničkog stvaralaštva pokazatelji su stabilnosti novomedijske scene i zanimanja za programe kulturnih praksi	Broj	117	MK	180	182	184
6.4.6. Potpora programima likovne umjetnosti	6.4.6.1. Zadržavanje broja dodijeljenih potpora za likovne monografije	Ulaganje u programe likovnih monografija umjetnika koji nemaju objavljenu likovnu monografiju i sintezna djela vezana uz hrvatsku povijest umjetnosti	Broj	40	MK	40	40	40
	6.4.6.2. Poećanje broja dodijeljenih potpora za likovne programe (izložbe, manifestacije, likovne kolonije i dr.), programe arhitekture i dizajna	Realiziranim likovnim programima koji obuhvaćaju sadržajnu inventivnost, nacionalni karakter, multimedijsko izražavanje i koji se povezuju s primjenjenim umjetnostima, dizajnom i arhitekturom ukazuje se na kvalitetu sadržaja	Broj	244	MK	246	248	250
6.4.7. Poticanje razvoja izvedbenih umjetnosti	6.4.7.1. Zadržavanje broja premijernih produkcija i koprodukcija	Poticanjem programa međusobne suradnje i razvoja kazališta te umjetničkih organizacija i ansambala stimulirat će se raznolikost i dostupnost kulturne ponude	Broj	130	MK	130	130	130
	6.4.7.2. Zadržavanje broja regionalnih kazališta	Djelovanje regionalnih kazališta doprinijet će većoj dostupnosti kazališne umjetnosti	Broj	9	MK	9	9	9
	6.4.7.3. Povećanje ukupnog broja upisanih privatnih kazališta u Očevidnik kazališta	Povećanjem broja novoupisanih privatnih kazališta u Očevidnik kazališta pratit će se programska kvaliteta te stvaralaštvo samostalnih umjetnika	Broj	83	MK	87	92	97

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.4.8. Potpora kulturno-umjetničkom amaterizmu te očuvanju tradicijske kulture	6.4.8.1. Zadržavanje ukupnog broja programa	Zadržavanjem broja programa i njihovom stabilnošću osigurava se opstanak amaterskih društava: kazališnih skupina i onih glazbeno-folklornih koje su djelovanjem vezane uz različite oblike tradicijske kulture	Ukupni broj	215	MK	215	215	215
	6.4.8.2. Zadržavanje broja seminara i radionica	Zadržavanje broja seminara i radionica iskazat će učinkovitu primjenu novih znanja i vještina	Broj	28	MK	28	28	28
	6.4.8.3. Povećanje broja programa vezanih uz očuvanje tradicijske kulture	Povećanjem broja programa izvornih skupina potaknut će se zaštita pučke (zavičajne) baštine u svim njezinim oblicima	Broj	55	MK	55	58	60
6.4.9. Unaprjeđenje audiovizualnih djelatnosti i medija	6.4.9.1. Povećanje broja odlazaka u kino godišnje po glavi stanovnika	Ulaganjem u proizvodnju, distribuciju, kinoprikazivaštvo i promociju povećat će se broj odlazaka u kino po glavi stanovnika	Broj	0,9	HAVC, DZS, Europski audioviz. observatorij	1	1,1	1,2
	6.4.9.2. Povećanje broja realiziranih filmskih naslova -dugometražni igrani film	Povećanjem ukupne razine sredstava za proizvodnju i osiguranjem veće razine sufinanciranja po filmu doći će do povećanja broja realizacije odobrenih projekata	Broj	9	HAVC	10	10	10
6.4.10. Potpora proizvodnji i distribuciji knjiga, časopisa i elektroničkih publikacija	6.4.10.1. Povećanje broja objavljenih vrijednih naslova u okviru programa potpore izdavanju knjiga i književnog stvaralaštva	Povećanjem broja objavljenih vrijednih naslova omogućit će se približavanje književno-umjetničkih djela širokoj publici te na taj način afirmirati književnost kao vodeću granu kulturne produkcije	%	75	MK	76	78	80
	6.4.10.2. Povećanje dostupnosti vrijednih djela hrvatske i svjetske književnosti čitateljstvu	Povećanjem broja otkupljenih naslova kapitalnih djela hrvatske i svjetske književnosti u većem broju primjeraka omogućit će se njihova dostupnost podjednako svim građanima RH bez obzira na mjesto stanovanja	Broj (prosječan)	100	MK	105	107	110
	6.4.10.3. Povećanje broja elektroničkih publikacija čiji sadržaj većim dijelom obuhvaća područje kulture	Povećanjem broja elektroničkih publikacija koje pokrivaju područje kulture omogućit će se brža i dostupnija razmjena informacija iz područja kulture	Broj	16	MK	18	20	22

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.4.11. Potpora razvoju knjižničnih usluga i zadovoljavanju potreba korisnika	6.4.11.1. Povećanje broja narodnih knjižnica sukladno Zakonu o knjižnicama.	Povećanje broja narodnih knjižnica dovest će do decentralizacije kulturnog života i ojačati proklamiranu ulogu narodnih knjižnica u zajednici (*Ovisno o zakonu o područjima županija, gradova i općina u RH)	%	37	MK	37	38	39
	6.4.11.2. Zadržavanje broja poticajnih manifestacija i skupova u knjižnicama i stručnim udrugama.	Stručni skupovi koji okupljaju kvalitetne sudionike i predavače, atraktivnim i korisnim temama i ponudom odgovarajućeg štiva privući će korisnike svih dobnih skupina.	Broj	22	MK	20	20	20

6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnih identiteta. Ministarstvo kulture razvija mehanizme i uspostavlja mjere zaštite kulturne baštine s ciljem osiguranja njene održivosti što podrazumijeva identificiranje, dokumentiranje, istraživanje, održavanje, zaštitu kao i promicanje njenih vrijednosti.

Kulturnu baštinu čine pokretna i nepokretna kulturna dobra od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značenja, arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

6.5.1. Revizija i objava cjelovitog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske

Registar kulturnih dobara ključni je dio cjelokupnog informacijskog i dokumentacijskog sustava zaštite i upravljanja kulturnim dobrima bez čije cjelovitosti i dostupnosti nije moguće osigurati punu primjenu sustava upravljanja kulturnim dobrima.

Stanjem na dan 13. svibnja 2010. utvrđeno je 5.760 registriranih nepokretnih kulturnih dobara i arheoloških lokaliteta i povijesnih cjelina, 1.362 registriranih pokretnih kulturnih dobara te 89 registriranih nematerijalnih kulturnih dobara.

Ministarstvo kulture će izraditi projekt i uvesti jedinstveni informacijski sustav koji će obuhvatiti podatke Registra, dokumentaciju o upisanim kulturnim dobrima te podatke koji su potrebni za podršku radnim procesima u upravljanju kulturnim dobrima. Ujedno će provesti reviziju i upotpunjavanje postojećih podataka i dokumentacije za oko 7.300 kulturnih dobara. Reviziju će provesti nadležni konzervatorski odjeli, po županijama. Obrada i objedinjavanje podataka izvršiti će se u Upravi za zaštitu kulturne baštine. U razdoblju od tri godine osigurat će se dostupnost Registra svim čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima te javnosti.

6.5.2. Istraživanje, dokumentiranje i inventarizacija kulturnih dobara

Ministarstvo kulture kroz mrežu od dvadeset konzervatorskih odjela zajedno s Upravom za zaštitu kulturne baštine provodi prikupljanje podataka o kulturnim dobrima. Aktivnost objedinjuje dokumentiranje, istražne radove te izradu elaborata, inventarizaciju pokretnih kulturnih dobara, kao i pohranjivanje podataka. Prikupljeni podaci o kulturnim dobrima sustavno se uvode u informacijsku bazu podataka tvoreći jedinstven informacijski sustav. Time se omogućuje jednostavan i brz prijenos podataka i informacija koji se koristi u službene svrhe, za znanstveno istraživanje i u

publicističke svrhe, za potrebe nastave i izlaganja te u druge opravdane svrhe za potrebe javnosti.

Do sada je izrađeno konzervatorskih elaborata, arhitektonskih snimaka postojećeg stanja nepokretnih kulturnih dobara te konzervatorskih podloga za zaštićene i registrirane povijesne cjeline za oko 10% zaštićenih kulturnih dobara. Potrebno je kontinuirano provoditi istražne radove i dokumentiranje kulturnih dobara te će se u trogodišnjem razdoblju izraditi 40 arhitektonskih snimaka postojećeg stanja, 100 elaborata nepokretnih kulturnih dobara, 60 konzervatorskih podloga za zaštićene i registrirane povijesne cjeline, odnosno 40 inventarizacija zbirki.

6.5.3. Dostupnost kulturne baštine u digitalnom okruženju

Nacionalni program digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe razvija sustavan i ujednačen pristup digitalizaciji građe u kulturnim ustanovama, oblikuje ponudu kulturnih sadržaja i usluga korištenjem digitalnih preslika. Također, programom se unapređuju institucionalne, tehnološke, stručne i organizacijske sposobnosti kao i infrastruktura. Time se ostvaruju nužni preduvjeti za provedbu pojedinačnih projekata digitalizacije.

Mrežno je dostupno 226 digitaliziranih zbirki te je provedeno 79 programa digitalizacije pokretne kulturne baštine. Povećanjem broja programa digitalizacije, broja digitalnih zbirki te uključenih ustanova povećat će se zaštita, dostupnost i korištenje građe kulturne baštine (portal „Hrvatska kulturna baština“).

U slijedećem trogodišnjem razdoblju, Ministarstvo kulture će razviti i uspostaviti IT sustav ISKB kojim će se digitalizirati svi prikupljeni i obrađeni podaci o kulturnoj baštini na suvremenoj programskoj platformi uz očuvanje/konverziju svih podataka koji su do sada uneseni u bazu. Također, sustav će biti izrađen kao Geografsko-informacijski sustav (GIS) upravljanja kulturnom baštinom, povezan s Državnom geodetskom upravom i katastrom, s mogućnošću pretraživanja putem interaktivne karte i pretraživanja cjelokupnog fonda kulturne baštine Republike Hrvatske.

6.5.4. Razvoj cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara

Ministarstvo kulture, jednom godišnje, putem Javnog natječaja prikuplja programe zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema vrstama kulturnih dobara.

Kontinuiranim prikupljanjem podataka o ulaganjima u obnovu kulturnih dobara razvijat će se baza podataka o verificiranim projektima za zaštitne radove iz Javnog natječaja za Program zaštite kulturnih dobara. U Ministarstvu kulture u 2011. godini provodilo se 705 programa zaštite nepokretnih kulturnih dobara od toga 102 programa Hrvatskog restauratorskog zavoda i 5 programa Zavoda za obnovu Dubrovnika te 166 programa konzervatorsko - arheoloških istraživanja i 416 programa zaštite pokretnih kulturnih dobara, od toga 183 programa Hrvatskog restauratorskog zavoda te 33 programa zaštite nematerijalnih kulturnih dobara.

Unapređenjem mehanizama za praćenje programa i vrednovanje rezultata ulaganja, ostvarit će se veća učinkovitost povećanjem udjela projekata s većim opsegom i

kraćim rokom završetka radova te tako povećati broj kulturnih dobara stavljenih u funkciju.

Također, Ministarstvo kulture propisivanjem uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine unapređuje kvalitetu izvedenih radova na zaštiti i očuvanju kulturne baštine. U tu svrhu, Ministarstvo kulture razvija, Upisnik, (bazu podataka) fizičkih i pravnih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine čime je omogućena javnost tih podataka.

Ministarstvo kulture će poticati i unapređivati suradnju i planiranje na lokalnoj razini putem konzervatorskih odjela. Provedbom edukacije i seminara unaprijedit će se suradnja svih aktera koji sudjeluju u zaštiti i očuvanju kulturne baštine, uključujući muzejske i arhivske ustanove, privatne osobe i javne službe.

Ministarstvo kulture će jačati bilateralnu i multilateralnu suradnju radi unapređenja sustava zaštite kulturnih dobara razmjenom iskustava, pratit će kretanja i nominirati projekte iz područja zaštite i očuvanja kulturne baštine u svrhu korištenja sredstava iz fondova Europske unije.

6.5.5. Sustavno praćenje stanja kulturnih dobara

Ministarstvo kulture kroz zaštitu i očuvanje kulturnih dobara želi ustrojiti jedinstven sustav brige za nacionalnu baštinu koji se ogleda kroz sustavno praćenje stanja zaštićenih kulturnih dobara. Ministarstvo kulture će provoditi petogodišnje prikupljanje podataka o stanju kulturnih dobara te prikupljene podatke integrirati u sustav upravljanja kulturnim dobrima. Razvoj kriterija te odabir i sustavno praćenje stanja i ugroženosti kulturnih dobara trebali bi pridonijeti smanjenom broju interventnih, neplaniranih mjera zaštite i očuvanja.

Također, obavljanjem inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine osigurat će se kvalitetna skrb i nadzor u okviru zakonske regulative. Intenzivirat će se ugradnja sigurnosnih alarmnih sustava radi zašite kulturnih dobara od krađe, provale i požara.

6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe

Sustav muzeja u Hrvatskoj čini 225 muzeja upisanih u Registar muzeja, galerija i zbirki koji se vodi u Muzejskom dokumentacijskom centru, od kojih je 21 nacionalan; gradovi su osnivači 52% muzeja, država 15%, općine 11%, županije 6%, a 16% ostali. U Očevidnik muzeja, te muzeja, galerija i zbirki unutar ustanova i drugih pravnih osoba upisano je 146 muzeja. Ukupno je u muzejima 6.390.357 predmeta (51% inventirano; 21% u bazi muzejskih podataka) te dvadesetak različitih muzejskih zbirki koje još nemaju zakonom propisane uvjete za osnivanje muzeja. Muzeji se dijele se na opće (kompleksne), povijesne, etnografske, arheološke, umjetničke, prirodoslovne, memorijalne, tehničke, tehnološke i druge.

U dijelu sustava hrvatskih muzeja razina inventiranosti muzejske građe i dokumentacije je nedostatna. Inventiranje muzejske građe i dokumentacije prioritetna je muzejska aktivnost. Potporama izložbama iz fundusa, i onima vezanim za osnovnu djelatnost muzeja propisano i u Zakonu o muzejima – obradi, zaštiti, istraživanju i

prezentaciju vlastitog fundusa i pripremi stalnog postava te onima koje studijski i znanstveno obrađuju građu i prezentiraju nova saznanja razvija se muzejska djelatnost i prezentira raznolika kulturna, prirodoslovna i tehnička dobra koja su dio sveukupne nacionalne kulturne baštine. Potporama izdavačkoj djelatnosti muzeja pridonosi se valorizaciji, kategorizaciji i prezentaciji fundusa. Međumuzejska suradnja podrazumijeva razmjenu programa, organizaciju zajedničkih izložaba i ostalih projekata, suradnju na predlaganju izložaba za međunarodnu suradnju s naglaskom na reciprocitet pri razmjeni izložaba i definiranje troškova te na suradnju u popunama fundusa trajnim posudbama građe.

Godišnje se sufinancira više od 450 navedenih programa. Na osnovu modela održanih kulturoloških izložaba Dalmatinska Zagora, Slavonija, Baranja i Srijem podupire se suradnja muzeja s drugim regionalnim i nacionalnim baštinskim i kulturnim institucijama s ciljem ostvarivanja zajedničkog i/ili kompleksnog projekta predstavljanja ukupnosti baštine pojedinih hrvatskih regija koji pokazuju povijesni kontinuitet u kulturnom, umjetničkom, gospodarskom i političkom životu.

6.5.7. Razvoj muzejske infrastrukture

Investicijska ulaganja u razvoj muzejske infrastrukture, valorizacija projekata muzejskih projekta i postava, povezivanje novih muzeja u Sustav muzeja, primjena propisanih stručnih i tehničkih standarda usmjereno je na integriranje muzejskih projekata u ukupnu ponudu znanja i informacija o kulturnoj baštini te ulaganja u cilju osiguranja održivog kulturnog i gospodarskog razvoja. U trogodišnjem razdoblju program obuhvaća dovršetak obnove nove zgrade nacionalnog Hrvatskog povijesnog, Zagreb muzeja te cjelovitu obnovu kompleksa dvorca Eltz - Gradski muzej Vukovar, izgradnju Muzeja Vučedolske kulture, Vučedol kraj Vukovara, JU Nacionalni park Paklenica - Muzej Velebita, Starigrad-Paklenica, Muzeja Apoksiomena, Mali Lošinj i Muzeja Alke u Sinju.

Realizacija novih stalnih postava obuhvaća nacionalne muzeje (Muzej hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, Arheološki muzej Zadar – postav Antike, Muzeji Hrvatskog zagorja - Dvor Veliki Tabor, Arheološki muzej Istre u Puli, Hrvatski športski muzej) i ostale kojih su osnivači gradovi i županije (Muzej grada Šibenika, Prirodoslovni muzej Metković, Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod, Zavičajni muzej Slatina, Gradski muzej Nova Gradiška, Spomen galerija Kerdić u Davoru, Etnografski muzej Istre u Pazinu, Gradski muzej Požega).

I dalje će se raditi na opremanju muzeja informatičkom opremom i muzejskim programima (M++) te uspostavi suradnje i interoperabilnosti s ostalim informacijskim sustavima: knjižnica, arhiva, spomeničke baštine i dr.; instalaciji sekundarne dokumentacije, dodatnih modula i kompletne programske podrške (razvoj i nadogradnja sustava); osiguranju mrežne dostupnosti podataka i dokumentacije baze muzejskih predmeta. Uspostavit će se informatički sustava upravljanja KD povezanog s postojećim sustavima/bazama podataka restauriranih umjetnina, muzejske građe i arhivske građe (BREUH, M++, Arhinet).

6.5.8. Poboljšanje uvjeta i povećanje kapaciteta za pohranu gradiva u arhivima

Arhivsku službu u Republici Hrvatskoj čine Hrvatski državni arhiv, 18 područnih državnih arhiva i jedan specijalizirani arhiv. Temeljne zadaće arhiva su redovito preuzimanje novoga gradiva koje nastaje radom državnih tijela i drugih javnih službi te zaštita, obrada, osiguranje dostupnosti i poticanje korištenja arhivskog gradiva. Time arhivi doprinose očuvanju kulturne i povijesne baštine, dostupnosti informacija o radu javnih službi i kvaliteti upravljanja dokumentacijom javnih službi pružajući im podršku u obradi, vrednovanju i upravljanju spisima. Uz oko 104.000 dužnih metara gradiva u arhivima, državni arhivi preuzimaju gradivo koje nastaje radom 5.711 kategoriziranih stvaratelja javnog i privatnog arhivskog gradiva, pri čemu godišnje nastaje oko 2.500 dužnih metara gradiva trajne vrijednosti koje treba preuzeti u arhive te primjereno obraditi i zaštititi.

Većini arhiva nedostaje spremišnog prostora i/ili opreme za pohranu novoga gradiva koje je dospjelo ili dospijeva za preuzimanje prema zakonom utvrđenim rokovima. Uslijed toga gradivo se dulje zadržava u neprimjerenome prostoru izvan arhiva gdje je izloženo riziku ubrzanog propadanja i nije dostupno korisnicima. Prioritetni investicijski programi su: izgradnja novog spremišta Hrvatskog državnog arhiva u Kerestincu, dovršenje arhiva u Dubrovniku, rekonstrukcija zgrade za potrebe arhiva u Osijeku te uređenje i opremanje arhiva u Vukovaru.

Znatan dio spremišnih objekata nije namjenski građen za pohranu arhivskog gradiva, niti je opremljen tako da osigurava uvjete kakve određuju norme za dugoročno čuvanja arhivskog i knjižnog gradiva. Gradivo koje je smješteno u spremišta koja znatnije odstupaju od normiranih uvjeta ima znatno kraći očekivani životni vijek te je podložnije pojedinim čimbenicima koji dovode do njegova oštećivanja i propadanja. Za uređenje i opremanje spremišnih prostorija, kako bi udovoljavale normama, potrebno je osigurati razmjerno velika sredstva, te se stoga planira postupno smanjenje količine gradiva, koje se ne čuva u preporučenim uvjetima, u duljem razdoblju.

Među postupcima koje arhivi provode radi dugoročnog očuvanja arhivskog gradiva su i konzerviranje i restauriranje oštećenog i ugroženog gradiva, izrada i čuvanje sigurnosnih kopija, tehničko opremanje, čišćenje i sl. U sljedećem razdoblju zadržat će se postojeća razina i opseg ovih aktivnosti.

6.5.9. Povećanje dostupnosti gradiva u arhivima

Dostupnost arhivskog gradiva i informacija o njemu u digitalnom okruženju ima neposredan učinak i na razinu interesa za njegovo korištenje i na stupanj obrađenosti i zaštite. Radi dostupnosti arhivi sređuju, opisuju i digitaliziraju arhivsko gradivo te izrađuju obavijesna pomagala. Iako je obveza tijela i ustanova koje predaju svoje gradivo nadležnom arhivu da ga prije toga primjereno srede i popišu, to u prošlosti često nije bio slučaj, a niti danas mnoga tijela ne uspijevaju svoje gradivo obraditi i popisati tako da se može dati na korištenje bez dodatne obrade. Postojeći resursi omogućuju obradu i popisivanje oko 2.500 dužnih metara gradiva godišnje.

Uz sređivanje i opis, velik utjecaj na dostupnost gradiva ima mogućnost pretraživanja i pristupa gradivu u elektroničkom obliku. Arhivi će nastaviti razvijati i puniti skupni elektronički katalog te digitalizirati gradivo za koje postoji izraženiji interes korisnika.

6.5.10. Povećanje kvalitete usluga korisnicima i posjetiteljima

Uz standardne usluge korisnicima, kao što su korištenje gradiva u čitaonici, izrada preslika, izvoda i sl., arhivi pripremaju i druge sadržaje i programe za korisnike i posjetitelje: izložbe, radionice, predavanja, sadržaje koji se mogu koristiti u obrazovnom procesu u nastavi pojedinih predmeta i dr. Ovakvim sadržajima i programima arhivi postaju relevantni i za osobe koje nisu posebno motivirane za istraživanje arhivskog gradiva, što je obično razmjerno intenzivan proces.

Usluge arhiva podliježu normama kvalitete koje se odnose na rok u kojem će se obraditi zahtjevi korisnika, radno vrijeme čitaonica, zadovoljstvo korisnika podrškom u istraživanju, komunikaciju s arhivom, mogućnosti naručivanja, kopiranja i dr. Arhivi će kontinuirano pratiti procese vezane uz obradu korisničkih zahtjeva i pružanje drugih usluga te njihovim optimiziranjem i raspodjelom resursa utjecati da se smanji učestalost usluga koje iz bilo kojih razloga odstupaju od norme kvalitete.

6.5.11. Unapređenje praćenja trošenja sredstava za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina

Poticanje i financijska pomoć u ostvarivanju kulturnih i informativno-izdavačkih programa udruga i ustanova, koje artikuliraju većinu djelatnosti manjinskih zajednica, te izražavaju potrebu za očuvanjem etničkog, kulturnog i jezičnog identiteta istovremeno znače doprinos kulturnom, društvenom i gospodarskom razvitku Republike Hrvatske, te njihovoj integraciji u hrvatsko društvo.

Radi unaprjeđenja ostvarivanja prava nacionalnih manjina na kulturnu autonomiju, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, sukladno Kriterijima za utvrđivanje financijske pomoći za programe nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina, Javnim pozivom poziva nevladine udruge i ustanove nacionalnih manjina na prijavu programa za ostvarivanje kulturne autonomije, te programa koji proizlaze iz bilateralnih sporazuma i ugovora, a financiraju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Udruge i ustanove nacionalnih manjina podnose kvartalna, polugodišnja i godišnja izvješća o radu i financijska izvješća prema Metodologiji praćenja ostvarivanja programa nevladinih udruga i ustanova nacionalnih manjina. Na osnovu tih izvješća Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina podnosi svoje polugodišnje i godišnje izvješće Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru.

Kako se godišnje sufinancira oko 100-ak udruga sa preko 220 društava-podružnica-beseda-matica-pododbora za 17 nacionalnih manjina, u narednom trogodišnjem razdoblju potrebno je unaprijediti načine kontrole i praćenja namjenskog trošenja odobrenih sredstava iz državnog proračuna.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 6.5. Zaštićena i očuvana kulturna baština

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.5.1. Revizija i objava cjelovitog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske	6.5.1.1.Povećanje broja revidiranih rješenja o kulturnim dobrima upisanih u Registar kulturnih dobara	Povećanjem broja revidiranih rješenja o kulturnim dobrima upisanih u registar kulturnih dobara osigurava se pouzdanost i cjelovitost podataka o kulturnim dobrima	Broj kulturnih dobara RH	4.580	MK	7.211	7.211	8.150
	6.5.1.2. Povećanje postotka provedbe projekta jedinstvenog informacijskog sustava Registra kulturnih baštine	Potpunom provedbom projekta osigurava se dostupnost podataka o kulturnim dobrima čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima i javnosti	%	70	MK	70	80	80
6.5.2. Istraživanje, dokumentiranje i inventarizacija kulturnih dobara	6.5.2.1. Povećanje broja izrađenih arhitektonskih snimaka postojećeg stanja registriranih nepokretnih kulturnih dobara	Povećanjem broja izrađenih arhitektonskih snimka postojećeg stanja povećava se broj kulturnih dobara koje je moguće obnoviti i očuvati u izvornom stanju	Broj	740	MK	750	760	760
	6.5.2.2. Povećanje broja provedenih istražnih radova te izrađenih elaborata i konzervatorskih podloga	Povećanjem broja provedenih istražnih radova na kulturnim dobrima prepoznaje se slojevitost i vrijednost kulturnih dobara	Broj	893	MK	946	987	1.000
	6.5.2.3. Povećanje broja provedenih inventarizacija zbirki u izvaninstitucionalnom vlasništvu i vlasništvu vjerskih zajednica pohranjenih u bazu podataka	Povećanjem broja provedenih inventarizacija pokretnih kulturnih dobara u vlasništvu vjerskih zajednica povećava se broj vrijednih zbirki prezentiranih javnosti a time i nacionalno blago RH	Broj	130	MK	140	145	155
6.5.3. Dostupnost kulturne baštine u digitalnom okruženju	6.5.3.1. Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih zbirki	Povećanje broja mrežno dostupnih digitaliziranih zbirki povećava se dostupnost kulturne baštine u virtualnom okruženju	Broj	305	MK	350	350	400
	6.5.3.2. Povećanje broja Programa digitalizacije pokretne kulturne baštine	Povećanjem broja Programa digitalizacije pokretne kulturne baštine povećava se broj digitalizirane baštine dostupne javnosti	Broj	109	MK	140	170	200
	6.5.3.3. Povećanje postotka razrade i uspostave IT sustava kulturne baštine (ISKB) Ministarstva kulture	Potpunom provedbom projekta osigurava se temelj za digitalizaciju cjelokupne dokumentacije o kulturnoj baštine kao i dostupnost podataka čimbenicima koji su uključeni u sustav upravljanja kulturnim dobrima i javnosti	%	20	MK	30	45	70

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.5.4 Razvoj cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara	6.5.4.1. Povećanje broja provedenih cjelovitih programa zaštite i očuvanja nepokretnih, pokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara te programa zaštite i očuvanja arheoloških lokaliteta	Povećanjem broja cjelovitih programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara u odnosu na interventne programe povećati će se broj kvalitetno provedenih i završenih projekata	Broj	59	MK	59	64	66
	6.5.4.2. Povećanje broja provedenih cjelovitih programa Hrvatskog restauratorskog zavoda i Zavoda za obnovu Dubrovnika	Povećanjem broja cjelovitih Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara u odnosu na interventne programe povećati će se broj kvalitetno provedenih i završenih projekata	Broj	24	MK i HRZ	24	25	26
	6.5.4.3. Povećanje broja programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara financiranih zajmom CEB-a (zajam i učešće) i fondovima EU	Povećanjem broja Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara financiranih iz kredita CEB-a povećati će se broj obnovljenih kulturnih dobara i smanjiti će se udjel financijskih sredstava iz javnog proračuna	Broj	3	MK	3	2	3
6.5.5 Sustavno praćenje stanja kulturnih dobara	6.5.5.1. Povećanje broja kulturnih dobara za koje je utvrđeno stanje te podaci uvedeni u sustav praćenja	Povećanjem broja kulturnih dobara za koje je utvrđeno stanje, smanjiti će se broj neplaniranih interventnih mjera zaštite i očuvanja	%	50	MK	60	70	90
	6.5.5.2. Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora	Povećanjem broja inspekcijskih uvida smanjiti će se broj neprimjerenih zahvata na kulturnim dobrima	Broj	380	MK	390	400	400
	6.5.5.3. Povećanje broja postavljenih alarmnih sustava	Povećanjem broja postavljenih alarmnih sustava osnažiti će se sustav zaštite od krađe, provale i požara	Broj	30	MK	30	33	35
6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe	6.5.6.1. Povećanje razine inventiranosti muzejske građe	Inventarizacija muzejske građe i dokumentacije je prioritetna muzejska aktivnost	Polazni % u 21 nacionalnim muzejima te ostalim muzejima	Sveukupno inventirano 51%	MK	55%	60%	65%

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.5.6. Povećanje razine inventiranosti, obrade i prezentacije muzejske građe	6.5.6.2. Povećanje broja realiziranih izložaba, izložaba iz fundusa i projekata o kulturološkim cjelinama Hrvatske te nakladništva.	Realiziranim izložbama, izložbama iz fundusa i publikacijama muzeji se profiliraju prema osnovnoj muzejskoj djelatnosti; obrada, zaštita i prezentacija nacionalne baštine	Broj	201	MK	210	215	220
	6.5.6.3. Povećanje broja dodijeljenih potpora za programe međumuzejske suradnje	Organizacija međumuzejskih izložaba i projekata i suradnja na predlaganju izložaba za međunarodnu suradnju (reciprocitet pri razmjeni izložaba)	Broj	28	MK	30	32	34
6.5.7. Razvoj muzejske infrastrukture	6.5.7.1. Broj izgrađenih novih muzeja	Ulaganja u cilju osiguranja održivog kulturnog i gospodarskog razvoja; integriranje muzejskih projekata u ukupnu ponudu znanja i informacija o baštini	Broj	4 nova muzeja	MK, lokalna i regionalna uprava i samouprava	4 nova muzeja	4 nova muzeja	4 nova muzeja
	6.5.7.2. Broj izgrađenih novih stalnih postava	Neposredno predočavanje informacija i spoznaja o muzejskoj građi	Broj	8 muzeja	MK, lokalna i regionalna uprava i samouprava	16 muzeja	11 muzeja	6 muzeja
6.5.8. Poboljšanje uvjeta i povećanje kapaciteta za pohranu gradiva u arhivima	6.5.8.1. Povećanje količine gradiva pohranjenog u arhivima (u dužnim metrima)	Osigurat će se preuzimanje arhivskog gradiva koje arhivi trebaju preuzeti u zakonom utvrđenim rokovima	Broj	104.000	MK	106.000	108.000	110.000
	6.5.8.2.Smanjenje postotka gradiva koje traži aktivne mjere zaštite	Aktivnim mjerama zaštite produljuje se životni vijek gradiva koje je izloženije rizicima od propadanja	%	60	MK	59,5	59	58,5
6.5.9. Povećanje dostupnosti gradiva u arhivima	6.5.9.1. Povećanje postotka gradiva za koje su u čitaonicama arhiva dostupna obavijesna pomagala koja omogućuju učinkovito i pouzdano pretraživanje	Povećanjem kvalitete i količine podataka u obavijenim pomagalima olakšava se i ubrzava pretraživanje, te korisnici lakše identificiraju gradivo koje ih zanima	%	50	MK	51	52	54
	6.5.9.2. Povećanje broja jedinica gradiva koje su dostupne u elektroničkom katalogu	Povećanjem broja jedinica gradiva u elektroničkom katalogu korisnicima se omogućuje da sve veću količinu gradiva pretražuju mrežnim putem	Broj	70.000	MK	90.000	115.000	145.000
	6.5.9.3. Povećanje broja mrežno dostupnih digitalnih predložaka	S većom količinom mrežno dostupnih digitaliziranih podataka povećavaju se dostupnost i intenzitet korištenja gradiva	Broj	650.000	MK	750.000	1.000.000	1.300.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
6.5.10. Povećanje kvalitete usluge korisnicima i posjetiteljima	6.5.10.1. Povećanje postotka usluga koje su pružene u skladu s usvojenim normama kvalitete	Većim udjelom usluga koje su pružene u okviru utvrđenih normi kvalitete povećava se prosječna kvaliteta usluga arhiva	%	80	MK	82	85	90
	6.5.10.2. Povećanje broja posjetitelja izložbi, radionica i drugih programa namjenjenih javnosti, obrazovanju i posjetiteljima	Broj sudionika u programima koji su namijenjeni javnosti, obrazovanju i posjetiteljima odražava kvalitetu usluge	Broj	13.000	MK	14.000	15.000	16.000
6.5.11. Unapređenje praćenja trošenja sredstava za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina	6.5.11.1. Povećanje broja terenskih kontrola	Terenskom kontrolom će se unaprijediti praćenja rada udruga i time prikupljati dodatne informacije o aktivnostima udruga	broj	10	Savjet za nacionalne manjine	15	20	30
	6.5.11.2. Povećanje broja pravilno ispunjenih obrazaca sa pratećom dokumentacijom pristiglih izvješća udruga	Pratit će se postotak pravilno ispunjenih obrazaca i svih pratećih priloga uz izvješća o radu dostavljenih u propisanom roku o utrošku sredstava iz Državnog proračuna	%	70	Savjet za nacionalne manjine	80	85	90

7. Zaštita okoliša i prostorni razvoj

Zaštita okoliša nesumnjivo je jedna od najzahtjevnijih i najsloženijih aktivnosti koja zadire u sve dijelove organizacije ljudskoga društva. Prirodni okoliš u kojem živimo (zrak, voda, zemljište, biljke, životinje, itd.) osigurava nam ostvarenje naših životnih potreba. Međutim, naše potrebe, životne navike i interesi, koje priroda neposredno ne može zadovoljiti, neprestano rastu. Stoga, oslanjajući se na prirodu, stvaramo nove elemente i oblikujemo svoj okoliš, različit od prirodnog. Spoznaja činjenice da odluke o okolišu koje donesemo danas mogu ograničiti ili u potpunosti onemogućiti preživljavanje živih sustava u budućnosti dovela je do oblikovanja pojma održivog razvoja. Održivi razvoj je onaj koji zadovoljava potrebe sadašnjih generacija, a da istodobno ne onemogućuje buduće generacije da zadovolje svoje potrebe. Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske se dugoročno usmjerava gospodarski i socijalni razvitak te zaštita okoliša prema održivom razvitku države.

Od osobite je važnosti zaštita okoliša i očuvanje, održivo korištenje prirodnih resursa, unapređivanje upravljanja okolišem, sprečavanje onečišćenja okoliša, promjena zakonskog, upravljačkog, financijskog i institucionalnog okvira na lokalnoj i na državnoj razini, kadrovsko jačanje, integracija okoliša u druge sektore (u turizam, energetiku, industriju, poljoprivredu, šumarstvo, rudarstvo, promet), uspostava cjelovitog sustava praćenja i jedinstvenog informacijskog sustava te jačanje svijesti i uključivanje javnosti u proces donošenja odluka i provedbe mjera.

Zaštićena i očuvana priroda osigurat će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce. Cilj je očuvanje postojeće biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, vraćanje dijela izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razvoj prikladnog sustava za njihovo vrednovanje i očuvanje.

Zaštićena i očuvana priroda osigurati će postojanost temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske, kao i njenu afirmaciju u europskom okruženju kao zemlje s razvijenom svijesti o značaju očuvanja prirodnog bogatstva koje pametnim, promišljenim i održivim korištenjem osigurava višestruke razvojne pravce.

Zaštitom i očuvanjem biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti na regionalnoj i lokalnoj razini, obrazovanjem i edukacijom, međusektorskom suradnjom te uključivanjem javnosti teži se podizanju svijesti o potrebi njenog očuvanja u svim oblicima političkog, gospodarskog i društvenog djelovanja.

Ciljevi prostornoga uređenja su prostorno uravnotežena mreža općina te velikih, srednjih i manjih gradova, očuvanje bogatstva i raznolikosti prirodnih resursa od kojih su mnoge rijetkost u europskim mjerilima (prirodne šume, nezagađena poljodjeljska tla, znatne zalihe kvalitetne pitke vode), očuvani prostor i velikim dijelom kvalitetan okoliš sa 12,07% zaštićenog područja kopna i 1,94% zaštićenog područja mora te bogata graditeljska baština nacionalne i svjetske vrijednosti.

Prostornim uređenjem osigurava se gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Republike Hrvatske kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom.

Prostorno uređenje obuhvaća mjere za ostvarivanje sustava prostornoga uređenja te izradu i provođenje dokumenata prostornoga uređenja. Gospodarenjem, zaštitom i upravljanjem prostorom ostvaruju se uvjeti za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša, racionalno korištenje prirodnih i povijesnih dobara na načelu integralnog pristupa u planiranju prostora. Integralni pristup u planiranju prostora obuhvaća naročito: - poznavanje, provjeru i ocjenu mogućnosti razvoja u prostoru, - izradu dokumenata prostornoga uređenja, - praćenje provedbe dokumenata prostornoga uređenja.

Prostorno uređenje temelji se na sveobuhvatnoj prirodi prostornoga planiranja u odnosu na planiranje pojedinih gospodarskih područja, uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite prostora, znanstvenih i stručnih spoznaja te najbolje međunarodne prakse u području prostornoga uređenja i zahtjeva za održiv i uravnotežen razvoj.

7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Jedna od bitnih pretpostavki zaštite okoliša je sprečavanje i smanjenje onečišćenja okoliša. Vlada Republike Hrvatske svojim aktivnostima nastoji stvoriti preduvjete za sprečavanje, nadzor i postupanje u pravcu smanjenja onečišćenja zraka, tla, voda i mora. Globalni problem klimatskih promjena i oštećenje ozonskog sloja zahtijeva poduzimanje specifičnih mjera u zaštiti klime i ozonskog sloja, što je prepoznato kao jedan od ključnih ciljeva Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

U periodu od desetak posljednjih godina Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je uložilo velike napore u stvaranju preduvjeta za smanjenje postojećeg i sprečavanje onečišćenja okoliša kroz usklađivanje postojećih propisa sa zakonodavstvom Europske unije, donošenje novih propisa i njihovo provođenje, kroz kontrolu te provedbu i prisilno izvršavanje, kroz nadzor, praćenje, edukaciju i informiranje, te stvaranje baze podataka za sve sastavnice okoliša. Svojim djelovanjem u periodu od iduće tri godine Ministarstvo zaštite okoliša i prirode želi postići jačanje nadležnosti nad svim sastavnicama okoliša te unaprijediti sve mehanizme svog djelovanja u cilju smanjenja onečišćenja.

Neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći je problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. Potencijalno najveće štetno djelovanje može izazvati otpad (uključujući i opasni otpad) koji se gomila kod posjednika otpada zbog mogućeg rizika za okoliš i ljudsko zdravlje. Prepoznat kao glavni izazov i problem zahtijeva i najveće napore Ministarstva zaštite okoliša i prirode za njegovo djelotvorno rješenje.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.1.1. Poboljšati preduvjete za sprečavanje svih vrsta onečišćenja okoliša

Pored donošenja strateških i planskih dokumenata, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode je do sada uskladilo sve postojeće propise sa zakonodavstvom Europske unije (direktive u dijelu zaštite okoliša).

U sljedećem periodu Ministarstvo zaštite okoliša i prirode će uz praćenje promjena u zakonodavstvu Europske unije i izvršavanju potrebnih prilagodbi konstantno raditi na unapređenju i provedbi administrativnih i fiskalnih mjera (dozvole, registri, mišljenja, naknade) potrebnih za očuvanje i smanjenje onečišćenja svih sastavnica okoliša. Zbog navedenog je Ministarstvo započelo proces donošenja novog Zakona o zaštiti okoliša kojim se među ostalim prenosi i dio novog zakonodavstva Europske unije koje je doživjelo izmjene nakon donošenja Zakona o zaštite okoliša 2007. godine.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ulaže napore u provedbu projekata u cilju zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, mora i tla (korištenje sredstava državnog proračuna, međunarodnih novčarskih organizacija i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost). Trenutačno je u fazi provedbe projekt „Monitoring Jadranskog mora“ čiji je završetak planiran u 2014. Projekt se financira dijelom iz zajma IBRD te iz proračunskih sredstava.

U fazi provedbe je i projekt Osnivanje regionalnih centara za provedbu IPPC direktive, IPA I. komponenta 2009. I. komponenta. Projekt se provodi u svrhu jačanja kapaciteta na lokalnoj i regionalnoj razini za provedbu IPPC direktive. Ti bi stručnjaci

trebali sudjelovati u izradi stručne dokumentacije i u postupcima utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša kao i sudjelovati u informiranju i sudjelovanju javnosti. Projekt se financira većim dijelom iz fondova Europske unije, a manjim dijelom iz proračunskih sredstava.

U slijedećem periodu potrebno je administrativno ojačati i ubrzati izdavanje dozvola sukladno obvezama iz implementacijskog plana za integrirano sprečavanje i nadzor onečišćenja (IPPC), te povećati broj postrojenja usklađenih sa zakonom i zahtjevima IPPC direktive.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodi aktivnosti vezane uz potporu Europske unije preko međunarodnog projekta IPA 2007. Kemijska sigurnost - Jačanje pravnog i institucionalnog okvira za zaštitu od opasnih kemikalija (*Chemical safety-Strengthening Legal Framework of Institucional Infrastructure for Protection from Dangerous Chemicals*). Navedeni projekt se provodi kroz dvije komponente: Twinning komponentu tehničke pomoći i u potpunosti je financiran iz sredstava Europske unije.

U pripremi za 2012. je projekt IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“. Osnovni cilj projekta je jačanje kapaciteta za provedbu postupka strateške procjene na regionalnoj i lokalnoj razini. Osnovne aktivnosti uključivat će obuku tijela nadležnih za provedbu postupka strateške procjene na županijskoj i lokalnoj razini, izradu odgovarajućih smjernica za provedbu pojedinih faza postupka (screening, scoping, sudjelovanje javnosti, izrada strateške studije i dr.) te izradu metodoloških smjernica. Projekt će se financirati većim dijelom iz fondova Europske unije, a manjim dijelom iz proračunskih sredstava.

Bitni preduvjeti za učinkovito ostvarenje ciljeva su jačanje svijesti i uključivanje javnosti u procese donošenja odluka, te jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta na nacionalnoj i regionalnoj razini. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode održava kontakte sa svim dionicima pri donošenju određenih akata u zaštiti okoliša, održava radionice te svojim radom promiče zaštitu okoliša u svim segmentima djelovanja. Također, u idućem razdoblju nastavit će se provoditi plan dodjele nacionalnog znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“ kojim se promiču visoki standardi zaštite okoliša u proizvodnom i uslužnom sektoru.

U periodu od desetak posljednjih godina uloženi su veliki napori u stvaranju preduvjeta za smanjenje emisija stakleničkih plinova i potrošnje tvari koje oštećuju ozonski sloj kroz usklađivanje postojećih propisa sa zakonodavstvom Europske unije, donošenje novih propisa i njihovo provođenje kroz nadzor, praćenje, edukaciju i informiranje, te stvaranje baze podataka za sve sastavnice okoliša.

Svojim djelovanjem u periodu od iduće tri godine Ministarstvo želi postići jačanje nadležnosti vezano za ciljeve zaštite klime i ozonskog sloja te ojačati koordinirano djelovanje sa središnjim tijelima državne uprave i drugim tijelima javne vlasti za provedbu mjera u pojedinim sektorima te uz suradnju na lokalnoj, regionalnoj i globalnoj razini konstantno raditi na unaprjeđenju i provedbi administrativnih i fiskalnih mjera s ciljem ublaženja i prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja.

Cilj je da se poveća broj izdanih dokumenata koji su usklađeni sa propisima jer se tako jača kontrola nad onečišćivačima i utječe na smanjenje emisija štetnih plinova. Za ovlašćivanje stručnih osoba je potrebno provoditi stručne ispite.

7.1.2. Osigurati preduvjete za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Od ukupnih godišnjih količina otpada koji nastaje na teritoriju Republike Hrvatske 53% sa odnosi na otpad iz poljoprivrede i šumarstva, 20% na građevinski otpad,12% na otpad iz industrije i rudarstva, 9% na komunalni otpad, 2% na odvojeno skupljeni otpad, 1% na opasni otpad te 3% na ostali otpad.

U Hrvatskoj će se zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom odrediti novim Zakonom o otpadu koji će biti usklađen s okvirnom Direktivom o otpadu 2008/98/EZ. Temeljni princip novog zakona će biti uvođenje tzv. hijerarhije otpada i potpuno novi princip u upravljanju otpadom s naglaskom na prevenciju. Odvajanje otpada na mjestu nastanka postavlja se kao temeljni preduvjet za pokretanje zelenog gospodarstva s ciljem da se potakne recikliranje otpadnih materijala i smanji količina otpada koji se do sada zbrinjavao na odlagalištima što će posredno smanjiti broj potrebnijih odlagališta. Recikliranje je vrlo prihvatljivo iz aspekta zapošljavanja jer stvara pet do sedam puta više radnih mjesta nego spalionice i deset puta više radnih mjesta nego odlagališta otpada. Za zbrinjavanje opasnog otpada potrebno je pokrenuti aktivnosti oko definiranja lokacije spalionice i odabira tehnologije prema NRT principu. Za uspješnu provedbu navedenih mjera potrebno je razviti odgovarajuću infrastrukturu te uložiti u edukaciju i aktivnosti podizanja svijesti svih dionika u društvu i javnosti.

Najbitnija pretpostavka uspostave i upravljanja sustavom gospodarenja otpadom je predviđeno razvijanje integralnog informacijskog sustava gospodarenja otpadom kojeg provodi Ministarstvo, Fond i Agencija koji će omogućiti uspješan sveobuhvatan nadzor i upravljanje sustavom.

Ministarstvo je zaduženo za provedbu IPA IIIb Operativnog programa zaštite okoliša, a bit će i Upravljačko tijelo za Operativni program „Okoliš“ iz upravljanja prve generacije strukturnih fondova u okviru financijske perspektive 2007. - 2013. Europske unije. Jedan od temeljnih prioriteta oba operativna programa je i razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Aktivnosti u okviru tog prioriteta su: uspostava centara za gospodarenje otpadom na regionalnoj, ali i na županijskoj razini; sanacija lokacija visoko onečišćenih okolišem te sanacija odlagališta komunalnog otpada. Provedba operativnog programa tj. pojedinih projekata odvija se u suradnji s provedbenim tijelom te krajnjim primateljima pomoći. Sredstva za provedbu aktivnosti tj. pojedinih projekata osiguravaju se iz pretpristupne pomoći Europske unije, (IPA), strukturnih fondova (Europski fond za regionalni razvoj), Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, proračuna jedinica regionalne/lokalne samouprave, a dijelom i iz državnog proračuna. U nadležnosti ministarstva je nadzor nad pripremom cjelovitih projektnih aplikacija i prateće dokumentacije, te osiguravanje i praćenje provedbe projekta, koji podrazumijevaju nadzor nad povlačenjem financijskih sredstava iz fondova Europske unije za što su preduvjet adekvatni administrativni kapaciteti.

Tijekom 2011. dovršeni su radovi na uspostavi Regionalnog centra za gospodarenje otpadom Bikarac u Šibensko-kninskoj županiji što je sufinancirano iz ISPA pretpristupnog programa.

Obzirom da je razdoblje za sufinanciranje projekta Bikarac završilo krajem 2011. godine za sve ugovore koji nisu bili završeni u tom roku (sanacija odlagališta Pirovac, dio ugovora za opremu, dio ugovora za nadzor) osigurano je sufinanciranje FZOEU-a i Grada Šibenika, kako bi cjelokupan projekt bio uspješno završen do kraja lipnja 2012.

7.1.3. Planiranje koordiniranih i sustavnih inspekcijskih nadzora

Inspekcija zaštite okoliša u okviru svojih nadležnosti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o otpadu te propisa donesenih na temelju tih zakona, kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanje s neopasnim i opasnim otpadom, te poduzima mjere radi uklanjanja mogućih štetnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire između ostalog kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada i opasnog otpada, kakvoću tekućih naftnih goriva, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, te provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora.

Inspekcija zaštite okoliša provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliša i uspostavlja suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te u razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša. Dugoročnim aktivnostima inspekcije zaštite okoliša u suradnji s drugim inspekcijskim službama u području okoliša omogućuje se sprječavanje i rješavanje problema u području zaštite okoliša u cilju povećanja kvalitete života.

Inspekcija zaštite okoliša će povećati broj koordiniranih inspekcijskih nadzora sa suradnim inspekcijskim službama na temelju Sporazuma o zajedničkoj suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, postrojenja za koja se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari i broj sustavnih inspekcijskih nadzora radi postizanja usklađenosti rada nadziranih osoba, osobito s velikim rizikom od onečišćenja okoliša i ugroze zdravlja ljudi s propisima o zaštiti okoliša i njegovih sastavnica koje je ova inspekcija ovlaštena nadzirati, a sve u svrhu postizanja cilja unaprjeđenja stanja okoliša svih sastavnica i opterećenja.

U cilju osposobljavanja inspektora zaštite okoliša za učinkovitu provedbu okolišnog zakonodavstva usklađenog s pravnom stečevinom Europske unije, potrebno je sustavno stručno osposobljavanje i edukacija s ciljem razvijanja posebnih vještina i stjecanja stručnog znanja inspektora.

Pojačanim sankcioniranjem, odnosno podnošenjem optužnih prijedloga nadležnim tijelima zbog povrede propisa u slučajevima kada nadzirane osobe ne odluče ili ne prihvate da su svojim radom suodgovorni za zaštitu okoliša, represivnim načinom kao propisanim instrumentom koji je inspekcija ovlaštena preuzimati, očekuje se učinak na unapređenju stanja u okolišu.

7.1.4. Uspostaviti i razvijati jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša

Uspostava Informacijskog sustava zaštite okoliša je preduvjet za praćenje relevantnih podataka, informacija i dokumenata zaštite okoliša sukladno Zakonu o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 110/07) čime se na realnim osnovama osigurava i prati provedba politike zaštite okoliša i održivog razvoja Republike Hrvatske.

U idućem razdoblju, nastavit će se formiranje potrebnih baza podataka, dopunu već gotovih baza podataka te njihovo redovito ažuriranje – nadopunjavanje podataka kako bi zaista sadržavale relevantne podatke s ciljem donošenje utemeljenih odluka o stanju okoliša na stvarnim podacima.

U 2013. godini planiran je početak provedbe četverogodišnjeg programa vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša (2013. - 2016.) koji se nadovezuje na trenutno valjani Program vođenja Informacijskog sustava zaštite okoliša Republike Hrvatske za razdoblje 2009. - 2012., prema kojem će se ISZO sukladno planiranim ciljevima, unapređivati sa svrhom kontinuiranog razvoja.

Povezivanje i razmjena informacijskih tokova osigurava prikupljanje i obradu podataka, te njihovo sistematiziranje u svrhu izrade procjena na temelju čega se omogućuje cjeloviti uvid u stanje okoliša i opterećenja pojedinog područja u svrhu provedbe politike zaštite okoliša u Državi. Podaci se prikupljaju od obveznika dostave podataka ili putem institucija i tijela nadležnih za primarno prikupljanje podataka. Sirovi podaci i/ili informacije objedinjavaju se i obrađuju u bazama podataka Agencije za zaštitu okoliša, te se temeljem njih izrađuju izvješća. Agencija će stvarati sigurno okruženje za podatke u slučaju ispada pojedinih dijelova sustava sukladno Zakonu o informatičkoj sigurnosti.

Također, ulaskom u Europsku uniju Agencija za zaštitu okoliša postaje obveznik dostave niza podataka o okolišu u Europsku agenciju za zaštitu okoliša. . Dosadašnjim aktivnostima Agencija je izrađivala i isporučivala izvješća sukladno nacionalnim propisima, a kao suradnička institucija Europske agencije za okoliš dostavljala je i do 80% obveza punopravnih članica EEA u segmentu isporuke primarnog skupa podataka. Pristupanjem Europskoj uniji postajemo i punopravna članica EEA, sa svim pravima i obvezama, pa će u slijedećem periodu Agencija konstantno raditi na uspostavi uvjeta za izradu rastućeg obveznog seta izvješća te u daljnjoj koordinaciji u dostavi izvješća.

7.1.5. Zaštita okoliša u transportu

Uspostava efikasnog sustava zaštite morskog okoliša od onečišćenja s pomorskih objekata obuhvaća i preventivne mjere zaštite od potencijalnog rizika onečišćenja s brodova koje uključuju obvezu odvojenog skladištenja, obrade i odlaganja opasnog i neopasnog otpada u lukama te prihvat otpada nastalog eksploatacijom plovila, prikupljanje i obradu fekalnih i kaljužnih voda, ulja i maziva, te posebno uspostava sustava upravljanja i nadzora brodskog vodenog balasta.

Kako u ovom trenutku luke otvorene za međunarodni promet imaju brojne poteškoće u zadovoljavanju uvjeta u vezi s lučkim postrojenjima za prihvat zauljenih voda, brodskog otpada i ostataka tereta, cilj je u sljedeće tri godine podići razine ekološke zaštite u lukama, sukladno najvišim standardima, opremanjem luka opremom za

prihvat zauljenih voda s brodova i drugih otpadnih tvari. Osim toga cilj je u sljedeće tri godine unaprijediti cjelokupni sustav, kako na razini države tako i na razini županija, za pravovremeno i učinkovito djelovanje i u slučajevima onečišćenja morskog okoliša većih razmjera.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture sudjeluje u provedbi pilot projekta djelomičnog uvođenja prirodnog plina u javni gradski promet, Programu Unije Marco Polo II koji bespovratnim sredstvima sufinancira prijevozne servise koji se odvijaju na području Europe te je namijenjen gospodarskom sektoru Republike Hrvatske, a sa svrhom poboljšanja ekonomske djelotvornosti sustava prijevoza tereta, pri čemu sredstva Program Marco Polo II dobivaju svi uključeni u prijevoznički servis, dakle tvrtke u privatnom i državnom vlasništvu (primjerice; brodari, željeznički operateri, cestovni prijevoznici, špediteri, luke, logistički operateri, itd.). Također, potiče se međuobalna plovidba s ciljem preusmjeravanja prometa s cesta na ekološki prihvatljivije vidove transporta.

Temeljem Programa gradnje brodova za hrvatske brodare do 2011. godine kojega je hrvatska Vlada donijela u siječnju 2009. godine, do konca 2011., isporučeno je 10 izgrađenih brodova. Program je obuhvaćao izgradnju 9 tankera i 2 broda za rasute terete.

U prvoj polovici 2012. godine očekuje se isporuka i posljednjeg tankera iz spomenutog Programa izgrađenog u brodogradilištu „3. Maj“ d.d. u Rijeci za potrebe brodara Uljanik plovidbe d.d. Pula. Time će Program biti fizički u cijelosti završen. U razdoblju 2013. - 2015. izradit će se novi model gradnje ekološki prihvatljivih brodova.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.1. Zaštita okoliša i djelotvorno upravljanje okolišem

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.1.1. Poboljšati preduvjete za sprječavanje svih vrsta onečišćenja okoliša	7.1.1.1. Kontinuiranost usklađenosti sustava zaštite zraka, mora i tla s EU standardima i međunarodnim sporazumima	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode konstantno prati i usklađuje dokumente sa regulativom EU i međunarodnim sporazumima	%	98	MZOIP	100	100	100
	7.1.1.2. Kontinuirana dodjela znaka zaštite okoliša	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodi trogodišnji Plan dodjele znaka zaštite okoliša	%	0	MZOIP	30	60	100
	7.1.1.3. Povećanje postotka izdanih dozvola, mišljenja i rješenja usklađenih s ciljevima iz propisa	Ministarstvo izdaje dozvole za emisije stakleničkih plinova, suglasnosti za obavljanje stručnih poslova praćenja emisija stakleničkih plinova, verifikacije, dozvola za servisiranje klima uređaja i protupožarne opreme, rješenja za uvoz i izvoz tvari koje oštećuju ozonski sloj	%	65	MZOIP	80	85	90
7.1.2. Osigurati preduvjete za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	7.1.2.1. Povećanje i kontinuirano održavanje kapaciteta za uporabu (materijalnu i energetsku) i zbrinjavanje u odnosu na ukupnu količinu otpada nastalog u RH	Prati se pokrivenost kapaciteta i valjanost dozvola radi održavanja cjelovitog sustava	%	50	MZOIP	80	90	100
	7.1.2.2. Uspostava integriranog info. sustava gospodarenja otpadom	MZOIP, FZOEU, AZO razvijaju uspostavu integriranog info. Sustava gospodarenja otpadom	%	40	MZOIP	100	100	100
7.1.3. Planiranje koordiniranih i sustavnih inspekcijskih nadzora	7.1.3.1. Povećanje broja planiranih inspekcijskih nadzora	Provedbom obveznih nadzora osoba određenih djelatnosti s rizikom od onečišćenja okoliša smanjuje se njihov mogući utjecaj na okoliš iznad propisanih vrijednosti	Broj	7.000	MZOIP	7.100	7.200	7.300
	7.1.3.2. Povećanje broja nadziranih osoba	Povećanjem broja nadziranih osoba osigurava se unapređenje stanja okoliša	Broj	5.000	MZOIP	5.100	5.200	5.300
	7.1.3.3. Povećanje broja nadziranih osoba usklađenih s propisima o zaštiti okoliša, zaštiti zraka i gospodarenju otpadom	Usklađenost rada nadziranih osoba osigurava svijest, znanje i postupanje u cilju unapređenja stanja okoliša	Broj	2.900	MZOIP	3.100	3.200	3.300

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.1.4. Uspostaviti i razvijati jedinstveni informacijski sustav zaštite okoliša	7.1.4.1. Stupanj završenosti ISZO	Poslovi potrebni za ustrojavanje ISZO	%	70	podaci Agencije	80	85	85
	7.1.4.2. Postotak prikupljenih, obrađenih i unesenih podataka u baze, te na osnovu istih izrađenih izvješća	Broj zaprimljenih podataka i unesenih u elektronske baze	%	72	podaci Agencije	90	92	95
	7.1.4.3. Obrađeni i anlizirani podaci sukladno međunarodnoj i europskoj metodologiji	Izvršenje svih zakonski propisanih obveza prikupljanja i obrade podataka u svrhu izvješćivanja i razmjene podataka	%	50	podaci Agencije	54	58	62
7.1.5. Zaštita okoliša u transportu	7.1.5.1. Količina obrađenih otpadnih ulja, smeća te ostalog otpada s brodova u lukama otvorenim za javni promet	Veća količina obrađenih otpadnih ulja, smeća te ostalog otpada s brodova u lukama otvorenim za javni promet znači bolju zaštitu morskog okoliša	m3	6.384,23	MPPI	6.500	6.550	6.570
	7.1.5.2. Broj novoizgrađenih tankera i brodova za rasute terete	Povećanjem broja novoizgrađenih tankera i brodova za rasute terete povećat će se sigurnost plovidbe i postići viši stupanj zaštite mora i morskog okoliša	Broj	6	MPPI	11	11	11
	7.1.5.3. Broj prijavljenih projekata na Program Unije Marco Polo II	Povećanjem prijavljenih projekata na Programu Unije Marco Polo II povećava se vjerojatnost da se potencijalna dostupnost sredstava namijenjena unapređenju zaštite okoliša usmjeri na poticanje ekološki prihvatljivih vidova prijevoza (željeznica/pomorski promet)	Broj prijavljenih projakata u kojima sudjeluju hrvatske tvrtka u svojstvu projektnih partnera	0	MPPI	1	2	3

7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Hrvatska je po biološkoj raznolikosti jedna od najbogatijih zemalja Europe zahvaljujući svojem specifičnom geografskom položaju te karakterističnim ekološkim, klimatskim i geomorfološkim uvjetima. Usprkos visokoj vrijednosti prirode, mnoge njene sastavnice izrazito su ugrožene zbog prekomjernog korištenja prirodnih dobara u komercijalne svrhe. Pritisak ljudskih aktivnosti i korištenje prirodnih dobara u posljednjih nekoliko desetljeća značajno su porasli.

Cilj je očuvati postojeću biološku, krajobraznu i geološku raznolikost, vratiti dio izgubljenih svojti i staništa, gdje je to moguće i opravdano te razviti prikladan sustav za njihovo vrednovanje i očuvanje.

Kako bi očuvali i dugoročno osigurali opstanak divljih svojti i staništa u povoljnom stanju, a time ispunili i obveze Republike Hrvatske u procesu pridruživanja Europskoj uniji u predstojećem razdoblju unaprijedit će se upravljanje područjima ekološke mreže, zaštićenim područjima i divljih vrstama. Inventarizacijom svojta i staništa važnih za uspostavu mreže NATURA 2000 (N2000) na kopnu i u moru, definiranjem njenog obuhvata te uspostavom (mehanizama) održivog i smislenog upravljanja osigurat će se postojanost mreže N2000 što će pridonijeti očuvanju rijetkih i ugroženih svojta i staništa na europskoj razini. Primjena i poštivanje mjera zaštite omogućiti će očuvanje svojti, staništa i krajobraznih vrijednosti, ali i daljnji razvoj gospodarstva. Proglašenje novih zaštićenih područja, daljnje jačanje suradnje s relevantnim tijelima i institucijama na međunarodnoj razini (UNESCO, IUCN, itd.), provedba međunarodnih ugovora, sporazuma, protokola i mnogobrojnih projekata doprinijet će ostvarenju ovog posebnog cilja.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.2.1. Uspostaviti područja važna za očuvanje ugroženih i rijetkih vrsta i stanišnih tipova EU - N2000

Tijekom 2007. Republika Hrvatska proglasila je mrežu ekološki značajnih područja za očuvanje stanišnih tipova i ugroženih vrsta u Hrvatskoj. Ekološka mreža odraz je bogatstva biološke raznolikosti Hrvatske. Obuhvaća 47% kopnenog i 39% morskog dijela Hrvatske. Također, do dana pristupa Europskoj Uniji, Republika Hrvatska dužna je predati Europskoj komisiji prijedlog ekološke mreže N2000. Od ukupno 226 NATURA vrste u Republici Hrvatskoj do sada ih je inventarizirano i kartirano 200.

U predstojećem razdoblju inventarizirat će se 26 NATURA vrste te će se na temelju isključivo znanstvenih kriterija, kao što su veličina i gustoća populacija ciljanih vrsta te ekološka kvaliteta područja na kojem se nalazi ciljani stanišni tip izvršiti odabir područja ekološke mreže N2000. Temeljem svih prikupljenih podataka izvršit će se definiranje obuhvata mreže N2000 te će se izraditi prijedlog Uredbe o proglašenju mreže N2000.

7.2.2. Unaprijediti upravljanje strogo zaštićenim divljim vrstama (uključujući N2000 vrste)

Broj poznatih vrsta u Hrvatskoj iznosi oko 38.000 dok je pretpostavljeni broj vrsta znatno veći, od 50.000 do više od 100.000, od kojih su pojedine vrste izrazito ugrožene gubitkom staništa, prekomjernim iskorištavanjem, unosom alohtonih vrsta i sl. Kako bi doprinijeli očuvanju i stabilnosti populacija ugroženih vrsta (uključujući N2000 vrste), do sada su doneseni planovi upravljanja s akcijskim planovima (PUAP) za 2 strogo zaštićene vrste - vuka i risa, dok su za još 3 vrste (svjetlica, stepski sokol, planinski žutokrug) izrađeni.

Upravljanje strogo zaštićenim vrstama osim provedbom PUAP-a provodi se i drugim aktivnostima kao npr. isplatom sredstava za nadoknadu štete koju one počine čime se osigurava nesmetano provođenje gospodarskih aktivnosti u području njihove rasprostranjenosti, razvojem sustava i protokola za evidentiranje i zbrinjavanje ozlijeđenih, bolesnih i zaplijenjenih divljih vrsta sa svrhom njihovog povratka u prirodu te praćenje smrtnosti strogo zaštićenih vrsta. S ciljem praćenja stanja (monitoring) do sada je izrađeno 18 protokola kojima je osiguran jedinstveni način prikupljanja podataka o brojnosti i rasprostranjenosti pojedinih vrsta i staništa u svrhu ocjene stanja očuvanosti i utvrđivanja učinkovitosti mjera očuvanja.

U narednom razdoblju pristupit će se izradi 10 PUAP-a za druge strogo zaštićene divlje vrste. Izraditi će se i 42 nova nacionalna protokola za praćenje stanja (monitoring) koji će pridonijeti i izvješćivanjima o stanju očuvanosti vrsta i staništa sukladno obvezama direktiva Europske unije. Također, izradit će se i uspostavit kriteriji i protokol procjene rizika od invazivnosti za strane vrste koje su već prisutne u Hrvatskoj ili su prisutne u regiji te za one za koje postoj naznake da će se proširiti na Hrvatsku. Pojačat će se rad na edukaciji i podizanju svijesti javnosti po pitanju stranih invazivnih vrsta, a veliki napori uložit će se i u jačanje međusektorske suradnje kako bi se očuvao povoljni status strogo zaštićenih divljih vrsta (uključujući N2000 vrste).

7.2.3. Uspostaviti nova zaštićena područja

Velika biološka i krajobrazna raznolikost, bogatstvo biljnih i životinjskih svojti, raznolikost staništa, ali i drugih prirodnih vrijednosti (geološka raznolikost, fosili, minerali, speleološki objekti itd.) prepoznati su kao jedna od temeljnih vrijednosti i potencijala za daljnji razvitak Republike Hrvatske. U Hrvatskoj ima 428 zaštićenih područja, što čini 6.756 km^2 (7,71%) ukupnog teritorija Republike Hrvatske, a dio njih biti će uključen i u mrežu N2000.

Kako bi očuvali bogatstvo i raznolikost vrsta i staništa, ali i iznimnih krajobraznih vrijednosti u narednom razdoblju planira se proglašenje dva nova zaštićena područja, površine od približno 1.250 km^2. Uz navedeno, povećanje površine zaštićenih područja doprinijet će približavanju Hrvatske prosječnoj vrijednosti zemalja Europske Unije kao i učinkovitosti upravljanja N2000 područjima.

7.2.4. Uspostaviti i razviti informacijski sustav zaštite prirode

Nedovoljno razvijen sustav prikupljanja, pohrane i obrade podataka jedan je od ključnih problema zaštite prirode. Podaci se prikupljaju i sporadično ažuriraju u

različitim tematskim bazama podataka koje su često neadekvatne i međusobno nekompatibilne, smještene u različitim tijelima. Na taj način onemogućeno je praćenje i ažuriranje relevantnih podataka, obrada i analiza istih te njihova dostupnost. U idućem trogodišnjem razdoblju planirana je uspostava jedinstvene infrastrukture koja će omogućiti usklađivanje, povezivanje te objavu tematskih podataka putem javnih web servisa. Unaprjeđenje metoda i standardizacija prikupljanja podataka, proširenje postojećih stručnih baza te izrada faunističke baze podataka (CRO Fauna) u sklopu koje će se uspostaviti nacionalni katalog vrsta i stanišnih tipova, razvoj centralne baze speleoloških objekata (CRO Speleo) te uspostava baze stanišnih tipova (CRO Habitats) omogućit će potpunu uspostavu jedinstvenog informacijskog sustava zaštite prirode. Isti će pridonijeti boljoj i bržoj dostupnosti potrebnih validiranih i ažuriranih informacija putem javnih web servisa, učinkovito praćenje stanja (monitoring) i izvještavanje.

.

7.2.5. Revidirati Upisnik zaštićenih područja

Zaštićena područja Republike Hrvatske zaštićena su u devet prostornih kategorija zaštite te su upisana u Upisnik zaštićenih područja. Podaci iz Upisnika nisu primjereni današnjim tehnologijama obrade prostornih podataka jer većina datira iz razdoblja 1949. - 1965. što uzrokuje mnogobrojne probleme u svakodnevnom radu te stoga zahtijevaju reviziju. Upisnik nije ni dostupan javnosti putem web servisa.

Kako bi se osigurali podaci primjereni današnjim tehnologijama obrade prostornih podataka, a time i ubrzalo rješavanje postavljenih upita u razdoblju 2013. - 2015. provest će se revizija Upisnika kroz ažuriranje podataka o zaštićenim područjima u 17 županija te će se po potrebi izraditi dokumentacija (geodetske podloge) potrebna za upis u nadležne registre (katastar i zemljišne knjige). Dio tih podataka ključan je za rješavanje problematike imovinsko-pravnih odnosa u zaštićenim područjima. Objavom odgovarajućih podataka iz Upisnika na web servisa osigurat će se javnost i transparentnost podataka.

7.2.6. Uspostava sustava edukacije za provedu nadzora zaštite prirode

Postojeći sustav edukacije za provedbu nadzora zaštite prirode ne osigurava dovoljan prijenos znanja i vještina inspektorima zaštite prirode i nadzornicima, ali i drugim službama (policija i carinska služba) odnosno inspekcijama (veterinarska, fitosanitarna i dr.) budući isti nije dovoljno prilagođen čestim promjenama legislative i povišenim standardima.

Sustav edukacije kroz osposobljavanje inspektora–edukatora i nadzornika-edukatora osigurat će kontinuitet izobrazbe i specijalizaciju edukatora za pojedino područje. Tijekom planiranog trogodišnjeg razdoblja organizirat će se ciljana edukacija po određenim tematskim cjelinama te će se kroz sustav edukacije i certificiranje nadzornika osposobiti 20 glavnih nadzornika i 18 inspektora-edukatora. Time će se omogućiti kvalitetno praćenje izmjena i usklađivanja propisa i dati podrška u primjeni pravnih instrumenta i novih standarda zaštite, što će ojačati sustav upravljanja u zaštiti prirode.

7.2.7. Razviti infrastrukturu za posjetitelje

Centri za posjetitelje, info-punktovi, pućne staze i sl. u zaštićenim područjima i N2000 područjima prepoznati su kao neophodna infrastruktura za posjetitelje. Svojim prezentacijsko-edukativnim sadržajima pridonose očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti, kao i jačanju svijesti o potrebi optimalnog korištenja zaštićenih i N2000 područja. Trenutno, izgrađeni centar za posjetitelje ima samo jedan nacionalni park i jedan park prirode.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.2. Zaštita i očuvanje prirode

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.2.1. Uspostaviti područja važna za očuvanje ugroženih i rijetkih vrsta i staništnih tipova EU - N2000	7.2.1.1. Povećanje broj inventariziranih kartiranih vrsta značajnih za uspostavu mreže	Od ukupno 222 NATURA vrste u RH, do 2010.g. inventarizirano ih je i kartirano do relativno zadovoljavajuće razine 161 (72,5%) te je potrebno nastaviti daljnju inventarizaciju	Broj (kumulativ)	200	DZZP	226	226	226
7.2.2. Unaprijediti upravljanje strogo zaštićenim divljim vrstama (uključujući N2000 vrste)	7.2.2.1. Povećanje broja strogo zaštićenih vrsta za koje su izrađeni planovi upravljanja s akcijskim planovima	Planovima upravljanja doprinijet će se očuvanju strogo zaštićenih vrsta, a time i njihovoj stabilnosti.	Broj (kumulativ)	5	MZOIP DZZP	9	12	15
7.2.3. Uspostaviti nova zaštićena područja	7.2.3.1. Povećanja ukupne površine zaštićenih područja u RH	Povećanje površine zaštićenih područja doprinijet će očuvanju svojti i staništa te približavanje RH prosječnoj vrijednosti zemalja EU kao i učinkovitosti upravljanja dotičnim Natura 2000 područjima.	km2 (kumulativ)	6.756	MZOIP	6.756	7.556	8.006
7.2.4. Uspostaviti i razviti informacijski sustav zaštite prirode	7.2.4.1. Povećanje broja povezanih stručnih baza podataka s ciljem potpune uspostave informacijskog sustava zaštite prirode	Unapređenje metoda i standardizacija prikupljanja podataka, proširenje postojećih stručnih baza te izrada nacionalnog kataloga vrsta i staništnih tipova omogućit će potpunu uspostavu informacijskog sustava zaštite prirode.	Broj (kumulativ)	5	DZZP	6	6	6
7.2.5. Revidirati Upisnik zaštićenih područja	7.2.5.1. Povećanje broja županija za koje je pokrenut postupak revizije područja upisanih u Upisnik	Provedba revizije Upisnika pridonijet će ažuriranju podataka i bržem rješavanju problema imovinsko-pravnih odnosa u zaštićenim područjima.	Broj (kumulativ)	4	MZOIP	9	16	21

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.2.6. Uspostava sustava edukacije za provedbu nadzora zaštite prirode	7.2.6.1. Broj inspektora - edukatora	Veći broj inspektora - edukatora osigurat će prijenos znanja i primjenu propisa, te poticati odgovorno ponašanje pravnih i fiz. Osoba.	Broj (kumulativ)	5	MZOIP	10	18	18
	7.2.6.2. Broj nadzornika - edukatora	Veći broj nadzornika - edukatora osigurat će primjenu propisa unutar područja nadležnosti JU, te poticati odgovorno ponašanje pravnih i fiz.osoba.	Broj (kumulativ)	5	MZOIP JU	10	20	20
7.2.7. Razviti infrastrukturu za posjetitelje	7.2.7.1. Povećanje broja novoizgrađenih manjih infrastrukturnih objekata u zaštićenim područjima, N2000 područjima i područjima EM (info punktovi, poučne staze)	Novi info punktovi i poučne staze u zaštićenim područjima i N2000 područjima doprinijet će edukaciji posjetitelja o njihovoj važnosti.	Broj (kumulativ)	8	JU NP/PP, JU županijske	25	35	39
	7.2.7.2. Povećanje broja nacionalnih parkova i parkova prirode koji su započeli izgradnju posjetiteljskih centara financiranj sredstvima EU fondova	Posjetiteljski centri doprinijet će edukaciji posjetitelja o važnosti nacionalnih parkova i parkova prirode, a početak izgradnje tijekom 2013. godine doprinijet će povlačenju sredstava EU fondova.	Broj (kumulativ)	0	JU NP/PP (NPA)	0	6	8

7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastara

Prostorno uređenje temelji se na sveobuhvatnoj prirodi prostornoga planiranja u odnosu na planiranje pojedinih gospodarskih područja, uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite prostora, znanstvenih i stručnih spoznaja te najbolje međunarodne prakse u području prostornoga uređenja i zahtjeva za održiv i uravnotežen razvoj. Izazovi u daljnjem djelovanju Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja u kontekstu uključivanja Republike Hrvatske u Europsku uniju, unapređenje informacija i podataka o prostoru te pojačane aktivnosti u okolnostima koje proizlaze iz snažnog pritiska na najvrednije prostore Republike Hrvatske (obalno područje) nužno zahtijeva jačanje suradnje Ministarstva i jedinica lokalne samouprave.

Povećanje točnosti i pouzdanosti podataka o stanju u prostoru je osnovna pretpostavka za efikasan gospodarski razvoj, kvalitetno i učinkovito funkcioniranje tržišta nekretnina i provedbu kapitalnih i infrastrukturnih projekata države. Uređen i ažuran katastar u zajednici sa zemljišnim knjigama doprinosi uspostavi pravne države i vladavini prava. Bez točnih, ažurnih i pouzdanih podataka o stanju u prostoru postoji rizik suočavanja s trajnim problemom funkcioniranja tržišta nekretnina, provedbe kapitalnih i infrastrukturnih projekata države kao i stvaranja nepovjerenja građana u funkcioniranje pravne države.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.3.1. Unapređenje dokumenata prostornoga uređenja državne razine, te podrška pri izradi i nadzoru dokumenata prostornoga uređenja regionalne i lokalne razine

Unapređenje stanja dokumenata prostornoga uređenja kroz izradu i donošenje tih dokumenata temeljna je pretpostavka za održivo prostorno uređenje, posebno kada je riječ o dokumentima na razini države jer se tim planovima određuju veliki nacionalni sustavi, a također su osnova za daljnje planiranje na županijskoj i lokalnoj razini. To je kontinuirani proces koji se obavlja od donošenja Zakona o prostornom uređenju 1994. godine.

U narednom periodu planira se izraditi novi strateški dokument koji će definirati preduvjete za održivo prostorno uređenje Republike Hrvatske, a temeljit će se, pored ostalog, na Izvješću o stanju u prostoru. Tijekom 2010. započela je analiza stanja za izradu nove Strategije prostornoga razvoja Republike Hrvatske, koja je do sada izrađena 10%. Daljnja izrada se odvija tijekom 2011. i 2012. (70%), a završetak je planiran 2013. godine (100%). Kao prateći dokument Strategije prostornoga razvoja, u posljednjoj fazi izrade planira se priprema Programa prostornoga uređenja, i to 30% tijekom 2013., 20% u 2014., a završetak 2015. (100%).

Izrada prostornih planova na lokalnoj razini jedan je od temeljnih uvjeta za održivo prostorno uređenje zemlje. Stoga su se još od 2004. godine kontinuirano osiguravala sredstva u državnom proračunu za pomoć jedinicama lokalne samouprave. Zaključno sa 2010. godinom ta je pomoć dodijeljena za 284 zahtjeva jedinica lokalne samouprave (JLS: općine i gradovi). Za svih 556 JLS izrađeni su PPU pa se u sljedećem razdoblju planira osiguravati financijsku pomoć za izradu njihovih izmjena i/ili dopuna i to samo u gospodarski slabije razvijenim JLS temeljem njihovog zahtjeva, a u skladu s kriterijima.

7.3.2. Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine prema posebnom propisu

U nadležnosti Ministarstva je izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine i zahvate propisane Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu, a odnosi se i na zahvate u prostoru i građevine za koje je posebnim propisom određena obveza utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Planira se i povećanje postotaka riješenosti zaprimljenih predmeta u iduće tri godine sa sadašnjih 65% na 90%.

7.3.3. Unaprjeđenje informacijskog sustava prostornoga uređenja

Informacijski sustav prostornoga uređenja (ISPU) uspostavljen je sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom prostora. Sadrži registre podataka o prostoru i druge registre podataka i informacija u vezi s prostornim uređenjem, a osobito podatke i informacije o:

- stvarnom korištenju zemljišta i listu prostornih pokazatelja,
- osnovnoj namjeni prostora/površina određenoj u dokumentima prostornoga uređenja,
- uvjetima i ograničenjima korištenja prostora utvrđenih prostornim planovima,
- javnoj, komunalnoj i drugoj infrastrukturi,
- upravnim i drugim aktima nadležnih tijela donesenim u svrhu provedbe dokumenata prostornoga uređenja i
- planovima i programima u izradi ili donesenim u svrhu zaštite prostora.

ISPU se vodi kao distributivni informacijski sustav sastavljen od većeg broja dislociranih, međusobno usklađenih i povezanih informacijskih sustava tematskih područja, a za to se određuju nadležni referentni centri u županijama.

Proteklih godina izrađen je GIS Prostornih planova Jadranske Hrvatske, koji je tijekom 2010. godine (prema usvojenom modelu) proširen na cijelo područje Republike Hrvatske (GIS PP-RH). Daljnje aktivnosti na ostvarenju cilja su uspostava višeg stupnja korisničkih mogućnosti i korekcija prostorno planskih pokazatelja tijekom 2012. i 2013. godine. GIS PP-RH sadržava slijedeće dokumente prostornoga uređenja: PPŽ, PPU JLS G/O, PPPPO za NP i PP, GUP i UPU većih gradova. U 2013. i 2014. sustav će se predvidivo dopuniti /zamijeniti i drugim prioritetnim sadržajima prostornoga uređenja (Izvješća o stanju u prostoru, zahvati u prostoru državnog značenja, provođenje dokumenata prostornoga uređenja i dr.). Trend povećanja postotaka proširenja podataka GIS-a prostornim planovima i relevantnim podacima pratit će se temeljem sljedećih pokazatelja: 2012-50%, 2013- 70% i 2014. 100%.

Konačni cilj razvoja ovoga sustava je objedinjavanje svih mjerodavnih podataka u jedinstvenu, usklađenu, homogeniziranu i ažurnu GIS bazu podataka (povezanu s izvornim bazama GIS-a županijskih Zavoda za prostorno uređenje), koja će biti na odgovarajući način dostupna kroz složeno GIS sučelje. Njeni ovlašteni korisnici biti će sukladno utvrđenoj proceduri sve službe MGIPU-a, mjerodavna tijela javne vlasti i znanstvene i stručne institucije.

7.3.4. Unapređenje zakonitosti izrade, donošenja i provođenja akata prostornoga uređenja

Od izuzetnog značaja za prostorno uređenje je stalna kontrola zakonitosti izrade i donošenja prostornih planova te njihova primjena kroz zakonito donošenje akata kojima se odobravaju zahvati u prostoru.

Stoga je cilj Ministarstva do 2013. ustanoviti objedinjeni i transparentni sustav informacija o zahvatima u prostoru uspostavom cjelovite baze podataka, te uvođenjem aplikacije za centralizirani sustav izrade akata kojima se odobravaju zahvati u prostoru, čime bi se postojeće stanje - dugotrajnost i neefikasnost upravnog postupanja tijela nadležnih za izdavanje akata iz područja prostornoga uređenja i graditeljstva značajno poboljšalo.

Urbanistička inspekcija Ministarstva sustavno provodi inspekcijski nadzor nad općim i pojedinačnim aktima, uvjetima rada nadziranih osoba ovlaštenih za izradu dokumenata prostornoga uređenja te poduzima i druge mjere određene Zakonom o prostornom uređenju i gradnji. Obzirom na zahtjevnost sustava prostornoga uređenja i složenost postupka donošenja odluka, rad urbanističke inspekcije će se u razdoblju 2013. - 2015., osim na već donesene prostorne planove, usmjeriti osobito na preventivno djelovanje, odnosno na provođenje nadzora nad prostornim planovima u postupku njihove izrade i donošenja. Jednako tako inspekcija će intenzivirati rad na provedbi inspekcijskih nadzora pojedinačnih akata, prvenstveno izdanih lokacijskih dozvola, kao i nadzor uvjeta rada osoba ovlaštenih za izradu dokumenata prostornoga uređenja.

U fazi je izrada baze podataka i aplikacije za izdavanje dozvola i drugih akata. Aplikacije će se kao obveza uvesti po svim županijama i JLS početkom 2013. godine. Aplikacija će također nuditi jednoobraznost i transparentnost podataka, kontrolu postupaka te moguće pogreške u postupcima izdavanja dozvola. Istovremeno će omogućavati filtriranje postupaka u bazi kao što su nezakonite radnje, usporavanje ili blokiranje izdavanja dozvola.

Za učinkovito korištenje aplikacije za izradu dozvola neophodna je edukacija službenika po svim županijama i gradovima nadležnim za izdavanje dozvola.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja će u idućem periodu, raditi na provedbi Akcijskog plana o obrazovanju službenika za potrebe na izradi dozvola, te u tu svrhu provoditi savjetodavne aktivnosti poglavito za one funkcionalnosti koje će se tek uvoditi. Također, ministarstvo će imati bazu podataka svih zahvata u prostoru koji će biti dostupni svim zainteresiranim državnim tijelima.

Urbanistička inspekcija planira u narednom razdoblju povećati broj inspekcijskih nadzora nad zakonitošću rada pravnih osoba osnovanih i ovlaštenih za izradu dokumenata prostornoga uređenja i drugih stručnih poslova prostornoga uređenja, kao i ovlaštenih arhitekata koji samostalno obavljaju stručne poslove prostornoga planiranja, te nad tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja su ustrojena za obavljanje stručnih poslova prostornoga uređenja (zavodi za prostorno uređenje županija, odnosno Grada Zagreba, velikih gradova) u svrhu pravne sigurnosti u odnosu na zakonitost i primjenu prostornih planova.

Upravno postupanje mora biti ugrađeno u opća načela, koja su zajednička u svakoj državi članici Europske unije. Ta načela uglavnom se tiču obveza javnopravnih tijela da štite prava građana. Unapređenje rada upravnog nadzora i postupanja po zaprimljenim žalbama stranaka, te izdavanje drugostupanjskih rješenja (nadzor akata) pratit će se povećanjem postotka broja riješenih predmeta u odnosu na broj predmeta u rješavanju sa sadašnjih 80% na 90% u iduće tri godine. Osim toga, unaprijedit će se nadzor rada prvostupanjskih tijela povećanjem odlazaka na teren sa sadašnjih 10 odlazaka na 25 odlazaka u iduće tri godine.

7.3.5. Povećati usklađenost katastarskih i prostornih podataka sa stanjem u prostoru

Putem Servisa Vlade Republike Hrvatske HITRO-HR Državna geodetska uprava je osigurala elektronički servis alfanumeričkih podataka e-Katastar svim korisnicima za alfanumeričke podatke za cijelo područje Republike Hrvatske. Nadogradnjom alfanumeričkih podataka sa grafičkim podacima katastra u razdoblju 2013. - 2015. postupno će se uspostaviti jedinstveni elektronički servis katastra i to po godinama; (2013. - 78%, 2014. - *90%, 2015. - 95%). Osiguranjem jedinstvenog elektroničkog servisa Državna geodetska uprava će osigurati uvjete za povećanje učinkovitosti u pružanju servisa kao i mjerenje učinkovitosti.

Uvođenjem katastara nekretnina Državna geodetska uprava je katastarskim izmjerama i tehničkim reambulacijama na ključnim područjima, kao i pojedinačnim postupcima preoblikovanja započela sa sustavnim podizanjem kvalitete točnog, pouzdanog i ažurnog katastra nekretnina. Proces obnove katastra i (ZK) kroz katastarske izmjere i tehničke reambulacije u prosjeku traje 2 do 3 godine i dovršena je na 135 katastarskih općina, a planiramo do 2015. godine ukupno staviti u uporabu izmjere u 240 katastarskih općina, odnosno (2013. - 180, 2014. - 210, 2015. - 240)

Neažurni, nepouzdani i neusklađeni podaci u katastru otežavaju provođenje promjena u katastarskom operatu i drugim registrima, što je rezultat rješavanja 90% u odnosu na zaprimljeno. Provođenjem sustavnih katastarskih izmjera podiže se ažurnost, pouzdanost i usklađenost katastarskih podataka. U periodu do 2015. godine planira se povećati postotak riješenosti na 98%. U 2013. - 96%, 2014. - 97% te 2015. - 98%. Povećanjem učinkovitosti u provođenju promjena u katastarskom operatu i drugim registrima koji se vode u katastarskim uredima će se doprinijeti učinkovitosti zaštite prirode i okoliša te upravljanja prostorom.

7.3.6. Uspostava digitalne Državne službene kartografije

Službene državne karte su Hrvatska osnovna karta (HOK) u mjerilima 1:5.000 ili 1: 10.000, ortofoto karta u mjerilima 1:2.000, 1:5.000 i sitnijem, detaljne topografske karte (DTK) u mjerilima 1:25.000 do 1:250.000 i pregledne topografske karte (PTK) u mjerilu 1:300.000 i sitnijem. Do sada je obnovljena kartografska građa ortofoto karata, HOK-a i DTK-e koji su pohranjeni u Državnoj geodetskoj upravi.

Postojeće stanje državne službene kartografije poglavito na prostorima gdje su realizirani veći infrastrukturni projekti ne zadovoljava potrebe gospodarstva i u pojedinim segmentima je neažurno. Cilj je uspostaviti digitalnu službenu kartografiju koja će imati pouzdanost podatka o prostoru prosječne starosti od četiri godine.

Kontinuiranim cikličkim snimanjima pogotovo na prioritetnim područjima i to 25% godišnje.

Današnje topografske baze podataka bi se na temelju novih podataka dobivenih iz cikličkih snimanja ažurirale i strukturirale u geoinformacijskim bazama i putem geoportala omogućila dostupnost prostornih informacija (TDU, TRS, TLS, javni sustavi) svim subjektima i to 25% godišnje.

7.3.7. Uspostava Hrvatske nacionalne infrastrukture prostornih podataka i informacijskih servisa nacionalnog geoportala

Uspostavljanje Hrvatskog NIPP-a prostornih podataka u funkciji implementacije efikasnog sustava prikupljanja, obrade i distribucije prostornih informacija subjekata (TDU, TRS, TLS, javni sustavi) obuhvaćenih NIPP-om u skladu sa INSPIRE direktivom Europske unije će rezultirati učinkovitijim radom javne uprave i smanjenjem troškova poslovanja gospodarstva.

Državna geodetska uprava će propisati model servisa metapodataka kojima je obuhvaćeno 50 najvažnijih subjekata NIPP-a, a nadogradnjom geoportala sa sadašnjih 5 na 12 setova podataka izgradit će nacionalni geoportal Republike Hrvatske putem kojeg će se prostorni podaci NIPP-a povezati i distribuirati. Također će stvoriti uvjete za javno korištenje podatka na nivou cijele Republike Hrvatske. Nastavno će izvršiti cjelovito umreženje 10 subjekata NIPP-a u nacionalni geoportal do 2015. godine: 2013. - 3, 2014. - 2 i 2015. - 1.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.3. Svrhovito korištenje i namjena prostora te uređenje katastra

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.3.1. Unapređenje dokumenata prostornog uređenja državne razine, te podrška pri izradi i nadzoru dokumenata prostornog uređenja regionalne i lokalne razine	7.3.1.1. Povećanje postotka izrade Strategije prostornog razvoja RH i Programa prostornog uređenja RH	Strateški dokument koji će definirati preduvjete za održivo prostorno uređenje. Tijekom 2010. je započela analiza stanja za izradu nove Strategije prostornog uređenja RH. Izrada se planira tijekom 2011. i 2012., a završetak 2013. godine.	%	30	MGIPU	70	90	100
7.3.2. Izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola za građevine prema posebnom propisu	7.3.2.1. Održavanje kontinuiteta riješenosti zaprimljenih predmeta	U nadležnosti Ministarstva je izdavanje lokacijskih dozvola za građevine prema posebnom propisu	%	65	MGIPU	90	90	90
7.3.3. Unapređenje informacijskog sustava prostornog uređenja	7.3.3.1. Povećanje postotka proširenja podataka GIS-a prostornim planivima i relevantnim podacima	Koordinacija uspostave informacijskog sustava prostornog uređenja RH (GIS)	%	70	MGIPU	80	90	100
7.3.4. Unapređenje zakonitosti izrade, donošenja i provođenja akata prostornog uređenja	7.3.4.1. Postotak izrađenosti aplikacije	Izrada aplikacije za centralizirani sustav izrade dozvola za područje RH	%	0	MGIPU	80	100	100
	7.3.4.2. Povećanje postotka riješenih predmeta u odnosu na broj predmeta u rješavanju	Upravni nadzor i postupanje po zaprimljenim žalbama stranaka te izdavanje drugostupanjskih rješenja	%	80	MGIPU	83	86	90
	7.3.4.3. Povećanje broja odlazaka na teren	Nadzor rada prvostupanjskih tijela	Broj	10	MGIPU	15	20	25
7.3.5. Povećati usklađenost katastarskih i prostornih podataka sa stanjem u prostoru	7.3.5.1 Povećanjem nadogradnje jedinstvenog elektroničkog servisa utjecat će se na smanjenje broja stranaka	Uspostavom jedinstvenog elektroničkog servisa omogućiti će se korisnicima dobivanje relevantnih podataka na jednom mjestu	%	50	DGU	70	90	95
	7.3.5.2. Povećanje broja dovršenih obnova K.O	Obnovom katastra i (ZK) podići će se kvaliteta, točnost, pouzdanost i ažurnost podataka	Broj	135	DGU	180	210	240
7.3.6. Uspostava digitalne Državne službene kartografije	7.3.6.1. Postotak snimljenog	Omogućiti što veći postotak za održavanje	%	50	DGU	75	100	100
7.3.7. Uspostava Hrvatske nacionalne infrastrukture prostornih podataka i informacijskih servisa nacionalnog geoportala	7.3.7.1. Povećanje broja umreženih subjekata NIPP-a	Ispunjenjem plana se ubrzava ostvarenje cilja	Broj	4	DGU	7	9	10

7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Regulatorni okvir kojim se uređuje područje graditeljstva i njegova uspješna primjena u praksi podrazumijeva osobito promicanje dobrog projektiranja i građenja kojima se ostvaruju sigurnosna, zdravstveno-ekološka i energetski primjerenija svojstva građevina, te izjednačavanje prava osoba smanjene pokretljivosti, a sve uz primjenu europskih načela. Cilj je osigurati sigurnost građevina i stabilnost tla na okolnom zemljištu, zaštitu života i zdravlja ljudi, okoliša i prirode te kulturnih i krajobraznih vrijednosti, zaštitu imovine, potrošača i drugih korisnika, održivu gradnju, stvaranje i održavanje dobre životne sredine koja je sociološki, funkcionalno i estetski uravnotežena, sigurna i ugodna te služi potrebama svojih korisnika. Također je važno istaknuti planiranu i kontinuiranu skrb i održavanje izgrađenih područja, slobodu kretanja roba i usluga unutar zajedničkog europskoga ekonomskog prostora.

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji ostvaruju se pretpostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvitka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju, gdje se gradnja smatra projektiranje, građenje, uporaba i uklanjanje građevina koji se obavljaju prema odredbama ovog Zakona i propisa, hrvatskih normi i pravila struke.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

7.4.1. Poticanje društvene stanogradnje

Društveno poticana stanogradnja provodi se izgradnjom stanova, odnosno stambenih zgrada, organiziranom na način kojim se ostvaruje svrhovito korištenje javnih i drugih sredstava za pokriće troškova, osigurava povrat tih sredstava te omogućuje prodaja stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržnih u pogledu kamata i rokova otplate.

Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) i neprofitne pravne osobe (Varaždin, Rijeka, Dubrovnik i Koprivnica) nositelji su investicijskih poslova u pogledu izgradnje stanova po programu Društveno poticane stanogradnje. Dio sredstava (poticaji) osigurava se iz državnog proračuna, dio osigurava jedinica lokalne samouprave, a ostatak sredstava pribavljaju kupci stanova putem vlastitog učešća i kredita banke.

Od 2000. do kraja 2011. godine u okviru POS-a izgrađeno je, odnosno u cijelosti dovršeno ukupno 5.553 stana. U tijeku 2012. planira se dovršiti još 704 stana. U periodu 2013. - 2015. godina u planu je izgradnja još 2.568 stanova i to: 2013. godine 828 stanova, 2014. godine 884 stanova i 2015. godine 856 stanova.

Cilj je do kraja 2015. godine po programu POS-a sagraditi ukupno 8.825 stanova ili 42% od ukupnih potreba prema iskazanim potrebama JLS-a iz lipnja 2009. godine.

Kao jedan od potprograma u okviru programa POS je zakonski predviđena mogućnost poticanja izgradnje obiteljskih kuća koja se ostvaruje kreditiranjem dijela troškova izgradnje (poticaji), dok drugi dio sredstava osiguravaju poslovne banke. No do sada se taj pod-program POS-a pokazao nerealnim i slabo prihvaćenim, za što je

jednim dijelom sigurno krivnja bila na prevelikom birokratiziranju postupaka koji u pravilu odbijaju građane i bitno smanjuju njihov interes za moguću korist od tog kreditiranja.

Do kraja 2011. godine realizacija tog programa je suštinski minorna i time zanemariva, pa će se tijelom 2012. godine isti preispitati, sagledati u cijelosti, i eventualno pojednostavniti ili modelski korigirati. Time bi se 50-tak postojećih kreditnih zahtjeva moglo riješiti do kraja 2012. godine.

Cilj je do kraja 2015. godine odobriti ukupno 100-tinjak kredita, no cijeni se da sam model treba prethodno pojednostavniti i korigirati u tom smislu.

Izmjenama i dopunama postojećeg Zakona o POS-u omogućila bi se prodaja gotovih stanova uz poticajne kreditne linije POS-a. Smisao je modela da kupci prvo otplaćuju kredit od komercijalne banke, a nakon otplate tog dijela počinju otplaćivati dio kredita kojim ih kreditira država.

Cilj je u periodu 2013. - 2015. odobriti ukupno 1.500 kredita po ovom modelu, odnosno svake godine približno 500 kredita

Odlukom Vlade omogućila bi se prva faza društveno poticanog najma, kroz kupnju gotovih stanova na tržištu za potrebe najma. Ovim modelom nastoji se osigurati stanovništvu koje nije kreditno sposobno siguran dom uz fiksnu cijenu najma od 3,6 eura/m2, aktivirati neiskorištene nekretnine uz sve popratne efekte, te povećati radnu mobilnost stanovništva.

Cilj je u periodu 2013. - 2015. u najam dati 3.000 stanova, odnosno svake godine zaključiti približno 1.000 ugovora o najmu.

U svrhu prevladavanja nepovoljnog stanja u stanogradnji i pomoći građanima donesen je Zakon o subvencioniranju i državnom jamstvu stambenih kredita. Zakonom se uređuje subvencioniranje kredita koje građani uzimaju od poslovnih banaka za kupnju stanova radi rješavanja svojeg stambenog pitanja i jamstvo Republike Hrvatske poslovnim bankama za otplatu kamata na stambene kredite koje građani ne mogu otplaćivati zbog nenadanog gubitka prihoda. Zakon se provodi na način da se građanima koji zadovoljavaju propisane uvjete za dobivanje stambenog kredita, plaća polovica rate kredita u prve 4 godine otplate. U razdoblju 2011. - 2012. odobreno je 2.254 subvencija i subvencije se više neće odobravati.

7.4.2. Kupnja stanova radi stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava

APN u okviru svog poslovanja obavlja poslove zaprimanja i vođenja evidencije o ponudama za prodaju nekretnina, prikuplja podatke o vlasništvu i posjedu nekretnina, procjenu vrijednosti nekretnina (putem ovlaštenih sudskih vještaka), obrađuje ponude za kupnju nekretnina, kontaktira s vlasnicima nekretnina glede ugovaranja kupnje, sklapa ugovore o kupoprodaji nekretnina, te obavlja ostale poslove u svezi sa kupnjom nekretnina.

Potrebe za kupnjom stanova dostavlja Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, odnosno ministarstvo nadležno za pitanja povratnika, odnosno prognanika i izbjeglica.

Kupnja je započela 2006. godine, te je od tada do kraja 2011. godine kupljeno ukupno 1.409 stanova. U 2012. godini, temeljem osiguranih sredstava, planirana je kupnja još 110 stanova.

Kupnja stanova koji udovoljavaju iskazanim potrebama ostvaruje se kupnjom putem APN-a, a temeljem javnog poziva koji se objavljuje u skladu s iskazanim potrebama, odnosno podacima dobivenim od strane ministarstva nadležnog za stambeno zbrinjavanje predmetnih povratnika.

Cilj je do kraja 2015. godine kupiti ukupno 2.939 stanova koliko trenutno iznose do sada iskazane potrebe.

7.4.3. Provedba programa stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata

U Programu stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata od 1997. godine do kraja 2011. godine izgrađeno je ukupno 6.073 stana pa području cijele Republike Hrvatske, od čega 64 stana u 2011. godini. Do kraja 2012. godine očekuje se predaja još 116 stanova, a do kraja 2013. godine planira se predaja još 59 stanova, odnosno sveukupno 6.248 stanova. Nastavak organiziranja ovoga programa ovisi o sredstvima planiranim u državnom proračunu.

U okviru ovoga Programa, kvaliteta stanovanja stradalnika iz Domovinskog rata unapređuje se i putem izvođenja posebnih prilagodbi za HRVI 100% prve skupine i specifičnih građevinskih radova na postojećim stambenim jedinicama te se posljednjih godina izvede okvirno 5 zahvata te vrste godišnje.

7.4.4. Unapređenje energetske učinkovitosti građevina

Zgrade su najveći pojedinačni potrošači energije i danas predstavljaju veliki potencijal za energetske, ekonomske i ekološke uštede. Finalna potrošnja energije u zgradama u 2009. godini predstavlja 40% ukupne energetske potrošnje, dok u ukupnoj potrošnji u sektoru opće potrošnje zgrade sudjeluju sa 86%. Gledajući sektor zgradarstva općenito, dominantan energent je električna energija s udjelom u ukupnoj potrošnji energije zgrada oko 39,4%, a slijedi prirodni plin s oko 27,8%, naftni derivati s oko 13,8% te obnovljivi izvori energije (pretežno ogrjevno drvo) s oko 11,5%. Ovakva je raspodjela po energentima očekivana s obzirom da preko polovicu energetskih potreba zgrada čine potrebe zagrijavanja prostora. Kretanje potrošnje energije u zgradama u odnosu na 2007. godinu poraslo je za 10,13% uz ostvarenu godišnju stopu porasta od 3,27%.

Jedan od bitnih pretpostavki za provedbu mjera energetske učinkovitosti je stvaranje povoljnog zakonodavno-regulatornog okvira za energetsku učinkovitost, poglavito u području definiranja strožih standarda gradnje i zahtjeva za energetskim svojstvima zgrada, iz čega slijede i najveće ostvarene uštede energije.
Energetska certifikacija zgrada, odnosno klasifikacija i ocjenjivanje zgrada prema potrošnji energije, zakonska obveza je za sve zgrade na tržištu nekretnina u Republici Hrvatskoj. Energetski certifikat je dokument koji predočuje energetska svojstva zgrade.

Pravilnikom o energetskom certificiranju zgrada do sada je izdano 152 ovlaštenja za fizičke osobe i 191 ovlaštenje za pravne osobe za obavljanje energetskih pregleda i energetsko certificiranje zgrada te je potrebno nastaviti provedbu ove mjere.

Fokus se stavlja na poticanje obnove postojećih zgrada koje postižu energetske karakteristike više od važećom regulativom propisanih, te postizanje energetskog standarda „gotovo nul energetskih zgrada“. Ciljevi su postavljeni temeljem prijedloga nove Direktive o energetskoj učinkovitosti Europske komisije te se pretpostavlja da se svake godine obnovi 3% površine zgrada, što iznosi:

- oko 3,7 milijuna m^2 stambenih zgrada godišnje,
- oko 285.000 m^2 nestambenih zgrada javne namjene,
- oko 0,98 milijuna m^2 nestambenih zgrada u sektoru komercijalnih usluga godišnje.

Potrebno je uspostaviti i registre izdanih energetskih certifikata zgrada, registar ovlaštenih osoba za energetske preglede i energetsko certificiranje zgrada, informacijski sustav za energetsku učinkovitost za javni sektor za nadzor neposredne potrošnje energije za zgrade javnog sektora, javnu rasvjetu i javne tvrtke, te web sustav za provedbu, praćenje i nadzor projekata sunčevih toplinskih sustava i fotonaponskih sustava postavljenih u sklopu energetske obnove građevine.

7.4.5. Unapređenje nadzora zakonitosti i kvalitete gradnje

Prioritetno postupanje građevinske inspekcije u dosadašnjem razdoblju odnosilo se u bitnom na nadzor i postupke vezano za nezakonitu gradnju građevina. Kako se u narednom planiranom razdoblju od 2013. - 2015. godine predviđa ozakonjenje dijela tako izgrađenih građevina sukladno propisima, moguće je planirati veći broj inspekcijskih nadzora kvalitete gradnje građevina koje se grade sukladno odobrenju za građenje. Potrebno je posvetiti osobitu pozornost sustavnim i tematskim inspekcijskim nadzorima, osobito nadzorima ugradnje građevnih proizvoda u smislu ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu, jer se takvim nadzorima doprinosi propisanoj kvaliteti građenja i usklađenosti sudionika u gradnji s propisima, osobito u smislu energetskih svojstava građevine.

Građevinska inspekcija postavljeni cilj može ostvariti uz jačanje ukupnih kapaciteta, a što će ujedno rezultirati i povećanjem broja ukupnih inspekcijskih nadzora građevina te povećanjem broja nadziranih sudionika u gradnji.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 7.4. Unapređenje stanja u području stanovanja i graditeljstva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
7.4.1. Poticanje društvene stanogradnje	7.4.1.1. Povećanje broja izgrađenih stanova	izgradnjom stanova rješit će se problem stanovanja određenog broja građana	Broj	6.257	APN	7.109	8.321	9.541
	7.4.1.2. Povećanje broja odobrenih kredita	kreditiranje izgradnje obiteljskih kuća dovest će do rješenja stambenih potreba određenog broja obitelji	Broj	50	APN	70	90	100
	7.4.1.3. Broj plaćenih ugovora	Na temelju odobrenih subvencija iz 2011. i 2012. godine proizlaze obaveze plaćanja u naredne 4 godine (svake se četvrte godine plaća jedna četvrtina ukupno preuzetih obveza)	Broj	1/4 od 2.250	APN	2/4 od 2.250	3/4 od 2.250	4/4 od 2.250
7.4.2. Kupnja stanova radi stambenog zbrinjavanja bivših nositelja stanarskog prava	7.4.2.1.Broj kupljenih stanova	kupnjom stanova omogućit će se rješavanje stambenih potreba bivših nositelja stanarskog prava	Broj	1.519	APN	2.039	2.489	2.939
7.4.3. Provedba programa stambenog zbrinjavanja stradalnika iz Domovinskog rata	7.4.3.1. Povećanje broja izgrađenih (kupljenih) stanova u okviru iskazanih potreba	Od 1997. do 2011. godine predano je 6073 stana za potrebe stradalnika od ukupno iskazanih potreba od 12.759 stanova. Ukupan broj planiranih stanova za primopredaju MB-u do kraja 2013. je 6.248 stana. Nisu predviđena značajna sredstva u 2014. i 2015. godini.	Broj	6.073	MGIPU	6.248 (49%) (kumulativ)	6.248 (49%) (kumulativ)	6.248 (49%) (kumulativ)
7.4.4. Unapređenje energetske učinkovitosti građevina	7.4.4.1. Kontinuirano usklađivanje zakonskih podloga s EU standardima	MGIPU kontinuirano prati promjene u EU zakonodavstvu i usklađuje se po potrebi	%	80	MGIPU	100	100	100
7.4.5. Unapređenje nadzora zakonitosti i kvalitete gradnje	7.4.5.1. Povećanje broja ukupnih inspekcijskih nadzora	Provedbom nadzora građevinske inspekcije utječe se na unapređenje zakonitosti i kvalitete gradnje te doprinosi smanjenju broja nezakonitih građevina	Broj	13.500	MGIPU	14.000	14.500	15.000
	7.4.5.2. Povećanje broja inspekcijskih nadzora ugradnje građevnih proizvoda	Sustavni nadzori ugradnje građevnih proizvoda bitno doprinose kontroli ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu te jačanju svijesti sudionika u gradnji o potrebi unapređenja zakonitosti i kvalitete građenja	Broj	200	MGIPU	400	600	800

8. Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni i ribarski sektor

Stvaranje konkurentnog poljoprivredno-prehrambenog i ribarskog sektora koji će iskoristiti poredbene prednosti Republike Hrvatske zahtjeva dosljednu provedbu sveobuhvatnih mjera na čitavom nizu područja što uključuje: učinkovite mjere zemljišne politike, postupnu prilagodbu sustava potpore poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sukladnu onome u Europskoj uniji uz znatnije jačanje udjela investicijskih potpora kroz provedbu mjera ruralnog razvoja u poljoprivredna gospodarstva i prerađivačke kapacitete (IPARD program), znatno veća ulaganja u modernizaciju i adaptaciju postojećih objekata za akvakulturu i preradu, te modernizaciju i opremanje ribarskih plovila i odgovarajuće mjere upravljanja kapacitetom ribolovne flote, restrukturiranje poljoprivredne i ribarske proizvodnje u smjeru visoko dohodovnih proizvoda deficitarnih na tržištu, te djelotvorno tržište koje pruža odgovarajuće okruženje za tehničke i poduzetničke sposobnosti hrvatskih poljoprivrednika.

8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Hrvatska poljoprivredna politika nalazi se na prekretnici i predstoje značajne promjene koje su nužne kako zbog prilagodbi na sustav Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije (ZPP), tako i zbog toga što važeći sustav ne može odgovoriti izazovima globalnih promjena koje se odražavaju i na hrvatske proizvođače i hrvatski ruralni prostor. Utvrđeni dugoročni ciljevi hrvatske poljoprivredne politike sukladni su ciljevima ZPP-a. Obje politike ističu nužnost stalnog jačanja konkurentnosti u poljoprivredi i osiguranja prehrambene sigurnosti, no ne zanemarujući ciljeve koji proizlaze iz višeznačne uloge u osiguranju primjerenog životnog standarda poljoprivrednog stanovništva i poboljšanje kvalitete života u ruralnom prostoru, ali i održivo upravljanje resursima te brigu za okoliš.

Sustav izravnih plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima u Hrvatskoj do sada se znatno razlikuje od sustava izravnih plaćanja koji se primjenjuje u Europskoj uniji. Sukladno Ugovoru o pristupanju u području izravnih plaćanja Republike Hrvatske je obvezna prije pristupanja primjenjivati pravila jednaka pravilima utvrđenim za takva izravna plaćanja u Uredbi Vijeća br. 73/2009. i pratećim propisima. U području ruralnog razvoja koje će postupno postajati središnje mjesto hrvatske poljoprivredne politike, posebno će biti važna ubrzana izgradnja zakonodavnog i institucionalnog okvira u skladu s okvirom Europske unije kako bi se pravodobno i učinkovito nadomjestili određeni negativni učinci prilagodbe politike na području izravnih plaćanja.

Pravna stečevina Europske unije u dijelu ribarstva obuhvaćena je kroz Zajedničku ribarstvenu politiku Europske unije (ZRP), a sadrži: upravljanje resursima i flotom, nadzor i kontrolu, strukturne i tržišne mjere, državnu potporu te međunarodne ugovore. Hrvatsko zakonodavstvo danas je djelomično usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije, pri čemu je najznačajnija daljnja prilagodba odgovarajućeg zakonodavnog i institucionalnog okvira u dijelu provedbe mehanizama strukturne potpore te nadzora i kontrole. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju sustav potpore u ribarstvu doživjet će značajnije promjene. Kako bi sektor bio pripravan na korištenje odgovarajućih mehanizama, cilj ribarstvene politike je povećanje udjela sredstava namijenjen za mjere strukturne potpore. Također, cilj je postupna uspostava sustava državne potpore uključujući uspostavu sustava potpora malih vrijednosti (de minimis) te državnih potpora sukladnih pravnoj stečevini Europske unije, kao i omogućavanje korištenja tržišne potpore po uspostavi odgovarajućih mehanizama.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.1.1. Reforma sustava poljoprivredne potpore

Donošenje Izmjena i dopuna Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine, br. 124/11) predstavlja jednu od najvažnijih zadaća Ministarstva poljoprivrede u 2012. godini kojim će sustav izravnih plaćanja uskladiti sa legislativom Europske unije i Ugovorom o pristupanju. U potpunosti će se preuzeti i primijeniti mehanizmi politike izravnih plaćanja Europske unije uz ispunjavanje uvjeta koji će se od proizvođača očekivati u primjeni dobre poljoprivredne prakse radi

zaštite okoliša, zdravstvene sigurnosti hrane i dobrobiti životinja. Reformom sustava potpore stvorene su pretpostavke za uvođenje regionalnog modela jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu (*eng. Single Payment Scheme - SPS*) koji će se primjenjivati od ulaska u Europsku uniju. Okosnicu pri izradi izmjena i dopuna Zakona predstavljati će rezultati pregovora u poglavlju poljoprivreda kao i dokument o pristupanju Republike Hrvatske u Europsku uniju koji sadrži nacrt izmjena uredbe Vijeća br. 73/09. što se odnosi na Republiku Hrvatsku.

Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i dalje će biti temeljna evidencija koju će Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koristiti za dodjelu potpora. Jedan od uvjeta za ulazak u Europsku uniju jest i uspostava IAKS-a (Integrirani administrativni i kontrolni sustav), kojim zemlje članice dodjeljuju, prate i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. Ključna komponenta IAKS sustava koja predstavlja uvjet za isplatu izravnih plaćanja po površini od ulaska u Europsku uniju je registracija korištenog poljoprivrednog zemljišta u digitalnom sustavu evidencije zemljišnih parcela - ARKOD (*eng. Land Parcel identification System - LPIS*). ARKOD sadrži sve čestice poljoprivrednog zemljišta koje koriste poljoprivredna gospodarstva u sustavu izravnih plaćanja. Na dan 31. prosinca 2011. godine u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava upisano je 167.216 poljoprivrednih gospodarstava koja koriste 1.099.591 ha poljoprivrednog zemljišta.

Porezno oslobođenje od plaćanja trošarina i PDV-a na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi i ribarstvu (tzv. plavi dizel) je u nadležnosti Ministarstva financija i predstavlja oblik neizravne, posebne potpore poljoprivrednicima i ribarima koji je dozvoljen i u Europskoj uniji, no uz uvjet strogog nadzora namjenskog korištenja. Od 1. srpnja 2010. u funkciji je sustav prodaje plavog dizela preko posebnih kartica goriva. Sustavom dodjele i korištenja prava na plinsko ulje u poljoprivredi i ribarstvu smanjeni su negativni učinci na proračunske rashode do kojih je dolazilo uslijed zlouporabe korištenja prava i nenamjenskog korištenja. Koncem 2012. godine očekuje se revizija postojećeg sustava potrošnje goriva za poljoprivredu i ribarstvo i prema potrebi njegovo unaprjeđivanje.

8.1.2. Potpora za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta

Poljoprivredna zemljišta prekrivaju značajni dio hrvatskog teritorija i poljoprivreda ima daleko najveći utjecaj na prirodu i krajolik Hrvatske. Poljoprivredne aktivnosti imaju veliki utjecaj na kvalitetu prirode i okoliša. Poljoprivreda, nadalje, ima veliki utjecaj na tlo, vodu i zrak, kao i na raznolikost vrsta, staništa i krajolika.

Mjere ruralnog razvoja za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta posebno su važne za očuvanje prirode i okoliša, gdje posebno ističemo važnost poljoprivredno-okolišnih mjera koje imaju za cilj smanjiti onečišćenje okoliša od strane negativnih učinaka poljoprivredne proizvodnje. Poljoprivrednicima u područjima s težim uvjetima gospodarenja kao što su planinski krajevi ili druga područja gdje fizičke karakteristike krajobraza uzrokuju više troškove proizvodnje poticaji će se isplaćivati i kroz tzv. kompenzacijske naknade. Poseban naglasak se stavlja na daljnje poticanje i promicanje ekološke proizvodnje, u okviru koje bilježimo stalno povećanje, kroz potpore korisnicima poljoprivredno-okolišnog programa u dijelu ekološke proizvodnje te proizvodnje u otežanim uvjetima gospodarenja. Proizvodnja u otežanim uvjetima

gospodarenja još nije pravnom regulativom regulirana te se očekuje donošenje iste temeljem koje će se i koristiti potpora.

8.1.3. Strukturna potpora poljoprivrednim gospodarstvima, sektoru prerade i akvakulture

U okviru IPARD programa, mjere “Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva” omogućuje se sufinanciranje projekata u sektorima mesa, mlijeka, voća i povrća te sektora žitarica u obliku potpore u iznosu do 50% prihvatljivog ulaganja za krajnje korisnike. U okviru istog programa provedbom mjere „Ulaganje u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice“, sa dozvoljenim ulaganjima u sektore mlijeka i mljekarstva, sektorima mesa, ribarstva, prerade voća i povrća, sektoru vinarstva i maslinovog ulja omogućuje se prerađivačkom sektoru sufinanciranje ulaganja u iznosu do 50% prihvatljivog ulaganja, a u svrhu dostizanja standarda Zajednice na području zaštite okoliša, javnog zdravstva, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radu.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.1. Prilagodba sustava potpora poljoprivrednoj proizvodnji i ribarstvu sustavu Europske unije

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.1.1. Reforma sustava poljoprivredne potpore	8.1.1.1. Povećanje udjela izravnih plaćanja koja nisu vezana uz proizvodnju ('nevezana' plaćanja)	Ista visina potpore bez obzira na vrstu proizvodnje omogućava poljoprivrednicima da vlastitu proizvodnju (ponudu) prilagode potražnji na tržištu.	%	86	MP	86	86	86
	8.1.1.2. Smanjenje broja pojedinačnih poticaja	Pojedini poticaji zamjenjuju se drugim vrstama plaćanja, štite se osjetljivi sektori te se omogućuje učinkovitija administracija i kontrola.	Broj	6	MP	6	6	6
	8.1.1.3. Povećanje postotka evidentiranog korištenog poljoprivrednog zemljišta u ARKOD-u u odnosu na posjede evidentirane u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava do potpunog obuhvata svih gospodarstava ARKOD-om	Jedino gospodarstva upisana u ARKOD moći će ostvarivati pravo na plaćanja nakon ulaska u EU.	%	100	MP Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	100	100	100
8.1.2. Potpora za održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta	8.1.2.1. Povećan broj gospodarstava koja koriste poticaje ekološke proizvodnje	Povećanje obujma ekološke proizvodnje u RH	Broj	1.860	MP	2.400	2.920	3.510
	8.1.2.2. Broj farmi u područjima sa otežanim uvjetima gospodarenja	Plaćanja na temelju posebnih uvjeta gospodarenja uzrokovanih nadmorskom visinom, nagibom i drugim uvjetima	Broj	32.000	MP	33.000	35.000	15.000
	8.1.2.3. Povećanje udjela mjera ruralnog razvoja u sveukupnoj vrijednosti potpora	Reorijentacija na mjere ruralnog razvoja dugoročno Hrvatskoj donosi najviše koristi i u skladu je sa predviđenim sredstvima financijskog paketa.	%	37	MP	46	46	46
8.1.3. Strukturna potpora poljoprivrednim gospodarstvima, sektoru prerade i akvakulture	8.1.3.1. Povećanje broj gospodarstava koja uvode kontrolu očuvanja okoliša (rukovanje gnojivom)	Strukturna potpora stočarstvu u svrhu dostizanja standarda Zajednice	Broj	234	MP	249	260	270
	8.1.3.2. Povećanje broja poduzeća koja uvode higijenske standarde, standarde vezane za zdravstvenu ispravnost hrane (razina poboljšanja)	Strukturna potpora preradi poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu dostizanja standarda Zajednice te konkurentnosti	Broj	147	MP	157	167	178

8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu

Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu, kao temeljna odrednica politike ribarstva ima zakonodavni okvir u Zakonu o morskom ribarstvu i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu. Navedeni propisi uređuju gospodarenje i zaštitu obnovljivih bioloških bogatstava mora i slatkih voda, način i uvjete obavljanja ribolova i uzgoja, praćenje ulova i uzgoja kroz prikupljanje podataka i sustav praćenja plovila, ustroj nadzora i inspekcije.

Cilj održivog upravljanja živim bogatstvima je postići odgovorno i održivo iskorištavanje na ekološki uravnotežen te gospodarski i društveno opravdan način kroz mjere za zaštitu, očuvanje i obnovu resursa i eko-sustava. Mjere očuvanja i upravljanja se moraju zasnivati na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i osiguravati dugoročnu održivost podjednako ribljih resursa kao i djelatnosti ribarstva. Obzirom da svjetski trendovi, kao i reforma Zajedničke ribarstvene politike Europske unije, pokazuju da je većina divljih populacija riba na rubu održivosti iskorištavanja ili je danas već u stupnju prelovljenosti, cilj je u konačnici smanjiti prekomjerni ribolovnI kapacitet i ribolovni napor kod pojedinih oblika ribolova, te primijeniti mjere gospodarenja kako bi ribolovni napor bio primjeren reproduktivnim mogućnostima ribljih resursa i njihovom održivom iskorištenju.

Kapacitet flote izražava se u njezinoj snazi i tonaži, dok je ribolovni napor rezultat korištenja nekog alata nekim kapacitetom u određenom vremenu. Mjere regulacije kapaciteta i napora stoga mogu obuhvaćati različite mehanizme (prostorna i vremenska regulacija, povlačenje iz ribolova, sustav ulaza i izlaza iz flote i slično). Mjere upravljanja kapacitetom flote zasnivaju se prvenstveno na znanstvenim podlogama i savjetima, pri čemu se kao temelj uzimaju rezultati trajnih monitoringa stanja resursa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.2.1. Prilagodba ribolovnog kapaciteta stanju resursa

Radi održivog upravljanja biološkim bogatstvima mora, na prijedlog Ministarstva poljoprivrede, Vlada Republike Hrvatske donosi planove upravljanja biološkim bogatstvima mora. Planovi upravljanja, obuhvaćaju podatke znanstvenih i stručnih podloga, koji se odnose na stanje resursa mora, podatke o ribolovnoj floti (plovilima) koji su registrirani za obavljanje ribolova (posjeduju povlasticu za određenu vrstu ribolova) te podatke o njihovoj aktivnosti. Na temelju isključivo stanja ribolovnih resursa, utvrđuje se koliko je moguća ribolovna aktivnost, definirana bilo količinom ulova ili brojem plovila koje mogu obavljati određenu vrstu ribolova, a da resursi mora ostanu neugroženi, odnosno planovima upravljanja utvrđuje se odgovorno i održivo gospodarenje biološkim resursima mora.
U slučaju da se planovima upravljanja utvrdi da je potrebno smanjiti broj ribolovnih jedinica (plovila) ili na određeno vrijeme, na određenom prostoru obustaviti određenu vrstu ribolova Zakonom o strukturnoj potpori i uređenju tržišta u ribarstvu moguće je financirati mjere koje imaju za cilj provedbu održivog gospodarenja ribljim fondom, na način da se korisnicima koji zaista obavljaju tu vrstu ribolova financira privremena (lovostaji) ili trajna (izlazak iz ribolova) obustava ribolovnih aktivnosti.

8.2.2. Učinkovit nadzor i kontrola

Učinkovit nadzor i kontrola ribolovnih aktivnosti ostvaruje se kroz rad inspekcijskih službi, ali i uvođenjem sustava satelitskog praćenja plovila (VMS) koji je Republika Hrvatska obvezna primjenjivati za plovila određenih karakteristika (obzirom na vrstu plovila i vrstu ribolovne aktivnosti).

Uz sustav satelitskog praćenja plovila, nova obveza vezana uz pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno prilagodbu zahtjevima Zajedničke ribarstvene politike podrazumijeva uvođenje sustava automatske identifikacije plovila (AIS). Uvođenjem ovog sustava Republika Hrvatska će započeti 2012. godine, a obvezi instalacije AIS uređaja podliježu plovila istih karakteristika kao i za uvođenje VMS-a.

8.2.3. Učinkovit sustav prikupljanja podataka o stanju resursa i ribolovnim aktivnostima u morskom i slatkovodnom ribarstvu

Značajan dio mjera upravljanja ribolovnom flotom temelji se, osim na znanstvenim podlogama i rezultatima znanstvenog praćenja stanja resursa, i na prikupljanju potrebnih podataka o ulovu i iskrcaju. U tom dijelu omogućava se financiranje uvođenja suvremenih tehnologija koje osiguravaju unakrsnu provjeru te omogućavaju izravno praćenje ulova. To se prvenstveno odnosi na uvođenje elektronskog očevidnika.

Radi praćenja ostvarivanja postavljenih ciljeva u ribarstvu te provedbe usvojenih strateških planova i/ili planova upravljanja, Vlada Republike Hrvatske donosi plan prikupljanja podataka o morskom ribarstvu. Plan prikupljanja podataka o morskom ribarstvu obuhvaća prikupljanje, upravljanje i korištenje bioloških, tehničkih, okolišnih i socio-ekonomskih podataka o ribolovu, uzgoju i riboprerađivačkoj industriji. Planom prikupljanja podataka definiran je i pojam „metiera“ koji podrazumijeva grupu ribolovnih operacija koje ciljaju slične vrste ili skupine vrsta, koriste slične alate, tijekom istog razdoblja u godini i/ili u istom području i koje karakterizira slična dinamika i način iskorištavanja resursa. Segmentacija flote po metierima služi da bi se jednoznačno moglo uspoređivati podatke prikupljene kroz očevidnike/izvješća i podatke dobivene temeljem znanstvenih istraživanja.

S ciljem stalnog praćenja trendova i stanja populacija živih vodenih organizama, Republika Hrvatska provodi monitoring slatkovodnih i morskih ribolovnih resursa. Rezultati ovih monitoringa koriste se u donošenju mjera upravljanja, i izravno su povezani sa sustavom upravljanja flotom i resursima.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.2. Održivo upravljanje živim bogatstvima u ribarstvu

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.2.1. Prilagodba ribolovnog kapaciteta stanju resursa	8.2.1.1. Povećanje broja plovila/segmenata ribolovne flote obuhvaćenih planovima upravljanja u odnosu na ukupan broj plovila	Donošenjem planova upravljanja definiraju se plovila i alati koji se koriste na pojedinim područjima, čime se osigurava dugoročna održivost djelatnosti i resursa posebno u unutrašnjem i teritorijalnom moru	%	5	MP	10	12	15
8.2.2. Učinkovit nadzor i kontrola	8.2.2.1. Povećanje broja plovila pokrivenih satelitskim sustavom nadzora plovila	Satelitski sustav nadzora plovila kombiniran sa GPRS sustavom omogućava uvid u kretanje plovila u realnom vremenu što osigurava učinkovitu kontrolu i nadzor. Prema važećim propisima EU, RH je obvezna satelitskim sustavom praćenja plovila obuhvatiti sva plovila duljine iznad 15 metara, kojih je u RH oko 400	Broj	400	MP	400	450	500
	8.2.2.2. Povećanje broja plovila pokrivenih sustavom automatske identifikacije plovila (AIS)	Uvođenje sustava automatske identifikacije plovila nova je obveza RH u procesu prilagodbe zahtjevima Zajedničke ribarstvene politike EU. Plovila koja se prate sustavom VMS-a podliježu i uvođenju AIS-a	Broj	20	MP	280	400	450
	8.2.2.3. Povećanje broja inspekcijskih nadzora	Povećanjem broja inspekcijskih nadzora povećava se opća učinkovitost sustava inspekcije, te se smanjuje broj kršenja propisa a time izravno utječe i na održivost iskorištavanja resursa	Broj	6.500	MP	7.000	7.500	8.000
8.2.3. Učinkovit sustav prikupljanja podataka o stanju resursa i ribolovnim aktivnostima u morskom i slatkovodnom ribarstvu	8.2.3.1. Povećanje udjela flote pokrivene elektronskim očevidnicima	Uspostava sustava elektronskih očevidnika osigurava izravnu mogućnost praćenja ulova i unakrsne provjere podataka	%	100	MP	100	100	100
	8.2.3.2. Povećanje broja segmenata flote obuhvaćene sustavom prikupljanja podataka (metieri)	Adekvatno grupiranje flote u segmente (metiere) osigurava izravnu mogućnost usporedbe znanstvenih rezultata s podacima prikupljenim u segmentu ulova	Broj	4	MP	6	10	20

8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno prehrambenih i ribarskih proizvoda

Unapređenje komunikacije poljoprivrednih proizvođača s tržištem jedan je od preduvjeta povećanja konkurentnosti. Problem u Republici Hrvatskoj nije prekomjerna proizvodnja pojedinih proizvoda kao što je to bio slučaj u Europskoj uniji, već međusobna nepovezanost proizvođača kao i nedostatak organiziranosti njihovog zajedničkog nastupa na tržištu. Pritom je uspostava marketinških organizacija proizvođača po uzoru na Europsku uniju te organiziranje proizvođača neophodno radi lakšeg skladištenja, pakiranja i plasmana proizvoda velikim trgovcima koji zahtijevaju velike količine ujednačene kvalitete poljoprivrednih proizvoda. U ovom procesu, primijenjena istraživanja u poljoprivredi doprinose prijenosu znanja sa znanstvenih institucija na primarne proizvođače, dok istraživanja kojim se prikupljaju podaci za izračun strukturnih i ekonomskih pokazatelja vezanih uz poljoprivredu omogućuju evaluaciju i bolje planiranje ciljanih mjera za pojedine skupine proizvođača.

Organizirano trženje, te postojanje jasnih kanala prodaje jedan je od uvjeta koje je potrebno osigurati kako bi i hrvatsko ribarstvo steklo ravnopravne uvjete nastupa na tržištu s uvjetima koje danas imaju ribari država članica. To se prvenstveno odnosi na uspostavu veletržnica ribom koje se, između ostaloga, osnivaju radi koncentracije ponude i potražnje ribe, te postizanja realne tržišne cijene, a time i povoljnije pozicije ribara i uzgajivača na tržištu. Također, Europska unija daje vrlo velik značaj organizacijama proizvođača u ribarstvu te uspostavi organiziranog sustava trženja, te je Republika Hrvatska započela s ulaganjima u ribarske zadruge koje u svojim postavkama mogu zadovoljiti uvjete kako bi prerasle u organizacije proizvođača, koje su temelj za provođenje mjera uređenja tržišta u Europskoj uniji.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.3.1. Uspostava mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda

Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (Narodne novine, br. 149/09) propisane su mjere za uređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda (propisane su cijene, intervencije na domaćem tržištu, mjere poticanja prodaje i potražnje, proizvodne kvote, carine, proizvođačke organizacije, marketinški standardi). Do sada ovo područje nije bilo sustavno uređeno, odnosno mjere su se donosile na 'ad hoc' bazi ili ih uopće nije bilo. Uspostava i primjena mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda po određenim sektorima zahtijeva prvenstveno donošenje niza provedbenih podzakonskih akata te složenu administrativnu infrastrukturu koja između ostalog uključuje Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju zaduženu za operativnu provedbu. Ministarstvo poljoprivrede donijelo je „Akcijski plan usklađivanja s uređenjem tržišta poljoprivrednih proizvoda u Europskoj uniji' koji je usvojen u okviru pregovora o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji.

Sukladno zakonodavstvu Europske unije, obveza je država članica uspostava tržišnih informacijskih sustava odnosno sustava za praćenje i izvješćivanje o cijenama i količinama poljoprivrednih proizvoda s reprezentativnih tržišta, kako bi se mogle provoditi mjere propisane Zajedničkom organizacijom tržišta Europske unije. Tržišni cjenovni informacijski sustav u poljoprivredi (TISUP) je sustav centraliziranog,

redovitog prikupljanja i obrade podataka o tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda te raspodjele dobivenih, relevantnih, tržnih obavijesti tržnim sudionicima. U 2012. godini planira se uspostava praćenja cijena za nove dvije grupe proizvoda.

8.3.2. Istraživanja u poljoprivredi

Poticanje strateških poljoprivrednih istraživanja kroz Vijeće za istraživanja u poljoprivredi (VIP) ima za cilj primjenjivost rezultata istraživanja na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima čime se omogućuje konkurentnija poljoprivredna proizvodnja. Potiče se sudjelovanje samih poljoprivrednih proizvođača u postavljanju prioriteta istraživanja, provedbi istraživanja i financiranju istraživanja kako bi nova znanja imala najučinkovitiju primjenu. Također VIP sudjeluje u promicanju znanstveno-izdavačke djelatnosti sufinanciranjem troškova izdavanja knjiga iz područja poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (*eng. FADN - Farm Accountancy Data Network*) obuhvaća provedbu godišnjeg istraživanja (FADN istraživanja) o strukturi, proizvodnji, prihodima i rashodima poljoprivrednih gospodarstava i jedini je instrument praćenja mjera poljoprivredne politike na mikroekonomskoj razini. Temeljem uzorka poljoprivrednih gospodarstava (uzimajući u obzir regionalni aspekt, aspekt veličine gospodarstva i vrste proizvodnje), svake se godine putem godišnjeg FADN istraživanja prikupljaju podaci iz kojih se izračunavaju strukturni i ekonomski pokazatelji vezani uz poljoprivredu.

Kao tijelo odgovorno za provedbu FADN istraživanja, Hrvatska poljoprivredna komora je organizirala pilot projekt FADN istraživanja na uzorku od 71 poljoprivrednog gospodarstva u 2008. godini te na uzorku od 211 PG-a u 2009. godini FADN istraživanjem u 2010. godini obuhvaćena su 402 PG-a u uzorku za čitavo područje Republike Hrvatske.
FADN pilot istraživanje u 2011. godini provedeno je u razdoblju 1. ožujka - 1. rujna 2011. Prikupljeni su podaci za 2010. knjigovodstvenu godinu na uzorku od 510 PG-a od planiranih 520. Istraživanje u 2012. godini započelo je 1. veljače i prikupljat će se podaci za 2011. knjigovodstvenu godinu na planiranom uzorku od 777 PG-a na čitavom području Hrvatske.

8.3.3. Usmjeravanje trženja ribarskih proizvoda kroz veletržnice ribom

Veletržnice ribom predstavljaju važan segment uređenog tržišta ribom i ribljim proizvodima, čija je učinkovita organizacija neophodna za opstojnost i konkurentnost hrvatskog ribarstva na budućem zajedničkom tržištu Europske unije. Prednosti prodaje ribe putem veletržnice su brojne: ribaru jamči prodaju njegova ulova, bolju tj. realnu cijenu njegovih proizvoda (koji se samostalnim nastupom na tržištu nerijetko prodaju po preniskoj cijeni) te mu omogućava bržu naplatu prodane ribe.

Kroz stalni veterinarsko-zdravstveni nadzor osigurava se kvaliteta proizvoda, štiti se zdravlje potrošača, poboljšava se evidencija ulova i uzgoja te konačno stvara solidna osnova za planiranje i daljnji razvoj ribarskog sektora u Republici Hrvatskoj. Navedene aktivnosti odvijaju se na jednom mjestu što znatno olakšava trgovanje ribom s aspekta i proizvođača (ribara) i kupaca, a državi omogućava učinkovitu kontrolu.

Veletržnice ribom u Republici Hrvatskoj su još u začetcima, izgrađene su i opremljene tek dvije dok je trenutno u funkciji samo jedna. U osnivanje i upravljanje veletržnicom aktivno su se, uz državu, uključile lokalna uprava i samouprava te ribarske zadruge. Ulaganjima u osnivanje te početak rada veletržnica stvaraju se temelji za funkcioniranje ribarskih veletržnica, a uključivanjem ribarskih zadruga i lokalne uprave i samouprave osigurat će se njihov učinkovit rad.

8.3.4. Poticanje udruživanja u ribarskom sektoru

Zbog specifičnosti sektora ribarstva u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo poljoprivrede na poseban način prepoznaje ribarske zadruge kao dionike u provedbi politike ribarstva i organizaciji tržišta ribom. Stoga su se u posljednje dvije godine intenzivirale aktivnosti vezane za jačanje postojećih ribarskih zadruga i osnivanje novih. Zadruge danas većinom funkcioniraju na način da otkupljuju ulov svojih članova, čime je ribaru – članu zadruge – osiguran plasman ribe uz postizanje što veće cijene njihovog proizvoda. Nadalje, osim što zadruga ribaru osigurava tržište za njegove proizvode, raspolaže logistikom i infrastrukturom koja većinom nije dostupna pojedincu – kamion za prijevoz ribe, skladišni kapaciteti, hladnjače, ledomati, kašete i sve ostalo što je nužno za očuvanje kvalitete ovog lako kvarljivog proizvoda. Ovime se osigurava brža komunikacija od ostvarivanja ulova do kupca, a u konačnici i potrošača, te se osigurava očuvanje visoke kvalitete proizvoda, a time i bolja cijena za ribara.

Danas u Republici Hrvatskoj postoji 10-ak zadruga u sektoru ribarstva, više ili manje dobro organiziranih. Ministarstvo poljoprivrede je u 2010. godini propisalo Pravilnik o ribarskim zadrugama kojim omogućava priznavanje ribarskih zadruga prema točno određenim kriterijima. Cilj priznavanja je prepoznavanje i poticanje rada onih ribarskih zadruga kod kojih postoji interes i inicijativa udruživanja, preuzimanja obveza i prava kako bi s vremenom postali punopravni partner državi u uređenju tržišta i upravljanju resursima. Samo zadruge priznate od strane Ministarstva poljoprivrede (MP) kao ribarske, mogu biti korisnici potpora s ciljem poticanja njihova osnivanja, rada i razvoja.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.3. Poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih i ribarskih proizvoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.3.1. Uspostava mehanizama uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda	8.3.1.1. Povećanje broja sektora obuhvaćenih interventnim mjerama	Provedba interventnih mjera je do donošenja Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda bila uređena samo za žitarice.	Broj	8	MP	8	8	8
	8.3.1.2. Povećanje broja sektora s proizvođačkim organizacijama	Odobravanje proizvođačkih organizacija s obzirom da se u EU potpore u nekim sektorima (npr. voće i povrće) mogu koristiti jedino preko proizvođačkih organizacija.	Broj	2	MP	2	2	2
	8.3.1.3. Povećanje broja sektora obuhvaćenih praćenjem cijena u TISUP-u	Uvjet i 'okidač' za pokretanje interventnih mjera	Broj sektora	7	MP	12	12	12
8.3.2. Istraživanja u poljoprivredi	8.3.2.1. Povećanje broja sufinanciranih istraživanja	Prijenos znanja sa znanstvenih institucija na obiteljska poljoprivredna gospodarstva	Broj	215	MP	230	240	240
	8.3.2.2. Povećanje uzorka i dostizanje reprezentativnog uzorka istraživanja za FADN	Reprezentativni uzorak poljoprivrednih gospodarstava uključenih u FADN istraživanje omogućuje dobivanje kvalitetnijih podataka za mikroekonomske analize.	Broj	1.000	MP, HZPSS	1.000	1.000	1.000
8.3.3. Usmjeravanje trženja ribarskih proizvoda kroz veletržnice ribom	8.3.3.1. Povećanje prometa ribom kroz veletržnice ribom	Postojanje dostatne infrastrukture i učinkovito funkcioniranje veletržnica	%	5	MP	10	20	20
8.3.4. Poticanje udruživanja u ribarskom sektoru	8.3.4.1. Povećanje broja priznatih ribarskih zadruga	Priznavanje ribarskih zadruga kao sudionika u provedbi tržišnih mjera u ribarstvu	Broj	10	MP	12	15	18
	8.3.4.2. Povećanje broja priznatih organizacija proizvođača u ribarstvu	Organizacije proizvođača jedini su korisnici tržišnih mehanizama (intervencija) danom ulaska RH u EU.	Broj	0	MP	2	3	4
	8.3.4.3. Veći udio gospodarskih ribara udružen u ribarske zadruge ili organizacije proizvođača u odnosu na ukupan broj ribara	Organizirani oblici rada i nastupa na tržištu preduvjet su uspješnog razvoja sektora na jedinstvenom tržištu EU	%	20	MP	25	30	40

8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Ozbiljne bolesti koje se prenose hranom ili potječu od hrane ili hrane za životinje, životinja ili bilja zabilježene su na svakom kontinentu u prošlom desetljeću i tako ukazuju na javno zdravstveni i društveni značaj tih bolesti što je rezultiralo sve većom zabrinutosti potrošača. Ove bolesti ne samo da značajno utječu na zdravlje i dobrobit ljudi, životinja i bilja, već imaju i ekonomske posljedice budući da predstavljaju opterećenje za zdravstveni sustav i značajno smanjuju ekonomsku produktivnost.

Zbog sve većeg broja bolesti i kriza u području sigurnosti hrane i hrane za životinje, te zdravlja životinja i zdravstvene zaštite bilja, globalizacije i liberalizacije tržišta, raznolikog izbora hrane te sve većih zahtjeva potrošača uveden je integrirani pristup sigurnosti hrane čiji je cilj osiguranje visoke razine sigurnosti hrane i hrane za životinje a u svrhu zaštite zdravlja ljudi, životinja te zdravstvene zaštite bilja te zaštite interesa potrošača.

Republika Hrvatska je preuzela pravnu stečevinu Europske unije u Poglavlju 12. - Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarna politika, a zakonodavni okvir je postavljen donošenjem Zakona o hrani (Narodne novine, br. 46/07, 84/08, 55/11). Uveden je integrirani pristup sigurnosti hrane „Od farme do vilice" s ciljem osiguranja visoke razine sigurnosti i kakvoće hrane, zdravlja i zaštite životinja te zdravstvene zaštite bilja kroz sve faze proizvodnje hrane, počevši od polja, odnosno farme pa sve do hrane na stolu za krajnjeg potrošača. Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje imaju primarnu odgovornost za hranu u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije koje su pod njihovom kontrolom. U skladu s načelom sljedivosti, proizvođači, prerađivači ili uvoznici, moraju osigurati da se sva hrana, hrana za životinje i sastojci hrane mogu pratiti kroz sve faze proizvodnje te da je hrana na tržištu propisno označena.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.4.1. Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje

Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje u narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo poljoprivrede će ostvariti unapređenjem hrvatskog Sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASFF sustav), uspostavom sustava službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje, komunikacijom s javnosti i jačanjem svijesti javnosti o sigurnosti hrane.

Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (*eng. Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF*) je mrežni sustav izvještavanja o hrani odnosno hrani za životinje koja predstavlja izravan ili neizravan rizik za zdravlje ljudi, a koji je ključan instrument za osiguranje sigurnosti hrane i hrane za životinje u Europi. Razmjena informacija kroz RASFF sustav pomaže državama članicama (EU, EEA) da djeluju brže i koordinirano kao odgovor na zdravstvene prijetnje koje potječu od hrane ili hrane za životinje.

Ministarstvo poljoprivrede je uspostavilo sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje na nacionalnoj razini (HR RASFF). Danom ulaska u Europsku uniju, Republika Hrvatska će postati punopravna članica RASFF sustava iako već sada

sudjeluje u RASFF sustavu i razmjenjuje informacije i podatke s Europskom komisijom.

S ciljem brže i sigurnije komunikacije nacionalna kontakt točka MINPO razvija računalnu aplikaciju ICT HR RASFF. U sljedećem trogodišnjem razdoblju je potrebno osigurati sredstva za održavanje i unapređenje ICT HR RASFF kako bi bio što je više moguće prilagođen iRASFF-u. Također, u cilju implementacije sustava potrebno je osigurati sredstva za edukacije. Nužno je educirati sve osobe uključene u sustav o samom radu sa spomenutom ICT HR RASFF aplikacijom ali i nastaviti započete edukacije osoba ovlaštenih za provođenje službenih kontrola o HR RASFF sustavu.
U svrhu uspostave sustava službenih i referentnih laboratorija, Ministarstvo poljoprivrede će u sljedećem trogodišnjem razdoblju izraditi analizu postojećeg stanja s ciljem utvrđivanja potrebnog broja službenih i referentnih laboratorija te sufinancirati opremanje i akreditaciju laboratorija kako bi isti mogli biti ovlašteni kao službeni i referentni laboratoriji za hranu i hranu za životinje.

8.4.2. Unapređenje provođenja službenih kontrola

Službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje provode službeni veterinari, a zbog nedovoljnog broja službenih veterinara (državnih službenika), provođenje službenih kontrola povjereno je ovlaštenim veterinarima kontrolnih tijela. Ni službeni veterinari, a ni ovlašteni veterinari nisu odgovarajuće osposobljeni za kvalitetno provođenje službenih kontrola. Stoga je radi unaprjeđenja odnosno kvalitete provođenja službenih kontrola nužno organizirati treninge putem kojih će se osobe ovlaštene za provođenje službenih kontrola educirati za učinkovito provođenje službenih kontrola. Isto tako, da bi službene kontrole bile učinkovite moraju se provoditi redovito, na temelju analize rizika i s odgovarajućom učestalosti, prema planu kontrola te se njima omogućuje pravovremeno utvrđivanje nesukladnosti u objektima u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje uz poduzimanje mjera radi otklanjanja nesukladnosti, osiguravajući sigurnost i kakvoću hrane te unaprjeđenje objekata. Službene kontrole provode se i u međunarodnom prometu radi stavljanja na tržište Republike Hrvatske zdravstveno ispravne odnosno sigurne hrane.

8.4.3. Unapređenje mjera zdravstvene zaštite životinja i dobrobiti životinja

Postojeći nacionalni propisi na području zdravlja i dobrobiti životinja usklađeni su s propisima Europske unije, preporukama i standardima i od važnosti su za zdravlje i proizvodnost životinja, a time i sigurnost hrane. Implementacijom propisa usklađenih s propisima Europske unije, unapređuje se zaštita zdravlja i dobrobiti životinja i smanjuje se mogućnost nekontroliranog trgovanja životinjama (registracija trgovaca životinjama, odobravanje sajmova i sabirnih centara, registracija uzgoja kućnih ljubimaca i trgovina za kućne ljubimce) te pružanja usluga zbrinjavanja životinja (skloništa).
Unaprjeđenje zdravstvenog stanja životinja mora se temeljiti na jasnim prioritetima koji su prepoznati u Europskoj uniji i svijetu, kao što su bolesti koje imaju veliki značaj, bilo u smislu opasnosti za zdravlje ljudi ili njihovom sociološko-ekonomskom učinku. Definiranje prioriteta mora se bazirati na znanstvenoj procjeni rizika.
U Republici Hrvatskoj se od početka 2010. godine počeo provoditi Program certificiranja statusa stada u odnosu na tuberkulozu goveda. Do kraja 2011. godine

status stada službeno slobodnog od tuberkuloze, ostvarilo je preko 90% stada goveda.
U svrhu unapređenja sustava zaštite zdravlja životinja potrebno je osigurati potpunu provedbu propisa, što uključuje i jačanje nadzora nad provedbom. Radi učinkovitijeg praćenja provedbe, analize rezultata i izvješćivanja, potrebno je uspostaviti Središnji veterinarski informacijski sustav.

8.4.4. Unapređenje sustava obvezatnog označavanja i registracije životinja te uspostava učinkovite kontrole prometa životinja

Sustav identifikacije i registracije životinja kao i njihova premještanja temeljni je preduvjet za učinkovitu provedbu mjera kontrole zaraznih bolesti životinja te mjera koje se provode u zaštiti zdravlja ljudi, budući da 90% rizika od obolijevanja ljudi prouzročenog hranom potječe od proizvoda životinjskog podrijetla. U tu svrhu, posjednici su dužni osigurati da su njihove životinje označene i registrirane u Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ), kao i da je registrirano svako premještanje, klanje, uginuće te time omogućeno praćenje sljedivosti u najkraćem mogućem vremenskom roku.

Upravo stoga, nadležno tijelo kontinuirano provodi edukacije i savjetovanje posjednika o svim njegovim obvezama koje proizlaze iz propisa o označavanju i registraciji životinja te registraciji njihova premještanja, primarno kroz godišnji Veterinarski pregled gospodarstva.

8.4.5. Unapređenje središnjeg veterinarskog informacijskog sustava (SVIS)

U središnji veterinarski informacijski sustav (SVIS) uključeno je 14 baza podataka. U sljedećem trogodišnjem razdoblju izradit će se dodatnih 15 baza podataka što u konačnici čini ukupno 29 baza podataka iz područja veterinarstva, veterinarskog javnog zdravstva i dobrobiti životinja. Brz i kvalitetan pristup pouzdanim informacijama iz područja veterinarstva te interakcija među brojnim bazama podataka omogućit će donošenje brzih i efikasnih odluka važnih za očuvanje zdravlja životinja i ljudi.

8.4.6. Unapređenje zdravstvene zaštite bilja

Da bi se spriječilo propadanje poljoprivrednih usjeva i prinosa te zajamčila sigurnost trajne opskrbe stanovništva zdravom hranom biljnog podrijetla visoke kakvoće, Republika Hrvatska kao i druge zemlje planira i provodi nacionalnu politiku biljnog zdravstva s ciljem zdravstvene zaštite bilja od štetnih organizama bilja (ŠO).

Neizbježan način provedbe zdravstvene zaštite bilja od ŠO je uporaba sredstava za zaštitu bilja (SZB). Uz pozitivne učinke primjene, SZB od kojih mnoga spadaju u opasne kemikalije, ako se ne vodi briga o pravilnoj primjeni, mogu imati i nepovoljne učinke na proizvodnju bilja, a njihova uporaba može negativno utjecati na zdravlje ljudi i životinja te na okoliš. Stoga u provedbi zdravstvene zaštite bilja Republika Hrvatska treba pronaći pravi balans, tj. primjena SZB u cilju zaštite poljoprivrednih proizvoda od ŠO i radi povećanja prinosa, mora se provoditi na propisan i racionalan način da se ne bi dovelo u opasnost zdravlje ljudi, zaštita voda, zemljišta, šuma, biljnog i životinjskog svijeta i drugi dijelovi prirode od posebnog interesa za Republiku

Hrvatsku. Stoga, slijedeći dobru gospodarsku praksu Europske unije i preuzete obveze, Republika Hrvatska uvodi principe integrirane zaštite bilja u dosadašnju prevladavajuću „kemijsku“ zaštitu poljoprivrednih usjeva.
Ostvarenje ovog cilja u nadležnosti je nacionalne službe za biljno zdravstvo u okviru Ministarstva poljoprivrede, kao glavnog nositelja i koordinatora aktivnosti, a dijelom i MZ. Dio aktivnosti delegiran je drugim institucijama u Republici Hrvatskoj, čija zadaća je pružanje znanstvene i stručne potpore Ministarstvu poljoprivrede iz područja biljnog zdravstva (Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo, Hrvatski šumarski institut, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Hrvatska agencija za hranu).

Unaprjeđenje zdravstvene zaštite bilja ostvarit će se nastavkom aktivnosti započetih prijašnjih godina, uz napomenu da sve aktivnosti nisu na istom stupnju razvijenosti, jer su započete u različito vrijeme, a razlikuju se i po složenosti poslova, postojećoj infrastrukturi, dostupnim financijskim sredstvima i ljudskim potencijalima potrebnim za njihovo dovršenje.
Unaprjeđenjem i posebice nadogradnjom postojećeg fitosanitarnog informacijskog sustava (u nedostajućim bazama podataka i ostalim modulima koji predstavljaju neophodnu informatičko-komunikacijsku infrastrukturu za implementaciju novih sustava nastalih implementacijom propisa Europske unije.

Sve prethodno navedeno omogućit će se uspostavom i implementacijom Nacionalnog akcijskog plana Vlade Republike Hrvatske o smanjenju rizika od uporabe pesticida i unaprjeđenjem fitosanitarnog informacijskog sustava.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj. 8.4. Zaštita zdravlja ljudi, životinja i bilja te zaštita interesa potrošača

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.4.1. Unapređenje sustava sigurnosti i kakvoće hrane i hrane za životinje	8.4.1.1. Povećanje broja educiranih osoba koje sudjeluju u HR RASFF sustavu	Povećanjem broja educiranih osoba koje sudjeluju u HR RASFF sustavu će se propisno i kvalitetno poduzimati potrebne aktivnosti i mjere u svrhu zaštite zdravlja ljudi	Broj	150	MP	200	250	300
	8.4.1.2. Povećanje broja sufinanciranja opremanja laboratorija za hranu i hranu za životinje sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025	Adekvatnim opremanjem laboratorija za hranu i hranu za životinje isti mogu biti akreditirani sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025	Broj	0	MP	3	5	7
8.4.2. Unapređenje provođenja službenih kontrola	8.4.2.1. Povećanje broja educiranih osoba ovlaštenih za provođenje službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje	Edukacijom osoba ovlaštenih za provođenje službenih kontrola poboljšat će se učinkovitost/kvaliteta službenih kontrola hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje	Broj	450	MP	580	611	615
	8.4.2.2. Povećanje broja sukladnih objekata (kategorija 1.)/unapređenja objekata	Povećanjem broja sukladnih objekata (kategorija 1.) u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla osigurava se stavljanje na tržište zdravstveno ispravne hrana odnosno sigurnost hrane te time zaštita zdravlja ljudi i zaštita interesa potrošača	Broj	780	MP	800	830	850
	8.4.2.3. Povećanje postotka utvrđenih/otkrivenih nesukladnih pošiljaka hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje pri uvozu	Povećanjem postotka utvrđenih/otkrivenih nesukladnih pošiljaka hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje pri uvozu osigurava se smanjenje broja zdravstveno neispravne odnosno nesukladne hrane na području RH	%	0,42	MP	0,5	0,55	0,6

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.4.3. Unapređenje mjera zdravstvene zaštite životinja i dobrobiti životinja	8.4.3.1. Povećanje broja certificiranih „službeno slobodnih“ stada u odnosu na ukupan broj stada (60.000)	Provođenjem Programa certificiranja stada u odnosu na određenu zaraznu bolest očekuje se povećanje broja „službeno slobodnih“ stada, čime se smanjuje mogućnost prijenosa zaraze između stada, te se time smanjuje i broj slučajeva zar. bolesti.	%	40	MP	60	80	99
	8.4.3.2. Povećanje broja subjekata koji drže životinje i postupaju s njima sukladno propisima o dobrobiti u odnosu na ukupan broj subjekata koji drže životinje životinja (120.000)	Povećanje broja subjekata koji drže životinje i postupaju s njima sukladno propisima o dobrobiti povećat će se zdravstvena zaštita životinja	%	40	MP	80	90	99
8.4.4. Unapređenje sustava obvezatnog označavanja i registracije životinja te uspostava učinkovite kontrole prometa životinja	8.4.4.1. Smanjenje postotka pogrešaka u registraciji prometa goveda	Uspostavom baza podataka – Jedinstvenih registara domaćih životinja, učinkovito se prati promet životinja što je osobito bitno za praćenje pojave bolesti i kontrolu trgovine životinjama.	%	1	MP	0,8	0,7	0,6
	8.4.4.2. Smanjenje postotka nesukladnih gospodarstava u prometu goveda		%	10	MP	12	10	8
	8.4.4.3. Povećanje postotka gospodarstava koje se pridržavaju propisa o označavanju i registraciji (goveda, svinje, ovce i koze)		%	80	MP	85	90	92
8.4.5. Unapređenje središnjeg veterinarskog informacijskog sustava (SVIS)	8.4.5.1. Povećanje broja računalnih programa do potpune integracije svih (29) relevantnih računalnih programa u SVIS.	Brz pristup informacijama omogućit će donošenje brzih i efikasnih odluka	Broj integriranih baza	20	MP	29	29	29

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.4.6. Unapređenje zdravstvene zaštite bilja	8.4.6.1. Povećanje broja obveznika upisanih u Fito-upisnik	Dovršenjem upisa u Fito-upisnik, izdavanja ovlaštenja obveznicima da nakon obavljenog fitosanitarnog nadzora od strane službenog tijela, mogu sami izdavati (BP) za određene vrste bilja (reprodukcijski materijal poljoprivrednog i šumskog bilja)	%	90	MP	95	98	100
	8.4.6.2. Povećanje broja sredstava za zaštitu bilja (SZB) registriranih i re-registriranih prema „jedinstvenim načelima za ocjenu i registraciju SZB“ koja vrijede na području EU.	Hrvatskim poljoprivrednim proizvođačima stvorit će se preduvjeti da mogu ravnopravno konkurirati svojim proizvodima na domaćem tržištu, a i plasirati svoju robu (bilje i biljne proizvode) na zahtjevno tržište EU	Broj	70	MP	80	100	150

8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Cilj gospodarenja šumskim resursima u Republici Hrvatskoj je održivo i skladno korištenje funkcija šuma, trajno poboljšavanje njihova stanja i održivo korištenje šumskog zemljišta. Stoga, gospodarenje šumama treba provoditi na način koji će osigurati trajno održanje i unapređenje biološke i krajobrazne raznolikosti, uz stalnu skrb za zaštitu šumskih ekosustava, poštujući sveeuropske kriterije održivog gospodarenja šumama.

Stroge ekološke, socijalne i ekonomske standarde gospodarenja šumama u vlasništvu Republike Hrvatske potrebno je zadržati na postojećoj razini s težnjom njihova unapređenja, dok je u šumama šumoposjednika potrebno poticati razvijanje standarda i njihovu dugoročnu primjenu, sa svrhom ostvarivanja cilja održivog gospodarenja.

Potpisivanjem i ratificiranjem međunarodnih sporazuma, te ispunjavanjem preuzetih obveza, Republika Hrvatska potvrđuje predanost održivom gospodarenju šumama i jednakom vrednovanju svih funkcija šuma. Stoga je potrebno aktivno sudjelovanje Republike Hrvatske na međunarodnim šumarskim forumima i stalna prisutnost pri kreiranju općih šumarskih politika i akcija, poglavito u dijelu održivog gospodarenja šumskim ekosustavima, očuvanja bio-raznolikosti te zaštite šumskih ekosustava i genetskih resursa.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.5.1. Održivi razvoj u šumi i na šumskom zemljištu

Zakon o šumama uređuje raspolaganje, upravljanje i gospodarenje šumom i šumskim zemljištima kao prirodnim bogatstvom, a s ciljem održavanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti.

Uzimajući u obzir socijalno-gospodarske prilike i potrebe, preuzete obveze Republike Hrvatske u pogledu značajnog povećanja udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj energetskoj bilanci, potrebe za poboljšanjem životnih uvjeta lokalnog stanovništva, razvojem poljoprivredne proizvodnje (višegodišnji nasadi) i potreba investicijskih projekata, nužno je kontinuirano provoditi reguliranje imovinsko-pravnih odnosa vezanih uz šume i šumska zemljišta. Isto se provodi izdvajanjem šuma i šumskih zemljišta iz Šumskogospodarske osnove područja, sudjelovanjem u procesu izrade i odobravanja prostorno planske dokumentacije, osnivanjem prava služnosti i prava zakupa, vođenjem postupaka odlučivanja smatra li se neko zemljište šumom ili šumskim zemljištem, a sve u svrhu izgradnje vodovoda, kanalizacije, poduzetničkih zona, energetske, prometne, telekomunikacijske infrastrukture, eksploatacije mineralnih sirovina, obavljanja turističke djelatnosti i sl.

Šumskogospodarski planovi utvrđuju uvjete za korištenje šuma i šumskoga zemljišta, zahvate u prostoru, potreban opseg radova gospodarenja šumama, te predstavljaju osnovni preduvjet za održivo gospodarenje šumskim resursima. Šumskogospodarske planove odobrava Ministarstvo nadležno za poslove šumarstva na temelju mišljenja o njihovoj usklađenosti sa Zakonom o šumama,

Šumskogospodarskom osnovnom područja te posebnim propisima. Šumskogospodarski planovi odobravaju se u pravilu na rok od 10 godina, te stoga proces možemo smatrati kontinuiranim i dinamičkim.

Sektor inspekcija u šumarstvu i lovstvu Ministarstva kontinuirano provodi nadzor nad provedbom Zakona o šumama i propisa donesenim na temelju Zakona, čime se direktno nadzire i implementacija propisa sadržanih u šumskogospodarskim planovima.

8.5.2. Zaštita šuma, očuvanje genetskih resursa i provođenje aktivnosti međunarodne suradnje u šumarstvu

Očuvanjem šumskih ekosustava u postojećem stanju primjenom načela održivog gospodarenja značajno se doprinosi ublažavanju posljedica klimatskih promjena i veže znatne količine CO2 iz atmosfere u drvnu masu.

Šumski ekosustavi kontinuirano se štite provođenjem mjera zaštite šuma od šumskih požara, drugih elementarnih nepogoda i štetnika u skladu sa Zakonom o šumama, Zakonom o zaštiti prirode, Zakonom o biljnom zdravstvu i Pravilnikom o zaštiti šuma od požara, kao i odobravanjem šumskogospodarskih planova koji sadrže propisane mjere zaštite.

Za potrebe zaštite šuma nužno je provoditi trajno motrenje oštećenosti šumskih ekosustava pod utjecajem atmosferskog onečišćenja i drugih čimbenika. U sklopu ovih aktivnosti, za potrebe poduzimanja preventivnih mjera zaštite, ali i izvješćivanja međunarodnih tijela, potrebno je kontinuirano provoditi motrenje te na taj način prikupljati podatke i ažurirati jedinstveni Registar oštećenosti šumskih ekosustava. Kontinuiranim nadzorom oštećenosti šumskih ekosustava, pravodobnim utvrđivanjem uzroka i dimenzija oštećenosti, kao i pouzdanim predviđanjem pojave pojedinih biotskih čimbenika, postavljaju se temelji za kvalitetno ostvarivanje postavljenog cilja.

Zaštitu šuma od šumskih požara, abiotskih i biotskih čimbenika potrebno je provoditi na ekološko prihvatljiv način s ciljem očuvanja biološke raznolikosti, stabilnosti i općekorisnih funkcija šumskih ekosustava te njihove socijalne, ekonomske i ekološke uloge. Stoga je nužna primjena principa održivog gospodarenja šumskim resursima, te omogućavanje prirodnog obnavljanja šuma u skladu s načelima zaštite šumskih genetskih izvora.

Upotrebom kvalitetnog i staništu prilagođenog šumskog reprodukcijskog materijala omogućava se održivo i optimalno gospodarenje šumskim ekosustavima. Proizvodnja kvalitetnog šumskog reprodukcijskog materijala postiže se na način da se koriste samo registrirani šumski sjemenski objekti. Radi sprječavanja pomanjkanja šumskog reprodukcijskog materijala potrebnog za održivo gospodarenje šumskim resursima i očuvanje šumskih genetskih izvora, do kraja 2014. godine Republika Hrvatska ustrojiti će sjemensku štedionicu.

Očuvanje genetske raznolikosti svojti šumskog drveća i njihovih genetskih izvora postići će se ustanovljavanjem genetske banke svojti šumskog drveća do kraja 2013. godine.

U cilju očuvanja vrijednih stanišnih tipova i pojedinih biljnih i životinjskih vrsta, Republika Hrvatska obvezna je do dana pristupanja Europskoj uniji podnijeti na ocjenu i prihvaćanje Europskoj komisiji prijedlog ekološke mreže NATURA 2000. Slijedom toga u zadanom roku potrebno je odrediti mjere zaštite šumskih stanišnih tipova i ciljnih vrsta koje dolaze na njima, utvrditi površine i provesti kartiranje šumskih staništa.

Cilj međunarodne suradnje Republike Hrvatske u sektoru šumarstva je nastaviti s aktivnim sudjelovanjem na međunarodnoj šumarskoj sceni (EU, UN, EFI, FOREST EUROPE…), a posebice participirati u radu tijela Europske komisije i Vijeća Europske unije. Ove aktivnosti uključuju kvalitetno ispunjavanje obveza preuzetih pristupanjem Republike Hrvatske međunarodnim sporazumima i tijelima, te nastavak aktivnosti u sferi kreiranja općih šumarskih politika i akcija na europskom, ali i svjetskom nivou, kako u dijelu održivog gospodarenja šumskim resursima, ruralnog razvoja, održivog razvoja i očuvanja biološke raznolikosti, tako i u dijelu adaptacije šuma i njihovog utjecaja na ublažavanje posljedica klimatskih promjena.

Članstvo u međunarodnim organizacijama u sektoru šumarstva, kao i do sada, koristit će se kao instrument osiguranja nacionalnih interesa. Dosadašnjim sudjelovanjem na međunarodnoj šumarskoj sceni, Republika Hrvatska postala je aktivan protagonist te se takvo djelovanje koristi za ostvarivanje i jačanje partnerstava s drugim državama. Time se pojačava ne samo međunarodni ugled šumarski struke, već i promocija Hrvatske i hrvatskoga identiteta. Također, nastavit će se s aktivnostima na postizanju prethodno određenih prioriteta, te će se za pojedine međunarodne organizacije u području šumarstva odrediti novi dugoročni ciljevi koji se članstvom u organizaciji mogu ostvariti.

8.5.3. Razvoj gospodarenja lovištima i divljači

Provedbom propisa lovno-gospodarskih osnova, programa uzgoja i zaštite divljači pridonosi se održanju prirodnih odnosa između vrsta, očuvanju biološke raznolikosti te zaštiti divljači i njenih prirodnih staništa. Kroz zakupe i koncesije na lovištima usmjerava se razvoj gospodarstva i turističke ponude u sklopu lovno- turističkih aranžmana. Također se potiče napučivanje lovišta vrstama divljači zbog održanja bioraznolikosti u područjima gdje je došlo do narušavanja prirodnih odnosa između vrsta. Unaprjeđivanje postojeće baze podataka (Središnja lovna evidencija) predstavlja dio razvoja predmetne gospodarske grane, a ima za svrhu mogućnost uvida u postojeće stanje vezano uz brojnost divljači te stanje očuvanja staništa.

Mjere povećanja broja jedinki pojedinih vrsta divljači u pogledu ostvarivanja matičnih fondova divljači u uzgojnim područjima gdje je brojno stanje manje od planiranog kapaciteta uzgojnog područja odnose se prvenstveno na jelena običnog i divokozu, koje su prepoznate kao vrste divljači koje još uvijek na svojim prirodnim staništima nisu doživjele puni kapacitet. Poticanje unosa jelena običnog u lovišta na području Republike Hrvatske radi „osvježenja krvi“ i povećanja matičnih fondova ostvaruje se kroz sufinanciranja unosa ove vrste u lovišta, posebno na područjima obitavanja velikih zvijeri. U suradnji s lovoovlaštenicima te Hrvatskim lovačkim savezom, planira se svake godišnje unositi do 500 grla jelenske divljači u uzgojna područja. Mjere koje se poduzimaju za povećanje matičnih fondova divokoze su ispuštanje divljači u lovišta i ograničeni odstrjel, koji se propisuje kroz važeće lovnogospodarske osnove.

Brojno stanje zeca običnog na području Republike Hrvatske stagnira, a može se očekivati i pad zbog povećanja monokultura te primjene agrotehničkih mjera koje direktno ugrožavaju ovu vrstu divljači. Mjere koje se poduzimaju za smanjenje trenda pada ove vrste divljači su propisivanje unosa i ispuštanja divljači u lovište, te sufinanciranja kaveznog uzgoja zečeva. U planu je sufinanciranje ispuštanja zeca običnog u količini do 7.000 grla za 2013. godinu i do 4.000 grla za 2014. i 2015. godinu.

Kako bi se smanjile štete na poljoprivrednim kulturama i stoci koje može prouzročiti smeđi medvjed, a također i potrebe za intervencijama u slučaju ugroze ljudske sigurnosti, potrebno je jačati komunikaciju i suradnju između Nacionalnog povjerenstva za gospodarenje smeđim medvjedom i lovoovlaštenika. To se postiže stalnom komunikacijom preko radionica i održavanjem stručnih skupova, na kojima se prezentiraju rezultati postignuti za svaku pojedinu godinu. Na ovaj način postižu se bolja izvršenja redovnih kvota izlučenja, što za posljedicu ima smanjenje šteta i ugroza ljudskih života.

Povećanje interesa stranih turista za lovno odnosno turističke aranžmane u Republici Hrvatskoj postiže se kroz promidžbu i informiranje ciljnih skupina. Provedba ovog cilja postiže se tiskanjem brošura te informiranjem putem medija i poticanjem marketinga. Najvažniji segment promocije hrvatskog lovstva su predstavljanje i sudjelovanje njegovih predstavnika na međunarodnim skupovima, sajmovima i konferencijama te održavanje i prezentacija lovačkih običaja, odnosno manifestacija vezanih uz lovnu kinologiju i lovno streljaštvo.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.5. Održivo gospodarenje šumskim resursima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.5.1.Održivi razvoj u šumi i na šumskom zemljištu	8.5.1.1. Povećanje površine šuma za koju su odobreni programi/osnove gospodarenja	Povećanje površine šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednika za koju su odobreni programi gospodarenja	ha	2.150.000	MP	2.180.000	2.210.000	2.250.000
	8.5.1.2. Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora	Povećanje broja provedenih inspekcijskih nadzora od strane šumarske inspekcije	Broj	2.000	MP	2.100	2.200	2.300
8.5.2. Zaštita šuma, očuvanje genetskih resursa i provođenje aktivnosti međunarodne suradnje u šumarstvu	8.5.2.1. Smanjenje prosječne godišnje opožarene šumske površine	Smanjenje prosječne godišnje opožarene šumske površine	ha	13.900	Registar šumskih požara	12.500	11.500	10.500
	8.5.2.2. Povećanje broja parametara i točaka na kojima se motri oštećenost šumskih ekosustava od atmosferskog onečišćenja	Povećanje broja ispitivanih parametara na bioindikacijskim točkama Razine 1 i Razine 2 u cilju motrenja oštećenost šumskih ekosustava od atmosferskog onečišćenja	Broj	9 parametara 92 točke	Izvješće o oštećenosti šumskih ekosustava	9 parametara 93 točke	10 parametara 93 točke	10 parametara 94 točaka
	8.5.2.3. Povećanje količine uskladištenog sjemenskog materijala šumskih svojti u sjemenskoj štedionici	Povećanje količine uskladištenog sjemenskog materijala šumskih svojti u sjemenskoj štedionici namijenjenog za uzgoj sadnog materijala	kg	0	Izvješće o provedenim aktivnostima	10.000	12.000	15.000
8.5.3. Razvoj gospodarenja lovištima i divljači	8.5.3.1. Povećanje broja jelenske divljači u uzgojnim područjima	Poticanje unosa jelena običnog u lovišta na području RH radi osvježenja krvi i povećanja matičnih fondova ostvaruje se kroz sufinanciranja unosa ove vrste u lovišta, posebno na područjima obitavanja velikih zvijeri.	grlo	12.198	Podaci iz Središnje lovne evidencije	12.200	12.700	13.200
	8.5.3.2. Povećanje broja divljači – divokoze u uzgojnim područjima	Mjere koje se poduzimaju za povećanje matičnih fondova divokoze su ispuštanje divljači u lovišta i ograničeni odstrjel.	grlo	1.084	Podaci iz Središnje lovne evidencije	1.000	1.050	1.100
	8.5.3.3. Održavanje postojeće brojnosti zeca običnog na području RH	Brojno stanje zeca običnog na području RH stagnira, a očekuje se i trend pada, zbog povećanja monokultura te primjene agrotehničkih mjera koje direktno ugrožavaju ovu vrstu divljači.	grlo	77.090	Podaci iz Središnje lovne evidencije	69.000	69.000	69.000

8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Temeljni cilj vodnoga gospodarstva jest postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju i na svakom od vodnih područja sliva rijeke Dunav i slivova Jadranskog mora, što uključuje:

i. osiguranje dovoljnih količina kvalitetne pitke vode za vodoopskrbu stanovništva,
ii. osiguranje potrebnih količina vode odgovarajuće kakvoće za različite gospodarske namjene,
iii. zaštita ljudi i materijalnih dobara od poplava i drugih oblika štetnoga djelovanja voda,
iv. postizanje i očuvanje dobrog stanja voda zbog zaštite vodnih i o vodi ovisnih ekosustava i
v. razvoj sustava navodnjavanja.

Planski dokument za postizanje gore navedenih ciljeva je Plan upravljanja vodnim područjima čija izrada je u tijeku, a kojim će se planski vrednovati vodni resursi te cjelovito sagledati djelatnosti vodnoga gospodarstva (uređenje voda i zaštita od poplava, korištenje i zaštita voda) u skladu sa Strategijom upravljanja vodama i provedbom Okvirne direktive o vodama.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

8.6.1. Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom

Razvojem i upravljanjem vodoopskrbnim sustavom osigurat će se dovoljna količina vode zadovoljavajuće kakvoće za postojeće i razvojne potrebe svih korisnika iz postojećih ili novih izvora vodeći računa o prirodnim mogućnostima obnovljivosti resursa, postizanju odgovarajućeg standarda i razini sigurnosti opskrbe vodom za sve korisnike.

Razvojem vodoopskrbnog sustava povećat će se stupanj opskrbljenosti stanovništva iz javnih vodoopskrbnih sustava sa sadašnjih prosječno 85% na prosječno 90% u skladu s higijensko-sanitarnim standardima te zadovoljavanje potreba gospodarstva.

8.6.2. Zaštita voda i mora

Zaštita voda i mora od onečišćenja podrazumijeva postizanje i očuvanje dobroga stanja voda, sprečavanje onečišćenja voda, sprečavanje promjena hidromorfoloških karakteristika voda koje su pod takvim rizicima i sanaciju stanja voda gdje je ono narušeno.

Navedeni posebni cilj obuhvaća:

- zaštitu podzemnih i površinskih voda kao strateških rezervi vode za piće (postojeće i planirane);
- povećanje stupnja priključenosti na sustave javne odvodnje. Planiranim aktivnostima (do 2023. godine) vezanima za smanjenje točkastih izvora onečišćenja iz komunalnih sustava, bit će obuhvaćeno:
    - oko 70% sustava kojima gravitira od 2.000 do 10.000 stanovnika;
    - oko 77% sustava kojima gravitira od 10.000 do 15.000 stanovnika;

• oko 100% sustava kojima gravitira više od 15.000 stanovnika. Time će se ukupna priključenost na sustav javne odvodnje povećati sa sadašnjih 46% na oko 60%.

- zaštitu površinskih i podzemnih voda, priobalnih voda (mora), zaštićenih područja - područja posebne zaštite voda, radi očuvanja zdravlja ljudi i očuvanja vodenih i o vodi ovisnih ekosustava, te očuvanja biološke raznolikosti u okviru integralnog upravljanja vodama;
- unapređenje ekoloških funkcija voda i priobalnih voda (mora) tamo gdje je narušena kakvoća voda, te postizanje propisane kakvoće voda za određene namjene tamo gdje ista ne zadovoljava, sudjelovanjem u planiranju i postupnom provođenju cjelovitih mjera zaštite, te sustavnim praćenjem učinka provedenih mjera na slivu i priobalnim vodama (moru);
- smanjenje količine opasnih tvari na izvoru onečišćenja provedbom mjera zaštite voda, te kontrolu rada izgrađenih objekata i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda;
- doprinos održivom razvoju racionalnim korištenjem vodnih resursa;
- sustavno praćenje i ispitivanje stanja voda na području Republike Hrvatske;
- usklađenost nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, međunarodna suradnja.

8.6.3. Ulaganja u razvoj sustava navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda

Navodnjavanje i zaštita poljoprivrednih površina od štetnog djelovanja voda od presudne su važnosti u razvoju, stabilnosti i gospodarskoj isplativosti svake cjelovite poljoprivredne proizvodnje. Sve češća pojava ekstrema u okviru godišnjeg vremenskog ciklusa (intenzivne poplave koje se izmjenjuju sa dugim sušnim periodima) potvrđuje sve veći utjecaj globalnih klimatskih promjena na području Republike Hrvatske. Kao direktna posljedica takvih promjena javljaju se veliki gubici u okviru poljoprivredne proizvodnje, odnosno nesigurnost i nestabilnost proizvodnje važnih poljoprivrednih proizvoda (dio ratarske proizvodnje, povrćarstvo, trajni nasadi….), kao i ukupna nekonkurentnost poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj u uvjetima takve proizvodnje.

Uzimajući u obzir zapuštenost postojećih hidromelioracijskih sustava za odvodnju i navodnjavanje, nedefinirane planove razvoja, nedefiniranu zakonsku osnovu te prava i obveze sudionika i korisnika sustava navodnjavanja, usitnjenost poljoprivrednih površina, neorganiziranost poljoprivrednih proizvođača, tranziciju poljoprivredne proizvodnje, a s obzirom na značajan utjecaj globalnih klimatskih promjena na cjelokupno vodno gospodarstvo pa tako i na potrebu za hidrotehničkim melioracijama, Vlada Republike Hrvatske je još 2004. godine započela aktivnosti za izradu strateškog plana unapređenja poljoprivrede primjenom navodnjavanja s ciljem osiguranja uvjeta za optimalno korištenje prirodnih resursa tala i voda. Slijedom navedenog, a na prijedlog tima stručnjaka, 2005. godine izrađena je i usvojena strategija pod nazivom Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj (NAPNAV). Provedbom NAPNAV-a ostvaruju se uvjeti za izgradnju vodnih građevina za navodnjavanje odnosno sustava javnog navodnjavanja čime se direktno utječe na povećanje poljoprivrednih površina pod navodnjavanjem odnosno na bolje gospodarenjem poljoprivrednim zemljištem i vodama u uvjetima navodnjavanja. Prema NAPNAV-u

određeni su kratkoročni i dugoročni ciljevi te rokovi realizacije. Tako je do 2020. godine na području Republike Hrvatske planirano izgraditi sustave navodnjavanja na ukupno 65.000 ha poljoprivrednih površina.

Nadalje, održiva zaštita od poplava i drugih oblika štetnoga djelovanja voda podrazumijeva postizanje gospodarski opravdanih stupnjeva zaštite stanovništva, materijalnih dobara i ostalih ugroženih vrijednosti (gospodarski objekti, prometnice, infrastrukturni sustavi, poljoprivredne površine, kulturno-povijesna baština i ostalo), uz poticanje očuvanja i unapređivanja ekološkog stanja voda i poplavnih površina, radi stvaranja preduvjeta za daljnji održivi gospodarski razvoj. Trenutna razina funkcionalnosti sustava zaštite od poplava na vodama I. reda iznosi 73%, dok na vodama II. reda iznosi 75%. Na temelju provedenih analiza postavljen je cilj kojim se predviđa smanjenje rizika od poplava na prihvatljivu razinu tj. dostizanje funkcionalnosti sustava zaštite od poplava na vodama I. i II. reda do razine od oko 87% do kraja 2023. godine i do 100% do kraja 2038. godine.

Građevine za melioracijsku odvodnju dugi niz godina nisu održavane, dijelom zbog ratnih zbivanja, a dijelom zbog nedostatnih financijskih sredstava. Uslijed neodržavanja došlo je do devastacije sustava, te je isti dijelom zapušten i nefunkcionalan zbog čega dolazi do plavljenja poljoprivrednih površina. Stoga je nužno sustav što prije dovesti u funkcionalno stanje, a potom ga redovno održavati i dograđivati. Funkcionalan sustav detaljne melioracijske odvodnje preduvjet za razvoj sustava navodnjavanja, a ujedno je i produžetak obrane od poplava. Obnova i čišćenje detaljne kanalske mreže stoga su neophodni kako bi se štete od poplave, kojima smo svjedočili posljednjih godina, svele na minimum. U Republici Hrvatskoj ima ukupno 23.036,731 km detaljnih melioracijskih građevina za odvodnju od kojih je 11.956,786 km obnovljeno zaključno s 2011. godinom. Iz navedenog proizlazi da za obnovu u nadolazećem razdoblje preostaje još 11.079, km.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 8.6. Održivi razvoj vodnoga gospodarstva

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
8.6.1. Razvoj i upravljanje vodoopskrbnim sustavom	8.6.1.1. Povećanje dužine izgrađene magistralne ili sekundarne vodoopskrbne mreže	Dužina izgrađene magistralne ili sekundarne vodoopskrbne mreže izražene u km	km	22.500	Hrvatske vode	23.300	23.900	24.400
	8.6.1.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za kondicioniranje vode	Broj izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za kondicioniranje vode	Broj	2.500	Hrvatske vode	2.620	2.720	2.800
	8.6.1.3. Smanjenje postotka gubitaka u vodoopskrbnoj mreži	Postotak smanjenja gubitaka vode u vodoopskrbnoj mreži	%	45	Isporučitelji vodnih usluga	44	42	40
8.6.2. Zaštita voda i mora	8.6.2.1. Povećanje dužine izgrađene magistralne ili sekundarne mreže odvodnje otpadnih voda	Dužina izgrađene magistralne ili sekundarne mreže odvodnje otpadnih voda izražena u km	km	9.900	Hrvatske vode	11.200	11.800	12.500
	8.6.2.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za zbrinjavanje mulja	Broj izgrađenih vodnih građevina (osim mreže) uključujući i uređaje za pročišćavanje i za zbrinjavanje mulja	Broj	700	Hrvatske vode	815	860	910
	8.6.2.3. Povećanje broja pripremljenih projekata s potpunom dokumentacijom za EU	Broj pripremljenih projekata s potpunom dokumentacijom za EU	Broj	4	Isporučitelji vodnih usluga	20	40	55
8.6.3. Ulaganja u razvoj sustava navodnjavanja i zaštite od štetnog djelovanja voda	8.6.3.1. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina na sustavima navodnjavanja, osim kanalske mreže	Broj izgrađenih vodnih građevina na sustavima navodnjavanja, osim kanalske mreže	Broj	9	Hrvatske vode	14	15	16
	8.6.3.2. Povećanje broja izgrađenih vodnih građevina na sustavima zaštite od štetnog djelovanja voda, osim kanalske mreže	Broj izgrađenih vodnih građevina na sustavima zaštite od štetnog djelovanja voda, osim kanalske mreže	Broj	1.120	Hrvatske vode	1.192	1.217	1.246
	8.6.3.3. Povećanje dužine detaljne kanalske mreže za odvodnju i navodnjavanje	Dužina detaljne kanalske mreže za odvodnju i navodnjavanje	km	10.200	Hrvatske vode	15.600	17.200	19.800

9. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma uz afirmaciju Hrvatske kao jedne od vodećih međunarodnih turističkih destinacija

Hrvatski turistički sektor nalazi se na prekretnici koja će omogućiti promjenu smjera budućeg razvoja i tržišnog pozicioniranja Republike Hrvatske kao cjelovite i kvalitetne turističke destinacije.

Novi Glavni plan i Strategija razvoja hrvatskog turizma za razdoblje do 2020. godine uz postavljanje glavnih smjernica i strateškog okvira održivog razvoja hrvatskog turizma, omogućili su definiranje i ključne projekte kroz prostornu i vremensku dimenziju cjelovitog razvoja hrvatskog turističkog sektora: Hrvatske kao zemlje doživljaja za različite turističke segmente sukladno njenim komparativnim prednostima i snažnije generiranje pozitivnih ukupnih društvenih učinaka na principima održivosti. Ovakav koncept razvoja turizma postavlja se u okvir razvojnog konteksta ukupnog nacionalnog gospodarstva i društva u cjelini.

Osim ovih polazišnih smjernica kroz glavne gospodarske politike makroekonomskog okvira stvaraju se preduvjeti za konkurentnost cijelog turističkog sektora. Uz to ostvarit će se potpuni zaokret u razvojnom segmentu u cilju provedbe kvalitetne privatizacije preostalog državnog portfelja i ubrzane pripreme i realizacije brown-field i green-field projekata u hrvatskom turizmu.

Poseban naglasak je stavljen na pripremu strateških programskih dokumenata kao i operativnog okvira za korištenje sredstava iz programa Europske unije, te posebice Strukturnih fondova, Kohezijskog fonda i drugih fondova Europske unije, u dijelu koji se odnosi na turizam, a koji su u skladu s europskim, nacionalnim i sektorskim strateškim razvojnim dokumentima. Koordiniranim aktivnostima tijekom pripreme dokumenata s ministarstvima nadležnim za fondove Europske unije, te uskom suradnjom s drugim tijelima državne uprave na regionalnoj i lokalnoj razini, te samim poduzetnicima, cilj je stvoriti kvalitetan okvir za apliciranje projekata s područja turizma za sufinanciranje sredstvima fondova Europske unije. Kreiranjem baze projekata, njihovim vrednovanjem sukladno strateškim smjernicama Vlade Republike Hrvatske, te sustavnim praćenjem procesa pripreme, prijave i provedbe programa i projekata te korištenja sredstava Europske unije, svrha je stvaranje pretpostavki za unapređenje turističke ponude i razvoj turističkog sektora kroz optimalno korištenje sredstava koji će nam biti na raspolaganju nakon ulaska u punopravno članstvo u Europske unije.

Neophodno je spomenuti i novo tržišno i marketinško repozicioniranje na globalnom tržištu sukladno ostvarivanim i predvidivim razvojnim dosezima i promjenu modela upravljanja destinacijama od nacionalne do nižih razina, koji će u punom smislu te riječi omogućiti sinergiju djelovanja na svim razinama kroz suradnju javno-javnog, javno-privatnog i privatno-privatnog sektora ne isključujući iz toga i sve one dionike iz civilnog sektora našeg društva koji će pripomoći tom procesu.

Naravno, uz sve to skupa potaknut će se snažniji i kvalitetniji razvoj segmenta ljudskih resursa u turizmu. U vrlo bliskoj suradnji s glavnim nosiocima politike obrazovanja nastavit će se aktivnosti na daljnjem jačanju interesa mladih za zanimanja u turizmu, koncentracija kvalitete obrazovanja na nacionalnoj i regionalnim

razinama, poboljšanje kvalitete i udjela praktičnog rada i nastavak unapređenja suradnje sa privatnim sektorom.

9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Konkurentnost Hrvatske na zahtjevnom turističkom tržištu ovisi o razvoju i oblikovanju novih te poboljšanju postojećih turističkih proizvoda i usluga, odnosno jačanju konkurentnosti hrvatskog turističkog tržišta.

Cilj kojem Vlada Republike Hrvatske teži je postizanje visoke razine kvalitete u svim segmentima, što podrazumijeva kvalitetu kadrova koji pruža usluge, kvalitetu same usluge, smještaja, organiziranog boravka, popratnih usluga i sadržaja odnosno kvalitetu ukupnog turističkog doživljaja.

Ministarstvo turizma, želeći prije svega poboljšati nepovoljnu strukturu smještajnih kapaciteta i unaprijediti kvalitetu ponude, potiče jačanje segmenta malog i srednjeg poduzetništva u turizmu. U cilju proširenja turističke ponude, povećanja potrošnje, bolje iskorištenosti prirodnih i kulturnih potencijala, povezivanja turističke ponude plave i zelene Hrvatske, Ministarstvo turizma nastavit će poticati razvoj i unapređenje posebnih oblika turizma, posebice u turistički manje razvijenim područjima.

S obzirom da je prostor i očuvan okoliš prepoznat kao najvredniji nacionalni turistički potencijal, planirane su prioritetne razvojne mjere prvenstveno usmjerene na korištenje već zauzetog prostora i postojećih turističkih kapaciteta odnosno njihove obnove, rekonstrukcije, modernizacije i općenito podizanja kvalitete u skladu sa zahtjevima suvremenog turističkog tržišta.

Programi Ministarstva turizma su usmjereni i ka podržavanju turističkih inicijativa i stvaranju ukupnog okruženja na svim razinama i posebice na turistički nedovoljno razvijenim i ruralnim područjima za intenzivniji razvitak turizma. Pri tome su programski kriteriji razvoja usmjereni na: stvaranje novih turističkih/ugostiteljskih kapaciteta, izvornih hrvatskih turističkih proizvoda koji se temelje na uključivanju našeg ukupnog prirodnog, povijesnog, kulturnog i posebice arhitektonskog naslijeđa u kreiranje različitog i turistički atraktivnog novog proizvoda, razvoj posebnih oblika turizma (seoski, kulturni, zdravstveni, eno-gastronomski, ekoturizam, lovni, ribolovni, avanturistički, vjerski, omladinski i dr.) što će sve doprinijeti povećanju udjela turizma na kontinentu u odnosu na maritivni te afirmirati dalmatinsko zaleđe i unutrašnjost otoka. Takav je proizvod prihvatljiv potrošaču i na globalnoj razini te osigurava razvoj održivog turizma kao komplementarnog dijela ukupne nacionalne turističke ponude.
Ulaganje u razvoj turističkog proizvoda Hrvatske preduvjet je stabilne afirmacije Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu. Potvrdu o dobrom smjeru razvoja nalazimo u porastu broja ostvarenih noćenja.

Tijekom 2011. Hrvatsku je posjetilo 11,35 milijuna gostiju (8% više nego prethodne godine) koji su ostvarili 60 milijuna noćenja (+7% u odnosu na 2010.).

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

9.1.1. Unapređenje turističke ponude

Unapređenje turističke ponude provodi se kroz postojeće programe subvencioniranja kreditnih programa u turizmu, ali i programima unapređenja turističkog sektora i

razvoja novih proizvoda održivog turizma te kroz program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima.

Ministarstvo turizma u suradnji s bankama provodi poticajne kreditne programe od kojih je najznačajniji Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“. Uz poticanje poduzetništva, cilj Programa je proširenje smještajne ponude sa objektima manjeg kapaciteta, ali veće kvalitete. Sredstva su strogo namjenski ulagana u kupnju, izgradnju, adaptaciju ili uređenje objekata vrste hotel i pansion do 40 smještajnih jedinica, aparthotel do 20 apartmana i kamp do najviše 100 parcela. Program se temelji na kreditnim sredstvima banaka i sredstvima Ministarstva turizma za subvencioniranje kamate u odobrenim kreditima. Nakon završenog ulaganja, dovršeni objekt mora zadovoljiti kategoriju od minimalno „3 zvjezdice“ za hotel i aparthotel, odnosno „komfor“ za pansion.

Kreditni Program bio je aktivan i krediti su odobravani u razdoblju 2003. - 2009. Ministarstvo ostaje u obvezi plaćanja subvencije kamate za sve kredite do njihove konačne otplate. Prema podacima i evidenciji Ministarstva turizma 432 poduzetnika (d.o.o. i obrti) koristilo je kredite po ovom Programu (ukupno 476 kredita u ukupnom iznosu od 1.957.908.319,00 kuna). Sredstva su ulagana u 357 objekata hotelskog tipa, te je obnovljeno 107 objekata tradicijske arhitekture. Realizirani projekti po ovom Programu značajno su doprinijeli poboljšanju strukture smještajnih kapaciteta.

U razdoblju 2013. - 2015. krediti iz Programa nisu operativni, ali ranije odobrena sredstva su iskorištena, kod nekih korisnika još traju radovi na objektima. Kada je objekt dovršen njegov vlasnik (d.o.o. ili obrt koji je ujedno korisnik kredita) mora ishoditi Rješenje o utvrđivanju minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju objekta. Tek dobivanjem tog Rješenja može započeti ugostiteljsku djelatnost pružanjem usluga smještaja i prehrane u kreditiranom objektu.

Sličan postojeći program je i Program kreditiranja seoskog turizma, kao mjera poticanja razvoja seoskog turizma na ruralnim područjima Hrvatske. I ovaj Program temelji se na kreditnim sredstvima poslovnih banaka i Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR), te sredstvima državnog proračuna za subvencioniranje kamata, a u čijoj provedbi može sudjelovati i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG) izdavanjem jamstva kao sredstva osiguranja povrata kredita. Program je bio namijenjen fizičkim i pravnim osobama koje su upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i registrirane za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti. Krediti po ovom Programu odobravani su u razdoblju 2008. - 2011., a Ministarstvo ostaje u obvezi plaćanja subvencije kamate za sve kredite do njihove konačne otplate.

Prema podacima i evidenciji Ministarstva turizma po ovom Programu odobreno je 48 kredita (46 korisnika - OPG, d.o.o. i obrti) u ukupnom iznosu od 47.113.039,00 kuna.
Sredstva su ulagana u smještajne i ugostiteljske kapacitete pretežito u ruralnim krajevima s razvijenom poljoprivrednom proizvodnjom i to po dovršetku objekta, njegov vlasnik (OPG, d.o.o. ili obrt koji je ujedno korisnik kredita) mora ishoditi Rješenje o utvrđivanju minimalnih uvjeta i uvjeta za kategoriju objekta. Tek dobivanjem tog Rješenja može započeti ugostiteljsku djelatnost pružanjem usluga smještaja i prehrane u kreditiranom objektu te ostvaruje subvenciju na kamatu.

Provođenjem programa unapređenja ponude turističkog sektora potiče se razvoj kvalitetne, suvremene i inovativne turističke ponude, koja će doprinijeti povećanju konkurentnosti hrvatskog turizma. Ciljevi provođenja su proširenje ponude turističkih usluga i proizvoda, s ciljem bolje popunjenosti kapaciteta i produženja sezone, proširenje ponude turističkih usluga i proizvoda također se potiče priprema projekata i potrebne dokumentacije javne i poslovne turističke infrastrukture za moguće korištenje sredstava iz fondova Europske unije te stvaranje uvjeta za realizaciju greenfield i brownfield projekata na zemljištu i objektima u vlasništvu Republike Hrvatske. Program je namijenjen javnom i privatnom sektoru, a posebice je usmjeren jačanju konkurentnosti hotelijerskih i drugih ugostiteljskih tvrtki.

Provođenjem navedenih aktivnosti porasti će udio smještajnih kapaciteta iz skupine Hoteli i Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu. Udio navedenih smještajnih kapaciteta u ukupnoj strukturi smještajnih kapaciteta 2011. godine iznosio je 52%.

Programom razvoja novih proizvoda održivog turizma želi se razvijati turističke proizvode i aktivnosti koji trajno odražavaju okolišni, društveni i ekonomski integritet, koriste turističku resursnu osnovu u cilju povećanja broja posjetitelja i profita, ali na način da ona ostane sačuvana i budućim generacijama. Programom se potiču novi i inovativni proizvodi održivog turizma, programi i aranžmani temeljeni na novoj i originalnoj ponudi, eko i energo certificiranje ugostiteljskih objekata i proizvoda kao i uvođenje novih tehnologija te brendiranje proizvoda. Program je namijenjen javnom i privatnom sektoru, a posebice ugostiteljsko-turističkim tvrtkama. Provođenjem navedene aktivnosti za rezultat će imati povećanje naplate prihoda od obveze plaćanja na ime članarina turističkim zajednicama koja je za 2011. godinu iznosila 217.986.816,49 kuna.

U svrhu razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima provodi se Program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u skladu sa strateškim smjernicama ukupnog razvoja turizma, stvaranja cjelogodišnjih turističkih proizvoda, jačanja turizma kao generatora ukupnog razvoja gospodarstva destinacije, te u konačnici čitave zemlje. Cilj je programa potaknuti razvoj turističke ponude na područjima na kojima turizam nije dovoljno razvijen, utjecati na oživljavanje gospodarske djelatnosti u turistički nerazvijenim područjima kroz stvaranje turističkih doživljaja u prostoru i turističke ponude uopće. Programom se potiče razvoj i unapređenje javne i poslovne turističke infrastrukture (kroz obnovu i zaštitu kulturne i prirodne baštine za potrebe turizma, te izgradnju i obnovu smještajnih objekata - vrste kampova, kojih nedostaje na predmetnom području) te razvoj novih inovativnih proizvoda i unapređenje turističke ponude (kroz razvoj posebnih oblika turizma, inovativne proizvode i događanja koja unapređuju turizam). Korisnici Programa mogu biti trgovačka društva, obrti, zadruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, udruge, turističke agencije, javne ustanove, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provođenjem navedene aktivnosti za rezultat će imati smanjenje broja Turističkih zajednica općina i gradova koji su u rangu prihoda manjim od 200.000,00 kuna godišnje kojih je 2011. godine bilo 123.

9.1.2. Unapređenje kvalitete ljudskih potencijala i sigurnosti u turizmu

U cilju utvrđivanja stanja elemenata turističke ponude te definiranja smjernica daljnjeg razvoja hrvatskog turizma u skladu sa Strategijom razvoja hrvatskog turizma, Ministarstvo planira proračunska sredstva za izradu studija koje će utvrditi prednosti, ali i nedostatke pojedinih segmenata (obrazovni sustav ljudskih potencijala, kvaliteta posebnih oblika turizma, stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj i dr.).

Razvijeno turističko tržište zahtjeva kontinuirano usavršavanje i visoku kvalitetu ljudskih potencijala u svim segmentima ponude koju turizam zahvaća: od ugostiteljsko-turističkih zanimanja do zanimanja koja pružaju usluge koje čine dio ukupne turističke ponude destinacije. tj. ukupnog turističkog doživljaja.

U redovnom obrazovnom sustavu detektiran je problem slabe motivacije učenika za ugostiteljsko-turistička zanimanja (posebno ona deficitarna - kuhar i konobar), ali i sporo prilagođavanje programa redovnog obrazovanja zahtjevima koje turizam postavlja (zastarjeli programi, neprepoznavanje potrebe za novim zanimanjima i sl.). Također, cieloživotno usavršavanje ne prati dovoljno potrebe turističke potražnje i novih trendova (nedovoljno novih programa).

Novi, posebni oblici turizma koji zauzimaju sve više mjesta u turističkoj ponudi Hrvatske, s naglaskom na avanturistički turizam, zahtijevaju podizanje sigurnosti, kako u prevenciji nesreća (specijalizirani vodiči, označavanje staza i sl.), tako i sanaciji posljedica (medicinske zaštite, sanitarnih uvjeta, sigurnosti na prometnicama i u turističkim odredištima).

U cilju usklađivanja znanja i vještina ljudskih potencijala s novim trendovima, što vodi ka podizanja ukupne konkurentnosti, Programom poticanja obrazovanja i obuke kadrova u ugostiteljstvu i turizmu Ministarstvo utječe na motivaciju mladih na obrazovanje u turizmu i ugostiteljstvu kroz sufinanciranje stipendija učenicima i studentima i sufinanciranje troškova promocije zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu.

Također, Ministarstvo nastavlja s Programom sufinanciranja ciljanih aktivnosti (stručni i obrazovni programi, seminari, radionice, istraživački projekti i znanstveni programi) strukovnih udruga i ustanova za obrazovanje u turističkom sektoru.

Sigurnost domaćih i stranih turista u Republici Hrvatskoj jedna je od primarnih komparativnih prednosti turističke Hrvatske. U tu svrhu Ministarstvo turizma sufinancira aktivnosti za prevenciju nesreća i spašavanja turista koji se kreću na nepristupačnim prostorima stvarajući imidž Hrvatske kao zemlje s dobrom organizacijom službi spašavanja i pomoći.

Nadalje, sufinanciranjem potiče organiziranje dodatnih timova medicinske pomoći u turističkim odredištima, osiguranje kvalitetnih uvjeta na cestama i svih popratnih usluga na cestama kao i druge aktivnosti čiji je cilj stvoriti sigurno okruženje domaćim i stranim turistima za vrijeme boravka u našoj zemlji.

U školsku godinu 2010.,/2011., upisano je, prema podacima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, 1.561 učenik za zanimanje kuhar i 857 učenika za zanimanje

konobar. U 2011./2012. upisano je 1.729 učenika kuharskog usmjerenja i 1.045 konobarskog, što ukazuje na novi porast interesa za ovim zanimanjima.

Broj polaznika seminara u organizaciji strukovnih udruga (UPUHH, UNPAH, HKS, HSK, UHPA) u čijem sufinanciranju je sudjelovalo Ministarstvo turizma u 2010. godini iznosio je 2.169, a u 2011. godini 2.700.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 9.1. Podizanje konkurentnosti hrvatskog turizma kroz razvoj turističkog sektora

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
9.1.1. Unapređenje turističke ponude	9.1.1.1. Porast udjela smještajnih kapaciteta iz skupine Hoteli i Kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj u odnosu na smještajne kapacitete kategorizirane temeljem Pravilnika o pružanju usluga u domaćinstvu	Poboljšanje nepovoljne strukture smještajnih kapaciteta i unapređenje kvalitete ponude, poticanjem i jačanjem segmenta malog i srednjeg poduzetništva u turizmu	%	52	Ministarstvo turizma	1	2	3
	9.1.1.2. Porast naplate prihoda od obveze plaćanja na ime članarine turističkim zajednicama	Proširenje turističke ponude, povećanje potrošnje u turizmu i srodnim djelatnostima	Iznos	217.986.816,49 kn	Porezna uprava	1%	2%	3%
	9.1.1.3. Smanjenje broja Turističkih zajednica općina i gradova koji su u rangu prihoda manjim od 200.000,00 kn godišnje	Smanjenje broja Turističkih zajednica općina i gradova koji su u rangu prihoda manjim od 200.000,00 kn godišnje	Broj TZ-a	123	FINA	-1%	-2%	-3%
9.1.2. Unapređenje kvalitete ljudskih potencijala i sigurnosti u turizmu	9.1.2.1. Povećanje broja educiranih gorskih i dr. vodiča za potrebe turističkih agencija (kumulativ)	Efektivnija prevencija nesreća i spašavanje turista putem edukacije turističkih djelatnika	Broj vodiča	190	HGSS	220	250	280
	9.1.2.2. Povećanje broja sudionika na stručnim radionicama sufinanciranih sukladno Programu Ministarstva (kumulativ)	Kontinuirano cjeloživotno stručno usavršavanje u organizaciji strukovnih udruga	Broj sudionika	2.700	Ministarstvo turizma	2.900	3.100	3.250
	9.1.2.3. Povećanje broja učenika upisanih u deficitarna zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu (kuhar,konobar)	Povećanje broja učenika upisanih u deficitarna zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu	Broj učenika	2.774	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	2.900	3000	3100

9.2. Afirmacija Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kroz učinkovitu promociju

Uspješno pozicioniranje Republike Hrvatske na turističkom tržištu u velikoj mjeri ovisi i o učinkovitoj promociji turističkog proizvoda i usluga, pri čemu je temeljni cilj zadržati i osnažiti imidž sigurnog i privlačnog turističkog odredišta.

Ministarstvo turizma će poticati promoviranje turističke destinacije, povezivanje, koordinaciju i organizaciju svih nositelja turističke ponude (javni i privatni sektor: turističke tvrtke, turističke zajednice, domicilno stanovništvo, udruge, mediji i drugi) radi optimalnog ostvarivanja planirane strategije razvoja turizma u destinaciji.

U cilju zadržavanja i jačanja stečenih pozicija na svjetskom turističkom tržištu i otvaranja novih tržišta potrebno je poduzimati pojačane promotivne aktivnosti na turističkim tržištima i aktivnosti usmjerene povećanju sigurnosti turista.

Osim neposrednih promotivnih aktivnosti, Hrvatska kao članica UNWTO-a (Svjetske turističke organizacije), koju zastupa Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, aktivnim sudjelovanjem predstavnika Ministarstva, jača svoj status svjetskog turističkog odredišta. U tu namjenu, iz proračunskih sredstava predviđenih na aktivnosti Međunarodne suradnje svake se godine izdvajaju sredstva za članarinu. Također, kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju Hrvatska je kontinuirano prisutna na međunarodnom turističkom tržištu.

Tijekom 2011. godine prema podacima DZS Hrvatska je zabilježila 11,5 milijuna dolazaka turista (8% više nego prethodne godine) koji su ostvarili 60 milijuna noćenja (+7% u odnosu na 2010.).

Promotivne aktivnosti su neophodne za uspješan marketing i prodaju svih vrsta turističkih usluga, a to iziskuje i velika financijska sredstva na strani turističke ponude. S druge strane turističke potražnje, turističko putovanje je u pravilu oblik potrošnje čiji je preduvjet određena razina životnog standarda turista. Upravo iz tog razloga, postavljeni ciljevi u ostvarenju većeg broja turista ugroženi su svjetskom gospodarskom i financijskom krizom koja još uvijek nije zaustavljena. Stoga u uvjetima pada standarda potencijalnih turista i opreza u trošenju zbog nesigurnosti, pojačane promotivne aktivnosti ne moraju rezultirati porastom broja turista. Već i zadržavanje razine prethodne godine, u uvjetima gospodarske recesije na glavnim emitivnim tržištima, može biti veliki uspjeh.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

9.2.1. Unapređenje turističke promidžbe Republike Hrvatske i upravljanja turističkom destinacijom

Sukladno odredbama aktualnog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine, br. 152/08), Sabor Hrvatske turističke zajednice, donosi svoj godišnji Program rada i financijski plan uz prethodnu suglasnost Ministarstva turizma. Godišnje financijsko izvješće, mora sadržavati i specificirane izdatke i obveze za promociju hrvatskog turizma koji se financiraju od doznačenih sredstava Državnog proračuna.

Sukladno tome, Ministarstvo turizma kontinuirano prati realizaciju postavljenih ciljeva, zadaća i aktivnosti promocije, definiranih Programom rada i financijskim planom, a sve u cilju što učinkovitije i kvalitetnije promocije hrvatskog turizma (proizvoda i usluga).

Ministarstvo turizma s posebnom pozornošću prati aktivnosti temeljene na smjernicama „*Strateškog marketinškog plana hrvatskog turizma 2010. - 2014*.“, koje se provode kao promidžbene aktivnosti sustava turističkih zajednica: razvoj i primjena novih marketinških modela temeljnih na iskustvima i emocijama turista; poticanje projekta unapređenja i kreiranja destinacijskih menadžment kompanija (DMC) koji su nositelji tzv. nižeg ustroja ili strukovne udruge kao i drugi turistički subjekti te poticanje projekta usmjerenih prema stvaranju uvjeta za efikasniju koordinaciju javnog i privatnog sektora na županijskoj ili lokalnoj razini, tj. razvoju destinacijskih menadžment organizacija (DMO); modifikacija marketinških kampanja s ciljem plasiranja poruke personaliziranog doživljaja odmora u Hrvatskoj te s naglaskom na emocionalnom pristupu u komuniciranju USP-a (Unique selling proposition), tj. jedinstvenih elemenata identiteta koje Hrvatska može ponuditi turističkom tržištu (posebice ekološku zeleno-plavu dimenziju hrvatskog identiteta te očuvanosti prostora) i intenziviranje zajedničkih tržišnih aktivnosti u promociji i poticanju organiziranih turističkih dolazaka, posebice onih u razdobljima predsezone i posezone, uz uvođenje novih modela poticaja organizatorima putovanja i dr.

U cilju što učinkovitije promocije turizma, Ministarstvo turizma će aktivno kreirati partnersku i unutar-sektorsku suradnju nositelja turističke ponude na svim razinama, posebno kod kreiranja i unapređenja turističkih proizvoda te marketinških aktivnosti usmjerenih prema inozemnim tržištima. Prioriteti uključuju usklađivanje djelovanja svih nositelja turističke ponude, sinergijsko djelovanje te udruživanje financijskih sredstava i zajednički nastupi na tržištima. Navedeno će se realizirati u vidu organizacije stručnih povjerenstava, koordinacija te tematskih seminara i edukacija.

Ministarstvo turizma će stvarati uvjete za provedbu programa udruženih tržišnih aktivnosti privatnog i javnog turističkog sektora. Ovakav način promidžbe povezuje neposredne interese pojedinih subjekata (turističke tvrtke, strukovne udruge, turističke zajednice na nižoj razini i Glavni ured Hrvatske turističke zajednice, na jednoj strani i inozemni turoperatori na drugoj strani). Tako se povezuje promocija hrvatskog turističkog odredišta sa stranim turoperatorima, stvara uvjete za jačanje pred i posezone, kao i avio odredište.

Ministarstvo turizma aktivnost promocije u velikom dijelu realizira kroz usku koordiniranu suradnju s Glavnim uredom Hrvatske turističke zajednice, kao nacionalnom turističkom organizacijom. Suradnja se provodi kroz doznačavanje sredstava Državnog proračuna prema Hrvatskoj turističkoj zajednici za promociju hrvatskog turizma, planiranju aktivnosti za njihovo trošenje te nadzoru njihovog svrsishodnog trošenja. Navedena sredstva predstavljaju prihod Hrvatske turističke zajednice za provedbu aktivnosti promocije hrvatskog turizma na međunarodnom tržištu, a definirani su ciljevima i zadaćama godišnjeg Programa rada i financijskog plana.

Programom rada i financijskim planom Hrvatske turističke zajednice, između ostalog su definirane sljedeće aktivnosti funkcionalnog marketinga: unapređenje proizvoda: akcija „Volim Hrvatsku“, potpore projektima i manifestacijama, turistička signalizacija; marketinška infrastruktura: tržišna istraživanja i izobrazba, formiranje i informatizacija podataka-izrada novih sadržaja na Internet stranicama, aplikacija za mobilne i GPS uređaje, banka fotografija, filmoteka i CD; komunikacijske taktike: Internet stranice, održavanje i nadogradnje CMS sustava, webinari i online training tečajevi, brošure i info materijali, suveniri i ostali promidžbeni materijali, studijska putovanja novinara i Zlatna penkala, studijska putovanja agenata i poslovne radionice; oglašavanje: oglašavanje u tisku, vanjsko oglašavanje, online marketing (globalno Internet oglašavanje, Internet oglašavanje po tržištima) TV oglašavanje; udružene tržišne aktivnosti sa sustavom turističkih zajednica i gospodarstvom), udruženi poticaji organiziranim turističkim dolascima, sajmovi i prezentacije; uredi predstavništva i ispostave: Hrvatski kongresni i insentiv ured, Ured za kulturni turizam, predstavništva i ispostave; interni marketing: nagrade i priznanja-Hrvatska turistička nagrada; časopisi HTZ Glasnik, e-newsletter; edukacija: obuka osoblja, nadzor; potpora razvoju DMC i DMO, suradnja s međunarodnim institucijama; potpore programima sustava turističkih zajednica u nerazvijenim područjima.

„*Strateški marketinški plan hrvatskog turizma 2010 .- 2014“* definirao je pet glavnih taktika za postizanje marketinškog uspjeha hrvatskog turizma do 2014., i to: e-trgovina (prodaja putem interneta); on-line komunikacija (web stranice); stvaranje tržišnih marki ('labels' primjerice mali hoteli); suradnja (partnerstvo ključnih igrača u turizmu) i edukacija (pojačana na svim razinama unutar sektora).

Sukladno tome, Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica će temeljem Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, kontinuirano stvarati uvjete za provođenje uspješne promocije i time za predstavljanje Hrvatske kao jedne od vodećih 'lifestyle' destinacija na međunarodnom tržištu.

Kako bi se uspostavilo što kvalitetnije i učinkovitije djelovanje sustava turističkih zajednica, Ministarstvo turizma i Hrvatska turistička zajednica će temeljem odredbi Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma provoditi stalan nadzor nad istim.

Prateći aktualne trendove na međunarodnom turističkom tržištu koji su usko povezani s razvojem destinacijskog menadžmenta, aktualnim Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma daje se naglasak na potrebu upravljanja turističkom destinacijom. Pored sustava turističkih zajednica veliku ulogu u primjeni imaju i ostali nositelji turističke ponude u destinaciji, jer se razvoj destinacijskog menadžmenta temelji na partnerskim odnosima, poglavito javnog i privatnog sektora.

Sukladno tome, turističke zajednice će svoje djelovanje razvijati na način da aktivno sudjeluju i koordiniraju u upravljanju destinacijom na razini za koju su osnovane. Ovu važnu zadaću turističke zajednice ostvaruju kroz: razvoj partnerskih odnosa svih nositelja turističke ponude i potražnje u destinaciji. Temeljni cilj razvoja zajedničkih turističkih proizvoda i zajedničke promocije na međunarodnom tržištu je veća konkurentnost destinacije i dugoročno održiv turistički razvoj.

Ministarstvo turizma, Glavni ured Hrvatske turističke zajednice i sustav turističkih zajednica provode aktivnosti odabira hrvatskog kandidata (destinacije) za „*EDEN-European Destinations of Excellence*“, nagradu Europske (turističke) destinacije izvrsnosti, ustaljenu od Europskog parlamenta. Opći cilj nagrađivanja je promicanje umrežavanja i promocija nagrađenih destinacija, promicanje europskog turizma, stvaranjem svijesti o raznolikosti i kvaliteti europske turističke ponude, promicanje turizma europskih zemalja i regija, ublažavanje sezonalnosti i dr.

Osim navedenog, Programom dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama dodjeljuje bespovratna sredstva s namjerom poticanja razvoja i unapređenja/obogaćivanja turističke ponude Hrvatske i razvoja sadržaja kroz turističko-kulturne, gastronomske, tradicijske, sportske i druge manifestacije i festivale kao glavnog motiva turističkog dolazaka u cilju povećanja posjetitelja, posebice izvan glavne turističke sezone. Broj prijavljenih projekata je u 2010. iznosio 882, od kojih je 332 odabrano za dodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 8,4 milijuna kuna. U 2011. broj prijavljenih projekata iznosio je 694, od kojih je 290 odabrano za dodjelu sredstava u ukupnom iznosu od 8,3 milijuna kuna. U 2012. za ovaj Program u Državnom proračunu osigurana su sredstva u iznosu od 5,0 milijuna kuna.

Jedan od ključnih strateških ciljeva Ministarstva u razdoblju 2013. - 2015. je jačanje ljudskog kapitala u javnom i privatnom sektoru za efikasno upravljanje turističkom destinacijom. Ministarstvo turizma i sustav Hrvatske turističke zajednice će u suradnji s lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom i partnerima iz javnog i privatnog sektora (visokoškolske ustanove, znanstvene institucije, tvrtke za konzalting u turizmu, pojedinci-stručnjaci za upravljanje turističkom destinacijom i dr.) kontinuirano raditi na edukaciji nositelja turističke ponude, poglavito kod jačanja suradnje po principima DMO (destinacijske menadžment organizacije) i DMC (destinacijske menadžment kompanije): stvaranja, osmišljavanja i promocije složenih novih turističkih proizvoda; unapređenja proizvoda podizanjem kvalitete turističkih i drugih komplementarnih usluga; razvijanja ponude u turistički nerazvijenim područjima; očuvanja i stvaranja prepoznatljivog i privlačnog turističkog okružja i osiguranja turističkog gostoprimstva u turističkoj destinaciji.

U tu svrhu, Ministarstvo pokreće novi Program za obrazovanje i stručno usavršavanje u upravljanju turističkom destinacijom. Ovaj program je koncipiran kao višegodišnji program edukacije i treninga.

Metodološki ovaj Program će se provoditi prvenstveno putem radionica i studijskih putovanja, ali i drugih oblika edukacije i treninga. Od institucija, tvrtki i pojedinaca iz Hrvatske i inozemstva koji će biti izabrani za vođenje pojedinih nastavnih jedinica Programa, očekuje se posjedovanje praktičnih znanja, vještine i iskustava u upravljanju turističkom destinacijom. Njihov zadatak je širiti piramidu praktičnih znanja i vještina u javnom sektoru od krovnih institucija (ministarstva, Hrvatska turistička zajednica) do jedinica regionalne i lokalne samouprave, te u privatnom sektoru od društava za upravljanje turističkom destinacijom (DMC) do krajnjih pružatelja ugostiteljskih i turističkih usluga, te drugih djelatnosti koje aktivno sudjeluju u ukupnom proizvodu turističke destinacije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 9.2. Afirmacija Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kroz učinkovitu promociju

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
9.2.1. Unapređenje turističke promidžbe Republike Hrvatske i upravljanja turističkom destinacijom	9.2.1.1. Porast broja dolazaka stranih turista (kumulativ)	Porast broja dolazaka stranih turista	Broj dolazaka stranih turista	9.926.674	DZS	10.000.000	10.100.000	10.200.000

10. Jačanje pravne države i vladavine prava

Vlada Republike Hrvatske djeluje u cilju osiguranja neovisnog, nepristranog, učinkovitog i profesionalnog pravosuđa, pravne sigurnosti građana te zaštite ljudskih prava stoga je jačanje i razvoj pravne države i vladavine prava odnosno jačanje i razvoj ustavnih i zakonskih kategorija koje čine pravnu osnovu bitnu za razvoj demokracije.

U tom smislu dosljedno i pravovremeno provedeni započeti reformski procesi osigurat će sve potrebne preduvjete za neovisno, učinkovito i fleksibilno funkcioniranje pravosudnog sustava, odnosno pravosuđe koje ostvaruje najviše europske standarde u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti, a time opravdava povjerenje građana i cijelog društva čijem napretku služi. Ono je dostupno svima bez razlike, a utemeljeno je na načelima transparentnosti i vladavine prava te je potpuno osposobljeno za djelovanje unutar Europske unije.

Jedno od strateški važnih područja reformi Vlade Republike Hrvatske predstavlja i javna uprava. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobrog poduzetničkog okruženja i pretpostavka osiguranja boljeg standarda svih građana.

10.1. Reforma pravosuđa

Reforma pravosuđa je neophodan preduvjet suvremenom, učinkovitom pravosuđu temeljenom na visokim europskim standardima (vladavini prava). Od samog otvaranja pregovora o pristupanju 2005. godine Hrvatska sustavno radi na reformama i razvoju pravosudnog sustava. Republika Hrvatska je u siječnju 2006. godine donijela Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje 2006. - 2010. s pripadajućim Akcijskim planovima. Mjere iz te Strategije su provedene, a u prosincu 2010. godine Hrvatski sabor je usvojio Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. (Narodne novine, br. 145/10). Strategija daje jasne smjernice reforme pravosuđa i uspostavlja dugoročni i održiv proces strateškog planiranja i upravljanja, čiji su ključni elementi Savjet za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa i Odjel za provedbu Strategije reforme pravosuđa u okviru Ministarstva pravosuđa. Također, ojačani su institucionalni i administrativni kapaciteti za provedbu programa reforme te je uspostavljen mehanizam za ocjenu učinka propisa iz nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

20. svibnja 2010. donesen je revidirani Akcijski plan reforme pravosuđa. Plan je donesen unutar strateškog okvira Strategije reforme pravosuđa iz siječnja 2006. u svrhu daljnjeg ubrzanja procesa pravosudnih reformi te se temelji na analizi provedbe mjera iz Akcijskog plana iz 2008. godine. U svrhu olakšavanja sustavnog praćenja provedbe predviđenih aktivnosti, uz svaku mjeru naznačeni su rokovi i nadležna tijela pri čemu je naglasak stavljen na dovršetak procesa pregovora za pristupanje Europskoj uniji.

Akcijski plan donesen u svibnju 2010. godine primjenjivao se tijekom 2011. godine, čime se omogućio kontinuitet procesa pravosudne reforme. Za preostalo provedbeno razdoblje Strategije u tijeku je izrada zasebnog dvogodišnjeg akcijskog plana koji će odražavati postojeće stanje i ciljeve određene novom Strategijom pravosuđa, kao i sustav planiranja, proces upravljanja i strukturu utvrđenu Strategijom.

Mjere reforme pravosuđa u narednom razdoblju bit će usmjerene ka daljnjem jačanju profesionalizma u pravosuđu, učinkovitost pravosuđa kroz racionalizaciju i informatizaciju pravosudnog sustava, osiguravanje adekvatne infrastrukture i opreme pravosudnih tijela, smanjenje broja neriješenih predmeta, unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći, reformu ovršnog sustava, poticanje alternativnog rješavanja sporova te skraćivanje trajanja sudskih postupaka. Također, pozornost je posvećena unapređenju zatvorskog i probacijskog sustava. U ožujku 2012. Ministarstvo pravosuđa detaljno je započelo provoditi analize cjelokupnog procesa reformi.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.1.1. Jačanje profesionalizma i stručnosti u pravosuđu

Profesionalni razvoj pravosuđa važan je dio procesa reforme pravosuđa. Od osnutka Pravosudne akademije 2004. godine, razvijane su različite aktivnosti i programi za izobrazbu pravosudnih djelatnika.

Pravosudna akademija je osnovana kao ustrojstvena jedinica unutar Ministarstva pravosuđa, prvenstveno kao centar za izobrazbu budućih sudaca i zamjenika državnih odvjetnika. Kako bi se osigurala njezina neovisnost, Pravosudna je akademija odvojena, institucionalno i operativno, od izvršne vlasti. Zakon o Pravosudnoj aka-demiji, donesen u prosincu 2009. godine (Narodne novine, br. 153/09) uspostavio je Pravosudnu akademiju kao ustanovu neovisnu od Ministarstva pravosuđa. Tim je Zakonom kao organizacijska jedinica unutar Pravosudne akademije osnovana i Državna škola za pravosudne dužnosnike.

Donošenjem nekoliko strateških dokumenata, uključujući Strategiju aktivnosti i razvitka Pravosudne akademije kao javne ustanove iz 2011. godine te Strategiju razvitka Pravosudne akademije za razdoblje 2011. - 2015., omogućuje se trajni razvoj Pravosudne akademije. S ciljem pripreme hrvatskog pravosuđa za učinkovito djelovanje u Europskoj uniji, Pravosudna akademija je u prosincu 2011. godine izradila i donijela Program stalnog stručnog usavršavanja vježbenika, savjetnika i pravosudnih dužnosnika za 2012. godinu, stavljajući osobit naglasak na izobrazbu o pitanjima vezanim uz Europsku uniju i njezinu pravnu stečevinu.

Kao promatrač Europske mreže centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika (EJTN) i članica zaklade Akademije za europsko pravo (ERA), Pravosudna akademija se planira profilirati u vodeću instituciju s funkcijom koordinatora za stručno usavršavanje u području prava Europske unije u jugoistočnoj Europi. U tom će području redovito organizirati godišnje međunarodne konferencije i tematske seminare i škole o pravu Europske unije. Stručnjaci/suradnici Pravosudne akademije (teoretičari i praktičari) predavat će u odgovarajućim partnerskim institucijama u državama članicama Europske unije, državama kandidatima, kao i državama obuhvaćenim politikom susjedstva Europske unije. Osim toga, Pravosudna akademija će imati svoju listu stručnjaka za pravo Europske unije (namijenjeno sucima i državnim odvjetnicima) koje će davati na raspolaganje drugim međunarodnim institucijama na njihov zahtjev.

Pravosudna će akademija razviti suradnju s članicama Europske unije, te s njima izravno surađivati u različitim područjima posebno razvijenim u odgovarajućim zemljama partnerima. Na taj način dodatno će se unaprijediti i institucionalizirati već postojeća suradnja, kao i uspostaviti izravna suradnja sa članicama Europske unije putem njihovih centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika.

U siječnju 2011. godine potpisan je ugovor za projekt IPA 2008 TAF "Potpora osnivanju Državne škole za pravosudne dužnosnike“, u okviru kojeg se planiraju priprema analize postojećega pravnog okvira koji uređuje Državnu školu za pravosudne dužnosnike, preporuke za njeno poboljšanje, kao i poboljšanje institucionalnog ustroja Državne škole za pravosudne dužnosnike unutar Pravosudne akademije, te priprema daljnjih programa izobrazbe.

Također, kroz program IPA 2008 biti će proveden projekt „Profesionalno usavršavanje sudskih savjetnika i budućih sudaca i državnih odvjetnika kroz uspostavu samoodrživog sustava obrazovanja”, čija provedba započinje krajem svibnja 2012.

Nadalje, Ministarstvo pravosuđa, kao i Pravosudna akademija, definirani su korisnicima u Operativnom programu „Razvoj upravnih kapaciteta“ (za razdoblje 2013. godine) (dalje: OP RUK), a dio projekata iz tog okvira odnosit će se na aktivnosti usmjerene na edukaciju vlastitih zaposlenika.

10.1.2. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta i racionalizacija mreže sudova

Osnovni problemi koji opterećuju pravosuđe proizlaze iz velikog broja neriješenih predmeta i dugotrajnosti sudskih postupaka. Dakle, istodobno je potrebno rješavati problem nagomilanih, neriješenih predmeta te reformirati sustav tako da novi predmeti budu rješavani u razumnom roku, pri čemu je potrebno zadržati i povećati kvalitetu u smislu zaštite ljudskih prava i principa vladavine prava.

Od svih neriješenih predmeta, oni koji su stariji od tri godine određeni su kao prioritetni za rješavanje. Također, analizom problema primijećeno je da samo određeni sudovi imaju problema s neriješenim predmetima. Takvi sudovi su identificirani, te je u svibnju 2010. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila Akcijski plan za rješavanje starih predmeta na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu, Općinskom sudu u Splitu i trgovačkim sudovima.

Obzirom da je većina pravosudnog sustava u Republici Hrvatskoj danas kompjuterizirana, moguće je sustavnije promatranje kretanja priljeva predmeta putem mjesečnih izvješća, što u konačnici omogućuje brzu reakciju sustava ukoliko se pojave problemi, kao što su primjerice kratkoročno povećanje priljeva na određenom sudu.

Kao daljnju mjeru u svrhu smanjenja broja starih neriješenih predmeta, Vlada Republike Hrvatske je 25. ožujka 2011. donijela Odluku o davanju ovlasti općinskim sudovima za obustavu ovršnih postupaka te državnim odvjetništvima za povlačenje ovršnih prijedloga i tužbi radi naplate troškova kaznenog postupka u kojima je ovrha postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti, a pojedinačni iznosi ne prelaze 1.000 kuna. Također, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) je ovlašteno povlačiti ovršne prijedloge i tužbe pred sudovima radi naplate spornih potraživanja Republike Hrvatske kod kojih pojedinačni iznosi ne prelaze 1.000 kuna, ako na temelju stanja spisa ocjene da će cijeli postupak, uključujući i naplatu, trajati nerazmjerno dugo, odnosno da je njegov dovršetak vezan uz nerazmjerne troškove. U ovom trenutku provodi se daljnja analiza ovakvih postupaka upravo s ciljem utvrđivanja prioriteta u smislu povlačenja ovršnih prijedloga, odnosno tužbi.

U odnosu na najstarije građanske predmeta Hrvatska ima cilj do kraja 2014. godine riješiti sve predmete starije od 10 godina kod kojih to procesne mogućnosti dopuštaju. Na isti način do kraja 2015. godine cilj je riješiti sve predmete starije od pet godina. U svrhu praćenja i pomoći u provedbi zadanih ciljeva Ministarstvo pravosuđa održava redovitu komunikaciju s predsjednicima sudova na kojima se nalaze takvi predmeti.

Velik pomak učinjen je i u racionalizaciji prevelikog broja sudova i državnih odvjetništava. Fizičko spajanje se odvija u skladu sa postojećim sredstvima i dovršenje je planirano do kraja 2019. godine. Već su sada vidljivi pozitivni učinci

racionalizacije sudova: bolja organizacija rada sudova, racionalizacija i bolja organizacija rada službenika i namještenika, ravnomjernija opterećenost sudaca predmetima i mogućnost njihove specijalizacije, veća fleksibilnost u radu suda, brže rješavanje zaostalih predmeta te financijske uštede.

Funkcionalnu racionalizaciju sudačke mreže prati i fizičko spajanje sudova sukladno utvrđenoj dinamici spajanja sudova, koja će završiti do kraja 2019. godine. Do svibnja 2012. godine tako je fizički spojeno 20 bivših sudova s 14 općinskih sudova dok je 9 bivših prekršajnih sudova spojeno sa 7 prekršajnih sudova.

Mreža državnih odvjetništava funkcionalno je smanjena za 54%.

10.1.3. Ulaganje u infrastrukturu i IT sustave

Povećano ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela vrlo je bitno za postizanje učinkovitosti i profesionalizma pravosuđa, osobito u kontekstu fizičkog spajanja sudova. Koristeći sredstva državnog proračuna, sredstva Europske unije i zajam Svjetske banke, Hrvatska rekonstruira i prilagođava sudove i državna odvjetništva diljem zemlje.

Navedena unaprjeđenja se rukovode Planom kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih ulaganja u infrastrukturu pravosudne mreže u Republici Hrvatskoj kojeg je usvojilo Ministarstvo pravosuđa, a koji obuhvaća razdoblje 2011. - 2019. Plan određuje prioritete ulaganja na temelju jasnih kriterija, uključujući trenutačno stanje infrastrukture pojedinih tijela; status suda - nadležnost; dodatne funkcije koje sud obavlja, npr. - uskočki sudovi, regionalni centri Pravosudne akademije i centri za zaštitu žrtava; pitanje je li ulaganje u infrastrukturu preduvjet za fizičko spajanje sudova; do sada prikupljena dokumentacija i broj sudova/pravosudnih tijela na istoj lokaciji.

Nadalje, kontinuirano se provode mjere uvođenja modernih informatičkih tehnologija s ciljem povećanja učinkovitosti pravosuđa i suzbijanja korupcije. e-Spis je do kraja 2011. godine uveden na sve županijske i trgovačke sudove, Vrhovni sud Republike Hrvatske i Visoki trgovački sud te na 33 općinska suda. Istovremeno, u Državno odvjetništvo uvodi se Sustav za praćenje predmeta u Državnom odvjetništvu – CTS.

Svi sudovi koji su u skladu sa Sudskom poslovnikom uveli e-Spis imaju nasumičnu dodjelu predmeta u rad, a ostali imaju sustav ručne nasumične dodjele predmeta u rad. Vezano uz ICMS, Projekt usklađivanja statističkih sustava je pokrenut u svrhu uspostave jedinstvenog, sveobuhvatnog sustava za statistički nadzor predmeta na sudovima, kao i da bi ti podaci bili dostupni svim relevantnim osobama. Kako su statistički podaci sa raznih sudova standardizirani u uneseni u ICMS, definirani statistički izvještaju se objavljuju na intranetu pravosuđa i dostupni su svim ovlaštenim korisnicima.

Kroz projekt IPA 2009 „Daljnje poboljšanje institucionalnih kapaciteta svih prekršajnih sudova i razvoj ICMS kompatibilnih modula na izabranim prekršajnim sudovima“ provesti će se restrukturiranje poslovnih procesa na pojedinim prekršajnim sudovima, centralizirati poslovni procesi u skladu s praksom Europske unije, razviti međusobna suradnja i razmjena informacija u lancu prekršajnih sudova kao i

unaprediti postojeći informatički sustav (ICMS). Nadalje, provesti će se edukacija korisnika ICMS-a te nabaviti neophodne IT opreme za provedbu ICMS-a. Otpočinjanje projekta predviđa se za drugi kvartal 2012. godine.

Pored razvoja i uvođenja operativnih informacijskih sustava kojima se povećava učinkovitost i transparentnost pravosuđa u cjelini, Projektom potpore pravosudnom sustavu Svjetske banke omogućit će se obnavljanje temeljne informatičke infrastrukture kroz opremanje sudova i državnih odvjetništava osobnim računalima, serverima i pisačima. Ministarstvo pravosuđa je kroz Projekt potpore pravosudnom sektoru nabavilo ukupno 1.550 računala s popratnom računalnom opremom (serveri, pisači, i dr.).

U svrhu daljnjeg razvoja i ujednačavanja sudske prakse, nastavlja se i s uvođenjem IT sustava „Supra nova“. Navedena aplikacija će u potpunosti zamijeniti dosadašnju "Sudsku praksu" Vrhovnog suda Republike Hrvatske koju koriste suci i sudski savjetnici u svom radu za pretraživanje sudskih odluka. U prvoj fazi realizacije aplikacija će se početi koristiti u 50-ak sudova u Republici Hrvatskoj, a nakon toga i u svim ostalim sudovima.

U sklopu projekta „Supra nova“ uspostavljen je Centar sudske prakse koji se bavi upravljanjem sudskom praksom Europske unije i hrvatskom sudskom praksom (aktivni i arhivski dokumenti), a čije sjedište je u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Glavni cilj djelovanja Centra za sudsku praksu je sistematizacija sudskih odluka, razvoj instrumenata za istraživanje, te osposobljavanje sudskih dužnosnika i sudskih savjetnika za bolje korištenje sudske prakse. Važnu ulogu pri osposobljavanju osoba uključenih u postupak će imati i Pravosudna akademija. Centar sudske prakse bit će povezan sa Regionalnim centrima koji su smješteni pri glavnim županijskim sudovima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci, Splitu i Varaždinu te Lokalnim centrima koji proizlaze iz regionalnih centara, a nalazit će se većinski pri županijskim, općinskim i trgovačkim sudovima, te će biti primarno odgovorni za unos odluka u sustav.

Nastavljaju se daljnja informatizacija i modernizacija sudskih registara među kojima se posebno ističu projekt »e-tvrtka« koji je uveden na sve trgovačke sudove, projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra »Uređena zemlja« te projekt uspostave Zajedničkog informacijskog sustava (ZIS) katastra nekretnina i zemljišnih knjiga.

Kroz projekt IPA 2008 FPP RAC ”Razvoj “One stop shop” podsustava za ZIS aplikaciju u zemljišnoknjižnom sustavu i usklađivanje podataka zemljišnih knjiga“ planira se razviti “One stop shop” podsustav u zemljišnoknjižnom sustavu (pružanje informacija zainteresiranim stranama i vanjskim korisnicima), kao i konsolidacija zemljišnoknjižnih podataka u digitalnom obliku te provođenje edukacije za Zajednički Informacijski Sustav (ZIS) i “One stop shop”. Predviđeno trajanje projekta je 12 mjeseci, a provedba je započela u listopadu 2011.

10.1.4. Unapređenje zatvorskog sustava

U ovom segmentu neophodno je definirati mjere koje će doprinijeti daljnjem unapređenju zatvorskog sustava kroz daljnju informatizaciju, izgradnju smještajnih kapaciteta, provedbu edukacije službenika te jačanje inspekcijskog nadzora.

Zakonodavni i institucionalni okvir ojačan je na način da su doneseni Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora, Zakon o probaciji, Zakon o izvršavanju rada za opće dobro na slobodi i uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom u prekršajnom postupku te niz provedbenih propisa. Ovim propisima institucionalna zaštita ljudskih prava osoba lišenih slobode je usklađena s pravnom stečevinom Europske unije.

Tijekom 2013. i 2014. godine planira se cjelovita implementacija zatvorskog informatizacijskog sustava putem; izgradnje mreže u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima i umrežavanja sa Središnjim uredom, implementacije matice zatvorenika u cijelom zatvorskom sustavu, nastavka izgradnje financijsko-računovodstvenih informatičkih programa i njihove implementacije u cijelom zatvorskom sustavu te izgradnje i implementacije informatičkog programa za osoblje u cijelom zatvorskom sustavu. U svrhu ostvarenja cilja potrebna je izgradnja, dogradnja i opremanje smještajnih kapaciteta u zatvorskom sustavu. S ciljem unapređenja znanja i vještina zatvorskih službenika provodi se i planira kontinuirana edukacija, i to vlastitim kapacitetima i u okviru međunarodne suradnje, kao i kroz Operativni program „Razvoj upravnih kapaciteta“ (OP RUK).

Ovo područje reformi, pored učinkovitosti pravosuđa, zahtijeva najveća kapitalna ulaganja koja Republika Hrvatska poduzima u skladu sa mogućnostima i prioritetima. U 2011. godini uspješno je završen projekt izgradnje objekta kaznionice u Glini za smještaj 420 zatvorenika (čime će ukupni kapaciteti za smještaj zatvorenika u Republici Hrvatskoj biti povećani za 12-13%) te su prilagođeni posebni odjeli za zatvorenike starije životne dobi i invalide u kaznionicama u Lepoglavi, Lipovici-Popovači i Valturi.

Započela je realizacija četiri projekta izgradnje novih i prenamjene postojećih smještajnih kapaciteta zatvorskog sustava. Riječ je o novom objektu zatvorske bolnice za 106 osoba i zatvora za 376 osoba u Zagrebu, novom kompleksu kaznionice i zatvora na području Šibenika za 1.270 osoba te adaptacija prostora zatvora u Varaždinu za 37 osoba. Za dogradnju Zatvora u Zagrebu namijenjenog smještaju 376 zatvorenika, Republici Hrvatskoj je odobren kredit Razvojne banke Vijeća Europe, dok je za izgradnju kaznionice i zatvora u Šibeniku, namijenjenog smještaju 1.270 zatvorenika, izrađen Operativni plan te je pripremljen nacrt Okvirnog ugovora o zajmu. Izgradnjom Kaznionice i zatvora u Šibeniku dugoročno se rješava problem prenapučenosti hrvatskog zatvorskog sustava i uspostavljaju se standardi izvršavanja kazne zatvora i istražnog zatvora propisani europskim zatvorskim pravilima i našim zakonima.

Zatvorenici koji uspješno prođu posebne tretmane tijekom izdržavanja kazne zatvora mogu se premještati u blaže uvjete izdržavanja kazne (poluotvoreni i otvoreni uvjeti) a uz to, ti zatvorenici vjerojatnije će dobivati uvjetne otpuste i ranije izlaziti na slobodu. Ostvarenjem ovoga cilja dijelom se utječe na prenapučenost zatvorskog sustava zbog ranijeg otpusta na slobodu.

Također, uključivanjem u Operativni program za razvoj ljudskih kapaciteta koji će se financirati iz fondova Europske unije u idućem programskom razdoblju (2014. - 2020.) ostvariti će se mogućnost uključivanja zatvorenika u zatvorima ili odgojnim

ustanovama u projekte kojima bi cilj bio njihova priprema za uključivanje u društvo nakon odsluživanja kazni te opremanje učionica u zatvorima i odgojnim ustanovama kako bi se edukacija zatvorenika uspostavila kao sustavan proces, a u konačnici omogućilo jačanje socijalnog uključivanja skupina u nepovoljnom položaju.

10.1.5. Uspostava sustava probacije

Važna institucionalna novina u sustavu izvršenja kaznenih sankcija je uspostava probacijskog sustava (primjena alternativnih sankcija) čiji je cilj osuvremenjivanje kaznenopravnog sustava u Republici Hrvatskoj i smanjenje prenapučenosti hrvatskih zatvora. Institucionalni okvir uspostavljen je osnivanjem Uprave za probaciju unutar Ministarstva pravosuđa te 12 probacijskih ureda u većim hrvatskim gradovima u svibnju 2010. U lipnju 2010. godine usvojen je Akcijski plan razvoja probacije u Republici Hrvatskoj od 2010. do 2014. godine.

Od ukupno 68 službenika u Sektoru za probaciju, 14 je raspoređeno u Središnjem uredu i 54 u područnim probacijskim uredima. U svim uredima napravljena je adaptacija prostora i LAN umrežavanje. U tijeku je završna faza natječaja za prijam u državnu službu kojim će se popuniti 6 radnih mjesta u Sektoru za probaciju (Zagreb I, Bjelovar, Dubrovnik, Osijek, Split, Središnji ured).

U svrhu unaprjeđenja probacijskog sustava u pripremi je projekt IPA 2008 „Podrška razvoju probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj“.

10.1.6. Besplatna pravna pomoć

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći stupio je na snagu 7. lipnja 2008. i počeo se primjenjivati od 1. veljače 2009. kada je uspostavljen novi institucionalni okvir za pružanje besplatne pravne pomoći putem tijela državne uprave u županijama (prvostupanjska tijela) i Ministarstva pravosuđa (drugostupanjsko tijelo), a stranke imaju i pravo na upravnu tužbu. Uspostavljen je IT sustav, provedena edukacija i promidžba u javnosti. Sustav besplatne pravne pomoći je u potpunosti funkcionalan na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Uspostavom cjelovitog sustava učinjen je velik iskorak u pravcu osiguravanja prava na pristup sudu, a ujedno su u tom dijelu pravnog sustava ugrađene odredbe važećeg acquisa Europske unije. Ministarstvo pravosuđa prati primjenu ovog Zakona te se sustav kontinuirano unapređuje sukladno uočenim nedostacima.

Od početka uspostave sustava uloženi su značajni napori u informiranje građana o mogućnostima korištenja besplatne pravne pomoći. Navedeno je rezultiralo kontinuiranim povećanjem broja zahtjeva te pozitivnih odluka kojima se odobrava besplatna pravna pomoć.

Ministarstvo pravosuđa je aktivnim pristupom ojačalo suradnju između svih ključnih sudionika sustava. U svrhu ujednačavanja prakse i pravilne primjene Zakonom propisanih kriterija za odobravanje korištenja pravne pomoći, u travnju 2010. godine Ministarstvo pravosuđa je izdalo Naputak o postupanju, tj. primjeni pojedinih zakonskih odredbi te ga uputilo svim nadležnim uredima koji u prvom stupnju odlučuju o odobravanju pravne pomoći. Navedenim Naputkom posebno je

adresirana nekonzistentnost u primjeni kriterija za odobravanje besplatne pravne pomoći. Također, u svrhu olakšavanja izbora pružatelja pravne pomoći, u suradnji s Hrvatskom odvjetničkom komorom izrađeni su popisi odvjetnika za područje pojedinih županija koji su posebno zainteresirani za sudjelovanje u sustavu besplatne pravne pomoći. Spomenuti popisi se prilažu uz odluku kojom je odobreno korištenje pravne pomoći, a čime se korisnicima besplatne pravne pomoći olakšava izbor pružatelja pomoći.

U srpnju 2011. godine donesene su Izmjene i dopune Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Cilj navedenih izmjena je unaprijediti zakonodavni okvir sustava besplatne pravne pomoći temeljem iskustva stečenog u dvogodišnjoj primjeni Zakona. Doneseni su i svi popratni podzakonski akti u svrhu učinkovite provedbe sustava.

Nadalje, u okviru Programa IPA 2009 potpisan je ugovor „Unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći“. Projekt je trajao 6 mjeseci, a rezultati analize dosadašnje primjene zakonodavnog okvira temelj su daljnjim usavršavanjima sustava.

10.1.7. Kvalitetna obrana interesa Republike Hrvatske u postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava te Odborom ministara Vijeća Europe

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava osnovan je Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 9. veljače 2012. (Narodne novine, br. 18/12).

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava (dalje: Ured zastupnika Republike Hrvatske) jest stručna služba Vlade Republike Hrvatske čije su zadaće: zastupanje državnih interesa Republike Hrvatske u postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava, kao i u postupcima izvršenja presuda Europskog suda za ljudska prava pod nadzorom Odbora ministara Vijeća Europe, te briga o usklađenosti propisa sa Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) i praksom Europskog suda za ljudska prava.

Republika Hrvatska tužena je u velikom broju predmeta pred Europskim sudom za ljudska prava, stalnim međunarodnim specijaliziranim sudom. Broj tužbi protiv države i složenost predmeta u stalnom su porastu (samo 2011. godine Sud je uzeo u razmatranje novih 1.752 predmeta pored svih već postojećih od ranijih godina). To je povećanje od 110% u odnosu na prošlo trogodišnje razdoblje, i sve ukazuje da će se taj trend nastaviti budući da građani, pravne osobe i nevladine udruge učestalo traže međunarodnu pravnu zaštitu svojih prava stoga što je ne mogu ostvariti u Republici Hrvatskoj.

Osuđujuće presude Europskog suda imaju, osim pravnih, negativne političke i financijske posljedice za državu. Ilustracije radi, samo za kršenje jednog elementa prava na pošteno suđenje, a to je pravo na suđenje u razumnom roku, Republika Hrvatska je u zadnjih 10 godina izdvojila više od 30,0 milijuna eura.

Učinkovitost rada Ureda zastupnika Republike Hrvatske bitna je, ne samo za smanjenje opterećenja na državni proračun (veći uspjeh u zastupanju države pred Europskim sudom za ljudska prava ogleda se u smanjenju iznosa pravičnih naknada

koje Europski sud za ljudska prava dosuđuje podnositeljima u slučajevima kada utvrdi povredu Konvencije), već i za osiguranje poštivanja ljudskih prava kao jednog od strateških ciljeva Vlade Republike Hrvatske, prema njenom Programu.

Učinkovitost postupka izvršenja presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava koje na nacionalnoj razini koordinira Ured zastupnika Republike Hrvatske pronalazi svoje opravdanje u smanjenju broja postupaka protiv Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, a istom cilju doprinosi i kvalitetan rad na usklađivanju domaćeg zakonodavstva s konvencijskim sustavom.

Dakle, Ured zastupnika Republike Hrvatske je ustvari usko specijaliziran odvjetnički ured države koji svakodnevno brani državne interese pred stalnim međunarodnim sudom, sa dodatnim zadacima. Jak Ured zastupnika Republike Hrvatske u kojem će se osigurati preduvjeti za uspješno obavljanje poslova zastupanja državnih interesa, prvenstveno putem suradnje sa državnim tijelima svih razina, dovodi do smanjenja broja postupaka protiv Republike Hrvatske pred Europskim sudom, a time posljedično donosi i značajne uštede u državnom proračunu.

U obavljanju poslova zastupanja u postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava vrlo je važna institucionalna suradnja Ureda zastupnika Republike Hrvatske i drugih državnih tijela, posebice onih čije se postupanje brani u pojedinim postupcima pred Sudom.

Kako bi se u pripremi obrane postupanja državnih tijela u postupcima pred Sudom dobile pravodobne i cjelovite informacije koje su nužan preduvjet za izradu kvalitetnih odgovora na tužbu (očitovanja) kao dobra praksa pokazalo se određivanje kontakt osobe (*focal-point-a*) unutar pojedinih državnih tijela koje su od čelnika tijela ovlaštene za komunikaciju s Uredom zastupnika Republike Hrvatske.

Prevencija kršenja Konvencije odražava se na broj predmeta protiv države pred Europskim sudom (time i pred Odborom ministara), te je stoga potrebno sustavno provoditi mjere za upoznavanje svih državnih službenika koji neposredno odlučuju o pravima i obvezama građana i pravnih osoba, te sudaca i državnih odvjetnika s razvojem konvencijskog sustava.

Ured zastupnika Republike Hrvatske kao dio državne uprave i jedini sustavni pratitelj konvencijskog prava i prakse Europskog suda najpozvaniji je za širenje znanja o konvencijskom sustavu.

Posao koji Ured zastupnika Republike Hrvatske sada obavlja u ovom dijelu ne omogućuje sustavnu izobrazbu (što je posljedica premalog broja zaposlenih u Uredu zastupnika Republike Hrvatske u odnosu na opseg poslova).

Za ostvarenje sustavnog pristupa ovom problemu potrebno je pojačati suradnju sa drugim državnim institucijama koje se bave izobrazbom državnih službenika odnosno sudaca i državnih odvjetnika (te budućih sudaca i zamjenika državnih odvjetnika).

Ured zastupnika Republike Hrvatske namjerava u narednom razdoblju pojačati suradnju s tijelima nadležnima za izobrazbu državnih službenika te pravosudnih dužnosnika (osobito s Pravosudnom akademijom, koja je nadležna za kontinuirano

stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika, te s Državnom školom za javnu upravu, koja je nadležna za planiranje i koordiniranje razvoja i provedbu pojedinih programa izobrazbe, te pružanje podrške tijelima državne uprave u organizaciji i provedbi programa). Kako bi se navedeni cilj ostvario, potrebno je da navedena tijela u svoje programe izobrazbe uključe i izobrazbu o konvencijskom pravu i praksi Europskog suda, u kojima bi kao predavači, odnosno govornici sudjelovali zastupnik Republike Hrvatske te pravni stručnjaci – djelatnici Ureda zastupnika Republike Hrvatske.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 10.1. Reforma pravosuđa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
10.1.1. Jačanje profesionalizma i stručnosti u pravosuđu	10.1.1.1. Povećanje broja programa PA	Povećanjem broja ciljanih stručnih programa jačaju se preduvjeti za profesionalizam	Broj	482	PA	600	600	600
10.1.2. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta i racionalizacija mreže sudova	10.1.2.1. Smanjenje zaostataka neriješenih predmeta	Smanjenjem postotka neriješenih predmeta povećat će učinkovitost pravosuđa	Broj	827.102	Ministarstvo pravosuđa	2,50%	3,00%	3,50%
	10.1.2.2. Daljnja racionalizacija pravosudnih tijela	Racionalizacijom mreže sudova postiže se: bolja organizacija rada sudova, racionalizacija i bolja organizacija rada službenika i namještenika, ravnomjernija opterećenost sudaca predmetima i mogućnost njihove specijalizacije, veća fleksibilnost u radu suda	-	Definirano Pravilnikom	Ministarstvo pravosuđa	Prekršajni sudovi: smanjenje od 21,6% Općinski sudovi: smanjenje od 48,7% (u odnosu na prethodnu godinu)	Prekršajni sudovi: smanjenje od 27,4%, Općinski sudovi: smanjenje od 53,6% (u odnosu na prethodne godine)	Prekršajni sudovi: smanjenje od 13% Općinski sudovi: smanjenje od 29,50% (u odnosu na prethodne godine)
10.1.3. Ulaganje u infrastrukturu i IT sustave	10.1.3.1. Povećanje broja sudova na kojima je uveden ICMS	Mogućnost nasumične dodjele predmeta doprinosi neovisnosti pravosuđa	Broj	55	Ministarstvo pravosuđa	88	-	-
	10.1.3.2. Povećanje broja državnih odvjetništava na koji je uveden CTS	Mogućnost nasumične dodjele predmeta doprinosi neovisnosti pravosuđa	Broj	4	Ministarstvo pravosuđa	57	-	-
10.1.4. Unaprjeđenje zatvorskog sustava	10.1.4.1. Povećanje broja zatvorenika uključenih u posebne tretmanske programe	Povećanje broja zatvorenika koji budu uključeni u ove programe povećava se učinkovitost izvršavanja kazne zatvora u smislu smanjenja vjerojatnosti ponovnog činjenja kaznenih djela po izdržanoj kazni	Broj	3.375	Ministarstvo pravosuđa	2%	3%	4%

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
10.1.5. Uspostava sustava probacije	10.1.5.1. Povećano izvršavanje predmeta u kojima se izriču rad za opće dobro i uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom	Povećanom primjenom sankcija i mjera koje se provode u zajednici smanjuje se zatvorska populacija	Broj	866	Ministarstvo pravosuđa	2.000	3.000	4.000
	10.1.5.2. Broj probacijskih službenika osposobljenih za obavljanje probacijskih poslova	Osposobljeni službenici efikasnije će raditi na smanjenju recidivizma i rizika koje počinitelji predstavljaju u zajednici	Broj	0	Ministarstvo pravosuđa	68	120	-
	10.1.5.3. Povećani broj probacijskih poslova koji se izvršavaju	Osposobljavanjem probacijskih službenika omogućuje se pružanje svih probacijskih usluga propisanih Zakonom o probaciji	Broj	68	Ministarstvo pravosuđa	108	150	200
10.1.6. Daljnje unaprjeđenje sustava besplatne pravne pomoći	10.1.6.1. Povećanje broja odobrenih zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć	Odobravanjem zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć osigurava se pristup sudovima za građane slabijeg imovinskog statusa	Broj	4.634	Ministarstvo pravosuđa	5.500	5.500	5.500
10.1.7. Kvalitetna obrana interesa RH u postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava te Odborom ministara Vijeća Europe	10.1.7.1. Povećanje broja kontakt osoba u državnim tijelima	Povećanjem broja kontakt osoba ostvarit će se bolja priprema obrane države u postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava	Broj	4	Ured zastupnika RH pred ESLJP	19	0	0
	10.1.7.2. Povećanje broja aktivnosti usmjerenih na edukaciju državnih službenika, sudaca i državnih odvjetnika o Konvenciji i sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava	Raznim oblicima edukacije povećat će se svijest državnih službenika, sudaca i državnih odvjetnika o konvencijskim standardima i njihovoj primjeni u domaćem pravnom sustavu	Broj	1	Ured zastupnika RH pred ESLJP	3	4	5

10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala jedan je od preduvjeta funkcioniranja pravne države i vladavine prava. Za ostvarenje ovog cilja doneseni su posebni strateški dokumenti.

Strategiju suzbijanja korupcije donio je Hrvatski sabor 19. lipnja 2008. kao dokument koji su obuhvaćena načela, ciljevi i glavna područja borbe protiv korupcije u Republici Hrvatskoj. Strategija djeluje u pet temeljnih pravaca: pravni i institucionalni okvir, prevencija korupcije, kazneni progon i primjena kaznenog prava, međunarodna suradnja i širenje svijesti o štetnosti korupcije. Strategija je bila temelj donošenja niza zakona i propisa i utvrdila pravac za provedbu brojnih antikorupcijskih aktivnosti.

Akcijski plan suzbijanja korupcije donijela je Vlada Republike Hrvatske 25. lipnja 2008. sa konkretnim rokovima izvršenja, definiranim nositeljima mjera i sredstvima potrebnim za provedbu. S obzirom da je do kraja 2009. ispunjeno 80% njegovih mjera Samostalni sektor za suzbijanje korupcije je izradio nacrt revidiranog Akcijskog plana koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 18. ožujka 2010.

Antikorupcijski program za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. - 2012. se temelji na Strategiji suzbijanja korupcije sa posebnim naglaskom na jačanje odgovornosti i transparentnosti, stvaranje preduvjeta za sprečavanje korupcije na svim razinama i afirmaciji pristupa nulte tolerancije na korupciju. Trgovačka društva su sukladno programu dužna uspostaviti sustave za otkrivanje i prijavu nepravilnosti, donijeti etičke standarde te mehanizme nadzora, jačati revizijske procese, uspostaviti sustav za omogućavanje prava na pristup informacijama te sustavno jačati transparentnost rada.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.2.1. Jačanje aktivnosti u području sprječavanja korupcije i podizanje svijesti o štetnosti korupcije

Unapređenje pravnog i institucionalnog okvira za učinkovito i sustavno suzbijanje korupcije počelo je reformom kaznenog zakonodavstva. Postignut je veliki napredak u stvaranju zakonodavnog okvira u borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala te su uvedene organizacijske, tj. institucionalne promjene osnivanjem posebnih ureda i tijela, koja primjenjuju mjere za uspješnu borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala.

Dana 23. veljače 2012. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa kojom je Sektor za suzbijanje korupcije postao samostalan sektor unutar ministarstva. Za nadzor nad provedbom strateških antikorupcijskih dokumenta uspostavljen je sustav koji obuhvaća koordinatora u svakom tijelu zaduženom za provedbu mjera te Samostalni sektor za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa koji svakodnevno komunicira sa koordinatorima, nadzire provedbu i objedinjuje podatke. Za potrebe nadzora strateških antikorupcijskih mjera izrađena je baza podataka Sektora ACIS kojim je sustav nadzora informatiziran.

Nad provedbom Strategije se vrši i parlamentarni nadzor putem Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanje korupcije osnovanog pri Hrvatskog saboru.
Samostalni sektor za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa je uspostavio nadzor i nad provedbom Antikorupcijskog programa za trgovačka društva putem objedinjenog upitnika i sustava koordinatora u trgovačkim društvima i u resornim ministarstvima. Skupni izvještaj o provedbi programa u 86 trgovačkih društava kao i pojedinačni izvještaji svakog trgovačkog društva se izrađuju svakih šest mjeseci i javno se objavljuju na web stranici antikorupcija.hr. Izvješća o provedbi programa predstavljena su 29. travnja 2011. na konferencijama „Rezultati, iskustva i izazovi u provedbi Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu“ te 3. studenog 2011. „Integritet, transparentnost i odgovornost u poslovanju“. Na konferencijama su sudjelovali predstavnici trgovačkih društava, privatnog sektora i drugih zainteresiranih institucija.

U suradnji s TAIEX-om od rujna 2010 do veljače 2011. održane su radionice „Suzbijanje korupcije i posebne istražne tehnike“ namijenjena sucima, državnim odvjetnicima, djelatnicima policije i carine u Splitu, Rijeci, Osijeku i Zagrebu te „Suzbijanje korupcije i sprječavanje sukoba interesa“ namijenjena lokalnoj samoupravi.

Samostalni sektor za suzbijanje korupcije je suradnji s Veleposlanstvom Velike Britanije proveo dva projekta. Tako je u Splitu, Zagrebu, Osijeku i Rijeci održan program edukacije „Jačanje institucija Republike Hrvatske u postupcima oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom“ s ciljem jačanja stručnih kapaciteta tijela nadležnih za postupak otkrivanja i oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Isto tako u suradnji s Agencijom za zaštitu osobnih podataka proveden je i projekt „Jačanje prava na pristup informacijama“ u kojem su održane edukacije za povjerenike za informiranje te izrađene publikacije.

Samostalni sektor za suzbijanje korupcije u suradnji s Povjerenstvom za odlučivanje o sukobu interesa redovito provodi edukacije dužnosnika regionalne i lokalne samouprave na temu prevencije korupcije i sprječavanja sukoba interesa.

Edukacijska i informativna web stranica (www.antikorupcija.hr) je potpuno redizajnirana i unaprijeđena sa sadržajem namijenjenim najširoj javnosti.

Uspostavom cjelovitog institucionalnog i pravnog okvira oduzimanja imovinske koristi, reformom kaznenog zakonodavstva kao i podizanjem razine međuagencijske suradnje represivnim tijelima će se osigurati učinkovitiji i sofisticiraniji antikorupcijski instrumenti za provedbu mjera borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala, odnosno bolje povezivanje i koordinaciju nadležnih tijela. Navedene reforme nužno će se odraziti i na povećanu razinu učinkovitosti sustava tzv. USKOČKE vertikale (specijaliziranih tijela policije, državnog odvjetništva i sudstva) u borbi protiv korupcije.

Učinkovita antikorupcijska politika, pored represivnog djelovanja, nužno obuhvaća i komponente koje smjeraju na sprječavanje korupcijskih rizika, jačanje antikorupcijske svijesti kao i izgradnje dobrih odnosa sa sektorom civilnog društva. U borbi protiv korupcije neophodno je rad tijela državne vlasti učiniti transparentnim, razviti i

unaprijediti edukaciju zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlasti, podići javnu svijest o štetnosti korupcije - i kod svih zaposlenih u tijelima državne i lokalne vlast i kod građana.

U ovom području zadaća je Ministarstva pravosuđa kontinuirano djelovati u aktivnostima usmjerenim na sprječavanje korupcije i sukoba interesa te promoviranju nulte tolerancije na korupciju. Aktivno djelovanje imati će pozitivan učinak na prepoznavanje i sprječavanje korupcijskog ponašanja i jačanja povjerenja javnosti u sektor javne vlasti.

Dodatno treba naglasiti važnost antikorupcijskih kampanja koje imaju za cilj ojačati svijest kod građana te ih potaknuti na aktivan doprinos kroz institucije civilnog društva u stvaranju atmosfere nulte tolerancije na korupciju. U sklopu projekta IPA 2007 „Jačanje međuagencijske suradnje u borbi protiv korupcije“ provedena je nacionalna kampanja za širenje javne svijesti o štetnosti korupcije. Kampanja se sastojala od video i radio spotova, okruglih stolova za lokalnu samoupravu, radionica za novinare te izrade edukativnih brošura.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 10.2. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
10.2.1. Jačanje aktivnosti u području sprječavanja korupcije i podizanje svijesti o štetnosti korupcije	10.2.1.1. Povećanje indeksa percepcije korupcije (Corruption Perception Index)	Kontinuirano visoka razina učinkovitosti u suzbijanju korupcije te jačanje javne svijesti o štetnosti korupcije doprinosi povećanju povjerenja javnosti u tijela državne i lokalne vlasti	Indeks percepcije korupcije	4,1	Transparency International	4,5	4,5	4,5

10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Povećanje konkurentnosti tržišta, čiji je aktivni sudionik i država, zahtijeva djelotvornu javnu upravu. Kompleksnost i višedimenzionalnost uloge države u ekonomiji i društvu čini javnu upravu posebno kritičnim čimbenikom ostvarivanja strateških gospodarskih ciljeva. Veličina državnog sektora, načini intervencije u gospodarstvo, učinkovitost i transparentnost osnovni su preduvjeti djelotvorne javne uprave. Ministarstvo uprave će, povećanjem razine stručnosti, profesionalizma i znanja putem edukacije te podizanjem razine kvalitete upravnih usluga, pridonijeti stvaranju moderne državne uprave u skladu s najboljom praksom zemalja Europske unije, koja će osigurati pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga građanima i drugim strankama.

Javna uprava predstavlja jedno od strateški važnih područja reformi Vlade Republike Hrvatske. Modernizacija javne uprave, njezina puna profesionalizacija te pružanje brzih i pouzdanih javnih usluga sastavni je dio dobrog poduzetničkog okruženja i pretpostavka osiguranja boljeg standarda svih građana.

Vlada Republike Hrvatske zalaže se i stvara pretpostavke za ostvarenje vizije moderne javne uprave koja obuhvaća: povećanje učinkovitosti i ekonomičnosti u sustavu državne uprave, podizanje razine kvalitete upravnih usluga, ostvarenje otvorenosti i pristupačnosti tijela državne uprave, jačanje standarda vladavine prava, jačanje socijalne osjetljivosti u državnoj upravi i u odnosu prema građanima, podizanje etičke razine u državnoj službi te smanjenje korupcije.

U reformi javne uprave posebno mjesto zauzima obrazovanje i usavršavanje državnih službenika radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija. Sukladno tome, osigurat će se sustav stručnog usavršavanja te uspostaviti adekvatni sustav upravnog obrazovanja. U svrhu efikasnog ostvarenja svih ciljeva i zadataka državnih tijela potrebno je planirati ljudske potencijale u državnoj upravi na odgovarajući način te im pružiti mogućnost profesionalnog razvoja koristeći sve moderne alate upravljanja ljudskim potencijalima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

10.3.1. Racionalizacija sustava agencija, zavoda, fondova, centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima

Dosadašnjim analizama ustrojstva i djelokruga tijela i pravnih osoba u sustavu javne uprave ustanovljeno je:

- obavljanje srodnih poslova iz istih upravnih područja u više različitih tijela državne uprave,
- centraliziranje poslova u središnjim tijelima i istodobna mogućnost zahtijevanja obavljanja tih poslova na lokalnoj ili dekoncentriranoj razini,
- nesvrhovitost centralizacije poslova s obzirom na njihov značaj, mjesto obavljanja i mogućnost kontrole odnosno nadzora,
- prekomjernost u obavljanju raznih stručnih poslova manje složenosti, posebno vođenje raznih očevidnika i drugih evidencija,
- neprikladnost ustrojstvenih oblika za obavljanje konkretnih poslova i njihova nesvrhovitost u odnosu na opseg i značaj poslova.

U ovom trenutku, državna uprava u Republici Hrvatskoj sastoji se od 20 ministarstava, 4 državna ureda, 8 državnih upravnih organizacija te 20 ureda državne uprave u županijama s 91 ispostavom u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, u kojima je krajem kolovoza 2011. godine bilo zaposleno 53.075 državnih službenika i namještenika. Stupanjem na snagu novog Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, povećan je broj pojedinih središnjih tijela državne uprave kako bi se ostvarili organizacijski preduvjeti za realizaciju Programa Vlade Republike Hrvatske za mandat 2011. - 2015. Izdvajanjem pojedinih upravnih područja i ustrojavanjem novih ministarstava najavljeno je davanje većeg značaja tim upravnim područjima uz intenziviranje aktivnosti usmjerenih njihovu razvoju.

Do donošenja nove Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave, struktura središnjih tijela državne uprave bila je izrazito atomizirana s velikim brojem malih unutarnjih ustrojstvenih jedinica (odsjeci, pododsjeci, odjeljci) u kojima je radio jedan ili dva službenika, a takav ustroj prakticirao se kako bi se stvaranjem novih rukovodećih radnih mjesta, na neizravan način, kompenzirali nedostaci u sustavu plaća i nagrađivanja državnih službenika. Novom Uredbom, kojom se odjel sa najmanje pet izvršitelja utvrđuje kao najmanja ustrojstvena jedinica, stvorene su pretpostavke za racionalnije ustrojavanje središnjih tijela državne uprave. Donijete su nove uredbe o unutarnjem ustrojstvu ministarstava usklađene prema novom ustroju, a u tijeku je usklađivanje manjeg broja uredbi o unutarnjem ustrojstvu državnih upravnih organizacija sukladno načelima iz Uredbe.

U dosadašnjoj praksi izdvajanje određenih poslova iz djelokruga središnjih tijela državne uprave ili organiziranje obavljanja funkcija koje se ranije nisu obavljale te osnivanje pravnih osoba u čiju su djelatnost ulazili takvi poslovi, nije bilo sustavno regulirano. Nedostatak zakonskih kriterija omogućio je cesto nesvrhovito osnivanje novih pravnih osoba za koje su se aktima o osnivanju, od slučaja do slučaja, rješavala pitanja organizacije, funkcioniranja i nadzora bez utvrđivanja jasnih mehanizama kontrole, odgovornosti i mjerenja učinkovitosti. Medu argumentima za osnivanje tih pravnih osoba cesto se navodilo povećanje efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti, neovisnost od političkih struktura, približavanje korisnicima, jačanje ekspertize uslijed specijalizacije te poticanje izvrsnosti uopće. Upitno je, međutim, u kojoj su se mjeri u praksi potvrdili navedeni argumenti budući da često nije ispitana mogućnost alternativne organizacije obavljanja posla (povjeravanje poslova jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ili već postojećim pravnim osobama s javnim ovlastima). Također, osnivanje brojnih pravnih osoba cesto se argumentiralo obvezama usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije ili ispunjavanjem obveza preuzetih međunarodnim konvencijama, iako u brojnim slučajevima sadržaj obveze ne uključuje potrebu osnivanja posebne pravne osobe. Reorganizacijom realiziranom 2010. provedene su statusne promjene nakon kojih je broj takvih pravnih osoba smanjen za 17. Trenutno u Republici Hrvatskoj postoji 38 agencija, 12 zavoda, 6 fondova te više desetaka različitih organizacijskih oblika (instituta, centara, registara i drugih pravnih osoba) koji obavljaju dio poslova državne uprave i financiraju se, u potpunosti ili djelomično, iz državnog proračuna.

Između agencija, zavoda, fondova i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima postoje značajne razlike u metodama koje primjenjuju u svom radu, broju članova i načinu

imenovanja tijela upravljanja, nadzoru nad njihovim radom, načinu financiranja i određivanja plaća zaposlenih, a ta se pitanja, zbog nepostojanja jedinstvenog pravnog okvira, uređuju odredbama akta o osnivanju svake pojedine pravne osobe.

Dio šireg pojma javne uprave čini i sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave koji u Republici Hrvatskoj čine dvije razine: na prvoj su jedinice lokalne samouprave - 126 gradova i 429 općina, a na drugoj jedinice područne (regionalne) samouprave - 20 županija. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije.

Lokalna i područna (regionalna) samouprava ima važnu ulogu u upravljanju, organizaciji i izravnom pružanju javnih usluga građanima. U nastojanju izgradnje djelotvorne, učinkovite i ekonomične javne uprave potrebno je uspostaviti i djelotvoran sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izostanak detaljnije razrađenih zakonskih kriterija i relativno slobodno tumačenje zakonskih odredbi doveli su do velikog broja jedinica lokalne samouprave koje su općenito male kad je riječ o njihovoj površini i broju stanovnika. Postojeće stanje nije odraz i većeg stupnja decentralizacije već, upravo suprotno, omogućuje održavanje sustava unutar kojeg dolazi do sve većeg rasta disproporcija i slabljenja ukupne gospodarske moći zemlje. Po udjelu lokalnih i područnih vlasti u javnim financijama od ispod 10,00%, Hrvatska je medu europskim zemljama pri samom dnu. Fiskalni kapacitet jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave vrlo je neujednačen u pogledu visine, ali i vrste prihoda, kao i vrste rashoda i njihova rasporeda u proračunima. Bruto domaći proizvod po hrvatskim županijama ukazuje na velike razlike u regionalnoj gospodarskoj razvijenosti Hrvatske i tendenciju povećavanja tih razlika na štetu slabije razvijenih i nerazvijenih hrvatskih regija.

Temeljni cilj reforme lokalne samouprave jest ostvarenje racionalnije, kvalitetnije i učinkovitije lokalne samouprave te poboljšanje dostupnosti, brzine, kvalitete i cijene usluga koje jedinice lokalne samouprave pružaju i osiguravaju građanima. Reformom sustava lokalne samouprave potrebno je ojačati administrativne i financijske kapacitete i autonomiju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proširiti poslove iz njihovog samoupravnog djelokruga, ojačati samostalnost jedinica u planiranju, financiranju i pružanju usluga u skladu s načelom supsidijarnosti, stvoriti pretpostavke za delegaciju određenih poslova iz nadležnosti središnje državne uprave na razinu lokalne i područne (regionalne) samouprave, poboljšati suradnju i koordinaciju središnje državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave u planiranju i provedbi projekata lokalnog i regionalnog značaja, smanjiti ukupne administrativne troškove lokalne samouprave (smanjenje troškova izbora i funkcioniranja predstavničke i izvršne vlasti, uštede u materijalnim troškovima lokalne administracije, uštede u uslugama), osigurati racionalnije usmjeravanje sredstava potpora središnje države lokalnoj samoupravi te utjecati na jačanje lokalne demokracije i povećano sudjelovanje građana u odlučivanju.

Reforma obuhvaća tri ključne, jednako važne i međusobno povezane sastavnice: funkcionalnu decentralizaciju, odnosno prijenos ovlasti i nadležnosti sa središnje na niže razine vlasti, fiskalnu decentralizaciju, odnosno prijenos odgovarajućih sredstava za financiranje javnih ovlasti na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i teritorijalnu reorganizaciju, odnosno pronalaženje optimalnog

teritorijalnog modela organizacije javnih službi. Tijek i sadržaj procesa reforme lokalne i područne (regionalne) samouprave određen je drugim procesima u sustavu javne uprave i širem okruženju, koji su blisko povezani i moraju biti usklađeni s reformom lokalne samouprave, pri čemu posebno treba istaknuti reorganizaciju i racionalizaciju tijela središnje državne uprave, i prijenos dijela poslova koje ona obavljaju na razinu vlasti koja je najbliža građanima te decentralizaciju i regionalizaciju određenu drugim sektorskim strateškim dokumentima.

10.3.2. Učinkovit sustav upravljanja i razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi

U svrhu efikasnog ostvarenja svih ciljeva i zadataka državnih tijela potrebno je planirati ljudske potencijale u državnoj upravi na odgovarajući način te im pružiti mogućnost profesionalnog razvoja koristeći sve moderne alate upravljanja ljudskim potencijalima.

Od 2006. godine donose se godišnji planovi prijma u državnu službu. Iako postoji mogućnost donošenja srednjoročnih i dugoročnih planova, oni do sada nisu donošeni s obzirom na činjenicu da nisu postojali potrebni preduvjeti za takvo planiranje na razini svih tijela. Primjerice, problem je predstavljalo: nepostojanje centralizirane evidencije o zaposlenima temeljem koje bi se mogla provesti analiza postojeće strukture i kompetencija zaposlenih; nedostatak godišnjih planova rada državnih tijela temeljem kojih bi se mogle procjenjivati potrebe za zapošljavanjem s obzirom na ciljeve i zadatke pojedinih državnih tijela i nedostatak iskustva u planiranju.

Upravo stoga, a kako bi se osigurao učinkovit sustav upravljanja ljudskim potencijalima, uspostavljen je Registar zaposlenih u javnom sektoru. Temeljni propisi koji reguliraju uspostavu i vođenje Registra su Zakon o Registru zaposlenih u javnom sektoru (Narodne novine, br. 34/11) te Uredba o sadržaju, načinu prikupljanja i obrade te mjerama zaštite podataka u registru zaposlenih u javnom sektoru (Narodne novine, br. 55/11). Registar sadrži sljedeće grupe podataka: o državnom tijelu ili javnoj službi, o unutarnjem ustrojstvu državnog tijela ili javne službe, o radnim mjestima, o zaposlenima. Na prikupljanje i obradu podataka iz Registra primjenjuju se propisi kojima se uređuje zaštita osobnih podataka, tajnost podatka i informacijska sigurnost. U mjesecu svibnju 2012. godine uneseni su podaci za zaposlene u 2.229 institucija u obuhvatu Registra (državna tijela i javne službe). Po punoj uspostavi Registra, u području zapošljavanja, moći ce se bolje planirati potrebe i načini popunjavanja upražnjenih radnih mjesta te pratiti provedba planova zapošljavanja.

Provedbom različitih vrsta aktivnosti s ciljem upoznavanja javnosti s radom državnih službenika, funkcioniranjem državne uprave i sličnim temama ostvarit će se temelj za komunikaciju koja uključuje razumijevanje funkcioniranja državne uprave, njenu osnovnu funkciju služenja građanima i time pozitivno utjecati na sliku javnosti o državnoj upravi, a time i o prednostima zapošljavanja i rada u državnoj upravi.

Popunjavanje upražnjenih radnih mjesta moguće je, osim novim zapošljavanjem, i premještajem službenika po potrebi službe iz jednog državnog tijela u drugo, na određeno ili neodređeno vrijeme. Na taj način mogu se osigurati potrebni službenici u postupku koji je jednostavniji i brži od postupka novog zapošljavanja, a ne dolazi do povećanja ukupnog broja državnih službenika i dodatnog opterećenja državnoga

proračuna. Međutim, u praksi se rijetko koristi institut premještaja po potrebi službe, posebno premještaja službenika na određeno vrijeme (radi obavljanja privremenih poslova ili poslova čiji se opseg privremeno povećao). Stoga će se u narednom razdoblju poticati korištenje navedenog instituta, posebno premještaja na određeno vrijeme.

Pravo na jednako postupanje i jednake mogućnosti napredovanja jedno je od temeljnih prava službenika. Međutim, ograničen broj radnih mjesta utvrđenih pravilnicima o unutarnjem redu na koja službenici mogu napredovati ograničavaju mogućnosti napredovanja u državnim tijelima. Stoga je potreban daljnji razvoj sustava napredovanja s ciljem objektivnog izbora najkompetentnijih kandidata za napredovanje na viša radna mjesta.

Sustav razvoja karijere i napredovanja u državnoj službi, osim redovnog, predviđa izvanredno napredovanje službenika koji nastavljaju svoje akademsko obrazovanje ili stručnu izobrazbu u području povezanom s njihovim radnim mjestom. S ciljem poboljšanja sustava napredovanja državnih službenika razvijen je „Program za napredovanje državnih službenika“ koji je započeo sa provedbom 2010. godine. Iako su postupci napredovanja znatno unaprijeđeni, potrebno je i dalje preispitati uvjete za napredovanje s ciljem daljnjeg poboljšanja tog modela.

Svi državni službenici imaju obvezu i pravo trajno se usavršavati podižući razinu svojih kompetencija. Državna škola za javnu upravu osnovana je kao središnje tijelo za jačanje nacionalnih kapaciteta u cilju što kvalitetnijeg i učinkovitog zadovoljenja tih potreba. U tom smislu, programe izobrazbe u pravilu organiziraju Državna škola za javnu upravu i posebna ustrojstvena jedinica u središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose (Centar za stručno osposobljavanje i usavršavanje državnih službenika), sukladno Planu izobrazbe državnih službenika koji na prijedlog središnjeg tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose svake godine donosi Vlada Republike Hrvatske. Posebne programe izobrazbe mogu, pored Državne škole za javnu upravu i posebne ustrojstvene jedinice u središnjem tijelu državne uprave nadležnom za službeničke odnose, samostalno organizirati resorna središnja tijela državne uprave.

Provedbom izobrazbe državnih službenika potrebno je upravljati (planirati, provoditi, pratiti, nadzirati i vrednovati) korištenjem informatički podržanog očevidnika izobrazbe kao sastavnog dijela Registra zaposlenih u javnom sektoru.

Registar zaposlenih u javnom sektoru izrađen je radi uspostave kvalitetnog i učinkovitog sustava centraliziranog obračuna plaća i upravljanja ljudskim potencijalima. U tijeku je rad na poboljšanju kvalitete uspostavljenih standardiziranih izvješća iz Registra te na uspostavi novih funkcionalnosti kao i nadogradnji aplikacije Registra s ciljem centraliziranog obračuna plaća. Cilj je, kako bi se kvalitetnije upravljalo ljudskim potencijalima u državnoj službi, osigurati sve potrebne uvjete za korištenje Registra kao relevantnog izvora podataka o zaposlenima u državnim tijelima i javnim službama, uspostaviti sve funkcionalnosti potrebne za vođenje osobnih očevidnika zaposlenih te što prije implementirati centralizirani obračun plaća.

Planira se donošenje posebnog zakona kojim će se urediti plaće u javnom sektoru (državna služba i javne službe). Kroz uspostavu jedinstvenog sustava plaća treba

uspostaviti pravičnije odnose u plaćama između pojedinih dijelova javnog sektora, jedinstvene kriterije za vrednovanje i nagrađivanje zaposlenih.

10.3.3. Izgradnja umrežene javne uprave radi pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga

Razvoj i primjena informacijske i komunikacijske tehnologije važni su za gospodarski i industrijski razvoj, jednako kao i za reformu javne uprave.

Današnje se stanje u primjeni informacijskih i komunikacijskih tehnologija bazira na institucionalnom djelokrugu kako ga definira zakon koji određuje djelokrug svake institucije. Svaka institucija radi svoja informacijsko komunikacijska rješenja i to u cijelosti ne uzimajući u obzir cjelovitost djelovanja javne uprave kako to vide korisnici, te cijenu takvog pristupa.

Radi realizacije koordiniranog pristupa u uvođenju ICT-a u javnu upravu osnovano je Povjerenstvo za koordinaciju informatizacije javnog sektora, a koje se sastoji od potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i ministara. Time je osiguran pristup ICT projektima koji prelaze djelokrug pojedine institucije Ministarstvo uprave odrađuje strateške i operativne poslove za Povjerenstvo kroz pripadajuće Radne skupine, te njihovu koordinaciju.
Svrha osnivanja Povjerenstva je omogućiti koordinaciju poslova na integraciji postojećih ICT sustava tijela državne uprave u funkcionalnu cjelinu, uz bolji protok i obradu informacija, ali i suradnju stručnjaka zaposlenih u javnoj upravi, kako bi se ravnomjerno informatizirala cjelokupna javna uprava, a ICT politika vodila s jednog mjesta.

Cilj je ujednačiti razvoj ICT-a u svim dijelovima javnog sektora uz smanjenje troškova. Pritom je najvažniji čimbenik ljudski potencijal koji treba adekvatno planirati i izvršavati poslove, te imati odgovarajući položaj u javnoj upravi. To podrazumijeva promjenu ustroja u smislu organizacije razvojnih, projektnih jedinica u institucijama javnog sektora na razini samostalnih ustrojstvenih jedinica te zapošljavanje kompetentnih kadrova.

Uvođenje novih tehnologija u rad javne uprave stoga ćemo promatrati kroz ostvarene uštede, ali i kroz učinkovitiji i otvoreniji rad javne uprave, pri čemu će cilj Ministarstva uprave biti integracija sustava javne uprave povezivanjem ICT otoka, unapređenjem informacijske i komunikacijske infrastrukture, poboljšanjem dostupnosti i cjelovitosti elektroničkih usluga te unapređenjem sustava upravljanja podacima.

Gradnja optičke mreže u Hrvatskoj nastavit će se korištenjem već postojećih sagrađenih optičkih mreža velikih državnih tvrtki, koje ih jednim dijelom ne koriste. Tim će se projektom integrirati već sagrađene optičke mreže, a dodatno će se graditi ono što nedostaje za potpunu integraciju, čime će Republika Hrvatska dobiti državnu optičku mrežu na cijelom teritoriju u svom vlasništvu - HITRONet. Na takvoj infrastrukturi uspostavit će se i razvijati suvremene mrežne usluge koje će omogućiti racionalizaciju troškova, veću sigurnost te osigurati fizičku integraciju s mrežama javne uprave Europske unije (nastavkom podrške vezi HITRONet-sTESTA). Gradnja optičke mreže u gradovima nastavit će se javno-javnim partnerstvom države i lokalnih zajednica. Time će se omogućiti jednostavna integracija u državnu mrežu i

korištenje optičke mreže za sve potrebe, a posebice za omogućavanje dostupnosti širokopojasne infrastrukture svim građanima.

Neophodno je sve baze podataka smjestiti u sigurne prostore države i iskoristiti postojeće data centre, kako bi se osigurala koordinacija i potrebna sigurnosna pohrana (*backup*). Također je neophodno svu računalnu imovinu u vlasništvu države organizirati kroz jedno virtualno mjesto («oblak javne uprave»), gdje god je to izvedivo, te time smanjiti potrebu za kupovinom novog hadrvera za većinu sastavnica javne uprave.

Uvođenjem programa i softvera otvorenoga koda u državnu upravu započet će se kroz pilote u pojedinim segmentima uvođenje besplatnog softvera, čime bi se osigurala neovisnost javne uprave o vlasnički zaštićenim rješenjima pojedinačnih tvrtki, a time i potaknuo razvoj IT sektora koji bi sve to osiguravao i održavao. Također će se poticati korištenje otvorenih normi čija primjena omogućuje neovisnost razvoja, korištenja i održavanja programskih rješenja o proizvođaču samog rješenja.

S ciljem daljnjeg pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga poduzimat će se potrebne aktivnosti kako bi se uspostavio sustav podrške za omogućavanje pune elektroničke komunikacije svih stranaka u postupcima u javnoj upravi i realizacija njihovih zahtjeva korištenjem korisnički-orijentiranih usluga. To znači da će se uspostaviti sustav podrške primjeni elektroničkih isprava i elektroničkog potpisa u javnoj upravi.

10.3.4. Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske

Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske omogućuje uspješnu i trajnu dostupnost javnih službenih dokumenata i informacija kroz Središnji katalog službene dokumentacije Republike Hrvatske.

Javni službeni dokumenti/publikacije na elektroničkom mediju (*online*) sve više postaju oblici objave dokumenata i kao takvi su obvezni primjerci koje Hidra (Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija) prikuplja. U svrhu prikupljanja elektroničkih dokumenata razvijen je program za automatsko prikupljanje i arhiviranje dokumenata objavljenih na službenim internetskim stranicama tijela javne vlasti, budući da tijela javne vlasti kao autori i/ili izdavači, još uvijek rijetko i iznimno, dostavljaju elektroničke dokumente uobičajenom elektroničkom poštom.

Upravo zbog tendencije prevage elektroničkih izdanja te njihove brže i jednostavnije dostupnosti s jedne strane i ograničenja postojećeg sustava za pobiranje elektroničkih dokumenata s druge strane, za osiguranje cjelovitosti zbirke nužna je izgradnja sustava za sustavno slanje/preuzimanje elektroničkih dokumenata.

U razdoblju 2013. - 2015., u svrhu izgradnje sustava za slanje i preuzimanje elektroničkih dokumenata, Hidra će nastaviti rad na projektu i osigurati IT podršku za slanje/preuzimanje elektroničkih dokumenata te doraditi protokol po kojem tijela javne vlasti dostavljaju elektroničke dokumente. Izgradnja sustava odvija se u

fazama, od kojih, u navedenom razdoblju predstoje testiranje pilot verzije i uspostava cjelovitog sustava.

Dostava obveznog primjerka javne službene dokumentacije organizirana je na različite načine u tijelima javne vlasti o čemu Hidra nema saznanja niti cjelovitog i ažurnog popisa osoba zaduženih za komunikaciju vezanu za dostavu, što također utječe na necjelovitost zbirke. U svrhu utvrđivanja «komunikacijskih točaka» u državnim tijelima za dostavljanje javne službene dokumentacije Hidra će izraditi Prijedlog akta Vlade Republike Hrvatske o određivanju odgovornih osoba u državnim tijelima za dostavljanje javne službene dokumentacije te izraditi i održavati ažurnim Popis imenovanih osoba odgovornih za dostavljanje javne službene dokumentacije.

U svrhu organizacije podataka kroz Središnji katalog te brzog i ciljanog pretraživanja podatkovnih baza i zbirke javne službene dokumentacije, Hidra izgrađuje i održava jedinstveni nacionalni dokumentacijski pojmovni sustav za usklađenu sadržajnu obradu službenih informacijskih izvora čiju okosnicu predstavlja hrvatsko izdanje Pojmovnika Eurovoc Europske unije. U tijeku je priprema objave verzije 4.4 Pojmovnika Eurovoc koja će biti implementirana u Hidrinu normativnu bazu podataka i objavljena na Hidrinom portalu i portalu Europske unije. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju doći će do promjene u načinu izrade nove višejezične verzije. Hidra će uspostaviti novi način komunikacije u izgradnji Pojmovnika Eurovoc s Uredom za službene publikacije Europske unije: predlagati izmjene i dopune, preuzeti inačicu Pojmovnika na hrvatskome jeziku sačinjenu u Uredu za službene publikacije Europske unije, revidirati prijevod i implementirati ga zajedno s Hrvatskim dodatkom u svoju normativnu bazu podataka te objaviti na Hidrinom portalu. Hidra će sustavno implementirati nove verzije hrvatskoga izdanja Pojmovnika Eurovoc u normativnu bazu Knjižnice Hrvatskoga sabora i druga zainteresirana državna tijela.

Objavljivanjem sadržaja na web stranicama omogućuje se najšira dostupnost službenoj dokumentaciji i informacijama Republike Hrvatske, normativnim i jezičnim alatima te ostalim informacijama i uslugama. Izdavanjem godišnjih kataloga i adresara, koji se najvećim dijelom šalju tijelima javne vlasti, promovira se korištenje službene dokumentacije i pomaže u radu u službama tijela javne vlasti i informiraju građani korištenjem publikacija u prostorima knjižnica. Diseminacija informacija objavom na elektroničkom mediju i distribucijom na papirnom mediju najznačajnija je aktivnost koja prinosi transparentnosti rada tijela javne vlasti i informiranosti građana kao prvoj stepenici njihovog aktivnog uključivanja u proces odlučivanja.

Na Hidrinom portalu sadržaji su razvrstani u pet tema: HR vodič, Službena dokumentacija Republike Hrvatske, Tko je što, Pojmovnik Eurovoc i Političke stranke. Pretraživanje sadržaja omogućeno je preglednicima i tražilicama. Pretraživanje zbirke pravnih propisa Republike Hrvatske i zbirke Glasila lokalne i područne samouprave, dijelovima teme Službena dokumentacija Republike Hrvatske, omogućeno je tražilicama koje pretražuju metapodatke i tekstove. U tiskanom i elektroničkom izdanju periodično izlazi: Republika Hrvatska - Mali vodič, i Političke stranke u Republici Hrvatskoj, a Katalog službenih publikacija i baza podataka Republike Hrvatske od 2012. godine samo u elektroničkom obliku.

10.3.5. Unapređenje suradnje s udrugama i organizacijama civilnog društva

Suradnja Vlade i tijela državne uprave s udrugama i ostalim organizacijama civilnog društva značajno će se unaprijediti na svim razinama boljom koordinacijom i sustavnim praćenjem provedbe Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva, jačanjem sposobnosti udruga za učinkovito korištenje raspoloživih fondova Europske unije za potporu razvoju civilnoga društva, poboljšanjem standarda za dodjelu, praćenje i vrednovanje financijskih potpora projektima i programima udruga iz državnog proračuna i drugih javnih izvora, kao i dodatnim razvojem suradnje i savjetovanja s udrugama i ostalim predstavnicima zainteresirane javnosti u donošenju i provedbi javnih politika posebno imajući u vidu provedbu mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana za provedbu globalne inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj.

Nakon što je početkom 2012. uspostavljen jedinstven informacijski sustav (Potpora_plus) koji treba omogućiti bolju razmjenu podataka i koordinaciju državnih tijela koja financiraju projekte i programe udruga iz državnog proračuna i drugih javnih izvora očekuje se smanjenje prostora za brojna preklapanja i neusklađenosti u postupanju preko dvadeset državnih tijela i javnih institucija na nacionalnoj razini koja dodjeljuju financijske potpore iz državnog proračuna (putem prosječno 70 natječaja godišnje). Očekuje se također da će primjena jedinstvenog informacijskog sustava omogućiti i kvalitetnu evaluaciju/vrednovanje rezultata oko 6000 projekata udruga i drugih organizacija civilnoga društva koliko ih se prosječno financira godišnje iz javnih izvora na nacionalnoj razini. Očekuje se da će uspostava potpune informatizacije sustava financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna u svakom državnom tijelu koje financira projekte i programe udruga iz državnog proračuna imati direktnog utjecaja na djelotvorno financiranje projekata i programa i njihovo usklađivanje sa zahtjevima nacionalnog sufinanciranja projekata koji će se podupirati iz strukturnih fondova, u sljedećem trogodišnjem razdoblju. Sa dosadašnjih samo četiri do 2015. će se uvesti potpuna informatizacija dodjele financijskih potpora za svih 23 davatelja financijskih potpora na nacionalnoj razini, kao podloga za postupnu djelotvornu koordinaciju postupaka financiranja među svim davateljima financijskih potpora udrugama u Republici Hrvatskoj iz svih domaćih i inozemnih izvora uključujući i fondove Europske unije. Isto tako, očekuje se da će se u slijedećem trogodišnjem razdoblju i veći broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (županije i gradovi) početi koristiti informacijski sustav Potpora_plus za dodjelu financijskih potpora udrugama na lokalnim razinama.

Učinkovitija i odgovornija dodjela financijskih potpora za projekte i programe udruga podrazumijeva postojanje dovoljnog broja službenika na svim razinama, dobro upućenih u sve faze postupka dodjele, praćenja i vrednovanja financijskih potpora. Službenici koji rade na poslovima dodjele financijskih potpora projektima i programima udruga nemaju dovoljno sposobnosti za odgovarajuće praćenje provedbe projekata, a imajući u vidu visoka izdvajanja iz javnih izvora za financiranje udruga, nužno je značajno povećati broj educiranih službenika na svim razinama u sljedećem trogodišnjem razdoblju, posebno imajući u vidu da je do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju potrebno donijeti propise kojima će se ujednačiti postupci dodjele bespovratnih sredstava iz nacionalnih javnih izvora i fondova Europske unije. Broj obrazovanih službenika na svim razinama o standardima dodjele, praćenja i vrednovanja financijskih potpora za projekte i programe udruga iz javnih izvora

povećat će se do 2015. sa sadašnjih 130 na najmanje 280 na nacionalnoj i lokalnim razinama.

U proteklom razdoblju iz programa pretpristupne pomoći Europske unije financirano je oko stotinu projekata i programa udruga. Još je uvijek izrazito prisutan problem nedovoljne informiranosti i neodgovarajućih sposobnosti udruga za pripremu i provedbu projekata financiranih iz postojećih pretpristupnih programa i programa Europske unije koji su udrugama u Republici Hrvatskoj dostupni u pretpristupnom razdoblju, što je znakovito u smislu osposobljenosti udruga za korištenje budućih strukturnih fondova Europske unije.

U sljedećem razdoblju planira se nastaviti s aktivnostima informiranja i izobrazbe udruga za učinkovito korištenje fondova Europske unije usmjerenih potpori razvoja civilnog društva. Imajući u vidu i skoro pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji, čime će strukturni fondovi, koji će biti znatno izdašniji od onih koji su dosad bili na raspolaganju organizacijama civilnoga društva iz Republike Hrvatske, očekuje se povećanje broja udruga koje provode projekte financirane iz fondova Europske unije i, slijedom toga povećanje broja zaposlenih na provedbi projekata udruga financiranih iz fondova Europske unije. U razdoblju 2013. - 2015. očekuje se najmanje 50 postotno povećanje broja udruga koje provode projekte financirane iz fondova Europske unije te najmanje 50 postotno povećanje broja zaposlenih na provedbi projekata udruga financiranih iz fondova Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 10.3. Kompetentna i djelotvorna javna uprava

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
10.3.1. Racionalizacija sustava agencija, zavoda, fondova centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima	10.3.1.1. Izrađena stručne podloge (analize) agencija, zavoda, fondova, centara i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima	Provođenje analize o statusu,osnivanju, načinu upravljanja, financiranju, nadzoru,transparentnošću rada i drugim pitanjima koja se odnose na agencije, zavode, fondove,centre i druge pravne osobe s javnim ovlastima	Broj	0	Ministarstvo uprave	1	-	-
	10.3.1.2. Utvrđen model prijenosa poslova na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s načelom supsidijarnosti koji će osigurati da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu sposobne za kvalitetno funkcioniranje	Modeli decentralizacije poslova sukladno načelu supsidijarnosti će redefinirati nadležnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te povećati njihove ovlasti i osigurati uvjete potrebne da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu sposobne (administrativno i financijski) za kvalitetno funkcioniranje. Temeljem odabranog modela prijenosa poslova utvrdit će se potreba za izmjenom Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i posebnih zakona.	Broj	0	MU i druga resorna ministarstva Nacionalno povjerenstvo za provođenje decentralizacije i reforme lokalne i područne (regionalne) samouprave	1	-	-
10.3.2. Učinkovit sustav upravljanja i razvoja ljudskih potencijala u državnoj službi	10.3.2.1. Broj novih programa izobrazbe	Razvoj novih EU programa, programa iz područja javnog upravljanja i vodstva te programa iz područja javnih politika za kojima je iskazana potreba.	Broj	125	Državna škola za javnu upravu	127	129	-
	10.3.2.2. Izrađen Zakon o plaćama u javnom sektoru	Izraditi prijedlog Zakona o plaćama u javnom sektoru	Broj	0	Ministarstvo uprave	1	-	-
10.3.3. Izgradnja umrežene javne uprave radi pojednostavljenja i povećanja efikasnosti pružanja javnih usluga	10.3.3.1. Unificiranje web sadržaja i sličnih sadržaja kroz portal Moja uprava	Primijenjeno jedinstveno rješenje za upravljanje sadržajima za sva tijela javne uprave	Broj državnih tijela	20	Ministarstvo uprave	50	100	100
	10.3.3.2. Broj državnih tjela koja su proizvela službene obrasce u elektroničkom obliku dostupne građanima	Povećavati broj državnih tjela koja su proizvela službene obrasce u elektroničkom obliku dostupne građanima	Broj državnih tijela	0	Ministarstvo uprave	20	32	50
	10.3.3.3. Dodjeljivanje elektroničkih identiteta građanima za pristup elektroničkim uslugama	Elektronički identitet omogućuje siguran i ovlaštenim pristup elektroničkoj upravi	Broj dodijeljenih elektroničkih identiteta	100	Ministarstvo uprave	1.000	10.000	25.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
10.3.4. Stvaranje cjelovite zbirke javne službene dokumentacije i informacija o tijelima javne vlasti Republike Hrvatske	10.3.4.1. Prijedlog akta VRH o određivanju odgovornih osoba u TDU i Vladinim agencijama i uredima za dostavljanje javne službene dokumentacije	Predlaganjem akta Vlade RH o određivanju (imenovanju) odgovorne osobe u tijelima državne uprave za dostavljanje javne službene dokumentacije Hidri, pokreće se inicijativa za osiguravanje stalne, ažurne i cjelovite dostave obveznog primjerka službenih dokumenata	%	0	HIDRA	100	-	-
	10.3.4.2. Nove teme i usluge te dodatne funkcionalnosti na Hidrinom portalu	Dodavanje novih tema i poboljšanje funkcionalnosti alata za pretraživanje i proširivanje njegove primjene na Hidrinom portalu, povećat će kvalitetu informiranosti korisnika, a distribucija tiskanih izdanja promovirat će korištenje službenih izvora i pomoći u radu u službama tijela javne vlasti	-	5 teme sa 27 podtema Tražilica CADIAL implementirana na zbirku pravnih propisa Pretraživanje zbirke Digitalni glasnici – DG (glasila lokalne i područne samouprave) omogućeno po punom tekstu glasnika	HIDRA	Dio funkcionalnosti (morfologija hrvatskoga jezika) tražilice CADIAL implementirano na zbirku Digitalizirani glasnici - DG (glasila lokalne i područne samouprave)	1. Omogućeno pretraživanje pravne stečevine EU prevedene na hrvatski jezik, prema kojoj je harmonizirano hrvatsko zakonodavstvo 2. Nova tema na portalu koja se odnosi na pristupanje EU	Reorganizacija sučelja Hidrinog portala
10.3.5. Unapređenje suradnje s udrugama i organizacijama civilnog društva	10.3.5.1. Povećan broj državnih tijela koja koriste informatički sustav dodjele financijskih potpora	Bolja koordinacija i razmjena podataka među državnim tijelima na svim razinama	Broj	14	Ured za udruge	20	23	23
	10.3.5.2. Povećan broj educiranih službenika	Seminarima izobrazbe će biti povećan broj državnih i lokalnih službenika koji odgovorno primjenjuju najviše standarde financiranja projekata i programa udruga iz javnih izvora	Broj	40	Ured za udruge	130	180	230
	10.3.5.3. Povećan broj udruga koje provode projekte financirane iz fondova EU	Broj potpisanih ugovora o bespovratnim sredstvima u sklopu IPA I. komponente	Broj	27	Ured za udruge	35	38	41
	10.3.5.4. Povećan broj zaposlenih na projektima udruga financiranih iz fondova EU	Broj osoba čije se plaće financiraju putem ugovora o bespovratnim sredstvima u sklopu IPA I. komponente	Broj	108	Ured za udruge	140	152	164

11. Održavanje javne i državne sigurnosti na najvišoj razini

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini ima za građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnog razvoja društva na svim područjima.

Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe javnog reda, kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa i sigurnosti državne granice. Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedozvoljena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije koje mogu rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Osnovna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru. Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj mjeri nije moguće unaprijed predvidjeti pa niti spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve one aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastajanju štetnih ili tragičnih posljedica. Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave, građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, suzbija i otkriva, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je komponenta suvremene civilizacije. No, nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvoj prometne kulture. Znatan dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Sigurnost državne granice, zračnog prometa i plovidbe čine skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, te u zračnom i plovnom prometu, uz istovremeno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu izuzetno je zahtjevna zadaća. Tim više, što se aktivnosti granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju, Europske unije i šire međunarodne zajednice.

Ovaj opći cilj predstavlja sažetak i poveznicu niza strateških dokumenata kako programa, strateških i akcijskih planova na nacionalnoj razini, tako i strateških planova u područjima javnog reda i mira, kriminaliteta, te sigurnosti prometa i državne granice, u zračnom prometu i plovidbi.

11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, nastoji trajno biti prisutna na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi pravodobno spriječila i neposredno suzbila što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije kao i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi proaktivnim načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da neposredno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Trajnim praćenjem i analizom stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete Ministarstva unutarnjih poslova, kako bi pokrivenost sigurnosno rizičnih prostora bila optimalna. Isto tako treba stalno razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da nužne intervencije policije budu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile.
Budući da izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi dobronamjerni građani kroz sve oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti.

Kriminalitet, kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje, prouzroči dvije trećine svih štetnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju interes javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opažaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe putem dojava građana ili pravnih osoba, a jedan dio sama otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ne bude otkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. „tamnoj brojci“ kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena da od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina bude rasvijetljena. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko 120 tisuća kaznenih djela. Od toga, za oko 90 tisuća kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko 30 tisuća slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači utvrditi postojanost osnovane sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija utvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela policija u Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, oko 60 posto kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da

otkriva što veći broj kaznenih djela, a isto tako da pokuša utvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.
Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, u sljedećem razdoblju veću pozornost treba posvetiti najtežim kaznenim djelima. Samo oko jedan posto svih kaznenih djela pobuđuje interes šire javnosti koja od policije očekuje odlučno i uspješno djelovanje. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.1.1. Izrada i provedba kvalitetnih preventivnih programa

Implementacijom modela djelovanja policije u zajednici hrvatska policija daje sve veći i veći naglasak na preventivno djelovanje. Prate se pojave i događaji koji imaju utjecaja na sigurnost te se poradi suzbijanja negativnog utjecaja istih izrađuju preventivni programi temeljeni na iskustvu te pokazateljima o dimenziji, strukturi, rasprostranjenosti i dinamici tih pojava i događaja.

Kroz projekt „Reforma operativno-preventivnog rada policije u odori“ u policijskoj organizaciji od ožujka 2003. do svibnja 2012. godine provedeno je ukupno 24 tečaja za kontakt-policajce kroz koje je obučeno ukupno 1.186 policijskih službenika. Na području svih 20 policijskih uprava i 139 policijskih postaja ustrojena su radna mjesta kontakt-policajca, njihovih koordinatora i policijskih službenika za prevenciju.

Ministarstvo unutarnjih poslova je sljedeći međunarodne standarde u drugoj polovici 2010. godine i sukladno Strategiji policija u zajednici te projekta kojeg Ravnateljstvo policije MUP-a Republike Hrvatske provodi u suradnji s UNDP-om pod nazivom “Unaprjeđenje rada na izgradnji sustava prevencije kriminaliteta i podrška osnivanju koordinacijske jedinice za prevenciju kriminaliteta“ započelo s provedbom čitavog niza aktivnosti, a koje su ujedno rezultirale uspostavom specijalističke linije prevencije, odnosno razvoja sustava prevencije u okviru Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Ustrojeni su Odjeli prevencije u Uredu glavnog ravnatelja policije Ravnateljstva policije i Policijskoj upravi zagrebačkoj, te Odsjeci prevencije u 4 policijske uprave (PU primorsko-goranskoj, PU osječko-baranjskoj, PU splitsko-dalmatinskoj i PU istarskoj), dok su policijski službenici za prevenciju u svih 15 preostalih Policijskih uprava, organizacijski smješteni u Ured načelnika PU.

Težište rada linije prevencije je usmjereno na izradu i implementaciju kvalitetnih preventivnih programa sukladno prioritetima iz strateške procjene. Povećanje broja preventivnih programa postići će se i angažiranjem svih potencijala policije, ali i zajednice kroz provedbu različitih aktivnosti:

- predavanja i edukacije za građane, osobito mlađe populacije (npr. sigurnosti u prometu, edukacije mladih vozača, nastavak s provođenjem i dorada te širenje već postojećih preventivnih programa za djecu i mlade o problemima droge, alkohola i drugih sredstava ovisnosti u većinu gradova Republike Hrvatske, prevencija nasilja na športskim natjecanjima-fokus grupe s

navijačima koji su skloni devijantnom ponašanju, edukacija o opasnosti i štetnosti oružja i minsko-eksplozivnih sredstva i sl.),
- provedba promidžbenih kampanja na nacionalnoj razini vezanih za sigurnost u prometu, prikupljanje ilegalnog oružja itd.,
- izrada tematskih informativnih letaka, brošura i plakata.

Tijekom narednih godina Ravnateljstvo policije MUP-a Republike Hrvatske će intenzivno nastaviti s osnaživanjem sustavnog rada na području ukupne prevencije kriminaliteta. U 2013. godini nastaviti će se s provedbom svih zadanih aktivnosti iz projekta u sklopu programa IPA 2008**,** pod nazivom: Jačanje kapaciteta Ministarstva unutarnjih poslova na području prevencije kriminaliteta (*Strengthening capacities of the Ministry of the Interior for Crime Prevention*).

11.1.2. Ojačati i unaprijediti mrežu vijeća za prevenciju kriminala

Poticanje suradnje s lokalnom zajednicom je način da se svi društveni subjekti uključe u povećanje sigurnosti pojedinca. Policija će i u narednom razdoblju poticati osnivanje vijeća za prevenciju kriminaliteta na lokalnoj razini, a isto tako poticati će njihovo umrežavanje na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Do sada je u Republici Hrvatskoj osnovano 170 vijeća za prevenciju kriminaliteta. Radi što učinkovitijeg funkcioniranja vijeća za prevenciju kriminaliteta treba voditi računa o realnim mogućnostima i realnim potrebama pojedinih socijalnih sredina za njihovo osnivanje. Na taj će se način zaokružiti aktivnosti oko podizanja stupnja suradnje policije, tijela lokalnih vlasti i drugih službi, s ciljem unaprjeđenja prevencije u lokalnoj zajednici te podizanja stupnja sigurnosti i kvalitete života na lokalnoj razini. Napominjemo, da će se u narednom razdoblju napori usmjeriti u pravcu stavljanja osnovanih vijeća u punu funkciju te eventualno formiranja manjeg broja novih vijeća u onim sredinama u kojima je to potrebno. Iz toga razloga se u narednom razdoblju može očekivati stagnacija ili lagani rast broja novoformiranih vijeća za prevenciju kriminaliteta.

11.1.3. Osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora

Sigurnost štićenih osoba kako domaćih tako i stranih, za vrijeme njihova posjeta i boravka u Republici Hrvatskoj, štićenih objekata i prostora u kojima borave takve osobe, kao i sigurnost diplomatsko-konzularnih predstavništava i diplomatsko-konzularnog osoblja u Republici Hrvatskoj, predstavlja jedan od važnijih prioriteta Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske u budućem razdoblju. Štićene osobe, štićeni objekti i prostori, istaknuti pojedinci, nacionalni simboli, institucije neke države, mogu biti potencijalna meta kojom se postiže veliki odjek počinjenog akta bilo da se radi o terorističkim ili nekim drugim skupinama odnosno pojedincima.

Uspješno izvršen napad ujedno je i najbolja promocija tih skupina ili pojedinaca koji žele privući pozornost na sebe i svoje ciljeve. Diplomatsko-konzularna predstavništva i diplomatsko-konzularno osoblje stranih zemalja u Republici Hrvatskoj osobito su privlačne mete i posebno osjetljiva grupacija, a pogotovo ako je njihova zemlja iz raznih razloga na meti terorističkih i drugih skupina i kao takvima Republika Hrvatska im mora osigurati odgovarajuću zaštitu. U sklopu sigurnosnog

sustava Republike Hrvatske, sigurnost štićenih osoba kako domaćih tako i stranih za vrijeme njihova kretanja na području Republike Hrvatske, štićenih objekata i prostora u kojima borave takve osobe, kao i sigurnost diplomatsko-konzularnih predstavništava i diplomatsko-konzularnog osoblja u Republici Hrvatskoj zahtijeva trajno ulaganje napora svih segmenata sigurnosnog sustava u cilju ostvarivanja europskih i svjetskih standarda osiguranja i zaštite.

Kao polaznu vrijednost možemo promatrati činjenicu da u dosadašnjem radu nije bilo događaja koji bi za posljedicu imali stradavanje štićenih osoba, bilo da se radi o ozljeđivanju ili smrtnoj posljedici. Obzirom na dostignute rezultate u radu, a imajući pri tome u vidu nove pojavne oblike izvršenja napada kao i moguće posljedice ukoliko bi se takvi napadi realizirali, potrebno je osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu štićenih osoba, objekata i prostora tako da će ciljana vrijednost u budućem razdoblju biti da nema rizičnih točaka u sustavu koje bi za posljedicu imale stradavanje štićenih osoba ili oštećenje i uništenje štićenih objekata.

U cilju što kvalitetnijeg izvršenja zadaća nastavit će se međunarodna suradnja sa službama drugih država, koje obavljaju poslove osiguranja i zaštite štićenih osoba, objekata i prostora i potrebno je uključivanje Uprave za posebne poslove sigurnosti Ravnateljstva policije kao nacionalne kontakt točke u rad Europske mreže za zaštitu javnih osoba (*The European Network for the Protection of Public Figures*).

11.1.4. Prevencija nereda na športskim natjecanjima

Nasilje na športskim javnim okupljanjima, posebice onima vezanim uz nogomet, svakako je značajan problem vezan uz održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira kroz duže vremensko razdoblje, a što uzrokuje narušavanje javnog reda u većem opsegu oštećivanjem i uništavanjem imovine te ozljeđivanjem posjetitelja i službenih osoba na športskim natjecanjima, ali i slučajnih prolaznika, kao i smanjenje broja posjetitelja na nogometnim natjecanjima. S tim u vezi, do sada su poduzimane odgovarajuće mjere, između ostalog, i kroz donošenje Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, njegovu pojačanu primjenu, kao i izmjene i dopune koje je iziskivala praksa. Sve to dovelo je do znatnog smanjenja broja protupravnih ponašanja vezanih za sportska javna okupljanja, i to posebice ona nogometna.

Uz, na žalost nužne, represivne mjere MUP će nastaviti sudjelovati u preventivnim programima edukacije djece i mladeži koje provode obrazovne institucije. Naročita će pažnja biti posvećena komunikaciji s pripadnicima navijačkih skupina kako bi se, zajedno s drugim nadležnim tijelima, izgradila kultura športskog navijanja koja isključuje nasilje. Ipak, treba naglasiti da broj izgreda na športskim natjecanjima ne ovisi samo o uspješnosti policijskog rada. Valja shvatiti da se ovdje radi o širem društvenom problemu na koji djeluje i opće stanje u društvu (frustracije uslijed nezaposlenosti, visine primanja, evidentnog rasta troškova života…), ali i organizacija športskih natjecanja (hoće li se određeni klubovi i reprezentacije natjecati na međunarodnim natjecanjima, djelovanje već osnovanih regionalnih liga u košarci, rukometu i vaterpolu te najavljeno osnivanje regionalne nogometne lige i sl.). Potrebna je, dakle, učinkovita i stalna suradnja šire društvene zajednice.

11.1.5. Međunarodna suradnja policija na teritoriju Republike Hrvatske tijekom turističke sezone

U cilju što bolje turističke promidžbe Republike Hrvatske i potvrđivanja statusa sigurne i poželjne turističke destinacije, tijekom turističkih sezona nastavit će se s provedbom projekta „Sigurna turistička sezona“ (ranije: „Međunarodna policijska suradnja policija u odori“) s policijama zemalja iz kojih najveći broj gostiju ljetuje u Republici Hrvatskoj. To se primarno odnosi na nastavak i daljnje razvijanje već uhodane suradnje s policijama Republike Austrije, Češke Republike, Francuske Republike, Republike Mađarske, Savezne Republike Njemačke, Republike Poljske, Slovačke Republike, Republike Slovenije, Republike Srbije, Talijanske Republike i Ukrajine, te iniciranje proširenja suradnje s nekim drugim državama koje su u međuvremenu pokazale interes, kao što su Kraljevina Španjolska, Crna Gora i Republika Makedonija.

11.1.6. Unaprijediti inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati na području požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koji djeluju na tim područjima. Osim represivnog djelovanja inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

Hrvatsko zakonodavstvo još uvijek nije u potpunosti usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije u području zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, zaštitarske i detektivske djelatnosti i humanitarnog razminiranja jer su dijelom na snazi i u primjeni propisi koji su doneseni i preuzeti temeljem Zakona o normizaciji (Narodne novine, br. 55/96).

To se prije svega odnosi na uređenje učinkovite zaštite od požara građevina za stanovanje i okupljanje većeg broja ljudi, zaštićenih spomenika kulture i prirodne baštine kao i ispunjavanja bitnih svojstava građevina obzirom na otpornost i reakciju na požar. Procjenjuje se da je udio usklađenih propisa u ukupnom broju propisa koji uređuju ovo područje oko 60%. Stoga je trajna zadaća praćenja europske regulative, posebice u harmoniziranom području i njeno prenošenje u hrvatsko zakonodavstvo.

11.1.7. Unaprjeđenje rada kriminalističke policije

U cilju proaktivnog djelovanja policije i uspješnijeg zadiranja u tamnu brojku kriminaliteta, dovršen je postupak reforme kriminalističke policije i time su ojačani kapaciteti za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Naime, proces reforme započeo je osnivanjem Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, te uvođenjem kriminalističko-obavještajnog modela policije na svim razinama s podjelom posla na tri razine,

razvojem kriminalističko-obavještajnog sustava, strateškim planiranjem i usmjerenim prikupljanjem informacija. U narednom razdoblju cilj nam je u potpunosti implementirati ILP model (model zasnovan na proaktivnom usmjerenom prikupljanju podataka) na regionalnoj i lokalnoj razini.

I dalje će se nastaviti s jačanjem ukupnih kapaciteta operativnih odjela Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Također, dodatno će se ojačati kapaciteti u provođenju financijskih istraga, ojačati kapaciteti kriminalističko-obavještajnih poslova i posebnih kriminalističkih poslova; ojačati suradnja s državnim odvjetništvom (USKOK-om) i ostalim tijelima i agencijama nadležnim za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminaliteta (Porezna uprava, Carinska uprava, Ured za sprečavanje pranja novca, Financijska policija, Financijski inspektorat…).

Krajnji cilj je povećanje broja svih otkrivenih i razriješenih kaznenih djela, a poglavito povećanje broja razriješenih teških i teže razrješivih kaznenih djela.

11.1.8. Povećanje djelotvornosti suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta te zlouporabe opojnih droga

Značajne promjene u načinu progona korupcije uvjetovale su porast broja kaznenih prijava za korupcijska kaznena djela, a osobito broj pokrenutih kaznenih postupaka. Za razliku od ranijih godina, kada je većina postupaka pokrenuta zbog manje značajnih kaznenih djela, tzv. »ulične korupcije«, struktura pokrenutih kaznenih postupaka pokazuje kako je većina postupaka pokrenutih u posljednje dvije godine zbog korupcijskih kaznenih djela srednje i visoke razine. Spomenuti kazneni postupci nesumnjivo pridonose povjerenju građana u tijela otkrivanja i progona korupcije te utječu na pozitivne pomake u percepciji o korumpiranosti u Hrvatskoj. Pozitivni pomaci bit će još veći ako ti postupci završe u razumnom roku.

U okviru Ministarstva unutarnjih poslova tijekom 2009. godine započeo je s radom Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta čija je zadaća da kroz zajednički rad s državnim odvjetništvom, procjenom područja u kojima je korupcija posebno raširena i korištenjem posebnih izvidnih mjera, doprinese bržem i kvalitetnijem otkrivanju i dokazivanju ovih kaznenih djela. Rad na složenim predmetima ukazivao je potrebu za ujednačenim teritorijalnim ustrojem USKOK-a i policije kroz ustroj specijalizirane ustrojstvene jedinice Ministarstva unutarnjih poslova nadležne za otkrivanje ovih kaznenih djela na nacionalnoj razini.

Novo oformljene ustrojstvene jedinice UKP-e su tijekom proteklog razdoblja u kojem su stavljene u punu funkciju, sukladno važećem ustroju i organizaciji poslova kao i usvojenim strateškim odrednicama, usmjerile postupanje na suzbijanje pojavnih oblika kaznenih djela organiziranog kriminaliteta pripremanih, planiranih ili počinjenih u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, kao i ostalih pojavnih oblika kriminaliteta s prisutnom tzv. tamnom brojkom. Provedeno je više značajnih metodološki složenih kriminalističkih istraživanja kojima je zahvaćen veći broj pripadnika organiziranih kriminalnih skupina i njihovih nositelja koji se bave različitim pojavnim oblicima transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, koje su rezultirale otkrivanjem i prijavljivanjem kaznenih djela vezanih uz krijumčarenje osoba i trgovanje ljudima,

ilegalnu proizvodnju, krijumčarenje i nedopušteno držanje većih količina oružja, krijumčarenje duhanskih proizvoda, krivotvorenje novca, vrijednosnih papira i znakova za vrijednost, kaznenih djela vezanih uz otuđenje i krijumčarenje motornih vozila, ali i prijavljivanjem značajnog broja kaznenih djela iz nadležnosti općeg i imovinskog kriminaliteta te gospodarskog kriminaliteta, odnosno kriminaliteta povezanog s korupcijom. Naprijed navedeno je u konačnici rezultiralo presijecanjem važnih krijumčarskih kanala, tzv. Balkanske rute koji vode preko područja Republike Hrvatske, te njihovim usmjeravanjem prema susjednim državama, novoprimljenim članicama Europske unije.

Republika Hrvatska posljednjih nekoliko godina izrađuje procjene ugroženosti od organiziranog kriminaliteta i procjene opasnosti od terorizma. Tako je u siječnju 2012. izrađena Procjena ugroženosti od organiziranog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu, kao i Plan prioriteta za postupanje na planu suzbijanja organiziranog kriminaliteta. Ovi dokumenti omogućuju sustavni, sveobuhvatni i proaktivni pristup u suzbijanju organiziranog kriminaliteta i globalnog terorizma.

Zbog globalne prijetnje terorizma i povećanim opsegom djelovanja transnacionalnog kriminaliteta u Europi i svijetu, Specijalna policija MUP-a će sustavno raditi na jačanju kapaciteta kroz izgradnju infrastrukture i razvijanja sposobnosti efikasnog suprotstavljanja protiv svih pojavnih oblika terorizma kao i usklađivanje standarda Specijalne policije za prijam u „ATLAS“ projekt (projekt združenog djelovanja svih specijalnih jedinica u Europskoj uniji).

U Republici Hrvatskoj policija otkrije tj. bilježi prosječno oko 11% kaznenih djela kriminaliteta droga od sveukupnog broja prijavljenih kaznenih djela u Republici Hrvatskoj tijekom jedne godine. Od sveukupno prijavljenih kaznenih djela iz domene kriminaliteta droga, prosječno tijekom godine, oko 32,16% odnosi se na kvalificirane pojavne oblike kaznenih djela proizvodnje, preprodaje, krijumčarenja te omogućavanja uživanja droga (tijekom 2011. godine od ukupnog broja kaznenih djela kriminaliteta droga, 2.498 kaznenih djela ili 32,16% je kvalificiranijeg pojavnog oblika).

Procjena ugroženosti od organiziranog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu temeljena je na analizi prikupljenih kriminalistiko-obavještajnih podataka Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, policijskih uprava, te od drugih nadležnih državnih tijela/partnerskih agencija Republike Hrvatske sadrži opći prikaz stanja i kretanja organiziranog kriminaliteta u Republici Hrvatskoj čiji je sastavni dio prikaz najsloženijih pojavnih oblika, između ostalih, kriminaliteta droga, koja je pokazala zabrinjavajuće globalne trendove proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga. Osim općega prikaza organiziranoga kriminaliteta uz Procjenu ugroženosti koja je neklasificirani dokument, izrađuje se i klasificirani dio dokumenta koji uključuje detaljnu raščlambu svake definirane organizirane kriminalne skupine na nacionalnoj razini (nositelji skupine, članovi skupine, podaci o kriminalnim aktivnostima skupine). Isto tako uključuje izdvojene prioritete postupanja (izdvojene kriminalne aktivnosti, izdvojene kriminalne skupine, izdvojene operativno interesantne osobe nacionalne razine) kao i plan mjera i radnji koje će se u narednom razdoblju poduzeti, a koji je podložan ažuriranju.
Iz navedenih razloga, u razdoblju 2013. - 2015. i nadalje planira se izvršenje svih obveza Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske iz Nacionalne strategije i

Akcijskog plana poglavito poduzimanja aktivnosti vezane za smanjenje ponude (dostupnosti) droga na ilegalnom narko tržištu Republike Hrvatske, kroz suzbijanje proizvodnje, krijumčarenja i preprodaje droga na ilegalnom narko tržištu od strane kriminalnih grupa i pojedinaca.
Bilježimo zabrinjavajuće globalne trendove hiperprodukcije svih vrsta droga, širenje krijumčarenja i zlouporabe droga, sve prisutnije kriminalne aktivnosti organiziranih međunarodnih skupina i kriminalnih organizacija u Republici Hrvatskoj te njihova povezanost s pripadnicima tzv. „Balkanskog narko kartela“, čiji su istaknuti članovi hrvatski državljani. Te aktivnosti usmjerene su na međunarodno krijumčarenje velikih količina droga, prvenstveno kokaina, za potrebe ilegalnog europskog narko tržišta, gdje se ostvaruje enormna protupravna imovinska korist koji se nastoji legalizirati kroz legalne financijske tijekove. U svrhu suzbijanja tih kriminalnih aktivnosti, temeljem prethodno provedenih uspješnih međunarodnih operativnih akcija, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske će i u nadolazećem vremenskom razdoblju provoditi još tješnju međunarodnu suradnju u svrhu provođenja međunarodnih operativnih akcija suzbijanja međunarodnog kriminaliteta droga gdje su uključeni hrvatski državljani te ulaganja tzv. prljavog novca u Republici Hrvatskoj.

U smislu jačanja kapaciteta MUP-a Republike Hrvatske u borbi protiv kriminaliteta droga u srpnju 2011. godine završen je projekt IPA 2007 - jačanje kapaciteta MUP-a Republike Hrvatske u borbi protiv zlouporabe i kriminaliteta droga u sklopu pomoći Europske komisije pristupanju Republike Hrvatske, kojom prilikom su pored stručnog usavršavanja, povećani tehnički kapaciteti cijele linije kriminaliteta droga u UKP-u ali i u policijskim upravama te Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“.

11.1.9. Jačanje kapaciteta u domeni kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika te kapaciteta u prevenciji i suzbijanju obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije

Kazneno djelo počinjeno na štetu djeteta ili maloljetnika može otežati njegov pravilan i normalan razvitak te uzrokovati neprihvatljivo i delinkventno ponašanje, zbog čega je od posebnog značaja pravovremeno otkrivanje i prijavljivanje kriminaliteta na njihovu štetu, osobito pojedinih vrsta kaznenih djela. Otkrivanjem i prijavljivanjem takvih kaznenih djela ne ostvaruje se samo značajan doprinos kaznenopravnoj zaštiti djece i mladeži, već se takvom djelatnošću ostvaruje strateško usmjerenje kriminalističke policije u provedbi prevencije i suzbijanja ukupnog delinkventnog ponašanja djece i maloljetnika.

Imajući u vidu iznimnu važnost proaktivnog djelovanja u cilju suzbijanja svih oblika kriminaliteta na štetu djece, a sukladno obvezama koje proizlaze iz međunarodnih dokumenata, Ministarstvo unutarnjih poslova pokrenulo je projekt pod nazivom „Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i maloljetnika, te pružanja pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta“, kojeg će u okviru pretpristupnog programa pomoći Europske unije „IPA 2009“ financirati Europska komisija.

U okviru ovog projekta planirano je opremanje prostorija za obavljanje obavijesnog razgovora s djecom žrtvama kaznenih djela na području svih policijskih uprava, izrada sveobuhvatnog izvješća o trenutnom stanju u odnosu na suzbijanje kaznenih

djela na štetu djece u Republici Hrvatskoj, s preporukama za poboljšanja, izrada Protokola o postupanju u slučaju prijavljivanja kaznenih djela na štetu djece i maloljetnika, izrada standardnih operativnih postupaka policije i državnih odvjetnika prilikom istraživanja seksualnih kaznenih djela na štetu djece, uključujući kaznena djela koja se čine putem interneta i mobilnih telefona, provedba treninga za policijske službenike, državne odvjetnike i suce u istraživanje navedenih kaznenih djela te pružanju pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta, izrada vodiča za policijske službenike o pružanju pomoći ranjivim žrtvama kriminaliteta u cilju pružanja relevantnih informacija žrtvama kažnjivih radnji i njihovim roditeljima, prevencije sekundarne viktimizacije i smanjivanje rizika ponovljene viktimizacije žrtava, izrada specijalizirane internet stranice s potrebnim obavijestima za javnost i žrtve kriminaliteta, te mogućnošću izravne prijave kaznenih djela te provođenje kampanje osvještavanja javnosti.

Tijekom 2012. godine, započela je provedba navedenog projekta sukladno radnom planu istog. U periodu do 1. svibnja 2012., nakon niza pripremnih radnih sastanaka, proveden su sljedeće aktivnosti:

- u vremenu od 13. do 17. veljače i 20. do 24. veljače 2012. održana su 2 seminara u okviru projekta IPA 2009. godine "Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece, te pružanja pomoći i podrške ranjivim žrtvama kriminaliteta" na Policijskoj akademiji, za ukupno 78 polaznika iz policije, socijalne skrbi i pravosuđa, na kojem su predavači bili predstavnici policije i pravosuđa Sjeverne Irske
- u vremenu od 4. do 10. ožujka u okviru projekta IPA 2009. godine "Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece, te pružanja pomoći i podrške ranjivim žrtvama kriminaliteta" – obavljeno studijsko putovanje u Belfast (Sjeverna Irska) i Dublin (Republika Irska)
- u vremenu od 16. do 20. travnja, 23. do 25. travnja, 26. i 27. travnja i 23. do 27. travnja 2012. održana su 4 seminara u okviru projekta IPA 2009. godina "Jačanje kapaciteta u području suzbijanja seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece, te pružanja pomoći i podrške ranjivim žrtvama kriminaliteta" u Uslužnoj jedinici Valbandon, za ukupno 132 polaznika iz policije, socijalne skrbi i pravosuđa, na kojem su predavači bili predstavnici policije i pravosuđa Sjeverne Irske.

U cilju koordinirane suradnje i poduzimanja učinkovitih preventivnih aktivnosti svih nadležnih tijela i organizacija civilnog društva u suzbijanju nasilja u obitelji, poglavito onih sa smrtnom posljedicom, koncem mjeseca studenoga 2010. godine potpisan je Sporazum o suradnji između Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te Ministarstva uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je i Paket mjera koje predstavljaju konkretne aktivnosti koje će se provoditi u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima, institucijama i organizacijama civilnog društva te međunarodnim organizacijama.

11.1.10. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela iz mržnje, kaznenih djela nad manjinskim i ranjivim skupinama te kaznenih djela trgovanja ljudima

U cilju stvaranja boljeg osjećaja sigurnosti manjinskih i ranjivih skupina, prvenstveno onih druge nacionalne, vjerske, rasne, spolne, rodne, dobne i supkulturne orijentacije, potrebno je kroz suradnju s organizacijama civilnog društva koje zastupaju manjinske i ranjive skupine ili djeluju na području zaštite ljudskih prava stvoriti uzajamni odnos povjerenja u cilju smanjenja tamne brojke prijavljenih kaznenih djela, razrješavanja istih i samim tim zaštite njihovih ljudskih prava, dok javnost treba senzibilizirati za njihove probleme u ostvarivanju ljudskih prava.

Vlada Republike Hrvatske je 23. ožujka 2012. usvojila novi nacionalni strateški dokument u području suzbijanja trgovanja ljudima - Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje 2012. - 2015. Ovaj dokument predstavlja nastavak započetih aktivnosti svih nadležnih institucija u ovom području, te nadogradnju uspostavljenog sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj u koji je ugrađeno iskustvo rada svih nadležnih institucija te implementirani standardi Europske unije. Ministarstvo unutarnjih poslova u proteklom razdoblju provelo je većinu mjera zacrtanih predmetnim Planom, a u narednom razdoblju nastavit sa primjenom sustavnog, proaktivnog i progresivnog pristupa otkrivanja kriminaliteta trgovanja ljudima.

Obzirom na predviđanja kako će Republika Hrvatska ulaskom u Europsku uniju sve više postajati poželjna zemlja destinacije i krajnje eksploatacije žrtava trgovanja ljudima te da se može očekivati povećanje broja identificiranih žrtava trgovanja ljudima, nastavit će se sa daljnjim jačanje kapaciteta, kako ovog Ministarstva, tako i drugih nositelja mjera iz nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima u cilju pravovremenog uočavanja i prepoznavanja indikatora koji upućuju da se u određenom slučaju radi o trgovanju ljudima.

11.1.11. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva

Zbog izrazito dinamičnog razvoja tehnologije, sve češće i masovnije uporabe računala i druge elektroničke opreme te interneta, mogućnosti ostvarivanja visokog stupnja anonimnosti, i drugih razloga, stalno dolazi do novih pojavnih oblika kršenja prava intelektualnog vlasništva, što iziskuje posebna stručna znanja za uspješno rješavanje predmetne grupe kaznenih djela. Stoga je policijske službenike potrebno stalno educirati i usavršavati njihova do tada stečena znanja.

Postupanja će se usmjeriti na suzbijanje lanaca opskrbe i prodaje krivotvorenih proizvoda u zemlji, a potječu iz inozemstva. Procjenom očekivanih trendova u području kriminaliteta povezanog sa intelektualnim vlasništvom istaknut je očekivani porast problematike koja do sada nije bila prisutna na tržištu, a to je upliv krivotvorenih lijekova, što je zamijećeno i u drugim državama. Isto tako, liberalizacijom granica može se očekivati povećani broj krivotvorenih proizvoda koji bi se plasirali na legalni i ilegalni način na hrvatsko tržište, naročito kineskih krivotvorenih roba renomiranih svjetskih proizvođača, s ciljem njihove distribucije na području Republike Hrvatske i u drugim zemljama zapadne Europe. Također, posebna vrsta prijetnje su povrede prava intelektualnog vlasništva na Internetu.

11.1.12. Jačanje suradnje policije i pravosuđa

U kaznenopravnom smislu uloga policije u suzbijanju kriminaliteta predstavlja samo početnu fazu kazneno-pravnog postupka. Da bi se počinitelje kaznenih djela privelo pravdi i izrekla im se pravedna sankcija, nadležna tijela (prvenstveno policija i pravosuđe), moraju provesti niz kompleksnih procedura. Od kvalitete tog rada, u konačnici, ovisi hoće li osumnjičenik postati okrivljenik, a potom optuženik.

Primjena Zakona o kaznenom postupku prije svega ovisi o pravovremenom i kvalitetnom stručnom osposobljavanju, kako sudaca i državnih odvjetnika, tako i policijskih službenika te odvjetnika kako bi se sve sudionike kvalitetno i stručno pripremilo na nove uloge i zadaću koja ih očekuje u primjeni novih postupovnih odredbi.

Protokolom o suradnji ustrojstvenih jedinica MUP-a i državnog odvjetništva definirani su načini ponašanja djelatnika obiju institucija u predvidivim situacijama predkaznenog i kaznenog postupka. Kvalitetno pridržavanje pravila i procedura iz protokola olakšava i pospješuje suradnju i koordinaciju te će se isti u narednom razdoblju još dodatno modernizirati.

U cilju pripreme policije i pravosudnih tijela za kvalitetnu primjenu odredbi novog ZKP-a pripremljen je projekt IPA 2008 „Potpora reformi zakona o kaznenom postupku“ u sklopu kojeg će u naredne dvije godine biti proveden cijeli niz edukacija djelatnika policije i pravosudnih tijela, kao i nabava opreme za snimanje ispitivanja okrivljenika. Vrijednost projekta je dva milijuna eura.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.1. Jačanje prevencije kažnjivih ponašanja i unapređenje otkrivanja i suzbijanja kriminaliteta

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.1.1. Izrada i provedba kvalitetnih preventivnih programa	11.1.1.1. Povećanje broja programa za preventivne aktivnosti	Povećanjem broja kvalitetnih programa prevencije jača se sustav javne sigurnosti	Broj (kumulativ)	5	MUP	10	15	12
11.1.2. Ojačati i unaprijediti mrežu vijeća za prevenciju kriminaliteta	11.1.2.1. Povećanje broja funkcionalnih vijeća za prevenciju	Povećanjem broja funkcionalnih vijeća za prevenciju u gradovima jača se mreža subjekata javne sigurnosti	Broj (kumulativ)	170	MUP	173	175	180
11.1.3. Osnažiti kapacitete za osiguranje i zaštitu određenih osoba, objekata i prostora	11.1.3.1. Održavanje broja rizičnih točaka u osiguranju štićenih osoba, objekata i prostora	Broj rizičnih točaka u sustavu utvrđuje se unutarnjom revizijom sustava zaštite štićenih osoba, objekata i prostora	Broj (kumulativ)	0	MUP	0	0	0
11.1.4. Prevencija nereda na portskim natjecanjima	11.1.4.1. Smanjenje broja izgreda na športskim natjecanjima	Smanjenje broja izgreda na športskim natjecanjima pokazuje uspješnost prevencije	Broj (kumulativ)	100	MUP	90	80	70
11.1.5. Međunarodna suradnja policija na teritoriju Republike Hrvatske tijekom turističke sezone	11.1.5.1. Povećanje broja stranih policijskih organizacija čiji su policijski službenici uključeni u turističku sezonu	Povećanjem broja stranih organizacija čiji su policijski službenici uključeni u turističku sezonu povećava se subjektivni osjećaj sigurnosti turista	Broj (kumulativ)	11	MUP	12	13	14
11.1.6. Unaprijediti inspekcijski nadzor	11.1.6.1. Povećanje udjela usklađenosti propisa	Veći postotak usklađenosti sigurnosnih propisa s europskom legislativom omogućuje veću sigurnost u području nadležnosti inspektorata unutarnjih poslova.	%	60	MUP	70	80	95
11.1.7. Unaprjeđenje rada kriminalističke policije	11.1.7.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih svih kaznenih djela	Povećanjem razriješenih kaznenih djela uspješno se suzbija kriminalitet	Broj	60.000	MUP	61.000	62.000	63.000
	11.1.7.2. Povećanje broja razriješenih teških i teže razrješivih kaznenih djela	Povećanjem razriješenosti teških i teže razrješivih kaznenih djela jača se generalna prevencija	Broj	7.300	MUP	7.400	7.500	7.600

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.1.8. Povećanje djelotvornosti suzbijanja korupcije i organiziranog kriminaliteta te zlouporabe opojnih droga	11.1.8.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta	Povećanjem razriješenih kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta pridonosi se jačanju pravne sigurnosti	Broj	1.300	MUP	1.350	1.400	1.450
	11.1.8.2. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela „Zlouporaba opojnih droga“ iz čl. 173. st. 2. do 6. KZ-a	Povećanjem razriješenih kaznenih djela zlouporabe opojnih droga smanjuje se ovisnost stanovništva i jača zdravstvena i javna sigurnost	Broj	2.420	MUP	2.470	2.520	2.570
11.1.9.Jačanje kapaciteta u domeni kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika te kapaciteta u prevenciji i suzbijanju obiteljskog nasilja i maloljetničke delinkvencije	11.1.9.1. Povećanje broja otkrivenih kaznenih djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji	Pojačati kaznenopravnu zaštitu djece i obitelji povećanjem broja prijavljenih kaznenih djela na štetu djece i obitelji	Broj	4.200	MUP	4.400	4.500	4.600
	11.1.9.2. Smanjenje broja evidentiranih kaznenih djela počinjenih od strane djece i maloljetnika	Smanjiti kriminalitet djece i maloljetnika, poglavito broj kaznenih djela s elementima nasilja	Broj	4.600	MUP	4.500	4.400	4.300
11.1.10. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela iz mržnje, kaznenih djela nad manjinskim i ranjivim skupinama te kaznenih djela trgovine ljudima	11.1.10.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela iz mržnje nad manjinskim i ranjivim skupinama, te kaznenim djelima trgovine ljudima	Povećanjem razriješenih kaznenih djela povećava se zaštita manjinskih i ranjivih skupina	Broj	60	MUP	70	80	90
11.1.11. Osnažiti otkrivenost kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva	11.1.11.1. Povećanje broja otkrivenih i razriješenih kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva	Povećanjem razriješenih kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva jača se pravna sigurnost u gospodarstvu	Broj	470	MUP	500	550	600
11.1.12. Jačanje suradnje policije i pravosuđa	11.1.12.1. Smanjenje broja odbačenih kaznenih prijava policije (subjektivni razlozi)	Smanjenjem odbačenih kaznenih prijava iz subjektivnih razloga, podiže se kvaliteta cjelokupnog kaznenog postupka	%	25	MUP DORH	24,5	24	23

11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Motorizirani cestovni promet jedno je od bitnih obilježja suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja.

Osim individualnih tragedija, i društvo u cjelini trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća. U posljednjih deset godina na hrvatskim se cestama prosječno događalo 62.350 prometnih nesreća. U 26,8 posto nesreća stradavale su osobe. Godišnje je u prometu prosječno stradavalo 23,1 tisuća ljudi. Od toga 79,6 posto prošlo je s lakšim tjelesnim ozljedama. Teške tjelesne ozljede zadobilo je 17,9 posto osoba, dok je 2,5 posto osoba pogibalo, što je prosječno godišnje 582 osobe. Od ukupnog broja teško ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama oko 5 posto njih ostaju trajni stopostotni invalidi, što je godišnje više od 200 ljudi. Deset posto njih trpi trajne posljedice, a najčešće se radi o osobama mlađe životne dobi.

Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podignulo na višu razinu, društvo bi moralo stalno ulagati znatne napore u poboljšanje prometne infrastrukture, a svi mjerodavni subjekti i sudionici u prometu sustavno razvijati prometnu kulturu.

Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika - a posebno vozača - najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko financijskih sredstava, koliko svježe ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.2.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama

Tijekom 2011. godine u prometnim nesrećama poginulo je 418 osoba, a sukladno Nacionalnom programu sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje 2011. - 2020., na kraju desetogodišnjeg razdoblja zacrtano je smanjenje broja poginulih za 50 posto. Slijedom navedenog potrebno je smanjenje broja poginulih na godišnjoj razini od pet posto, odnosno na kraju 2020. godine na području Republike Hrvatske, broj poginulih u prometnim nesrećama ne bi smio biti veći od 213 osoba.

Stoga će se događaji i sigurnosno-relevantne pojave u prometu, prometne nesreće, kao i svi teži oblici kršenja prometne discipline, pratiti sveobuhvatno i kontinuirano, detaljno izučavati i stručno prosuđivati na razini države, ali i lokalno, sukladno razinama organizacije rada (policijske uprave i policijske postaje). Navedeni događaji i pojave pratit će se vremenski i prostorno te locirati opasna mjesta na cestama na kojima se učestalo događaju prometne nesreće, uz preciziranje vremena, uzroka i pogrešaka, kao i drugih pojava koje su dovele do štetnih događaja i posljedica. Sukladno navedenim pokazateljima, prometna policija angažiranjem maksimalnog broj policijskih službenika te korištenjem raspoloživih uređaja i opreme, postupanje će prostorno i vremenski usmjeravati na kritične lokacije.

Represivne aktivnosti maksimalno će se usmjeriti na prometne prekršaje koji za posljedicu imaju događanje prometnih nesreća s najtežim posljedicama.

U plan mjera za ostvarenje zacrtanih ciljeva ugradit će se i smjernice odvijanja prometa u doglednoj budućnosti, od kojih je posebno potrebno istaći podizanje niske prometne kulture sudionika u prometu, povećanje nedovoljne sigurnosti vozila, te povećani intenzitet prometovanja vozila, ali isto tako i povećanje faktora sigurnosti prometa koji se odnosi na funkcionalnost i kvalitetu prometne infrastrukture, gdje je najznačajnija kvaliteta cestovne mreže i jasna te nedvosmislena prometna signalizacija. S obzirom na zacrtane ciljeve i njihovo ostvarenje, potrebno je izvršiti novi ustroj prometne policije.

Smanjena izgradnja novih cesta, kao i kvalitetno održavanje postojećih te izostanak promptne sanacije opasnih mjesta u velikoj mjeri mogu utjecati na sigurnost prometa. Uz iznijeto, na području Republike Hrvatske u funkciji je preko 1.200 km autocesta, na kojima trenutno ne postoji nikakav oblik sustava za nadzor brzine kretanja vozila, a obzirom da se samo postojećim uređajima i vozilima za nadzor brzine kojima policija raspolaže ne može provesti kvalitetan nadzor brzine, potrebno je hitno uvođenje spomenutog sustava.

11.2.2. Unaprjeđenje suradnje i koordinacije svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa kroz Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske

Problem stanja sigurnosti u cestovnom prometu, predstavlja opći društveni problem, zbog čega su u cilju ostvarenja zacrtanih ciljeva i povećanja stanja sigurnosti u prometu, u rješenje tog stanja uključene i sve ostale razine društvene organizacije.

Dokument na kojem se temelji cjelokupno djelovanje, pogotovo preventivno, vezano za sigurnost cestovnog prometa je Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske. Novi NPSCP donijet je za razdoblje 2011. - 2020., a glavni cilj je (sukladno smjernicama 4. Akcijskog programa cestovne sigurnosti Europske unije), smanjenje broja stradalih u prometnim nesrećama za 50 posto do 2020. godine.

Potrebno je naglasiti obveze ostalih ministarstava i institucija kako bi se od najranije dobi kroz odgojno obrazovne programe, provodila kvalitetna edukacija sudionika u prometu (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta), kao i pravodobna i kvalitetna skrb o nastradalima u prometnim nesrećama (Ministarstvo zdravlja).

Kao bitan čimbenik sigurnosti proizlazi i sama kvaliteta i funkcionalnost prometne infrastrukture, u svezi čega bitan utjecaj imaju nadležne službe Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture te je potrebno njihovo veće uključivanje u djelokrug odgovornosti za sigurnost prometa na cestama.

Vrlo veliki značaj za stanje sigurnosti ima i opća, odnosno generalna prevencija činjenja prekršaja i kaznenih djela, u čemu najvažniju ulogu ima Ministarstvo pravosuđa, obzirom da pravedna, brza i učinkovita sankcija predstavlja najbolju preventivnu mjeru na počinitelja, ali i ostale građane, koji svjesni mogućnosti sankcije neće olako činiti kažnjiva djela.

Uz navedene službe i ministarstva, u provedbu aktivnosti na podizanju opće razine stanja sigurnosti bitno više će se uključiti i ostale društvene institucije i organizacije, poput auto-škola, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kroz veći angažman u vijećima za prevenciju, vjerske zajednice, tvrtke za javni prijevoz robe i putnika, mediji, i dr.

U sklopu zacrtanih aktivnosti neophodno je potrebno formirati Državni operativni prometni centar, koji će s nacionalne razine upravljati i kontrolirati promet te davati informacije sudionicima u prometu. U ovom Centru bili bi smješteni, osim predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova i predstavnici ministarstava, koncesionara cesta i drugih značajnijih subjekata koji se bave pitanjima prometa na cestama.

11.2.3. Ustrojavanje odbora za promet u sklopu vijeća za prevenciju u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i osnivanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica

Kako problem stanja sigurnosti u cestovnom prometu, predstavlja opći društveni problem, u podizanje razine sigurnosti, svakako moraju biti uključene i sve ostale razine društvenih organizacija. Jedan od načina je da se u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ustroje vijeća za prevenciju (gdje do sada nisu ustrojena) i u njima odbori za promet, koji bi surađivali sa policijom i između ostalog se bavili i pitanjima sigurnosti u cestovnom prometu.

Također, na lokalnoj razini, sukladno mogućnostima iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama, potrebno je inicirati mjere na osnivanju prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica, s ciljem nadzora prometa u mirovanju, kao i fizičkog upravljanja prometom na lokacijama gdje se pojačano stvaraju gužve u prometu, odnosno reguliranjem prometa na frekventnim prijelazima u zonama osnovnih škola.

Samo osnivanje i djelovanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica, u jednom dijelu predstavljalo bi rasterećenje za policijske postaje, koje bi tada policijske službenike mogle usmjeriti na pojačani nadzor prometa u kretanju, odnosno sankcioniranja najtežih prometnih prekršaja koje čine vozači i činjenjem kojih se upravo i događaju najteže prometne nesreće. Problem predstavlja što tijela lokalne uprave, iako mogu koristiti spomenutu zakonsku mogućnost, ne ustrojavaju prometno redarstvo i prometne jedinice mladeži. Također, od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, potrebno je poduzimanje adekvatnih mjera u cilju osnivanja školskih prometnih jedinica u većem broju škola.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.2. Povećanje sigurnosti prometa na cestama

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.2.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama	11.2.1.1. Smanjenje broja poginulih u prometnim nesrećama	Smanjenjem broja poginulih pokazuje uspješnost provođenja preventivno – represivnih aktivnosti u prometu	Broj (kumulativ)	418	MUP	397	377	358
11.2.2. Unaprjeđenje suradnje i koordinacije svih subjekata koji se bave sigurnošću prometa kroz Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske	11.2.2.1. Povećanje broja svih subjekata uključenih aktivno u Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa	Povećanjem broja sudionika jača se sigurnosna mreža za generalnu prevenciju u prometu	Broj (kumulativ)	9	MUP	11	13	15
11.2.3. Ustrojavanje odbora za promet u sklopu vijeća za prevenciju u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i osnivanje prometnog redarstva, prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica	11.2.3.1. Povećanje broja osnovanih odbora za promet u okviru vijeća za prevenciju	Povećanjem broja sudionika jača se sigurnosna mreža za generalnu prevenciju u prometu	Broj (kumulativ)	0	MUP	20	40	60
	11.2.3.2. Povećanje broja ustrojenih prometnih redarstava		Broj (kumulativ)	30	MUP	40	50	60
	11.2.3.3. Povećajne broja ustrojenih prometnih jedinica mladeži i školskih prometnih jedinica		Broj (kumulativ)	141	MUP	150	160	170

11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, problematika sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba preko državne granice uz istovremeno sprečavanje nezakonitih prelazaka kao i svih oblika prekograničnog kriminala preko državne granice izuzetno je zahtjevna zadaća.

U kontekstu ostvarenja strateškog cilja i priprema Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji, hrvatska granična policija mora proći kroz niz složenih prilagodbi koje se odnose na usklađivanje sa europskim standardima na području upravljanja državnom granicom. Da bi granična policija mogla učinkovito obavljati zaštitu budućih granica Europske unije, mora biti dobro organizirana, obučena i tehnički opremljena.

S tim u vezi, Hrvatski sabor donio je novi Zakon o strancima (Narodne novine, br. 130/11), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (Narodne novine, br. 130/11) čime je zakonodavni okvir na ovom području u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom Europske unije. Isto tako revidiran je strateški dokument „Strategija integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske“ s njegovim provedbenim akcijskim planom kao i Schengenski akcijski plan, koji precizno definiraju aktivnosti koje treba provesti u određenom roku.

Zbog visokog stupnja opasnosti od terorističkih napada zaštitni pregled putnika i ručne prtljage u civilnom zračnom prometu od aerodromske policije zahtjeva izuzetnu odgovornost u dosljednom provođenju metoda i tehnika mjera zaštite propisanih Zakonom o zračnom prometu i Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, te drugim podzakonskim aktima. Zračne luke na teritoriju Republike Hrvatske uglavnom su pod nadzorom specijalističkih postaja aerodromske policije, a dijelom i mješovitih postaja koje obavljaju poslove aerodromske policije.

Plovidba na moru i plovnim rijekama izložena je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.3.1. Obuka granične policije prema standardima Europske unije

Učinkovitost u obavljanju poslova nadzora budućih vanjskih granica Europske unije zahtjeva visoku profesionalnu razinu službenika granične policije što podrazumijeva dobro poznavanje i primjenu nacionalnog i europskog zakonodavnog okvira koji regulira područje nadzora i upravljanja državnom granicom. U cilju ispunjenja navedenih zahtjeva, kontinuirano se provodi specijalistička obuka granične policije te ostali vidovi stručnog usavršavanja putem sustava multiplikatora s naglaskom na područja: Europska unija i Schengensko pravo, suzbijanje zlouporabe dokumenata, suzbijanje krijumčarenja vozila, analiza rizika te korištenje novog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG).

Sukladno potrebama, a u suradnji s europskim stručnjacima, uz postojeće, izrađeni su i provodi se implementaciji ostalih programa stručnog usavršavanja, kao što su druga linija kontrole i program obuke za pomorsku policiju.

Kontinuirano se provodi i pedagoško-didaktičko i stručno osposobljavanje predavača na specijalističkom tečaju i multiplikatora iz policijskih uprava. U tom smislu, u narednom razdoblju, programi obuke za graničnu policiju u cijelosti će se uskladiti s standardima Europske unije, kontinuirano će se provoditi specijalistička obuka granične policije kao i svi drugi oblici osposobljavanja i stručnog usavršavanja.

11.3.2. Izgradnja efikasnog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG)

Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom je sustav koji je uz pomoć sofisticiranih uređaja (čitači putnih isprava, čitači registarskih pločica, čitači otisaka prstiju i dr.) alat koji omogućava upravljanje radnim procesima granične policije te kvalitetno obavljanje poslova nadzora državne granice.

Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom provjerom osoba, prijevoznih sredstava i predmeta kroz potražne baze MUP-a Republike Hrvatske, baze Interpola, pomaže u sprečavanju prekograničnog kriminala i nezakonitih migracija uz istovremeno olakšavanje kretanja roba i ljudi. NISUDG je trenutno instaliran na 77 graničnih prijelaza (71 na vanjskoj i 6 na unutarnjoj granici).

Početkom 2012. godine aplikacija Nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom je funkcionalno proširena. Unaprjeđena je u dijelu koji se odnosi na provjeru osobe, putne isprave, prijevoznog sredstva i dr. kroz baze MUP-a Republike Hrvatske, Interpolove baze te su stvorene pretpostavke za buduće povezivanje sa Schengenskim informacijskim sustavom (SIS). Dodatno je izrađena aplikacija koja podržava mobilnog korisnika, prvenstveno za obavljanje granične kontrole na željezničkim, riječnim i pomorskim graničnim prijelazima te obavljanje zaštite državne granice.

Naznačena nova verzija NISUDG-a trenutno je instalirana na 33 granična prijelaza, a predviđeno je da će do kraja 2012. godine novi NISUDG biti na raspolaganju svim službenicima granične policije koji svoje poslovne procese rada imaju aplikativno riješeno kroz Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom (unutarnja i vanjska granica).

Kako bi NISUDG u potpunosti pratio sve procedure rada granične policije, potrebno je kroz Sustav stvoriti pretpostavke izrade kompatibilnog događaja koji će se preslikati u Dnevni operativni biltena granice, a potom i u Dnevni operativni bilten.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.3. Jačanje sigurnosti državne granice, zračnog prometa i plovidbe

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.3.1. Obuka granične policije prema EU standardima	11.3.1.1. Provedena specijalistička obuka službenika granične policije	Završetkom specijalističke obuke, službenici granične policije se biti će osposobljeni za učinkovito obavljanje poslova i zadaća nadzora državne granice	Broj obučenih službenika	5.538	MUP	6.200	6.500	6.600
	11.3.1.2. Izrađeni programi stručnog usavršavanja službenika granične policije	Izradom programa stručnog usavršavanja za pojedine segmente rada definirati će se ciljevi, tematski sadržaji, ciljane skupine i razina potrebnih kompetencija u skladu sa zahtjevima i najboljom praksom EU	Broj programa	9	MUP	11	12	13
	11.3.1.3. Provedeno stručno usavršavanje službenika granične policije	Pohađanjem redovnog stručnog usavršavanja, službenici granične policije unaprjeđuju i proširuju potrebna teoretska i praktična znanja u skladu sa zahtjevima i najboljom praksom EU	Broj obučenih službenika (po svim modulima)	10.500	MUP	11.000	12.000	13.000
11.3.2. Izgradnja efikasnog nacionalnog informacijskog sustava za upravljanje državnom granicom (NISUDG)	11.3.2.1. Na svim graničnim prijelazima na budućoj vanjskoj granici u funkciji je Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom	Sustav će omogućiti brže i učinkovitije obavljanje granične kontrole i olakšati nesmetan protok prometa roba i osoba preko državne granice.	Broj GP	68	MUP	98		

11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Ministarstvo unutarnjih poslova obavlja i upravne poslove koji se odnose na statuse građana, kao što su: prijavništvo (prebivalište, boravište, izdavanje osobnih iskaznica, izdavanje putovnica i drugih putnih isprava koje se izdaju temeljem međunarodnih ugovora); registre vozila i vozača; registre oružja i njihovih vlasnika, primitak u hrvatsko državljanstvo prirođenjem i prestanak hrvatskog državljanstva, boravak i rad stranaca i odobravanje azila. Smisao ovih poslova je dvojak. S jedne strane svi registri o statusnim stanjima građana omogućuju identifikaciju svih osoba za koje postoji sumnja da krše društvena pravila i kažnjivo se ponašaju, a s druge strane svim građanima, izdajući im statusne dokumente štite se ustavno zajamčena ljudska i građanska prava.

U narednom trogodišnjem razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova će uložiti dodatni napor da baze podataka u informacijskom sustavu budu potpuno ažurirane i međusobno integrirane, postupci registracija pojednostavljeni, a usluga građanima poboljšana u smislu jednostavnosti i brzine upisa podataka i izdavanja potrebnih uvjerenja i dokumenata. Sva ta poboljšanja rezultirat će ekonomičnijim postupcima kako za građane tako i za Ministarstvo, odnosno državni proračun.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.4.1. Poboljšati poslove prijavništva i osobnih isprava

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravne poslove kojima pruža usluge građanima na području prijave prebivališta, boravišta i promjene adrese stanovanja, određivanja matičnih brojeva građana, izdavanja osobnih iskaznica, putnih isprava, oružnih listova, vozačkih dozvola i registracije vozila. Za građane je vrlo važna kvaliteta i brzina obavljanja ovih poslova, jer na osnovi toga stječu određena prava, odnosno ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava pred drugim tijelima, institucijama i slično.

Za unapređivanje procedure nabavit će se oprema, programska rješenja i poboljšati infrastruktura te će se provesti dodatna edukacija službenika i zapošljavanje u onim policijskim upravama i postajama gdje je sadašnji broj službenika nedostatan.
Kvaliteta i zaštitni elementi osobnih dokumenata unaprijedit će se kako bi se spriječile zlouporabe, posebice one u cilju počinjenja kaznenih djela ili prikrivanja počinjenih kaznenih djela. Uz to, omogućit će se i dodatne funkcionalnosti osobnih dokumenata, kao što je digitalni potpis.

Pri tome će se voditi računa da sam postupak izdavanja dokumenta ne bude dugotrajan i kompliciran za građane te da se vodi računa o zaštiti osobnih dokumenata. Stoga će se dodatno kadrovski ekipirati i educirati mjerodavne ustrojstvene jedinice u Ministarstvu unutarnjih poslova kao i u policijskim upravama i policijskim postajama kao što su već ekipirane i educirane u postupku izdavanja e-putovnica.

Kako bi se građane oslobodilo obveze pribavljanja dokumentacije koja je potrebna u upravnim postupcima koje provodi Ministarstvo unutarnjih poslova (kao što su domovnica, rodni list, vjenčani list i dr.) i time skratio i pojednostavio postupak,

provest će se projekti elektroničkog povezivanja s ostalim tijelima državne uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova je sklopilo sporazum o elektroničkoj razmjeni podataka s Ministarstvom uprave i Gradom Zagrebom, a u tijeku je i sklapanje sporazuma s Državnom geodetskom upravom.

11.4.2. Poboljšati poslove za registraciju vozila i vozača

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravni postupak registracije vozila i izdavanja vozačkih dozvola. Navedeno područje regulirano je Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, Pravilnikom o registraciji i označavanju vozila i Pravilnikom o vozačkim dozvolama. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama stupio je na snagu dana 9. srpnja 2011., dok je izrada Pravilnika o vozačkim dozvolama te Pravilnika o registraciji i označavanju vozila u tijeku.

Izradom navedenih podzakonskih propisa dovršit će se usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije o vozačkim dozvolama.

Za potrebe uvođenja vozačke dozvole u obliku kartice informatički će se opremiti ustrojstvene jedinice u policijskim upravama i policijskim postajama te će se provesti edukacija službenika.

Kontinuirano će se nadzirati rad referada za registraciju vozila i izdavanje vozačkih dozvola kako bi se osigurala kvaliteta i brzina obavljanja ovih poslova.

11.4.3. Poboljšati poslove za registraciju oružja

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravni postupak izdavanja odobrenja za nabavu i registraciju oružja. Navedeno područje regulirano je Zakonom o oružju (Narodne novine, br. 63/07) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o oružju (Narodne novine, br. 59/12).

Donošenjem ovog zakona dovršit će se pravno uređivanje postupka ispitivanja i obilježavanja žigom civilnog vatrenog oružja, odrediti koji dijelovi vatrenog oružja podliježu obveznom ispitivanju i obilježavanju žigom nakon prepravljanja.

Jednako tako, kontinuirano će se nadzirati rad referada za oružje i educirati službenike u policijskim upravama i policijskim postajama, posebice kada je u pitanju rješavanje predmeta nabave i registracije oružja unutar zakonom propisanih rokova, ažurno i točno unošenje podatka u informacijski sustav MUP-a Republike Hrvatske i izrada kvalitetnih operativnih provjera.

Radi osiguranja kvalitete i zakonitosti rada trgovačkih društva i obrta koji obavljaju djelatnosti vezane uz Zakon o oružju, provodit će se njihov nadzor (najmanje dva puta godišnje), uz profesionalan pristup navedenoj problematici.

Poboljšanjem informatičke opremljenosti nadležnih ustrojstvenih jedinica u policijskim upravama i policijskim postajama, ubrzat će se postupak izdavanja odobrenja za nabavu oružja te izdavanje oružnih listova.

11.4.4. Unaprijediti poslove primitka i otpusta iz hrvatskog državljanstva

Ministarstvo unutarnjih poslova provodi upravne poslove stjecanja, prestanka i utvrđivanja hrvatskog državljanstva. Hrvatski sabor je na sjednici dana 28. listopada 2011. usvojio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu. Zakon je objavljen u Narodnim novinama br. 130/11 te je od 1.siječnja 2012. stupio na snagu. Zakon je usklađen sa stečenim iskustvima u dosadašnjoj zakonskoj primjeni te pravnim tendencijama u zakonodavstvu suvremenih europskih država. Navedenim zakonom precizirani su pojmovi koji će omogućiti lakšu primjenu Zakona (pojam pripadnika hrvatskog naroda i određivanje na koji se način utvrđuje pripadnost hrvatskom narodu i pojam iseljenika). Nadalje, navedenim Zakonom propisan je način provjere poznavanja hrvatskog jezika.

Također, precizirano je koje je tijelo nadležno za nadzor nad primjenom zakona u dijelu stjecanja državljanstva podrijetlom, olakšano je stjecanje hrvatskog državljanstva osobama koje su na dan 08. listopada 1991. imale prebivalište u Republici Hrvatskoj, vratile se i žive u Republici Hrvatskoj, a do danas nisu stekle hrvatsko državljanstvo.

Kontinuiranom provedbom upravnog nadzora u policijskim upravama/policijskim postajama nad prethodnim postupkom u poslovima državljanstva osigurat će se ujednačenost postupanja te efikasnije i brže rješavanje zahtjeva za primitak i otpust iz hrvatskog državljanstva.

11.4.5. Unaprijediti poslove sa strancima i poslove azila

Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 28. listopada 2011. donio Zakon o strancima (Narodne novine, br. 130/11), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. Izmjenama zakonodavstva otklonili su se određeni sadržajni i normativni nedostaci, a ujedno se unaprijedio i ubrzao postupak odobravanja boravka i rada stranaca, vodeći računa o sigurnosnim aspektima. Za ubrzavanje i pojednostavljenje reguliranja rada i boravka stranaca uvedena je jedinstvena dozvola za boravak i rad stranaca na području Republike Hrvatske. Radi usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije uvest će se biometrijske dozvole boravka strancima čime će se ojačati zaštitni elementi nužni radi sprječavanja krivotvorenja i drugih zlouporaba. Uvest će se i biometrijska putna isprava za osobe bez državljanstva, čime će se značajno unaprijediti kvaliteta i zaštitni elementi ovog dokumenta. Za uvođenje novih isprava stvorit će se potreban podzakonski okvir, nabavit će se potrebna oprema i programska rješenja i provest će se edukacija službenika.

Osim odobrenja boravka stranaca radi rada, studiranja, znanstvenog istraživanja, spajanja obitelji i drugog, pravo na boravak u Republici Hrvatskoj stranac stječe i odobravanjem međunarodne zaštite. Pod međunarodnom zaštitom podrazumijeva se odobrenje azila, supsidijarne zaštite i privremene zaštite. Broj tražitelja azila u Republici Hrvatskoj do sredine 2010. godine bio je relativno nizak. Približavanjem Republike Hrvatske članstvu u Europskoj uniji kao i zbog političkih nestabilnosti i promjena u državama podrijetla tražitelja azila, njihov broj se počeo naglo povećavati. Tako je 2010. godine zabilježen porast tražitelja azila u odnosu na 2009. godinu za 100% dok je u 2011. godini rast u usporedbi s 2010. bio 250% (u odnosu na 2009. godinu, u 2011. broj tražitelja azila porastao je za više od 5 puta). Stoga se

radi na jačanju kapaciteta službi koje sudjeluju u azilnom postupku te osiguravanju dodatnih smještajnih kapaciteta. U provođenju postupka azila vrlo je važno brzo i kvalitetno donošenje odluka kako bi se osiguralo da osobe koje su u stvarnoj potrebi dobiju potrebnu zaštitu i da se prepoznaju u odnosu na one koji zloupotrebljavaju postupak azila i koje je potrebno u što kraćem roku udaljiti iz zemlje. U tu svrhu djelatnici koji rade na poslovima azila dodatno će se obučavati kroz razne radionice, seminare i konferencije.

Osim toga, obzirom da provođenje postupka azila ovisi o prevoditeljima koji omogućavaju komunikaciju između stranaca koji traže zaštitu i državnih tijela, putem javnih poziva i u suradnji sa službama za migraciju susjednih zemalja, pronaći će se dodatni prevoditelji za jezike određenih govornih područja za koje postoji nedostatak u Republici Hrvatskoj.

Tražitelji azila su većinom smješteni u Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini, koji ima smještajne kapacitete za oko 100 osoba. Obzirom na broj tražitelja azila, ti smještajni kapaciteti nisu dovoljni te je potpisan ugovor s Željezničkim ugostiteljstvom d.o.o. koji ima smještajne kapacitete za oko 150 osoba. Međutim, Ministarstvo unutarnjih poslova poduzet će potrebne aktivnosti kako bi se osigurala lokacija za trajno rješavanje pitanja smještaja većeg broja tražitelja azila.

Radi većeg uključivanja nevladinog sektora u radu s tražiteljima azila i u integraciju osoba koje su dobile zaštitu u Republici Hrvatskoj, postojeće suradnje će se formalizirati u vidu memoranduma o suradnji, a intenzivno će se razgovarati s nevladinim udrugama koje do sada nisu uključene u rad s tražiteljima azila i osobama koje imaju odobrenu zaštitu.

Jedno od glavnih sredstava nadzora ulaska stranaca u Republiku Hrvatsku je vizna politika. Postupci izdavanja i odobravanja viza podijeljeni su između Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ministarstva unutarnjih poslova. Potpunom izgradnjom Hrvatskog viznog informacijskog sustava i stavljanjem u funkciju svih njegovih funkcionalnosti omogućit će se brza i kvalitetna razmjena informacija i suradnja između viznih tijela u postupku izdavanja, odlučivanja o poništenju, ukidanju ili produljenju viza. Osim toga, izgradnjom Hrvatskog viznog informacijskog sustava omogućit će se bolji nadzor državne granice i pojednostavljena kontrola, te izdavanje viza na graničnim prijelazima. Izgradnja ovakvog sustava preduvjet je za priključenje Viznom informacijskom sustavu Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.4. Poboljšanje usluga građanima u upravnim stvarima

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.4.1. Poboljšati poslove prijavništva i osobnih isprava	11.4.1.1. Skraćivanje vremena obavljanja javne usluge iz područja upravnih poslova, a osoba koja traži uslugu prilaže samo javnu ispravu s fotografijom iz koje se može provjeriti njen identitet	Podizanjem razine (mjerene prema Bangemannovom izvještaju od 1 do 4) informatiziranosti MUP-a i elektroničkim povezivanjem s drugim tijelima državne uprave poboljšava se razina javnih usluga za građane.	Broj (godišnja vrijednost)	2	MUP	2	3	3
11.4.2. Poboljšati poslove za registraciju vozila i vozača	11.4.2.1. Uvedena nova vozačka dozvola	Izmjena zakonodavnog okvira, osiguranje tehničkih uvjeta kao i obuka djelatnika	% (kumulativ)	0	MUP	50	100	100
11.4.3. Poboljšati poslove za registraciju oružja	11.4.3.1. Povećan broj trgovačkih društava i obrta nad kojima je izvršen upravni nadzor 2 puta godišnje	Provođenje nadzora najmanje dva puta godišnje uz profesionalan pristup zaposlenika MUP-a	% (godišnja vrijednost)	70	MUP	80	90	100
	11.4.3.2. Evidencije o registraciji oružja su potpuno uređene	Kontinuirano ažuriranje podataka o izvršenoj registraciji oružja u vlasništvu građana i pravnih osoba.	% (kumulativ)	70	MUP	80	90	100
11.4.4. Unaprijediti poslove primitka i otpusta iz hrvatskog državljanstva	11.4.4.1. Rješenja o primitku i otpustu iz hrvatskog državljanstva izdaju u što kraćem vremenu, pri tome poštujući zakonodavni okvir	Izmjenom zakonodavnog okvira otklonjeni su određeni sadržajni i normativni nedostaci što će ubrzati postupak donošenja rješenja o primitku i otpustu iz hrvatskog državljanstva.	Broj mjeseci (godišnja vrijednost)	12	MUP	12	6	6
11.4.5. Unaprijediti poslove sa strancima i poslove azila	11.4.5.1. Dozvole boravka strancima se izdaju u što kraćem vremenu, pri tome poštujući zakonodavni okvir i vodeći računa o sigurnosnim aspektima stranaca koji reguliraju boravak	1.1.2012. na snagu je stupio Zakon o strancima („NN“ 130/11) kojim je ubrzan postupak izdavanja dozvole za boravak i rad. Također, daljnja tehnička i kadrovska opremljenost će doprinijeti ubrzanju postupka izdavanja dozvola.	Broj mjeseci (godišnja vrijednost)	3	MUP	2	2	2
	11.4.5.2. Uvedena biometrijska dozvola boravka za strance	Uvođenjem biometrijske dozvole boravka osigurava znatniji sigurnosni standard vezan uz kretanje i boravak stranaca	% (kumulativ)	0	MUP	0	50	100
	11.4.5.3. Stranci koji traže međunarodnu zaštitu su smješteni sukladno međunarodnim standardima	Broj osoba za koje su osigurani smještajni kapaciteti	broj (kumulativ)	250	MUP	300	350	400

11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od nesreća i elementarnih nepogoda

Društvenim zajednicama trajno prijeti opasnost od elementarnih nepogoda koje rezultiraju manjim ili većim štetama, teškim sigurnosnim situacijama ili pak ozbiljnim kriznim stanjima. Izvori opasnosti su mnogobrojni i stalno se povećavaju. Požari širokih razmjera, tehnološki akcidenti, prirodne nepogode, epidemije, teroristički napadi ili ratno stanje mogu istovremeno ugroziti živote i imovinu velikom broju ljudi. Sve te situacije traže odgovarajuće djelovanje da bi se spriječile ili ublažile posljedice. Svaka vrsta opasnosti zahtjeva poseban način djelovanja, te koordinaciju mnogih segmenata sigurnosnog sustava.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Hrvatska vatrogasna zajednica i Hrvatski centar za razminiranje uz Ministarstvo unutarnjih poslova su integralni dio sustava javne sigurnosti. Zadaće ovih institucija u funkciji zaštite i spašavanje su učinkovito provođenje mjera zaštite i spašavanja, razvoj sustava zaštite i spašavanja sukladan razvoju zajednice i paralelno djelovanje na smanjenju rizika od katastrofa kroz djelovanje u planiranju razvoja na svim razinama, promjene pristupa rješavanju razvoja i zaštiti okoliša, te razvijanje kapaciteta za djelovanje kad nastupe katastrofalne posljedice. Također, zadaća su im priprema i unaprjeđenje vatrogasnog sustava, pružanje tehničke pomoći u nesrećama i opasnim situacijama, te sudjelovanje u provođenju preventivnih mjera zaštite od požara.

Posebnu zadaću čini uklanjanje minske opasnosti s cjelokupnog prostora Republike Hrvatske, te provođenje mjera zaštite kojima je cilj sprečavanje stradavanja stanovništva od mina i eksplozivnih sredstava. Ministarstvo unutarnjih poslova i Hrvatski centar za razminiranje trebaju osigurati provođenje Ottawske konvencije i Nacionalnog programa protuminskog djelovanja, odnosno cjelovito uklanjanje minske opasnosti s prostora Republike Hrvatske do 1. ožujka 2019.

Da bi se osigurala učinkovita zaštita ljudi i okoliša te sigurna primjena izvora ionizirajućeg zračenja, potrebno je imati sustav koji će omogućiti upravljanje životnim ciklusom radioaktivnih izvora, od proizvodnje ili uvoza do zbrinjavanja ili izvoza. Izvore izvan kontrole treba zbrinuti, kako one poznate tako i u budućnosti. Otkrivanje izvora bez posjednika i njihovo zbrinjavanje mora biti uspostavljeno kao kontinuirani proces. Sustav pripravnosti za izvanredan događaj predstavlja jedan od ključnih elemenata sigurne primjene izvora i odgovora na opasnosti koje su posljedica upotrebe izvora u zemlji ili inozemstvu. Treba osigurati i odgovarajuću kontrolu kvalitete uređaja koji se koriste za obavljanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka u medicini kako bi se postiglo minimalno izlaganje pacijenata i zaposlenog osoblja. Sustav praćenja radioaktivnosti u okolišu omogućava procjenu izloženosti pojedinih grupa stanovništva, kako prirodnim zračenjima tako i zračenjima koja su posljedica ljudske aktivnosti, bilo da se radi o prirodnim ili umjetno stvorenim radionuklidima te poduzimanje odgovarajućih mjera.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.5.1. Izgradnja integriranog sustava zaštite i spašavanja

Zaštita i spašavanje zdravlja i života ljudi, materijalnih dobara i okoliša u Republici Hrvatskoj su prepoznati kao interes nacionalne sigurnosti, ali i kao osobni i javni

interes. Temeljni interes djelovanja sustava zaštite i spašavanja je spašavanje ljudskih života, materijalnih dobara i sastavnica okoliša. Maksimalnu učinkovitost sustava moguće je postići optimalnom integracijom svih kapaciteta.

Sustav zaštite i spašavanja definiran je Zakonom o zaštiti i spašavanju, a čine ga operativne snage i sudionici zaštite i spašavanja (stožeri zaštite i spašavanja, službe i postrojbe pravnih osoba i središnjih tijela državne uprave koje se bave zaštitom i spašavanjem, vatrogasna zapovjedništva i postrojbe, službe i postrojbe Uprave, službe, zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite), jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te Oružane snage Republike Hrvatske.

Sustav zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj kompleksan je po sastavu i spremnosti te zahtijeva visoku razinu koordinacije i integracije.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje provođenjem temeljnih aktivnosti integrira sve sastavnice sustava što izravno rezultira izgradnjom i jačanjem namjenskih operativnih snaga za reagiranje u velikim nesrećama i katastrofama.

Nastavit će se s nadogradnjom postojećih i izradom novih propisa i planskih dokumenata na području zaštite i spašavanja, posebice novog Zakona o vatrogastvu i Zakona o civilnoj zaštiti te na taj način osigurati daljnji razvoj operativnih kapaciteta bitnih za učinkovitost reagiranja u velikim nesrećama i katastrofama na svim razinama ustrojavanja integriranog sustava.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje u suradnji s mjerodavnim tijelima državne uprave nastavit će s usklađivanjem nacionalnih rješenja, posebno na području kemijske sigurnosti, sa standardima koji se primjenjuju u Europskoj uniji, ali i na definiranju konzistentnih javnih politika u svim komplementarnim područjima od značaja za implementaciju Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa; nastaviti sa suradnjom s međunarodnim tijelima za civilnu zaštitu i sudjelovanjem u programima UN, NATO, EU te na platformi pružanja humanitarne pomoći, surađivati s drugim državama, prvenstveno u regiji.

Uspostava učinkovitog sustava upravljanja, zajedničkog djelovanja zemaljskih i zračnih snaga tijekom gašenja složenijih i dugotrajnijih požara otvorenog prostora na području zemalja jugoistočne Europe podrazumijeva ustrojavanje Regionalnog centra za šumske požare i edukaciju. U Centru će se provoditi stručno osposobljavanje za gašenje šumskih požara za gasitelje iz cijele regije.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje ustrojit će navedeni Centar koji će se nalaziti u Divuljama.
Funkcije Centra su:

- djelotvorniji sustav obuke, praćenja reagiranja zemaljskih i zračnih snaga tijekom gašenja složenijih i dugotrajnijih požara otvorenog prostora na području regije. Kako je dio požara prekograničnog karaktera, za Republiku Hrvatsku i susjedne zemlje izuzetno je važno zajedničko djelovanje sustava za rano uzbunjivanje i pokretanje pravovremenih mjera – gašenja požara, nadzora požarišta i angažiranja zračnih i zemaljskih snaga.
- jedinstvena, stručna obuka za gašenje šumskih požara za gasitelje iz regije. Centar bi na svojim prostorima i poligonima mogao obučavati znatan broj

vatrogasaca i pripadnika službi zaštite i spašavanja prema posebnim programima.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje provodi formalno i neformalno obrazovanje osoba za vatrogasnu djelatnost (prekvalifikaciju, osposobljavanje i usavršavanje) te neformalno obrazovanje (osposobljavanje i usavršavanje) operativnih snaga zaštite i spašavanja te drugih sudionika u području zaštite i spašavanja.

Također se provodi ispitivanje tehnike, opreme i sredstava u sustavu zaštite i spašavanja te nadzor i kontrolu nad njihovom ispravnošću kako bi se ustanovilo realno stanje materijalno-tehničkih sredstava, a s ciljem poboljšanja materijalno-tehničke opremljenosti. Potrebno je uvesti kriterije zaštite na radu za tehniku i opremu zaštite i spašavanja te osposobiti i formirati timove za provjeru ispravnosti tehnike zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske. Planira se umrežavanje svih sudionika koji će biti osposobljeni za provjeru ispravnosti tehnike u sustavu zaštite i spašavanja radi stvaranja normativno (jednoznačno) definiranog područja tehnike za zaštitu i spašavanje i učinkovitog djelovanja u svjetlu međunarodnih integracija

Planira se donošenje novih planova i programa obrazovanja vatrogasnih kadrova (prekvalifikacije i usavršavanja) te donošenje planova i programa za specijalistička osposobljavanja vatrogasaca i drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja, prvenstveno interventnih specijalističkih postrojbi civilne zaštite i specijalističkih postrojbi lokalne i područne samouprave, a u svrhu stjecanje znanja, vještina i sposobnosti te stručnog i odgovornog provođenja aktivnosti i zadaća vezanih uz zaštitu i spašavanje.

U četiri županije je izgrađen integrirani sustav 112 koji uključuje mrežnu povezanost centara 112 na glasovnoj i podatkovnoj razini uz vizualni prikaz pozicije pozivatelja. Državni centar 112 i centri 112 ostalih šesnaest županija su međusobno nepovezani računalno telefonski sustavi 112 bez GIS komponente. Svi centri 112 će se opremiti istom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom, a na razinu sadašnja četiri najmodernija te međusobno povezati u jedan integrirani sustav. Na ovaj način bilo koji od centara 112 bi mogao u slučaju onesposobljenosti nekog centra preuzeti njegove funkcije u sustavu 112.

Također je potrebno nastaviti s uspostavljanjem sustava pouzdanog komuniciranja između hitnih službi temeljen na profesionalnom mobilnom radiju i standardu TETRA kroz opremanje TETRA uređajima centara 112, Državnih intervencijskih postrojbi i Vatrogasnog operativnog središta.

Sustav za javno uzbunjivanje baziran na akustičkom pokrivanju naseljenih i ostalih posebno ugroženih područja znakovima za uzbunjivanje putem sirena rekonstruiran je i djelomično moderniziran u 4 županije. Također je uspostavljen sustav tekućeg održavanja preko kojeg se u svim županijama održavaju raspoloživi elementi sustava koji nažalost ne osiguravaju zadovoljavajuću akustičku pokrivenost. Zato je nužno pristupiti uspostavi modernog i pouzdanog jedinstvenog sustava javnog uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj koji će osigurati rano i pouzdano uzbunjivanje građana i priopćavanje uputa o ponašanju glede opasnosti u cilju smanjenja rizika od posljedica nesreća i katastrofa. Razvoj navedenog iziskuje ulaganje približno 80,0

milijuna kuna, te je uz sredstva iz proračuna Republike Hrvatske potrebno planirati korištenje sredstava iz fondova Europske unije. U razdoblju 2013. - 2015. potrebno je nastaviti s učinkovitim tekućim održavanjem postojećih sustava, pripremiti tehničku dokumentaciju za uspostavu zadovoljavajućeg sustava (kombinacijom izgradnje novih i rekonstrukcije i modernizacije postojećih s korištenjem digitalnog radija za potrebe komunikacija) i uspostaviti zadovoljavajuću akustičku pokrivenost sustavom za uzbunjivanje u Gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji i Gradu Dubrovniku.

Međunarodna suradnja na području zaštite i spašavanja neminovna je ne samo u svom praktičnom dijelu kojemu je cilj povezivanje država radi uspostave mreže nacionalnih struktura, zajedničko planiranje mjera i postupaka u zaštiti od katastrofa, razvoj materijalno-tehničkih sredstava, izgradnja zajedničke mreže za razmjenu informacija, stvaranje uvjeta za žurno reagiranje i zajedničko djelovanje u slučaju prirodnih ili civilizacijskih katastrofa, te obučavanje, osposobljavanje i uvježbavanje organiziranih snaga zaštite i spašavanja sukladno međunarodnim standardima, već i kao politički doprinos nositelja tih aktivnosti državnom cilju pristupanja euro-atlantskim integracijama.

Do sada je potpisano 11 bilateralnih sporazuma: Republika Mađarska; Republika Slovenija; Bosna i Hercegovina; Republika Slovačka; Republika Poljska; Republika Austrija; Francuska Republika; Ruska Federacija; Crna Gora; Republika Makedonija i Republika Albanija.

U ostvarivanju cilja širit će se mreža suradnje kroz potpisivanje bilateralnih međudržavnih sporazuma, provodit će se obveze koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i jačat će se uključenost u aktivnosti regionalnih inicijativa. Planirane aktivnosti uključuju potpisivanje najmanje 3 međudržavna sporazuma; sudjelovanje u najmanje 100 različitih vidova kratkotrajne obuke; te provedbu oko 5 projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije.

11.5.2. Razvoj svih komponenti vatrogasnog sustava

Hrvatska vatrogasna zajednica je stručna, humanitarna i nestranačka udruga vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasne zajednice Grada Zagreba u koje je udruženo 1.891 dobrovoljnih vatrogasnih društava i 95 profesionalnih vatrogasnih postrojbi s ukupno 60.523 operativnih vatrogasaca, od kojih su 57.138 dobrovoljni i 3.385 profesionalni vatrogasci, a koji raspolažu s ukupno 3.117 specijaliziranih vatrogasnih vozila.

U Republici Hrvatskoj prosječno se bilježi oko 40.000 vatrogasnih intervencija (podaci iz 2011. godine), čiji je udio ravnomjerno podijeljen na požarne, tehničke i ostale intervencije. Samo u požarnim intervencijama godišnje smrtno strada oko 35 građana, a oko 100 građana bude ozlijeđeno. U cilju smanjenja broja poginulih i stradalih osoba i smanjenja šteta na požarima, opasnim situacijama, nesrećama i prirodnim nepogodama, te poticanjem odgovornog djelovanja pučanstva u svrhu smanjenja ljudskim djelovanjem prouzročenih nepogoda, Hrvatska vatrogasna zajednica poduzima i koordinira organizacijske, operativne i preventivne mjere i aktivnosti, u koje se ubrajaju školovanje, osposobljavanje i usavršavanje vatrogasaca, razvoj tehničko-tehnološke opremljenosti, predlaganje podzakonskih akata iz područja vatrogastva, izdavanje stručne literature, informativno-promidžbene

aktivnosti, rad s vatrogasnom mladeži i skrb o vatrogasnoj baštini. Uz to, što navedene aktivnosti smanjuju stradanja i štete, postiže se ujednačena razina zaštite ljudi i imovine na području cijele Republike Hrvatske.

Sve sofisticiranijim tehničkim i tehnološkim okruženjem postavljaju se sve veći zahtjevi na osposobljenost vatrogasaca. Osposobljenost vatrogasca ocjenjuje se kao temeljni uvjet za uspješno provođenje vatrogasne intervencije. Stoga se poduzima niz aktivnosti, kako bi vatrogasno članstvo bilo što bolje pripremljeno za sve vidove vatrogasnih intervencija. Godišnje se u Republici Hrvatskoj osposobi oko 6.000 vatrogasaca za vatrogasna zvanja, usavrši oko 1.000 vatrogasaca za specijalnosti i provede specijalističkih obuka za oko 1.500 vatrogasaca. Važan vid obuke su seminari, savjetovanja, stručni skupovi, tečajevi i vatrogasna natjecanja, kao i sudjelovanje i pohađanje nacionalnih i međunarodnih strukovnih skupova i sajmova. HVZ aktivno sudjeluje u oblikovanju i realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku. To se posebno odnosi na organizaciju i opremanje pričuvnih dobrovoljnih vatrogasnih snaga s kontinenta, angažiranje sezonskih vatrogasaca i djelomično organizaciju dislokacija u priobalju te organizaciju protupožarne promidžbe. Za te potrebe izdaje se niz priručnika i stručnih tiskovina te edukacijskih filmova.

U Republici Hrvatskoj vatrogasne organizacije raspolažu s 1.119 vatrogasnih domova, 952 vatrogasnih spremišta, 3.117 vatrogasnih vozila i 2.170 vatrogasnih štrcaljki. Tijekom Domovinskog rata uništeno je ili oštećeno 163 vatrogasnih domova, 67 vatrogasnih spremišta i 186 vatrogasnih vozila. Veliki dio toga još nije obnovljen te je potrebno posebnu pažnju posvetiti njihovoj obnovi.

Propisana financijska sredstva, koja moraju izdvajati gradovi i općine, predviđena su samo za provedbu redovne djelatnosti, zbog čega HVZ s državne razine, temeljem odgovarajućih odluka o raspodjeli financijskih sredstava, sufinancira nabavku vatrogasne tehnike i opreme. Prosječno se godišnje sufinancira nabavka za 200 vatrogasnih postrojbi. Za praćenje stanja vatrogasne tehnike, članstva i aktivnosti vatrogasnih organizacija ustrojena je jedinstvena informacijska računalna internet-aplikacija HVZ, te se razvija u skladu sa strategijom informatizacije vatrogasnih organizacija. Trenutno besplatni pristup jedinstvenom informacijskom sustavu ima 1.868 vatrogasnih operatera, za koje se godišnje u svim županijama održavaju edukacijski seminari.

Nacionalni odbor za preventivnu zaštitu i gašenje požara, kao koordinativno tijelo Ministarstva unutarnjih poslova, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva obrane, za poslove zaštite od požara i vatrogastva te ostvarivanje suradnje s Međunarodnom zajednicom vatrogasnih i spasilačkih službi prati stanje zaštite od požara, organiziranosti, opremljenosti i osposobljenost vatrogastva, skrbi o unaprjeđenju zaštite od požara, ustroju i strukovnom napretku vatrogastva Republike Hrvatske.

Najbolji učinci u smanjivanju posljedica od požara postižu se kvalitetnom preventivnom zaštitom. Troškovi preventivne zaštite od požara znatno su manji od troškova smanjivanja posljedica od požara, posebno kada se u obzir uzmu dugoročne posljedice koje požar izaziva na okoliš. HVZ potiče aktivnosti vatrogasaca u nadzoru kućanstava i javnih objekata oko provedbe mjera zaštite od požara i

uočavanja mogućih opasnosti od nastanka požara. Tijekom Mjeseca zaštite od požara (svibanj) HVZ organizira pokazne vatrogasne vježbe i izdaje promidžbene brošure i letke, koje distribuira kućanstvima, u vrtiće i škole putem vatrogasnih organizacija na području cijele Republike Hrvatske. Uz strukovno, potiče se društveno vrednovanje vatrogasne djelatnosti kroz jačanje identiteta i statusa vatrogasnih organizacija (tradicionalna godišnja hodočašća preko 3.000 vatrogasaca u Mariju Bistricu, Susret 30 puhačkih vatrogasnih orkestara), kao i njegovanje vatrogasne baštine kroz aktivnosti Vatrogasnog muzeja u Varaždinu. Prikupljanje arhivske građe omogućeno je i kroz unos podataka u „Virtualni muzej“.

Oko 25.000 pripadnika vatrogasne mladeži i podmlatka u dobi od 6 - 17 godina starosti kroz razne operativne, stručne i odgojne sadržaje stječu znanja i vještine u radu u dobrovoljnim vatrogasnim društvima, koje kasnije koriste unutar, ali i izvan vatrogasne organizacije. Kao najvažnije aktivnosti u radu s vatrogasnom mladeži u Republici Hrvatskoj HVZ organizira Kamp vatrogasne mladeži u Fažani, u kojem godišnje prođe obuku oko 1.500 pripadnika vatrogasne mladeži s njihovim voditeljima, kao i državno natjecanje vatrogasne mladeži s približno 2.000 sudionika, uz redovito godišnje održavanje Susreta vatrogasne mladeži Republike Hrvatske i Republike Slovenije s preko 600 sudionika.

Hrvatska vatrogasna zajednica je 2010. godine od Vlade Republike Hrvatske dobila na korištenje bivšu vojarnu Slatina kod Donje Stubice, koja obuhvaća površinu oko 12 ha. U cilju izgradnje vatrogasnog vježbališta HVZ je izradila idejni i glavni projekt, te geodetsku podlogu izgradnje zamjenske građevine na mjestu jednog od postojećih objekata u vojarni. Od Ureda za prostorno uređenje i gradnju u Donjoj Stubici dobivena je lokacijska dozvola i potvrda glavnog projekta. U sklopu prve faze ustrojavanja Vježbališta planira se izgradnja nove građevine za smještaj 30 polaznika s učionicom, nekoliko kabineta za nastavnike i ostalom logističkom infrastrukturom. Ustrojavanjem vježbališta omogućilo bi se sustavno osposobljavanje vatrogasnih časnika i vatrogasnih zapovjednika u potrebnim uvjetima, te održavanje niz specijalnih tečajeva (obuka sa izolacijskim aparatima, rad na vodi, spašavanje s visina i dubina, ronjenje, hot-fire obuka, tehničke intervencije itd.). Time bi se postigli uvjeti osposobljavanja i usavršavanja u Republici Hrvatskoj koji su u skladu s povećanjem ugroza zbog rastućeg tehnološkog razvoja društva.

Hrvatska vatrogasna zajednica koristi Centar za obuku vatrogasne mladeži u Fažani od 1998. godine, a 2011. od Vlade Republike Hrvatske produžen je rok korištenja do 2063. godine. Centar raspolaže sa 7 bungalova i restoranom na prostoru od 1 ha. Objekti su bili u ruševnom stanju zbog višegodišnjeg boravka izbjeglica, a u suradnji sa 16 vatrogasnih zajednica županija objekti su u potpunosti obnovljeni i opremljeni, tako da u ljetnom razdoblju omogućuju smještajne kapacitete od 180 sudionika po smjeni. Tijekom ljetnih praznika u 11 smjena obuku u Centru prođe oko 1.500 pripadnika vatrogasne mladeži uzrasta 12 do 16 godina i njihovih voditelja. Kamp ima idealne uvjete za provođenje različitih vrsta osposobljavanja odraslih, kao npr. radova na vodi i ronjenja.

U 2009. godini Dobrovoljno vatrogasno društvo Varaždin ustupilo je na 99-godišnje korištenje dio prostora dobrovoljnog vatrogasnog društva za potrebe ustrojavanja Muzeja hrvatskog vatrogastva.

Ministarstvo obrane i Oružane snage pružaju pomoć i daju potporu civilnim institucijama za zaštitu i spašavanje te za gašenje požara tijekom protupožarne sezone, prvenstveno u priobalju, i to uporabom zračnih, kopnenih i pomorskih protupožarnih snaga. Prema Planu protupožarne zaštite za iduće trogodišnje razdoblje u protupožarnoj sezoni planira se sudjelovanje oko 213 pripadnika te uporaba sljedećih materijalno-tehničkih sredstava: 5 m/v, 6 zrakoplova CL-415, 5 zrakoplova AT-802F/A, 2 helikoptera Mi-8, 1 desantni brod minopolagač (DBM), 1 desantni jurišni brod (DJB) i 2 gumena čamca (ČG).

Ministarstvo obrane i Oružane snage svoje opremljene, osposobljene i uvježbane pripadnike i postrojbe angažiraju kroz samostalno ili združeno djelovanje s drugim institucijama Republike Hrvatske kada namjenski resursi civilnih vlasti nisu dovoljni.

11.5.3. Smanjenje zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima

Zagađenost minama i eksplozivnim sredstvima uzrokuje niz gospodarskih i ekoloških poremećaja, a poglavito sigurnosnih problema stanovništvu na prostorima koji su bili u područjima ratnih djelovanja. Postojanje mina i eksplozivnih sredstava na preko 1,3% kopnene površine Republike Hrvatske ima izravan utjecaj na provedbu mjera zaštite života i imovine građana. Osim stalne prijetnje od stradavanja u minskim incidentima, na ovakvim područjima i u njihovoj neposrednoj blizini onemogućeno je učinkovito provođenje protupožarne zaštite, mjera zaštite od poplava i postupanje nakon tehnoloških akcidenata, kao i provođenje mjera prevencije s ciljem sprečavanja epidemija. Preko 80.000 komada različitih mina i velik broj razasutih eksplozivnih sredstava unutar 12 županija koje je moguće zloupotrijebiti u različitim kriminalnim ili terorističkim aktima, stalna su i ozbiljna prijetnja javnoj sigurnosti.

Općim izviđanjem cjelokupnog prostora i stalnim ažuriranjem tako dobivenih podataka, utvrđeni su položaj, veličina i pokazatelji minske zagađenosti Republike Hrvatske. Izradom kriterija za određivanje prvenstva u razminiravanju, stvoreni su uvjeti za učinkovito rješavanje minskog problema.

Trenutna veličina minski sumnjivih površina u Republici Hrvatskoj iznosi 734,5 km^2. Minski zagađeno je 12 županija, odnosno 101 grad i općina. Osim iskazane minski sumnjive površine, utvrđena je i površina veličine od 7,3 km^2 koja se odnosi na područja zagađena isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima. Takva područja prostiru se unutar 27 grada i općine, u 7 županija. Sukladno raspoloživim minskim zapisnicima i svim ostalim prikupljenim podacima izvršena je procjena da se na prostoru zagađenom minama i eksplozivnim sredstvima nalazi oko 80.000 raznih vrsta protupješačkih i protuoklopnih mina, te nedefiniran broj razasutih eksplozivnih sredstava.

U cilju smanjenja veličine prostora zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima, izvršit će se opće izviđanje minski sumnjivog prostora u cilju smanjenja minski sumnjivog područja za 182 km^2, te razminiravanje minski sumnjivih površina i površina zagađenih isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima u cilju smanjenja područja zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima za 196 km^2.

Temeljem utvrđene veličine i strukture minskog problema i izvršenim ažuriranjem podataka o strukturi poljoprivrednog zemljišta s Ministarstvom poljoprivrede utvrđeno

je postojanje još 95 km^2 minski zagađenih oranica u Republici Hrvatskoj. Najveće površine se nalaze u Istočnoj Hrvatskoj, odnosno Osječko-baranjskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Na ovakvim područjima se sukladno minskim zapisnicima nalazi i preko 50% svih protuoklopnih mina u Republici Hrvatskoj, što ukazuje na stalnu prijetnju stradavanja lokalnog stanovništva, čija temeljna djelatnost je upravo poljoprivredna proizvodnja.

Utvrđeno je i postojanje minske opasnosti u veličini od 75 km^2 unutar Nacionalnih parkova i Parkova prirode. Od iskazane površine, 38,0 km^2 nalazi se unutar Javne ustanove parka prirode Kopački rit, od čega se gotovo 1/10 površine odnosi na stalno poplavljena područja. Minska zagađenost osim što sprečava provedbu različitih mjera zaštite unutar ove međunarodno značajne močvare i ornitološki značajnog područja, priječi i provedbu zadaća iz pojačanog monitoringa populacije ptica u cilju prevencije životinjskih epidemija.

Održavanje obilježenosti minski sumnjivog prostora predstavlja radnje koje se provode radi stvaranja jasne granice između sigurnog i prostora zagađenog minama i eksplozivnim sredstvima. Položaj oznaka o opasnostima od mina i eksplozivnih sredstva jedan je od temeljnih elemenata informacijskog sustava o miniranosti prikazan na zemljovidima miniranosti koji se dostavljaju tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, policijskim upravama i drugim fizičkim i pravnim osobama po zahtjevu. Minski sumnjiv prostor Republike Hrvatske obilježen je s preko 16.000 oznaka koje ukazuju na minsku opasnost i s preko 400 oznaka koje ukazuju na moguć pronalazak neeksplodiranih ubojnih sredstava.

U cilju održanja obilježenosti cjelokupnog minski sumnjivog prostora zanavljat će se znakovi koji ukazuju na opasnost od mina i eksplozivnih sredstava na granicama minski sumnjivog prostora i područja zagađenog isključivo neeksplodiranim ubojnim sredstvima te postavljanje ograda na područjima gdje je utvrđeno postojanje minskih polja, a nalaze se u blizini škola, igrališta i drugih prostora koje stanovništvo intenzivno koristi. Kontrolirat će se izvršeno obilježavanje i vršiti dodatno obilježavanje na osnovi nastalih promjena u granicama minski sumnjivog prostora surađujući s županijama, općinama i gradovima, javnim poduzećima te Državnom upravom za zaštitu i spašavanje.

Hrvatski centar za razminiranje će u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo unutarnjih poslova i Državna uprava za zaštitu i spašavanje), lokalnom i područnom (regionalnom) samoupravom, javnim poduzećima, nevladinim organizacijama (Hrvatski Crveni križ i udruge) i Zakladom za humanitarno razminiranje „Hrvatska bez mina“ provoditi programe edukacije o opasnosti od mina, te prema ocjeni prilagođavati programe najugroženijim skupinama stanovništva.

Žrtva mina je osoba kojoj je organizam oštećen uslijed ratnih događanja ili od eksplozije zaostalog ratnog materijala nakon završetka ratnih operacija. Pod žrtvom mina se podrazumijeva i član obitelji o kojem skrbi žrtva mina ili je skrbila do smrtnog stradavanja uzrokovanim minama ili eksplozivnim sredstvima.

Ključni oblici pomoći žrtvama mina u kojima sudjeluju Vladin i nevladin sektor i koji će se provoditi u sljedećem trogodišnjem razdoblju su: hitna medicinska pomoć, trajna medicinska pomoć, fizička rehabilitacija, proteze, pomoćna sredstva, psihološka i socijalna potpora, zapošljavanje i ekonomska integracija, osposobljavanje i održivost, zakonodavstvo i javna svjesnost o problemu, pristup javnim službama i prikupljanje podataka.

Od početka Domovinskog rata do srpnja 2012. godine u minskim incidentima je stradalo 1.964 osoba, od kojih je 508 osobe smrtno stradalo.

Hrvatski centar za razminiranje će koordinirati aktivnosti vezane uz skrb, rehabilitaciju i ekonomsku reintegraciju koje provode tijela državne uprave, udruge i institucije koje se bave ovom problematikom na način da će nastaviti s održavanjem redovnih koordinacijskih sastanaka. Trenutno u Republici Hrvatskoj 3 udruge aktivno pomažu žrtve mina na način da je pomoć usmjerena povećanju kvalitete života žrtava mina.

Kontinuiranim organizacijskim razvojem i neprestanim ulaganjem, te primjenom najmodernijih tehnika i tehnologija Hrvatski centar za razminiranje je stvorio vlastite modele za sve faze složenog procesa razminiravanja. Kako navedena znanja, tehnologije i prateći proizvodi uvelike nadmašuju potrebe Republike Hrvatske, ista će se ponuditi zemljama s minskim problemom. Ovakvim pristupom stalnog unaprjeđenja metodologija, opreme i strojeva koji se koriste u humanitarnom razminiravanju, a koje je moguće primijeniti i u drugim zemljama s minskim problemom, želi se u sljedećem trogodišnjem razdoblju nastaviti s etabliranjem razminiravanja kao hrvatskog izvoznog proizvoda.

Hrvatski centar za razminiranje će, s ciljem pozicioniranja i promoviranja hrvatskog sustava protuminskog djelovanja međunarodnoj zajednici, nastaviti prezentaciju hrvatskih iskustava u protuminskom djelovanju prema međunarodnim institucijama, te diplomatskim predstavništvima u Republici Hrvatskoj, a posebice diplomatskim predstavništvima Republike Hrvatske u zemljama koje su suočene s minskim problemom. Radit će na osnaživanju i konkretiziranju do sada potpisanih sporazuma o suradnji na području protuminskog djelovanja s Azerbajdžanom, Jemenom, Libijom i Ukrajinom, te potpisati nove sporazume od čega najprije s Gruzijom, Šri Lankom, Turskom, Tadžikistanom i Irakom.

11.5.4. Jačanje radiološke i nuklearne sigurnosti

Sigurnost pri upotrebi izvora zračenja postiže se, između ostalog, dozimetrijskim nadzorom, redovnim pregledima izvora, kontrolom kvalitete uređaja te vođenjem ažurnih i dostupnih evidencija. Poseban značaj ima podizanje svijesti o mogućim opasnostima i odgovarajuća izobrazba osoba čiji posao je vezan uz uporabu izvora ionizirajućeg zračenja, odnosno koje se školuju za takve poslove. Zakonodavstvo i sam sustav su razvijani imajući u vidu preporuke Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) i odredbe sadržane u direktivama Europske unije.

Zaštita od ionizirajućeg zračenja temelji se na tri načela: opravdanost, optimizacija i ograničenje ozračenja. U slučaju medicinskog ozračenja ne primjenjuje se načelo ograničenja ozračenja, već se pri provođenju dijagnostičkih postupaka uporabom

izvora ionizirajućeg zračenja, uz poštivanje načela opravdanosti i optimizacije, treba voditi i preporučenim vrijednostima doza za pojedine postupke. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će u sljedeće tri godine započeti s izradom i u suradnji s priznatim stručnjacima izraditi preporučene vrijednosti za pojedine dijagnostičke postupke s naglaskom na postupke u dijagnostičkoj radiologiji.

Dozvolu za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja daje Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost po utvrđivanju da izvori ionizirajućeg zračenja, odnosno prostorije i radni okoliš u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori udovoljavanju uvjetima propisanim Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (Narodne novine, br. 28/10) i pravilnicima donesenim na temelju tog zakona. Ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, odnosno prostorija i radnog okoliša u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori vrše ovlašteni stručni tehnički servisi o čemu sastavljaju izvješća. Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će tijekom 2012. godine izraditi web aplikaciju koju će tehnički servisi koristiti za izradu izvješća o ispitivanju, pri čemu će se vršiti automatska provjera odstupanja pojedinih parametara od propisanih, odnosno automatska provjera udovoljavanja propisanim uvjetima. Na ovaj način Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će dozvole za uporabu izdavati na temelju izmjerenih vrijednosti, a ne na temelju mišljenja ovlaštenog stručnog tehničkog servisa o udovoljavanju uvjetima, čime bi se postupak davanja dozvola za uporabu izvora ionizirajućeg zračenja u potpunosti uskladio s međunarodnim preporukama

Fizička sigurnost izvora ionizirajućeg zračenja i posebne opreme od iznimne je važnosti kako za građane Republike Hrvatske tako i na globalnoj razini. Obzirom na veliki broj izvora, korisnika i prijevoznika konstantno unapređivanje svih vidova fizičke zaštite vrlo je kompleksna zadaća. Ovdje se radi o zaokruženom sustavu kojim se omogućava otkrivanje potencijalne prijetnje sigurnosti, odgovor na istu i podizanje opće sigurnosne kulture. Navedeno je prije svega obveza korisnika odnosno prijevoznika radioaktivnih izvora, no obveza Zavoda je izraditi odgovarajuće propise i pružati stručnu pomoć kad je potrebno.

Obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenjem i nuklearnih djelatnosti može doći prouzročiti izvanredni događaj odnosno dovesti do okolnosti koje više nisu pod nadzorom, a čija je posljedica izlaganje povišenom ozračenju izloženih radnika, stanovništva ili radioaktivno onečišćenje okoliša. Izvanredni događaji mogu nastati kao rezultat kvarova ili uslijed ljudskih grešaka ali mogu biti prouzročeni vanjskim utjecajima kao što su potres, poplava, ekstremni meteorološki uvjeti ili pak teroristički napad. Mogu biti manjeg opsega poput gubitka radioaktivnog izvora ili opsega koji ima karakter katastrofe kao što bi bila teška nesreća u nuklearnoj elektrani.

Nadalje, sustav pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću (SPUNN) omogućuje alarmiranje u slučaju povišene razine radioaktivnosti u okolišu. U 2009. godini je zastarjeli sustav mjernih postaja kroz PHARE 2005 projekt Europske unije u potpunosti zamijenjen novim sustavom od 25 novih mjernih postaja, raspoređenih po čitavom teritoriju Republike Hrvatske, s centralnom jedinicom za prikupljanje, analiziranje i pohranjivanje podataka u DZRNS-u. Prikupljeni mjerni podaci kontinuirano se razmjenjuju u europskom sustavu razmjene podataka (EURDEP) te direktno s Republikom Slovenijom i Mađarskom, a dostupni su i javnosti putem web portala.

U narednom periodu DZRNS će osigurati visoku raspoloživost toga sustava. Tehničko održavanje obavljat će ovlašteni vanjski stručnjaci te će se provesti odgovarajuća obuka službenika DZRNS-a za rukovanje novim softwerom SPUNN SCADA. U narednom periodu proširit će se mreža mjernih stanica sukladno međunarodnim preporukama i kriterijima prema financijskim mogućnostima.

Da bi se uspostavio učinkovit sustav radiološke i nuklearne sigurnosti nužno je uspostaviti i mehanizme otkrivanja nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala. Najvažnija funkcija ovakvog sustava je sprječavanje krijumčarenja nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala koji može biti korišten u kriminalne i/ili terorističke svrhe. Važno je međutim i otkrivanje nenamjernog prometa (izvori ionizirajućeg zračenja koji slučajno dospiju među otpadni metal).

Veliki broj graničnih prijelaza Republike Hrvatske je vlastitim resursima i kroz međunarodnu pomoć (EU PHARE 2006 projekt, *Second Line of Defense* i EXBS programi Vlade SAD-a) opremljen opremom za otkrivanje povišene razine radioaktivnosti i time nedozvoljenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala. Opremu koriste službenici carine i granične policije kao dio standardne opreme za kontrolu osoba i roba u prometu preko državne granice, a nakon što otkriju pokušaj neovlaštenog prometa nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala, pozivaju službenike DZRNS-a koji takav materijal identificiraju i na adekvatan način zbrinjavaju. U sljedeće tri godine u suradnji s Carinskom upravom DZRNS će nastaviti provoditi izobrazbu i trening carinika za otkrivanje nuklearnog i drugog radioaktivnog materijala i istovremeno jačati vlastite kapacitete za identifikaciju i zbrinjavanje otkrivenog materijala prema najboljoj postojećoj međunarodnoj praksi u ovom području.

DZRNS će također nastaviti aktivno sudjelovati u svim aktivnostima vezanim uz sprječavanje širenja proliferacije oružja za masovno uništenje i uz borbu protiv terorizma u dijelu koji uključuje prijetnju od nuklearnog ili radioaktivnog materijala u zemlji i kroz međunarodne inicijative.

Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će osigurati identifikaciju radnih mjesta i područja na kojima, obzirom na izloženost prirodnim izvorima ionizirajućeg zračenja, može doći do povećanog ozračenja radnika i stanovništva (primjerice u avionima, toplicama, spiljama, odlagalištima tehnološkog otpada…) te klasificirati takva radna mjesta i definirati uvjete i postupke za poduzimanje potrebnih zaštitnih mjera vodeći se međunarodnim preporukama i odredbama sadržanim u direktivama Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.5. Smanjiti opasnosti i posljedice od nesreća i elementarnih nepogoda

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.5.1. Izgradnja integriranog sustava zaštite i spašavanja	11.5.1.1. Povećanje udjela usklađenosti sustava ZIS RH sa sustavima ZIS EU i NATO	Potpuno usklađivanje sustava ZIS RH sa sustavima EU i NATO	% (kumulativ)	80	DUZS	90	100	100
	11.5.1.2. Povećanje postotka implementacije GIS SUSTAVA za potrebe sustava ZiS	Implementacija GIS SUSTAVA do razine od 100%	% (kumulativ)	90	DUZS	95	100	100
	11.5.1.3.Ustrojavanje zonskih skladišno distributivnih centara civilne zaštite	Povećanjem broja skladišta omogućiti će se kvantitativno i kvalitativno zbrinjavanje stanovništva	Broj	3	DUZS	3	4	4
11.5.2. Razvoj svih komponenti vatrogasnog sustava	11.5.2.1. Povećanje broja školovanih, osposobljenih i usavršenih vatrogasaca	Veći broj osposobljenih vatrogasaca daje veću djelotvornost na vatrogasnim intervencijama	Broj	9.039	HZV	9.100	9.150	9.160
	11.5.2.2. Postotak izgrađenosti Vatrogasnog vježbališta i Centra za ispitivanje vatrogasne tehnike u Stubičkoj Slatini	Centralizacija sustava osposobljavanja i usavršavanja u jedinstvenom vatrogasnom vježbalištu doprinosi povećanju kvalitete osposobljenosti vatrogasaca	% (kumulativ)	0	HZV	5%	20%	30%
11.5.3. Smanjenje zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima	11.5.3.1. Povećanje veličine razminirane minski sumnjive površine	Povećanjem razminiravanja povećava se veličina površine koju je moguće privesti namjeni	km2	0	HCR	72	144	195
	11.5.3.2. Smanjenje zagađenosti minama i eksplozivnim sredstvima	Pronalaženjem i uništavanjem mina i eksplozivnih sredstava povećava se razina opće sigurnosti i smanjuje zagađenost tla	Broj	80.000	HCR	70.000	60.000	55.000
	11.5.3.3. Smanjenje minski sumnjive površine prioritetne skupine-oranice	U cijelosti izvršenim razminiravanjem oranica omogućit će se pokretanje poljoprivredne proizvodnje na područjima posebne državne skrbi i smanjiti mogućnost stradavanja lokalnog stanovništva-poljoprivrednika	km2	75	HCR	45	16	0

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.5.4. Jačanje radiološke i nuklearne sigurnosti	11.5.4.1. Izrađena programska podrška za izradu izvješća o ispitivanju izvora ionizirajućeg zračenja te prostorija i radnog okoliša u kojem se koriste ili čuvaju otvoreni radioaktivni izvori	Upotrebom programske podrške, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost će dozvole za uporabu izdavati na temelju izmjerenih vrijednosti.	%	40	DZRNS/ovlašteni stručni tehnički servisi	100	100	100
	11.5.4.2. Osigurana raspoloživost SPUNN sustava	postotak vremena izvan funkcije pojedine mjerne stanice	%	7	DZRNS	6	5	4
	11.5.4.3. Identificirana radna mjesta i područja obzirom na izloženost prirodnim izvorima ionizirajućeg zračenja	Na identificiranim radnim mjestima i područjima s povišenom razinom ionizirajućeg zračenja primjenjivat će se mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja čime će se smanjiti doza stanovništa, odnosno radnika.	%	0%	DZRNS/ovlašteni stručni tehnički servisi/vanjski stručnjaci	10%	50%	80%

11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Obrana suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske temeljna je zadaća obrambenog sustava. Suverenitet i teritorijalna cjelovitost štite se stalnim nadzorom teritorija, odvraćanjem od potencijalne agresije i provođenjem borbenih operacija. U tom smislu Oružane snage trajno razvijaju i održavaju vojne sposobnosti radi odgovora na sigurnosne izazove i ugroze.

Ljudi su najvažniji dio obrambenog sustava koji određuje njegovu kvalitetu te će se stoga u obrambenom sustavu osobita pozornost posvetiti unapređenju strukture, znanja i sposobnosti djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga.

Sposobne i opremljene Oružane snage jačaju sigurnosni okvir u kojem se odvija cjelokupni društveni život u Republici Hrvatskoj. Opremanje Oružanih snaga je korisno ulaganje koje pridonosi gospodarskom napretku Republike Hrvatske uvođenjem novih znanja i tehnologija.

Članstvo u NATO savezu zahtijeva novi profil vojnih sposobnosti, interoperabilnih sa članicama Saveza. Oružane snage neće razvijati cijeli spektar vojnih sposobnosti nego će se u jednom dijelu oslanjati na saveznike. Zadržat će one sposobnosti koje joj omogućavaju narastanje obrambenog potencijala u slučaju konvencionalnog napada na Republiku Hrvatsku.

U skladu s najboljim demokratskim praksama zapadnih demokracija nad hrvatskim obrambenim sustavom provodi se stalni demokratski i civilni nadzor te se u tu svrhu u obrambeni sustav uvode napredne upravljačke metode koje osiguravaju kvalitetno i svrsishodno upravljanje resursima.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.6.1. Povećanje opremljenosti obrambenog sustava, izgradnja te modernizacija objekata i infrastrukture

Kako bi Oružane snage bile sposobne ostvarivati svoje misije i zadaće, moraju biti opremljene modernom opremom i naoružanjem u skladu s potrebama i mogućnostima. Zbog zastarjelosti i neispravnosti postojećeg naoružanja i vojne opreme te eksploatacijskog vijeka koji je na isteku, a u cilju dostizanja vojnih sposobnosti deklariranih strateškim dokumentima, potrebno je realizirati velik broj projekata opremanja i modernizacije Oružanih snaga.

Pristupivši NATO savezu, Republika Hrvatska je preuzela obvezu sudjelovanja i potpore programima osiguranja mira i stabilnosti u svijetu, ne zanemarujući pri tome svoju temeljnu obvezu - zaštitu suvereniteta i teritorijalnog integriteta. Kako bi tu zadaću mogla kvalitetno obaviti, potrebno je Hrvatsku kopnenu vojsku (HKoV) osuvremeniti sredstvima oklopništva te time povećati njegove manevarske sposobnosti, vatrenu moć i poboljšati zaštitu ljudi.

Opremanjem borbenim oklopnim vozilom omogućit će se sudjelovanje postrojbama HKoV-a u NATO vođenim operacijama ili operacijama u okviru mandata UN-a, a sukladno preuzetim ciljevima snaga. Daljinski upravljana oružna stanica osigurat će

dobru vatrenu moć vozila, uz mogućnost uništenja i neutralizacije visokovrijednih ciljeva, neoklopnih vozila, letjelica i žive sile. Kako bi se omogućila visoka preciznost upravljanja paljbom, oružne stanice integrirane su s termovizijom, laserskim daljinomjerom i balističkim računarom. Osim toga, daljinski upravljana oružna stanica osigurat će veći korisni prostor u vozilu te smanjiti izloženost posade neprijateljskoj vatri.

Opremanjem jurišnom puškom osigurat će se standardizacija i unifikacija temeljnog naoružanja pješačkih postrojbi Oružanih snaga. Time će se poboljšati vatrena moć, opskrba streljivom, održavanje i interoperabilnost sa NATO naoružanjem.
Remontom i modernizacijom radarskog sustava „*Enhanced Peregrine*“ povećat će se sposobnost Hrvatske ratne mornarice (HRM) za kontrolom Jadranskog mora, otoka i priobalja, a modernizirani sustav omogućit će pružanje podataka o stanju na Jadranskom moru i ostalim korisnicima unutar Oružanih snaga, Ministarstva unutarnjih poslova i drugih državnih institucija.

Modernizacijom sekundarnog radara radarskog sustava FPS-117, prelaskom u rad na "MODE S", dostići će se europski standardi identifikacije zrakoplova u jedinstvenom zračnom prostoru Europe. Pouzdana i točna identifikacija zrakoplova osigurat će stvaranje prepoznatljive slike zračne situacije čime će se omogućiti provođenje preuzetih obaveza od NATO saveza odnosno nadzor i zaštita zračnog prostora Republike Hrvatske.

Opremanjem Obalne straže obalnim ophodnim brodovima poboljšat će se nadzor i zaštita prava i interesa Republike Hrvatske na hrvatskom dijelu Jadranskog mora. U mirnodopskim uvjetima brodovi će nadzirati poštivanje i nametati provedbu legislative Republike Hrvatske na moru, boriti se protiv asimetričnih i nekonvencionalnih prijetnji, podupirati druga tijela i stanovništvo u izvanrednim situacijama, provoditi akcije traganja i spašavanja sukladno Zakonu o Obalnoj straži Republike Hrvatske. U ratnim uvjetima brodovi bi obavljali zadaće borbene i logističke potpore obrambenim snagama.
Opremanje Oružanih snaga borbenim avionom odnosno remontom i produženjem životnog vijeka borbenog aviona MiG-21 treba osigurati zadržavanje deklariranih sposobnosti prema NATO savezu. Provedbom "*Air Policinga*" Republika Hrvatska osigurava nadzor i zaštitu nacionalnog zračnog prostora i pridonosi povećanju sposobnosti obrane NATO saveza. Osim toga, borbeni avion osigurat će vatrenu potporu snagama na kopnu i moru, protuzračnu obranu iz zraka, zaštitu zračno-desantnih operacija i izviđanje.

Opremanjem Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane jednim zrakoplovom AT-802 dvosjedom povećat će se kvaliteta i stabilnost obuke pilota na tom tipu protupožarnog zrakoplova te smanjiti ukupni financijski troškovi koje Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana ima slanjem svojih pilota na obuku u inozemstvo.

Opremanjem radiološkim, biološkim i kemijskim sredstvima i opremom postrojbi deklariranih za sudjelovanje u međunarodnim operacijama povećat će se stupanj osobne i kolektivne zaštite, samopomoći i osobne dekontaminacije.

U sklopu vojno-skladišnog kompleksa „Debela glava“, koji sadrži tipske građevine za smještaj i čuvanje tvarne pričuve ubojnih sredstava, potrebno je izgraditi dodatne skladišne kapacitete. U kompleksu je planirana izgradnja 14 novih skladišta ukupne površine 2.800 m^2 i izgradnja nove prateće infrastrukture.

U sklopu vojnog skladišnog kompleksa „Hrvatski ždral“ u Doljanima blizu Bjelovara, u kojem već postoje poluukopane građevine za smještaj minsko-eksplozivnih sredstava, potrebno je izgraditi dodatne skladišne kapacitete. U kompleksu je planirana izgradnja sedam novih skladišta ukupne površine 1.400 m^2 i izgradnja nove prateće infrastrukture.

11.6.2. Osigurati obučenost, uvježbanost i logističku održivost Oružanih snaga

Pojedinačnom obukom, obukom postrojbi i združenom obukom osposobljavaju se pojedinci, postrojbe i zapovjedništva za učinkovitu provedbu misija i zadaća. Vojne vježbe su najsloženiji oblik vojne obuke kojim se provjerava i održava spremnost zapovjedništava i postrojbi za provedbu misija i zadaća Oružanih snaga.

Održavanje materijalnih sredstava Oružanih snaga predstavlja skup aktivnosti kojima se ona zadržavaju ili vraćaju u stanje ispravnosti i pouzdanosti radi očuvanja sposobnosti snaga za provedbu zadaća.

Obuka djelatnog sastava je najvažnija zadaća Oružanih snaga u miru i provodi se redovito za sve pripadnike Oružanih snaga. Sastoji se od obuke pojedinaca (obuka za stjecanje vojno-stručnih specijalnosti u rodovima, službama i strukama, funkcionalna obuka - osposobljavanje za dužnosti, odnosno razvoj vještina i znanja pojedinaca), zajedničke obuke (obuka postrojbi, stožera i zapovjedništava) i preduputne obuke za međunarodne misije i operacije.

U idućem razdoblju intenzivirat će se obuka u potpori međunarodno preuzetih obveza (NATO operacije i snage brzog odgovora, borbene skupine Europske unije, UN misije), što će rezultirati povećanjem zahtjeva za organizacijom i/ili sudjelovanjem na obučnim aktivnostima s prvenstvenim ciljem unaprjeđenja postojećih i ocjenjivanja dostignutih operativnih sposobnosti pojedinaca i postrojbi.

Do kraja 2015. planira se godišnje obučiti do 2.000 dragovoljnih ročnika. U razdoblju 2013. - 2015. planira se pokretanje obuke ugovorne pričuve.

Cilj je vojnih vježbi ostvariti, poboljšati, razviti i pokazati sposobnosti Oružanih snaga za cijeli spektar misija – zajednička obrana (u okviru članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora), upravljanje u kriznim situacijama, kooperativna sigurnost. Težište provedbe vojnih vježbi, kako domaćih tako i međunarodnih, jest priprema i potpora međunarodno preuzetih obveza kao što su NATO operacije i snage brzog odgovora, borbene skupine Europske unije i UN misije.

Temelj planiranja i izvođenja vojnih vježbi je priprema zapovjedništava i snaga za mirovne operacije, za upravljanje u kriznim situacijama i rješavanje konflikata te kontinuirani razvoj ekspedicijskih sposobnosti za buduće NATO-ove misije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.6. Zaštićen suverenitet i teritorijalna cjelovitost Republike Hrvatske

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.6.1.Povećanje opremljenosti obrambenog sustava, izgradnja te modernizacija objekata i infrastrukture	11.6.1.1.Broj nabavljenih jurišnih puški	Nabavom jurišnih puški poboljšat će se borbena spremnost i dostići će se postavljeni standardi interoperabilnosti sa NATO-om	Broj	2.860	MO	5.860	9.860	13.860
	11.6.1.2. Broj izgrađenih ophodnih brodova	Izgradnjom obalnih ophodnih brodova osigurat će se operativnost Obalne straže	Broj	0	MO	0	1	1
	11.6.1.3. Broj izgrađenih objekata u kompleksu "Debela Glava"/"Hrvatski Ždral"	Izgradnjom VSK dostići će se postavljeni standardi u skladištenju UBS	Broj	1	Jedinica za provedbu projekta	2	2	2
11.6.2. Osigurati obučenost, uvježbanost i logističku održivost Oružanih snaga	11.6.2.1. Broj provedenih obučnih događaja	Provedba svih oblika obuke u cilju dostizanja obučnih standarda	Broj	600	MO	1.000	1.500	2.000
	11.6.2.2. Broj provedenih vojnih vježbi	Provedba vojnih vježbi u svrhu dostizanja i održavanja spremnosti	Broj	33	MO	33	33	33

11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Zbog vlastitog razvoja i sigurnosti, Republika Hrvatska ima izraziti interes sudjelovati u izgradnji međunarodnog sigurnosnog sustava, a posebno sustava Europske unije. Ulaskom u NATO i skorim ulaskom u Europsku uniju, jača i uloga Republike Hrvatske na međunarodnoj sigurnosnoj sceni. Članstvom u NATO-u Republika Hrvatska se uključila u sustav kolektivne obrane, koji Republici Hrvatskoj daje najveću moguću razinu sigurnosti, ali zahtijeva i njezin doprinos takvom sustavu.

U području međunarodne obrambene suradnje provodi se niz aktivnosti izgradnje zajedničkih sposobnosti sa saveznicima i partnerima te aktivnosti usmjerene na jačanje sigurnosti i povjerenja. Doprinos stabilnosti regije putem bilateralne obrambene suradnje sa zemljama regije i aktivnog sudjelovanja u regionalnim inicijativama nezaobilazna je stavka u razvoju uspješnih političkih i gospodarskih odnosa u regiji.

Bilateralna i multilateralna obrambena suradnja uvelike utječu na izgradnju i jačanje međusobnog povjerenja, što je velik doprinos međunarodnoj sigurnosti, ali i sigurnosnom položaju Republike Hrvatske. Pod okriljem UN-a, NATO-a i Europske unije, Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama u inozemstvu.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i nacionalna sigurnost ne završava na državnim granicama. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Ministarstvo unutarnjih poslova ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama država članica Europske unije, te sa svim državama u neposrednom okruženju. Isto tako, kroz članstvo u INTERPOL-u, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim državama svijeta. S mnogim državama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na raznim sigurnosnim područjima, a također smo uključeni u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Republika Hrvatske odnosno Ministarstvo unutarnjih poslova je priznat sudionik u mirovnim misijama i operacijama, što će se nastojati i dalje unapređivati. Međunarodnu sigurnosnu suradnju treba i dalje razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznata i prihvaćena, kao bitna sigurnosna komponenta europskog sigurnosnog sustava.

Uz navedeno, Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (DZRNS) provodi i koordinira provođenje obveza koje je Republika Hrvatska preuzela prema međunarodnim konvencijama i sporazumima, a odnose se na zaštitu od ionizirajućeg zračenja i nuklearnu sigurnost.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

11.7.1. Razvijanje suradnje s državama članicama Europske unije, susjednim državama i državama u regionalnom okruženju

Kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju razvija se sustav naprednih metodologija i tehnologija. Uspostavit ćemo strukturu ljudskih potencijala koja će kroz model

multiplikatora („*train the trainers*“) biti sposobna adekvatno prenijeti potrebna znanja na daljnje korisnike. Institucionalne i administrativne kapacitete jačamo kroz pretpristupne projekte Europske unije, koristeći tehničku pomoć i *twinning* pomoć, radi preuzimanja najbolje prakse država članica Europske unije na području unutarnjih poslova.

Vijeće za regionalnu suradnju (*Regional Cooperation Council*) je jedan od važnih okvira za regionalnu suradnju, gdje su kao prioriteti istaknuti unutarnji poslovi i sigurnosna suradnja.

Strategija suzbijanja korupcije daje okvir za suradnju sa susjednim državama u području borbe protiv korupcije, policijske suradnje, migracija, azila i organiziranog kriminala. U cilju širenja europskih standarda Ministarstvo unutarnjih poslova nastavlja jačati međunarodnu suradnju, a svoja iskustva je, kao i do sada, spremno podijeliti sa zainteresiranim susjednim državama. U planiranom razdoblju će se nastaviti suradnja unutar resora unutarnjih poslova sa spomenutim državama u krajnjem cilju postizanja optimalne razine suradnje i zajedničke europske sigurnosti.

11.7.2. Međunarodna obrambena suradnja

Međunarodna obrambena suradnja podrazumijeva bilateralnu i multilateralnu obrambenu suradnju, sudjelovanje u radu obrambenih tijela NATO-a i Europske unije te ostalih međunarodnih organizacija (UN, OESS i slično), kao i vojnu diplomaciju. Aktivno djelovanje Republike Hrvatske u UN-u, NATO-u, Europskoj uniji i ostalim organizacijama te unapređenje međunarodne obrambene suradnje pridonosi jačanju uloge Republike Hrvatske u međunarodnom sigurnosnom i obrambenom prostoru, provođenju reformi i razvoju obrambenog sustava Republike Hrvatske, poboljšanju dobrosusjedskih odnosa te jačanju regionalne suradnje.

Bilateralna i multilateralna obrambena suradnja, osim upoznavanja drugih obrambenih sustava i oružanih snaga te mogućnosti prenošenja iskustava i znanja, uvelike utječe na izgradnju i jačanje međusobnog povjerenja, što je velik doprinos međunarodnoj sigurnosti. Tako se na najbolji način pridonosi i stabilnom sigurnosnom okruženju Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska će usmjeriti bilateralnu suradnju na zemlje članice NATO-a i Europske unije te na zemlje regije. Obrambena suradnja sa susjednim državama poseban je interes sa stajališta nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske. S obzirom na identičnost geopolitičkog položaja i važnost izgradnje međusobnog povjerenja i regionalne stabilnosti, sadržaj aktivnosti bilateralne suradnje treba biti pažljivo odabran i usmjeren na projekte od obostranog interesa. Pri tome će i nadalje posebnu važnost imati aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje (A5).

U uvjetima restrikcije obrambenih proračuna s kojima se suočavaju gotovo sve članice NATO-a i Europske unije, obrambena politika Republike Hrvatske usmjerit će se na potporu zajedničkim nastojanjima u razvoju potrebnih obrambenih sposobnosti. Uz bolju koordinaciju, koherentnost i odgovarajuću prioritizaciju u okviru projekata «pametne obrane» (*Smart Defence*) odnosno «udruživanja i dijeljenja» (*Pooling and sharing*), zemlje saveznice imaju priliku postizanja veće sigurnosti za manje novaca.

U svrhu proračunskih ušteda, vojno-diplomatska mreža Republike Hrvatske u inozemstvu će se racionalizirati, imajući na umu zadržavanje odgovarajuće razine i kvalitete međunarodne obrambene suradnje.

U sklopu djelovanja u međunarodnom okruženju, Republika Hrvatska će deklarirati postrojbe Oružanih snaga koje će se pripremati za sudjelovanje u snagama brzog odgovora NATO-a (NRF), misijama i operacijama pod okriljem UN-a te borbenim skupinama Europske unije (EU Battlegroups). Republika Hrvatska će pridonositi sposobnostima NATO-a i Europske unije te će nastaviti sa sudjelovanjem u NATO i EU vođenim operacijama sukladno raspoloživim resursima i potrebama.

Članstvo u NATO-u i drugim međunarodnim institucijama podrazumijeva sudjelovanje i u podmirenju troškova funkcioniranja i rada, što uključuje troškove poput članarina, financiranja zajedničkih projekata i slično.

11.7.3. Uspješno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama

Republika Hrvatska ispunjava preuzete međunarodne obveze sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama. Sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama temelji se na učinkovitoj pripremi prije upućivanja na zadaću te na stvaranju sigurnosnih uvjeta pripadnika Oružanih snaga na području provedbe misija i operacija.

Oružane snage Republike Hrvatske u 2012. godini sudjeluju u sedam mirovnih misija UN-a s ukupno 116 pripadnika. Tijekom 2012. godine Oružane snage će uputiti vojne promatrače u misiju UNMISS (Južni Sudan). Krajem godine u osam mirovnih misija UN-a će se nalaziti 23 časnika Oružanih snaga Republike Hrvatske na pojedinačnim dužnostima vojnih promatrača i stožernih časnika te 95 pripadnika kontingenta u misiji UNDOF.

Nastavak vrlo dobre suradnje Oružanih snaga Republike Hrvatske s UN vidljiv je kroz visok broj pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama UN-a tijekom 2012. godine. Odlukama Vlade Republike Hrvatske definirane su redovite rotacije koje su se provodile tijekom cijele godine, broj i organizacijska struktura pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u misijama UN-a. Tijekom narednih godina očekujemo zadržavanje postojećeg broja misija i pripadnika.

Oružane snage Republike Hrvatske u 2012. godini sudjeluju u dvije NATO vođene operacije (ISAF i KFOR). Brojčane veličine kontingenata utvrđene su odlukama Hrvatskog sabora i iznose 350 pripadnika za ISAF i 25 pripadnika za KFOR. Tijekom 2014. godine planiran je završetak operacije u Afganistanu te će nakon toga u Afganistanu ostati do 50 pripadnika Oružanih snaga.

Osim navedenog u 2012. godini Oružane snage imaju deklariranu obvezu sudjelovanja s Vodom za specijalna djelovanja i tri stožerna časnika u okviru NRF/IRF brzih snaga za odgovor, a u 2013. godini Oružane snage imaju obveze sudjelovanja u NRF/IRF brzim snagama za odgovor s vodom VP, stožernim osobljem (31 pripadnik) i vodom NKBO (37 pripadnika) za moguće jednokratno upućivanje u trajanju do šest mjeseci.

Oružane snage Republike Hrvatske u 2012. godini sudjeluju u jednoj vođenoj operaciji ATALANTA Europske unije, i to s 5 pripadnika te očekujemo da će operacija trajati i narednih godina.

Tijekom 2012. Oružane snage sudjeluju u sastavu Europske unije BG s postrojbom jačine ojačane satnije (do 250 pripadnika).

Sudjelovanje policijskih službenika u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim ciljevima Republike Hrvatske, koji joj omogućavaju profiliranje kao odgovorne članice međunarodne zajednice. Dosadašnje aktivno sudjelovanje u mirovnim operacijama doprinijelo je ostvarenju strateških ciljeva članstva u NATO-u te, slijedom toga, i skorom pridruživanju Europskoj uniji.

Prihvaćanjem Memoranduma o doprinosu sustavu Standby aranžmana UN-a iz 2002. godine, Vlada Republike Hrvatske preuzela je obavezu definirati kapacitete sa kojima će sudjelovati u mirovnim misijama organizacije Ujedinjenih naroda, temeljem čega je Ministarstvo unutarnjih poslova u obavezi osigurati šesnaest policijskih službenika sa rokom odziva od trideset dana. Provedba preuzetih obaveza započela je 2005. godine upućivanjem prvih službenika u mirovne misije, da bi tijekom 2007. godine dosegnuli broj na koji smo se obvezali, i taj trend sa manjim odstupanjima održavamo do danas. Posredstvom mirovnih misija UN-a u koje smo se uključili, UNMIT na Istočnom Timoru, UNFICYP na Cipru, UNMIK na Kosovu, i MINUSTAH na Haitiju, do travnja 2012. godine ukupno je angažirano osamdeset šest policijskih službenika.

U planu je zadržati postojeće kapacitete te u suradnji i koordinaciji sa Ministarstvom vanjskih i europskih poslova proanalizirati trenutni angažman i uskladiti ga sa interesima Republike Hrvatske, odnosno u slučaju mirovne misije u Istočnom Timoru koja završava tijekom godine, pronaći adekvatnu zamjenu za budući angažman. Na temelju praktičnih iskustava stečenih kroz angažman u mirovnim misijama, te specijaliziranih edukativnih aktivnosti na kojima učestvujemo, Ministarstvo unutarnjih poslova će nastaviti nominirati policijske službenike na rukovodeća mjesta u upravljačkim tijelima i mirovnim misijama organizacije Ujedinjenih naroda.

U procesu pristupanju Sjevernoatlantskom vojnom savezu, Ministarstvo unutarnjih poslova se 2005. godine aktivno uključilo u nastojanja saveza i međunarodne zajednice za provedbu reforme sigurnosnog sektora i izgradnju civilnih kapaciteta u Afganistanu, sa policijskim savjetnicima koji su pod okriljem Njemačkog PRT radili na ustroju kapaciteta civilne policije. Pristupanjem u punopravno članstvo NATO saveza Ministarstvo unutarnjih poslova dodatno je ojačalo kapacitete uključivanjem u NATO/ISAF operaciju u dijelu mješovitih vojno-policijskih timova za obuku i mentoriranje Afganistanskih snaga sigurnosti, POMLT (Police Operational Mentor Liaison Team). Do travnja 2012. godine u NATO/ISAF operaciji u Afganistanu ukupno su angažirana dvadeset četiri policijska službenika.

Implementirajući novi koncept operacije (CONOPS) za učešće PAT (Police Advisory Team) u okviru NATO/ISAF operacije u Afganistanu provest će se adekvatna selekcija i obuka pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova kako bi u slijedećoj fazi

angažmana mogli na adekvatan način odgovoriti na postavljene izazove u razvoju i izgradnji kapaciteta civilne policije u Afganistanu.

Proširujući kapacitete na području institucionalnog razvoja sigurnosnog sektora kao segmenta post-konfliktne izgradnje civilnog društva, Ministarstvo unutarnjih poslova se od osnutka 2007. godine aktivno uključilo u policijsku misiju Europske unije u Afganistanu „EUPOL Afghanistan“. Do travnja 2012. godine u misiji EUPOL Afghanistan ukupno je angažirano devet policijskih službenika.

Nastojanju Europske unije da na Kosovu uspostavi i podupre vladavinu prava pridružila se i Republika Hrvatska uključivanjem pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova koji kao mentori i savjetnici potpomažu institucionalni razvoj policijskog sustava u okviru mandata misije „EULEX Kosovo“. Do travnja 2012. godine u misiji EULEX Kosovo ukupno je angažirano dvanaest policijskih službenika.

Pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije realno je za očekivati povećani angažman pripadnika Ministarstva unutarnjih poslova u misijama utemeljenima na konceptu CSDP, i u tome smislu provode se pripremne aktivnosti kroz obuku policijskih službenika za učešće u misijama Europske unije. Ministarstvo unutarnjih poslova će nominirati policijske službenika na rukovodeća radna mjesta u upravljačkim strukturama i misijama Europske unije.

Ministarstvo unutarnjih poslova od 2006. godine u kontinuitetu organizira i provodi međunarodni tečaj za obuku policijskih službenika za sudjelovanje u mirovnim misijama UN-a, UNPOC (United Nations Police Officers Course). Na poziv Republike Hrvatske 2007. godine UN-ov Odjel za mirovne misije (DPKO) je proveo evaluacija tečaja UNPOC u Republici Hrvatskoj te izdao Certifikat o usklađenosti sa edukativnim normama i standardima organizacije Ujedinjenih naroda koji je obnovljen 2011. godine na period od tri godine. Na tečaju je učestvovalo ukupno 127 polaznika, a s obzirom na međunarodni karakter tečaja na istome su kao instruktori ili polaznici osim pripadnika MUP-a i Ministarstva obrane, sudjelovali i predstavnici zemalja iz regije; Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, drugih Europskih zemalja; Austrije, Njemačke, Švedske, Norveške, Slovačke, Litve, Belgije, Velike Britanije, Mađarske, kao i drugih zemalja; Izraela, Ugande, Jemena, Malavija i Iraka. Od 2010. godine partner u organizaciji tečaja UNPOC je ured UNDP u Republici Hrvatskoj sa kojim je zaključen sporazum o suradnji.

U planu je nastaviti organizaciju međunarodnog tečaja UNPOC u Republici Hrvatskoj, te s obzirom na rastuće potrebe u području izobrazbe policijskih službenika za učešće u mirovnim misijama i operacijama posredstvom ToT (Train of Trainers) programa započeti edukativne aktivnosti usmjerene na educiranje i pripremu trenera i multiplikatora znanja.

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijelom 2011. godine u Crnu Goru uputilo tim instruktora koji je sukladno edukativnim normama i standardima UN-a na Policijskoj Akademiji u Danilovgradu organizirao i proveo prvi tečaj za upućivanje policijskih službenika Crne Gore u mirovne misije UNPOC. U planu je nastaviti i proširiti regionalnu suradnju, kako na zemlje sa kojima smo uspostavili suradnju, tako i na zemlje nove davateljice policijskih snaga za učešće u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 11.7. Održavanje međunarodne obrambene i policijske suradnje

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
11.7.1. Razvijanje suradnje s državama članicama Europske unije, susjednim državama i državama u regionalnom okruženju	11.7.1.1. Povećanje broja potpisanih bilateralnih i multilateralnih Ugovora a) readmisije b) međunarodne policijske suradnje.	Povećanjem broja potpisanih bilateralnih i multilateralnih ugovora podiže se razina učinkovitosti međunarodne suradnje na području unutarnjih poslova.	Broj	a) 25 b) 47	MUP	a) 28 b) 50	a) 31 b) 53	a) 34 b) 56
11.7.2. Međunarodna obrambena suradnja	11.7.2.1. Smanjenje broja vojno-diplomatskih predstavništva	Smanjenjenjem broja vojno-diplomatskih predstavništva racionalizira se vojno diplomatska mrežđa i ostvaruju financijske uštede	Broj	17	MO	13	12	12
	11.7.2.2. Broj aktivnosti bilateralne obrambene suradnje	Smanjiti razinu bilateralnih obrambenih aktivnosti uz fokusiranje na strateške partnere i zemlje regije	Broj	381	MO	341	340	340
	11.7.2.3 .Broj aktivnosti multilateralne obrambene suradnje	Smanjiti razinu multilateralnih obrambenih aktivnosti uz fokusiranje na najvažnije multilateralne organizacije	Broj	183	MO	155	150	150
11.7.3. Uspješno sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama	11.7.3.1. Povećanje broja međunarodnih mirovnih operacija i misija prema broju: a) misija b) broju upućenih policijskih službenika	Povećanim sudjelovanjem u međunarodnim mirovnim operacijama i misijama jača se ugled hrvatske policije i Republike Hrvatske kao pouzdanog međunarodnog partnera.	Broj	a) 5 b) 130	MUP	a) 5 b) 137	a) 7 b) 144	a) 7 b) 154
	11.7.3.2. Sudjelovanje u UN misijama: a) broj misija b) broj djelatnika	Očuvanje mira i stabilnosti sudjelovanjem u mirovnim misijama	Broj	a) 8 b) 118	MO	a) 8 b) 120	a) 8 b) 100	a) 8 b) 100
	11.7.3.3. Sudjelovanje u NATO operacijama: a) broj operacija b) broj djelatnika	Očuvanje mira i stabilnosti sudjelovanjem u NATO operacijama	Broj	a) 2 b) 361	MO	a) 2 b) 343	a) 2 b) 280	a) 2 b) 71

12. Daljnje jačanje međunarodnog položaja Republike Hrvatske i očuvanje nacionalnog identiteta

Afirmacija i zaštita interesa Republike Hrvatske u predstojećem trogodišnjem razdoblju bit će usmjerena na funkcioniranje u uvjetima članstva u Europskoj uniji i NATO-u.

Kao članica NATO-a Republika Hrvatska će nastaviti aktivno i konstruktivno pridonositi daljnjem jačanju i stvaranju politika i mjera koje će Savezu pomoći u nošenju s novim, globalnim sigurnosnim izazovima modernog doba. U regiji će se nastaviti konstruktivno djelovati, dajući tako doprinos njenoj daljnjoj stabilizaciji i prosperitetu utemeljenom na načelima dobrosusjedstva, sveobuhvatne suradnje i rješavanja svih otvorenih pitanja dijalogom.

Nadalje, nastavit će se angažman u svim multilateralnim organizacijama u čijem radu Hrvatska sudjeluje, a glede bilateralnih vanjskopolitičkih aktivnosti, intenzivno će se razvijati kontakti s državama koje ulaze u krug ključnih subjekata na međunarodnoj sceni, kao i drugim zemljama svijeta, gdje postoje gospodarski interesi i specifične poveznice poput kulturnih veza i brojnog hrvatskog iseljeništva.

Stalne promjene u međunarodnom okruženju, kao i izazovi globalnog načina poslovanja, stavljaju nužnost prilagodbe i moderniziranje u strukturnom, sadržajnom i u organizacijsko-tehničkom smislu. U tom procesu koristit će i iskustvo dosadašnjeg članstva u NATO-u kao i ono koje smo stekli kao nestalna članica Vijeća sigurnosti UN-a.

Nadalje, poseban naglasak stavlja se na funkcioniranje u punopravnom članstvu u Europskoj uniji, aktivnosti u regiji, gospodarsku diplomaciju, te daljnji razvoj bilateralnih i multilateralnih odnosa.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova provodit će i kontinuiranu izobrazbu kadrova s namjerom stjecanja specifičnih znanja iz područja diplomacije, Europske unije, vanjske politike i međunarodnih odnosa, te uvoditi nove informacijske tehnologije, što će sve skupa dovesti do povećanja učinkovitosti u radu.

Također, zadaća Vlade Republike Hrvatske je i skrb za očuvanje nacionalnog identiteta svih naraštaja Hrvata izvan Republike Hrvatske te njihovo povezivanje s Republikom Hrvatskom.

12.1. Promicanje interesa Republike Hrvatske i razvoj bilateralnih odnosa

Potpisivanjem Ugovora o pristupanju 9. prosinca 2011., Republika Hrvatska stekla je status države pristupnice Europskoj uniji, odnosno status aktivnog promatrača u većini radnih tijela institucija Europske unije. Od toga dana od hrvatskih se predstavnika očekuje sudjelovanje u radu većine pripremnih radnih tijela Vijeća Europske unije, na stručnim sastancima kojima predsjedava EK (tzv. komitologija), te na ministarskim sastancima različitih formata Vijeća Europske unije.

Budući da novostečeni status zahtijeva pojačane napore, u nadolazećem razdoblju Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će, kao tijelo nadležno za nacionalnu koordinaciju poslova Europske unije, intenzivno raditi zajedno sa svim tijelima državne uprave na uspostavi funkcionalnog i efikasnog sustava za nacionalnu koordinaciju europskih poslova.

U razdoblju do ulaska u Europsku uniju nastavit će se ispunjavati sve obveze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, pratiti ispunjavanje političkih, gospodarskih i pravnih kriterija preuzetih u pristupnim pregovorima te o tome redovito izvješćivati nadležne institucije Europske unije.

U cilju jačanja regionalne suradnje, nastavit će se prenositi stečena znanja i iskustva iz pristupnih pregovora zemljama u regiji. Nadalje, nastavljaju se aktivnosti vezane uz europske euroregije i makroregije.

Jedan od glavnih ciljeva hrvatske vanjske politike je razvijanje bilateralnih odnosa koji se ostvaruje na razinama klasične političke, gospodarske i javne diplomacije kao i u regionalnom multilateralnom okviru.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.1.1. Zastupanje interesa Republike Hrvatske u okviru tijela Europske unije i regionalnih politika

Status aktivnog promatrača u većini radnih tijela institucija Europske unije zahtjeva sudjelovanje u radu većine pripremnih radnih tijela Vijeća Europske unije, na stručnim sastancima kojima predsjedava EK (tzv. komitologija), te na ministarskim sastancima različitih formata Vijeća Europske unije. Radi učinkovitog zastupanja i ostvarivanja nacionalnih interesa potrebno je na odgovarajući način pratiti i sudjelovati u radu institucija Europske unije.

Vezano uz učinkovito zastupanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije potrebno je redovito izrađivati i usvajati nacionalna stajališta za sve sastanke. Nacionalna koordinacija poslova Europske unije zajedno sa svim tijelima državne uprave pripremat će stajališta koja usvaja Vlada Republike Hrvatske.

U cilju unapređivanja regionalnih politika Europske unije nastavit će se promicanja regionalne suradnje održavanjem sastanaka, konferencija, radionica, seminara u organizaciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova radi informiranja i prenošenja stečenih znanja i iskustava na području europskih integracija zemljama u regiji.

Također, radi unapređivanja regionalnih politika Europske unije s drugim resornim ministarstvima nastavit će se sudjelovanje i praćenje aktivnosti u cilju unapređenja regionalnih politika kao i aktivnosti vezane uz europske euroregije i makroregije.

MVEP će i dalje aktivno sudjelovati u radu regionalnih organizacija, inicijativa i foruma, te na sastancima i konkretnim projektnim i programskim aktivnostima u smjeru jačanja suradnje u regiji. RH je aktivna u Uniji za Mediteran, Procesu suradnje u Jugoistočnoj Europi, Podunavlju, EU strategiji za Dunavsku regiju, Dunavskoj komisiji, Regionalnoj inicijativi za migracije, azil i izbjeglice (MARRI), Inicijativi za suradnju u jugoistočnoj Europi (SECI), Komisiji za sliv rijeke Save, Radnoj zajednici Podunavskih regija, kao i u drugim inicijativama i novim procesima. MVEP će poseban naglasak staviti na sudjelovanje u izradi i provedbi EU strategija za makro-regionalnu suradnju.

12.1.2. Provedba vanjske politike Republike Hrvatske u bilateralnim odnosima

Kako bi Republika Hrvatska mogla uspješno realizirati jedan od najvažnijih kratkoročnih ciljeva, a to je uspješan završetak procesa ratifikacije Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, u zemljama članicama Europske unije potrebno je aktivno pratiti proces ratifikacije. Na temelju prikupljenih i kvalitetno obrađenih informacija i podataka, potrebno je pripremiti strategiju i aktivnosti za svaku nadležnu instituciju Republike Hrvatske, kao i za svaku zemlju članicu Europske unije zasebno. Ovisno o dinamici i tijeku procesa ratifikacije u pojedinim zemljama, potrebno je prilagođavati aktivnosti hrvatske diplomacije.

Uspješnost bilateralne suradnje s pojedinom zemljom se ne mjeri samo dobrim političkim odnosima, nego i sa intenzitetom suradnje u ostalim područjima aktivnosti, kao što su gospodarska, kulturna, znanstvena suradnja, suradnja na području obrane i sl. Unapređenje gospodarske suradnje, odnosno uspješni izvozni pokazatelji Republike Hrvatske, kao i povećanje stranih investicija u Republiku Hrvatsku je jedan od najvažnijih strateških interesa, a time i jedna od najvažnijih budućih aktivnosti hrvatske diplomacije. Iz navedenog razloga, planirane aktivnosti bit će usmjerene na izradu i implementaciju mjera koje će doprinijeti većoj efikasnosti hrvatske gospodarske diplomacije.

Jedan od važnih nacionalnih interesa je i zaštita prava i interesa državljana Republike Hrvatske koji prebivaju ili borave u inozemstvu, kao i promicanje, uspostava i održavanje veza s hrvatskim iseljeništvom i manjinama.

Bilateralni odnosi s državama jugoistočne Europe bit će u velikoj mjeri obilježeni nastavkom i jačanjem političkog dijaloga i raznovrsne suradnje. U kontekstu unapređenja odnosa puna pozornost posvetit će se rješavanju preostalih otvorenih bilateralnih pitanja. U tu svrhu Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će sudjelovati u pripremama i organizaciji bilateralnih sastanaka na svim razinama, koordinirat će pripreme zajedničkih sjednica vlada, koordinacijskih odbora ministara, mješovitih gospodarskih odbora i drugih oblika sastanaka. Kao članica NATO i buduća članica Europske unije, Hrvatska će u cilju promicanja regionalne suradnje, kroz partnerske odnose s državama Europske unije, prenositi svoje znanje i iskustvo državama regije u njihovom integracijskom procesu.

Dobri politički bilateralni odnosi pretpostavka su i polazište za ostvarenje nacionalnih interesa i ciljeva Republike Hrvatske. Posebna pozornost posvetit će se realizaciji naših političkih i gospodarskih interesa u izvaneuropskim državama poput Rusije, Kine, Indije i Brazila ali i s drugim državama svijeta, osobito onima s kojima nas vežu gospodarski interesi ili specifične poveznice poput kulturnih veza i brojnog hrvatskog iseljeništva. Razvoj gospodarske diplomacije usmjeren je na unapređenje bilateralnih ekonomskih odnosa i ključna je sastavnica našeg ukupnog vanjskopolitičkog angažmana.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova će i dalje aktivno djelovati na produbljivanju suradnje s društvima prijateljstva kroz provođenje programa i aktivnosti u cilju održavanja, očuvanja i obogaćivanja tradicionalnog prijateljstva između Republike Hrvatske i pojedine zemlje, a na principima uzajamnog poštovanja i za dobrobit obje države.

12.1.3. Javna diplomacija i projekti kulturne promidžbe

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova kako samostalno tako i u suradnji s drugim institucijama poput Ministarstva kulture i Ministarstva turizma, sudjeluje u projektima „brendiranja“ i oblikovanja pozitivnog imidža Republike Hrvatske u različitim područjima, a posebno u područjima politike i sigurnosti, gospodarske suradnje, kulture, zaštite okoliša, turizma i sporta. Aktivnosti javne diplomacije doprinose boljoj prepoznatljivosti Hrvatske u inozemstvu i razumijevanju njezine vanjske politike. Također, pomoću projekata kulturalne promidžbe predstavlja se kultura Republike Hrvatske i afirmira hrvatski kulturni identitet u skladu s vanjskopolitičkim prioritetima.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 12.1. Promicanje interesa Republike Hrvatske i razvoj bilateralnih odnosa

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.1.1. Zastupanje interesa RH u okviru tijela EU i regionalnih politika	12.1.1.1. Sudjelovanje na sastancima radnih skupina Vijeća EU i drugih institucija EU	U svrhu učinkovitog zastupanja i ostvarivanja nacionalnih interesa potrebno je osigurati odgovarajuće ljudske i materijalne resurse za aktivno sudjelovanje predstavnika MVEP u radu institucija EU.	%	0	MVEP	50	100	100
	12.1.1.2. Koordiniranje pripreme nacionalnih stajališta	U svrhu učinkovitog zastupanja i ostvarivanja nacionalnih interesa u oviru EU institucija, potrebno je osigurati odgovarajuće ljudske i materijalne resurse, te uspostaviti proceduralni okvir za definiranje, potvrđivanje i prezentiranje nacionalnih stajališta RH.	%	0	MVEP	50	100	100
	12.1.1.3. Sudjelovanje u unapređivanju regionalnih politika EU kroz vanjskopolitičku komponentu MVEP-a i promicanje regionalne suradnje prenošenjem stečenih znanja i iskustava u procesu pristupanja RH EU	U svrhu učinkovitog zastupanja i ostvarivanja nacionalnih interesa u okviru regionalnih politika EU potrebno je osigurati odgovarajuće ljudske i materijalne resurse, te uspostaviti proceduralni okvir suradnje s resornim ministarstvima s ciljem koordiniranog praćenja i aktivnog sudjelovanja predstavnika RH u definiranju i provedbi regionalnih politika EU. Poseban značaj u ovom kontekstu imaju aktivnosti prenošenja stečenih znanja i iskustava na području europskih integracija zemljama u regiji.	%	50	MVEP	70	80	100

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.1.2. Provedba vanjske politike RH u bilateralnim odnosima	12.1.2.1. Bilateralni kontakti i posjeti sa zemljama Jugoistočne Europe	Bilateralni službeni i radni posjeti stranih dužnosnika RH i predstavnika RH u drugim zemljama JIE	Broj	12	MVEP	26	38	49
	12.1.2.2. Bilateralni kontakti i posjeti sa izvaneuropskim zemljama, Rusijom i zemljama Istočnog partnerstva	Bilateralni posjeti stranih dužnosnika RH te predstavnika RH u drugim zemljama	Broj	32	MVEP	65	99	134
	12.1.2.3. Sklapanja međudržavnih ugovora i akata s izvaneuropskim zemljama, Rusijom i zemljama Istočnog partnerstva	Poticanje sklapanja bilateralnih ugovora iz nadležnosti MVEP-a kojima se stvara pravni okvir za jačanje suradnje	Broj	2	MVEP	4	6	10
12.1.3. Javna diplomacija i projekti kulturalne promidžbe	12.1.3.1. Realizirani projekti kulturalne promidžbe kroz DKP mrežu i projekti od naročite promidžbene vrijednosti	Planiranim projektima kulturalne promidžbe predstavlja se kultura RH i afirmira hrvatski kulturni identitet u skladu s vanjskopolitičkim prioritetima	Broj	130	MVEP	150	180	180
	12.1.3.2. Uspješnost provedbe javne diplomacije	Aktivnosti javne diplomacije doprinose boljoj prepoznatljivosti Hrvatske u inozemstvu i razumijevanju njezine vanjske politike. Javna diplomacija projektima oblikovanja pozitivnog imidža RH u različitim područjima doprinosi razvoju bilateralnih odnosa i regionalne suradnje	%	40	MVEP	45	50	55

12.2. Jačanje pozicije Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i inicijativama te afirmacija Hrvatske kao donatora službene razvojne pomoći

Republika Hrvatska će, u razdoblju 2013. - 2015, u skladu s utvrđenim vanjskopolitičkim prioritetima nastaviti s predstavljanjem i promoviranjem stavova i pozicija Republike Hrvatske u okviru aktivnosti relevantnih međunarodnih organizacija. Planira se pojačano sudjelovanje u procesima formiranja politika i donošenja odluka u međunarodnim organizacijama i globalnim inicijativa i to kroz bolju pokrivenost sastanaka u NATO, UN, OESS, VE, relevantnim organizacijama na području sigurnosti, globalnim inicijativama kao i učinkovitije i konzistentnije praćenje aktivnosti OECD, G-8, G-20 te izvaneuropskih regionalnih organizacija i inicijativa.

Planira se jačanje sudjelovanja u mirovnim misijama i operacijama, s naglaskom na civilnu komponentu, nastavak sudjelovanja hrvatskog diplomata u operaciji ISAF te realizacija inicijative sudjelovanja diplomata Bosne i Hercegovine i Crne Gore u operaciji ISAF. Republika Hrvatska će aktivno djelovati na realizaciji kandidatura za članstvo u ECOSOC, ACABQ i Vijeću za ljudska prava UN, a planira se i povećanje broja sekundiranih osoba u OESS, VE i misijama promatranja izbora.

Očekuje se realizacija inicijative za usvajanje rezolucije o prigovoru savjesti u okviru Vijeća za ljudska prava UN. Nastavit će se s usklađivanjem vanjske politike Republike Hrvatske sa ZVSP Europske unije u području multilateralnih aktivnosti, posebice u svjetlu članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, kao i s informiranjem i koordiniranjem tijela državne uprave u svezi s pitanjima iz multilateralne domene.

Planira se jačanje aktivnosti u kontekstu promicanja euroatlantskih integracija u zemljama regije, posebice kroz prijenos znanja i iskustava Republike Hrvatske te ciljano pojačano informiranje šire javnosti o aktivnostima međunarodnih organizacija. U svjetlu obveza koje Republika Hrvatska preuzima ulaskom u Europsku uniju, predviđa se uspostaviti sveobuhvatniji i usmjereniji proces planiranja programa razvojne pomoći te učinkovitije upravljanje projektnim ciklusima, a u kontekstu humanitarne pomoći - uspostava učinkovitog sustava za donošenje ad hoc odluka u kontekstu odgovora na humanitarne krize širom svijeta u skladu s utvrđenim službenim prioritetima Republike Hrvatske na ovom planu.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.2.1. Sudjelovanje u međunarodnim organizacijama i globalnim inicijativama

NATO održava redovne sastanke u svom sjedištu u Bruxellesu na kojima sudjeluju članovi Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri NATO-u. Pored toga, održavaju se sastanci u Bruxellesu ali i u drugim gradovima država članica i partnerskih država na kojima se očekuje sudjelovanje odgovarajuće razine predstavnika iz glavnih gradova, od šefova država do stručnjaka.

U razdoblju 2013. - 2015. predviđa se pokrivenost svih sastanaka NATO koji se prate na razini predstavnika iz glavnih gradova. Planira se pojačani angažman u tijelima UN i globalnim inicijativama, pokretanje novih inicijativa na globalnoj razini (npr.

Partnerstvo za otvorenu vlast) ili novi oblici angažmana u postojećim tijelima i inicijativama (npr. predsjedanje Komisijom za izgradnju mira u 2012. i 2013. godini).

Također, planira se pojačana aktivnost u međunarodnim organizacijama na području sigurnosti kao i u sudjelovanje u međunarodnim sigurnosnim aranžmanima, posebice imajući u vidu predstojeće članstvo Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Po okončanju terenske nazočnosti OESS u Hrvatskoj te ostvarivanjem članstva u Europskoj uniji, otvara se prostor i za pojačanu aktivnosti u okviru OESS, posebice na planu ostvarivanja vanjskopolitičkih prioriteta Republike Hrvatske. U tom kontekstu, predviđa se snažnije i aktivnije sudjelovanje na sastancima i konferencijama koje se izravno dotiču postavljenih prioriteta, posebice onih iz područja ljudske dimenzije OESS-a kao i rješavanja produljenih sukoba.

U cilju adekvatnog praćenja međunarodne agende na području ljudskih prava, profiliranja Republike Hrvatske u tom okviru kao i uspješne realizacije kandidature za članstvo u Vijeću za ljudska prava UN planira se pojačano praćenje aktivnosti Vijeća za ljudska prava UN i Trećeg odbora OS UN. Također se planira pojačano praćenje aktivnosti Izvršnog odbora UNHCR, čiji je Republika Hrvatska član od 2011.

Na području gospodarske multilaterale u razdoblju 2013. - 2015. planira se pojačano praćenje aktivnosti OECD kao i aktivnosti G-8 i G-20, koje su do sada praćene tek s manjim intenzitetom i sporadično. U razdoblju 2013. - 2015. predviđa se pojačano sudjelovanje predstavnika Ministarstva vanjskih i europskih poslova na summitu/ministarskom sastanku odnosnih organizacija (sukladno upućenom pozivu) budući da tijekom proteklih godina sastanci regionalnih izvaneuropskih organizacija i inicijativa (Afrička unija, ASEAN, OIC, Arapska liga) nisu bili praćeni na razini predstavnika ministarstva.

Republika Hrvatska je istaknula kandidaturu za članstvo u ECOSOC-u za razdoblje 2013. - 2015. a čije ostvarenje se smatra vrlo izglednim na izborima koji će se održati krajem 2012. S ciljem postizanja članstva u ECOSOC planiraju se pojačane pripremne aktivnosti uključujući snažno lobiranje za članstvo kod drugih država članica UN-a i u okviru koordinacije Europske unije, a posebice sudjelovanjem u tijelima rada ECOSOC-a kao i na godišnjem supstantivnom zasjedanju. Republika Hrvatska je također istaknula kandidaturu za reizbor predstavnika Republike Hrvatske u ACABQ, za razdoblje 2013. - 2015.

Istaknulta je kandidaturu i za članstvo u Vijeću za ljudska prava UN u razdoblju 2017. - 2019. Glavni razlog isticanja kandidature je intenziviranje vanjskopolitičkog djelovanja Republike Hrvatske na području ljudskih prava u kontekstu jačeg djelovanja u okviru ZVSP Europske unije. U cilju postizanja članstva u Vijeću i daljnjeg profiliranja na globalnoj zaštiti i promicanju ljudskih prava, planiraju se pripremne aktivnosti, uključujući lobiranje za članstvo u Ženevi i pojedinim glavnim gradovima te koordinaciju s partnerima Europske unije kao i pripremu odnosno predstavljanje tzv. dobrovoljnih jamstava vezanih uz članstvo u Vijeću.

U 2012. broj sekundiranih državljana Republike Hrvatske u terenskim misijama OESS iznosio je kako slijedi : BiH - 1 osoba, Kosovo - 6 osoba, Makedonija -1 osoba. U razdoblju 2013. - 2015. predviđa se povećanje ukupnog broja sekundiranih osoba

za 1 osobu na Kosovu te 1 osobu u Crnoj Gori. S obzirom na neodgovarajuću zastupljenost državljana Republike Hrvatske u Tajništvu VE, u razdoblju 2013. - 2015. planira se sekundiranje jednog djelatnika Ministarstva vanjskuh i europskih poslova na rad u odgovarajućim strukturama Tajništva VE, a sukladno upućenom pozivu za sekundiranje.

Tijekom 2012. predstavnici Republike Hrvatske (predstavnik Ministarstva vanjskih i europskih poslova i predstavnik civilnog društva) sudjelovali su u promatranju izbora za koje je troškove sudjelovanja u cijelosti osiguravao OESS. U razdoblju 2013. - 2015., pored sudjelovanja u misijama promatranja izbora za koja su osigurana sredstva iz proračuna OESS, predviđa se i sudjelovanje predstavnika MVEP na promatranju izbora u dvjema državama od posebnog vanjskopolitičkog interesa za Republiku Hrvatsku, slijedom upućenog poziva OESS-a .

U kontekstu daljnjeg profiliranja Republike Hrvatske u okviru relevantnih foruma UN na području ljudskih prava, pokrenuta je inicijativa za usvajanje rezolucije u Vijeću za ljudska prava o prigovoru savjesti, te je, u tom smislu započela i s aktivnim djelovanjem - organizacijom većeg broja sastanaka, organizacijom „side event-a“ te lobiranjem za podršku i kosponzorstva. Novim angažmanom, u pripremnom razdoblju pred isticanje kandidature za Vijeće, Republika Hrvatska jača svoju poziciju na zaštiti i promicanju ljudskih prava te čini svoju ulogu vidljivom na globalnoj razini. U tom kontekstu, predviđaju se odgovarajuće aktivnosti vezane uz pripremu inicijative te diplomatsko djelovanje, uključujući i na razini predstavnika MVEP.

12.2.2. Jačanje sudjelovanja Republike Hrvatske u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama s naglaskom na civilnu komponentu

Imajući u vidu specifična iskustva Republike Hrvatske u post-konfliktnoj obnovi u razdoblju 2013. - 2015. predviđa se pojačano sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama, posebice u vidu doprinosa civilnim komponentama odnosnih misija i operacijama, u kojima postoji prostor za dodatno snaženje nazočnosti i aktivnog angažmana.

Hrvatska je u okviru Američko-jadranske povelje pokrenula inicijativu za slanje diplomata Crne Gore i Bosne i Hercegovine u operaciju ISAF u Afganistanu. Osim pokretanja inicijative i koordinacije svih aktera, Hrvatska bi trebala pružiti dio obuke diplomata iz regije pred njihov odlazak u misiju. U okviru Regionalnog ureda SCR NATO-a u Mazar i Sharifu nastaviti će djelovati predstavnik Hrvatske.

12.2.3. Planiranje programa razvojne suradnje i humanitarne pomoći

Sukladno obvezama preuzetim u okviru pregovaračkog poglavlja 30: Vanjski odnosi, EK je iznijela očekivanja da Republika Hrvatska dosegne razinu izdvajanja za razvojnu pomoć koju Europska unija predviđa za nove zemlje članice, u visini 0,17% BND do 2010. godine te 0,33% BND do 2015. U realnom smislu, a s obzirom na trenutne gospodarske pokazatelje, to bi za Hrvatsku značilo izdvajanje u iznosu od 547.027.700,00 kuna (0,17% BND), odnosno, 1.061.877.300,00 kuna (0,33% BND) za razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć inozemstvu. Službena razvojna pomoć Hrvatske u prosjeku iznosi 0,04% BND.

U narednom razdoblju, planira se sveobuhvatniji i usmjereniji proces planiranja programa razvojne pomoći te učinkovitije upravljanje projektnim ciklusima.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 12.2. Jačanje pozicije Republike Hrvatske u međunarodnim organizacijama i inicijativama te afirmacija Hrvatske kao donatora službene razvojne pomoći

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.2.1. Sudjelovanje u međunarodnim organizacijama i globalnim inicijativama	12.2.1.1. Odgovarajuća bolja pokrivenost sastanaka u UN-u, OESS-u, VE te u relevantnim organizacijama na području sigurnosti kao i u inicijativama Partnerstvu za otvorenu vlast, Savezu civilizacija, Pokretu nesvrstanih, Zajednici demokracija i Dobroj humanitarnoj praksi (GHD)	Uslijed aktivnijeg angažmana odn. ulaska RH u članstvo tijela unutar UN sustava i u drugim multilateralnim organizacijama i inicijativama, nužan je pojačani angažman RH	%	40	MVEP	50	60	70
	12.2.1.2. Realizacija kandidature u ACABQ-u, ECOSOC-u i Vijeću za ljudska prava	Provedba diplomatskih aktivnosti te koordinacije s EU partnerima u svrhu ostvarivanja kandidatura za ACABQ, ECOSOC i Vijeće za ljudska prava.	%	0	MVEP	100	100	100
	12.2.1.3. Pokretanje inicijative za usvajanje rezolucije u Vijeću za ljudska prava UN-a o prigovoru savjesti	Provedba diplomatskih aktivnosti u kontekstu predstavljanja te usvajanja rezolucije o prigovoru savjesti u Vijeću za ljudska prava UN	%	0	MVEP	0	100	0
12.2.2. Jačanje sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama i operacijama s naglaskom na civilnu komponentu	12.2.2.1.Snažna prisutnost RH u mirovnim misijama i operacijama te post-konfliktnoj obnovi s naglaskom na uključivanje civilne komponente	Snažnijim uključivanjem civilnih eksperata jača se angažman RH na postizanju stabilnosti i sigurnosti u post konfliktnim i tranzicijskim zemljama.	Broj civilnih stručnjaka	23	MUP MVEP	25	30	35
	12.2.2.2. . Realizacija inicijative sudjelovanja diplomata Crne Gore i Bosne i Hercegovine u operaciji ISAF i nastavak sudjelovanja hrvatskog diplomata u misiji ISAF	Realizacijom inicijative RH pomaže državama regije u izgradnji sposobnosti i približavanju euroatlantskim integracijama	Broj diplomata	0	MVEP	2	3	3
12.2.3 Planiranje programa razvojne suradnje i humanitarne pomoći	12.2.3.1 Upravljanje razvojnim programima	Svaki program obuhvatit će veći broj projekata. Angažiranje razvojnih diplomata u DMKU za potrebe upravljanja projektnim ciklusima.	Broj programa razvojne suradnje / broj razvojnih diplomata u DMKU	7/1	MVEP	8/2	9/3	10/4
	12.2.3.2.Upravljanje humanitarnim programima	Humanitarna pomoć bit će usmjeravana u suzbijanje posljedica humanitarnih kriza produženoga djelovanja uzrokovanih prirodnim ili ljudskim djelovanjem.	Broj projekata humanitarne pomoći	8	MVEP	10	12	14

12.3. Promicanje međunarodnog prava, usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije te pružanje konzularne zaštite

Pravila i načela međunarodnoga prava jesu najvažnija polazišta i u poslovima koji se tiču rješavanja problema povezanih uz određivanje državne granice te uspostavljanje graničnih režima koji će uređivati promet i suradnju između država koje graniče s Hrvatskom. U narednom razdoblju nastavit će se s radom na usklađivanju s pravnom stečevinom Europske unije što uključuje izradu institucionalnog sustava koji će omogućiti preuzimanje nove pravne stečevine i vođenje postupaka koji se vode zbog povrede prava Europske unije. Važan dio poslova bit će usmjeren na prenošenje iskustava koje je Hrvatska stekla tijekom pregovora o pristupanju Europskoj uniji.

Također, veliku važnost imaju i poslovi koji uključuju pružanje konzularne zaštite te će se posebna pažnja posvetiti usklađivanju unutarnjeg zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u području viza i sudjelovanju u oblikovanju europske migracijske politike.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.3.1. Promicanje međunarodnog prava u međunarodnim odnosima

Aktivnosti vezane za sudjelovanje u postupcima sklapanja, potvrđivanja i objave međunarodnih ugovora, objave njihova stupanja na snagu i registracije bit će usmjerene na nastavak pružanja aktivne potpore svim državnim tijelima u postupcima koji se provode prema Zakonu o sklapanju i izvršavanju međunarodnih u skladu s ulogom koja je Ministarstvu vanjskih i europskih poslova utvrđena spomenutim Zakonom, a u cilju osiguranja poštivanja u tim postupcima unutarnjih pravila i pravila međunarodnog prava te izrade i sklapanja s tim pravilima usklađenih dvostranih i mnogostranih ugovora i međunarodnih akata, te davanja međunarodnopravnog okvira za zauzimanje stajališta Republike Hrvatske u bilateralnim i multilateralnim odnosima. Sukladno Zakonu o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, br. 28/96) i Poslovniku Vlade Republike Hrvatske, sva državna tijela obvezna su u postupku sklapanja, potvrđivanja i objave te u svim postupcima prema spomenutom Zakonu pribaviti prethodno mišljenje Ministarstva vanjskih i europskih poslova na prijedloge svih akata koji se predlažu donijeti kao i tekstove međunarodnih ugovora i akata Republike Hrvatske. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova na sve zaprimljene zahtjeve dužan je dati mišljenje o postupku kojeg je potrebno provesti za sklapanje nekog instrumenta, njegovom karakteru i po svim zaprimljenim zahtjevima dostaviti očitovanje jer je to formalnopravna pretpostavka za uredan nastavak i provođenje Zakonom propisanog postupka. U tom smislu, planira se nastavak aktivnog sudjelovanja u tom postupku radi osiguranja potpunog i pravodobnog ispunjenja obveza ministarstva u tom smislu.

Nastavit će se s provođenjem postupka sistematizacije građe Zbirke međunarodnih ugovora i akata Republike Hrvatske u cilju osiguranja njezinog urednog vođenja te trajne pohrane izvornika međunarodnih ugovora koje je sklopila Republika Hrvatska.

Pridržavajući se pravila međunarodnog prava i mirnog rješavanja sporova, nastojati pregovaranjem ili drugim međunarodnopravnim sredstvima (arbitražom) riješiti otvorena pitanja i sporove, koji se tiču granice, s državama s kojima Republika

Hrvatska nema utvrđenu granicu. U razdoblju prije i nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju uspostaviti i pratiti funkcioniranje sustava pograničnog režima i graničnih prijelaza na budućoj vanjskoj granici, koji će morati bitu usklađeni sa standardima i zakonodavstvu Europske unije.

12.3.2. Usklađivanje s pravnom stečevinom i stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije

Aktivnosti vezane za preuzimanje pravne stečevine u nacionalno zakonodavstvo biti će fokusirane na preuzimanje nove pravne stečevine Europske unije u skladu s rokovima koji će Republiku Hrvatsku obvezivati kao državu članicu Europske unije. Naglasak će biti na aktivnostima za uspostavu i uspješnu provedbu postupaka prethodne notifikacije, odnosno po pristupanju u članstvo Europske unije notifikacije, a koji se odnose na dostavu Europskoj komisiji popisa i tekstova svih hrvatskih propisa kojima su u naše zakonodavstvo preuzete direktive Europske unije, a za čiju je verifikaciju odgovorno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

Obzirom da je zbog neispunjavanja obveza iz članstva u Europskoj unij moguće protiv države članice pokrenuti postupak o kojemu u konačnici može odlučivati Sud Europske unuije, potrebno je donijeti proceduralna pravila i utvrditi odgovarajući institucionalni okvir koji će omogućiti Ministarstvu vanjskih i europskih poslova učinkovitu koordinaciju vođenja postupaka zbog povrede prava Europske unije.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova središnja je jedinica u Republici Hrvatskoj za obavljanje poslova prevođenja i koordinacije stručnih, pravnih i jezičnih redaktura te lekture odnosno izrade vjerodostojne hrvatske inačice zakonodavstva Europske unije, te prevođenja na engleski jezik hrvatskih pravnih propisa, dokumenata dostavljenih tijekom procesa pregovora Republike Hrvatske s Europskom unijom kao i materijala potrebnih za praćenja ispunjavanja obveza koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima

Pored izrade vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine Europske unije, čime se ispunjava jedan od uvjeta da hrvatski jezik postane službenim jezikom Europske unije Ministarstvo vanjskih i europskih poslova koordinira prevođenje na hrvatski jezik te jezično i pravno redigira brojene dokumente za potrebe suradnje s institucijama Europske unije te obavlja poslove prevođenja i redakture, te koordinaciju prevođenja, redakture i lekture hrvatskih propisa i ostalih dokumenata za sastanke relevantnih institucija Europske unije posebno oni vezanih uz obavješćivanje Europske komisije o ispunjavanju obveza Republike Hrvatske, odnosno vezanu uz praćenje provedbe SSP-a, samoocijeni napretka Republike Hrvatske i ostalih potrebnih za ispunjavanje provedbe kriterija za članstvo u Europskoj uniji i koji se dostavljaju Komisiji.

Do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, odnosno do 1. srpnja 2013., poslovi prevođenja i koordinacije stručnih, pravnih i jezičnih redaktura te lekture provode se u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, a nakon tog dana te aktivnosti prelaze u nadležnost prevoditeljskih službi institucija Europske unije.

Po ulasku Republike Hrvatske u Europsku uniju Ministarstvo vanjskih i europskih poslova nadzire i skrbi za uporabu hrvatskog jezika kao službenog jezika u Europskoj uniji i uspostavlja, kroz svoje koordinacijske aktivnosti u vezi s jezičnim pitanjima,

usku međuinstitucionalnu suradnju, posebno između hrvatskih pismenih i usmenih prevoditelja i predstavnika relevantnih institucija Europske unije i hrvatskih stručnjaka iz tijela državne uprave i akademske zajednice, a sve s ciljem osiguranja visoke jezične kvalitete i zaštite hrvatskoga jezika kao službenog jezika Europske unije i očuvanja hrvatskog jezičnog identiteta u službenom komuniciranju s Europskom unijom. Hrvatskim predstavnicima u institucijama Europske unije kao i tijelima državne uprave Ministarstvo vanjskih i europskih poslova pruža stručnu pomoć u jezičnim pitanjima i pitanjima stručne i pravne terminologije. Jedan od načina očuvanja hrvatskog jezika je i stvaranje Pojmovnika prijevoda pravne stečevine, što uključuje razvoj prateće web aplikacije i računalnu podršku kroz sustav MiniDMS i Duzzle. U tom poslu MVEP će osim terminoloških zadataka obavljati i koordinacijske aktivnosti između relevantnih institucija Europske unije i hrvatskih stručnjaka iz tijela državne uprave i akademske zajednice. S vremenom bi Pojmovnik pravne stečevine prerastao u Pojmovnik terminologije Europske unije na hrvatskom jeziku.

12.3.3. Prenošenje hrvatskih iskustava u području europskih integracija u drugim državama u procesu njihovog približavanja Europskoj uniji

U svrhu promicanja hrvatskih iskustava u području europskih integracija u drugim državama u procesu približavanja Europskoj uniji sklopit će se međunarodni sporazumi kao pravni temelj za provedbu te vrste suradnje, a koja će uključivati provedbu seminara, radionica, konzultaciji o procesu pristupanja Europskoj uniji, kao i izdavanje priručnika i publikacija o iskustvima iz procesa pristupanja.

12.3.4. Obavljanje konzularnih poslova

Pristupanjem Europskoj uniji, Republika Hrvatska obvezna je primjenjivati zajedničku viznu politiku Europske unije, te će ujedno postati njezinim sukreatorom. Navedeno podrazumijeva daljnje usklađivanje viznog zakonodavstva s Viznim *acquisom*, aktivno sudjelovanje u relevantnim radnim skupinama i odborima institucija Europske unije te aktivnosti vezane uz pripremu za ulazak u Schengenski prostor i punu implementaciju Viznog *acquisa*, osobito edukaciju konzularnih službenika, uspostavu i razvitak Hrvatskog viznog informacijskog sustava, uvođenje schengenskih standarda u DM/KU Republike Hrvatske u trećim zemljama i dr.

Punopravnim članstvom u Europskoj uniji Republika Hrvatska će postati sukreator europske migracijske politike u širem smislu, dakle, kako u praćenju, prihvaćanju i implementaciji pravne stečevine u odnosu na državljane država članica Unije (što će se odnositi i na hrvatske državljane) tako i u odnosu na migracijsku politiku i zakonodavstvo prema državljanima trećih država. Posebnu pozornost bit će potrebno usmjeriti na usklađivanje rada ne samo hrvatskih DM/KU pri obavljanju konzularnih poslova nego i njihove neposredne suradnje s diplomatskim misijama i konzularnim uredima drugih država članica Europske unije.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 12.3. Promicanje međunarodnog prava, usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije, te pružanje konzularne zaštite

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.3.1. Promicanje međunarodnog prava u međunarodnim odnosima	12.3.1.1. Pripremljena međunarodnopravna mišljenja	U svrhu pravilnog provođenja postupaka sklapanja, potvrđivanja i objave međunarodnih ugovora Republike Hrvatske u skladu s unutarnjim pravilima i pravilima međunarodnog prava, pripremaju se međunarodnopravna mišljenja na prijedloge svih akata	%	100	MVEP	100	100	100
	12.3.1.2. Pripremljeni tekstovi međunarodnih ugovora Republike Hrvatske za potpisivanje	U svrhu stvaranja uvjeta za sklapanje međunarodnih ugovora provodi se postupak pravne redakture i završne pripreme tekstova svih međunarodnih ugovora Republike Hrvatske za potpisivanje	%	100	MVEP	100	100	100
	12.3.1.3. Riješena otvorena pitanja o granici s državama s kojima RH nema utvrđene granice	Neposrednim pregovaranjem ili drugim sredstvima mirnog rješavanja sporova nastojati riješiti sporove koji se tiču granice. Nakon ulaska RH u EU uspostaviti sustave pograničnog režima i graničnih prijelaza koji su sukladni standardima i zakonodavstvu EU	Broj sastanaka i sjednica međudržavnih komisija/skupina	2	MVEP	3	3	3
12.3.2. Usklađivanje s pravnom stečevinom i stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine EU	12.3.2.1. Strateški dokument za preuzimanje pravne stečevine EU	U jednogodišnjem strateškom dokumentu bit će sadržane mjere za preuzimanje nove pravne stečevine EU	Broj	1	MVEP	1	1	1
	12.3.2.2. Provedba notifikacije EK hrvatskih propisa kojima su preuzete direktive EU	Obavješćivanje Europske komisije o mjerama prijenosa svih važećih direktiva u hrvatsko zakonodavstvo do dana pristupanja EU	%	50	MVEP	100	100	100
	12.3.2.3. Broj obrađenih kartica vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine i drugih dokumenata za potrebe suradnje i komunikacije s institucijama EU na hrvatski jezik	Vjerodostojna hrvatska inačica pravne stečevine EU je preduvjet da hrvatski bude službeni jezik. Po ulasku u EU Samostalni sektor će biti u obvezi prevesti na hrvatski jezik brojne dokumente za potrebe suradnje i komunikacije s institucijama EU.	Stranica	146.500	Prioritetna lista EU	170.000	175.000	180.000

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.3.2. Usklađivanje s pravnom stečevinom i stvaranje vjerodostojne hrvatske inačice pravne stečevine EU	12.3.2.4. Broj kartica prijevoda dokumenata za potrebe procesa pristupanja RH EU i drugih dokumenata za potrebe suradnje i komunikacije s institucijama EU na engleski jezik	Tijekom procesa pristupanja RH EU, a i po ulasku u EU potrebno je predočiti brojne dokumente i hrvatske propise na stranom (engleskom jeziku)	prevoditeljska kartica	125.000	MVEP	132.000	137.000	142.000
	12.3.2.5. Broj pojmova unesenih u Pojmovnik prijevoda propisa EU na hrvatskom jeziku	Osiguranje visoke jezične kvalitete hrvatske inačice zakonodavstva EU čije će prevođenje biti u nadležnosti prevoditeljskih službi EU	pojam/IT radni sat	50.000	MVEP	80.000	100.000	125.000
12.3.3. Prenošenje hrvatskih iskustava u području europskih integracija u drugim državama u procesu njihovog približavanja EU	12.3.3.1. Sklopljeni međunarodni sporazumi o suradnji u području europskih integracija s državama kandidata za članstvo u EU, državama obuhvaćenih Procesom stabilizacije i pridruživanja i drugim državama u procesu približavanja EU	U svrhu daljnjeg jačanja i promicanja hrvatskih iskustava u području europskih integracija u drugim državama u procesu približavanja EU sklopit će se međunarodni sporazumi kao pravni temelj za provedbu te vrste suradnje	Broj	0	MVEP	3	6	6
	12.3.3.2. Održavanje seminara/radionica/konzultacija o procesu pristupanja EU	Pružanje specifičnih znanja o novoj metodologiji vođenja pregovora s EU	Broj	9	MVEP	12	20	20
	12.3.3.3. Izrada priručnika i pomoćnih materijala o iskustvima iz procesa pristupanja	Sistematizirani prikaz o procesu vođenja pregovora	Broj	0	MVEP	100	100	100
12.3.4. Obavljanje konzularnih poslova	12.3.4.1. Provedba zajedničke vizne politike EU	U svrhu učinkovite provedbe zajedničke vizne politike EU potrebno je obaviti pripremu za implementaciju dijela Viznog acquisa koji se primjenjuje od datuma pristupa RH EU, daljnje usklađivanje viznog zakonodavstva s Viznim acquisom, pripremu za ulazak u Schengenski prostor i punu implementaciju Viznog acquisa.	%	20	MVEP	50	70	100
	12.3.4.2. Provedba migracijske politike Republike Hrvatske	U tijeku je izrada strateškog akta za provedbu migracijske politike RH za razdoblje do 2016. godine. Ovim dokumentom zadužit će se TDU za provođenje određenih mjera/aktivnosti. Kao buduća članica EU hrvatska migracijska politika postat će dijelom migracijske politike EU. NAPOMENA: nositelj izrade prijedloga strateškog akta o migracijskoj politici RH je MUP	%	0	MUP	30	50	100
	12.3.4.3. Zaštita prava i interesa hrvatskih državljana i pravnih osoba u inozemstvu	Zaštita interesa u granicama koje dopušta međunarodno pravo te izdavanje putnih isprava hrvatskim državljanima	broj obrađenih predmeta	100.000	MVEP i DM/KU	80.000	75.000	70.000

12.4 Skrb za očuvanje nacionalnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske te njihovo povezivanje s Republikom Hrvatskom

U svrhu promicanja hrvatskoga jezika, kulture te znanstvene, gospodarske i druge suradnje, jačati će se suradnja sa svim oblicima organiziranja Hrvata u svijetu (udruge, organizacije, institucije, kulturni centri, hrvatske katoličke misije i dr.), kao i pružati potpora tim institucijama. Podržavajući ove zajednice, Republika Hrvatska pridonosi njihovom razvoju i boljem položaju u zemljama nastanjenja uvažavajući pri tome sve posebnosti i različite potrebe hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske.

Skrb o Hrvatima kao jednakopravnom, suverenom i konstitutivnom narodu u Bosni i Hercegovini, uvažavanje statusa hrvatskih autohtonih manjina i ostvarivanje njihovih manjinskih prava te briga za hrvatsko iseljeništvo, njegov pravni, kulturni i jezični položaj, ustavna su obveza Republike Hrvatske.

Ovisno o stupnju integriranosti Hrvata izvan Republike Hrvatske u zajednice u kojima žive, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će mjere koje poduzima usmjeriti prioritetno ili na očuvanje hrvatskog jezika i kulture, ili na razne oblike pomoći kroz provedbu postojećih međunarodnih ugovora i sklapanje novih te kroz programe i aktivnosti unutar i izvan Republike Hrvatske.

Ovim se odnosom namjeravaju jačati hrvatske zajednice izvan Republike Hrvatske, njihov položaj i uloga u sredinama u kojima žive te ujedno aktivno uključiti Hrvate izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život Republike Hrvatske.

Povratak hrvatskih iseljenika i useljavanje njihovih potomaka te istodobno smanjenje iseljavanja iz Republike Hrvatske jedna je od ključnih mjera demografske obnove Republike Hrvatske.

Načini ostvarenja postavljenog cilja:

12.4.1. Zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica

Povezivanje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, potpora njihovu povratku i ostanku u Bosni i Hercegovina te očuvanje njihove pune jednakopravnosti kroz provedbu i nadzor postojećih međunarodnih sporazuma, kao i sklapanje novih, oblik je skrbi o očuvanju ustavnog položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Skrb za hrvatske iseljenike obuhvaća očuvanje njihovog pravnog, kulturnog i jezičnog položaja, a provodit će se kroz sklapanje ugovora o mirovinskom, zdravstvenom i socijalnom osiguranju, kao i kroz sklopljene nove međunarodne ugovore u navedenom razdoblju.

Za pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će usmjeravati pomoć kroz programe stipendiranja učenika i studenata, plaćanje školarina za tečajeve hrvatskog jezika te organiziranje smještaja u studentskim domovima. U planiranom razdoblju namjera je povećati iznose stipendija te povećati broj školskih i studentskih stipendija.

Također, pružat će se pomoć Hrvatima izvan Republike Hrvatske kod postupka primitka u hrvatsko državljanstvo, uvest će se „Status Hrvata bez hrvatskog državljanstva“ te će se osigurati olakšice prilikom turističkih posjeta, putovanja, boravaka i sudjelovanja na kulturnim događanjima uvođenjem tzv. „Hrvatske kartice“ (CRO Card).

Jačanje hrvatske zajednice putem informiranja i povezivanja ostvarivat će se neposrednom komunikacijom, izdavanjem informativnih brošura, objavljivanjem bitnih vijesti i informacija na svojim internetskim stranicama i medijima u Republici Hrvatskoj te aktivnijim uključivanjem Hrvata izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život Republike Hrvatske.

Nastavak ostvarenja ovog posebnog cilja odnosi se na potpore udrugama i institucijama Hrvata u BiH kroz programe Vlade Republike Hrvatske za obrazovne, kulturne, znanstvene i zdravstvene projekte.

12.4.2. Razvijanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske

S ciljem jačanja i razvoja suradnje s pojedincima, udrugama i institucijama Hrvata izvan Republike Hrvatske Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će u skladu sa Zakonom o odnosima s Hrvatima izvan Republike Hrvatske razvijati i podupirati suradnju na području kulture, obrazovanja, znanosti, športa, gospodarstva, zdravstva, kao i na drugim područjima.

Razvijat će se kulturna suradnja s Hrvatima izvan Republike Hrvatske kroz poticanje povezivanja udruga i kulturnih institucija iz Republike Hrvatske s udrugama i institucijama Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Također, poticat će se razmjena hrvatskog kulturnog stvaralaštva i baštine nastale u lokalnim zajednicama Hrvata izvan Republike Hrvatske s Republikom Hrvatskom i uspostava hrvatskih kulturnih instituta/centara u zemljama s hrvatskim zajednicama.

Namjera je ujediniti hrvatski znanstveni i stručni potencijal u domovini i svijetu u izgradnji društva utemeljenog na znanju kao jednoga od ključnih čimbenika društvenog i gospodarskog razvoja Republike Hrvatske.

Radi navedenoga poticat će se umrežavanje hrvatskih sveučilištaraca izvan Republike Hrvatske te uspostavu programa „virtualnog mentorstva“ između studenata i znanstvenika s hrvatskim znanstvenicima i gospodarstvenicima u svijetu s ciljem prijenosa posebnih znanja i iskustva (know-how).

Radi stjecanja novih tržišta i promicanja hrvatskih proizvoda i usluga, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će poticati suradnju s hrvatskim gospodarstvenicima u svijetu te će kreirati razvojne projekte na manje razvijenim područjima ili područjima od posebne državne skrbi. U suradnji s nadležnim ministarstvima i institucijama, poticat će se povezivanje hrvatskih gospodarstvenika i gospodarskih komora u inozemstvu.

Kao preduvjet praćenja stanja gospodarskih odnosa i ulaganja u Republici Hrvatskoj, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će sastaviti adresar hrvatskih

gospodarstvenika u svijetu, adresar hrvatskih gospodarstvenika – povratnika i useljenika te će sastavljati evidencije o ulaganjima Hrvata izvan Republike Hrvatske te o ulaganju hrvatskih povratnika i useljenika, kao i evidencije novčanih doznaka Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Znanstveno-istraživački rad na temu hrvatskih migracija poticat će se u suradnji sa znanstvenicima iz iseljeništva, u svrhu izrade vjerodostojnog prikaza uzroka iseljavanja, kvalitativnih i kvantitativnih obilježja vanjskih migracija te procjene raspoloženja i uvjeta za povratak.

U suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i Državnim zavodom za statistiku, Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će pratiti i prikupljati podatke te voditi evidencije o Hrvatima izvan Republike Hrvatske, kao i o hrvatskim povratnicima i useljenicima.

12.4.3. Poticanje povratka hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku

Useljenička politika s jasnim ciljevima promicanja humanih, socijalnih, demografskih, kulturnih i gospodarskih interesa prioritetna je za povratak hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka. Olakšat će se uvjeti održivog povratka svim Hrvatima a posebno onima koji su u iseljeništvu stekli znanja, vještine i iskustvo, radi ostvarivanja zajedničkih interesa.

Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će temeljem članaka 60. i 61. Zakona poticati hrvatska sveučilišta na donošenje upisnih kvota za Hrvate izvan Republike Hrvatske kako bi se pojednostavnio i ubrzao postupak upisivanja na visokoškolske ustanove te će im pomagati pri ostvarivanju prava na učenički i studentski smještaj u domovima.

Suorganizacija programa dolaska u Republiku Hrvatsku na škole hrvatskog jezika za sve uzraste, različite kulturne i obrazovne poduke, stručnu praksu te sezonski rad učenika i studenata. Hrvatske obrazovne institucije će se poticati na osmišljavanje i podupiranje projekata razmjene učenika i studenata sa sredinama u kojima žive Hrvati na temelju uzajamnosti.

U suradnji sa nadležnim ministarstvima i institucijama Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske će, temeljem članka 62. Zakona, poticati financiranja znanstvenih projekata i istraživanja koji će omogućavati privlačenje sposobnih i afirmiranih znanstvenika hrvatskog podrijetla iz svijeta.

Putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje osigurat će se dostupnost strukturiranih evidencija o potrebama tržišta rada u Republici Hrvatskoj koje će se distribuirati Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

U skladu s potrebama i mogućnostima Republike Hrvatske podupirat će se projekti zapošljavanja hrvatskih povratnika i useljenika. Također, dogovarat će se modeli rješavanja prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja za povratnike i useljenike.

Poticat će se pregovori o sklapanju novih ili unaprjeđenje postojećih međunarodnih ugovora sa zemljama s kojima Republika Hrvatska nema sklopljene navedene ugovore ili su isti nedostatni.

Jednako tako, pratit će se stanja zajednica i pojedinaca koji nisu odgovarajuće integrirani u zemljama u kojima žive te će se u suradnji s diplomatsko-konzularnim predstavništvima, prema određenim kriterijima, pružati odgovarajuća pomoć pri povratku u Republiku Hrvatsku.

Pokazatelji rezultata (output):
Posebni cilj 12.4. Skrb za očuvanje nacionalnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske te njihovo povezivanje s Republikom Hrvatskom

Načini ostvarenja	Pokazatelj rezultata (output)	Definicija	Jedinica	Polazna vrijednost	Izvor	Ciljana vrijednost 2013.	Ciljana vrijednost 2014.	Ciljana vrijednost 2015.
12.4.1. Zaštita prava i interesa Hrvata izvan RH te jačanje njihovih zajednica	12.4.1.1. Povećanje broja sklopljenih i provođenih ugovora	Broj sklopljenih međunarodnih ugovora i njihova provedba pokazatelj je pravnog stanja tih zajednica Hrvata izvan RH a sklopljeni novi popravljaju stanja zajednica i područja tih prava.	Broj	20	DUHIRH	21	23	25
	12.4.1.2. Povećanje broja dodijeljenih učeničkih i studentskih stipendija	Broj dodijeljenih učeničkih i studentskih stipendija je pokazatelj ostvarenosti programa i aktivnosti u Republici Hrvatskoj	Broj	414	DUHIRH	500	550	600
	12.4.1.3. Povećanje broja riješenih statusno-pravnih predmeta	Broj riješenih statusno-pravnih predmeta je pokazatelj ostvarenosti programa i aktivnosti u RH	Broj	0	DUHIRH	100	200	300
12.4.2. Razvijanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske	12.4.2.1. Povećanje broja održanih kulturnih manifestacija	Broj održanih kulturnih manifestacija je pokazatelj kulturne suradnje s Hrvatima izvan RH.	Broj	0	DUHIRH	100	100	100
	12.4.2.2. Povećanje broja zajedničkih obrazovnih, znanstvenih i športskih projekata u zemlji i inozemstvu	Broj zajedničkih obrazovnih, znanstvenih i športskih projekata u zemlji i inozemstvu pokazatelj je obrazovne, znanstvene i športske suradnje s Hrvatima izvan RH.	Broj	0	DUHIRH	100	100	100
	12.4.2.3. Povećanje broja gospodarskih projekata u zemlji i inozemstvu	Broj gospodarskih projekata u zemlji i inozemstvu je pokazatelj gospodarske suradnje s Hrvatima izvan RH.	Broj	0	DUHIRH	10	20	30
12.4.3. Poticanje povratka hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u RH	12.4.3.1. Povećanje broja ostvarenih smještaja u đačkim i studentskim domovima	Broj ostvarenih smještaja u đačkim i studentskim domovima je pokazatelj uspješnosti privlačenja učenika i studenata pripadnika hrvatskog naroda izvan RH.	Broj	80	DUHIRH	100	120	150
	12.4.3.2. Povećanje broja zaposlenih hrvatskih povratnika i useljenika u RH	Broj zaposlenih hrvatskih povratnika i useljenika u RH je pokazatelj ostvarenosti projekata zapošljavanja hrvatskih povratnika u skladu s potrebama tržišta rada.	Broj	0	DUHIRH	10	50	100

POJMOVNIK SKRAĆENICA

€	Euro
AC	Autocesta
ACAA	*Sporazum o ocjeni sukladnosti i prihvaćanju industrijskih proizvoda (eng. Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products)*
ACABQ	Savjetodavni odbor za administrativna i proračunska pitanja Ujedinjenih naroda (*eng. Advisory Committee for Administrative and Budgetary Questions)*
ACIS	Jedinstveni informacijski sustav za pohranu informacija/podataka antikorupcijskog sektora (*eng. Anti-Corruption Infomation System)*
AEO	Ovlašteni gospodarski subjekti (*eng. Authorised Economic Operators)*
AGN ugovor	Ugovor o glavnim unutarnjim plovnim putovima od međunarodnog značenja (*eng. European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance*)
AIS	Sustav automatske identifikacije plovila
AJPP	Agencija za javno-privatno partnerstvo
AORPS	Agencija za osiguranje radničkih potraživanja u slučaju stečaja poslodavca
APN	Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama
ARKOD	Sustav evidencije zemljišnih parcela u Republici Hrvatskoj
ARTZU	Agencija za regulaciju tržišta željezničkih usluga
ASEAN	Savez država Jugoistočne Azije (*eng. Association of Southeast Asian Nations*)
ATALANTA	Pomorska operacija Europske unije u Adenskom zaljevu i somalskim vodama za zaštitu trgovačkih i putničkih brodova u blizini somalskih voda, kao i borbu protiv piratskih napada
AUDIO	Agencija za upravljanje državnom imovinom
AZO	Agencija za zaštitu okoliša
AZVO	Agencija za znanost i visoko obrazovanje
BDP	Bruto domaći proizvod
BG	Borbene grupe
BICRO	Poslovno-inovacijski centar Hrvatske
BiH	Bosna i Hercegovina
BND	Bruto nacionalni dohodak
br.	Broj
CADIAL	Tražilica za pretraživanje pravnih propisa Republike Hrvatske (*eng.Computer Aided Document Indexing for Accessing Legislation)*
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju (*eng. Community Assistance For Reconstruction, Development and Stabilisation*)
CARNET	Hrvatska akademska i istraživačka mreža (*eng. Croatian Academic and Research Network - CARNet)*
cca.	Otprilike

CCTV	Sustav nadzornih kamera
CD	Kompaktni disk (*eng. Compact disk*)
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe (eng. Council of Europe Development Bank)
CEEPUS	Srednjoeuropski program sveučilišne razmjene (*eng. Central European Exchange Programme for University Studies*)
CIP-EIP	Okvirni program za konkurentnost i inovacije (*eng. Competitiveness and Innovation Framework Programme* - Program za poduzetništvo i inovacije (*eng. Entrepreneurship and Innovation Programme*)
CISZP	Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača
CMS	Sustav za upravljanje web sadržajem (*eng. Content Management System*)
CO2	Ugljični dioksid
CONOPS	Koncept operacija (*eng. Concept of operations*)
COSME	*(eng. Programme for the Competitiveness of enterprises and small and medium sized enterprises)*
CRO	Hrvatska (*eng. Croatia)*
CRORIS	Nacionalni riječni informacijski servis
CS/MIS	Centralni servisi/upravljanje informacijskim sustavom
CS/RD	Centralni servisi/referentni podaci
CSDP	Zajednička sigurnosna i obrambena politika Europske unije (*eng. Common Security and Defence Policy)*
CTS	Sustav za praćenje predmeta u Državnom odvjetništvu (*eng. Case Tracking System*)
ČG	Čamci gumeni
d.d.	Dioničko društvo
d.o.o.	Društvo s ograničenom odgovornošću
DBM	Desantni brod minopolagač
DG	Digitalizirani glasnici
DG Enlargement	Glavna uprava za proširenje (*eng. Directorate-General for Enlargement) - dio Europske komisije zadužen za politiku proširenja EU*
DGU	Državna geodetska uprava
DJB	Desantni jurišni brod
DM/KU	Diplomatske misije i konzularni uredi
DMC	Destinacijski menadžment kompanija
DMO	Destinacijski menadžment organizacije
DMV	Diesel Motorni Vlak
DORH	Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DPKO	Odjel za mirovne opercije Ujedinjenih naroda (*eng. Departnemt for peacekeeping operations*)
dr.	Drugo/i
DTK	Detaljne topografske karte
DUHIRH	Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
DUTP	Državni ured za trgovinsku politiku
DUZS	Državna uprava za zaštitu i spašavanje
DWT	Mrtva nosivost (*eng. Deadweight*)

DZIV	Državni zavod za intelektualno vlasništvo
DZRNS	Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost
DZS	Državni zavod za statistiku
DZZP	Državni zavod za zaštitu prirode
ECAC	Europska konferencija civilnog zrakoplovstva (*eng. European Civil Aviation Conference*)
ECOSOC	Ekonomsko i socijalno vijeće Ujedinjenih naroda (*eng. Economic and Social Council)*
ECS	Sustav kontrole izvoza (*eng. Export Control System)*
EDDRA	Višejezični online informacijski sustav za prikupljanje informacija o najboljim praksama EU (*eng. Exchange on drug demand reduction action*)
EDEN	Europska destinacija izvrnosti *(eng. European Destinations of Excellence")* - nagrada Europskog parlamenta
EDP	Postupak u slučaju prekomjernog deficita (*eng. Excessive Deficit Procedure*)
EEA	Europski gospodarski prostor (*eng. European Economic Area*)
EFI	Europski šumarski institut *(eng. European Forest Institute)*
EIB	Europska investicijska banka (*eng. European Investment Bank*)
EJTN	Europska mreža centara za stručno usavršavanje pravosudnih dužnosnika (*eng. European. Judicial Training Network*)
EK	Europska komisija
EKO	Europski kvalifikacijski okvir
EMCS	Sustav kontrole kretanja trošarinske robe
EMV	Elektromotorni vlak
EO	Energetska odobrenja
EOJN	Elektronički oglasnik javne nabave
EORI	Sustav registriranja gospodarskih subjekata (*eng. Economic Operators Registration And Identification System*)
ERA	Akademija za europsko pravo (*eng. Academy of European Law*)
ERDF	Europski fond za regionalni razvoj *(eng. European Regional Development Fund)*
ESA	Europski sustav računa (*eng. European System of Accounts*)
ESF	Europska zaklada za znanost *(eng. European Science Foundation)*
ESLJP	Europski sud za ljudska prava
ESOP	Plan radničkog dioničarstva (*eng. Employee Stock Ownership Plan*)
EU	Europska unija
EULEX Kosovo	Misija Europske unije za uspostavu vladavine prava na Kosovu
EUPOL Afganistan	Policijska misija Europske unije u Afganistanu (*eng. European Union Police Mission in Afghanistan*)
EUR	Euro

EURDEP	Europski sustav razmjene podataka
EURIBOR	Referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na europskom međubankarskom tržištu (*eng. euro interbank offered rate*)
EUROCONTROL	Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (*eng. European Organization for the Safety of Air Navigation*)
EXBS	Program za kontrolu izvoza i sigurnosti granica (*eng. Export Control and Related Border security*)
EZ	Europska zajednica
FADN	Sustav računovodstvenih podataka u poljoprivredi (*eng. Farm Accountancy Data Network*)
FINA	Financijska agencija
FOREST EUROPE	Ministarska konferencija o zaštiti šuma u Europi *(eng. The Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe)*
FP7	Sedmi okvirni program FP7 (*eng. Framework Program*) - instrument Europske unije za financiranje znanstvenih istraživanja i razvoja
FPP RAC	Jedinica za pripremu projekata i jačanje administrativnih kapaciteta *(eng. Facility for Project Preparation and Reinforcement of Administrative Capacity)*
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost
GFI POD	Godišnji financijski izvještaj poduzetnika
GFS	Međunarodna metodologija statistike javnog sektora (*eng. Government Finance Statistics*)
GHD Inicijativa	Inicijativa dobre humanitarne prakse (*eng. Good Practice of Humanitarian Donorship)*
GIS	Geografski informacijski sustav
GIS PP-RH	Geoinformacijski sustav prostornih planova Republike Hrvatske
GPS	Globalni pozicijski sustav (*eng. Global Positioning System*)
GUP	Generalni urbanistički plan
h	sat
ha	hektar
HAC	Hrvatske autoceste
HAC	Hrvatske autoceste
HAKOM	Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
HAMAG	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
HAVC	Hrvatski audiovizualni centar
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HBV	Hrvatska baza podataka o vizama
HCR	Hrvatski centar za razminiranje
HDTV	Televizija visoke kakvoće
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HGSS	Hrvatska gorska služba spašavanja
HHI	Hrvatski hidrografski institut
Hidra	Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija
HITRONet	Komunikacijska koja mreža omogućuje povezivanje različitih javnopravnih tijela putem jedne zajedničke računalno

	komunikacijske infrastrukture
HKO	Hrvatski kvalifikacijski okvir
HKoV	Hrvatska kopnena vojska
HKS	Hrvatski kuharski savez
HNB	Hrvatska narodna banka
HOK	Hrvatska osnovna karta
HOO	Hrvatski olimpijski odbor
HOP	Hrvatski otočni proizvod
HP	Hrvatska pošta
HPO	Hrvatski paraolimpijski odbor
HR	Hrvatska
HRM	Hrvatska ratna mornarica
HRVI	Hrvatski ratni vojni invalid
HRZ	Hrvatski restauratorski zavod
HSK	Hrvatski sommelierski klub
HŠSG	Hrvatski športski savez gluhih
HŠŠS	Hrvatski školski športski savez
HTZ	Hrvatska turistička zajednica
HVZ	Hrvatska vatrogasna zajednica
HZJZ	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZPSS	Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu
HZSU	Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZZSR	Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
HŽ	Hrvatske željeznice
HŽI	Hrvatske željeznice - Infrastruktura
HŽPP	Hrvatske željeznice - Putnički prijevoz
I&R/R&D	Istraživanje i razvoj (*eng. Research and Development*)
IAEA	Međunarodna agencija za atomsku energiju
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj (*eng. International Bank for Reconstruction and Development*)
ICAO	Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (*eng. International Civil Aviation Organization*)
ICMS	Jedinstveni sustav za upravljanje sudskim predmetima (*eng. Integrated Court Case Management System*)
ICPR	Program certifikacije regija za ulaganja *(eng. Investment Certification Programme for Regions)*
ICS	Sustav kontrole uvoza (*eng. Import Control System)*
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija (*eng. Information and communication technology*)
ILP model	Policijski model vođen kriminalističko-obavještajnim informacijama *(eng. Intelligence Led Policing)*
INTERPOL	Međunarodna organizacija kriminalističkih policija (*eng. International criminal police organization ICPO-INTERPOL*)
IPA	Instrument pretpristupne pomoći (*eng. Instrument for Pre-*

	Accession assistance)
IPARD	Instrument predpristupne pomoći za ruralni razvoj (*eng. Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development*)
IPPC	Integrirani pristup sprečavanju i kontroli onečišćenja (*eng. Integrated pollution prevention and control*)
IRB	Institut Ruđer Bošković
ISAF	Mirovina misija u Afganistanu (*eng. International Security Assistance Force*)
ISIS	Integrirani statistički informacijski sustav
ISKB	Informacijski sustav kulturne baštine
ISPA	Pretpristupni instrument financiran od Europske komisije za pomoć zemljama kandidatkinjama u njihovim pripremama za pristup vezano uz infrastrukturne projekte u područjima zaštite okoliša i transporta (*eng. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession)*
ISPU	Informacijski sustav prostornog uređenja
ISZO	Informacijski sustav u zaštiti okoliša
IT	Informacijska tehnologija
itd.	I tako dalje
ITIL	IT Service Management (ITSM) je najbolja praksa za definiranje procesa koji mogu pomoći organizaciji upravljati IT okruženjem kao poslovnim uslugama. ITIL je okvir najbolje prakse koji može pomoći organizaciji postići ITSM izvrsnost (*eng. Information Technology Infrastructure Library*)
ITMS	Sustav upravljanja integriranom tarifom (*eng. Integrated Tariff Management System)*
IUCN	
JIE	Jugoistočna Europa
JLP(R)S	Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JPS	Jedinica područne samouprave
JRDŽ	Jedinstveni registar domaćih životinja
JU	Javna ustanova
K.O.	Katastarska općina
KET	Razvojno ključne tehnologije (*eng. Key Enabling Techologies*)
KFOR	Međunarodne mirovne snage pod vodstvom NATO saveza na Kosovu (*eng. Kosovo Force*)
km	kilometar
km/h	kilometar na sat
km^2	Kilometar kvadratni
kn	kuna
KZ	Kazneni zakon
LAG	Lokalna akcijska grupa ili lokalno partnerstvo
LAN	Local Area Network
LPIS	Sustav za identifikaciju zemljišnih čestica (*eng. Land Parcel*

	Identification System)
LPR-MG	Lokalni projekti razvoja - malog gospodarstva
LPR-MK	Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje
LPR-P	Lokalni projekt razvoja - poduzetnik
m	metar
MARRI	Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice
MB	Ministarstvo branitelja
Mbit/s	Megabit u sekundi (milijun bita u sekundi)
MDM sustav	Sustav upravljanja glavnim podacima (*eng. Master Data Management*)
MF CU	Ministarstvo financija Carinska uprava
MFIN	Ministarstvo financija
MFIN NF	Ministarstvo financija Nacionalni fond
MG	Ministarstvo gospodarstva
MGIPU	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
mil.	milijun
MINUSTAH	Stabilizacijska misija Ujedinjenih naroda na Haitiju (*eng. United Nations Stabilization Mission in Haiti*)
MK	Ministarstvo kulture
mlrd	milijarda
MO	Ministarstvo obrane
MORH	Ministarstvo obrane Republike Hrvatske
MP	Ministarstvo poljoprivrede
MPO	Ministarstvo poduzetništva i obrta
MPPI	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
MRMS	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	Mala i srednja poduzeća
MSPM	Ministarstvo socijalne politike i mladih
MU	Ministarstvo uprave
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MVEP	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
MZ	Ministarstvo zdravlja
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
MZOS	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
NAPNAV	Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj
NATO	Sjevernoatlantski savez (*eng. North Atlantic Treaty Organization*)
NATURA 2000/N2000	Mreža morskih i kopnenih područja od međunarodne važnosti, izdvojenih za očuvanje rijetkih i ugroženih prirodnih staništa i biljnih i životinjskih vrsta, zaštićenih Direktivama Europske unije.
NCTS	Novi kompjuterizirani provozni postupak (*eng. New Computerised Transit System)*
NCVVO	Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
NIPAK	Nacionalni koordinator programa IPA
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka

NISUDG	Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom
NKBO	Nuklearno, kemijsko i biološko oružje
NN	Narodne novine
NP	Nacionalni park
npr.	Na primjer
NPSCP	Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa
NPŽI	Nacionalni program željezničke infrastrukture
NRF/IRF	NATO Snage za reagiranje/Snage za trenutno reagiranje (*eng.NATO Response Force/Immediate Response Force*)
Obrazac ID	Izvješće o primicima od nesamostalnog rada (plaći i mirovini), porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja u mjesecu
Obrazac IDD	Izvješće o drugom dohotku, obračunanom i uplaćenom porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja u mjesecu
Obrazac PDV-K	Obrazac za potrebe podnošenja konačnog obračuna PDV-a
OECD	Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (*eng. Organisation for Economic Cooperation and Development*)
OESS	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (*eng. Organization for Security and Co- operation in Europe – OSCE*)
OIB	Osobni identifikacijski broj
OIC	Organizacije islamske konferencije (*eng. Organisation of the Islamic Conference)*
OIE	Obnovljivi izvori energije
OP RUK	Operativni program „Razvoj upravnih kapaciteta“
OPRK	Operativni program za regionalnu konkurentnost
OR	Obrtni registar
OS UN	Opća skupština Ujedinjenih naroda
OWNER	Sustavno izvješćivanje o slučajevima otkrivenih prijevara i nepravilnosti
PA	Pravosudna akademija
PAT	Policijski savjetnički tim (*eng. Police Advisory Team)*
PD	Porez na dobit
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PEO	Prethodna energetska odobrenja
PHARE	Instrument pretpristupne pomoći financiran od Europske unije namijenjen zemljama kandidatkinjama Srednje i Istočne Europe kao program pomoći u pripremanju za članstvo u EU (*eng. Pre-accession instrument financed by the European Union to assist the applicant countries of Central and Eastern Europe in their preparations for joining the EU)*
PJ	Poslovna jedinica
PKK	Porezno knjigovodstvena kartica
pkm	putnički kilometri
POMLT	Policijski operativni mentorski tim (*eng. Police Operational Mentor Liaison Team)*

POS	Poticana stanogradnja
POS	Uređaj namijenjen bezgotovinskom plaćanju (*eng. Point Of Sale*)
PP	Park prirode
PPDS	Područja posebne državne skrbi
PPPO	Porezno priznate premije osiguranja
PPPPO	Prostorni plan područja posebnih obilježja
PPU	Prostorni plan uređenja
PPŽ	Prostorni plan županije
PRT	Provincijski rekonstrukcijski tim
PTK	Pregledne topografske karte
PU	Policijska uprava
PUAP	Planovi upravljanja akcijskim planovima
PZZ	Primarna zdravstvena zaštita
RAPEX	Sustav za brzo obavješćivanje o opasnim proizvodima (neprehrambenim proizvodima) koji predstavljaju ozbiljan rizik za potrošače na tržištu (*eng. Rapid alert system for all dangerous consumer products, with the exception of food, pharmaceutical and medical devices*)
RASFF	Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (*eng. Rapid Alert System for Food and Feed*)
REGOS	Središnji registar osiguranika
RH	Republika Hrvatska
RIS	Riječni informacijski servis
rkm	Riječni kilometri
SAD	Sjedinjenje Američke države (*eng. United States of America*)
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje EU projekata
SAPARD	Pretpristupna pomoć za poljoprivredu i ruralni razvoj (*eng. Special Pre-accession Assistance for Agriculture and Rural Development*)
SBA	Zakono o malom gospodarstvu (*eng. Small Business Act*)
SCR	Visoki civilni predstavnik (*eng. Senior Civilian Representative)*
SECI	Inicijativa za suradnju u jugoistočnoj Europi (eng. Southeast European Cooperative Initiative)
SEECEL	Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija za zemlje Jugoistočne Europe (*eng. South East European Centre for Entrepreneurial Learning)*
SHJ	Središnja harmonizacijska jedinica
SIS	Schengenski informacijski sustav
sl.	slično
SNA	Sustav nacionalnih računa Ujedinjenih naroda (*eng. System of National Accounts*)
SNO	Sektorski nadzorni odbor
SOLVIT	Mreža Europske komisije i zemalja članica EU koja besplatno pomaže građanima i poduzećima u rješavanju

	praktičnih problema unutar jedinstvenog tržišta (*eng. Effective Problem Solving in the Internal Market)*
SPS	Model jedinstvenog plaćanja (*eng. Single Payment Scheme*)
SPUNN	Sustav pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću
SPUNN SCADA	Software za upravljanje Sustavom pravodobnog upozoravanja na nuklearnu nesreću
SR	Spomenička renta
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
sTESTA	Sigurna mreža za prijenos podataka u Europskoj uniji (*eng. secured Trans European Services for Telematics between Administrations*)
SVIS	Središnji veterinarski informacijski sustav
SZB	Sredstva za zaštitu bilja
ŠO	Štetni organizmi
t	Tona
TAF	Instrument tehničke pomoći (eng. Technical Assistance Facility)
TAIEX	Tehnička pomoć i razmjena informacija *(eng. Technical Assistance and Information Exchange)*
TDU	Tijela državne uprave
TETRA	Europski standard za zemaljske digitalne radio kom *(eng. terrestrial trunked radio)*
TEU	Kontejner
TISUP	Tržišni informacijski sustav u poljoprivredi
tj.	To jest
TLS	Terestričko lasersko skeniranje
ToT	Trening trenera (*eng. Train of Trainers)*
TT uredi	Uredi za transfer tehnologije
TV	Televizija
TWL	Instrument administrativne suradnje između javne uprave zemlje korisnice i institucija zemlje članice EU, sa svrhom pružanja pomoći i prenošenja znanja u primjeni i provedbi pravne stečevine EU (*eng. Twining Light Project*)
TZ	Turistička zajednica
tzv.	Takozvani
UBS	Ubojita sredstva
UHPA	Udruga hrvatskih putničkih agencija
UKP	Uprava kriminalističke policije
UN	Ujedinjeni narodi (*eng. United Nations)*
UNDOF	Misija promatračkih snaga Ujedinjenih naroda za prekid sukoba (*eng. United Nations Disengagement Observer Force*)
UNDP	Program Ujedinjenih naroda za razvoj (*eng. United Nations Development Program*)
UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (*eng. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*)
UNFICYP	Mirovne snage Ujedinjenih naroda na Cipru (*eng. United*

	Nations Peacekeeping Force in Cyprus)
UNHCR	Agencija Ujedinjenih naroda za pomoć izbjeglicama (*eng. United Nations High Commissioner for Refugees*)
UNMIK	Misija Ujedinjenih naroda na Kosovu (*eng. United Nations Mission in Kosovo*)
UNMISS	Misija Ujedinjenih naroda u Južnom Sudanu (*eng. United Nations Mission in South Sudan)*
UNMIT	Misija Ujedinjenih naroda u Istočnom Timoru (*eng. United Nations Integrated Mission in Istočni Timor*)
UNPAH	
UNPOC	Međunarodni tečaj Ujedinjenih naroda za policijske službenike (*eng. United Nations Police Officers Course*)
UNWTO	Svjetska turistička organizacija (*eng. World Tourism Organization*)
UPU	Urbanistički plan uređenja
UPUHH	Udruga poslodavaca u hotelijerstvu Hrvatske
USKOK	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
USP	Jedinstvena prodajna ponuda (*eng. Unique selling proposition*)
VE	Vijeće Europe
VHF	Radio frekvencija u rasponu od 30 MHz do 300 MHz *(eng. Very high frequency)*
VIP	Vijeće za istraživanja u poljoprivredi
VMS	Sustav satelitskog praćenja plovila
VRH	Vlada Republike Hrvatske
VSK	Vojno-skladišni kompleks
WOMIS	Internetska aplikacija Carinske uprave za otpis prihoda po osnovu carine
XML	Proširivi jezik za označavanje. XML-om zapisujemo dokumente i podatke u tekstualnom formatu. XML format je čitljiv za tekst editore kao što su npr. MS Word ili za razne programerske editore (*eng. Extensible Markup Language*)
ZERP	Zaštićeni ekološko-ribolovni pojas
ZIS	Zajednički informacijski sustav
ZIS sustav	Sustav za zaštitu i spašavanje
ZJPP	Zakon o javno-privatnom partnerstvu
ZK	Zemljišne knjige
ZKP	Zakon o kaznenom postupku
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
ZPU	Zakon o poticanju ulaganja
ZRP	Zajednička ribarstvena politika
ZVSP	Zajednička vanjska i sigurnosna politika Europske unije (*eng. Common Foreign and Security Policy – CFSP*)
ŽAT centrala	Željeznički automatski telefon
ŽCPR	Željezničko-cestovni prijelaz